

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

*Herodotus Historiarum libri non vniuersi
antiquitate scriptoris* *compositus 55 reg 3 fol
Angust*

**HERODOTI / HALICARNASSEI / THVRII / HISTO-
riae parentis memoratissimi / Nouè Musæ / a Laurentio Valsal-
ta / Cū Prenotamentis / & additionibus / non antea impressis : nec
non indice / & productissimo / & facilimo.**

Herodotus ad Lectorem.

Lector / habenda meo Vallensi est gratia : quo iam

Vindice : iam lingua terius vtraque loquor.

Nec tamen ipsa mei ignores insignia libri :

Et pater antiquæ sum / & decus historię.

Veneunt Parisijs a Ioanne paruo.

Leone sub argenteo.

P. Phoenix/Lutrensis/Suo Illustrissimo domino/
Benigno/Boueffello/Regio apud
Burgundiones Electo/
S. P. D.

Vtquam locorum /superior hæc æstas mihi esse grata
poterat (Illustrissime Benigne) cum extemplo Tripu-
dis/& saltationibus/q̄ maxima me oblectandi libido
(quod/neque sylvæ cum flosculis vesicoloribus/tum
concinnis aurum insignitę modulis /neque labentia
peremcenter fluviorum murmura præstiterant) inuasit. Hisceluz
adprime oblectatus. Quæris forte quibus/Nō profecto Thyasis/
Lascivisculis ves/sed literarijs. Me ad Tympanorum/Tibiarūque/
& Fustularum/non quidem Buxearum/sed Chartacearum sonitus:
modo saltantem videres: modo choręas aliquanto numerosius
agitantem. Adfuere Consultrices nouem Herodoti Musæ (Hero-
doti inquam Illius/quem/Marcus/Tullius primo delegibus lib.
Historię patrem nuncupat) supra modum proculdubio manç &
motilæ. Quas non strophis /aut Cuniculis/sed libero examine/
libera veritatis fronte (fuit tamen saltuatim/& aliquando vellicatim
adnotandum) suo prope ornatu Restitutas /cum nostris huiusce-
modi prænotamentis/adnexisque marginali paginę adnotationi
bus atque indice pductissimo & (si aliquis alius est) facilimo/ per
bellis characteribus/sub tuo nomine/ his multo maioribus dignis-
simo (Benigne sapientissime) excutiendas curauimus: nullo (vt
tutum est videre) verborum fastum/ne scilicet verbosam/ieiunam/
inanemque/commentantes lucubrationculam/nos in paruis:imo
certe minimis ostentaremus. Verum enimvero neminem latet/eā
maxime partem (quę vel ad nominum/cognominumque /vel ad
Geographię rationem adtinet) librariorum neglegentiam /vel
potius inscitiam lancinasse: quam ob rem multa emendare errata
esse operę precius duxi. Emendauimus quamplurima: forte & his
plura prætermisimus. Quippe. L. Columellę testimonio vt in ma-
gna sylua boni venatoris est indaganter feras q̄ plurimas capere/
neq̄ cuiquā culpę fuit nō omneis cœpisse: ita nobis satis sup̄ fuit
quę nō se aspectui obtulerāt mēdas castigare. Atqui ea cura nobis
tātisper inerat dū iprimerentur:cū nr̄is cotidianis (quę nō vsque-
quaq̄ pua sunt) negociūculis. Proinde tumultuose/& breuiter qdē/

monstrosos locos/ atque scriptorū/ que pene infinita est) diuersitate; ex tempore notabamus mendosam lectionē/ cū haud paucis autoribus conferentes: ne(quod fieri solet) antiquorum codicum suffugio adscriptitium/ superductitiue preualeret nōnihil. Si qui vegetiore ingenio fideliora adinuenerint: haud quaquā fidelioribus cedere verebimur. Nonnullos enim videas qui(vel vbi cerui cornua reliquerint) nōnūq̃ aliquid inueniūt. Parturiāt hi si quid/ & quadrantius/ & melius cōcoeperint. Equidē me ingenue fateor maximam his ipsi gratiam habiturum. Ceterum tātum abest vt istos probem vitiligatores/ qui Herodotum hunc nostrum antiquitatis profecto(si qua est Plinio fides) principem arguunt totumque fabulosum dicunt: quod audeam eis obijcere quod. M. Tullius/ in Bruto dicebat de Trasymacho Calcedonio/ Leontino Gorgia/ Theodoroque Bizantio/ multisque alijs/ quibus magis Herodotū/ Thucydidem que/ mirabiles scribit/ quorum ætas cum in eorum tempora quos(inquit) nominaui incidisset: longissime tamen ipsi ab talibus delicijs/ vel potius ineptijs abfuerunt. Alter enim sine salebris/ quasi sedatus amnis fluit: Alter incitatio ferretur/ Primisq̃ ab his(vt ait Theophrastus) Historia commota est/ vt auderet vberius: quam superiores: & ornatus diceret. Di Boni. quis igitur hosce Nebulones/ Blattarios/ Audaculosque literatores: ne dicam literatos feret/ in eum(quem non nisi aperto capite nominare deberent) grassari/ Siccine maiores/ de re literaria quā optime meriti inuaduntur? Non sanem mihi obtemperauero quin hos voluerim monitos vt Audiant Lucianum in libello: qui de Historia componenda inscribitur: vbi admirandum dicit Herodotum ob quod & eius(inquit) libri Musæ adpellantur in quibus quoque magis veritas(inquit) quam mendacium describitur. & in libello: cui titulus est Ἡρόδοτος ἡ Ἀετιώπ. tradit Herodotum neminem esse imitabilem: cum ob amoenitatem/ tum ob viri eloquentiam. Audiant inquam Antonium/ apud Ciceronem/ de Oratore secundo: ita disputantem. Namque/ & Herodotum illuz/ qui princeps hoc Historiæ genus ornavit/ In causis nihil omnino verfatum adcepimus: atqui tāta est eloquentia: vt me quidem(inquit) quantus ego græce scripta intellegere possum: magno opere delectet. Eam que ob rem in Bruto quoque/ sic scriptum reliquit. Ordo verborum efficit numerum/ sine vlla aperta oratoris industria/ Itaque/ si quæ veteres illi Herodotum(inquit) dico/ & Thucydidem/ totamque eam vetatez/ apte/ numerosque/ dixerūt.

Adcedit/ & illud quod in Hortensio his verbis admirabat. Quid aut Herodoto dulcius/ aut Thucydide grauius/ Neq; hic omittē-
dū Recte censuerim quod cū Herodotus suam Historiā celeri ad
modū/ & cohibili oratione. vocūq; filo tereti/ & cādīdo cōtextam
Athenis recitasset. 4. &. So. (si Eusebio credim⁹) olympiade pu-
blice sunt ei honores habiti. Tunc que (vt ait Lucianus in libello
qui vt diximus Ηροδοτος Η Αετιωv inscribitur) cūctis cogni-
tū/ celebratū que/ est Herodoti nomē: & ipse Herodor⁹ digito mō-
stratus. Ita vt oēs ei mirifice adplaudētes/ suffragātēsq; / dicerēt
ουτοσ εστι ηροδοτος. Quocirca minime mirū sī/ F/ Quinti-
liano adeouq; placuerit vt de eo in nono Oratoriārū institutionū
libro hęc referat. In Herodoto/ cū oia (vt ego quidē sentio) leniter
strūt/ tū ipsa dialēcticos (scripsit siquidē ionica lingua que gręcā
est dulcissima) habet etiā iucūditatē/ vt latētes in numeros cōple-
xavideatur. & iterū in decimo. Historiam multi scripsere preclare/
sed nemo dubitat lōge duos ceteris prefe: ēdos/ quorū diuersa vir-
tus la: dē pene est parē cōsecuta. Densus/ & brevis/ & temp instās
sibi Thucydides. Dulcis/ & cādīdus/ & effusus Herodotus. Ille cō-
citatus: Hic remissus adfectibus melior: Ille cōcionib⁹: Hic Sermo-
nibus: Ille vi. Hic volūtate. Hęc illi: Sed quorū. Nū/ Illi vel/ Huic
nō est credēdū: certe est. Obtusiores Igitur in multis sunt Acusi-
la/ Herodoti/ oblocutoris peruicacissimi dentes: quā vt quidquā
Hoc ipso in Herodoto abradāt. Verū enimvero in magnis certe
autoribus/ nōnulla incidūt vitiosa/ & a doctis inter se ipsos mutuo
reprehēsa/ adq; vtinā/ tā bona imitātes dicerent melius/ quā mala
peius dicant. Ecce Eratosthenem/ Hipparchum/ aliōsq; id genus
Scriptores Strabo Amasīn⁹ (mihi ab his lubet incipere) reprehē-
dit. Hellanicum/ Ephorus/ Ephorum/ Timeus/ Timeum qui (teste
Iosepho) post eum fuerunt. Appionem/ Ipse Iosephus/ & Iosephū
Aegesippus. Quamplurimos (cum equidem eorum probe sciam
nomina) his minime intermiscuero: licet se mutuis lacessant incur-
sibus. Quam ob causam non tam numeranda (Politiani hominis
vndecūq; politissimi consilio) veterum testimonia sunt/ quam pō-
deranda. Sed ad Herodotum nostrum redeamus Historicorum
(vt per quam vere A/ Gellius autumat) nobilissimū. Quem Lau-
rentius valla/ vir Impēse doctus/ & romani sermonis ferme extin-
cti redemptor elegantissimus (vtinam minus mordax) latinitate
quam tersissima donauit/ quāuis Codex gręcus in Clio a cete-
ris decem prope chartis (Aldo Manutio id notante) abundet. Ne
que/ tamen Laurentio ipsi/ codicem (vt reor) apud gręcos minus

castigatū nactō/est imputandum: Nihilō secius in hocvno Laure-
tum illum/neq;altis/ neq; mihi vnquam satis laudatum demiror:
qui in Euterpe Syrmegam/ uon Raphanū conuerterit: sed Apium:
quod/ & Hermolaus/ Barbarus/ Barbariē hostis acerrimus/ & cui
nihil minus/ quam Barbarum fuit/ perhumaniter (vt solet) enoda-
uit. Hocce igitur Munusculū/ tibi (vir eruditissime) in quo inge-
nium/ cum memoria/ memoria cum ingenio/ & cum vtroq; doctri-
na/ de principatu cōtendunt damus. Hoc a me/ tuo Cliētulo/ Xe-
niolū/ grata adcipias fronte: Intermissisq; / aliquandiu forensibus
musis/ Hæc Herodoti/ Musas (sic enim suas Historias vocauit)
Relegito: Varietate/ sane fastidii expultricem/ haud iniucundam/
& plenā vbiq; dignitatis/ Plenam amoenitatis orationē/ deprehē-
simus. Ceu humanitatis speculū: In quod / nō solū/ omnis vita ins-
picere/ sed/ & vnde capere ea/ & fugere: quibus/ cū priuatis rebus/
tū publicis consulatur. Nā via (Polybio referente) Nulla est/ ho-
minibus ad vitę Institutionē faciliōr/ quā rerū ante gestarū cogni-
tio: quas ignorare/ Eloquentissimus facundię Romane princeps
Cicero/ semper esse infantem indicauit. Vale. si que tui Phoenicis
memor.

Parisiis/ Apud Collegium Burgundionū/
Vltimo. Idus Iannarias.

Nierardi/ Vercellani/ ad Suum Petrum/
Phoenicem/ Phalegium.

Quis dignum satis/ & satis decorem:

Mi Phoenix: meritum tibi rependat:

Cura nāq; tua: tuoq; ductu:

Nobis Historiē est parens renatus:

Qui mille viceribus lacer iacebat:

Adceptamq; tibi refert salutem:

Quis vindex (nisi opem ipse prestitisses)

Langueret medicas manus dedisset

Quis non iure tuos probaret ausus:

Maſce ergo merita eſt laude Phœnicis.

Sic ſic: gloria: ſic decus perennes

Sic viuax tibi comparata Fama.

Quod Fœlix igitur ſit: adq; Fauſtum;

In lucem nitidus Redire geſtit

Glifcens toto iterum orbe publicari;

Nobis Hiftorię parens Renatus.

**¶ Eiuſdem Petri: Phœnicis: Lutrēſis: Ad Henricum
Boueſſellum: Suum Diſcipulum: Bonę Indo-
lis Aduleſcentem: Phalęcum
Carmen.**

Non ſemper leuib; lūnat canopni;

Hos triuiſſe dies. tibi ſuperſint

Henrice oia commodis agenda:

Scriptorum Hiftorijs Venuſtiorum.

Quarum Neſcius: eſt Iners: puerq;

Imo Infans: tibi erit ſatis fuiſſe hæc.

Non rurſum. quid enim ſubulci abite:

Ite hinc Inſipidi: Ite verberones:

Quid vos inuiduli: nihil quidem: Ite.

Nil certe hæc loqui velim miſellis:

Sed tecum: Endecaſyllabo. Iocabor

Hoc noſtro; & placidis puelle rugis.

Aſt te: vnum hoc monitum velimus: vt tuę

Quę ſectanda ſerunt: cauenda ve: albo

Conſignes lapide: hincque nigro: & hoc ſi

Vis: Diſce Herodotum: ſed illum: ego illum;

(Qui te ipſum efficiet politiozem

Cultu; Moribus & quidem probatis)

Antiquę Hiftorię peto parentem.

Hierardi/Vercellani/Viri in primis
eruditi Carmen/ in quo Histo-
ria loquens inducitur.

Illae ego/quae gestis praesum Custodia rebus:

Digero /Quod caueas/Quodq; sequaris Iter.

Priscaq; ne veteris vanescat gloria fecli:

Viuida defensant/quae monumenta damus.

Et sua virtuti per me sunt praemia: Rursum

Impta famosis despecto facta notis.

Eloquor/& summi quantum iactentur /& Imi

Eloquor/& coeque fasque/ nefasq; deae

Quod maius theatrum/Circusq; capaxior autque

Doctior humanas Scena referre vices!

Me sine quis prudens/ Vnde experientia maior!

Quis me adiit/tandem non magis doctus eat!

Omnis enim nostro pendet prudentia sensu:

Ritequid/ (nostra qui caret arte) sapit.

Petri/Phoenicis/Lutrensis/In Herodoti

Halicarnassei/Thurii/Historias

Prenotamenta.

Ad Istos Herodoti Nostrum obsecro honores/ calumniantesq; & ut cum
Plinio loquar *ομνομαστικος*/ alienae scientiae aucupatores
Nostra epistola satis/ superq; respondit Super est ut de Herodoti
patria/ Tempore/ Historiacq; cuius a Cicerone pater dicitur non
nihil subiiciamus. Omnis enim mea in hoc solet cura versari sem-
per. scribam & sepius ille possum. ut boni aliquid scribendo efficiat
sin id minus/ ut certe ne quid mali. quorum alterum si consequar/
etiam in hisce prenotamentis mihi videbor non frustra id adgre-
di voluisse. Sed quid ego tam arde/& exilis doctrinae Responde-
bit forsitan quis. Imperitia (ut est apud Thucydidem) temerarios
strepidos aut/& praemeditatio/& ratio efficit. Verum cum me? (libet
siquidem mihi cum Luciano loqui tantum in literas amor nostrae cau-
sa temeritatis/ si modo villa est) debeat existimari: facile ventis com-
donabor. Ceterum ad institutum pergamus.

IN Herodoti/Historias

¶ De Herodoti patria
& tempore.

Herodotus Halicarnassensis : Thurius: Ex vrbe fuit Halicarnasso: postea Thurius nūcupatus (Strabone in Commentario Geographi quartodecimo autore) quod particeps coloniæ In Thuriis missæ extitisset. Quapropter non ab re addendū putauerim: quod scribit Stephan⁹ Thurijs (inquit) Quæ Sybaris: ante dicebatur (quæ & Strabo tradit) & aliquando Copiæ: Herodoto fuere patria: quæ & Thuriū: & Thuriam vocabant: vt in illo Herodoti Ellogio.

Ηροδοτος Λυγέω κρυπτε κοινῶς ἡδὲ θανόντα

Μωμορ πακτρῶν γορ θουριῶν εἰς Χά τ' αἶτρη.

Suam itaq; Thurijs In Italia Historiā: anno vrbis Romæ trecentesimo decimo (vt Plinius lib. Natur. Histo. duodecimo. cap. quæ to refert) scripsit. Eādēque Athenis. 4. & 80. (vt tradit Eusebi⁹) olympiade recitauit: ob quā laudes quoq; ingentissimas est adiectus: quas si quis amplius velit cognoscere legat Lucianū in Libello: cui nomen est Ηροδοτος ἡ Αἰτωρ. Itēq; in eo cuius inscribitur: τῶς Δεῖ ἰστορίαις οὐτ' ἔρ' αἰεῖ. In hoc enim Thucydides grauissimus / admirari Herodotu traditur solitus. In illo autē / non iatis se habere Eloquentie / ad scribēdas cū virtutes / tū Herodoti laudes Lucianus proficitur. Suā præterea Historiam Herodotus ad Pelopōnesiaca tempora Neq; (vt primi Historici faciebant) vnius tantū / aut ciuitatis / aut gentis Historiam scribere (quod consecutus est proculdubio q̄ felicissime) adgressus: sed multa / & varia Europæ gesta / & Asiæ / In vnū veluti corpus produxit / ac quidquid annis quadraginta / & ducētis præclare a græcis / & Barbaris gestū est: in vno per quā elegāter est opere cōplexus. Cuius ætatem ex vndecimo Pamphilē / lib. A. Gellius quinto decimo Nocturnū Atticarum / Commentatio. capite tertio / & vigesimo. Itā scripsit. Hellanicus / Herodotus / Thucydides: Historiæ scriptores in ἴσ' dem Temporibus fere: laude ingenti floruerunt: & non nimis longe distantibus fuerunt ætatibus. Nam Hellanicus initio Belli Peloponnesiaci fuisse quinque: & sexaginta annos natus videtur. Herodotus tres: & quinquaginta. Thucydides quadraginta. Hæc ille. Facit & ad rem quod Diodorus Siculus Herodotum: Hunc nostrum. Xerxis temporibus in lib. Bibliothecæ ter

Prænotamenta.

tio Claruisse tradit. & ipse Herodotus in Euterpe quadringentis non amplius annis Homerum & Hesiodum ante se extitisse scribit. Et Eusebius Eū. 78. olympiade viguisse autor est. Eo fere tempore Euripides: Sophocles: Pindarus: Diagoras Physicus: Aeschylus: Themistocles floruerunt vt ne sint quidē probandi: sed acerrime Refellendi: qui illas Epicuri Epistolas: quę in decimo Diogenis: Laertij De vitis philosophicis libro extant) Ad Herodotum Nescio quę scriptas: Ad Halicarnassum: hūc nostrū referre velint: adleuerent: adq̃ ita esse scriptis dicent: Quibus liquido ipsa temporū ratio repugnat. Debuissentq̃ hi cū. A. Gelij in. 17. commentario cap. 21. tū supputatione Eusebij (ne id effutirent) moneari/qui ostendūt Epicurū illū de quo agitur. 112. olympiade: clarū extitisse. Is autem Herodotus: ad quē Epicuri Epistolas esse datas suspicor: Medicus fuit Ariei Tarsensis: Filius Menodoti que auditor: & Sexti Emperici præceptor vt in nono idēz Diog. Laertius scribit De nostro autem Herodoto Halicarnasseo Hoc Distichon in primo Epigrammaton gręcorum libro scriptum est.

ΗΡΟΔΟΤΟΣ ΜΟΥΘΑΣ ΥΠΕΔΕΞΑΤΟ ΤΩΙ ΔΑΡΕΚΑΣΤΗ

ΑΝΤΙΦΙΛΟΞΕΝΗΣ ΒΙΒΛΟΡΕΔΩΚΕ ΜΗΡ.

Sed de eo ipso satis nunc ad reliqua est eundum.

¶ De Historie inuentione.

Caput Primum.

Non parum apud scriptores: esse concertationem: a quo innēta sit Historia certum est. Eamq̃ ob rem: quod de Historię collegi- gnus inuentione: quę vt Cicero: & Quintilianus aunt) poesi finitima est: paucis esse absoluendum putamus sic incipiētes. Primū añ omnia adparatio ipsa poetica (inquit Strabo lib. Geographię primo) processit in mediū: & adprobata complacuit: dehinc illā imitati cum metrum soluissent reliquis poeticę seruatīs partibus rem scriptis commendarunt Cadmus videlicet: & Pherecides: & Hecægus: Hęc Ille. At Plinius lib. Natur. Histo. quinto. cap. 29. Milesus (inquit) non fraudanda Ciue Cadmo: qui Prosaicā orationem primus instituit. Idem vero Plinius in septimo. cap. 56. sibi prope contradicere videtur: qui ait Prosaicam orationē con-

de re Pherecides Syrius Instituit Tempore Cyri regis. Historiam, Cadmus Milefius. Hinc Iosephus Primo in Appionem volumine: Historiam A Cadmo inuentam Credi refert. Sed Lucius Apuleius: In floridis: Pherecidi hanc: non Cadmo adscripsit. Verum: vt cum Eusebio sentiam (qui cum docte: tum Eleganter ostendit ante omnes Mosem Historiam scripsisse) facit antiquitas quippe Mosem multis annis Bellum Troianum in confesso est precessisse.

¶ De Historię vtilitate.
Caput Secundum.

Nonnullis forsan videbor: non satis recte fecisse: qui aliis partibus Historię Vtilitatem in describendo preposuerim: sed Coryceis indicent Mediocres equis: Tantum enim esse Historię vtilitatem censuimus: vt & aliis partibus iure esset preponenda: & Alexander Macedo: cū ad Achillis sepulchrum peruenisset: inde immortalitatem nasci non imprudenter crediderit: Nā cū potestātē: Dignitatem: Maiestatem: Numenq: Historię. Plinius Cęcilius octauo epistolarū lib. Ad Lateranum inesse scribat: Magna profecto Historię vtilitas censenda est: sed Hęc scribenda vt gręco vtar Adagio οὐκ ἀπαυρε θηοστοσ. .i. non sine Theſeo Ille autem noster est Ille Hierardus Vercellanus: noster inquam ille Theſeus quanta venustate: & Elegātia Historię vtilitates: vno Elegiaco carmine: sed (vt facile autorem cognoscas) q̄terfissimo descripsit: vt iam non opus esset. Historię vtilitatis quidquā eius carmini addere: Id ipsum carmen: in quo loquens Historia inducitur: secundum nostram epistolam impressum Reperies. Ceterū Antonium Audiamus: Apud Ciceronem de oratore secundo hoc (qui sequitur) modo loquentem. Historia testis est temporum: Lux Veritatis: vita memorię: magistra vitę. Nuncia vetustatis. Hęc enim: & fortunatam nobis participat: & citra vllū nocumentum prodest Homini: Nam quid pulcrius (Iuxta Diodori Siculi sententiam) quam nō: quod alii agerint quęrere: sed quid optime actū sit nobis proponere ad imitandum: seniorum consilia: quos lōga ætas prudentiores efficit: laudantur a iunioribus: at hos tanto antecellit Historia: quanto plura exēpla rerū complectitur diuturnitas tē-

Prænotamenta.

poris: q̄ hominis ætas. Præterea Iuniores Historias lætificantibus æquat prudentia. Adde quod natu maioribus rerum experientia iubministrat/priuatos viros imperio dignos efficit: Imperatores ob immortalem gloriam ad præclara facinora impellit. Vnde (vt breuiter dicā) perq̄ scite idē Diodorus Siculus Oium rerum (quibus hominis paratur foelicitas) Laudem præcipuam: causamq̄: Historiæ tribui decere concludit. Et Cicero in oratore per sepe necessariam esse oratori Historiæ cognitionem tradit: q̄ppe sine exemplorum adminiculo (quæ maxime Historia habet) leuius: insulsiusq̄ Cornelio Celso: & Quintiliano Orator Videat. Sed de hoc Quintilianus quinto præsertim & Duodecimo voluminibus plura. Neq̄ hic est omittendū: Pliniū: Cæciliū in quinto epistolarum lib. scripsisse Historiam quoquomodo scriptam oblectare. Et Vitruuius Eam per se tenere lectores adfirmat. Quapropter (vt in pauca conferam). Vere hoc mihi videor esse dicturus nullius: aut facultatis: aut disciplinæ tantam utilitatem: quantā Historiæ exsistere.

De Historiæ diuisione: & speciebus.

Caput Tertium.

Historia: vel fabularis: vel ad fidem. Fabularis: aut voluptatis: vt in argumentis Comicorum: aut adhortationis gratia: Hæc autē argumentum habet ex ficto: vt in Aelopeis fabulis: aut ex veri soliditate: quæ aut per turpia contextitur: vt in quibudā poeticis figmentis: aut pio tegitur velamine: quod solū genus philosophi veteres admiserunt. Ad fidem: Historia quatuor (vt autumant Grammatici) habet species. Vel enim de locis: est: vt Geographia: Vel de Temporibus: vt Chronica: vel de Generatione: vt Genealogia: Vel de gestis: Vt Annales Historiq̄q̄ ceteræ: Quippe literarū monumenta dupliciter accipi Rhetores perhibent: aut Annales: aut Historias Priusq̄ Annales fuisse: post esse factas Historias. Qd̄ & Satyrogaphus his verbis ostendit.

Res memoranda nouis Annalibus: adq̄ recenti
Historia.

In Herodoti/Historias

Earum autē Elemēta sunt/ Personę/ Cause/ Locus/ Tempus/ Modus/ Instrumentū/ Materia/ Res/ Pręter has autem species de natura Historia est: vt Animalium/ Plantarum/ de quare Aristoteles/ Theophrastus/ & Plinius / nunquā satis laudatā volumina cōscripserunt. Etiam si Cicero (modo Rhetoricon libri ad Herennium Ciceronis sint) & Fabius Quintilianus in secundo Institutionum Oratoriū libro: Historiam dicāt esse rei gestę expositio nem. Cicero Illud addit/ ab etatis nostrę memoria remotā : i quo interpretando Ciceronis nōnulli interpretū Hadlucinantur nesciētes τὸ ῥηπεῖον Verbū gręcūvñ Historia dicitur: significare nō solum/ spectro/ siue video/ sed & iquiro/ interrogo/ scio/ quero/ dico audio/ discō/ narro & multa alia Nam quidquid verę/ & grauit̃ explicatur/ Historia dici potest. Hinc quoq; Aristoteles quę de aia disputabat/ Historiam adpellauit.

In quo ab Fabula/ Historia differat Caput Quartum

Historia hoc pacto a Fabula differt (vt Rhetoricon auctor in primo ad Herennium scribit) quod fabula/ neq; veras/ neq; verisimiles cōtinet res. Quapropter Musę apud Hesiodū in Theogonia ad hūcferē modum de se prędicant his presertim Versib⁹/ ab Angelo nostro Politiano/ ita tralatis.

Scimus falsa quidē narrare simillima veris:

Scimus item quoties libitum est/ & vera profari.

Quod & Ouidius Tertio Elegiarū libro ferme trinitere voluit in quibus.

Exit in immensum fecunda licentia vatum:

Obligat Historica nec sua verba fide.

Eamq; ob rem Dido apud Ausonium sic nos admonet.

Vos magis Historicis lectores credite. &c.

Quam qui furta deum concubitusq; canunt.

Falsidici vates temerant qui carmine verum.

Humanisq; deos adsimulant vitiis.

Prænotamenta.

Historia vero est res gesta / sed ab ætatis nostrę memoria / remotā.
Plurimū igitur / Refert poema / an Historiā scribas: quod / & Cice-
ro / primo de legibus libro / sic ostēdit. Intelligo te (inquit) frater /
alias in Historia leges seruādas putare / Alias in Poemate: quippe
cū illa ad veritatē / Quinte referatur: in hac / ad delectationē / Plera
que. Nec minus id sentit Quintilianus: qui in decimo ait / Poetę
Voluptatem: fingendo / non modo falsa: sed etia; incredibilia: se-
stantur.

In quo / & quātū / Historia ab Annalibus differat: ex
A / Gellij / quinto noctiū atticarū lib.
cap. xvij. & Sempronij /
Asellionis / primo.
Cap. Quintū.

¶ Historiam / ab Annalibus quida; differre eo putant: quod cum
utrūque sit rerum gestarum narratio. Earum tamen proprię terzū
sit Historia: quibus rebus gerendis interfuerit is: qui narret. Eāq;
esse opinionem quorūdam Verrius flaccus refert: in libro de signi-
ficatu verborum quarto: Ac se quidem dubitare super ea re dicit.
Posse autem Videri putat nonnihil esse Rationis / in ea opinione:
quod Historia gręce / significat rerum cognitionem presentium.
Sed nos audire soliti sumus / Annales omnino id esse: quod Histo-
rię sint. Historias / non omnino esse id quod Annales sunt. Sicuti /
quod est homo: id necessario animal est: quod est animal / non id
necesse est: hominem esse. Ita Historias quidem esse aiunt: Rerum
gestarum: vel expositionem: vel demonstrationem: vel quo alio
nomine: id dicendum est. Annales vero esse: cum res gestę pluriū
annorum: obseruato: cuiusque anni ordine: deinceps componun-
tur. Cum verō non per annos: sed per dies singulos: res gestę scri-
buntur: ea Historia gręco vocabulo: ΕΦΗΜΕΡΙΣ. i. diarium di-
citur Cuius latinum interpretamentum scriptum est: in libro Asel-
lionis primo: ex quo lib. Plura verba adscripsimus: vt simul ibi-
dem quid ipse inter res gestas: & Annales esse dixerit: ostendere-
mus. Verum: Inter eos (inquit) qui Annales relinquere voluissent:
& eos qui res gestas: a Romanis perscribere conati essent: omniū
rerum hoc interfuit. Annales libri tantummodo: quod factū quo
quę anno: gestęue sit: id demonstrabant. Id eorum est: qui quasi
Diarium scribunt: quaz Gręci ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ vocant. Nobis nō
modosatis esse video: quod factum esset: id pronunciare: sed etia;

In Herodoti/Historias

quo consilio: qua ratione: gesta essent demonstrare. Paulo autem post: Idem A. Gellio: in eodem lib. Nam: neq. alacrioris ad Rem Publ. defendendam. Neque segnioris: ad res perperam faciendas: Annales commouere quidquam possunt: Scribere autem Bellū: quo initum consule: & quomodo confectum sit: & quis triūphās introierit: exq. eo libro: quæ in Bello gesta sunt iterare: id fabulas esse: prædicare ait: aut interea quid Senatus decreuerit: aut quæ Lex: rogatione lata sit: neq. quibus cōsiliis: ea gesta sunt iterare: id fabulas pueris est narrare: non Historias scribere. Hęc Ille. Qui bus verbis A. Gellius: Annales nomen esse generale: Historias vero esse speciale significauit. Erit igitur Hithoria (vt Ex Quintilia no ostendimus) rerum gestarum expositio. Iureq. incessit Serenius: a Philippo Beroaldo: quod parum adcurate: Quid: & Historiæ: & Annales essent: indicauerit. Quo errore: & Isidorus primo Etymologiarum libro: laborauit. Historia enim (Aiunt) est eorū temporum quæ vidimus: vel videre potuimus. Annales vero sūt: eorum. Annorum: & temporum: quæ ætas nostra non vidit. Hęc Illi. Sed adiciamus: quæ apud Ciceronem de Oratore secundo: ait Antonius. Erat (inquit) Historia Annalium confectio: cuius rei: Memoriæq. publicæ retinendæ causa: ab initio rerum Romanarum: vsq. ad P. Mutium: pontificem: Maximum: res omnes singulorum annorum: mandabat literis: Pontifex Maximus: esse rebatq. in albū: & proponebat Tabulā domi: potestas: vt esset populo cognoscendi: Hiq. nunc Annales maximi nominantur. Præterea Annales nudi sunt: nihil habent incitamenti: nec commouere quidquam possunt: simpliciter sine vllis ornamentis: sine fustibus: sine adfectibus: res gestas continentes. De quibus Annalib. & Anrellius: Macrobius.

De Historica veritate. Caput Sextum.

Hactenus: Quis Historiæ foret Inuentor: Quanta Historiæ Utilitas: & (quæ nobis non inutiles videbātur) Historiæ sectiones: necnō i quo Historia a fabula: & ab Annalib. Historia differēt pstrinximus. Nunc Reliqua: bonis (vt aiunt) artibus: est prosequendum: quæ peculiaria qd. sed Historico necessaria Arbitramur. Prīmū Igit. Antonii Verba: apud Ciceronē: Scdo de oratore lib. subiciā

quæ hæc sunt. Quis nescit primâ esse Historiæ legem: ne quid falsi dicere audeat: Deinde: ne quid veri tacere audeat: ne qua suspitio gratiæ sit in scribendo: ne qua simultatis: hæc scilicet Fundamenta nota sunt omnibus. Proinde Polybius hæc duo ab Historiæ lege refert alienissima esse: falsa scribere: & plane inter se repugnantia. Hinc non minus vere quam luculenter Lucianus in eo libello quæ inscripsit *ῥωσ ἀειστοί ἀποστράφασι* tradit proprium esse Historiæ & illi sacrificandum: vt vera omnia dicat quod quidē semper obseruare (Autoribus/Diodoro Siculo/Plutarcho/& Iosepho) est difficilimum. Ob quam rem Quintilianus in secundo Oratoriarum institutionum libro Græcis Historicis plerūque poetiæ similem esse licentiā scribit. & Cicero in libro (quem declaris oratoribus vocauit) Refert Historiam rerum romanarū do mesticis laudibus esse factam Mendosiorē. Quod Herodianus in primi libri prologo: & Strabo in tertio tradūt / vt Hinc suspicer a Quintiliano dictum esse Mendacium dicere/etiam sapienti ali quando concessum est. Alioqui imprudenter Cicero Lucium/ Lucceium/ in quinto Episto. famul. sic moneret. Amori nostro plusculum etiam quam concedit Historiæ Veritas largiari. Ceterum vt Polybius refert veluti si quis oculos animanti effoderit quidquid super est corporis sit inutile Ita demta (malo enī sic scribere quāz dempta) ex Historia veritate/narratio omnis inutilis est. Quippe (vt ait Strabo) Historiæ finis est veritas. Non enim (vt in septimo epistolarū Plinius scribit) ostentationi: sed fidei/ veritatique. Historia componitur Nec (vt idem plinius testis est) Historia debet egredi veritatem. & honeste factis veritas sufficit. De qua Lucianus plurima in eo libello quem de componenda Historia inscripsit. Sed prius non est finis huic capiti imponendus/ quam Laudandum Imprimis ostendamus Alexandrum/ Macedonem: qui Aristobulo Historiam de suis Rebus/& gestis/sibi inter nauigandum recitanti (vbi hominem/& adulatorem/& multa supra veritatem adfinxisse cognouisset) ereptum manibus librum / in Hydaspem fluiuium demersit: & tu (inquit) o Aristobule eodem fueras pacto precipitandus/qui pro me tuis scriptis/solus pugnas. quip vel iaculo ipso Elefantos interficias. quam ob rem veritatem Historiæ ante omnia concludimus obseruandam.

¶ De Stilo Historico. Caput Septimum.

IN Herodoti/Historias.

Stilus in Historia fufus/& continuus non perihodicus:nifi cū p-
fopopeias afciscit in concionibus. quē non debere efle hiantem/
& alperū / nec Rhythmo diffluentem Lucian⁹ in eo (quem dixi)
libello adferit. Nāq; Historiē cōpofitio (Fabiana opinione) cur-
rere debet. & Cicero in Oratore/iubet efle in Historia genus ora-
tionis fufum/atq; tractum/& alibi:Leui/æquabilique tractu diffin-
guendam exiftimat. Quę omnia in Herodoto efle/ Quintilianus
in nono cenfuit. Pręterea Historia(autore Luciano) clara dictio
ne eft coloranda. Orationem enim(vt in decimo ait Quintilian⁹)
Historia quoddā molli fucco/iucundoq; alere pot'eft. Neq; equi-
dem abfonum iudicari(quod alii forte dānabunt) huic capiti
addere quod Catullus apud Ciceronem de Oratore ſcđo dicere
de Cęlio Antipatre ſolebat videlicet qđ/neq; diftinxerit Hiftoriā
varietate locorū/ neq; verborū collatione/& tractu orōnis leui. &
æquabili perpoliuit Illud opus: ſed vt homo/neq; doct⁹/neq; ma-
xime aptus ad dicendum/ ſicut potuit dolauit. Et zenophontem
alterum Socraticę amænitate lumen notauit Tullius/tāq; dulcio-
rem & minus vehementē/q; Hiftorico cōueniat. Insuper ſuas pro-
prias partes habet Hiftoricus. Nam Iunium Cordū Hiftoricū/Lu-
lius Capitolinus arguit:q; multa de domefticis voluptatibus/cę-
terifq; infimis rebus/Hiftorię ſuę inferuerit/ Et Aureliū feftium/
flauius Vopifcus. Plurimū enim refert vitas an Hiftoriam pepe-
tuam ſcribam⁹. Sed equidem miror quod/A/ Pollio in Tito/Li-
uio ſummę facundię viro patauinitatē repręhendit:parūq; dilige-
ter/parūq; integrā veritate cōmentarios Cęſaris compoſitos pu-
tam Elegantiā carpere nō potuit. Veritatem culpauit. Efficitur
Itaq; Hiftoricus ſtilus locorū varietate ornatior Ideo optimū eum
oportet efle Geometrā (vt docet Strabo) qui hiftoriā ſcribit Nā
(ſi Quintiliano credimus) nōnulli rephenſi ſunt ab Geometris Hi-
ſtorici: qui magnitudinem' inſularum ſatis ſignificari nauigatio-
nis ambitū crediderunt. De Hiftorico autem ſtilo Victorinus &
Cęlius ſatis multa tradiderunt.

De Hiftorica Breuitate. Caput Octauum:

Quantum Laudis Hiftorico Breuem ſcripſiſſe Hiftoriā adtulerit/
nemo eſt certe qui neſciat. Quare nos non ducat quiſpiā culpā-
dos: quod Soli (vt dicunt) lumē addere ſtudeamus De Breuitate
videlicet Hiftorica nonnihil ſcribentes. Debet Hiftoria Cęſo &
Victorino præcipiētibus) efle breuis: qua maxime ſecundū fidem
oblectamur/& nobis potius quā oratio (vt Cęcilius Plinius epi-
ſtolarum primo ait) ſatiſfacit: qđ & Demetrius Phaleręus tradit.

In Herodoti Historias

Historię pręmiū immortalitatem maxime esse/cum plurimi tradiderunt/tum Cicero: qui ad Lucii/Luceiū scribit: sui vt rumores illius monumentis cōmendentur. Quod & Plinius iunior/homo sui seculi eloquentissimus ostendens/optat C/Taciti/inferi Historiis: quod immortalis futuras eas auguraretur. Propter quod & Quintilianus lib. 10. totū Historię opus/nō ad uitū rei/pugnāq; presentem: sed ad memoriam posteritatis/ & ingenii famam cōponitur. Quę prope verba Lucianus in fine opusculi de cōponēda Historia habet: Vbi ait/Memento non ad pręsēs/vt qui nunq sunt/te laudent/te honorent: sed æternitatē respiciendo/ sic Historiam scribe/vt a posteris pręmiū laboris expectes/ &c. Non debet igitur Historię conditor/inaneis illos presentū rumusculos statim/quasi manu precium aucupari sed solidum posteritatis expectare iudicium. Quod fecisse Cnidiū quendam architectum fecerunt: qui regi fabricatus maximam illā/pulcerrimamq; in pharo Aegypti turrem: Vnde videlicet Nautis nocturna lumina ostenderentur: suum quidē nomen in muri ipsi lapide clā incidit: Calcem deinde superinducens/Regis nomen inscripsit fore id quod addidit auguratus. Vt autē multo post literę illę cū lorica sua defluerent/atq; insculptum saxo adpareret Nam hæc erat inscriptio. **SOSTRATVS / DEXIPHANIS / CNIDIVS / DIS SALVTARIBVS / OB NAVIGANTEIS.** Non igitur seculi tantum sui leuissimum captabat adplausum: sed sibi in lōgum tempus/ dū turris illa staret prospiciebat: quod idem est in Historia aspiciūdū.

Adnotationū retractatio in Primum lib.

Profiteor nihil scripsisse (vel vbi Herodotū nominarim) nisi/ cū ob mendosā lectionem/tū ob scriptorū diuersitatē. Vbi vero Cregis Historiam/ A Platone in principio. 2. de re publ lib. & a Cicerone officiorum. 3. esse dictā fabulose adnotauimus: fuerat addendū Quod Plutarchus Proble. 156. aliter Candauli. esse ab Gyge illatam necem q̄ Herodotus tradat.

In Secundum.

Berosus/Megasthenes/Iosephus/ De Sauacabaro rege (quē Sennacherib vocant) cum Herodoto non conueniunt referētes aliā: atq; Herodotus scribat Sauacabari fuge causam. Berosus/ & Megasthenes in suis fragmentis. Iosephus lib. antiq. Iuda. 10.

In Tertium.

Prænotamenta.

De Cambyſis regni annis Iosephus in vndecimo cum Herodoto
nō cōuenit. Itē Herodotus eū Animā exalasse in Agbatanis. Iosephus
in Damasco tradit. His autē quæ de leonū partu diximus
addendū est quæ Philostratus in vita Tyanei/Apollonii tradit; q
scribit cēso legne ventre octo catulos in vtero esse repertos. igitur
ad Eiusdē Philostrati primū lib. te remitto. Quod præterea semē
Indoꝝ atrum dicat: Aristoteles in secundo de animalium genera
tione ei refragatur.

In Quartum.

Anacharsim a Sæleo patruele interentum scribit Herodotus.
Diog. Laertius a fratre cui Cādaïdi nomen erat in venationis sua
dio sagitta idū oppetiisse scribit. quibus .2. contra Appionē lib.
Iosephus refragatur.

In Sextum.

Non satis possum Tr. Pompeio credere: qui. ccM. Barbaroꝝ cesa
Apud Marathonē scribit cū Herodoto sex. M. trecenti dicantur.

Ad Lectores.

Quæ (optimi lectores) Librariorum impolitia inscripsit errata ob
difficultatē imprimēdi modeste vt feratis equū est: nos autē mi
nutis omīssis hæc retractamus. Pſamuetichus pro Pſammeticus
fol. 26. & 50. Dutis pro Butis. 36. Cyllestis pro Collectis. 38. Ca
sifiris pro Calasiris. eodē. Bucus pro Butus. 42. Dasis pro Oasīs
59. Cleopes pro Cheopes. 45. & 46. Chebrenes pro Chephre
nes. 46. Sanacarius pro Sauacabarus 48. καλλος pro κα
λος. 48. Phuecia pro Phocæa. 54. Serbonitidis pro Serboni
dis. 55. Oratal pro Oyratal eod. Pitaici pro Pataici. 61. Melita p
Melissa. 62. Pſidea pro Pſosidea. 70. Tassitides pro Cassitides
72. Caldeorū pro Chalcedeoꝝ 79. Trapij p. Traſpij. 80. Acchy
pro Aschy. 82. a cympheos pro Arimpheos. eod. Scius pro Cius
86. Arginipasa pro Artimpasa. 86. Thagimasa pro Thamimasa.
eodē. Arantes pro Ariātes. 90. Coes pro Coes. 91. anaphista pro
Anaphlista. 92. Arachea pro Trechea. 92. Gynges pro Gyndes.
112. Agron pro Argon. 2. Agronē pro Argonē. 2. Lardana p. Lar
dana. 2. Tyrhenos pro Tyrrenos. 9. Orchius cātus pro Orthius
cātus. 4. Piritous pro Perithous. 109. Megades pro Megacles. 9
Hegesides pro Hegesicles. 9. Spargapis pro Sargapis. 27.
Cetera quæ per se emendaret semidoctus/bona venia (mi optimi
lectores) castigabit. Valete.

INDEX

HERODOTI/ HALICARNASSEI/ THYRII/ HL

storici / Historiæ parentis memoratissimi/

Nouæ Musarum: multo/ & pro-

ductior/ & facilior(quâ

antea extiterat)

Index.

A Baris	folio. 84.	Acheron.	176
Abder	155	Acheus sum nō dorez.	115
Abdera vbi	186	Achillei opidū.	119
Abderitarū preces	156	Achillis cursus.	88
Abæ	175	Acragātini.	164
Ablutio babyloniorū post col-		Acrisius.	119
tum.	24	Acrothoon.	146
Abrogomes	169	Adculati Alcmeonidæ.	138
Abronychus.	173	Addricaneas.	99
Abstinencia otium.	33	Adimanthus.	171. & 177
Abstinencia pefarū.	21	Adimanthi dictum.	177
Abydos.	124	Adimanthus.	182
Abydus.	122	Admissarius ad nicenas equas.	
Acanthus.	128	folio	23
Acarnania.	28	Adraffus phryx.	6. & 14
Acbatana: quæ Ecbatana iquit		Adraffo atys datur custodien-	
Steph. recte scribi potest. Itēq;		us	7
nō solū per c sed & per g.	70	Adraffi cedes.	eodem
Acephali.	103	Adraffus.	114. & 210
Aceratus.	175	Adrimachidæ.	99
Aces flu.	72	Aduersis miscere prospera pru-	
Accipiter.	36	dentem decet.	61
Accipitres.	eodē		
Acinacis.	87. & 150	Aer pennis oppletus.	83
Achaia.	153. & 179	Aeaci fanum.	117
Achea.	113	Aeacis sylofontis literæ.	124
Achelous.	28. & 157	Aeacis orationē Samii admit-	
Achemenes.	67. & 142	tunt.	124
Achemenes.	144. & 153	Aedoni.	155
Achemenides.	65.	Aegaleus mons.	182
Achemenidarū familia.	109	Aegeum mare.	90

TABVLE

Aegea.	157	Aegyptiorū partes.	12. & 49
Aegeus.	98	Aegyptiorū genera	52
Aegina.	116. & 129	Aegypti vrbes quot.	53
Aeginetarū In Athenienſes o-		Aegyptiorū cap. firma.	56
dia.	116	Aegyptiorū cur capita firma ſit	
Aeginetarū In Athenienſes o-		folio	eodē
diorum principia.	117	Aegyptiorū fuga.	56
Aeginetę luperbi.	134	Aenius.	85
Aegileus.	114	Aenea.	57.
Aegiales.	153	Aenos.	150
Aegis minernę.	103	Aenus.	91
Aegis vnde.	eodem	Aenyrorū.	128
Aegri Babyloniorū.	24	Aeoles.	122. & 153
Aegrotantes indi interimūt co-		Aeoles oli pelafgi vocabāf. eodē	
meduntq.	70	Aeorpata.	93
Aegyptii hominū primi.	27	Apide.	98
Aegyptiorum ſolertiſſimi ſunt		Aequabilitas iuris.	116
Heliopolitani.	27	Aerariū Rāpfiniti.	44
Aegyptiorū annus.	eodē	Aerarii eiufdē fures.	eodē
Aegyptiacę regionis natura / e		Aerarii eiufdē ſtructoris callidi	
Aegyptiorū agroꝝ cultura.	28	tas.	eodem
Aegyptiorū ſementis.	eodē	Aereū aut aut argenteū ſcythę /	
Aegyptus.	29	habent nihil.	88
Aegypt⁹ quę.	eodem	Aeropus.	88
Aegyptii qui.	eodē	Aeſchines.	135
Aegyptii.	123	Aes apud Aethiopes precioſiſſi	
Aegyptus mirabiliſſima q̃ ois re-		mū.	58
gio habet.	32	Aeſtatis & hyemis ſimulacra. fo	
Aegyptiorū mores.	eodē	lio	44
Aegyptii ſacerdotes.	eodē	Aeſtate apud Arimaſpos pluerę	
Aegyptiorū ſacerdotes erali.	32	non ceſſat.	83
Aegyptiorū ſacerdotū cibi.	32.	Aethiopes.	54
Aegyptiorū victimę.	33.	Aethiopū anni & victus.	58
Aegyptioꝝ veſtes.	32	Aethiopes.	46
Aegyptiorū ſepultura.	eodem	Aethiopia.	42
Aegyptiæ feræ.	36.	Aethiopes aſſyriūq; ſubacti	143
Aegyptioꝝ purgamina.	33	Aethiopes.	151
Aegyptiacū linū.	41.	Aethiopū crines.	eodem
Aegyptii cęteros ātecellūt.	45	Actolus.	139
Aegyptioꝝ progenies.	48	Actoli.	179

INDEX

Afri-us.	30.	Alati serpentes.	72.
Africa.	31. & 84.	Alaxones.	89
Africus mons.	45	Alazicis.	100
Afri.	56	Albe colūg.	122
Africa.	84.	Albū litus.	146
Africā petunt phœnices eā co-		Alcenor.	14.
gnituri.	84.	Alcetas:	189
Afri pastorici.	135	Alcūs.	2
Africa nullū habet aprū.	eodē	Alcūs Menalippi sodalis.	119
Africa sine cernis.	105	Alcūs fugiens.	119
Africę mirabilia.	eodem	Alcmeonidæ.	138. & 114.
Agarista.	139	Alcmeonidę accusati q; parmā	
Agaristę duę.	140	persis ostenderent.	138
Agathyrsus.	81	Alcmeon multo auro a Cræso	
Agathyrsi.	92	donatus.	eodē
Agbatana sic enim Herodotus/		Alcmeonis domus locupletata	
Demetrius & Ctesias scribūt.		folio	139
folio	70.	Alcon.	139
Agelea minerua.	200	Alea.	16
Ageleę mineruę tēplū.	eodē	Aleba dę	142
Ager Artanis.	184.	Aleę mineruę templi.	11
Ager Argiuorum.	14.	Alexander ad persas.	107
Ager Ecceicus.	126.	Alexander.	188
Ageti vxor formosissima.	130	Alexandri genus.	189
Aglaure.	177	Alexander ad Athenienses. fo-	
Agломachus.	100	lio	189. & 197
Agminis ordo.	148	Alge.	164.
Agonotheta.	139	Alilat.	55
Agora.	150	Alium.	46
Agrianes.	9	Alpis.	89
		Apeni vicus.	195
Ahena serbuerūt.	9	Alpenus.	168.
Aheneę paterę capacitas.	12	Alpheus.	169
Ahenū capax.	90	Alyrthingi.	141.
Ahenū ingens.	98.		
		Amasis.	5.
Aiax Telamonius.	178.	Amasis.	33. & 48. & 50.
Alabanda.	188	Amasis.	51. & 53. & 100.
Alabandēses.	165	Amasis mors.	53.
Alarodii.	152	Amasis in deos.	eodem
Alati serpentes.	37. & 71	Amasis vxor.	54.

TABVLE

Amasis varia dona.	54	Anacreon.	73
Amasis ad polycratē.	61	Anapea.	168
Amasis.	104	Anaphanes.	151
Amastris.	151	Anaphlista tribus.	92
Amathusii.	120	Anaxandridas.	11
Amazones.	93	Anaxandride.	136
Amazonū locus.	eodē	Anaxileus.	125
Amazonū nuptiæ.	94	Anaxileus.	163
Amestris.	156	Anchimolius.	113
Amestris.	206	Anchimolii cedes.	113
Aminoclis fortuna.	166	Anchimolii Bustum.	eodem
Amimas.	182	Andrius Hieronymus.	195
Amiātus.	139	Andros.	85. & 109
Amici lamentatio.	56	Androcratis fanum.	193
Amicus solers.	108	Androgyni.	87
Ampelon.	157	Andromeda.	151
Amphilitus.	10	Androphagi.	82. & 93
Amphitriton.	33	Androsphynges.	53
Amphicrates.	64		
Amphilochus.	70	Angareos.	183
Amphyctiones.	113	Angites flu.	156
Amphion.	118	Angrus.	86
Amphytrion.	129	Anguilla.	37
Amphimnestrus.	139	Animarū circuitus.	45
Amphicea.	174	Animalia indica ceteris maio-	
Amphiarus.	8. & 188	ra.	71
Amphissa.	174	Anipa vrbs.	125
Amphystig.	157	Annus ægyptiorum.	27
Amphictyon.	166	Anni & victus Aethiopū.	58
Amphictyenses.	183	Anni & victus persarū.	eodem
Ampraci.	176		
Amyntæ conuiuiū.	107	Antacel.	89
Amyntas.	119. & 189	Antandros.	148
Ammonii.	57. & 58	Antandrus.	108
Amōpharetus.	198. & 201	Antagoras.	201
Amor filiæ in patrē.	74	Antemus.	119
		Anthela vrbs.	165. & 166
Anacharsis.	85. & 89	Anthylla.	40
Anacharsis cedes.	eodē	Anticyra.	eodem
Anactorii	194	Antichares.	108

INDEX

Antidorus.	171	Apriis mors.	52
Antipater.	156	Aqua varieg. qualitatis	102
Antrū coryciū.	175	Aquiminaria duo.	58
Anyma.	147		
Anysis rex.	47	Ara Aristei proconnessi.	81
		Arabes.	151
Apamea.	146	Arabia.	84
Aper in africa nullus.	103	Arabia bona.	71
Aper Mysie.	6	Arabica humus.	28
Apheta.	165	Arabia tributōrū immunis.	70
Aphidnes.	201	Arabū fides.	55
Aphidneus.	137	Ararus.	85
Apia vrbs.	29	Araxes.	24. & 84
Apia dicitur tellus.	86	Aranci.	36
Apis.	50. & 59	Aratores Scythę.	80
Apidis signa.	eodem	Arbores lanā ferentes.	71
Apidanus.	57		
Apium.	45	Arcades.	III
		Arcades.	179. & 194
Apollinis imbre Croesus vixit.		Arcadibus Lacedęmonii sepu-	
folio	15	tant pstantiores.	II
Apollinis oraculū.	38. & 173	Arcefilaus.	99. & 100
Apollinis templū.	59	Arcefilai mors.	eodem
Apollinē propiciantur Scythę.		Archelia.	14
folio	86	Archidemus.	131
Apollinis fons.	99	Archias.	63
Apollinis Ismenii templū.	113	Archilochus parius.	3
Apollinis simulacrū sublatum.		Arcis Atheniensis occupatio.	
folio	138	folio	115
Apollodorus grammaticus &		Arcus Herculis.	81
Thucydides a Strabone ar-		Arcus cōparatio.	53
guuntur.	30		
Apollo.	48. & 59	Arderica.	2
Apollo cetosycus.	89	Arderica.	131
Apollo ismenius.	188	Arę primę.	27
Apollo ptous.	eodē	Areius pagus.	176
Apollonia.	203		II
Apolloniates ager.	203	Argenteus nūmus.	16
Apries rex.	51. & 99	Argentū aut a s Scythę nō ha-	
Apries captus.	52	bent.	88

TABVLE

Argentū ariadictū.	100	Arimnestus.	200
Argentea dolia. 4.	fol. 8	Aripithes.	89
Argi lucus.	133	Arionis donariū.	4.
Argi lucus exustus.	codē	Ariobardus.	152
Argiopus.	199	Arion Metymneus.	4.
Argippeī sacri vbi legendū pu-		Aristagoras.	108.
tamus ex plinio & Solino /		Aristagore tabella.	III.
Arymphēi.	82	Aristagore ad Cleomenē ora-	
Agrini.	III	tio.	codem
Argiuorū oraculū.	160	Aristagore abitis.	112.
Argiuorū dissimulatio.	161	Aristagore reditus.	codē
Argiuorū ager.	14	Aristagoras sapiēs lap ⁹ ē.	codē
Argiuorū tonsura.	14	&	II 4. & 120
Argon.	2.	Aristagore mors.	12
Argos.	1.	Aristagoras.	142.
Argos a feris rectū.	133.	Aristophanes.	26.
Argyis.	3	Aristoteles.	72.
Ariabignes sine Ariamignes		Aristocypus.	12.
plerūq; em/b/vicē habet/m/&		Aristeas.	158.
ecōtrario ex Quintiliano/ Vi		Aristei proconessi ora.	81
ctorino Prisciano/ & Steph.		Aristeus verficator.	codē
folio	153. & 181.	Aristodemus.	128. & 201.
Ariamignes.	codē	Aristomachus.	119
Ariandes.	101	Ariston.	II & 130
Ariandictū argentū.	codē	Aristonis dictū super filio cecēs	
Ariaramnes.	181.	nato.	130.
Ari les.	90	Aristogiton.	137. & 139
Aridolis.	165	Aristonice.	159.
Aridus.	154.	Aristides iustissimus.	180.
Arii qui sint.	151	Aristidis dictū.	codē
Arimaspi.	72. & 81.	Aristidis & Themistodis collo	
Arimaspei versus.	codē	quium.	codē
Arima.	83.	Arma barbarorū.	III.
Arimaspos nō habere pluuiam		Arma sponte adparuerunt. fo-	
hyeme.	codē	lio	175.
Arimaspos habere semper plu-		Armatura persarū.	151.
uiā aestate.	codem.	Armatura Thracū.	152.
Arimaspi habent hyeme pro o-		Armatura Cypriorū.	153
stento tonitrua.	codē	Armenii.	III.
Arimphei sacri n. Argippeī.	82	Arpoxais.	80.

INDEX

Artabamensurę nomen.	23	tur.	86
Artabazus.	196. & 187.	Artoxus.	128
Artabazus fugę.	200	Artybius.	121
Artabazus mors.	187.	Artybii equus.	eodem
Artabazus.	151.	Artybii mors.	eodē
Artabanus.	9	Artystona.	151.
Artabani oratio dignissima. fo		Arulcus.	91.
lio	143.	Aryena.	12.
Artabani ex pęteritis prodicia		Asia.	156.
folio	eodem	Assia.	3.
Artabani somniũ.	145.	Assius.	4.
Artaces.	126.	Assyrii.	16.
Artacia vrbs.	81	Assyrię siccitas.	13.
Artaphernes.	142. & 152	Assyria.	84.
Artaxerxes.	161. & 155	Assyrii & Aethiopes subacti. fo	
Artaxerxes.	135	lio	143.
Artaphernes.	108.	Asbyte.	108
Artaphernes.	109. & 115.	Asia.	84. & 85.
Artaphernis ad Athenię. respõ		Asia vnde.	85.
sio.	119.	Asius.	eodem
Artaphernes vectigal instituit.		Asini darii in castris.	96
folio.	127.	Asini & muli hyemę nõ feřt.	83
Artabecchis vrbs.	33.	Asini cũ cornibus.	103.
Asthachees vir ingens.	156.	Asina vrbs.	149.
Artayntes.	205. & 206	Asmach.	31.
Artaynta.	eodem.	Asopus.	116. & 137.
Artayntes.	207	Asopus.	166
Artayntes suspensus.	eodē.	Asopodorus.	200.
Artea ta.	20.	Asphaltũ.	138.
Arteabares.	18.	Asphaltus.	21.
Artęi.	151.	Aspathines.	66. & 67.
Arternisia Halicarnassus.	154.	Astrabacus.	131.
Arternisię consiliũ.	173.	Astutia literarũ.	171.
Arternisię pugna gloriosa. eod.		Astutia Themistoclis.	173
Arternisię odiũ.	182.	Astyages.	12. & 16.
Arternisiũ.	165.	Astyages rex.	eodē
Artemidora.	181.	Astyagis somniũ.	16.
Artembares.	20.	Astyagis scđm somniũ. eodem	
Artifices ignobiles. sunt.	52	Astyages Cyrum recognoscit.	
Artimpala venus coelestis dici-		folio	18.

TABVLE

Astyagē cōpellat Harpagus su-		Athenien. nūcii responsio.	162
per Cyro exposito.	18	Athenienses gręcorum soli qui	
Astyages spē vultu simulat. fo-		nūq̃ solū verterunt.	163
lio	eodem	Athenades.	167
Astyages capitur.	20	Atheniē. naues.	171
Astyages Harpagū arguit.	20	Atheniē. arx incensa.	177
Astyages Iannis quinq; & trigin-		Atheniē. profugiū.	193
ta in regno.	eodē	Atheni. & Tegeatarum de loci	
Astyages apud Cyrū degit. fo-		dignitate cōtentio.	194
lio	eodem	Athenagoras.	203
Asylū Hercules.	42	Athos.	128
		Athos effossus est.	146
Atarnes.	85. & 125	Athos mons.	eodē
Atarnes.	169	Atticarū vestes.	117
Atarnis ager.	184	Atticarū vestes.	117
Attaginus.	192. & 203	Atticū genus sub tyrannis in-	
Athamas.	165	firmū.	
Athenienses nūcii ad Artapher-		Atticarum mulierum liberi inte-	
nem.	119	rempti.	181
Athenienses naues ad Aristago-		Attica.	eodem
ram.	120	Atticę mulieres interēptę.	141
Atheniensis exercitus ordo. fo-		Atlanticū mare.	24
lio	137	Atlas.	85
Athenarum tyranni.	113	Atlas mons.	102
Athenę tyrannis liberatę. fo-		Atlantes.	eodē
lio	114. & 116	Atossa.	66. & 69
Atheniēsis arcis occupatio.	115	Atossa.	141
Atheniēses legati ad Dariū.	115	Atosse consiliū.	75
Athenienses ad repetēda simu-		Atosse vicus.	75
lacia reginā missi.	116	Atramyti.	148
Atheniēsiū mutua cędes.	116	Atys.	2. & 6
Athenien. vxores raptę.	141	Atys ad Croesum orō.	7
Athenien. ad Pelāgos. eodem		Atys Croesi sōniū perperā in-	
Athenien. laus.	143	terpretatur.	eodē
Athenien. gręcię liberatores.		Atys datur Adrasto custodien-	
folio	159	dus.	eodem
Athenien. oraculū.	eodē	Atys mors.	eodē
&	159		
Athenien. arx. eodē. & 175. eodē		Auases.	103
&	177	Auaricia darii.	22

INDEX

Auarorū oburgatio.	22	Babyloniorū ablutio post coitū	
Auchatē.	80	folio	eodē
Audacia & astutia furis mira. fo		Babylonice mulieres strangula	
lio	45	ta.	78
Audiens male.	eodē	Babyloniorū ægri.	24
Augiles.	100.	Babyloniorū sepulchra. eodem	
Angila.	102	Babylon capitur a Dario.	79
Angunia magorū expulsionis.		Bacchus dicitur osiris.	33.
folio	67	Bacchi festū.	34
Aureus nūmus.	16.	Bacchabund o Scyli ingēs por	
Aura nilus solus caret.	29	tentū cōtigit.	90
Aura nili cur nulla.	30.	Bacchanalia.	eodē
Aurū sacrum.	80	Bacchiadē.	118
Auschidē.	101	Bacidis oraculū.	173
Aules ve. vt habet Strabo aua-		Bactrii.	151
les.	103	Badres.	152. & 105.
Antefion.	129	Bagæus.	75
Autarces.	152. & 175	Bagæi literę.	eodē.
Auxesia.	116	Bagæsses.	152
		Baracei.	16
Axius flu	157.	Barbara gente gręca est dexte-	
Azus.	99	rior.	10
		Barbari peregrini.	191
Azotus.	51	Barbari qui.	104.
		Barbarorū arma.	111
Babylonis tyrannus a zenophō		Barbaris nihil fidū neq; verum	
te vocatur Assyrius.	13.	folio	189
Babylonis situs.	21.	Barbarorū numerus.	195
Babylonis cōstructio.	21	Barbaris & gręcismalorū initiū	
Babylon a Cyro capitur.	23.	folio	119
Babylonia fertilissima.	eodē	Barca opidū.	99
Babyloniorū nauicula. eodem		Barca	101.
Babyloniorū cultura. eodem		Barce.	10. & 185
Babyloniis sine insigni gestare		Barcegorū fœdus.	eodē.
scepterū nefas est. eodem.		Bassaria.	103
Babylonie puellę.	24.	Battus.	89
Babylonie palmę.	23.	Battus cur.	eodē.
Babylonie leges.	eodē.	Battus Claudus.	100
Babylonii medicis nō vtuntur.		Battus.	54.
folio	24.	Beiro.	141.

INDEX

Beatissimus tellus.	f	Bonum mortis.	149
Beatissimi qui.	eodē. & 6.	Bonorum copia.	171
Beatus fortunatus.	6	Bonis hominibus mali sunt ser	
Beatorum influ ꝑ.	58	ui.	179
Βεκκοσ.	27	Bonum pacis.	15
Bellum.	15	Boreas.	166
Belli mala.	eodem	Borysthenitę.	82
Belides portę.	74	Borysthenes.	85. & 86
Beliezen quę multi Beleizen nō		Borysthenitę.	89
nulli vero Gebeleizen vocāt.		Bolphorus.	90
folio.	40	Botigis.	157
Benemeriti de Rege persarum		Bottięi.	187
folio.	11	Boues mares.	32
Bene meriti de Rege apud per-		Boues prepostere pascētes.	102
sas Orofange Vocātur.	181	Bouino generi nō succrescere	
Bene audiens.	148	cornua.	83
Beneficia.	78	Boumsepulture.	33
Berbinus fons qui & Bermin ⁹			
auctore Steph.	189	Branchides vel vt nonnulli le	
		gunt Bracchides.	8
Bias pittacus.	f. & 195	Bracchidę.	10
Bibli.	113	Briantica.	155
Bisaltia.	156	Brygi	128
Bisanthes.	158	Bryges nūc phryges	152
Bissi.	155		
Bistones.	eodem	Bubulcus Mitridates.	18
Bistonis.	eodē	Bubastis vrbs.	35. & 48
Biton.	f	Bubastis diana.	eodem
Bithyni olim strymonię voca-		Bubastis.	50. & 51
bantur.	152	Bubulcus apud vergilium non	
Bizantium.	126	subulcus.	52
		Bubaris.	107
Bobryes.	103	Bubares.	188
Boebei lacus.	157	Bucacedę.	111
Boeotia.	34	Bucolicum Ostium.	29
Βοιωτια.	113	Budi.	
Boges omnia bona suacōbul-		Budini.	82. & 93
fit.	155	Budini.	93
Bolbiticum ostium.	29	Budini coēdunt pedūculos.	93
Bongrus.	86	Bulis.	158

INDEX

Buſc.	16	Calisto.	98
Buſiris.	35. & 36	Camarina.	162
Buſiritana.	52	Cambyſes.	10. & 17.
Butus vrbs.	42. & 50	Cambyſes Cyri filius	25
Butis.	50	Cambyſi traditur Croeſus.	25
Butis.	35. & 36	Cambyſes Rex.	26
Butis.	38	Cambyſes.	142. & 54
Buſium Anchimolij.	113	Cambyſes cur in ægyptū.	52
		Cambyſis dona ad Regem Aethiopum.	54
Cabaris.	101	Cambyſes imprudens adueni	57
Cabiri.	60	æthiopes expeditio.	58
Cadauer perſarum	21	Cambyſes frater Smerdis.	59
Cadaueris mortui reperti coitus.	39	Cambyſes in apin.	eodē
Cadauera cur non cremabantur.	57	Cambyſis ſomnium.	59
Cadauera Naſamonum.	103	Cambyſis ſoror.	eode3
Caducus.	98. & 213	Cambyſis ſoror occiſa.	eodem.
Cadmus gelonis nuncius.	163	Cambyſis infania.	60
Cadmus.	113	Cambyſes Vino deditus.	60
Cadmiſum prelium.	210	Cambyſis crudelitas.	62
Cadytis vrbs	55. & 51	Cambyſis imperij a Magis occupatio.	64
Caira veſtis	117	Cambyſis fatum.	65
Caicus ſiu.	143	Cambyſis ſomnium.	eodem
Calafiris.	38	Cambyſis imprecatio.	65
Calafiries.	52	Cambyſis mors.	eode3
Calafiries	195	Cambyſis Regnū.	eodē
Callatię.	61	Cameli natura.	13
Callatibum.	147	Camelos non inuadunt leones folio.	157
Calliciates.	201	Cameli indici pernitas.	71
Callias vir preſtans.	138. & 161	Cameleers.	152
Callias.	176. & 111	Campſa.	157
Callimachus.	137	Camicus vrbs.	164
Callimachi carmina	98	Campus Thriaſius.	191
Callimachus Elegiographus.		Candaules.	2
folio.	99	Candaulis vxor omnium pulcherrima	2
Callimachi mors	137	Candaulis ſodalē Iuſtinus Cygen vocat nō miniſtrū.	eo. 8
Callipide.	82		B. 4.
Calipolitani.	161		
Callida ad Fallendū oſo.	127		

TABVLE

Aegea.	157	Aegyptiorū partes.	12. & 49
Aegeus.	98	Aegyptiorū genera	52
Aegina.	116. & 129	Aegypti vires quot.	53
Aeginetarū In Athenienſes o-		Aegyptiorū cap. firma.	56
dia.	116	Aegyptiorū cur capita firma ſit	
Aeginetarū In Athenienſes o-		folio	eodē
diorum principia.	117	Aegyptiorū fuga.	56
Aeginetę ſuperbi.	134	Aenius.	85
Aegileus.	114	Aenea.	57
Aegiales.	153	Aenos.	150
Aegis minerę.	103	Aenus.	91
Aegis vnde.	eodem	Aenyrorū.	128
Aegri Babyloniorū.	24	Aeoles.	122. & 153
Aegrotantes indi interimūt co-		Aeoles oli pelafgi vocabāt.	eodē
meduntq.	70	Aeorpata.	93
Aegyptii hominū primi.	27	Apide.	98
Aegyptiorum ſolertiſſimi ſunt		Aequabilitas iuris.	116
Heliopolitani.	27	Aerariū Rāpſiniti.	44
Aegyptiorū annus.	eodē	Aerarii eiſdē fures.	eodē
Aegyptiacę regionis natura / e		Aerarii eiſdē ſtructoris callidi	
Aegyptiorū agroꝝ cultura.	28	tas.	eodem
Aegyptiorū ſementis.	eodē	Aereū aut aut argenteū ſcythę /	
Aegyptus.	29	habent nihil.	88
Aegypt⁹ quę.	eodem	Aeropus.	88
Aegyptii qui.	eodē	Aeſchines.	135
Aegyptii.	123	Aes apud Aethiopes precioſiſſi	
Aegyptus mirabiliora q̃ ois re-		mū.	58
gio habet.	32	Aeſtatis & hyemis ſimulacra. fo	
Aegyptiorū mores.	eodē	lio	44
Aegyptii ſacerdotes.	eodē	Aeſtate apud Animalpos pluerē	
Aegyptiorū ſacerdotes eraſi.	32	non ceſſat.	83
Aegyptiorū ſacerdotū cibi.	32.	Aethiopes.	54
Aegyptiorū victimę.	33.	Aethiopū anni & victus.	58
Aegyptioꝝ veſtes.	32	Aethiopes.	46
Aegyptiorū ſepultura.	eodem	Aethiopia.	42
Aegyptiæ feræ.	36.	Aethiopes aſſyrię ſubacti	143
Aegyptioꝝ purgamina.	53	Aethiopes.	151
Aegyptiacū linū.	41.	Aethiopū crines.	eodem
Aegyptii cęteros ātecellūt.	45	Actolus.	139
Aegyptioꝝ progenies.	48	Actoli.	179

INDEX

Afri-us.	30.	Alati serpentes.	72.
Africa.	31. & 84.	Alaxones.	89
Africus mons.	45	Alazicus.	100
Afri.	56	Albe colūg.	122
Africa.	84.	Albū litus.	146
Africa petunt phœnices eā co-		Alcenor.	14.
gnituri.	84.	Alcetas.	189
Afri pastorici.	135	Alcŭs.	2
Africanullū habet aprū.	eodē	Alcŭs Menalippi sodalis.	119
Africa sine ceruis.	105	Alcŭs fugiens.	119
Africę mirabilia.	eodem	Alcmeonidę.	138. & 114.
Agarista.	139	Alcmeonidę accusati q̄ parma-	
Agaristę duę.	140	peris ostenderent.	138
Agathyrſius.	81	Alcmeon multo auro a Creso	
Agathyrſi.	92	donatus.	eodē
Agbatana sic enim Herodotus/		Alcmeonis domus locupletata	
Demetrius & Ctesias scribūt.		folio	139
folio	70	Alcon.	139
Agelea minerua.	200	Alea.	16
Ageleę mineruę tēplū.	eodē	Alebadę	141
Ager Artanis.	184.	Aleę mineruę templū.	11
Ager Argiuorum.	14.	Alexander ad perſas.	107
Ager Ecceicus.	126.	Alexander.	188
Ageri vxor formosissima.	130	Alexandri genus.	189
Aglaure.	177	Alexander ad Athenienſes. fo-	
Agglomachus.	100	lio	189. & 197
Agminis ordo.	148	Alge.	164.
Agonotheta.	139	Alilat.	55
Agora.	110	Alkum.	46
Agrianes.	9	Alpis.	89
Ahena ſerbuert.	9	Apeni vicus.	195
Aheneę paterę capacitas.	12	Alpenus.	168
Ahenū capax.	90	Alpheus.	169
Ahenū ingens.	98.	Alynthinci.	141
Aiax Telamonius.	178	Amasis.	5.
Alabanda.	188	Amasis.	33. & 48. & 50.
Alabandęſes.	165	Amasis.	51. & 53. & 100.
Alarodii.	152	Amasis mors.	53.
Alati ſerpentes.	37. & 71	Amasis in deos.	eodem
		Amasis vxor.	54.

TABVLE

Amasis varia dona.	54	Anacreon.	73
Amasis ad polycratē.	61	Anapea.	168
Amasis.	104	Anaphanes.	151
Amastris.	151	Anaphlista tribus.	92
Amathusii.	120	Anaxandridas.	11
Amazones.	93	Anaxandridę.	136
Amazonū locus.	eodē	Anaxileus.	125
Amazonū nuptię.	94	Anaxileus.	163
Amestris.	156	Anchimolius.	113
Amestris.	206	Anchimolli cędes.	113
Aminoclis fortuna.	166	Anchimolli Bustum.	eodem
Amimas.	182	Andrius Hieronym⁹.	195
Amiātus.	139	Andros.	85. & 109
Amici lamētatio.	56	Androcratis fanum.	193
Amicus solers.	108	Androgyni.	87
Ampelon.	157	Andromeda.	151
Amphilitrus.	10	Androphagi.	82. & 93
Amphitruion.	33	Androsphynges.	53
Amphicrates.	64	Angareos.	183
Amphilochus.	70	Angites flu.	156
Amphyctiones.	113	Angrus.	86
Amphion.	118	Anguilla.	37
Amphytrion.	129	Animarū circuitus.	45
Amphimnestrus.	139	Animalia indica cęteris maior.	71
Amphicea.	174	ra.	125
Amphianus.	8. & 188	Anipa vrbs.	27
Amphissa.	174	Annus ægyptiorum.	58
Amphytię.	157	Anni & victus Aethiopū.	eodem
Amphictyon.	166	Anni & victus persarū.	85
Amphictyenses.	183		
Ampraci.	176	Antacel.	148
Amyntę conuuiuiū.	107	Antandros.	108
Amyntas.	119. & 189	Antandrus.	201
Ammonii.	57. & 58	Antemus.	119
Amōpharetus.	198. & 201	Anthela vrbs.	165. & 166
Amor filię in patrē.	74	Anthylla.	40
Anacharsis.	85. & 89	Anticyra.	eodem
Anacharsis cędes.	eodē	Antichares.	108
Anactorii	194		

INDEX

Antidorus.	171	Aprii mors.	52
Antipater.	156	Aqua varîe qualitatis	102
Antrû coryciû.	175	Aquiminaria duo.	58
Anyma.	147		
Anytus rex.	47	Ara Aristei próconnessi.	81
		Arabes.	151
Apamea.	146	Arabia.	84
Aper in africa nullus.	103	Arabia bona.	71
Aper Mysiæ.	6	Arabica humus.	28
Aphæta.	165	Arabia tributorû immunis.	70
Aphidnea.	201	Arabû fides.	55
Aphidneus.	137	Ararus.	85
Apia vrbs.	29	Araxes.	24. & 84
Apia dicitur tellus.	86	Aranci.	36
Apis.	50. & 59	Aratores Scythæ.	80
Apidis signa.	eodem	Arbores lanâ ferentes.	71
Apidanus.	57		
Aptum.	45	Arcades.	III
		Arcades.	179. & 194
Apollinis imbre Croesus vixit.		Arcadibus Lacedæmonii sepu-	
folio	15	tant pstantiores.	II
Apollinis oraculû.	38. & 173	Arcefilaus.	99. & 100
Apollinis templû.	59	Arcefilai mors.	eodem
Apollinē propiciantur Scythæ.		Archelia.	14
folio	86	Archidemus.	131
Apollinis fons.	99	Archias.	63
Apollinis Ismenii templû.	113	Archilochus parus.	3
Apollinis simulacrû sublatum.		Arcis Atheniensis occupatio.	
folio	138	folio	115
Apollodorus grammaticus &		Arcus Herculis.	81
Thucydides a Strabone at-		Arcus cōparatio.	53
guuntur.	30		
Apollo.	48. & 59	Arderica.	2
Apollo cetosycus.	89	Arderica.	131
Apollo ismenius.	188	Aræ primæ.	27
Apollo ptous.	eodē	Areius pagus.	176
Apollonia.	203		II
Apolloniates ager.	203	Argentæus nūmus.	16
Apries rex.	51. & 99	Argentû aut æs Scythæ nō ha-	
Apries captus.	52	bent.	88

TABVLE

Argentū ariadicū.	100	Arimnestus.	200
Argentea dolia. 4.	fol. 8	Aripithes.	89
Argi lucus.	133	Arionis donariū.	4
Argi lucus exustus.	codē	Ariobardus.	152
Argioplus.	199	Arion Metymneus.	4
Argippei sacri vbi legendū pu- tamus ex plinio & Solino /		Aristagoras.	108.
Arymphel.	82	Aristagore tabella.	III.
Agrini.	III	Aristagore ad Cleomenē ora- tio.	codem
Argiuorū oraculū.	160	Aristagore abito.	112.
Argiuorū dissimulatio.	161	Aristagore reditus.	codē
Argiuorū ager.	14	Aristagoras sapiēs lap ⁹ ē.	codē
Argiuorū tonsura.	14	&	114. & 120
Argon.	2.	Aristagore mors.	12
Argos.	1.	Aristagoras.	142.
Argos a feris rectū.	133.	Aristophanes.	26.
Argyis.	3	Aristeles.	72.
Ariabignes sine Ariamignes		Aristocypus.	12.
plerūq; em/b/vicē habet/m/&		Aristeas.	158.
ecōtrario ex Quintiliano/ Vi		Aristei proconnessi ora.	81
ctorino Prisciano/ & Steph.		Aristeus versificator.	codē
folio	153. & 181.	Aristodemus.	128. & 201.
Ariamignes.	codē	Aristomachus.	129
Ariandes.	101	Ariston.	11. & 130
Ariadicū argentū.	codē	Aristonis dictū super filio cecēs	
Ariaramnes.	181.	nato.	130.
Aristes.	90	Aristogiton.	137. & 139
Aridolis.	165	Aristonice.	159.
Aridus.	154.	Aristides iustissimus.	180.
Arii qui sint.	151	Aristidis dictū.	codē
Arimaspi.	72. & 81.	Aristidis & Themistodis collo	
Arimaspei versus.	codē	quium.	codē
Arima.	83.	Arma barbarorū.	III.
Arimaspos nō habere pluuiam		Armasponte adparuerunt. fo-	
hyeme.	codē	lio	175.
Arimaspos habere semper plu-		Armatura persarū.	151.
uiā æstate.	codem.	Armatura Thracū.	152.
Arimaspi habent hyeme pro o-		Armatura Cypriorū.	153
stento tonitrua.	codē	Armenii.	III.
Arimphel sacri sū Argippei.	82	Arpoxais.	80.

INDEX

Artabamensurq nomen.	23	tur.	86
Artabazus.	196. & 187.	Artozustra.	128
Artabazifuge.	200	Artybius.	121
Artabazi mors.	187.	Artybii equus.	eodem
Artabazus.	151.	Artybii mors.	eodē
Artabanus.	9	Artystona.	151.
Artabani oratio dignissima.	fo	Arucius.	91.
lio	143.	Aryena.	12.
Artabani ex p̄teritis prudētia		Assa.	156.
folio	eodem	Assesia.	3.
Artabani somniū.	145.	Assēus.	4.
Artaces.	126.	Assyrii.	16.
Artacia vrbs.	81	Assyriæ siccitas.	13.
Artaphernes.	142. & 152	Assyria.	84.
Artaxerxes.	161. & 155	Assyrii & Aethiopes subacti.	fo
Artaxerxes.	135	lio	143.
Artaphernes.	108.	Asbyte.	108
Artaphernes.	109. & 115.	Asia.	84. & 85.
Artaphernis ad Atheniē. respō		Asia vnde.	85.
sio.	119.	Asius.	eodem
Artaphernes vestigal instituit.		Asini darii in castris.	96
folio.	127.	Asini/ & muli hyemē nō ferē.	83
Artabecchis vrbs.	33.	Asini cū cornibus.	103.
Artachees vir ingens.	156.	Asina vrbs.	149.
Artayntes.	205. & 206	Asmach.	31.
Artaynta.	eodem.	Asopus.	116. & 137.
Artayctes.	207	Asopus.	166
Artayctes suspensus.	eodē.	Asopodorus.	200.
Arteata.	20.	Asphaltū.	138.
Arteabares.	18.	Asphaltus.	21.
Artēi.	151.	Aspathines.	66. & 67.
Artemisia Halicarnassis.	154.	Astrabacus.	131.
Artemisię consiliū.	173.	Astutia literarū.	171.
Artemisię pugna gloriosa.	eod.	Astutia Themistoclis.	173
Artemisię odiū.	182.	Astyages.	12. & 16.
Artemisiū.	165.	Astyages rex.	eodē
Artemidora.	181.	Astyagis somniū.	16.
Artembares.	20.	Astyagis scdm somniū.	eodem
Artifices ignobiles. sunt.	52	Astyages Cynum recognoscit.	
Artimpasa venus celestis dici-		folio	18.

TABVLE

Astyagē cōpellat Harpagus su per Cyro exposito.	18	Athenien. nūcii responsio.	162
Astyages spē vultu simulat. fo- lio	eodem	Athenienses græcorum soli qui nūq̃ solū verterunt.	163
Astyages capitur.	20	Athenades.	167
Astyages Harpagū arguit.	20	Atheniē. naues.	171
Astyages Iannis quinq; & trigin- ta in regno.	eodē	Atheniē. arx incensa.	177
Astyages apud Cyrū degit. fo- lio	eodem	Atheniē. profugiū.	192
Asylū Herculis.	42	Atheni. & Tegeatarum de loci dignitate cōtentio.	194
Atarnes.	85. & 115	Athenagoras.	203
Atarnes.	169	Athos.	118
Atarnis ager.	184	Athos effossus est.	146
Attaginus.	192. & 203	Athos mons.	eodē
Athamas.	165	Atticarū vestes.	117
Athenienses nūcii ad Artapher- nem.	119	Atticarū vestes.	117
Athenienses naues ad Aristago- ram.	120	Atticū genus sub tyrannis in- firmū.	
Atheniensis exercitus ordo. fo- lio	137	Atticarum mulierum liberi inte- repti.	181
Athenarum tyranni.	113	Attica.	eodem
Athenæ tyrannis liberatę. fo- lio	114. & 116	Atticę mulieres interēptę.	141
Atheniēsis arcis occupatio.	115	Atlanticū mare.	24
Atheniēses legati ad Dariū.	115	Atlas.	85
Athenienses ad repetēda simu- lacia reginā missi.	116	Atlas mons.	102
Atheniēsiū mutua cēdes.	116	Atlantes.	eodē
Athenien. vxores raptę.	141	Atossa.	66. & 69
Athenien. ad Pelasgos. eodem		Atossa.	141
Athenien. laus.	143	Atosse consiliū.	75
Athenien. græciæ liberatores.	159	Atosse vlcus.	75
Athenien. oraculū.	eodē.	Atramytiū.	148
&	159	Atys.	2. & 6
Athenien. arx. eodē, & 175. eodē		Atys ad Croesum orō.	7
&	177	Atys Croesi sōniū perperā in- terpretatur.	eodē
		Atys datur Adrasto custodien- dus.	eodem
		Atys mors.	eodē
		Auafes.	103
		Auaricia darii.	12

INDEX

Auarorū obiurgatio.	22	Babyloniorū ablutio post coitū	
Auchatē.	80	folio	eodē
Audacia & astutia furis mira.	fo	Babylonice mulieres strangula	
lio	45	ta.	78
Audiens male.	eodē	Babyloniorū ægri.	24
Angiles.	100.	Babyloniorū sepulchra.	eodem
Angila.	102	Babylon capitur a Dario.	79
Auguria magorū expulsionis.		Bacchus dicitur osiris.	33.
folio	67	Bacchi festū.	34
Aureus nūmus.	16.	Bacchabund o Scyli ingēs por	
Aura nilus solus caret.	29	tentū cōtigit.	90
Aura nili cur nulla.	30.	Bacchanalia.	eodē
Aurū sacrum.	80	Bacchiadē.	118
Auschidē.	101	Bacidis oraculū.	173
Auses ve. vt habet Strabo aua-		Bactrii.	151
ses.	103	Badres.	152. & 105.
Autefion.	129	Bagus.	75
Autarces.	152. & 175	Bageliterē.	eodē.
Auxesia.	116	Bagœsses.	152
		Baracei.	16
Azius flu	157.	Barbara gente græca est dexte-	
Azus.	99	rior.	10
		Barbari peregrini.	191
Azotus.	51	Barbari qui.	104.
		Barbarorū arma.	111
Babylonis tyrannus a zenophō		Barbaris nihil fidū neq; verum	
te vocatur Assyrius.	13.	folio	189
Babylonis situs.	21.	Barbarorū numerus.	195
Babylonis cōstructio.	21	Barbaris & græcismalorū initiū	
Babylon a Cyro capitur.	23.	folio	119
Babylonia fertilissima.	eodē	Barca opidū.	99
Babyloniorū nauicula.	eodem	Barca	101.
Babyloniorū cultura.	eodem	Barce.	10. & 185
Babyloniis sine insigni gestare		Barcorū foedus.	eodē.
scæptrū nefas est.	eodem.	Bassaria.	103
Babylonię puellę.	24	Battus.	89
Babylonię palmę.	23.	Battis cur.	eodē.
Babylonię leges.	eodē.	Battus Claudus.	100
Babylonii medicis nō vtuntur.		Battus.	14.
folio	24	Batro.	141.

INDEX

Beatissimus tellus.	f	Bonum mortis.	149
Beatissimi qui.	eadē. & 6.	Bonorum copia.	171
Beatus fortunatus.	6	Bonis hominibus mali sunt ser	
Beatorum insu f.	58	ui.	179
Беккоу.	27	Bonum pacis.	15
Bellum.	15	Boreas.	166
Belli mala.	eodem	Borysthenitę.	82
Belides portę.	74	Borysthenes.	85. & 86
Beliezen quę multi Beleizen nō		Borysthenitę.	89
nulli vero Gebeleizen vocāt.		Bosphorus.	90
folio.	40	Botięis.	157
Benemeriti de Rege persarum		Bottięi.	187
folio.	II	Boues mares.	32
Bene meriti de Rege apud per-		Boues prepostere pascētes.	102
fas Orosangę Vocātur.	181	Bouino generi nō succrescere	
Bene audiens.	148	cornua.	83
Beneficia.	78	Boum sepulture.	33
Berbinus fons qui & Bermin ⁹			
auctore Steph.	189	Branchides vel vt nonnulli le	
		gunt Bracchides.	8
Bias pittacus.	f. & 195	Bracchideę.	10
Bibli.	II3	Briantica.	155
Bisaltia.	156	Brygi	128
Bisantes.	158	Bryges nūc phryges	152
Bissi.	155		
Bistones.	eodem	Bubulcus Mitridates.	18
Bistonis.	eadē	Bubastis vrbs.	35. & 48
Biton.	f	Bubastis diana.	eodem
Bithyni olim strymonię voca-		Bubastis.	50. & 51
bantur.	152	Bubulcus apud vergilium non	
Bizantium.	126	subulcus.	52
		Bubaris.	107
Bobryes.	103	Bubares.	188
Boeëis lacus.	157	Bucacedeę.	III
Bocotia.	34	Bucolicum Ostium.	29
Болотіа.	II3	Budi.	
Boges omnia bona suacōbul-		Budini.	82. & 93
fit.	155	Budini.	93
Bolbiticum ostium.	29	Budini coēdunt pedūculos.	93
Bongrus.	86	Bulis.	158

INDEX

Buſc.	16	Calisto.	98
Buſinis.	35. & 36	Camarina.	162
Buſinitana.	52	Cambyſes.	10. & 17.
Butus vrbs.	42. & 50	Cambyſes Cyri filius	25
Butis.	50	Cambyſi traditur Croeſus.	25
Butis.	35. & 36	Cambyſes Rex.	26
Butis.	38	Cambyſes.	142. & 54
Buſium Anchimolij.	113	Cambyſes cur in ægyptū.	52
		Cambyſis dona ad Regem Aethiopum.	54
Cabaris.	101	Cambyſes imprudens aduerſus æthiopes expeditio.	58
Cabiri.	60	Cambyſes frater ſmerdis.	59
Cadauera perarum	21	Cambyſes in apin.	eodē
Cadaueris mortui reperti coitus.	39	Cambyſis ſomnium.	59
Cadauera cur non cremabantur.	57	Cambyſis foror.	eodē
Cadauera Naſamonum.	103	Cambyſis foror occiſa. eodem.	
Caducus.	98. & 213	Cambyſis inſania.	60
Cadmus gelonis nuncius.	163	Cambyſes Vino deditus.	60
Cadmus.	113	Cambyſis crudelitas.	62
Cadmiſum prælium.	210	Cambyſis imperij a Magis occupatio.	64
Cadytis vrbs	55. & 51	Cambyſis fatum.	65
Caira veſtis	117	Cambyſis ſomnium.	eodem
Caicus flu.	143	Cambyſis imprecatio.	65
Calafiris.	38	Cambyſis mors.	eodē
Calafiries.	52	Cambyſis Regnū.	eodē
Calafiries	195	Cameli natura.	13
Callatię.	61	Camelos non inuadunt leones folio.	157
Callatibum.	147	Cameli indici pernicitas.	71
Calliciates.	201	Camelees.	152
Callias vir præſtans.	138. & 161	Campa.	157
Callias.	176. & 111	Camicus vrbs.	164
Callimachus.	137	Campus Thiaſius.	191
Callimachi carmina	98	Candaules.	2
Callimachus Elegiographus.		Candaulis vxor omnium pulcherrima	2
folio.	99	Candaulis ſodalē Iuſtinus Gygen vocat nō miniſ. rñ. eo. d	
Callimachi mors	137		B. 4.
Callipidę.	82		
Calipolitani.	161		
Callida ad Fallendū oſo.	127		

INDEX

Candaulis vxor indignata.	2.	Carnia.	166
Candaulis adoriendi locus.	2	Cardamyla.	179
Candaulis mors.	codē	Cardia.	207.
Candaules.	16.	Cassandanes.	54
Cana mons.	148	Cassandana.	26.
Canis.	36	Cassiterides.	72
Canopicū ostiū.	29.	Casambus.	312
Cannabis.	88	Casius mons.	51
Cantus tibię.	3	Casia.	71
Capita persarū fragilia.	56	Casig collectio.	72
Capita cur plis sint fragilia.	56	Casius mons.	27.
Capita cur Aegyptiis firma.	56	Casmena.	162
Caput Lactis.	80.	Caspiū mare.	24.
Capripedes homines.	73	Caspiū mare.	codē
Cappadoces.	III	Caspatyrus.	71
Cappadoces.	12.	Castor & pollux.	97
Cappadoces.	codem	Castores.	93.
Capax ahenū.	90.	Castoris nomen.	54.
Capacitas ahenę patereę.	12	Castalia.	175
Caput sine sutura.	202	Castapyrus.	85.
Capita derafa.	36	Casthanea vrbs.	165
Caprarū immolatio.	33	Catiarii	80
Capita quercus.	196.	Catadupa.	29
Carthaginienſes.		Caudę ouiū.	72.
Cares.	36. & 50.	Caunius vrbs.	120
Carystos.	83	Caucasus.	24.
Caristii.	codē.	Caupones.	16.
Carisandes flu.	codem.	Cayster.	120
Carpis.	86		
Carmis.	codem	Cecropis filia.	177
Carmitis op.	86	Cecropideę.	176.
Carmitis.	92.	Cędes Anacharsis.	89.
Cares.	122.	Cędes atys.	7.
Cares & Milesiū fugātur.	112	Cędes A. trasti.	codem.
Caria capta.	115.	Cędes persarū in cōuiuio.	107
Cardia.	126.	Cędes Magorę.	67
Cardia.	127.	Cędes Smerdis.	59
Cardia vrbs.	148	Cędes Cyri.	26.
Carina vrbs.	codē.	Cędes Candaulis.	2.
Cares prius hoetines.	153.	Cędes furis ærarii regii.	45.

INDEX

Cædes fororis Cambysis.	59	Cephrenes rex.	eodem
Cædes Chiorū.	124.	Cherfonneſus vel Cherrhōneſus.	126
Cæleas.	III	Cherfonneſus.	141
Celenę.	146	Cherſonñeſes.	96
Cenonē Boeotii occupāt.	115	Cherſis.	120
Centauri.	210	Chidorus flu.	137.
Cephenes.	151.	Chidori aqua defecit.	eodem
Cepheus.	eodē	Chileus.	191
Cephiliſis.	174.	Chiliarchę.	152
Cercaſi.	29	Chii.	123
Cercopos.	168.	Chilon.	9
Ceres.	31	Chioꝝ fuga.	124
Cereriſ templū.	45	Chioꝝ cædeſ.	eodem
Cereriſ inferna poteſtaſ.	eodē	Chioꝝ prodigia.	126
Cereſ.	51	Chiuſ.	54
Ceres.	113	Chii.	3. & 123
Cereſ legifera.	124	Choafpeſ.	22
Cereriſ templū adienſ.	134.	Choafpeſ.	III
Certamen virtutiſ non pecunia		Choafpeſ.	112
num.	174.	Choeniceſ.	129
Cerramen gymni.	eodē	Choenix.	23
Certamina Herculiſ.	210	Choreateę.	114
Certamina Theſei.	eodē	Choraſmii.	72
Certamen iuſtum.	51	Choruſ iuuenū peſtilentia abſumptuſ.	126
Cetæ.	86		
Chalcedorū portæ.	79.	Ciliceſ.	5
Chalcedonii.	126	Ciliceſ.	12.
Chaleſtra.	157	Ciliceſ.	III
Chamſę.	37	Ciliceſ.	123
Charadra.	174.	Ciliceſ.	153
Charaxuſ.	47	Ciliceſ vnde.	153
Charileuſ.	77	Ciliæ.	145
Charilei ad Meandriū orō.	77	Cimmerii.	8
Chemmiſ op.	39	Cimmerii.	eodem
Chemmitani.	eodē	Cimmerii	85
Chēmitana regio.	52	Cimmerii.	92
Cheopeſ.	45	Cinyſ.	101.
Cheopeſ.	eodem	Cinyſ terraſcēda.	104.
Cheopeſ regnū.	46		

INDEX

Cippi duo Herculis.	33	Cleomenis furor.	131
Cippi Sefoftris noie infcripti.		Cleomenis mora.	eodem
folio	41	Clipeus aureus.	8
Circus fortunę.	24	Clipeum ostentare.	138
Circuitus animarū.	45	Clithrenes.	114
Circūfio.	41	Clithrenes atq; piaculares Athe	
Ciffię portę.	79	nis eiekti.	115
Ciffia.	111	Clithrenes.	139
Ciffia.	151	Clithrenis gener electus. codē.	
Ciffii.	eodem.	Clithrenis diftum fuper Hippo	
Citang.	103	clide	139
Cius vbi male Scius legif.	86	Clytiades.	195
		Cnidus.	54
Claues Cypri.	121	Cobon.	131
Claudianus poeta.	27	Coca regis vxor.	188
Clazomenę.	54	Coes.	91
Clazomenę.	132	Coes.	106
Clazomenę.	3	Coes.	110
Cleander.	161	Coes lapidibus interēptus.	110
Cleander.	eodem	Cœos.	180
Cleades.	202	Coitus indorū palā.	71
Cleander vates.	133	Coitus. viperę.	72
Cleobis.	5	Coitus palā.	101
Cleombrotus.	166	Coitus cum mortuo.	39
Cleombrotus.	179	Coitus fponfarū cū cōiuiis.	10
Cleombrotus.	110	lio	101
Cleodęus.	129	Coitus in templis.	36
Cleomenes.	137	Coitus Babyloniorum.	24
Cleomenes profanus.	132	Coitus Maffagetarum.	101
Cleomenis infania vnde.	133	Collectis vbi male Cylleffis le	
Cleomenes.	78	gitur.	38
Cleomenes viroz iuftiffimus.		Colchis.	41
folio	eodem	Colchicū linum.	codē.
Cleomenes.	110	Colchi.	84
Cleomenes.	111	Colchis.	83
Cleomenis ad Ariftagoram ref		Colaxais.	80
ponfio.	112	Coloffi.	53
Cleomenis fuga.	113	Coloffius murrari.	13
Cleomenes rex.	138	Collectio Caffæ.	72
Cleomenes infanus.	132		

INDEX

Collectio cynamomi. eodem	Constructio Babylonis.	21.
Colloſſe.	Contio Megabizi.	68
Colūba dodonea.	Contio Otanis.	68.
Colūbæ dodoneæ.	Contio Darii.	eodem.
Columbæ vox.	Contadestus.	91.
Colūne albæ.	Contumelia indignationem iri	tat.
Colophon.		162
Coleus.	Conyrorū.	128
Coliadis ora.	Coraphis.	93
Coma Laracedæmoniorum.	Coria hoīum.	87
Comarīſ.	Corcyrei iuuenes trecenti miſ-	tuntur caſtrandi.
Combrea.		62.
Complures vel diuites minime	Corcyrei iuuenes liberati.	62
ſbeati.	Corcyreorum naues.	16
Copſantus.	Corcyreorū ad Xerxem oratio.	ſolio
Copia bonorum.		163.
Cōchilia in montibus.	Cornua Bouino generi nō ſuc	creſcere.
Contadestus Mycerini.		83
Concubitus in proparulo.	Corinthia veſtis.	117
Cōcupiſcere multa: malum eſt.	Corinthiæ mulieres demudatæ.	ſolio
ſolio		119
Concreſcens ſal ſua ſponte.	Coridalus.	167
Conditura triplex.	Corona olympicorum oleagi-	na.
Conditura prima.		174.
Conditura ſecūda.	Coreſſum.	120
Conditura tertia.	Corobius.	98
Conditura vxorū.	Coronei.	116
Cōiurationē eſſe cōſeſſum ex-	Corporum proceritas.	11.
quendam.		167
Conſilium Croeſi.	Coridalus.	167
Conſilia ex optimis viris ea eē	Corys ſua.	ſſ.
& optima.	Coryciū antrum.	171.
Conſiliū prodeſſe	Cotyle.	129
Conſiliū Themistoclis.		176
Conſiliū Artemiſig.	Cranates.	74.
Conſiliū Lycidæ.	Craſtis.	111
Conſiliū Atolſe Dario regi.	Craſtia minerua.	eodē.
Conſultare eſt luxū maximū.	Credere malum eſt.	144.
	Credibilia ſuadēti pſpere cedat	olio
Conſiliū Artemiſig.		178.

INDEX

Cressa.	157	Croesi cum Lacedæmoniis so-	
Crestones.	105.	cietas.	12
Cretenses cur nō dederint gr̃e		Croesi cautio.	60
cis auxiliū.	164	Croesus capitur.	13
Cretensiū oraculū.	eodē	Croesi filius mut ⁹ loquitur.	14
Cremni.	82	Croesus capitur.	eodem
Crex.	37	C. oesi regnū.	14
Cries. i. aries.	128.	Croesus in pyra.	15.
Crines Aethiopū.	151	Croesus vixit apollinis imbre.	
Criseus cāpus.	174	folio	eodem.
Critobolus.	187	Croesus apud Cyrū degens.	15
Crius.	132	Croesi consiliū.	eodem.
Crobyzi.	85.	Croesus luit gygis crimē.	16.
Crocodili.	85	Croesus Cyro consulit.	25
Crocodili natura.	36	Croesi sentētia.	eodem
Crocodili sacri.	49	Croesus Cambysi traditur.	25.
Crocodili cur sacri.	38	Croesi domū Alcmeoni.	eodē
Crocodili mortui.	38	Croesi pecunię.	110
Crocodili capiendi modus.	38	Crudelitas Cambysis.	60
Crocodiloꝝ vrba.	49	Crux Leonidę.	170
Crotoniatę.	176	Crux Histigi.	126
Croton.	75	Crux Satalpis.	85
Croesus.	2		
Croesi genus.	eodē.	Cubitus regius.	21
Croesus gr̃ecorū primus alios		Cubitus.	49.
adtributū pendendū adegit. 2.		Cubitus ægyptius.	52
Croesi regnū.	4	Cubitus samius.	eodē
Croesus grecorū primus Ephe		Cubitus quid sit.	49
sius bellū intulit.	4.	Culices.	40
Croesi ab ædificanda classe re-		Cum bonam fortunā semp ex-	
vocatio.	5	pertis nō esse permanendū.	61
Croesi populi.	eodē	Cum & tū elegātia A Gelio pe-	
Croesi filii.	6	culiaris.	1.
Croesi somnium.	eodem	Cuma.	122
Croesi varia dona.	8	Cuma.	165
Croesi oracula diuersa.	9.	Cuma.	187
Croesi oraculum.	eodē	Cuniculi deprehensio.	108
Croesi oraculū.	eodem	Cur a cane educus Cyrus.	18
Croesi legatorū ad Lacedemo-		Cur non cremabantur cadane-	
nios oratio.	eodē	ra.	57.

INDEX

1

Cur longevi Mabrobij	58	Cypriorum oratio.	12
Cur potius fratris vitę electio q̃		Cypri Claus.	codē
aliorum.	73	Cyprij.	123
Cur muli non gignantur apud		Cypriorum armatura.	153
Helienfes.	83	Cypriorum genus variū.	codē
Cur Xerxes gręcię belluz intu		Cyrenei.	31
lerit.	142	Cyrenęi.	56
Cursus Achillis	88	Cyrenearum foeminaę ob Ifi-	
Custodiędus Adraſto Atys da		den ſuperſtitio.	103
tur.	7	Cyrenaica Regio.	104
Cyazares.	3	Cyrmiadę.	91
Cyazares.	12	Cyrus.	12
Cyazares peracerbuz	codem	Cyri pęnitentia.	15
Cyazares Rex	16	Cyrus morti deſtinatus.	17
Cyaneę inſulę.	90	Cyrus exponendus nutritur oc	
Cybeles tēplū cōcrematū.	125	culte.	code3
Cycones.	155	Cyrus puerorum rex.	codem
Cyclades inſulę.	109	Cyri apud Aſtyagen Recogni-	
Cydippa.	163	tio.	codem
Cydra.	147	Cyrus mulus.	16
Cilliri.	162	Cyri genus.	codem
Cylon.	114	Cyri hiſtoria.	codē
Cynnamomum	71	Cyrum A Cyro flu. vocatū tra	
Cynnamomi collectio.	72	dit Strabo.	17
Cymon.	136	Cyr ⁹ a magis regnaſſe dr.	18
Cymonis filij.	136	Cyrus ad parētes mittitur.	18
Cymon.	140	Cyrus a cane educatus cur.	codē
Cynurij.	179	Cyrū a cane educatū fuiſſe tra-	
Cynofura.	180	dit Trogus.	18
Cyneas Rex.	113	Cyri oratio ad perſas	19
Cyniſcos.	131	Cyr ⁹ iuriā Gyndis minat ⁹ .	22
Cynegirus.	137	Cyrus in Babylonem.	codem
Cynoſerua.	7	Cyrus in Maſſagetaz.	24.
Cynthij.	176	Cyro cōſulit Croeſus.	codem
Cyprus.	38	Cyriſomnium.	25
Cyprus ab Amaſe primum ca-		Cyri ſomnij. protentio.	codem
pta.	134	Cyri mors.	26
Cyprij.	57	Cyri anni in Regno.	codem
Cyprus inſula.	III	Cyri laus.	79
Cyprij.	120	Cyrus.	142

INDEX

Cyri dictura.	228	Dari ⁹ Tributor ⁹ Institutor. 69.
Cythus	163	Dari ⁹ Varijs pplis talēta iponit
Cytissorus.	165	Darij tributa. eod. (fo. 69.
Cythera insula	170	Darij tributor ⁹ pria portio. eo.
Cyzicus.	81.	Darius Hystaspis. eodē
Cyzicus.	88.	Darij tributor ⁹ 2. portio. eodē
Cyziceni.	88	Darij tributor ⁹ 3. portio. eodē
Cyzicus.	126	Darij tributor ⁹ 14. por. 70
Cypselus.	62	Darij tributor ⁹ 5. por. 70
Cypselus.	3	Darij tributor ⁹ 6. por. eodem
Cypselus.	4	Darij tributor ⁹ 7. por. eodem.
Cypselus.	118	Darij tributor ⁹ 8. por. eodem.
Cypsela.	eodē	Darij tribut. 9. por. eodem.
Cypseli Cornistulj.	139	Darij tribut. 10. por. eodem
		Darij tribut. 11. por. eodem
Dadicē.	70.	Darij tribut. 12. por. 70.
Dai.	20.	Darij tribut. 13. por. 70.
Damia.	116	Darij tribut 14. por. eodem
Dannasithymus.	154.	Darij tribut. 15. por. eodem.
Damasithymus.	181	Darij tribut. 16. por. eodem
Danaus.	39	Darij tribut. 17. por. eodez.
Danae.	129.	Darij tribut. 18. por. eodem
Danaus.	213	Darij tribut. 19. por. eodem
Daphne.	31.	Darij tribut. 20. por. eodem
Dardano vrbs.	148.	Darius ad Sylofonten. 77
Dardanus.	122	Darius coercitor 135
Dardanci.	22.	Darij decima tribut. por. 70.
Darius.	25	Darij ad louē oratio excussa in
Darij Anaritia.	22.	coelum sagitta. 120
Darij statua.	42	Darij pcepto ⁹ Otanes oblitus
Darius.	66.	Dario verba ter oblata (fo. 77
Darius.	67	intercoenandum. 120
Darij contio.	68	Darij Thesaurus. 70
Darij equiso cebares.	69	Darij liberide ipio disseptates
Darij regis electio. eodem		Darij anni i regno. 142/fo. 141
Darij de coniuratione Mago-		Darij genus. 144
rum oratio. 66		Darij legati in puteū missi. 158
Darius.	76	Dareus. 206
Darij equo infidētis simulacrū		Dascylus. 2.
lapideum. 69		Dascylus. 73

INDEX

Dalcylus.	126	Demaratu Xerxes cōsulit. 154.	
Datis.	135.	Demaratus ad Xerxen. eod.	
Datis ad Delios oratio.	135	Demon perga	32.
Datis ad Delios oratio.	138	Demeter.	35
Datis. 142. Datis filij.	113.	Democedes medicus.	74.
Daf. Atyr Adraſto custodiēd.		Democedes medicus.	75
Daurises.	22. (fo. 7.	Democedes duob ⁹ aurear ⁹ cō-	
		pedū pib ⁹ a Dario donat ⁹ .	75
Decelea.	192	Democedes aureis phiol ⁹ dona	
Decelens.	201	Democedis admōitio. e. (1 ⁹ . e.	
Decelenses.	201	Democedes in Grēciam.	76
Decima redemptionis	115	Deōcedes domū suā abiit. eod	
Defectionis significatio.	109.	Demonax.	100
Defectio ægyptior ⁹ a p̄sis. 141		Demophilus.	108.
De hominibus dolosis prouer		Deus Hirpię	136
bialis sententia.	58.	Dentes exvno osse.	202
Denoces. 16. Deiphon ⁹ .	203	Deor ⁹ vidiētā esse magnā.	43.
Deiphonus Vates.	204.	Deorum simulacra.	27
Delphica dona.	3.	Deorum natura.	34.
Delphica Verua.	47	Deorum nomina.	35.
Delphicum templum.	54.	Deortm Vindicta.	184.
Delphicū Thuribulum.	100	De pria hoim origine.	26.
Delphi dereiētū sunt.	175	Depria hoim origine.	27
Delę puellę sacę.	113.	Depositū esse Reddendū.	133
Delj. 135. Delij sacri. eod.		De raptis foeminis	1.
Delos tremuit,	eodem.	Dera a capita.	36
Delta.	29.	Deraę temulentorum custodiū	
Delos commota.	135	malę dextrę.	44
Deius Thebanor ⁹	138.	Dersei.	155
Delubrū laij.	98	Desultare matrimoniū.	139
Delubrum œdipodę	eodē	DetraCTOR inimicus.	144
Demaratus Rex.	115.	Detrahere non licet	eod
Demaratus.	128	Deucalion	9
Demaratus.	130	Deus Ignis.	57.
Demaratus.	131.	Dextrę malę temulentorū cu-	
Demaratus Regno priuat ⁹ .	131	stodum rale.	44
Demarati ad matrē oſo. eodę			
Demarati scitū Respōsum.	131	Dianę oraculum.	34.
Demaratus.	141	Diana Bubastis.	47
Demaratus.	154.	Diana.	51.

INDEX

Diacoe.	136	Dionysius phocensis	eodē
Diactorides crannonius.	139	Dion.	146
Dictum festinum	31	Dionysiphanes	202
Dicendum esse mendaciū Vbi expedit.	66	Disciplinē hoib⁹ ruine sunt	24
Dictum scite.	113	Di crimen sine necessitate non adeundum.	143
Dictum festinum.	29	Diuis hieronymus.	37.
Dictum Aristonis super filio re cens nato.	130	Diminatio.	38
Dictum Megacreontis.	156	Diuerse sine necessariē.	143
Dictum Dieneis.	169	Dives nō beat⁹ quot Reb⁹ fortunatū antecellit & cōtra.	6
Dictum Tigranis.	174	Doberes.	156
Dictum Themistoclis.	177	Dodona.	8
Dictum Aristidis.	180	Dodona.	35
Dictum Xerxis.	181	Dodoneum oraculum.	35
Dictum Pausaniē.	202	Dodoneę sacerdotes.	eodem
Dictum Cyri.	208	Dodonea columba.	35.
Dictum Clithenis super Hip poclide.	139	Dodoneę columbę.	eodem
Dicties	103	Dolus in hostes.	104.
Dicęa.	155	Dolosi homines dolosa & eorū vestimenta.	58.
Dicęus Theocid.	177	Dolenci.	126
Dienees prestantissimus.	169	Dolia argentea. 4.	fo. 8.
Dieneis dictum.	eodem	Domestica mala.	56
Diodorus siculus.	26	Domesticus iupiter.	131
Diodorus.	eodem	Domus ex sale.	102
Diodorus.	27	Domus Alcmeonis locupletas ta.	139
Diodorus.	29	Dona delphica.	3
Diodorus.	3	Donarium Arionis.	4
Diodorus.	41	Donaria Amasis Varia	54.
Diodorus.	eodem	Dona Croesi Varia.	8.
Diodorus.	42	Dores non sum sed Acheus.	155
Diodorus.	eodem	Dores.	64.
Diodorus.	48	Dorum vrbs.	54
Diogenes laertius.	162	Dorica lingua.	9
Dionysius.	48	Doria vestis.	155
Dionysij ortus.	49	Doriphori.	75
Dionysius.	55	Doricus.	110
Dionysius phocensis.	134		

INDEX

Dotes.	129	Elegans ad persuadendum si	
Doniscus.	153	multudo.	53.
Dons.	174	Elephantina vrbs.	28
Donenfes.	179	Elephanti.	72
Dropici.	20	Elbus siue Elcus insula.	48
Drymos.	174	Eleusinefarum	132
Dryopes.	179.	Eleus.	141
Duo Xerxis, hostilissima terra		Eleus.	146
& mare.	149	Eionus.	162
Dyamanales		Elegiographus Callimachus.	
Dyras flu.	165	foto.	99.
Dylorus.	105.	Enagees	114.
Dysenteria.	185	Enaries.	87
		Empheus	117
Beccicus ager.	126	Epaphus	50.
Ecbatana que & Achatana ita		Epaphus.	59.
q per /g/ non minus q per /c/		Epibates.	167
extertur.	70	Epibatē.	114.
Echēmis insula.	10.	Epidaurius.	63
Echenus.	194.	Epidauri.	116
Echinnes.	103.	Epidaurnus.	138.
Echinades insule.	28	Epidaurnus.	176.
Eclipsis solis.	148	Epigrammata.	169.
Educatus cyrus cur a cane di-		Eputola Amasis ad Polycar-	
catur.	10.	tem.	61.
Edictum Atheniense.	175.	Epium. 98	89.
		Epizelus cetus.	138.
Eetion.	3.	Ephelus.	28.
Eetion.	118.	Ephesus Croesus Græcorū pri-	
		mus belum intulit.	4.
Eion.	146	Ephesus.	111.
		Epheri.	110.
Elatea.	175.	Equi natura.	5.
Elcus siue Elbus insula.	48	Equi innotantur soli.	16.
Electrum	72	Equi fluuiales.	37
Electio darij Regis	69	Equulo Darij cebares	69.
Electio vitę fratris cur potius		Equi hyemem perferentes.	83.
q aliorum.	73.		

INDEX

Equi syluestres cādidī.	86.	Esse minime adeūdū discrimē	
Equi Nisei.	148	sine necessitate.	143
Equę Thessalę.	165	Esse dolorū hominū dolosa	
Equites dicti locupletes.	115	vestimenta.	58.
Eraſę temulentorū custodī ma		Esse opitulandū fratri vel solo	
le.	44.	feratū exemplo.	59
Eraſinus ſm.	32	Esse occupatos in omni sapien	
Erethrii.	110	tia gręcos.	89
Erethria capta.	135	Esse arduū Gręcos iter se cōcor	
Erethria.	136	des vī cūctis hoib⁹ vicere.	190
Erechtheis templū.	177	Esse ineuitabile quidquid fieri	
Erithręi.	123	ex deo oportet.	192.
Erithręi.	3	Esse minime inferendam iniū	
Eridanus.	7	riam non inferentibus.	94.
Erythię.	193	Etasę.	29.
Erochus.	174.	Etearchus.	31
Erythrabolus vrbs.	42.	Etearchus.	99.
Erythrea.	80	Eualcides.	120
Eryx.	110	Eubœa.	83
		Eubœa.	162
		Eubœa.	109
Effedones:	83	Euclides.	101
Effedonū mores.	eodem	Eueniunt ventura.	65
Esse optima cōsilia ex optimis		Euelthon.	160
viris.	68	Euesperitę.	164
Esse dicendū mendaciū vbi ex		Euertricare.	126
pedit.	66.	Euenetus.	164.
Esse reddendū depositū.	133	Euenius.	203
Esse magnā deorū vidictā.	43	Euenius cœcus.	204.
Esse minime pmanēdū cū exp		Euenius yates.	eodem
tis semp bonā fortunā.	61	Eumelia.	139
Esse exequendā cōfestim cōiū		Eumenes.	182
rationem.	66	Eunuchi in p̄cio sunt.	184.
Esse minime malū malo medi		Euphrates.	21.
candum.	126	Euphratis ortus.	eodem
Esse exors mali nemo pōt.	166	Euphrates.	eodē
Esse facilius multos q̄ vnū de		Euphrates in varios amphrac	
cipere.	119.	tus	eodem
Esse nephas Babylonis scæp		Euphrates in pristinū reuocat⁹	
trū gestare sine insigni.	23	alueum.	22

INDEX

Eupalinus.	64	Exequēdā esse cōfestim cōiura-	
Euphrates.	112	tionem.	66
Euphorbus.	135	Exercit' igēs a puo vicī.	144
Euphorion.	139	Exercitus Xerxis Dariano &	
Eurippus.	115	Scythico maior.	146
Euripides.	30	Exercitus naualis.	166.
Eurippus.	164	Exercitus Xerxis nume'.	166.
Eurithi genus.	110	Exercitus Xerxis Traiectus in	
Euristheus.	194	Europā.	150.
Euristheus.	eodē	Exercitu viſo Xerxes illachry-	
Euristheus.	210.	mauit.	149
Europa rapitur.	1	Exercitui Xerxis Scamādri a-	
Europa.	84	qua nō ſuffecit.	148
Europa.	85	Exercitū Xerxis excipit fames.	
Europa vnde.	eodem	folio	165
Europę laudes.	142	Exercitū Xerxis peſtilentia in-	
Europęus cui cognomēto mu-		uadit.	165
ri.	183.	Exercit' Atheniēſis ordo.	137.
Euryleon.	III	Ex hominibus lupi.	93
Eurythēnes.	119	Exitus oīs inſipiciendus.	6.
Euryſthenus.	194	Exitus omnis incertus.	150
Euryanax.	196	Exors eſſe mali nemo pōt.	166
Eurybiades.	201	Ex optimis viris optima exiſſe	
Eurybias.	171	re conſilia.	68
Eurybiades.	176	Ex viro reddere neutrū	184.
Eurybiades.	186	Ex p̄teritis Artabani prudētia.	
Euryanactes.	191.	folio	143
Eurymachus.	170	Ex deo quidquid fieri oportet	
Eurypus.	172.	eſt inuitabile.	192
Euxini cerni.	205	Ex arundine idica nauigia.	71.
Euxinus.	12	Expeditiō Cambyſis aduerſus	
Euxinus.	85.	Aethiopes temeraria.	58
Exampeus.	86	Expertos ſemper bonā fortunā	
Exampeus.	90.	eſſe fugiendos.	61
Excogitatio Mycerini ſtulta.		Experimenti laus.	143
folio	46	Expulſiōis magoꝝ auguriū	67
Excuffa in coelū ſagitta Dari		Extorris Themistocles.	178
ad Iouē oratio.	120.		
Exemplaria mortuorū lignea.		Fabam dare.	157
folio	38	Fabę.	32

INDEX

Fabula herculis.	33	Filii Persarū.	21
Fabulosa de Amazonibus scrip- ta.	93	Filius Prexaspis sagitta ict⁹.	60
Falsoꝝ yaticiniorum puniendi modus.	88	Filius Periandri impius.	63
Fames in homines.	58	Filię in patrem amor.	74
Fames in Xerxis exercitus par- tem.	181	Filię Polycratis somniū. eodē	
Familiarū sedisiosos Strēnuī. fo.	88	Filiā zopyri Virginē Sataſpes viſitauit.	84.
Famuli ſcythię regū.	88	Filia Cecropis.	177
Fanū Elauſię.	132	Filii in paterno opere perſeuerā tes.	130
Fanū Minerę.	171	Fletus naſcentiū.	105
Fanum Androcratis.	193	Flumina Perſę venerantur.	21
Fanū Herculis.	136	Fœcundiſſimi lepores.	72
Fato deſtinata ſors.	16	Fœderis ritus.	55
Fato impendenti alterū eripe- re homo non poteſt.	61	Fœdera Scytharū.	88
Fax vulcani.	183	Fœderis ineundi modus apud Lydos & Medos.	12
Felis filiorū amantiſſima.	30	Fœlicitas humana.	1
Feles.	36	Fœmina cū vipera.	80
Feles mortuę.	eodem	Fœminarū Cyrenęarum ob Iſi dē ſuperſtitio.	103
Ferę Aegyptię.	36	Fœmine a viris ſemotę.	107
Ferarū interfecta.	36	Fœminę ollas pulſitantes.	123
Ferę oſtendunt fratri fratrē de bere opitulari.	59	Fœminę extiterunt viri.	181
Festum lucernarū adceſſionis. folio	36.	Fœmur Miltiā cōuulſū.	140
Festus Theophanię dies.	8	Fons violam olens.	53
Festinantia parit errores.	144	Fons apollinis.	99
Fibulis non vti mulieres.	113.	Fons ſolis.	102
Fides arabū.	55	Fons Theſtis.	90
Fidelię.	70	Fons Gargarhius.	193
Fidei dandę apud Naſamones conſuetudo.	11	Fons Gargaphius.	198
Fiducia Xerxis.	160	Fons Berbinus ſiue Berminus folio	189
Fidelię.	70	Fortunatus diues quot reb⁹ nō beatū diuitē ancillit & cōtra.	6
Filii Crœſi.	6	Fortunā bonā expertos ſemp eſſe fugiendos.	61
Filiorū obitus.	56.		

INDEX

Formicę vulpibus maiores.	71	Gargaphius fons.	193
Fossa subterranea noctu facta.		Gargaphius.	198
folio	50	Gauanes.	188
Fossa subterranea interdū facta.	eodē	Gela.	191
Fratri fratrem debere opitulari		Gelas.	16
vel sepe ipse indicant.	59	Gelonus.	81
Fratri vitę electio potiusq̃ alio		Gelonus vrbs.	93
rum	73	Geloni.	eodem
Frigus apud Scytas vehementissimum.	95	Gelon.	160
Frigus muli non tolerant.	83	Gelon.	16
Frigus Asini non ferunt.	eodē	Gelon.	eodē
Frigus equi tolerantes.	83	Gelonis responsio.	162
Frumenti naues.	160	Gelonis imperandi libido.	16
Frumenti numerus a Xerxis ex		Gelonis nūtius Cadmus.	163
ercitu cotidie cōsumptus.	166	Gelonis responsio.	eodem
		Genera persarū.	19
Fuga Ionū.	120	Genera ægyptiorū.	52
Fuga Xerxis.	186.	Genitura indorū atra.	71.
Fuga Menelai ex ægypto.	43	Geometria ortus.	42
Fulmina summa petunt.	144.	Gens Taurica.	m
Funera Scytarū.	88	Gens Taurica.	eodē
Fun ⁹ regū Lacedæmoniorū.	129	Gephyrei.	19
Fures Aerarii regii.	44.	Geranni.	19
Furis laqueo retenti cōsiliū.	44.	Geryon.	80
Furis cadaver suspensum.	eodē	Gerrus.	82.
Furis Germani calliditas.	eodē	Gerrus.	85
Furis audacia & astutia mira.	fo	Gerrus.	86
lio	45	Gerrus.	eodē
Fusilia.	8	Gerra.	151
Fustuaria pugna.	36	Gerges.	152
		Gergitas.	149.
Gades insula	80.	Gelon.	204
Galdaica.	155	Getę.	91
Galea.	102	Getę.	105
Galipfus.	157.	Gigonus.	157
Gamori.	162	Gillus.	76
Garamantes.	101.	Glaucus faber.	4.
Garabantes.	102.	Glaucus iustus.	133
		Glifantes.	197

INDEX

Gnidanes.	101.	Gręcia.	175
Gnidanorum vxores.	101	Gręcię laudes.	154
Gobryas.	66	Gręcorę legati ad Gelonę.	162
Gobryas.	67	Gręciā.	176
Gobryę oratio	66	Gręcorum mores.	170.
Gobryę mira prię affectio	67	Gręcorę nauiũ summa.	176.
Gobryes.	96	Gręcorum naues.	181
Gobryes.	152	Gregales pŭces in fluibus.	39.
Gonus vrbs.	157.	Grinus.	98.
Gonus vrbs	164.	Grypes.	81.
Gordius.	3		
Gordius	189	Gyges.	2.
Gorgonũ caput.	39	Gyges Cădaulis sodalis iustis.	
Gorgo.	111	no dicitur nō minister.	2.
Gorgo.	112	Gyges Rex.	2.
Gorg?/ad mędos trāffugit.	120	Gygis crimen luit Croęsus.	16
Gorgus.	154.	Gygem Candaulis sociũ nō sa	
Gorgias leontinus	208	telutę Iustinus Vocat	16
		G/gadas.	3
Gramen Scythicum.	89.	Gygis Regnum.	eodę.
Gratiarum collis.	101.	Gygea.	107.
Gręcorę prim? alios ad tribu-		Gygea.	158.
tũ pedendũ Croęsus coęgit.	1	Gymnici ludi persel.	39.
Gręcorum primus bellũ Ephe-		Gymnicum Certamen. eodan	
lijs Croęsus intulit	4.	Gymnopędię.	131.
Gręca oracula.	8	Gyndes tui.	22.
Gręca gens barbara dexteri-		Gyndis fluuij Riquli.	eodem
or.	10.	Gyndis iniuriā Cyr? minaf.	22.
Gręcorum apud Samios tria		Gyndes.	112
opera.	64.		
Gręcos in omni scientia esse oc-		Haliacmon.	157.
cupatos.	89.	Halicarnassus.	154
Gręcos subigere interfe cōcor		Halicarnassus Artemissa.	154.
des arduum esse vel vniuersis		Halyattes.	154.
hominibus.	190.	Halyones.	81.
Gręcis & Barbaris malorũ ini-		Halyattes.	175
tium.	119.	Halyattes.	3
Gręcorum imperitia in bello.		Halyattis cũ Milesijs foedus.	4
folio.	149	Halys ductus.	15.
Gręcorum deus sol.	148	Halys.	112

INDEX

Halys.	12	Helleſpontus.	90
Halys ductus.	13.	Helleſponti pons.	147.
Hamilcar ſuperatus.	163	Helleſponti ſtadia.	147
Hamilcaris genus.	eadem	Helleſponti cōpedes.	147
Hamamithres Datis filius.	153	Helles ſepulchrum.	150.
Harmocydes.	192.	Helleſpontij.	153.
Harmocydis oratio.	192	Helleſpontia Subſolanus Ven-	
Harmodius.	137	tus.	166
Harmodius.	138	Helenę genus.	209
Harpagus.	13.	Helis.	179
Harpagus a xenophonte Arta-		Helenę templum.	130
gerſas Vocatur	13	Heleus.	139
Harpagus.	17	Helius vel vt alij legunt Hele-	
Harpagus Aſtyagen compellat		us Vaticanus.	75
ſuper Cyro expoſito.	18.	Helij.	51.
Harpagus Filiū comest.	18.	Helienſes muli nō gignūt.	83.
Harpagi literę ad Cyrū.	ead.	Heliopolis.	27
Harpagi literę in lepore.	eadem.	Heliopolitani Aegyptiorū	102
Harpagus Aſtyagis p̄fectus in		lentilum.	27.
Cyrum.	20	Heliopolis.	28
Harpagū Arguit Aſtyages.	20	Heneti qui nūc Veneti in Adria	
Harpagus.	126	folio.	106
		Hepheſtienſes.	141
Hebrus.	91	Heracrides.	122
Hebrus.	150	Heraclide.	110.
Hecateus Mileſius.	48.	Heraclide.	2
Hecateus.	110.	Hercules quis.	33
Hecateus.	122.	Hercules Vetus.	eadem
Hecateus	140	Hercules Cippi duo.	eadem
Hedoni.	155	Hercules Thaliſus.	eadem
Hegeliſtratus	119	Herculis fabula.	eadem
Hegeliſtratus pedem diminuit		Hercules olympius.	eadem
folio.	196.	Herculis oraculum.	38
Hegeliſtrati interitus.	196	Herculis Aſylum.	42
Hegeliſtratus.	305	Hercules.	48
Hegias.	195.	Hercules.	49
Hegeficles.	10.	Hercules	eadem
Helenę Raptus.	1.	Hercules.	80
Helenę Raptus.	42	Herculis arcus.	81.
Helenā in troiā iuit.	eadem.	Hercules.	86.

INDEX

Hercules	129	hippoclidēs ipudēs iudicat?	139
Herculis Fatum.	136	Hippagoge.	114
Hercules ab Iafone retid?	163.	Hippocrates.	161
Herculis genus.	210	Hippomachus.	196
Herculis labores	210.	Hippotoxote	198
Hermothidies	52	Hircus cum muliere.	34.
Hermus	120	Hirrus mons.	codez
Hermophantus.	120	Historia Herodoti	1.
Hermoges.	122	Historia Cyri.	16.
Hermippus.	123	Histig.	96
Herma.	163	Histigi ad Seythas oio.	97
Hermionenses.	176	Histriches.	103
Hermionia.	179	Histius.	106
Hermotunus.	183.	Histius ad Aristagoram.	109
Hermotybies.	195	Histie? ab Artapherne interro	
Hermotycus.	205	gatus.	123
Herodoti Historia.	1	Histius ad Darium.	124
Herodoti etas.	35	Histigi abatio.	codez.
Herodot? arietatis princeps.	72	Histius in Chium.	123
Hesiodus.	35.	Histius a chijs in Vincula con	
Hiero.	162	iectus.	123
Hieronymus.	37	Histius.	114.
Hieronymus Andenis.	195.	Histius.	125
Himera	codez	Histius.	126
Hippię somnium.	136	Histius in Miletum.	123.
Hippię deus.	136.	Histius apud Mitabengos.	codez
Hippię Sternutatio / & tussis. e		Histius capitur	126
Hipparchus.	142	Histigi, Crux	126.
Hippoleo.	16	Histius transfodiendus nomē	
Hipparchus.	112	lium edidit.	126
Hippias.	113	Histigi caput	codez
Hippocrates.	114.	Histigi capitis sepultura	126
Hippias.	119	Histius Nuncius.	173.
Hippocrates.	125.	Histia vrbs.	173
Hippocrates, fidei & Foederis		Hoarus.	91.
Violator.	125	Hodomanthus.	156.
Hippophore naues.	128.	Hoetines olim Cares	153.
Hippagoge naues.	135	Homerus	51.
Hippoclidēs.	139	Homerus.	43.
Hippoclide Virtus	codez.	Homero quid cōtingit	213

INDEX

homicidę strenui.	87.	Hyemis & æstatis simulacra. fo-	
Homicidę hostiũ in magno ho-		lio	43.
nore.	87.	Hyemę muli & asini non feren-	
Hominũ primi ægyptii.	26	tes.	83
Homines ab Natali ipso calui.		Hyemę perferentes equi.	83
folio	82.	Hyeme non pluere apud Ari-	
Homines capripedes.	87	malpos.	eodem
Hominũ coria.	eodę	Hyemis tonitrua apud Arima-	
Hominib⁹ mare vtilissimũ.	175	pos pro ostęto habentur.	83
Homines in fortuitoꝝ arbitrio			
& non e contrario.	149	Hyenę.	103
Hominibus bonis mali sunt ser-		Hylę.	
ui.	179	Hylęa.	80.
Hominibus ruinę sunt disci-		Hylea.	89
plinę.	24.	Hylea.	82
Homo alterũ fato impendenti		Hyllus.	129
eripere non potest.	61.	Hyllus.	194
Homo calamitosus.	6.	Hymęas.	122
Homini fatius esse mori q̃ viuere.	5.	Hymęas.	eodem
re.		Hymnecius.	140
Hospita Venus.	42	Hypanis flu.	85
Hostiũ homicidę strenui.	87.	Hypanis.	85
		Hypanis.	86
Humana fœlicitas.	1	Hypanis dulcis.	eodem
Humanis in rebus mala multa.		Hypanis amarus cur.	eodę
folio	60	Hypanis mulier.	86
Humandi mos.	38.	Hyperborei.	83
Humus punica.	28.	Hyperocha.	eodę
Humus Arabica.	28.	Hypernotii.	84
		Hyperborei.	eodem
Hyatę.	114.	Hypatyris.	85
Hyampolis.	174	Hypacaris.	86
Hyampolis.	175	Hypathę.	153
Hyampeus vertex.	eodę	Hyperanthes.	169
Hyacinthia solęntia.	191	Hyreades.	14
Hyberna leuitia.	83.	Hyrcani.	72.
Hybla vrbis.	161	Hyrcani.	151
Hydames.	153	Hyria.	164
Hydames.	66	Hylicę.	15
Hydarnę.	140	Hylicę.	193
Hydarnę.	158		

INDEX

Hystalpes.
Hystalpis darius.

Iacchus Mysticus.
Iadmon.
Iades.
Iapyges.
Iapygia.
Ias vestis.
Iason.
Iason Hercule reliquit.
Iatrogoras.

Ibis.
Ibis sacre.
Ibidis forma.
Ichine.
Ichysius.
Ichtiophagi.

Idanthyrus.
Idanthyrus.
Idanthyrus rex.
Idanthyrus ad Dariu.
Idanthyrus suu progenitorem
Vocat loue.

Ignis deus.
Ignavia plebis.
Ignavia.

Ilion.
Ilensis ager.
Illisus.

Imbrus.
Imbrus.
Imbecillitatis fortissima necessi
tas.
Immolatio senum.

66 **Immolantur soli equi.** **26**
69 **Immolatio capraru.** **33**
Importunissima res. **144**
178 **Imperans plebs.** **68**
47 **Impius periantri filius.** **63**
126 **Imperii Cambysis a magis oc-**
17 **cupatio.** **64**
76
117 **Inarus.** **142**
101 **Incomoda Senectutis.** **75**
165 **Indi.** **70**
115 **Indica nauigia ex harudic.** **71**
Indica aialia ceteris maiora. **71**
36 **Indicu auru.** **70**
37 **Indici Cameli pernicitas.** **71**
37 **Indi ægrotantes interueniat co-**
medunt. p. **eodẽ**
117. **Indi.** **143**
55 **Indi pecuarii.** **71**
57. **Index formicarũ domicilii**
89. **narenam extrahentes. eodẽ**
94 **Indi.** **151**
95 **Indoru multitudo.** **70.**
95 **Indorum regio.** **eodem**
95. **Indoru coitus palã.** **71**
Indigri scriptores balbutire. eodẽ
Indog genitura atra. **eodẽ**
57 **Indus nu.** **85**
163 **Inuria Gyndis Cyrus, vlciscia-**
124 **tur.** **22**
Inuriam non esse inferenã nō
inferentibus. **94**
119 **Inuitissumi.** **110.**
166 **Inuriarũ principium.** **1**
103 **Inuulg. Echinades.** **28**
127 **Inuulg. beatoz.** **58**
Inipiciendus exitus. **6.**
164 **Inituta perlarũ.** **69**
26 **Intaphernes.** **66**
Intaphernes. **67.**

INDEX

Intaphernes.	73	Isis.	codē
Intestina seditio.	171	Isidis templū.	35
Inus.	165.	Isis.	51
Inuenta lydos.	16	Ismememus Apollo.	188
Inuidū nomen.	61.	Ismenii apollinis templū.	113
Inuidiosus.	63	Ismarides.	155.
Inuidēs sylosōti Meādrī?	77	Isonomia.	68.
Inuida esse numina.	6	Ister.	85
Io A Phœnicibus Rapta.	1	Ister maximus.	codem.
Io stuprata.	1	Ister.	89
Iolcus.	119	Ister semper pa	codem
Iones.	29	Istrina.	89.
Iones.	50	Isthmos.	127
Iones ab Scythīs dicuntur ho-		Itamos.	98
minū ignauissimi.	97	Ithramitres	205
Iones.	111	Iudiciū paridis.	211
Iones.	153	Iudex paris iustissimus.	212
Iones vnde.	codē	Iudices Persarum.	59
Iones vnde.	176	Iudicū Persarū ca. lūditas.	59
Ionia semper periculis obno-		Iuncus cuius aptus.	39
xia.	133	Iunca vela.	4
Ionice naues.	123	Iunonis nomen.	34
Ionū fuga.	120	Iunonis tēplū.	198
Ionū seruitus.	126	Iunonis festus dies.	5.
Iouē propiciantur Scythæ.	68	Iupiter hospitalis.	7
Iouis forensis ara.	111	Iupiter familiaris.	codē.
Iouis oraculum.	38.	Iupiter expiator.	codē
Iouis filiorū cognomina.	114	Iupiter apud Persas.	21
Iouis militaris.	122	Iupiter Olympius.	27
		Iupiter Thebanus.	33
Iphigenia.	92	Iupiter.	31
Ipnū.	166	Iupiter arietina facie.	33.
Irastra.	99	Iupiter Ammonius.	codē
Is vrbis.	21.	Iupiter liberator.	77
Isagoras.	114	Iupiter Papœus.	86
Ishedones melius tamen Esse-		Iupiter Lyceus.	105
dones. ex Plinio & Pompo.		Iupiter Lacedæmonius.	129
Mela esse legendū puto.	83	Iupiter Cœlestis.	codē
Is vrbis.	21	Iupiter domesticus.	131
Isidis simulacrū.	33.	Iupiter Aphlūstius.	163

INDEX

Iupiter in Amphitryonē.	213.	Lacedæmoniorū ad Platæenses	
Iupiter in imbrem.	213	oratio.	132.
Iupiter.	214.	Lacedæmoniorū legatorū ad	
Iuris æquabilitas.	216.	Hydarnē oratio.	158
Iusti officium.	158	Lacedæmoniorū legatorū cō-	
Iustissimi.	150	stantia.	158
Iustissimus Aristides.	180	Lacedæmoniorū militum cul-	
Iustus Glaucus.	133	folio	167
Iustū certamen.	151	Lacedæmon.	170.
Iusiurandū Scytharum.	88	Lacedæmonii.	194.
Iustissimus iudex Paris.	212	Lacedæmonū laus.	154.
Iustissimus Scytes.	125.	Lacmon mons.	203
		Lactis gratia Scytarū serui ocu-	
Labda.	118	lis orbātur.	80
Labdacus.	113	Lactis caput.	eodē.
Labdacus.	eodem.	Lactis summū.	eodē
Labdē filius.	118	Ladanū arabes alii Ledanū vo-	
Labdē miseratio.	eodem	cant.	72
Labdē filius occultus.	eodē	Lada insula.	113
Labor subeundus.	124.	Ladice.	154
Labynetus.	13	Laii delubrum.	98
Labynitus rex.	22.	Laii genus.	113
Labyrinthi situs.	49.	Lamentatio nascentiū.	105
Labyrinthi quatuor.	eodem	Lamentatio amici.	56
Labyrinthus.	eodē	Lampomos.	108
Lacedæmonii se putāt Arcadi-		Lampito.	132.
bis prestantiores.	11	Lampon.	201
Lacedæmonii supplicia noctur-		Lampon.	203
na.	97	Eaneq̃ vestes.	38
Lacedæmonū lex.	155	Lanā ferentes arbores.	71
Lacedæmonios habere dādi &		Laphanes.	139
& adicipiendi rationē.	89	Lapidicinq̃ pyramidum.	27
Lacedæmonū coma.	14.	Lapithę.	120
Lacedæmonū virtus.	154.	Laodamas.	113
Lacedæmonioꝝ de se opinio.		Laodice.	83
folio	118.	Laos.	125
Lacedæmonius Iupiter.	129	Lasus.	143.
Lacedæmonii regis in bello in-		Latonę oraculum.	83
terempti simulacrum.	130	Lateritia pyramis.	47.
Lacedæmonū redēptio.		Latonę oraculum.	50

INDEX

Latōne templū.	50	Leon.	10.
Latona.	51	Lepus ex equa natus.	150
Laudes græciæ.	154	Lepreptæ.	194
Laudes Europæ.	142.	Lepores fecūdissimi.	72.
Laus Atheniensium.	143	Lepreū.	98
Laus Experimenti.	143.	Leros.	122
Laus Lacedæmoniorū.	154.	Lesbii.	123.
		Lesbii.	124
Leargus.	201	Leua possessio pernitiacia.	63
Learchus.	163	Leucon.	100
Lebeæ vrbis.	188	Leucadii.	176.
Lecton.	207	Leutychides.	130
Ledanū Arabes Ladanū vocāt		Leutychides rex.	131
folio	72	Leutychidæ oratio ad Athe-	
Lege partus vnicus.	72	nenses de deposito reddē-	
Legatorū Croesi ad Lacedæ-		do.	133.
monios oratio.	II.	Leutychidæ mors.	132.
Legati darii in Græcia.	129	Leutychidæ mors.	133.
Legati darii i puteū missi.	158.	Leutychides.	187
Legati Græcorū ad Gelonem		Leutychides.	203
folio	162.	Leutychides.	204.
Leges Babyloniorū.	23.	Lex sua cuiq; placet.	61
Leotus.	163	Lex Spartiatum.	115
Lemnia facinora.	141	Lex Lacedæmonū.	155
Lemnos.	140	Liber pater.	30.
Lemnos.	141	Liberi p̄ris iferna potestas.	45
Lemnos capta.	eodem	Liberator Iupiter.	76
Leobotus.	II	Liberalitas Sylofontis vel in	
Leocides.	139.	ignotum.	76
Leo ex concubina.	14.	Libertas gustata.	123
Leonides rex.	166	Libertas.	158
Leonides.	eodē	Libertas speculatorū.	160.
Leonides.	110	Liberator Neptunus.	165
Leones in Camelos.	157.	Liber.	106
Leonidæ mors.	169	Liberi mulierū atticarū interēp	
Leonidæ crux.	170	ti.	141.
Leontides.	109	Liberi darii de imperio habē-	
Leontini.	161.	do disseptantes.	141.
Leo.	165.	Libido Themistoclis habendæ	
Leontides.	166.	pecuniæ.	185.

INDEX

Libya mulier.	85.	Lucernarū incensio.	167.
Libya vnde.	eodē	Lucernarū adcessione festū.	36
Ligna mortuorū exemplaria.	38.	Ludus pilę.	16
folio	38.	Lunę hostia Sus.	34
Lignorū inops Scythia	87	Lunę festū.	eodē
Lindii.	161	Lupi.	36
Linus.	38	Lupi ex hominibus.	93
Linū Colchicum.	eodē.	Lupi decē.	203
Linū Sardoniciū.	eodē	Lusus necessarius.	53
Linū Aegyptiacū.	eodē	Lutrig.	93
Lipoxais.	80		
Lipfydriū.	113	Lycaretus.	77.
Lipaxius.	157	Lycaretus.	108
Lissus flu. Xerxis exercitui de-	155.	Lyceus Iupiter.	105
fecit.	155.	Lyches.	10.
Lissæ.	157.	Lycii.	5.
Literarū astutia.	171	Lycidas lapidatus.	190
Literas quondam adpellatas		Lycidę consiliū.	190
phœnices.	113	Lycidę vxoris & liberorū cæ-	eodem
Literæ apud Græcos ex phœ-	eodē	Lycit quodā Termilli dicti.	153
nicius.	eodē	Lycius.	154
Literę Harpagi ad Cyrū.	18	Lycornedes.	172
Literæ Harpagi ad Cyrū in le-	eodē	Lycurgus.	10
pore.	eodē	Lycurgus.	9
Litræ capiti impressę.	109	Lycophron.	62
Litus pulcrū.	125.	Lycophron.	63.
Litus albū.	146.	Lycophronismors.	63.
		Lycopēs.	eodē
Locus adoriendū Cădaulis.	3	Lycus.	147
Logopius.	110	Lycurgus.	10
Lotophagi.	101	Lydus.	2.
Lotos.	39	Lydoꝝ ac Medoꝝ Ineūdi for-	
Loti radix.	eodē	deri modus.	12.
Loti fructus.	101	Lydorō inuenta.	16
Lotiū mulieris.	42.	Lydeus.	157
		Lydia.	111
Lubrica res est tyrannis.	63	Lydus Pythius discissimus.	14.
Luctator Milo.	76	Lydiolim Męones.	152
Lucus argi.	133	Lydgarnus.	10.
Lucus argi exustus.	eodē		

INDEX

Lygies.	152.	Malorū raritas.	71.
Lyliis quę & Melissa dicitur.		Malorū Gręcis & Barbaris inf	
folio	119	tium.	159
Lysagoras.	140	Malū est credere.	144.
Lysamas.	139	Malū est detrahēre.	eodem
Lyrę.	82	Male audiens.	147.
Lyręcarū mores.	eodē	Malorū portionē quīsq; refert	
Lyrę venatione victitant.	82	ex cōmuni aceruo.	161
		Mali exors eē nemo pōt.	166
Maę.	101.	Mantieni montes.	22.
Macedones subacti.	128.	Mandrocles.	90
Macisius a Gręcis Malisius.		Mandrocles.	91.
folio	193	Mandra.	101
Machlyes.	101	Mantiena.	100
Machlyes.	102.	Manerus.	38
Macron.	169	Mantinei.	196.
Macrone	41.	Mantieni.	III
Macrobiū populi	57	Mantieni.	152
Macrobiū cur longęui.	58	Marathon.	10
Macrones.	512	Maraphii.	20
Magi.	16	Marathon.	136.
Magipatibulis adfixi.	20	Marathonis pugna.	137
Magna deorū vindicta.	43	Marathonis Clades.	138
Magdolus.	51.	Mardonius.	142
Magorū expulsionis auguriū.		Mardonii oratio.	143
folio	67	Mardontes.	152.
Magorū Cędes.	eodem	Mardonius.	152
Magophonia.	eodem	Mardonius.	182.
Magracia.	73	Mardonii orō ad Xerxē.	183.
Magritudo ponti.	82	Mardonius.	193
Magna cū piculis suscipi.	149.	Mardonii exercitus ordo.	195.
Magna regnalępe contingere		Mardonii in Lacedęmonios	
peřimis hominibus.	211	obiurgatio.	197
Malea.	14	Mardus.	14.
Maę dextrę temulentorū cu-		Mardonii mors.	200
stodium derařę.	43	Mardonii přęsepe.	200
Malū non esse medicandū ma		Mardontes.	205
lo.	63	Mardonius.	127
Malorū signa.	126	Mardonius a přęfectura sub-	
Maleua.	eodem	motus.	135

INDEX

Mardonius.	128.	Mater Martis.	36
Mare & terra duo Xerxis hosti- lissima.	149.	Mater Hypanis.	86.
Mare Atlanticum.	24.	Matistum.	152.
Mare Caspium.	eodem	Matieni.	III.
Mare Rubrum.	eodem	Matieni.	196.
Marea vrbs.	29	Matieni.	152
Mares Boques.	32.	Maxies.	03.
Martis mater.	36	Męandri planicies.	28.
Martis oraculum.	38.	Męandri fontes.	146.
Mare Rubrum.	51.	Męandrius.	74.
Mare Rubrum.	84.	Męandrius.	77.
Mare Rubrum.	eodem	Meādrii. ad samios oſo.	cod
Mariandicus sinus.	eodem	Meādri ⁹ morbo corrept ⁹ .	77.
Mars.	86.	Meādri ⁹ Syloſōti inuidēs.	77.
Martis templum ex Sarmentis fo.	87.	Mearchus.	71.
Martis simulacrum.	eodem	Meceſtes.	114.
Mare Aegeum.	90	Meciberna.	157.
Mars.	106	Medea a gręcis trāſportata.	1.
Martia fluuius.	122	Medimnū.	129
Mare Circa Arthon ſeuiffimum fo.	128	Medimni.	166.
Maroti.	20.	Mędorū ac lydorū ineundi ſoc- deris modus.	12
Masij.	20	Mędię nationes.	16.
Masiſtius Maciſius.	193.	Mędorum Regnum. cxxxij. an- nis.	20
Masiſtius vir preſtās.	193	Mędi ex dominis ſerui.	eodē
Masiſtij Cadauer.	eodem	Mędimnus.	23.
Maſſagetę.	24.	Medicina	38
Maſſagetę Ritus	26	Medicis non vtantur Babylo- nij.	24.
Maſſagetę vxores.	eodē	Medicandum non eſſe malum. malo.	63
Maſſagetā ſenes imolatur.	26	Medicus Democedes.	74
Maſiſtę & vxoris & liberorum cędes.	206.	Mędi.	84
Maſſagetę.	101	Mędicū nomen Gręciſ terro- rē incutere ſolebat	137
Maſſyſtes.	152	Mędorum armatura	151
Maſcames.	155	Mędi.	eodem.
Maſſiſtes.	205	Mędi i Lacędęmonis.	167.
Maſſiſtes.	206.		
Maſiſtę vxor lacerata.	206.		

INDEX

Megabates.	109.	Meleus Codri.	24.
Megabarnus.	151	Melissus.	208
Megabyzus.	152	Membliaras.	98
Megabyzus.	66	Memnonia Regia.	112
Megabyzi contio.	68.	Memnonia vrba.	eodē
Megabyzus.	79	Memphis.	27
Megabyzus.	97	Memphis.	40
Megabyzus.	105	Memoria Mortis.	38.
Megabyzus.	106.	Mentiri apud perfasturpissimū	
Megabyzus ducit in pæones		ducitur.	21
exercitum.	eodem	Mensurę nomen Artaba.	23.
Megades	139.	Menes Rex primus.	27.
Megades.	eodem	Mendesium ostium	29
Megacles.	eodē	Mendesij.	33.
Meges.	eodem	Mendesidę victimę.	34
Megacles Alcmeonīs electus		Mentilla ingens.	34.
gener Clisthen.	139	Menas Aegyptiorum Regum	
Megacreontis dictum.	156	primus.	40
Megarenſes.	162	Menas.	eodem
Megistias.	168.	Menelaus ad Proteum.	43
Megistias.	eodem	Menelai ex Aegypto fuga. eo.	
Megasthenes.	71	Mensa solis.	57.
Megac es vbi alij Megades. 9.		Mendacium (vbi expedit) es-	
Meles Rex.	14.	se dicendum.	66
Melampus.	34.	Menalippus.	114
Melanchleni.	82.	Menalippus Alcęi sodalis.	119
Melanchleni.	93	Męotis palus maxima.	80.
Melissa.	62.	Męotis.	82.
Meliensis sinus.	83.	Męotis.	85
Melissa quę & lysis.	119	Męotis.	86
Melissa Cremata.	eodem	Męotis.	90
Melanthius.	119	Męon.	2
Melas flu defecit Xerxis exer-		Meones.	152.
citui.	150	Meones.	eodē
Melas flu.	166.	Męroe.	31.
Melampyguſ.	168.	Mercurij Statuę.	34
Melij.	176	Meris Rex.	41
Melij.	eodem	Mercurius.	106
Melampus.	195	Mernnadę.	1.
Melois flu.	199	Mernnadę.	3.

INDEX

Mefambria.	91	Minerū Aleę tēplū.	11
Mefambria.	115	Minerū oraculum.	33
Mefambria.	126	Minerū Vestibulum.	53.
Mefana olim ꝓancla vocaba-		Minerua cuius fit filia.	102.
tur.	163	Minerua Aegis	103
Mefenij.	III.	Minerua Craſtia.	III
Mefenij Panitis cōfiliū.	129.	Minerū fanum	175.
Metiochus.	127.	Minerua protēplaris.	175
Metioch ^o dario oblat ^o ab eo fa-		Minerū Scyradis tēplū.	182.
cultate atq; domo donat ^o eſt.		Minerū Ageleę tēplū.	200
folio.	127	Minotaurus.	210
		Minyę ab Lacedęmonijs recę	
Micythus.	164	pti.	97
Midas.	3.	Minyę ab Vxoribus liberati.	
Midę horti.	189.	folio.	98
Miletus.	3.	Minyę.	152
Miletus.	4.	Minois mors.	164
Miletus.	103	Miscere aduerſis proſpera de-	
Miletū pariꝝ veniunt correcturi		cet ſapientem.	61
Mileſios.	103.	Miferabilis.	63.
Mileſij a Parijs correcti. eod.		Miferię Vitę.	149
Mileſij ꝓ Cares fugātur.	122.	Mitridates	17.
Mileti ꝓcurator Pythagoras.		Mitridates bubulcus.	18.
Militię ordo.	16. (ſo 122.	Mitrobates.	73.
Milires imperatoris virtutē effi-		Mitrobates.	74.
ci meliores.	154	Mitylenes.	54.
Milo Luctator.	76.		
Miltiades.	96.	Mneſiphili Ad Themiftoclem	
Miltiades.	126.	oratio.	178.
Miltiades	127		
Miltiades in Olympico certa-		Momemphis.	52.
mine victor.	127.	Mons Caſius.	27
Miltiades Capitur.	127	Mons Arabicus.	28
Miltiades Remittitur. eodem		Mons punicus.	eodem
Miltiades.	136.	Mons Aphricus.	45.
Miltiadis ſcēmur euulſus.	140	Mons Caſius	51.
Miltiades domū remeat. eodē		Monarchia.	68.
Miltiades adcuſatus. eodem		Monarchus.	eodē
Mingrū tēplū Aſſefiæ.	5.	Monarchia omnium præſtan-	
Minerū Pallenidis tēplū.	10.	tiſſimum.	eodeꝝ

INDEX

Monarchus.		III. Multoties non dici latine certū	
Monomachia.	105	est etiā si Baptista Mātuanus	
Mophis.	30.	perſepe id velit reuocare. 210.	
Mora prodeſt.	144.	Munychia.	180.
Mores Aegyptiorū.	32.	Mures in ſcuta.	46
Mores tyrannorū.	68	Murium tria Genera.	103.
Mores Lyrcarum.	82	Muri.	126.
Mores Thracum.	105	Murichides.	190
Mores Græcorum.	170.	Mus Vir.	188
Mors Lycophronis.	63	Muſcus.	142.
Mores Eſſedonum.	83	Muſcus.	197
Mors polycratis.	73.		
Mortis memoria.	38.	Mycales pugna.	205
Mortis Bonum.	149	Mycala.	203.
Mortuorum lignea exempla-		Mycerinus Rex.	46.
ria.	38.	Mycerini Regis filiū ſepulchrū	
Mortui Cadaveris Coitus.	39.	folio.	46
Mortuorum Icticia	105	Mycerini Concubine. eodem	
Morbis ſacer.	60.	Mycerini oraculum. eodem	
Mos plurimorum Iugentiū.	38	Mycerini Stulta excogitatio.	
Mos Humandi	38.	folio	46
Mos ſepeliendi.	eodem	Mycon.	138.
Mofchi.	152.	Mygale.	36
Mofynœci.	152	Mylaffa.	122.
		Mypſei.	91
Mula Muſum peperit.	150	Myrius.	2
Mulier nuda.	2	Myſic aper.	6.
Muli & Afini hyemem non fe-		Myrrha.	71
rentes.	83	Myſticus Iacchus.	188.
Muli apud Helienſes non gi-			
gnuntur.	83	Napares.	85.
Mulus.	95	Nafamones.	101
Mulier ex turpiſſima ſpecioſiſ-		Nafamonū fidei dandę cōſue-	
ſima.	130.	tudo.	101.
Muliere Ignanior Artayntas.		Nafamonū cadauera.	103.
folio.	206.	Nafcentiū ſletus.	105.
Multa in Rebus humanis ma-		Natale ſuū honorāt Perſæ.	21
la.	60.	Nationes Medię.	16.
Multos q̄ vnus decipere mul-		Natura Aegyptiacę Regionis.	
to eſt facilius.	119	folio.	27.

INDEX

Natura Solis.	30.	Neptunus liberator.	165
Natura deorū.	34	Nereidū nomina.	34
Natura Crocodili.	36	Nessus.	155
Natho.	52	Nessus fil.	157
Nationes sex & quadraginta		Neuri.	82
superatę in Marathone.	194	Neuri.	92
Naucula Babylonior.	23	Neuri.	94.
Nauigia indica ex arūdine.	71	Neutrū reddere ex viro.	184.
Naues.	40		
Naucrates.	eodē	Nicandra.	35.
Naucrates vrbs.	54	Nicetis puella.	54
Navalis Xerxis exercitus.	166	Nicodromus.	134.
Naues Xerxis submersę.	1165.	Nihil firmi homo scit.	fo.
Naues Atheniensium.	171	lio	149
Nauū Gręcarū summa.	176	Nihil vi agere adinet vbi op ⁹	
Naxus.	10	prudencia.	74
Naxus.	108	Nihil fit sua sponte.	543
Naxus.	109	Nihil fidū neq; verum; Barba-	
Naxi obsessio.	eodem	ris.	89
Naxos.	135	Nilus scissus secundum Plato-	
Naxii.	161	nem quid.	29
Naxii.	176	Nili origo.	eodē.
		Nili ostia.	eodē
Necus rex.	51	Nili ostia nō Natiua.	eodem
Necus rex.	84	Nili exundatio.	eodem
Necessitas imbecillitatis fortis-		Nilus solus aura caret.	eodē
sima.	164.	Nilus cur Aestate crescit.	30.
Necessari ⁹ suadela.	185.	Nili cur aura nulla.	30.
Necessitas lusus.	53	Nilus tortuosus.	eodem.
Necessaria sed turpia in oculis		Nili fontes.	eodē
to fieri debere.	32	Nilus acutos habet scopulos.	
Ne facito quod reprehēdis.	77.	folio	31
Nemo esse potest mali exors.		Nili fluxus.	eodem
folio	166	Nilus.	85.
Neon vrbs.	178.	Ninus.	16
Neptuni nomen.	34.	Ninus vrbs.	21.
Neptuno sacrificant regi Scy-		Ninus.	23.
thę.	86	Ninorū portę.	78
Neptunus Thamimasa vel vt		Niphraga.	155
aliu Thamimafades.	86	Nipsę.	91

INDEX

Nisa yrbs.	49	Nudum conspici probro est.	
Nisa yrbs.	49	folio	codem
Nisa.	70	Nudium.	98
Nisci equi.	148	Numina persarum.	21
Niscus campus.	codem	Numina esse inuida.	6.
Nitocris regina.	21	Nummus aureus.	16.
Nitocris regina.	4.	Nummus argenteus.	codē
Nitrum.	39	Nūmus Ariandicus.	100.
		Numerus nauium græcarum.	
Noes.	85	folio	176
Nomina Persarū in. 6	21.	Numerus nauium Atheniensium.	
Nomen Cyri.	17.	folio	171.
Nomina Gratiarū.	34.	Numerus Xerxis exercitus. fo-	
Nomina Nereidū.	codem	lio	166.
Nomen Them.	codem	Nuncius Cadmus ad Gelonē.	
Nomen Neptuni.	codē	Nuncii caput rasum.	169.
Nomina deorū.	35.	Nuptiæ Amazonū.	94
Nomen inuidū.	61		
Nomen Iunonis.	34	Oasis yrbs.	58
Nomen Castoria.	codē	Oasis. yrbs.	59
Nomen Vestæ.	codem		
Nomades.	82	Obeli.	42.
Nō esse inferendum iniuriā nō		Obeli.	52.
inferentibus.	94		
Nonacris mors.	132	Obitus filiorū.	56
Non eadem tellus fert omnia. 6		Obiurgatio auarorum.	22.
Non potest homo alterū fato			
impendenti eripere.	61.	Oceanus fluuius nullus dicitur	
Non esse permanendū cum ho-		folio	30
minibus semper bonā fortu-		Oceanus.	80
nā expertus.	61	Oceanus.	84.
Non esse medicandū malū ma-		Ociosum esse Apud Thraces.	
lo.	63	folio	105
Non licet detrahere.	144.	Octamades.	89
Nō est curæ Hippoclidæ.	139	Occupatio Cambysis imperii.	
Non esse adeundū discriminē si-		a Magis.	64.
ne necessitate.	143	Ocularius Medicus præstan-	
Non esse quispiā mali exors ex		tissimus.	84.
quo natus est.	166.	Oculi magis creduli q̄ aures.	
Nuda mulier.	2	folio	2.

INDEX

Odia Aeginetarū in Athenien ses.	116	gina.	174
Odiorū Aeginetarū in Athe- nienſes principia.	117	Olympiodorus.	193.
Odiorū & iniuriarū principii. folio	I	Olynthus.	157
		Olynthus.	188.
Oea.	116	Ombrius.	86.
Oebares Darii Equiſo.	69	Omniū preſtantiffimum Mo- narchia.	68
Oebarus.	116	Onesicritus.	71.
Oebazus nō autē vt paſſim le- gitur Oebazus.	90	Onesilus.	120.
Oebazus	207	Onesili dolus.	eodem
Οιοβαζος.	207.	Onesilus ad ſerui.	121
Oecetor.	161	Onesili mors.	eodem
Oedipodē delubri.	98.	Onesili caput.	122
Oenone.	170	Onesilo tanq̃ Heroiſacrificāt. folio	122.
Oeroe inſula.	198	Onetes.	167
Oeroe Aſopi filia.	codē	Onomacritus Muſei ſocius. fo- lio	142
Oetofyrus Apollo.	86.	Onochonus.	157
Offa fallurę reſiliit.	207	Onochonus defecit.	165
Officiū iuſti.	58.		
		Opera Græcanica apud Sami- os tria.	64.
Oilycus.	98.	Opinio Perſarū de diſ.	21
Olbiopolitę.	82	Opifices viles ſunt.	52
Oleagina corona.	174.	Opis vrbs.	22.
Oleę olim tātum Athenis.	116.	Opis.	84.
Olen.	84	Ophryneos.	143
Oliatus.	110	Opœa.	89
Oligarchia.	68.	Optimū imperiū vnus eſſe q̃ quoq̃ optimus ſit.	68
Oligarchia.	codē	Optima ex optimis viris eſſe conſilia.	68
Olorus rex.	172.	Optimus vir.	149.
Olympus.	6		
Olympius Iupiter.	27	Oracula græca.	7
Olympius Hercules.	33.	Oraculū Cræſi.	9
Olympionices.	III	Oraculum Herculis.	38.
Olympieni.	152		
Olympius.	157		
Olympicorum Corona Olea-			

INDEX

Oraculū Dodoneum.	35	Orithya.	166
Oraculū Ammonis.	eodē	Orichus portus.	203
Oracula prima Apud Africam		Orneatē.	179
Gręciamq.	eodem.	Oropastes.	65.
Oraculū Mycerini.	46	Oropus.	135
Oraculū Latong.	50.	Orolangę apud Perfas Bene-	
Oraculū promiscuum.	125	meriti de rege vocantur.	fo3
Oraculū Athenienfiū.	159	lio	181.
Oracula Athenienfiū.	eodē	Orosio Paulo Artemisia voca-	
Oraculū Argiuorum.	160	tur Artemidora.	181
Oraculū cretenfiū.	164	Orthius cantus.	4.
Oraculū Spartiatarū.	168	Orthocorybantēs.	70
Oraculū Baridis.	173.	Ortus rex.	48.
Oraculū Apollinis.	175	Orus.	51
Oraculum Tifamēni.	196.	Oryes.	103.
Oraculum ad Perfas ſpectans.			
folio	197	Oſſa quinq; cubitoram.	fo.
Oratio Darii de Coniuratione		lio	202.
in Magos.	66	Oſſa oreſtis.	11.
Oratio Gobryę.	66.	Oſſa.	157
Oratio Prexaspis ad Perfas. fo		Oſiris Bacchus dicitur.	33
lio	eod	Oſiris.	48.
Oratio Atys ad Cręſum.	7		
Orbantur oculis Scytharū Ser		Oſtia nili.	29
ui: Lactis gratia.	80.	Oſtia nili non natia.	eod
Orbelus.	107	Oſtentare Clipeū.	138.
Orci natus.	134.	Oſtentū.	207.
Orchomenii.	194		
Ordeſſus.	85.	Otanes.	65
Ordo agminis.	148	Otanes Phędyme conſulit pro	
Ordo Militię.	16	cognoſcendo rege.	66.
Ordo Pauſanię exercitus.	197	Otanes contio.	68.
Oreſtis oſſa.	11.	Otanes iuris equabilitat: in fa-	
Oroetes.	73	cere. Perſis ſtudebat.	68.
Oroetis epiſtola ad Polycratē.		Otanes.	122
folio	74	Otane: vt non ſubderetur aut	
Oroetis dolus.	eodem	ſui ſuum imperii ius aliis cel-	
Oroetis regna.	74	ſit.	69
Oroetis Mors.	75.	Otanes Darii Pręceptorū o-	
Orichus.	89.	blitus.	77

INDEX

Otanes.	eodem.	Panos simulacrum.	34.
Orhanes.	151	Panes affi.	39.
Orhanes.	128	Pantagnotus.	61
Othrys.	157	Panticapes.	85.
Othryades.	14	Panticapes.	86
		Pantherę.	103.
Ouium abſtinentia.	33.	Pangeus mons.	106
Ouium Caudę.	72	Pangeus.	156.
		Panetius.	180.
Ozolę.	174.	Panionius.	184.
		Panionij Talio.	eodem
Oyrotalt. vbi perperam legis- tur Oratal.	55	Panticapes.	82.
		Pantita.	169
		Panitis conſilium.	129
Pactyra.	85.	Panopei.	
Pactyra.	117.	Paphlagones.	12.
Pactyes.	152	Papremis vrbis.	36
Pactolus.	120.	Papremus.	35.
Padę.	71	Papremetana.	52.
Pallaca.	201	Paprares.	107.
Pallena olim phlegra.	157	Paphlagonia.	152.
Pallene.	167	Papętis iupiter.	86.
Pallenenſes.	194		
Pallene.	157.	Parafangę.	27.
Paleſtina.	84.	Paraxanga.	113.
Paleſtina.	70	Parafangę.	127
Paleſtina.	153.	Parapotaniij.	175.
Palmę Babylonię.	23	Parebates.	110.
Palma Maſcula.	eodem	Parecontaceni.	16.
Paludamentum.	193	Paris.	42
Pallenidis Minerę templum.	10.	Paris Alexander.	42.
folio.	10.	Paris ad proteũ ductus. eodej.	
Pamifus.	157.	Paris.	43.
Pamphill.	114	Parij Mileſios correcturi venie- unt Miletum.	108.
Pamphilij.	153.	Pariuſ lapis.	113.
Panagingę.	137.	Parios.	122.
Pan inter octo deos.	34.	Paricanij.	152
Pan.	49	Parij Belli fortunam ſpectan- tes.	178
Pan.	eodem.		
Panos templum			

INDEX

Paridis indicifi.	211	Pecunię Croesi.	110.
Paris iustissimus Index.	fo=	Pedaleses.	183.
lio	212	Pedes.	49
parnassi vertex.	174.	Pedunculi mordentur.	108
parmys.	69	Peditatus.	16.
parmys.	152	Pedieę.	175
Partus Leęę Vnicus.	72.	Pedagogus Sicinus.	180.
Partus viperę.	72.	Pęgadenſes.	125
Partes Scythię.	92.	Pegon.	176
Paros.	109		
Partus tempora.	131	Pella.	157
Parthenius mons.	136	Peloponnesius tuto fundata.	1
Paros.	140.	folio	133.
Palagardę.	20.	Pelion.	157.
Passus.	49	Pelaſgi exacti.	140
Pastoricii Afri.	103	Pelaſgi ad Athenien.	141
Posiphę.	210.	Pelaſgorę responsio.	eodem
Pataici.	60	Pelaſgi olim Aeoles.	163
Patarbemes.	52.	Pelaſgi.	eodem
Patarbemes mutilatus.	fo=	Pelopis regnũ.	142
lio	eodem	Pelops.	144.
Patumon opidõ.	51	Peloponnesi gentes septem.	
Patheci.	20	folio	179
Pathizites.	64.	Pelops.	213
Patizithes.	65.	Pelusiacũ ostium.	29.
Patiraphos.	148.	Pelaſgi.	9
Paterę dup.	8	Peneus.	149
Paterę Ahenęę capacitas.	12.	Peneus.	157
Paulus Orosius. pro Artemi-		Penteconteri.	171.
sia Artemidorę vocat.	181	Penteconteri.	176
Pausanias.	109	Penthylus.	165.
Pausanias.	191.	Pennis oppletus aer.	83
Pausanię exercitus ordo.	fo=	Pennas adcipi pro niue.	83
lio	197	Pęones.	105
Pausanias victor.	200	Pęonia.	106
Pausanię mors.	201	People.	eodem.
Pausanię dictum.	202	Pęones transportati.	120
Pax.	15	Pęos vrbs.	139
		Pęones.	156
Pecunię Rhampsiniti.	44.	Pęoples.	156

INDEX

Pœoni.	101	Perfarum cōiuiua.	107.
Pœonorumvarie Nationes. fo		Perſe.	15
lio.	eodem	Perſis phraortes primus Bellū	
Pœni ſaluberrimo corpore. 103		intulit.	6.
Pœni atq; Aethiopes indige-		Perſarum genera.	20
ne.	104.	Perſe.	eodem
Pœnitentia Cyri.	15	Perſarum Ritus.	21.
Pœni.	152.	Perſarum de diſ opinio. eodē.	
		Perſarum Abſtinentia. eodem.	
Periander.	4	Perſarum filij quid docentur.	
Periander.	4	folio.	eodem
Percalla.	130.	Perſe ſuum honorant Natalez.	
Perialla.	131	folio.	eodem.
Perdica.	107.	Perſarum numina.	eodem.
Perga Demon.	32.	Perſe mentiri turpiſſimum du-	
Perdiccas	188	cunt.	eodem.
Perdiccas	189	Perſe flumina venerantur. eod.	
Peregrini Barbari.	191.	Perſis quęcumq; non eſt facere	
Pergamus.	155	faſ/ea nec dicere.	eodem
Periander	eodem	Perſarum nomina in. 6. eodem	
Periander cum deſuncta con-		Perſarum Cadauera.	eodem
cunibit.	119	Perſes templum.	39
		Perſei Sandalium.	eodem
Periander.	62.	Perſarū Gymnici ludi.	eodem
Periander.	eodem	Perſeus.	39
Periandri filius impi⁹	63.	Perſarum Capita fragilia.	fo-
Perinthus.	91.	lio.	56
Perinthij.	105.	Perſis cnr capita fragilia.	eod.
Perinthus vrba	eodem	Perſarum anni & victus.	58
Perinthus.	126	Perſarum iudicium Calliditas.	
Pericles.	140.	folio.	59
Perilaus.	205	Perſarum iudices.	eodem
Periopes.	122.	Perſarum vxores.	66.
Pernicitas Cameli indici.	71.	Perſis æquabilitatem iuris face	
Perioeci	179	re ſtudebat Otanes.	68.
Perſarum Cędes in Conuiuiio.		Perſarum inſtituta.	69.
folio.	107	Perſa.	140
Perſe neq; ſcutum neq; lanceaz		Perſarum armatura.	151
in vſu habent.	119	Perſeus.	eodem.
Perſeus.	129.	Perſe vnde.	eodē

INDEX

Perſes perſarum parens.	fo.	Pheron Rex Cœcus.	42.
lio.	161.	Pherotima.	100.
Perſę qui immortales dicuntur		Pherotiņę mors.	10ſ
folio.	167	Pheneos vrbs.	132.
Perſarum multi ſubmerſi.	fo.	Phenea.	13ſ
lio.	186.	Phęgei legendum Vbi phrygiſ	
Perſarum parens perſes dicitur		ex Gręco exemp.	194.
folio.	161	Phędumę.	66
Peripherees.	83.	Phędumę Otanes Cōſulit pro	
Penthouſ.	209.	cognoſcendo Rege.	66.
Perrhębi.	157.		
Peruicacia eſt leua poſſeſſio.	fo.	Phialę aureę.	8.
lio.	63.	Philutis.	204.
		Philippus.	189
Pęſos.	122.	Philitę paſtor.	46
Pęſtilentia Xerxiſ copias exci-		Philippus.	III
pit.	185.	Phiaſarchi.	114.
Pętrę.	16ſ.	Philocypruſ.	121.
		Phyleuſ.	126.
Phatniticum.	29.	Philagruſ.	13ſ
Phalli.	34.	Philippideſ.	136
Pharnaſpuſ.	36.	Phidon.	139
Phaſiſ.	41	Philaon.	172
Phaſe.		Philacuſ.	181.
Phaſeliſ.	54	Philoſtratuſ.	43.
Pharnaſpeſ.	51.		
Phaneſ vir preſtans.	55.	Phla.	101.
Phaneſ ad Cambyſem. eodem		Phlegma.	103.
Phaniſ filiorum obtruncatio.		Phialij.	194.
folio.	56.		
Pharnaſpeſ.	63.	Phocęa.	54.
Phaſiſ.	84.	Phocęſeſ.	123.
Phaſiſ.	85	Phocęſeſ in Theſſalioſ.	174.
Phaſiſ.	90.	Phocęſeſ ad Theſſalioſ. eodę.	
Phaleruſ.	113	Phocia.	13.
Phaleruſ direpta.	116.		
Phaleruſ.	137	Phęnipaniſ.	37.
Pharnucheſ.	113	Phoenix.	38.
Pharandateſ.	201.	Phoeniceſ.	58
Phaylluſ.	176		

INDEX

Phoenices ad Africam cognoscendam missi.	84.	Pisistratus haud legitime cum vxore coibat.	10.
Phoenices & Græci aduenſe. folio.	104.	Pisistratidæ in lacedæmonio.	113.
Phoenices promptissimi.	123.	Pisistratidæ.	114.
Phoenices.	153.	Pisistratus.	126.
Phoenix flu.	165.	Pisces gregales in fluminibus.	39.
Phoenix flu.	166.	fo.	code.
Phoenices dissensionum auctores.	I.	Pisces in Stagnis.	61.
Phoenices quondam literas apellatas.	113.	Piscis cum smaragdis.	155.
Phoenices literas in Græciam adtulerunt.	codez.	Pisyri Lacus.	198.
		Pitaneti.	103.
		Pituita.	122.
		Pixodorus.	9.
Phraortes.	12.	Placia.	9.
Phraortes.	16.	Plato & Cicero Aliter Candaulis supratæ fuisse vxorem tradunt sed fabulose.	2.
Phraortes primus persis bellum intulit.	16.	Plato quid de Nilo scisso dicat folio.	29.
Phratagina.	169.	Platea.	98.
Phrynicus.	125.	Platea.	99.
Phryges dicti Bryges.	152.	Platææ.	101.
Phryges.	III.	Platæenses.	136.
Phryges.	12.	Platæenses Atheniensibus adminiculo.	137.
Phthiotis.	9.	Platæa vrbs.	176.
Phthis.	153.	Platæarum pugna.	205.
Phyllis Regio.	156.	Plato.	145.
Phylacus.	175.		
Pidorus.	156.	Plebs imperans.	68.
Pieræ.	155.	Plebis ignania.	68.
Pieria.	158.	Plethorus.	1207.
Pigressus.	154.		
Pile ludus.	16.	Plinius.	145. & 146.
Pini natura.	127.	Plinius.	11. & 71.
Pindus.	157.	Plinius.	29. & 83.
Pindarus.	61.	Plinius.	95. & 37.
Piriona.	209.	Plinius.	code. & 131.
Pisistratus tyrannus.	19.		
Pisistrati tyrannus.	code. & 131.		

INDEX

Plinius.	42. & 45.	Pollux & Castor.	97
Plinius.	146. & 21	Potestatem esse legēdū vbi per	
Plinius.	eodem. & 12.	peram potestate legunt.	22.
Plinius.	29. & 46.	Ponticum arbor.	82
Plinius.	47. & 49.	Pontici magnitudo.	codez
Plutarchus.	191.	Pontus Euxinus.	85.
		Ponti amplitudo.	90.
Plutarchus.	209. & 210.	Pontidæa.	157
Plurimorum lugentium mos.		Pons Hellesponti.	147
fo.	28.	Pons dissoluitur.	code.
Plutarchus.	200. & 201.	Pons alter Artificiosior.	code.
Plutarchus caute legendus. fo-		Pontes nulli.	13
lio.	171	Pontus Euxinus.	12.
Plutarchus.	22. & 132.	Popularis status.	68
Plutarchus.	135. & 181.	Porata.	85.
Pluere non cessat æstate Apud		Porcus Bacchi hostia.	34-
Arimaspos.	83.	Portę Belides.	79.
Plynes.	101	Portę Cissię.	codez
		Porta Semiramidis.	78.
Podion.	174	Portę Chacedeorum.	79
Poetę versificatores.		Portę Ninorum.	78.
Pogon.	176	Portentum ingens.	9
Polemarchus.	137.	Portenta varia.	116
Polichnitani.	164	Portentum ingens cōtigit Scy	
Polyas.	173.	li Bacchabundo.	69
Polynices.	194.	Portentum apud Thebas ma-	
Polynices.	129.	ximum.	56
Polybus.	114.	Porinus lapis.	113
Polydorus.	113.	Possessio levis est pernicacia. fo-	
Polycrates.	54	lio.	63.
Polycrates.	61.	Possidonius.	201
Polycratis Res secundissimę.		Potidęatę.	187
folio.	61.	Potidęa.	codez
Polycratis smaragdus.	61		
Policratis filię somnium.	74.	Prasias.	106
Polycratis mors.	eodem.	Praxinus.	165.
Polycrates.	70.	Pręceptorū Danij oblitus Ota	
Polynices.	98.	nes.	77
Polymnestus.	99	Pręlagia.	133.
Polycritus.	182	Pręxalpes.	59

INDEX

Præxalpes.	60	Proteus.	42
Præxalpis filius sagitta ictus. fo		Proteus.	43
lio	60	Protagoras.	203
Præxalpis oratio.	68	Pro patria Gobryæ affectio.	
Præxalpis oratio ad Persas. fo		folio	67
lio	67	Protelilaus.	207
Præxalpes e turri præcipitatus.		Protemplaris minerva.	175
folio	67.	Prouerbialis sententia.	123
Præxalpis exemplo esse pro pa		Prouerbiū.	139
tria obeundū.	eodem	Prouerbiū.	141
Prienerfes.	110	Prouerbialis sententia de doio	
Prieng.	3	sis hominibus.	58
Principiū iniuriarum.	1	Prudentia vbi opus est/vi nihil	
Prinē arg.	27	agere adtinet.	74
Primi holum ægyptiū.	26	Prudentē decere prospera mi-	
Primus Rex.	28	scere aduerfis.	61
Prima apud Græciā Africam ꝑ		Prytaneus.	165
oracula.	35.	Prytaneum.	136
Prima tributorū Darii portio		Psanmetichus & nō Psamme-	
folio	69	ticus.	26
Prinetades.	110	Psamnumus mons.	40.
Probus Aemilius.	136. & 140	Psammetichus.	50
Probus Aemilius.	200	Psammetichus Rex.	50.
Probro est nudum inspicere. fo-		Psammenitus.	56
lio	2	Psammenitus rex depositus.	
Procles.	129	folio	56.
Procles.	62	Psammenitus apud Cambyse.	
Procles captus.	63.	folio	57.
Proconnesius.	126	Psammeniti mors.	eodē
Proconnesius	81.	Psylli.	109
Proconesi Aristæi ara.	eodē.	Psylli.	eodē
Prodigia.	38.	Psyttalea insula.	180
Propontis.	90	Psyttalea.	182
Promeneæ.	35.		
Profopiti. insula.	12.	Pteria locus.	13
Prospicere est sapientis.	60.		
Prospera aduerfis miscere pru-		Pulcritudinis (malo enim sic	
dentem decet.	61	scribere q̄ cū adflatu h.) esse-	
Pro patria præxalpis exemplo		eius. folio	211
esse obeundū.	67.		

INDEX

Pulcritudinis dignitas.	213.	Quarta tributorum Darii por-	
Pulcritudinis laudes.	212	tio	70.
Puellaë Babylonicaë.	24.	Quartadeciã tributorũ Darii	
Puellę delię sacraë.	eodẽ	portio.	eodem
Puerorũ rex Cyrus.	eodem	Quã vnum/multos de cipere ẽ	
Pueri Clam duo nutriti. fo-		facilius.	119.
lio	27	Quibus soleat perſepe fœlici-	
Pugna reſtiũ.	153	ter ſuccedere.	149.
Pugna Salaminis.	181.	Quę ſua ſunt inſpicere.	2.
Pugna fuſtuaria.	26	Quęcũq; facere perſis non eſt	
Pugna Ariſtidis.	182	fas /ea nec dicere.	21
Pugne initiũ ad Salaminem.		Quę ſunt Neceſſaria ſed turpia	
folio	181	in obculto fieri debere.	32
Pugna platęarũ.	205.	Quercus capita.	196
Pugna Mycales.	eodẽ	Qui vno morbo/is & alios eo-	
Pugna Marathonis.	137	dem putat laborare.	28
Pugna Thermopylarum.	166.	Qui ex deorũ genere bello Tro-	
&	167. & 168. & 169.	iano interfuerunt.	212.
Punica humus.	28.	Quid contigerit Homero.	213
Purgamina Aegyptiorũ.	38	Quiſq; referet ſuã malorũ por-	
Puteus trifarias rerũ ſpecies ex-		tionẽ ex cõmuni aceruo.	161
hibens.	138		
		Quod reprehendis ne facito.	
Pyramidũ Lapidicinę.	27.	folio	77
Pyramis ingens.	45	Quo tempore Lacedæmonius	
Pyramis.	46	progredi non licebat.	136
Pyramis Rhodopis.	47	Quod ex deo fieri oportet eſt	
Pyramis Lateritia.	47.	inevitabile.	192
Pyramis.	48	Qui multũ ſapit is minime po-	
Pyretos.	85	tens eſt.	eodẽ
Pyrgus.	98	Quinta Darii tributorum por-	
		tio	70
Pythagoras Mileti pcurator.		Quintadecima Darii tributorũ	
folio	122.	portio	eodẽ
Pythius Lydus ditiffim⁹.	146		
Pythii diuitiæ.	147	Raptus Helenę.	1
Pythia.	159	Raptus Helenę.	42
Pythius pugnator præſtatiſſi-		Raptus Ius.	1
mus.	165	Raptus Europę.	1
Pytheas.	182.	Raptus Medę.	1

INDEX

Raritas malorū.	71	Rhampsiniti pecunię.	eodem
Redemptionis Decia.	115.	Rhampsiniti ærariū	eodem
Redemptio Lacedæmonia fo-		Rhadinace.	138
lio	132	Rhodope.	85
Regius cubitus.	21	Rhodanus.	86
Regii ærarii Structoris Calli-		Rhodus.	14
ducas.	44.	Rhodopis Pythias.	47
Regii ærarii fures.	eodē	Rhocus.	64
Regis filii prostituta.	eodē		
Reges laitani.	52	Ritus Persarū.	21
Regii Scythæ.	86.	Ritus Essedonum.	83
Regis Scytharum sepulchra. fo-		Ritus Lycarū.	82.
lio	88	Ritus Massagetarū.	26
Regis Scytharū cadaver circū-		Ritus Scytharum Victimarum.	
ferentes.	eodē	folio	87
Regū Scythię famuli.	88	Ritus sacrificandi.	32
Regum Lacedæmoniorū fune-		Ritus foederis.	11
ra	129		
Regū vitimus quisq; semp op-		Rosę sexagenū foliorū.	189.
timus.	130		
Regis Lacedæmoniorū in bel-		Rubrū Mare.	24.
lo interempti simulacrū.	130	Rubrū Mare.	51
Regis vxor coca.	188.	Rubrū Mare.	84.
Regis vires.	189	Rubrū Mare.	eodē
Regna magna sepe contingere		Ruonę hoibus disciplinę.	24.
pe pessimis hoibus.	211		
Reŕū Vtissitudines.	1	Sabacus rex.	47
Responsum scitū Demarati.	131.	Sabaci iusticia.	eodem
Res lubrica est tyrannis.	fo-	Sabaci Abitio.	48
lio	63	Sabyllus.	161.
Res inportunissima.	144.	Sacę subacti a Persis.	143
Restiū pugna.	133.	Sacę.	111
Res Polycratis secundissima.		Sacerdotes Aegyptiorū.	32
folio	61	Sacerdotum Aegyptiorū cibi	
Res Xerxis ridicula.	174	folio	eodem
Res diuinitus futurę signis de-		Sacrificandi Ritus.	eodē
clarantur.	205	Sacrificandi suis modus.	3.
Reuocatio Croci ab ædifican-		Sacerdotes Dodoneę.	3.
da classe.	5	Sacri Crocodili.	5.
Rhampsinitus rex.	44.	Sacri serpentes.	eodem

INDEX

Sacerdos derelictus velatis oculis ad Cereris templum a lupis ducitur.	45.	Sanacabari Imago.	eodem
Sacrum Aurum.	80	Sandoces.	165
Sacri Arymphi.	82	Sandanis.	12.
Sacri Argippe.	eodem	Sangares.	26
Sacre puellae Deliae.	48	Sapphi.	155
Sacrificans scythes graeco more.		Sapientis est prospicere.	60
folio.	91.	Sapientem decet Aduersis prospera miscere.	61.
Sadyattes.	3.	Sapiens Aristagoras lapsus est.	
Sagartij.	21.	fo.	112
Sagittae Thracum in coelum.		Sapientes non esse potentes.	
folio.	91.	fo.	192.
Sagitta in coelum excussa iouem adloquitur Darius.	121.	Sapires.	84.
Sai vrbs.	30.	Sapires.	152
Sais vrbs.	36.	Sappho.	47.
Saitana Regio.	52.	Sappho in fratrem.	eod.
Saitani Reges.	eodem.	Saranggi.	72.
		Saranye.	151.
		Sarran.	156.
		Sardis expugnantur.	4.
Sala vrbs.	150.	Sardis.	5.
Sal suafo pote Cocrescens.	86.	Sardanapalus.	50.
Salamin.	100	Sardanapali Theaurus.	eodē.
Salamis.	177	Sardis capte.	120.
Salsurg offa refilijt.	27	Sardis Cremate.	eodem.
Salimidesius.	91.	Sardonici linti.	41.
Samothraces.	34	Sargapises capitur.	26.
Samothracia.	eodē	Sargapisis mors.	eodē
Samos euerfa.	76.	Satrape.	69.
Samos Sylofonti traditur.	78.	Satalpes	84
Samos viris desolata.	eodem	Satalpes zopiri filia Virginem viciauit.	eodē
Samij Acacis orationez admit tunt.	124.	Satalpes cruci suffixus.	85.
Samij in colonia.	125.	Satre liberi.	155.
Samos.	125.	Sati homini mori q̄ vivere.	5.
Samius Theodorus.	61.	Sauleus Rex.	89.
		Sauromate.	93.
Sana.	157		
Sana vrbs.	146	Scamandrus.	114.
Sanacabarus Rex.	48.	Scamandri aqua nod sufficit	

INDEX

Xerxis exercitui.	148.	Scytharum Victimarum Ritus	fo.	87
Scæptum gestare sine insigni.	23	Scythæ Regij Neptuno Sacrifi	cant.	85.
folio.	23	Scythæ Vestam Tabiti vocant.	fo.	eodem
Scæus.	113.	Scythæ non alunt sues. eodem		
Scæus.	eodem	Scythæ familiarium sedisiosorum	homicidæ strenui.	87.
Sciton.	71.	Scythæ hostiū homicidæ in ma	gno honore.	87.
Scite dictum.	113	Scytharum iusiurandum. eodem		
Sciona.	157	Scythæ fordera. eodem		
Sciradis Minervæ Tēplū.	182.	Scytharum Regum sepulchra.	fo.	eodem
Schoemi.	28	Scytharum regis cadaver ferens	tuum lustratio.	88.
Scholæ testū in pueros.	126	Scythæ æreum aut argentum	habent nihil. eodem.	
Scoloris.	80	Scytharum funera. eodem		
Scopasis.	94.	Scythæ Regum famuli. eodem		
Scopasis.	95	Scyles. 89.		
Scolos ager.	192	Scyles. eodem.		
Scolophon.	204.	Scyli Bacchabundo portentuz	ingens contigit. 90.	
Scriptura Aegyptiorum.	32.	Scythæ a Scyle deficiunt. 90.		
Scribendi pondus.	209.	Scyles Græco more sacrificans	folio. 90	
Scutum.	102	Scythia Vetus. 92.		
Scylax.	9.	Scythiæ partes duæ. 92		
Scylax.	85.	Scyrmadæ. 92.		
Scythæ.	12.	Scytharum equitatus. 95.		
Scythius insula.	165	Scythæ vehementes frigus. eodem		
Scythæ.	41	Scytharum Munera. 96.		
Scythæ.	79.	Scytharum Muneruz interpre	tatio. eodem.	
Scytharum ferui oculis orban-		Scythæ leporem insectantes.	fo. eodem.	
tur lactis gratia.	80.	Scylacis poena. 109.		
Scythæ.	eodem.	Scylacus Solutio. eodem.		
Scythæ.	eodem.			
Scythia.	81			
Scythica Regio.	82			
Scythæ Aratores.	86			
Scythicum gramen.	eodem			
Scytharum di.	86.			
Scythæ Regij.	eodem			
Scythia lignorum inops. fo-				
lio.	87.			
Scytharum mos in hostes. fo-				
lio.	eodem			

INDEX

Simulacrū cum matre Dema.		Solonis discessus causa.	codē
rati.	131	Solon ad Croesū.	codē
Simulacrū Apollinis sublatū		Solis eclipsis.	12.
folio	138.	Solis eclipsis.	148.
Similitudo ad persuadendum		Sol deus.	26
Elegantissima.	53	Soli immolantur equi.	26
Simonides Leoprepis.	169	Solis natura.	3
Sindus vrbs.	157	Sol præter consuetudinē qua-	
Sincus.	156	ter ortus.	48
Sinope.	15.	Solis fons.	102
Sinope.	81	Solis mensa.	57
Siphnus insula.	63	Solem execrātes.	102
Siphniū.	176	Sol græcorū deus.	148
Siphniū.	eodem	Solis oues.	205
Siræmus.	120	Solēnia Hyacinthia.	191
Siris.	178.	Sole vrbs.	122.
Siris.	185	Solonis lex.	53
Sisamnes.	151	Solon a Croeso noiatus.	15
Sisamnes.	108	Soloe.	85
Silyniē.	151.	Soloeizāt.	94
Sitalces.	90	Somnium Astyagis.	16
Sithonia.	157.	Somnium Astyagis secundum	
Situs Babylonis.	21	folio	eodem
Situs Labyrinthi.	49	Somniū Cyri.	25
Siuph vrbs.	53.	Somniū Cyri portentio.	codē
		Somnium Polycratis filiē.	74
Smaragdus Polycratiss.	61	Somniū Xerxis.	144
Smerdis Cambyſis frater.	59	Somnia vnde.	145
Smerdis fortis.	eodem	Somniū Artabani.	145.
Smerdis.	65.	Somniū Croesi.	6
Smerdis rex.	65	Somniū Croesi Atys perperā	
Smerdis magus.	66	interpretatur.	eodem.
Smerdis sine auriculis.	eodem	Sophanes.	135
Smerdomenes.	152	Sophanes.	201
Smindycides.	139.	Sophanes Decelens.	codē
Smila.	157	Sophistæ.	5
Smyrna.	3.	Soror Cambyſis.	59
		Sororis Cambyſis dictū.	codē
Sogdi.	70	Sotor Cambyſis occiſa.	codē.
Solon.	5.	Sors tato destinata.	16

Subulci profani.	34	Sylofonti Meandrius inuidēs	
Subulci apud Vergiliū.	52	folio	77
Subulcius.	52	Sylofonti Samos traditur. fo.	78.
Subsolanus ventus.	98		
Subsolanus Hellepontia ven-	166.	Syria.	43
tus.	166.	Syria Palestina.	70
Sues non alunt Scythę.	fo.	Syria Palestina.	84.
lio	87	Syrges.	95
Suis sacrificandi modus.	34	Syropeones.	106
Suffragia.	137	Syri.	111.
Suffixus cruci Satapes.	85	Syritanus.	139
Summa peditatus.	166	Syrii.	151
Summum Lactis.	80	Syii dicti Cappadoces.	152
Sunium.	34	Syreorū male pro Syreorum.	
Superstitio Cyrenęarū foemi-		folio.	194
narum ob Isidē.	103	Syri.	12.
Superbarum rerum depressio.	144	Syralces.	158
folio	144		
Supplicia Lacedęmo. noctur-		Tabellatotiū orbis.	111
na.	97	Tabellionū cursus.	183
Susa.	22	Tabellionū mores.	103
Susa.	112	Tabiti Vestam Scythę vocāt.	
Sus spurca.	34	folio	86
Sus hostia Lunę	34	Tachompſus.	30.
		Talhybius.	158.
Syagrus.	161	Talhybiade.	106
Syagri responsio.	162	Talhybiū Ira paccata Lacedę.	
Sybaritę.	111	monū virtute.	158.
Sybaritanū Bellum.	111	Taniticū ostium.	29
Sybaris.	125	Tanaia.	85.
Sybaris.	139	Tanaia.	86
Syene.	30	Tanaia.	95
Syeneſis.	111.	Tanagrei.	116
Syloſon.	61	Tanagra.	197
Syloſon.	76	Tangitauſ.	80.
Sylofontis liberalitas vel in		Tartelus.	98.
ignotum.	76	Taurica gens.	92.
Sylebria.	116	Taurica gens.	106.
Syloſon Samon repetit.	fo.	Tauri popul.	106.
40	77.		

Themistocles.	184	Thespianſes.	116
Themistoclis habēde pecunię libido.	185	Thesproti.	119
Themistocles oium prudētis- ſimus.	187	Thetalia quondā lacus.	57
Themistocles in Iones.	173.	Thetalię descriptio.	eodē
Themistoclis Astutia.	173.	Thetali.	164
Themistocles se Lacedęmonē contulit.	187	Thetalię eque.	165
Themistocles.	171	Thetali ad Rhocēſes.	174.
Themistocles.	164	Thespianſes.	158
Themistoclis consiliū.	177	Thetia vrbs.	176.
Themistoclis dictū.	eodē	Thescus.	209
Theodorus ſamius.	8.	Thetesi & Herculis genus.	210
Theodorus Samius.	61	Thetesi certamina.	eodē
Theophanię ſectus dies.	8.	Thetidis raptus A Peleo.	165
Theomestor.	180	Thmolus iuu.	14.
Theomestor non Theomne- stor.	203	Thonis.	42
Thera.	98.	Thorax pictus.	62
Therandrus.	eodē	Thomanii.	72
Thera.	eodem	Thorica tribus.	92
Therandrus.	129.	Thores.	103
Therma vrbs.	156	Thorax aureis squāmis conser- tus.	193
Therma.	157	Thraces.	34.
Thermeus ſinus.	157	Thraces.	41
Therandrus.	192.	Thracum vestimenta.	88
Thermodon.	197	Thracum ſagittę in coelū.	91.
Thermopylarū aditus.	165	Thracum mores.	105
Thermopylarū mons.	165.	Thracum gens maxima.	fo-
Therma Lutra.	eodem	lio	eodem
Thermopylē.	166	Thracum Sepulturę.	106
Thermopylarū Callis.	167	Thracum armatura.	152.
Thermopylana pugna.	173.	Thracię populi.	155.
Thermopylana Cędes.	eodē	Trax.	155.
Thesauris Darii.	70.	Thrax Vltio in filios.	106
Thetalia.	9	Thraſideus.	203.
Thesmophoria.	53	Thraſibulus.	4.
Theſtis ſons.	100	Thryxę.	98
Thetalius.	III	Thraſius Campus.	178
		Thraſius Campus.	191
		Thucydides & Apollodorus	

•INDEX

Tritatechinis dictum.	174.	Vaticinatores cū saliginis	
Triteq.	175	gis diuinant.	87.
Tripes aureus.	202	Vaticiniorū falsorū puniendo-	
Trog' pōpei' Gygē Candaul'		rum modus.	88
foci non satellitē vocat.	10.	Vaticini falsi pseudomatiq.	88
Trog' pōpei' pastore propriū			
puerum pro Cyro exposuisse		Vbi prudentia opus est vi nihil	
tradit.	17	agere adtinet.	74
Trogus Pomp Cyrum a Cane			
fuisse educatum scribit.	18.	Vestigal instituit Artaphernes	
Throchilus.	37.	Vela iuncea.	40. (127.
Troia a græcis oblecta.	43.	Venus hospita.	42
Trogloditq.	102	Veneris statua.	14.
Troezenij.	194.	Venus coelestis.	86
Trophonius.	8.	Ven' coelestis artum pafa.	86.
Turpia sed necessaria i occulto		Ventura eueniunt.	65.
fieri debere.	32.	Venatione victitant lyroq.	82.
		Veneti qui olim Heneti voca-	
Tydeus.	115	bantur in Adria.	106.
Tymnis.	154.	Venu delphica.	47
Typhon.	55	Verus Arimaspei.	81
Tyrheni. 9	8	Verificator Anstera.	81.
Tyrannis recuperata.	9.	Verificatores poetq.	
Tyrus.	51	Vestq nomen.	34.
Tyrannis Res lubrica.	63	Vestes lanq.	38.
Tyrea insula.	64.	Vestibula lucani.	41
Tyrannis.	68.	Vestibulum Minerq.	53.
Tyrannorum mores.	eodem	Vestam ante omnes deos Scy-	
Tyra.	81.	thq propiciantur.	86.
Tyres.	86	Vesta dicitur Tabiti apud per-	
Tyritq.	eodē	sas.	86.
Tyrannis.	118.	Vestimenta Thracum.	88
Tyrannidis Malm.	eodem	Vetus vrbs.	134.
Tyrodiza.	146.		
Tyrannus.	189	Vicissitudines Rerum.	1.
Tyrān' tyrāno opē pstat.	189.	Victimq ægyptiorum.	33
		Victimq Mendeliorum.	34.
Vacca Immolata.	32	Victus & anni persarū.	10.
Vaccq.	33	Victus & anni Aethiopū.	eod.
Vatro.	86	Victimq scytharū nus.	86

INDEX

Xerxis ꝑ expeditione reuocan da oratio.	pit.	185.
Xerxes ad Artabanum.	eodem	186.
Xerxis Visio.		
Xerxis Copie.		
Xerxis exercit⁹ dariano & icy- thico maior.	eodem.	
Xerxis impietas & Ingratitudo folio.		
Xerxes viso exercitu Illachry- mauit.		
Xerxis spectaculum.	eodem	
Xerxis & Artabani collōqu. e.		
Xerxis duo hostiliſs. terra & ma- re.	eodem	
Xerxis exercitui Scamandri a- qua non ſufficit.		
Xerxis dona i helleſpōtū.		
Xerxis ad perſas oratio.		
Xerxis exercitus traiectus in Europam.		
Xerxis numerus.		
Xerxis imperatores.		
Xerxes demaratū cōſulit.		
Xerxis dictū ſup Theſſalia.		
Xerxis magnanimitas.		
Xerxis fiducia.		
Xerxes ad argiuos.		
Xerxis exercitus nūerus.		
Xerxis dignitas.		
Xerxis nauēs. 400. ſubmerſe. fo.		
Xerxis clades.		
Xerxis Reſ rudicula.		
Xerxis dictum.		
Xerxis oꝛo ad Artemiſiā.		
Xerxis fuga.		
Xerxis nonnullas copias exci- pit famēs.		
Xerxis copias peſtilentia exci-		
Xerxis nauis ad fug. ā		
Xerxis Abitionis duplex mo- dus.		
Xyſtus aureus.		
zabires		
zanclei		
zancle		
zanclei		
zancle olim nūc Meſſana.		
3		
zegeries		
enophon in octo pēdie Cyri libris Hiſtorię fidem non ſer- uauit.		
zenophon lōge Aliter q̄ alij in- ſigniturus Cyrum de eo ſcri- pſit Hiſtoriam.		
zeno.		
zigantes.		
zirę.		
zona Vrbs.		
zopyrus.		
zopyrus Mutilatus.		
zopyrus tranſſugit ad Babylo- nios.		
zopyri Laus.		
zopyrus.		
zopyri filiam Virginem vitia- uit Sataſpēs.		
zoſteres.		
FINIS.		
Phoenix.		

Helenæ raptus

Socrates re-
fragatur.

De raptis foe-
minis.

Io stuprata.

Rerum vicif-
itudines.

Humana foe-
licitas.

ne se quidem illis daturos. Secunda dehinc ætate ferunt Ale-
xandro Priami filio cū ista audisset cupidinem incessisse vxor-
is sibi per rapinam e græcia comparandæ: certum habēti om-
nino se poenas non pensurum: quas nec illi pendissent. Ita
cum is Helenam rapuisset visum esse græcis primum missis il-
luc nunciis & Helenam repetere. & poenas de raptu petere. Illos
vero tergiversantes mentionem fecisse de raptu Medæ: & qui
nec poenas dedissent: nec rapinam reposcentibus reddidissent
quomodo vellent ipsi ab aliis sibi poenas dari hæcenus inter
eos mutuis rapinis actum. Eorum autem quæ deinceps extite-
runt græcos præcipue auctores extitisse: qui priores in asiam
quæ ipsi in europam copias ducere incepissent. Se quidem senti-
re iniuriorum virosū factum esse rapere foeminas amentū ve-
rō raptis vlciscendis operam dare: prudentium autem pro nul-
la habere raptarum pulchritudinem: quippe quæ nisi voluis-
sent: haud dubie raptæ non fuissent. Eoq; suarum foeminarū
ex asia raptarum persæ negant villam se habuisse rationē. Græ-
cos autem lacædemoniæ mulieris gratia ingentem comparasse
classē deinde in asiam profectos imperium priami euertisse.
Atq; ex eo tempore semper existimasse sibi hostes esse græcos.
Siquidem asiam quæ illam incolunt barbaras gentes putat per-
sæ sibi necessitudine coniunctas. Europam vero & græcos a se
esse disiectos: Hūc in modum persæ rem gestam esse memo-
rant & ob illi excidium sibi discordiæ cū græcis extitisse prin-
cipium comperiunt: cum quibus non consentiunt de iopho-
nices: quam negant se in egyptum abduxisse raptū. vros: sed
eam apud argos cum nauclero ipsorum nauis habuisse rem: &
cum se grauidam esse comperisset: veritatem parentes sic vo-
luntariam cum phœnicibus nauigasse ne detegeretur. Et hæc
quidem persæ phœnicēsq; referunt. Ego vero vtrum sic gesta
sint nec ne: non pluribus persequar. Cæterum quem ipse noui
primum incepisse inferre græcis iniuriam hunc indicabo lon-
gius oratione pergens tam paruas vrbes ciuitatesq; cōmemo-
rando. quæ magnas. Nam quæ olim magna: erant earū per mul-
tæ factæ sunt paruæ. Rursus quæ mea memoria magnæ fue-
runt: prius fuerāt paruæ: Igitur cum sciam humanam foelicitas-
tem nequaquam in eodem tenore perflare: vtriusq; fortunæ mē-
tionem habebo.

**Quæ sua sint
inspicere.**

**Plato in secū
do de repu.
non sic scribit
gygē cādau
l vxorē stupra
se cuius cice
ro officiorū
tertio memi
nit id fabulo
sum adfirmā**

**Nudū conspi
ci probro est.**

**Cādauis v
xor idignata**

Vnde discere debemus: ex quibus hoc vnū est quæ sua sint: quæ
q; inspicere debere. Ego vero tibi fidem habeo illā esse formi
narū omniū speciosissimā: teq; orō ne me ores illicita. Atq;
hæc dicendo Gyges repugnabat pertimescens ne quid sibi ex
ea re malī cōtingeret. Cui vicissim ille his verbis. Fidēs (inqt)
esto Gyges: caue timeas aut me tan quam hoc te sermone ten
stantem aut vxorem meam ne quid tibi ex ea detrimenti creetur
Principio enim sic ego machinabor: vt illa ne deprehendere q
dem possit se abs te fuisse inspectam. Te nanq; secundum fo
res domus in qua cubamus: cum aperte fuerint listam. Vbi ego
fuero ingressus aderit & vxor mea in cubiculum: iuxta cuius in
troitum sella posita est: super quam vestes illa (vt quāq; exuet)
reponet sese per multum ocium spectandam præbens: quæ cū
a sella cubitum perget ostendens inuicem terga: curæ tibi sit il
linc ne te per fores abeuntem cōspiciat. Gyges vbi effugere nō
potuit: fuit paratus. quem Candaules posteaq; hora cubandi vi
la ē adesse: in cubiculū duxit: statimq; post & vxor adfuit. quā
introeuntem: ac vestimenta deponentem Gyges intuitus vbi
auersa fuit illa cubitum vadens. ipse e loco prorepēs foras abiit
& inter exeundum a muliere cōspectus est. Hæc vt didicit avi
ro quod actum esset neq; præ pudore exclamauit: neq; visa est
percepisse habens in animo Candaulem vlcisci: Apud lydos e
nim & fere apud cæteros quoq; barbaros magno probro ē etiā
virum conspici nudū: Ita tunc nihil aperiens mulier silentiū te
nuit. Mox vbi dies illuxit quos domesticorū maxime sibi fide
les intellegebat esse cum preparasset: Gygem adcersit. Hic eam
nihil suspicans scire eorū quæ acta erāt adcersitus venit. Quip
pe qui antea solitus esset ad reginam concedere quoties ab ea
vocaretur. Vt venit ad eum his verbis mulier inquit. Nunc dua
bus tibi præsentibus viis gyges offero electionē in vtram ma
lis diuertere: Aut enim me pariter ac regnū lydorum vbi Can
daulem interfeceris: aut teipsum continuo occubere sic opor
tet: ne in omnibus Candauli obsequendo posthac scias quæ te
scire non decet. Sed aut illum qui ista consuluit interire opus ē
aut te qui nudam me es cōspicatus: & illicita fecisti. Ad hæc ver
ba Gyges parūper obstupescens mox obsecrare illam ne se ad
talem necessitatem adigeret alterutrum eligendū. Vbi non per
suadet: sed utiq; propositam sibi necessitatem cernit: aut interi
mendi herum: aut per alios pereundi: elegit vt ipse superesset:
atq; ita percunctans illam inquit quandoquidem me adigis in
mum ad herum meum occidendū: age audiam quo pacto

Prienæ
Colophon
Miletus.
Sadyattes.
Halyattes.
Cyaxares.
Smyrnia.
Clazomenæ.

Le prieneas expugnavit miletum oppugnavit: quo
sardium tyrannidem optinente cimmerii a scythiis
nomadibus electi sedibus suis in asiam transferunt.
Sardisq; præter æœon ceperunt. Ardyi: cum vnde
quingenta regnasset annos: successit Sadyattes
regnavit annis duodecim. Sadyatti successit Halyattes: qui cū
Cyaxare Delocis pro nepote bellavit & medis: Cimmericos
q; exegit ex asia Smyrnam etiam a Colophone conditam cepit:
& clazomenas invasit. Vnde non quemadmodum optabat
discessit vehementer euentu frustrato. Alia quoq; opera
cū in imperio fuit dignissima memoratu edidit: quæ hæc sunt.
Bello quod fuit cum milesiis a patre traditū hac ratione mile-
tum illud transgressus obsidebat: dum fruges in regione erāt
adultæ: tunc exercitum immittebat: procedens in expeditio-
nem ad cantum fistularum fidiumq; ac tibiarum tam muliebris q̃
virilis. Cum in agrum milesum pervenerat: non ædificia quæ
in agris erant diruere: non incendere: non fores effringere: sed
incolumnes esse passim sinere: Arboribus modo fructibusq; re-
gionis persuasit rursus se recipere. Nam milesiis mare optine-
bant: vt opus non esset hosti illic confidere. Aedificia autem
iccirco lydos non excidebat: vt & milesiis habentes vnde pro-
cederent: humani sererent: colerentq;. Et cum hoc illi fecissent
ipse cum exercitu ingressus haberet aliquid quod popularetur
hæc faciens vnde decem oppugnavit annis: per quos duos ingens
vulnera accepere milesiis: Vnum in Limencio quod est ipso-
rum regionis pugna commissa: Alterum in campo Mæandri.
Horum vnde decem annorum: sex adhuc apud lydos regnabat Sa-
dyattes Ardyis filius: qui cum exercitu terram milesiarum tūc in-
vaserat: & idem bellum conflauerat: quinq; reliquis eius: filius
Halyattes bellum quod a patre receperat: vt a me superius co-
memoratum est intentius administravit: in quo bello milesiis
nulli ex Ioniiis sublevarunt: præter chios qui soli fuere au-
xilium reddentes vicem: q; alias quādo milesiis chiis bello (quod
cum erythræis) gerebant auxilia tulissent. Duodecimo autem
anno incensis ab exercitu segetibus hoc rei fieri contingit. Sex-
getes vt erant incensæ valido vigente vento celerrime per-
uaserunt Minervæ templum cognomine Affesia quo incen-
dio templum deflagavit. Neq; illius momenti ea in præsentia-
rum habita est: sed cum post exercitus reditum sardis Halyat-
tes decubisset: diuturniusq; ægrotaret: delphos misit ad deū
de sua valetudine fuscitatum siue alieno siue suo pte consilio ad

Tibiarum catus.
A. Gellius
in primo.

Halyattes.

Chii.
Erythræi:

Affesia
Minerva

ellet: quia nullis magis q̄ corinthis fideret: nauigium virorum
corinthiorum conduxisse. Cū autem teneret istos Arioni insi-
diatos: vt eo deturbato pecunia potirentur. Hoc illum intel-
gentem oblata eis pecunia mortem tantum fuisse deprecatum
Non persuadenti nanitas lussisse: vt aut sibi manus adferret: vt
sepulturam in terra nasceretur: aut ilico in mare desili-
ret Arionem ad hanc difficultatem redactum obsecrasse: vt quando
quidem ipsius ita placitum esset: cernerent se omni suo ornata
comptum: stantemq; super fores audirent cantantem: & cum
decantasset sibi se manus adlatum: atq; istos permittentes:
(Inuaserat enim libido eos audiendi præstantissimum inter ho-
mines modulatorem) ex puppe in mediam nauem concessisse. Il-
lum induto sibi omni ornatu: ac sumpta cithara stantem super
foros inchoasse carmen: quod dicitur orchium: eoq; decanta-
to sese vt erat ornatus in mare iecisse: & hos quidem cursum te-
nuisse in corinthus: illum vero aiunt a delphino exceptum in
tenaron fuisse trāsuectum: & cum a delphino descendisset: co-
rinthum eodem habitu perrexisse: & vbi peruenit quicquid co-
tigerat enarrasset & periantrum quia non crederet tenuisse ho-
minem in custodia: ne quo prodiret: cæterum curauisse vt nau-
tas haberet. Eos ad citos vbi adfuerunt perconatus si quid de
Arione memorarent: & referentibus illum sospitem circa Ita-
liam agere fortunatumq; talenti se reliquisse: Arionem ad pa-
ruisse eodem quo desilisset habitu: istos terrefactos nihil am-
plius habuisse quod conuicti inficerentur. Hæc corinthus æ-
lesbii aiunt. extatq; in tenaro ingens Arionis ex ære donarium
super delphinum sedes. Porro Haliattes lydos composito com-
milesius bello: postea cum septem & quinquaginta regnasset an-
nos: vita excessit: qui secundus ex hac domo cum e morbo co-
ualuisset apud delphos dedicauit grandem ex argento pateram.
Itemq; alteram ex ferro paruulā compachilem spectatione di-
gnam inter omnia quæ sunt delphis donaria opus Glaucci chil
qui solus omnium compactionem ferri excogitauit.

Orchins
cantus.

Arionis do-
narium

Halyattis
regnum.

Glauccus
faber.

Croesi regni

Esuncto Halyatti successit in regno Croesus an-
nos natus quinq; & triginta qui primus græcorum
ephefiis bellum intulit. Vnde ephesii ab eo obsessi
urbem diane donauerunt fūne ex eade diane ad mura-
rum adligato. Est autem inter veterem urbem: quæ
tunc obsidebatur & templum septem stadiorum intervallo

Croesus gre-

his primis Croesus arma intulit. Deinde captim singulis ionū

multus ad nos rumor de te emanauit ob tuam sapientiam: tuus
 q; discurfationem: qui philofophando permulta videndi gra-
 tia es peregrinatus: ideo mihi tunc cupido incefſit ſciſcitan-
 di te ecquem vidiffi omnium beatiffimum? Sperans videlicet
 ſe inter homines beatiffimum eſſe ita ſciſcitabatur. Solon ni-
 hil admodum adſentatus: ſed vt res erat reſpondens. Ego ve-
 ro inquit rex vidi beatiffimum Tellum athenienſem: quod di-
 ctum admiratus Croeſus inſtat interrogare qua de re Tellum in-
 dicat eſſe beatiffimum. Quod inquit Tello in prima bene inſti-
 tuta filii erant honeſti & boni: eorumq; ſingulis liberi: hiq; om-
 nes ſuperſtites: & cum hoc vitæ q̄tum in nobis ſitum eſt bene
 traduxiſſet: obitus ſplendidiffimus obigit. Si quidem prælio
 quod athenienſes cum finitis geſſere apud eleuſinam hic cum
 auxilio veniſſet: hoſtēq; in fugam vertiſſet pulcherrimam op-
 petiit mortem. Quem athenienſes quo loco occubuerat: in eo
 loco publice humauerunt: magnificeq; honorarunt. Multa de
 Tello ac beata a Solone referente excitatus Croeſus interrogat
 quēnam ſecundum ab illo vidiffet putans haud dubie ſecun-
 das ſe partes eſſe laturum Cleobin inquit ille & Bitonem: quip-
 pe his & genus argium erat: & victus ſuppeditabat. Ad hæc
 corpori robur tantum vt & in certaminibus ambo pariter vic-
 tores extiterint: & de his iſta memorentur. Cum dies feſtus Iu-
 nonis apud argiuos eſſet: oporteretq; omnino matrem horum
 ad templum ferri bobus iunctis: hiq; boues ex agro eis ad ho-
 ram præſto non eſſent: tūc iuuenes excluſi tempore iugum ſub-
 euntes plaſtrum pertraxerunt: quo mater vehabatur & quina-
 q; ac quadraginta per ſtadia trahentes ad templū peruenerunt:
 Quibus cum hæc feciſſent: & ab omni cœtu conſpecti fuiſſent:
 optimus optigit vitæ exitus: per quam deus iudicauit ſatius
 homini eſſe mori q̄ viuere. Nam cum circumſtantes argi laudi-
 bus tollerent: viri quidem conſilium filiorum: formidare ve-
 ro eorum matrem q; talibus filiis prædita eſſet: mater gaudio
 perfuſa cum liberorum facto tum fama ante ſimulacrum ſtans
 precata eſt deam: vt Cleobi & Bitoni filiis ſuis daret id quod
 optimum eſſet homini contingere. poſt hanc prædicationem
 vbi ſacrificarunt: epulatiq; ſunt quieſcentes in ipſo delubro nō
 ſunt amplius excitati: ſed hoc vitæ exitu perfuncti: quorum ef-
 figies tāq; virorū qui optimi extitiſſent argi factas apud del-
 phos collocarunt. Et his quidem Solon ſecundas beatiſſi-
 mis partes tribuebat. Croeſus autem conturbatus inquit hoſpes
 athenienſis adeo ne tibi pro nulla contemnitur noſtra ſœlici-

Solon ad
 Croeſum.
 Tellus bea-
 tiſſimus.

Cleobis
 Biton.

Iuno.

Satius hoī
 mori q̄ viuere.

Ost obitum Solonis ingēs deorum indignatio (vt coniciere licet) Croesum excepit: q̃ se ipsum omniū hominū beatissimū arbitraretur. Cui statim quiescenti somniū oblatum est veritatem indicans malorum quę circa filium erant euentura. Erant autem

Croesi filii.
Atyz filius.
Mutū Croesi
filiū Solinus
Atym vocat.
Croesi som-
nium.

Croeso liberi duo: quorū alter qui mutus inutilis erat: alter inter æquales omni iure longe primus nomine Atyz. Hunc itaq̃ Atym Croeso significat somniū fore vt ferrea cuspis traiectum interimeret. Exprectus & secum rem versans somnio territus ducit filio vxorem: solutum præcisse copiis lydorū: post hac ad tale munus nequaquā dimittit. Iacula & hastas omniaq̃ huiusmodi: quibus homines in bello vtuntur: e porticibus amouens in thalamos infert nequid suspensum in filium decideret. Cum autem nuptias filii in manibus haberet: aduenit sardis quidam calamitate præditus manibulq̃ non puris natione phryx regio ex genere. Hunc cum ad ædes Croesi venisset ex ntūq̃ domestico vt sibi expiari liceret: orasset: Croesus expiauit. Mod⁹ expiandi prope modum is est apud lydos qui apud græcos. Vbi legitima peregit Croesus perconctatus est vnde ille quisnā foret inquiens homo quis tu & vnde e phrygia profectus domesticus mihi factus es: & quem virum aut quam foeminam interemisti? Ad quem ille respondit. Midis ego Gordii rex sum filius nomine Adrastus: quia fratrem meum ipsius imprudens interemi. Adsum eiectus a patre & omnib⁹ rebus exutus. Croesus inuicem ad eum his verbis inquit. Ex viris nobis amicis quariundus es: & ad amicos venisti hic in nostris edibus tu manens nullius rei indigebis. Istam porro calamitatem quam leuissime ferendo plurimum lucrifacies. Atq̃ ille quidem apud Croesum domicilium habuit. Verum per hoc idem tempus apud olympū Mysiæ aper eximiae magnitudinis extitit: qui ex hoc more progressus myсорum opera peruastabat. quencq̃ sæpenuero Mysi aggressi nihil admodum mali ei fecerant: sed ab eo acceperant. Ad extremum missis ad Croesum nunciis ita dixerunt. Adparuit rex apud nos maxima res aper qui agrestia corumpit opera: quem studiosissime captantes interimere tamē non valuius. Nunc itaq̃ te obsecramus: vt nobiscum filium tuum ac delectos iuuenes canesq̃ mittas: quo beluam e regione tollamus. Hæc illis præcantibus Croesus somnia memoria repetēs ita respondit. Filii qdē mei nolite amph⁹ facere mentionē: neq̃ enim eū vobis dimittere nā est nouus maritus: & nuptialia sunt ei cordi: Lydos tamen delectos & venatores.

Adrastus
phryx

Olympus.

Aper mysiæ.

tificari deo & gratiā referre pro beneficiis: Istud exequi p̄-
 ratus sum: filiūq; tuū quem me custodire iubes: expecta incolu-
 me rediturū custodis causa. Postea q̄ his verbis Adrastus Cro-
 so respondit: & mox adparata res est viris delectis iuuenibsq;
 & canibus disceditur. Qui vbi ad montē olympum peruenire
 beluam indagāt: inuentā circūfusi iaculis incessunt Ibi hospes
 is qui a cæde fuerat expiatus: & vocabatur Adrastus: vibrato in
 aprū iaculo non illum sed frustrato ictu filiū Croesi adeptus est.
 Iste cuspide ictus vocē somni impleuit. Quod factū quidam ad
 Croso nūciandū cucurrit: perueniensq; fardis pugna illi & fili-
 necem indicauit. Croesus morte quidem filii perturbatus non
 nihil tamē ægrius ferebat: q̄ is eum necauerat quem expiasset
 a cæde. Et cum pergrauiter cladē suā lamentaretur: Iouem ex-
 piatorem innocare testificans quæ ab hospite passus esset: In-
 uocare etiam hospitalem & familiarē hunc eundem nominans
 deum. Hospitalem quidem vocans q̄ in domū excerpisset hos-
 pitem percussorem filii sui ignarus se pascere. Familiarem vero
 q̄ quem pro illius custode misisset: eum comperit hostilissi-
 mū. Secundum hæc lydi adfuerunt qui mortuū adferebant: post
 ipsum interfector sequebatur stans autem hic ante cadauer sese
 Croso tradebat: manus protendens iubensq; vt se super cada-
 uer mactaret: referendo tum priorem calamitatem suam: tum
 quoniam suum etiam expiorem interemisset. sibi viuendum
 amplius non esse. Hæc Croesus audiens & si in tanto domesti-
 co luctu positus: tamen Adrastum miseratus est ad eūq; inquit.
 Habeo abs te hospes omnem satisfactionem: quoniam te ipsum
 morte condemnas. Neq; vero tu huius mihi cladis auctor esa-
 nisi quatenus id fecisti imprudēs. sed deorum quispiam qui iā
 mihi ventura significauit. Et Croesus filium pro sua dignitate
 sepeliuit. Adrastus autem Gorgii filius Midis nepos is qui tū
 fratris: tum expiatoris interfector extiterat vbi silentium fuit
 ad sepulchrum ignoscentibus ei hominibus: ob quæ ipse gra-
 uissime afflictabatur: sese super bustum trāstodit: Croesus filio
 orbatus ingenti in luctu duos annos egit.

Atys mora.

Iuppiter ex-
 piator.
 Iuppiter
 hospitalis.
 Iuppiter fa-
 miliaris.

Adraſti
 cædes.

Vem luctū postea finiuit Astyagis Cyaxaris filii do-
 minatione a Cyro Cambyſis filio ſublata: & rebus
 perſarū augelcentibus: atq; in ſollicitudinē venit ſi
 qua ratione poſſet potentiā perſicā prius q̄ magna
 efficeretur occupare. Sub hāc ſtatim cognationem
 ceterare ſtatuit yaticiniā quæq; apud græcos q̄q; in africa eſſent.

Leo aureus.

Paterē duae
vna aurea Al
tera argētea.

Argētea do
lia quattuor.
Aquiminaria
duo.

Varia croesi
dona.
Fusilia.

Clipe⁹ aure⁹.
Xystus aure⁹.

quicquid tale haberet quisq; immolaret. Quo ex sacrificio cum
impressa vis auri defluxisset : ex ea dimidiatos lateres defor
mauit longiores vt inscripsit sex palmorum : breuiores trium
crassitudine palmari numero cētū decem & septē : quorū quat
tuor erant auri excocti : singuli pondo duorū & dimidiū talenti.
Cæteri vero auri albi pondo binū talentorum . Fecit leonis
quoq; effigiem ex auro excocto decem talentorū pōdo : qui leo
dum templū delphicum deflagrauit : a semilateribus decedit.
Super illos enim erat collocatus : & nūc in corinthiorū thesau
ro repositus est pondo sex talentorū atq; dimidiū eliquatis tri
bus talentis : ac dimidio. Hæc Croesus vbi perfecit : delphos
misit. Cūq; eis hæc alia duas grandi forma pateras auream ar
genteāq; quarū aurea intrantibus templū ad dexteram posita
erat. Argentea ad sinistram : quæ & ipsæ cum templū incensum
est amotæ fuerūt : aureaq; in clazomeniorū thesauro posita pō
do talentorū octo & dimidiū. Præterea mīnarum duodecim ar
gentea ad suggrundā anguli templi sexcentarum amphorarum
capax in quā miscebatur vinū a delphis Theophaniæ festo op⁹
vt delphi aiūt : Theodori famii vt ego arbitror. Nō enim mihi
videtur opus temere factū. Misit præterea dolia argētea quat
tuor : quæ in corinthiorū thesauro stant. Donauit item aquimi
naria duo : aureū argenteūq; quorū in aureo superscriptum est
donarium esse lacedæmoniorū : non recte superscriptū : quo
niam & hoc Croesi est. Sed quidā delphorū gratificari lacedæ
monis volens inscripsit : cuius nomen ego cognitum habens
non tamē promā. Verum puer : per cuius manus fluit aqua : la
cedæmoniorū est sed eorū neutrū aquiminare. Alia quoq; cum
his permulta Croesus dona misit non insignia. Item fusilia ex
argento orbiculata : necnon mulieris simulacrum tricubitale
quod delphi narrant esse effigiem pistricis Croesi super hoc do
nauit vxoris suæ monilia a collo pendentia : ac zonas quæ del
phos Croesus transmisit. Amphiarao insuper cuius & virtutem
audisset & cladem : donauit clipeū ex auro totū : totaq; ex auro
solido cuspidem : & xystum cū suis iaculis aureū : quæ ambo ad
meam vsq; memoriam apud thebas teposita fuerunt in Ismeni
Apollinis tēplo. Hæc dona lydis qui portaturi ad oracula erant
Croesus iniūxit vt interrogarēt nūquid aduersus persas Croe
sus sumeret expeditionem & nū aliquorū hominū auxilia ascise
ceret. Lydi vbi eo quo dimittebātur peruenerūt donarius obla
tis oracula cōsultarunt : Inquentes Croesus lydorū aliarūq; na
tionū rex ista in hominibus sola esse vaticinia sentiens : iccirco

Hellenes.
Crestonitę.

lingua fuisse: & si tota gens pelagica talis erat: gentem atticā
vtpote pelagicam cum in Hellenes: idest gręcos transiit lin-
guam simul istorum perdidisse. Etenim neq; crestonitarum lo-
quela cum illo circa populorū consentit: & placianorum ne se
cum quidem ipsa. Per quod declarant quam linguę figurā op-
tinebant cum in hæc loca transierunt: eandem se nunc conser-
uare. At natio hellenica: idest gręca ex quo existit eadem lin-
gua semper est vsa: vt mihi videtur: ideo imbecillis quod ex pe-
lagica fuit abscisa: & exiguo initio profecta: mox in multas gē-
tes aufescens tum aliarū: tum præcipue barbararum frequentia
se ad illam cōferente. Quæ causā mihi videtur fuisse cur gens
pelagica q; gręca esset: nequaquā magnos profectus fecerit:
Ex his igitur gentibus atticā Croesus audiebat optineri: op-
pressamq; esse a Pisistrato Hippocratis filio. Hic enim ea tēpe-
state tyrannus athenis erat. Cuius patri cum priuatus spectaret
olympia: ingens contigit portentū. Nam cū hosti am immolaf-
set Athena vt imposita erant plena & carne & aqua absq; igne
effuerunt: ita vt aqua redundaret. Quod portentū conspicu-
tus Chilon lacædemonius: qui forte aderat: suasisit ei primū ne
uxorem fecundam duceret domum. Secundo loco si uxorem
haberet eiiceret: & si quidem ex illa filium sustulisset abdicaret.
Huius consilio non persuasus Hippocrates hūc postea Pisistra-
tum filium sustulit: qui in seditione littoralium: quibus præerat
Megades Alcmeonis filius: & campestriū: quibus præerat Ly-
curgus Aristolandi filius tertiam seditionem excitauit tyranni-
dem adfectans: cōtractisq; seditionis per causam tutā di mon-
tanos huiusmodi rem machinatur. Seipsum ac par mularum
cū vulnerasset: agitauit illas in forum tanquā elapsus ex hostib?:
quem rus proficiscentem illi prorsus interimere voluissent: O-
rare populum: vt aliquid custodię circa se habere permetteret:
cum prius specimen sui in expeditione: qua contra megareas
præfuerat. Capta Nisea aliisq; præclaris operibus editis: popu-
lus atheniensis ita deceptus dedit ei quosdam e ciuib; dele-
ctos pro satellitibus: non qui hastas: sed clauas ferrent Pisistra-
tum sectantes. Cū quibus ille impetu facto arcem occupauit: &
inde athenienſium imperio potitus est: nullas neq; dignitates
quæ erant perturbans: neq; consuetudines transferens: sed cō-
stitutis adhærescens: urbem bene atq; cōmode exornauit. Eū
tandem nō multo post tempore milites Megadis: & Lycurgi: q;
idem senserant: eiecerunt. Hunc modum Pisistratus primum
athenas: tyrannidemq; nondum valde stabilitam amisit cuius

Pisistratus.
Portētum in
gens.
Athena scribu-
erunt.
Chilon.

Megades.

Pisistratus ty-
rannis.

Megades.
Lycurgus.

q̄ libertas iocundior: atq; ita congregabantur. Dum p̄sistratus
 pecuniā cogit: & marathōnē tenet: Athenienses qui intra urbē
 egebant: rem nullius in om̄ti fecerunt. Ac ubi adceperūt eum
 ex marathone urbem versus mouere: ita domū ad se defendē-
 dos obuiam tendūt. Et dum isti cum omnibus copiis infesti in
 illos: & illi circa p̄sistratum e marathōne digressi contra urbem
 irent: & in eundē locū conuenissent: perrexerunt ad Mineruā
 Iemidis tēplū
 Amphilitus. pa fungens Amphilitus Acarnan vir ariolus: P̄sistratū cui ad-
 sistebat adiit: atq; hæc hexametro carmine vaticinatus est in-
 quiens. Est nūmus proiectus: item sunt rhetia tēta: Noctē mea-
 ant thynni claro sub sydere lunæ. Hoc ille oraculū diuino ad-
 siatus spiritu reddidit. Quod oraculū p̄sistratus coniectans: &
 se adicipere adfirmās: in athenienses urbē egressos copias du-
 cit. At illi tunc ad prandiū se conuerterant: & secūdū prandiū
 partim ad somnū. In hos impetu dato hi qui cū P̄sistrato erāt
 in fugam vertūt. Quibus fugientibus solertissimū consiliū Pi-
 sistratus excogitauit vt athenienses nec amplius caperentur: &
 tamē dissiparētur: pueros iussos cōscendere equos premitit: q̄
 adsequendo fugientes mandata P̄sistrati dicerent: iuberentq;
 eos bono animo esse & ad sua quēq; abire ita audientibus dicto
 atheniensibus: P̄sistratus tertio potitus athenis tyrannidem
 stabilivit tum auxiliariorū copiis: tū pecuniarum prouentibus
 partim a flumine strymone cōparatis: filios quoq; eorū atheniē-
 siū qui persluterant nec vestigio fugam fecerant pro obsidibus
 sumptos in naxum trāstulit. Hanc enim insulā bello subegerat:
 Naxus. Lygdamoq; permiserat: cū ante hæc etiam delum insulā ex ora-
 culis expiasset. Expiavit autē sic. Quatenus profectus a templo
 ferebatur eatenus ex omni loco mortuos effodit. In aliū eius-
 dem insulæ locū transtulit. Igitur P̄sistratus tyrannide poti-
 tus est atheniensis: aliis in prælio: cæsis aliis vna cū Alcmeo-
 nidis domo profugis. Hunc ita atheniensibus imperantē ea tē-
 pestate Cræsus audiebat: lacedæmonios quoq; magnis e cladibus
 erectos: & iam tegeatibus bello superiores esse. Quippe sub
 Tegeates. leonte & Hegeside in sparta regnantibus cū cætera bella pro-
 spere gessissent: in tegeati tamē succubuerūt. Nam iā inde ante
 istos fere ex omnibus græcis pessime morati fuerant tam circa
 se q̄ circa hospites: nullo consuetudinis conuersationisq; com-
 mercio: quæ instituta in melius mutauere Ligurgo inter spar-
 tiatas probato viro delphos ad oraculum profecto. Cui statim
 Lycurgus
 spartiatia. atriū ingresso Pithia hæc inquit. Ad mea venisti præ pingua.

Benemeriti
Spartiatæ.

Lyches.

Homerus nō
cessabat cor-
pora morta-
liū minora eē
q̄ prisca con-
queri.
Orestis pce-
ritatem mire-
tur nemo cū
Plini⁹ in sep-
timo lib. capi-
te. 16. scribat
in creta terræ
motu/Rupto
mōte/ inuētū
eē corp⁹ hās
xvi. cubitorū
quod alii o-
rionis ali E-
etionis fuisse
gradunt.
Croesi legato-
rū ad lacedæ-
monios ora-
tio.

Quo tu sublato tegeæ sperabere victor. Vbi hæc audierūt: nihil tamen minus inuentione frustrabatur: & si omnia disquirentes donec Lyches vnus spartiatarum eorum qui benemeriti vocatur comperit. Sunt autem benemeriti ex ciuibus semper milita equestri perfunctis quinī quotānis: qui quo anno ex equitibus spartiatas exeunt: ne torpescant alius alio mittuntur. Ex his lyches cum esset rem apud tegeam adinuenit: fortuna pariter atq; sollertia vñs. Nam cum lacedæmoniis a tegeatibus hoc anno commertio mutuo se adeundi esset: & iste in ærariā officinā venisset: intuebatur ferrum dum procidebatur: quo in spectaculo admirabundum animaduertens: faber ærarius intermisso opere: quantomagis Lacon (inquit) hospes admirare si idem (quod ego) tu noles: qui tanto opere admiraris ferrariū opificiū. In hac enim corte puteum facere cū vellē: incidi in sepulchrū septē cubitos: & quia incredulus erā omnino fuisse maiores q̄ nūc sunt homines: apertū vndiq; mortuū æqualia atq; sepulchrū longitudine: quāvbi mēsus sum iterū obrui. Hæc isto referente quē viderat Lyches considerans coniecit hunc ex oraculo esse Orestem hac videlicet cōiectura duos quidē quos cernebat excussoris folles totidem comperit esse ventos. Incusdem vero & malleū formā formæ hostē: ferrū vero quod pcederetur plagā super inditā plagæ hac ratione cōiectabat/ q̄ in plagam hominis ferrum inuentum est. Hæc itaq; secū agitante spartā regressus: rē omnē lacedæmoniis refert. Illi ex cōposito hominē criminis cōuictū exilio damnant Qui in tegeam pfectus: & calamitatem suā referens fabro excussori conducit ab eo nolenti vendere cortem. Ibiq; aliquādiu habitans vbi rē cognouit effosso sepulchro ossa coegit: eaq; portans spartā rediit Quo ex tēpore lacedæmonii quoties cum tegeatibus cōgressi sunt superiores extitere. Adeo vt multū iam pelloponnesi eia pareret. Hæc itaq; omnia Croesus audiens misit nuncios spartā cū muneribus ad rogandā belli societate iussos dicere quæ oporteret. Ii postquā peruenerūt nos aiunt Croesus misit lydo- rum aliarūq; gentiū rex ita inquit. Lacedæmonii quoniam deus oraculū reddidit: vt græcam mihi societate adiscerem: & vos inter græcos antecellere audio: statui vos mihi in societatem ex oraculo prouocandos ad ineundā mecum quam cupio amicitiam atq; societatem citra dolum fraudēq;. Croesus hæc per legatos nunciauit. Quorum aduentu lacedæmonii: qui & ipsi oraculum audierant gausi: foedus cum eis hospitii societa- tisq; inierunt. Etenim iam antea intercedebant nōnulla Croesi

Euxin⁹ pōt⁹ est ad euxinum vsq; pontū dirimit dorsum omnis regionis lō-
 gitudine quinq; dierū itineris viri expediti aduers⁹ cappado-
 ciam Croesus cū exercitu proficiscebatur: cupidus cū hanc par-
 tem soli foecundi suo adiitendi: tum vel magis fiducia oracu-
 lorum Cytum vlciscendi propter Astyagē Cyaxaris filium me-
 dorum regem adfinem suū: quem Cir⁹ Cambylis filius praelio
 victū ceperat. Erat autē Croeso Astyages hunc in modū affi-
 nus. Apud scythas pecuarios cum esset seditio ceterua quēdā
 eorum secessit in terrā medicam: qua tēpestare medorū tyran-
 nus erat Cyaxares Phraortis filius Deiocis nepos: qui scythas
 hos tanquā supplices initio benigne adloquebatur: ac plurimi
 faciebat: adeo vt pueros eis traderet imbuendos: tū lingua scy-
 thica. tum artificio arcus vtendi. Interiecto deinde tēpore cū
 scythæ vcnatū assiduus irent: & semper adferrent: nonnūq; ta-
 men contingebat vt nihil caperent. Quos ita reuertentes ina-
 nibus. Cyaxares. (Erat enim cū ingenti tenebatur ita peracer-
 bus) probitis insectabatur. Id illi vt se indignum a Cyaxare pati
 non ferentes consilio habito decreuerunt: vt aliquem eorū pue-
 rorum quos docerent trucidarent: Instructūq; (vt feras instrue-
 re consueuerant) Cyaxari offerrent: perinde atq; venationē. Id
 q; cum obtulissent quam celerrime se ad Halyattē Sadyacis fi-
 lium sardis conferrent: quod & factum est Nam & Cyaxares &
 qui aderant conuiuē ex his casnibus gustauerunt: & scythæ p-
 petrato hoc Halyatti se supplices prebuerunt: quos postea repo-
 senti Cyaxari q; Halyattes reddere abnuerat: bellum inter ly-
 dos medosq; quinquennale cōflatum est: quo in bello aliquo-
 ties medi victores extiterunt & nocturnum quoddam praelium
 gesserunt: sexto anno signis colatis: cū æquo Marte certarent
 stante acie contigit vt repente dies nox efficeretur. Quā immu-
 tationem huius diei futuram Thales milesius ionibus prædi-
 cauerat hunc annū præfiniens: quo immutatio facta est. Lydi ac
 medi vbi diem noctescere viderunt: a pugnando destiterūt: eo
 q; propensius ad pacē inter se constituendam festinarunt aucto-
 ribus conuentionis Sinesī Cylice: & Labineto babilonio: qui &
 iusiurandū intercederet: & reconciliatio adfinitate fieret: pro-
 perarunt decernentes ab Halyatte Arienam filiam Astyagi Cy-
 axaris filio nuptam dandam quoniam sine vehementi necessi-
 tate conuentiones stabiles iniri non queunt. Incunt autem hæ-
 gentes fœdera cum cætera ritu græcorum: tum feriendo bra-
 chia qua illa humeris connectuntur: ac mutuū sanguinem de-
 lingendo: Hunc igitur Astyagem aū suū maternum Cyrus

Thales mile-
sus.

Stas eclipsis

Ariena.

Lydorum ac
medorū inēi
di fœderis
modus.

Astyages.

Cyrus.

Telmiffes.

**Croesus capi-
tur.**

**Hermus flu-
uius.
Hirmus mōs
Phocia.
Harpagus.
Artageras a
zenophontē
nō autē Har-
pagus vocat.**

**Camelus.
Equus.**

missum fecit: ac dissipauit: minime credens vnq̃ fore vt Cyrus
qui sic æquo Marte pugnasset: sardis copias promoueret. Hæc
Croeso ratiocināte oīa suburbana colubris impleta sunt. Quos
vt exisiebāt equi inter ambulādū cū ad pascua irēt comedebāt:
Id Croeso cernēti (vt erat) visum est esse portentū. Ideoq̃ mit-
tēdū ad coniectores telmiffes. Qui missi sunt ad consulendos
telmiffe: vbi adceperē respōsum: didicereq̃ quid sibi vellet: si-
gnificaretq̃ portētū: nō cōtigīt vt Croeso renūciaret. Nā pri-
usq̃ retro sardis reueherentur: Croesus est captus. Telmiffes ita
cōsueuerant exercitū externū Croeso illuc adfuturū: qui cū ad-
foret indigenas subigeret q̃ dicerent colubrum terræ filiū esse
equū hostem & aduenā. Hæc Telmiffes Croeso sunt interpræ-
tati: sed iam capto nondū tamen gnari eorum quæ circa sardis
ac Cræsum erant: Cyrus certior factus Cræsum qui statim post
præliū apud Pteriam gestum abcesserat constituisse dispergere
copias habito comperiebat opere precium esse quātmaturis
ille contraheret iterum lydorum copias occuparet. Hoc vbi p-
bavit executus est: propereq̃ ducto in lydiam exercitū ipse nū-
cius Croeso aduenit. Vnde Cræsus in magnam sollicitudinem
adductus q̃ præter opinionem: præterq̃ expectationem suā se-
res haberent: tamē lydos in præliū producit lydosq̃ gēte in asia:
nulla fuit ea tēpestas nec fortior nec magis strēnua: Ex equisq̃
pugnabat equitandi sane perita hastas perlongas gestans.
Campus in quo cōcursum est ante urbem sardēsem iacet ma-
gnus & editus: quem cū alii amnes interfluūt: tum omniū ma-
xim⁹ Hermus palude interrupt⁹: qui e mōte hi rō matris Dyn-
dimene lapsus infunditur mari iuxta phociam oppidum. Hic
vbi vidit lydos ad pugnandum instructos Cyrus eorū equita-
tum reformidans cōstituit admonitu Harpagi viri medi ita fa-
ciendū. Coactis omnibus qui ipsius exercitū sequebantur ca-
melis vel frumentū vel vasa portantibus: sarcinas detraxit: vi-
ros imposuit equestri stola indutos: quibus ornatis precipit vt
præirent cæteras copias aduersus Croesi equitatū: peditatus vt
hos subsequeretur. Post hunc collocat omnē equitatum. Postq̃
omnes cōstituit: imperat eis ne cui cæterorū lydorū parcerent:
sed quēcūq̃ occiderent obsistentē præter ipsū Cræsum: ne si
captus quidē repugnaret. Hæc imperans camelos cōtra equi-
tatum instruit hac ratione q̃ camelum equus reformidat adeo
quidē vt nec speciē eius intueri nec odorē sentire sustineat. Id
ideo cōmentus est vt equitatū Cræsi quo ille se p̃ualiturū cō-

Sardis expugnatur.

Mardus.

Hyrceades.

zenophon

persen quēdā

qui vnus cu-

stodum arcis

fuerat seruis

ipsi? capiēde

modum do-

euie.

Meles Rex

Leo ex cōcu-

bina.

Thmolus

fluuius.

zenophō (vt

dixi) raro hi

storię fidē in

pēdia cyri ser

uasse ab lecto

ribus cogno-

scitur.

Crœsi filius

mutus loqui-

tur.

Crœsus ca-

pitur.

Crœsi regnū

murū lydon expugnatū: Crœsumq; vinū esse captū. Sic lacedæmonii magno se effectos detrimento rati supersederūt. Sardis autē in hūc modum sunt expugnata. Quartodecimo q̄ obsideri cœptæ sunt die Cyrus missis passim equibus per suas copias edicit se dona daturū ei qui primus muros conscendisset. Postea q̄ id conato exercitu res non processit: ibi quiescētibus cæteris Mardus quidam: cui nomē erat Hyrceades: id adgre- di est ausus a parte arcis: vbi nullus ad excubandum erat collo- catus: quia illic nequando vrbs caperetur: haud suspectum erat: vtpote loco p̄rupto atq; inexpugnabili. quaq; parte solum ne- leonem quidem mēles primus sardius rex circūtulerat ex pelli- cæ sua genitum: qui Leo quacunq; parte murorum circūlatus: esset ex ea parte sardis inexpugnabiles fore telmisses iudicauit: ipsi? capiēde rant. Eum Meles per ceteram partem murorum circūdūxit: qua- cumq; poterat arx obpugnari: per hanc partem tāq; in obpugna- bilem atq; precipuam circūducere prætermisit: q̄ ad Thmolū fluiū veegit. Ab hac igitur parte Hyrceades ipse Mardus con- spicatus quēdam lydum pridie descendisse ad recipiēdam gas- leam illuc deuolutam aduertit animū atq; consideraui: dehinc ipse cōscēdit. & post eum alii persæ: subinde atq; alii frequētes. Ita vrbs sardis capta est atq; omnis dirēpta. Circa ipsum autem Crœsum hoc contigit. Erat ei filius cuius superius habui men- tionem habilis ad cætera: sed mutus. In cuius vitiū emendādū: Crœsus pro viribus omnia fecerat: cum alio excogitando: tam- vero delphos mittendo ad oraculū sciscitandū atq; ei Pythia talibus respondit. Lyde genus rex multoq; valde infelicis Crœse. Nec cura gnati exoptatam audisse loquentis. Intra ædes vocē sine q̄ potior tibi lōge ille die quoniā primū infœlice loquetur. Captis moribus quidam perses in Crœsum sibi ignotū vt occisurus vadebat. Quem inuadētem se Crœsus cum videret: tam- men p̄senti clade adfectus deuitare negligebat: nihil putans differre: an percussus obpeteret mortem an nō. Id vbi filius eius mutus aspexit timens patri erupit in vocem inquiens. Homo- ne perimas Crœsum: atq; hoc ille primum effatus: postmodum per omne vitæ tempus vocalis extitit. Persæ & sardibus potiti sunt: & Crœso viuo cum regnasset annos quatuordecim. totis- demq; dies fuisset obsessus: misso magno imperio: vt ei fuerat responsū. Eū captū persæ ad Cyrū perduxerunt quē ille victū cōpedibus superingētem quā struxerat lignorū struem impos- nit circaq; cum bis septem lydorum filios siue habēs in animo- primitias has alicui deo offerre: siue volens votū p̄solueret siue:

*Persæ.
Croesi con-
silium.*

nit: ac multa sane obseruantia habebat: intuensq; eum admira-
batur tam ipse q̃ omnis circa cœtus. Ille cogitabundus silentiū
tenebat. Mox conuersus ac cernens persas lydorum diripien-
tes urbem. Vtrum debeo inquit rex tibi loqui quod sentio: an
tacere hoc tempore. Cyrus eū verò quęctq; liberet audacter p-
loqui iussit. Tunc ille Cyrum perconctatur quidnam inquiens
tanta frequentia properat agere. Cui Cyrus. Tuam inquit urbē
diripere: tuaq; opes absumere. Atqui Croesus excipit: neq; vr-
bem meam diripis. neq; meas opēs. Nihil enim mihi iam cum
istis rebus est: sed tua ferunt aguntq;. His verbis iniecta cura cy-
rus Croesum semotis arbitris interrogat quidnā in his quę fie-
rent sibi constituendum censeret. Ad quem Croesus quoniam
me dii seruū tibi tradiderunt: iure debeo (si qd̃ amplius animad-
uerto) id tibi indicare. Persæ ait natura proterua sunt & iudem
inopes. Quos si diripientes tu ac potientes magnis opibus ne-
gligis. id tibi ex hoc credibile esse euenturum. Vt quisq; illorū
plurimis opibus potietur ita maxime in te rebellaturum esse ex-
pectandū. Nunc igitur si tibi placent hæc quę ego dico ita fa-
cito. Siste ad singulas portas aliquot ex tuis satellitibus custo-
des: qui verēt exportari opes vt earum decimæ Ioui necessario
reddantur. Ita neq; tu odium illorū contrahēs vi opes eripien-
do: & ipsi agnoscetes se iusta agere non inuiti facient. Hæc au-
diens Cyrus maiorem in modū gauisus & tali admonitu: eaq;
vehemēter adprobauit: & iussis satellitibus id exequi qd̃ Croe-
sus ipsi subiecisset: his verbis eum adfatus est. Croese quādo q̃-
dem & facta & dicta tua egregia viri regis sunt: pete quid mu-
neris a me velis in præsentatum tibi dari. Ad quem Croesus.
Here inquit sine me gratum esse erga deum græcorū: quē ego
maxime omnium veneratus sum: vt missis ad eū his vinculis p-
conctar nūquid ei fas sit bene de se ipso merentes decipere. Et
Cyro interroganti quidnā id esset qd̃ incularet altius repetens
omniē suū aperuit animū: redditaq; sibi oracula & præcipue do-
naria sua: quibus rebus fretus suscepisset aduersus persas expe-
ditionē. Hæc cōmemorando rediit rursus ad petendā veniam
ob id deo exprobrandi. Ad quē ridens Cyrus & hoc inqt Croe-
se a me impetrabis: & quicquid aliud atq; id quoties tibi opus
erit. Vbi hæc audiuit Croesus delphos misit quosdam lydorū
iussos cum ad limen templi vincula deposuissent: sciscitari deū
nunquid eum puderet ob oracula: quibus induxisset ad bellum
Persis inferendum tāquam Cyri potentiam euersurum. Vnde
eales primitiæ offerētur cōpedes. s. offendendo: sciscitari cum

zenophlō (ne quem lateat) propter suam aequitatem: medorum extitit rex. Hunc medi id p-
 cyrū insigni- stiterūt. Ingentia extruxerunt edificia: quos vellet ex omnibus
 turis lōge ali- medis satellites sibi deligere permiserunt: nec cui potestas fie-
 ter q̄ alii: octo ret regis ad eundē: sed ad omnia internūciis vtendi. Nemini p-
 pedie cyri li- forme esse. Hæc circa illum ideo faciunt: ne eū cernentes æqua-
 bris in parē- les & vna cū eo educati egregii viri atq; præstantes indoleant
 tes & subdi- & insidientur. Deioces solam medicā subegit nationē: eiq; soli
 tos optie ad- imperauit. Cuius nationes tot numero gentes sunt: busæ: pa-
 sectum semp recontaceni: struchates: arizanti: budi: magi. Tot sunt in me-
 inducit. dia gentes. Deioce defuncto qui annos tres & quinquaginta re-
 Medici na- gnauit: filius eius Phraortes suscepit imperiū quo solo nō con-
 tiones tentus bellū ante omnes intulit persis eiq; primus in potesta-
 Busæ tem medorū redegit. Quibus nationibus potitus valida vtraq;
 Parecontaceni mox asiā subegit: aliam deinceps atq; aliā inuadendo gentem
 Struchates. donec ad assyrios oppugnādos puenit ad eos assyrios qui Nt-
 Arizanti nū incolebant quōdam omnū principes: sed tunc a sociis per
 Budi. Magi. defectionem desertos alioqui per se bene habentes. Aduersus
 Phraortes hos expeditiōe sumpta Phraortes secūdo ac vicelimo ū regno
 primus bellū potitus est anno: cū plæraq; exercitus parte perit. Post obitū
 intulit persis eius Cyaxares filius Deiocis nepos successit: qui dicitur multo
 Assyrii Nin^o quā maiores sui fuisse præstantior & primus asiæ populos in p-
 Cyaxares rex uincias distinxisse: primusq; in suū quosq; ordinē distribuisse:
 Militie ordo hastatos: sagittarios equites: cū prius omnia pmiscua fuissent
 atq; implicita. Hic & cū lydis præliū fecit: quod præliū cū fie-
 ret dies nox effecta: & oēm trans halym flumen & siam sibi subs-
 iecit. Postq; annos regni sui quadraginta defunctus est. Cuius
 regnū suscepit Astyages filius. Hic filiam sustulit: adpellauitq;
 eam Mandanē. Quæ visa est ei per quietem tantū vrine facere:
 ut omnē ipsius urbem oppleret atq; vniuersam asiā inūda-
 ret. Quod somniū cū magis somniorū interpretibus exposuisset: cō-
 territus est singula quæq; ab illis edoctus. Ideoq; visum hoc re-
 formidans Mandanen iam viro maturam nulli medorum: qui
 ea dignus esse tradendā statuit: sed persæ cuidā nomine Cam-
 bysi: quem cōpertum habebat familia quidē bona ortum. Cæ-
 terum ingenio sedato gerentēq; se multo infra mediocris me-
 di alicuius conditionem. Eodem quo Cambysi collocauerant
 filiam anno visionē alteram vidit. Videbatur ei ex genitali-
 bus filiæ vitis enasci: quæ omnē occuparet asiā. Quod visum
 cum rettulisset ad interpretes somniorū: filiā iam pregnantem:
 & partui vicinam ex persis aduersit eiq; cū venisset custodiam

Astyages rex
 Astyagis
 somniū.

val. 1.

Cambyfes.
 Secundū Asty-
 agis somniū

per totam diem parturiens e voluntate dæmonis enīa est fili-
hū preter cōsuetudinem Harpagus adcerfisset. Vbi reuersus ad
fuit, cū vxor vtpote ex insperato cernens prior interrogauit qd
ita exacte ipsum Harpagus adcerfisset. Cui ille vxor (inquit) p-
fectus ego in urbē & vidi & audiui quod nec visum oportuit:
nec agi circa dominos nōstros. Harpago domus omnis luctu te-
nebatur. In quā ego perterrefactus simul atq; introiti: video in-
fantulum palpitantem: vagientemq; auro ac distincta veste or-
natum. Eū harpagus vbi me vidit iussit celerrime sumere: atq;
absportare. in efferatissimū montem vbi exponā: dicens Astya-
gem esse qui hæc mihi iniungeret magnopere minatus nisi ea
perpetrasset. Ego adceptum puerū adtuli ratus aliculus illum
domesticorum esse nō autem illius generis. Admirabar tamen
q; viderem auro vestibulq; ornatum. Præterea q; plāctus ex-
ercebatur in harpago domo. At qui inter viam ex omni oratio-
ne famuli: qui me extra urbē deduxit: mihiq; infantem tradidit
percepi eū Mandanes Astyagis natæ & cambylis Cyro geni-
ti esse filium: & ab astyage iulū interfici: atq; is hic est. Hæc
loquens bubulcus puerū detexit atq; ostendit quem illa intuita
procerū ac speciosum: genua viri cū lachrymis amplectū: ob-
secrat ne qua ratione puerū exponat. Hic negare aliter ista fieri
posse: supertuenturos enim ab harpago speculatores ad rem ex-
plorandam: scq; nisi id exequatur miserrime pīturū. Mulier vbi
virum nō persuadet: quādoquidem (inquit) te nequeo indūce-
re: quod secundū est facito: si modo necessitas prorsus est aspi-

Cābylea

Trogus dicit
pastorē puerū
suum p cyro
viriū expo-
nisse.

Cyrus expo-
nendus nutri-
tur occulte.

Strabo aliud
sentiens cy-
rum ab cyro
fluuiū vocatū
in quinto de
cimo ait.

ci puerum dū exponitur: quoniam ego quoq; peperī: Peperi autē
mortuū. Ferto hunc & istū ex astyagis filia tanq; ex nobis geni-
tum alamus: Ita neq; tu iniurius in dominos esse deprhēderis
neq; nobis male cōsuluerimus. Nam & hic qui obiit regale se-
pulchrū nanciscetur: & iste qui superest animam non amittet.
Sanē q; cōmode visa est bubulco mulier loqui ex præsenti con-
ditione: atq; ita cōtinuo esse faciendū. Igitur quē necaturus ad-
tulerat eū vxori tradidit: suū autem qui mortuus erat sumens
collocavit in eo vase: in quo alterum portauerat. Omniq; alte-
rius pueri cultu ornatu baiulās in vastissimo montium expo-
suit: triduoq; post pueri expositionē: relicto quodā pecuariū
pro se illic vicario in urbē se contulit: & ad domū harpago: ait-
q; sese paratum illi ostendere pueri cadauer Harpagus missis
eorum satellitum fideissimis rē per eos inspexit: ac bubulci filiū
sepeliuit. Et hic quidē infans humatus est. Alterū vero qui po-
stea Cyrus adpellatus est mulier sibi sumptū educavit imposito

Harpag⁹ ad-
loquitur astya-
gē de Cyro
exposito.

Astyages spē
vultu sumus-
lat p̄mit al-
tū corde do-
lorem.

Harpagus fia-
lum comest.

duceretur: rem vti erat promitt: ab initioq; exorsus vera referē-
do deuenit ad præcept petendāq; sibi veniam iubens vt cum
haberet bubulco veritatem elocuto: Astyages pauciora iā ver-
ba fecit: Cæterū cui valde succensebat Harpagū vocent satelli-
tibus iubet: Quem vbi adfuit perconstat Astyages. Harpage
qua noce interemisti quē tibi tradidi puerū & filia mea genitū.
Harpagus vt vidit pastorem interesse noluit tergiversari mēda-
cio ne argumentis conuinceretur: sed ita respōdit. Ego postea
quam infantē adcepi rex cogitanti quo pacto ex animi tui sentē-
tia facerem: & tamen cū apud te innoxius extitilicm: ne forem
aut filiaē tuę: aut tibi ipsi carnifex: eoq; ita statui agendū. Adce-
sso huic bubulco infantem tradidi inquiens te esse qui iubere
illum interfici: in quo dicendo mentitus non sum. Tu enim ita
præcepisti. Atq; huic dum puerum trado ex tuo præcepto iussi
exponeret in deserto monte: perstaretq; in eo obseruando tan-
tilper dū expirasset cōminatus isti extrema quæq; nisi hæc esse-
ta reddidisset. Vbi hic fecit imperata & infans obiit missis eu-
nuchorum fidissimis rem cognoui: per eosdē mortuū sepeliui.
Ita res habet rex atq; hac morte defunctus est puer: & Harpagus
quidem directā habuit orationem. Astyages autem dissimulata
qua illi insensus erat causa ob id quod contigerat primū rem ei
renarrat quemadmodū ipse a bubulco audisset. Deinde ea nar-
rata ea deuenit loquēdo quod puer viueret: & bene haberet: ga-
sic actum esset: Nāq; ex hoc inquit quod gestū erat circa puerū
ægrovalde animo fui: & a filia mea insimulatus haud leuiter tu-
li. Igitur in bonum conuersa fortuna mittito filium tuū ad pue-
rum hunc: qui recens venit. Præterea destino pro liberatione
eius dñs immolare: quibus hic honor debetur: tu mihi adesto
ad cœnam. Harpagus cū hæc audisset adorato rege: ac sibi ma-
iorem in modū gratulatus quod peccatū suum cōmode cessis-
set: & ultra bonā fortunam: ad conuiuiū vocaretur: domum a-
bit: Quam ingressus properanter filium: qui ipsi vnicus erat
tred. cum ferme natum annos mittit ad domū Astyagis iubēs
exequi quæcūq; ille imperaret. Ipse gestiens quid sibi successis-
sisset vxori exponit: Eius filium vbi aduenit Astyages mactat:
cōcūsumq; membratim: & partim assum partim elixū: vbi escu-
lentum effecit: paratū habuit dehinc sub horam cœnæ postquā
adfuerunt cū cæteri conuiuæ: tum vero Harpagus. conuiuiis q-
dem aliis atq; ipsi Astyagi mensæ adpositæ sunt ouilla refectæ
carne. Harpago autem carne filii sui præter caput atq; extrema
manū pedūq; cætera omnia. Nā ea in canistro operita separa-

Mitradates.
Bubulcus.

Cyrus a cane
educatus cur
Trogus cyrū
fuisse a cane
educatum
tradit.

Libellus in-
tra leporem.

Harpagi litte-
ræ ad Cyrū
cōtra Astya-
gem.

tionem in te fuissent iniurius: tuo tamē ipsius fato superstes es. Nunc itaq; lætus ad persas ito cū his quos ad te deducendum mittā. Eo perueniens parentes tuos offendes patrē non qualis Mitradates bubulcus: & matrē non qualis vxor eius. Hæc locutus Astyages Cyrū dimittit: quem ad domū Cābyfis reuertūm adceperunt sui parentes: & audita re vahemētē amplexi sunt: vt quem statim mortem obuisse crediderāt. Sciscitabantur quo-
nam modo superstes esset. Hic se vero ait eos antea non nouisse & ob id maxime errasse: inter viam tamen omne suū infortunij om audisset redidisse eum se bubulci Astyagis esse filium. Verū in illo itinere omnem rem gestam ab his qui ipsum deduxerāt. adceperunt. Cōmemorabat autem se ab vxore bubulci fuisse edu-
catum semper eam laudibus prosequens ita vt omni eius sermo-
ne esset cyro. Quod nomē adiciētes eius parentes vt diuini⁹ videretur persis filius suus fuisse seruatus: diuulgauerunt a cane cyrum cum esset positus fuisse educatum. Vnde hæc fabula e-
manauit. Cyrus vbi in virilem a doleuit ætatē: & inter æquales virilissimus euasit: & idem dilectissimus: constituit Harpagus, ad eum dona mittere Astyagis vlciscendi cupidus. Nam per-
se se qui priuatus esset: non videbat. futuram de Astyage vindi-
ctam: sed per Cyrum: cuius casus similis casibus ipsius extitisset: quem cernens adultum sibi socium cōparabat. Cæterum ante hoc alia ab eo comparantur. Cum esset acerbus Astyages in medos: Harpagus singulis quibusq; eorum se insinuans pri-
moribus persuadet oportere Astyagem a regno summoneri cy-
ro delecto. His transactis Harpagus ac paratis ita demum vo-
lens Cyro apud persas agentis suam aperire sententiam cum al-
ter non posset vt pote itineribus custoditis huiusmodi rem com-
miniscitur. Exenterato quem solleter optinuerat lepore vt ni-
hil omnino rescinderetur indidit libellū: in quo quæ libuit cō-
scripserat: resutoq; ventre leporem vna cum rhetibus tradidit
venatori cuidam suorum domesticorum fidissimo præcipiēs q;
suo ore cū daret leporem Cyro diceret vt ipse suis manibus a-
periret: idq; sine arbitris faceret: hominē dimisit in perfidiam.
Hæc executio nuncio: Cyrus adceptum leporem aperuit inuen-
tumq; libellum qui iteo inerat legit: in hæc verba. Fili Cāby-
sis quem dii respiciunt (nam aliter nunquam in tantam fortuna-
m peruenisses) vlciscere nunc Astyagen tue neccis auctorem.
Quoniam exultas tu quidem studio perieras: deorum tamen
beneficio: & meo superstes es. Quæ omnia quemadmodū circa
te gesta sunt opinor te olim iam rescivisse: & item qualia ego ab

Mitradates.
Bubulcus.

Cyrus a cane
educatus cur
Trogus cyrū
fuisse a cane
educatum
tradit.

Libellus in-
tra leporem.

Harpagi litte-
ræ ad Cyrū
cōtra Astya-
gem.

tionem in te fuissent iniurius: tuo tamē ipsius fato superstes es.
Nunc itaq; lætus ad perlas ito cū his quos ad te deducendum
mittā. Eo perueniens parentes tuos offendes patrē non qualis
Mitradates bubulcus: & matrē non qualis vxor eius. Hæc locu-
tus Astyages Cyrū dimittit: quem ad domū Cābyfis reuediū:
adceperunt sui parentes: & audita re vahemētē amplexi sunt:
vt quem statim mortem obuisse crediderāt. Sciscitabantur quo-
nam modo superstes esset. Hic se vero ait: eos antea non nouisse
& ob id maxime errasse: inter viam tamen omne suū infortunū
um audisse: redidisse eum se bubulci Astyagis esse filium. Vozū
in illo itinere omnem rem gestam ab his qui ipsum deduxerāt.
adceperunt. Cōmemorabat autem se ab vxore bubulci fuisse edu-
catum semper eam laudibus prosequens ita vt omni eius sermo-
ne esset cyro. Quod nomē adciptētes eius parentes vt diuinū
videretur perlis filius suus fuisse seruatus: diuulgauerunt a cane
cyrum cum esset positus fuisse educatum. Vnde hæc fabula e-
manauit. Cyrus vbi in virilem adoleuit ætatē: & inter æquales
virilissimus euasit: & idem dilectissimus: constituit Harpagus
ad eum dona mittere Astyagis vlciſcendi cupidus. Nam per
se se qui priuatus esset: non videbat. futuram de Astyage vindic-
tam: sed per Cyrum: cuius casus similis casibus ipsius extitisse:
quem cernens adultum sibi socium cōparabat. Cæterum
ante hoc alia ab eo comparantur. Cum esset acerbus Astyages
in medos: Harpagus singulis quibusq; eorum se insinuans pri-
moribus persuadet oportere Astyagem a regno summoneri cy-
ro delecto. His transactis Harpagus ac paratis ita demum vo-
lens Cyro apud perlas agendi suam aperire sententiam cum ali-
ter non posset vt pote itineribus custoditis huiusmodi rem com-
minificatur. Exenterato quem sollerter optinuerat lepore vt ni-
hil omnino rescinderetur indidit libellū in quo quæ libuit cō-
scripserat: resutoq; ventre leporem vna cum rhotibus tradidit
venatori cuidam suorum domesticorum fidissimo præcipiesq;
suo ore cū daret leporem Cyro diceret vt ipse suis manibus a-
periret: idq; sine arbitris faceret: hominē dimisit in perfidē.
Hæc executio nuncio: Cyrus adceptum leporem aperuit: inuen-
tumq; libellum qui itreo inerat legit: in hæc verba. Fili Camby-
sis quem dii respiciunt (nam aliter nunquam in tantam fortua-
m peruenisses) vlciſcere nunc Astyagem tuæ necis auctorem.
Quoniam exultas tu quidem studio perieras: deorum tamen
beneficia & meo superstes es. Quæ omnia quemadmodū circa
te gesta sunt opinor te olim tam rescivisse: & item qualia ego ab

Harpag⁹ ad-
loquitur **astyagē** de **Cyro**
expōsito.

Astyages spē
vultu simus-
lat p̄m̄te al-
tū corde do-
lorem.

Harpagus fi-
lium comest.

duceretur: rem vti erat promittit: ab initioq; exorsus vera referē-
do deuenit ad præceptum petendāq; sibi veniam iubens vt cum
haberet bubulco veritatem elocuto: **Astyages** pauciora iā ver-
ba fecit: Cæterū cui valde succensebat **Harpagū** vocent satellī-
tibus iubet: Quem vbi adfuit perconſtatur **Astyages**. **Harpagē**
qua nocte interemisti quē tibi tradidi puerū & filia mea genitū.
Harpagus vt vidit pastorem interesse noluit tergiverſari mēda-
cio ne argumentis conuinceretur: sed ita respōdit. Ego postea
quam infantē adcepi rex cogitavi quo pacto ex animi tui sentē-
tia facerem: & tamen cū apud te innoxius extitissim: ne forem
aut filiæ tuæ: aut tibi ipsi carnifex: itaq; ita statui agendū. Adce-
sso huic bubulco infantem tradidi inquitens te esse qui iuberet
illum interfici: in quo dicendo mentitus non sum. Tu enim ita
præcepisti. Atq; huic dum puerum trado ex tuo præcepto iussū
exponeret in deserto monte: perstaretq; in eo observando tan-
tis per dū expirasset cōminatus isti extrema quæq; nisi hæc esse
ita reddidisset. Vbi hic fecit imperata & infans obiit missis eu-
nuchorum fidissimis rem cognoui: per eodē mortuū sepehui.
Ita res habet rex atq; hac morte defunctus est puer: & **Harpagus**
quidem directā habuit orationem. **Astyages** autem dissimulata
qua illi insensus erat causa ob id quod contigerat primū rem ei
renarrat quemadmodū ipse a bubulco audisset. Deinde ea nar-
rata ea deuenit loquēdo quod puer viveret: & bene haberet: quæ
sic actum esset: Nāq; ex hoc inquit quod gestū erat circa puerū
ægrovalde animo fui: & a filia mea insimulatus haud leuiter tu-
li. Igitur in bonum conuersa fortuna mittito filium tuū ad pue-
rum hunc: qui recens venit. Præterea destino pro liberatione
eius dus immolare: quibus hæc honor debetur: tu mihi adesto
ad cœnam. **Harpagus** cū hæc audisset adorato rege: ac sibi ma-
iorem in modū gratulatus quod peccatū suum cōmode cessis-
set: & ultra bonā fortunam: ad conuiuiū vocaretur: domum a-
bit: Quam ingressus properanter filium: qui ipsi vnicus erat
tred. cum ferme natum annos mittit ad domū **Astyagis** iubēs
exequi quæcūq; ille imperaret. Ipse gestiens quid sibi successe-
sisset vxori exponit: Eius filium vbi aduenit **Astyages** mandat:
cōcisumq; membratim: & partim assū partim elixū: vbi escu-
lentum effecit: paratū habuit dehinc sub horam cœnæ postquā
adfuerunt cū cæteri conuiuæ: tum vero **Harpagus**. conuiuiis q.
dem alius atq; ipsi **Astyagi** mensæ adpositæ sunt ouilla refertæ
carne. **Harpago** autem carne filii sui præter caput atq; extrema
manū pedūq; cætera omnia. Nā ea in canistro operata separa-

Mitradates.
Bubulcus.

Cyrus a cane
educatus cur
Trogus cyrū
fuisse a cane
educatum
tradit.

Libellus in-
tra leporem.

Harpagi litte-
ræ ad Cyrū
cōtra Astya-
gem.

tionem in te fuissent iniurius: tuo tamē ipsius fato superstes es.
Nunc itaq; lætus ad persas ito cū his quos ad te deducendum
mittā. Eo perueniens parentes tuos offendes patrē non qualis
Mitradates bubulcus: & matrē non qualis vxor eius. Hæc locu-
tus Astyages Cyrū dimittit: quem ad domū Cābyfis reuersum
adceperunt sui parentes: & audita re vāhemēter amplexi sunt:
vt quem statim mortem obuisse crediderāt. Sciscitabantur quo-
nam modo superstes esset. Hic se vero ait eos antea non nouisse
& ob id maxime errasse: inter viam tamen omne suū infortunū
um audisse: credidisse eum se bubulci Astyagis esse filium. Vorū
in illo itinere omnem rem gestam ab his qui ipsum deduxerāt.
adceperat. Cōmemorabat autem se ab vxore bubulci fuisse edu-
catum semper eam laudibus prosequens ita vt omni eius sermo-
ne esset cyro. Quod nomē adcipiētes eius parentes vt divini-
videretur persis filius suus fuisse seruatus: diuulgauerunt a cane
cyrum cum esset positus fuisse educatum. Vnde hæc fabula e-
manauit. Cyrus vbi in vitilem adoleuit ætatē: & inter æquales
vitilissimus euasit: & idem dilectissimus: constituit Harpagus
ad eum donā mittere Astyagis vlciscendi cupidus. Nam per
se se qui priuatus esset: non videbat. futuram de Astyage vindi-
ctam: sed per Cyrum: cuius casus similis casibus ipsius extitisse:
quem cernens aduultum sibi socium cōparabat. Cæterum
ante hoc alia ab eo comparantur. Cum esset acerbus Astyages
in medos: Harpagus singulis quibusq; eorum se insinuans pri-
moribus persuadet oportere Astyagem a regno summoneri cy-
ro delecto. His transactis Harpagus ac paratis ita demum vo-
lens Cyro apud persas agenti suam aperire sententiam cum alii
ter non possent vt pote ita meritis custoditis huiusmodi rem com-
miniscatur. Exenterato quem solleter optinuerat lepore vt ni-
hil omnino rescinderetur indidit libelli: in quo quæ libellus cō-
scripserat: resutoq; ventre leporem vna cum rictibus tradidit
venatori cuidam suorum domesticorum fidissimo præcipiēsq;
suo ore cū daret leporem Cyro diceret vt ipse suis manibus ex-
periret: idq; sine arbitris faceret: hominē dimisit in perfidiam.
Hæc executio nuncio: Cyrus adceptum leporem aperuit: inuen-
tumq; libellum qui in eo inerat legit: in hæc verba. Eū Cāby-
sis quem dii respiciunt (nam aliter nunquam in tantam fortunā
nā peruenisses) vlciscere nunc Astyagem tue necis auctoror.
Quoniam ex huius tu quidem studio perieras: deorū tamen
beneficia: & meo superstes es. Quæ omnia quæ admodū circa
te gesta sunt opinor te olim tam rescivisse: & item qualia ego ab

Harpag⁹ asty
 agis prefec⁹
 in Cyrum.

Magi patibu
 lis adfixi.

Astyages ca
 pitur.

Strabo in qn
 to decimo cy
 rum vicisse a
 styagē apud
 palargatas
 scribit.

Astyages har
 pagum ar
 guit q⁹ Me
 dorum re
 gnū persis p
 diderit.

Medi ex do
 minis serui.

Astyages an
 nis. xxxv. in
 regno.

Medorū re
 gnū annis.
 cxxxii.

Astyages a
 pud Cyrum
 degit.

Astyage. persæ vt qui iam pridem dedignarentur parere medis
 nacti præsidem libenter se in libertatem vindicarunt. Hæc uno
 lientem Cyrū astyages cū adcepisset missio nūcio adcersit. Iste
 nuncium iubet renunciare se prius illuc venturū q̄ astyages ipse
 velit. His auditis astyages medos cunctos armat: hisq; aduerso
 numine Harpagum præficit oblitus eorum quæ illi fecisset. cō
 parato exercitu vbi medorū copiæ cum persicis prælium con
 seruerunt: quicunq; eorū sermonis Harpago erant expertes præ
 liabantur. qui vero participes ad persas transibant. Plenq; de i
 dustria ignauiter agebant: fugāq; faciebāt. Dilapsos turpiter me
 dico exercitu: Astyages vt primū rem cognouit minitans Cy
 ro inquit. Ne sic quidem cyrus gaudebit. Hactenus locutus an
 te omnia eos magos somniorū interpretes: qui suassent ipsi
 Cyrū dimittendū patibulis adfixit. Deinde reliquos medorū:
 qui in vrbe erant adulescentes pariter & senes armat. Quibus e
 ductis cū persis confugēs fugatur: vitiusq; capitur amissis quos
 eduxerat medis. Ei captiuo adstans harpagus insultauit ex
 probrauitq; cum alia quæ homini dolerent dicēs: tum vero per
 conctando eū de cœna sua: in qua ille ipsum carnibus filii pa
 uisses quoniam regnū eius ad seruitutē decidisset: eum intuens
 Astyages vicissim interrogat nunquid ipsius foret Cyri opus.
 Harpagus suū vero esse dicere: idq; merito quoniā ipse ad Cy
 rum scripsisset: & astyages eum merito improuidissimū atq; ini
 quissimum omniū hominum cōpellauit. Improuidissimum q
 dē q; si facultas ei aderat vt rex efficeretur alteri tribuerit impe
 rium: si modo illa per ipsum gesta essent. Iniquissimum vero q
 cœnæ causa medos in seruitutem redegisset. Si enim oportebat
 omnino eū comparare alteri regnū nec sibi habere: satius futu
 rum fuisse medorum alicui id bonum cōparare quā persarum.
 Nunc medos qui huius peccati ad fines non extitissent ex do
 minis factos esse seruos: & persas q; fuissent hactenus serui nūc
 dominos effectos esse medorū. Hunc in modū Astyages cū qu
 q; & triginta regnasset ānos: regno amotus est: ob cuius acerbī
 tatē medi subiecti fuere persis centū ac duodeviginti annos
 oī supra halym fluiū alyæ dominati: excepto tēpore quo scy
 the regnauerunt. Iidem sequentibus tēporibus cū horū pacto
 rum pœniteret a Dario defecerunt. Sed prælio victi iterū sub
 æi sunt. Persæq; qui tunc cū Cyro aduersus Astyagem rebella
 uerunt: deinceps alyæ imperitauerunt. Cyrus nullo alio malo
 adficiens Astyagē penes se habuit quoad vita excessit. Ita Cy
 rus genitus educatusq; regno potitus est: & mox Crœsum inuē

Babylonis
cōstructio.

Is vrbs.

Asphaltus.

Euphrates:
De euphratis
ortu variæ a-
pud plynium
opiniones li-
bro. 5. ca. 24.

Semiramis.

Nitocris
regina.

Ninus vrbs

Euphrates.

Arderica.

quidq; terræ in deprimenda fossa efferebant: ex eo lateres duc-
cebant: quorum cum magnam vim extraxerant eos in fornaci-
bus coquebant. Postea cœno vtentes asphalto feruenti per tri-
cesimū quēq; laterum ordinem summitates arundinū instipa-
tas conglutinabant: & primū labra fossæ: deinde ipsum murum
ad eundem modum: super quem circa oras extruxerunt dietas
singularias: altrinssecus conuersas inter quas tantum intercapedi-
nis relinquebatur: vt quadriga inter agi posset. Eius per am-
bitum centum portæ stabant æræ omnes cum cardinibus ite-
dem hostibusq; a babylone octo dierū itinere abest alia vrbs no-
mine Is: vbi fluuius est haud magnus eiusdem nominis: qui se
deuoluit in flumen euphratē. Hic itaq; fluuius Is vna cum aqua
per multos reddit asphalti bituminis grumos: quæ asphaltus
ad murum babylonis comportabatur. Hunc autem in modum
babylon extructa est. Eius duæ sunt plagæ: quas interfluit flu-
uis nomine Euphrates: qui magnus: & altus: & celer ex armen-
niis in rubrum mare decurrit. In hūc vterq; murus lacertos ex-
porrigit. eiusq; incuruæ vtriq; ripæ coctilibus lateribus p ma-
ceria prætexuntur. Ipsa vrbs plena domibus est temarum qua-
temarūq; contignationū lecta in vias rectas cum alias tū vero
transuersas: quæ ad flumē pertingūt. Ad quarū singulas pro nu-
mero vicorū portulæ factæ sunt in maceria: quæ flumen sepie-
bat: & ipse æræ: & ad flumen idē ferentes. Et hic quidē murus
lorica est: alter vero interior nona multo q̄ hic debilior: sed exilis
or. Hui⁹ babylonis multi quoq; aliquādo reges extiterunt: quo-
rū mētionem exponendis rebus assyriis mentionem faciā: qui
& muros ornauerunt: & templa: & inter eos duæ fœminę. Harū
prior quę quinq; ætatibus: ante posteriōrē regnauit vocata est
Semiramis. Hæc per planiciē aggeres extruxit spectaculo di-
gnos: cum antehac flumen eam omnē restagnare solitus esset.
Posterior regina Nitocris nomine extitit superiore sollertior.
Cuius cum alia monumenta extiterunt: quę ego cōmemorabo:
tum vero hoc quod animaduertentis imperium medorū ingens
ac pacatum subactaq; ab his multa oppida: & inter hæc Ninum
præmuniuit se omnibus q̄ potuit maxime: ante omnia fluuium
euphratē: qui prius mediam ipsorum urbem interfluens rectus
erat tortuosum reddidit fossis superius depressis adeo vt quē-
dam assyriæ pagum nomine arderica ter influat: & qui nunc e
mari per Euphratē babylonem versus subuehūtur: ter ad hunc
eundē pagum adplicent: idq; triduo. Et hūc quidē talē reddi-
dit. Aggerē vero ex vtroq; fluminis labro adgessit visu mirādū.

Auarorū ob-
iurgatio.

Labynt⁹ rex

Choaspea
flu.

Susa.

Cyrus in ba-
bylonem.

Gyndes flu.
Tigris.

Mātieni mō-
tes.

Dardanel.

Opis vrbs.

Cyr⁹ gyndis
iniuriā minat

Gyndis flu-
uū ritulū.

eas ipsum prouocantes: referauit monumentū: in quo non quidē pecunias inuenit: sed litteras ita dicentes. Nisi pecunia es-
ses inexplibilis: & turpis lucri cupidus: haud aperuisses vrnas
defunctorum: Talis extitisse hęc regina memoratur. Aduersus
cuius filiū labyntum patris nomen & assyrię imperiū habentē
Cyrus exercitum duxit. Ducit autem rex magnū exercitum: p-
be domi comparata re frumentaria atq; pecuaria. Portatur itē
aqua ex flumine choaspe: susa præterfluente: quo vno ex omni-
bus fluminib⁹ rex potat. Cuius choaspis aquā decoctā & in ar-
gentea vasa diffusam ferentes permultę carruę quatuor rota-
rum mulis trahentibus assidue comitantur quoq; ille profici-
scitur. Cyrus babylonem tendens vbi venit ad gyndem am-
nē: qui in mantienis ortus montibus: per dardaneos in tigrim
alterum amnem fluit: qui opin vrbē præterlabens rubro infun-
ditur mari. Conabatur hunc fluminiū gyndē traicere cū non
posset nisi nauib⁹ traici. Interim ei quidam e sacris equis can-
didis petulanter ingressus fluminiū transire conabatur: hunc flu-
uius verticibus cōtorquens obruendo abripuit. Cyrus per q̄ æ-
gre ferens hanc fluminis iniuriā illi cōminatus est se sic reddi-
turum eum tenuem: vt post hac facile vel a mulieribus transiri
posset ne genua quidē tingentibus. Hęc minatus expeditione
in babylonē intermissa copias suas hisariā diuisit: dehinc alue-
os ad funiculū designauit centenos: & octogenos vtrinq; ad
gyndis labra omnino conuersos quos distributis copiis effodi
iussit. Et opus quidē vt quod a tanta multitudine fieret perfici-
ebatur: tamen in eo faciendo eam æstatē triuerunt. Cyrus vbi
Gyndē multauit in tercentos & sexaginta riuos diductum. &
alterū ver illuxerat. Ita portio ire babylonem pergit babylonis
eum pducto exercitu p̄stolantibus. Qui vbi propius vrbem ille
promouit cū eo conflixerunt: prelioq; fugati in oppidū se rece-
perunt. It tamen quia cyrum iampridē aiaduenterant in quē-
tū esse: viderātq; omnes pariter gentes adgredientē: cōporea-
uerant multorū sane annorū cōmeatus. Ideoq; tunc obsidionē
nullius momenti faciebāt. Et cyrus cū iam longo tēpore nihil
admodū res proficerent inops cōsiliū erat. Tandem siue alius
ei anxio suggessit: siue ipsi in mentē venit quid in rē eisset: sic sta-
tuit faciendū. Instructis vniuersis cōpis: partim q̄ fluuius vrbē
ingreditur: partim a tergo q̄ egreditur: p̄cipit vt dū cernerent
alueū posse transiri: illac vrbē inuaderent. Ita instructis atq; ad-
monitis suis cū inutiliori exercitus parte abiit ad stagnum. Eo
vbi peruenit: quę babyloniorū regina fecerat apud flumen: &

Mili ac fesa-
mi pceritas.
Babylonia re-
gio fertilissi-
ma.
Palmę baby-
lonię.
Palmā mascu-
la.

Babylonię
naucula.

Babylonię
cultus.
Babyloniis
sceptrū gesta-
re sine insigni
nephās ē.

Babylonię
leges.

rax est: vt nonq̄ non fera ducena reddat: & vbi præstās bonifas
te se vincit etiā ad tricena. Quaternū fere digitorū latitudine
triticeis atq; ordeaceis foliis. Milū vero ac sesami proceritas
tē istar arborū (& si mihi cōpertam) tñ memorare supersedeo
pbe sciēs his qui nūq̄ babylonīā regionē adierūt: q̄ de frugife-
ris dicta sunt p q̄ incredibilia visum iri: Oleo ventiq; vtūtū nē
si qd ex sesamis faciūt. Sūt eis passim p oēm regionē palmę fus
sponte nascētes plerāq; fructifera: ex qbus & cibos & vinū &
mel cōficiūt eūrātes more ficatorū. Harū vt aliarū arborū græci
masculas vocāt: quarū fructū his q̄ palmulas ferūt adligant vt
illinc prodiēs culex palmulas penetrās cogat maturēscere alio
qui occasuras. Musculæ enim in fructu culices ferūt: quemad-
modū caprifici. Venio ad id qd ex oibus quæ de ea regione se-
cundū ipsam urbē mihi summo miraculo est dīluerendū. Naui-
gia illoꝝ quæ per flumē cōmeant babylonē oīa sunt orbicula-
ta atq; coriacea: quæ pecuarii armenu: qui supra assyrios inco-
lūt. ex cæsis salicibus faciūt instruūtq; pellibus nudo illarū ex-
trinsecus posito in modū soli: neq; puppe discreta: neq; prora
acuminata: sed in specię clipei magis orbiculata: Tale nauigiū
stramentis stipatū fluuio deferendū permittūt: cū aliis rebus tñ
vero doliis e palmularū vino onustū dirigentibus illud duobꝰ
cū totidē palis quoz̄ alter intorsum palā trahit alter exterius
pellit. Fīūt aut nauigia hæc & magna admodū: & minora: quo-
rū maxima quæq; ferūt pōdus quinq; miliū talentorū singula
singulos asinos viros intꝰ habētia: maiora & iā plures. In quos
illi postq̄ nauigātes babylonē peruenerūt: onusq; distraxerunt:
lignaq; nauigiū: atq; omnia stramēta adduxerūt: pellēs cōgerūt:
& eos in armenīā agitant. Aduerso enim flumine nauigari præ-
illius rapiditate nullo pacto potest. Qua ex causa nō ex lignis:
sed ex pellibus nauigia fiunt. Idē vbi asinos agitando in arme-
niā redierunt: alia ad eundē modum nauigia cōparant. Et na-
ues quē eorū tales sunt. Amictu autē tali vtūtū Duabus ami-
ciūtur tunicis: vna linea vsq; ad pedes demissa. Altera sup hanc
lanea: postremo cādida & breui penula circundantur. Calceos
gerunt gentis more soleis thebanis simillimos: Capita habē-
tes comata mitris redimiunt vnguentis toto corpore delibuti
anulū signatoriū singuli gestant: & sceptrū effabrefactum: cui
superstat aut malū: aut rosa: aut lilium: aut aquila: aut aliud quip-
piā. Nam absq; insigni gestare sceptrū ipsi nefas est. Atq; hic
eorum corporis est cultus. Leges vero quæ constitutæ ab ipsis
hæ sunt. Vna quidē prudentissima. Altera aut quantū ego fens-

Cyrus in
massagetis.
Massagetæ.

Araxes.

panis torreat. Cyro post hanc gentē ab eo subactam: incessit cupidō massagetis in suam potestātē redigēdi quæ gens fertur & magna esse & robusta ad auroram solisq; ortū sita trans araxem fluvii regione issedonorum virorū. Sunt qui dicant eam scythicæ nationis. Araxes istro maior: & idem minor esse memoratur: & in eo frequētes insulæ lesbo pares magnitudine: & homines qui illos incolūt æstate vesci radicibus quibuscūq; quas ipsi euellunt. Arborum autē fructus quos maturos comperunt in cibum reponere quo per hyemē vescantur. Apud eos etiam inueniri arbores talem fructum ferentes: qui iactus in ignem ab his: qui ad se calefaciendos cōuenerunt foco circūsedentes incenso igne sic ebrios reddit odore suo: vt vinū græcos. Et eo vehementius quo plus eius fructus fuerit iniectum quoad cōsurgatur ad tripudiandum: ac perueniatur ad cantū. Atq; hæc fertur eorū esse viuendi cōsuetudo. Araxes porro fluvius a massætiens quidem vnde & gydes: quem Cyrus in trecentos ac sexaginta diduxit riuos fluit: sed per sexaginta ora prorumpens: q̄ vno excepto in paludes: eluniesq; euoluitur: vbi feruntur homines habitare: qui crudis victitant piscibus & pro vestibus vtantur vitulorum marinorū pellibus. Reliquū illud per apertum fluit in mare caspiū quod mare per sese est: nec villo cum alio cōmiscetur. Nam & illud quod græci omne permauigant & id qđ extra colūnas vocatur atlanticū & rubrum idem est mare. Caspiū vero alterum ac per seipsum est longitudinis quindecim dierū cursu naui quæ remis vtatur: latitudinis vbi spaciosissimū est octo dierum: qua ex parte ad vespertū vergit caucaso potentum monte cum maxime vastitatis: tum summæ altitudinis multas atq; in se omnifarias gentes habēte: ac plerasq; omnes agresti materia victitantes: vbi arborum frondes his quæ sunt apud nos similes feruntur esse quibus contusis & aqua dilutis illi animalia sibi p vestes inscribere dicūtur: eaq; animalia nūquam elui: sed perinde atq; ab initio essent intexta sic cum reliqua lana veterascere. Hæc quoq; hominū concubitus sicuti pecorum in propatulo esse: & ad vespertā quidē vigens hoc mare quod caspiū vocatur caucalus cohibet: qua vero parte vergit ad auroram orientēq; solem planicies excipit prospectu immensæ magnitudinis. Quam spaciōsam planiciem non ex minima parte massagetæ possident: quibus bellum Cyrus inferre cupiebat multis ac magnis sollicitatus incitatusq; cāis. Primū sua genitura: quod videbatur maius: quidē homine esse. Secūdo loco sollicitate qua fuerat vsus aduersus hostes. Quācūq; n. gētem

Caspiū mare

Atlanticum
mare.

Rubrum mare.
Caucasus.

Concubitus
in propatulo.
Caspiū mare

hinc latus riparum ante in
fuerit ex h.

ego audio massagetæ bonorū sunt persicorum insueti: & magnorū cōmodorū expertes. His ergo viris pponere in nostris castris instructarū adfatū epularū magnavi pecorū interfecta: cū magna etiā vi poculorū vini meri atq; oīs cibariorum generis. Hoc vbi fecerimus imbecillissimis qbusq; militū ibi relictis cū reliqs ad flumē nos recipiam⁹. Quib⁹ tātis bonis illi cōspectis (nisi me fallit opinio) se ad ea cōuertēt. Vñ nobis superit facultas magnas res perpetrādi. Atq; hæc quidē in dīscussionē venire sententiæ. Cyrus aut̃ priori repudiata: Croesiq; p̃bata sententia idixit Tomyri vt retrocederet: vtpote aduersus illā traiectione. illa quæadmodū a principio sponponderat regressa ē. Cyrus in Cābysis filii sui (cui regnū trādebat) manus præbuit croesū: ac maiore in modū vt hoīem honore beneficiisq; prosequeretur. Hæc vbi præcepit: eosq; remisit in persidē: ipse cum copiis suis flumē traiecit. Transmisso Araxe vbi nox aduenit: vidit p quietē talē visionē. Videbat̃ Cyrus in somniis cernere maximū natū filiorū Hytaspis habentē in humeris alas: quarū altera asiā: altera europā inumbraret. Erat Hytaspis achæmeoidi atq; sarneni filio ex liberis natū maximus darius: tūc ferme vicesimū ætatis annū agēs in p̃sīde relictus q non maturus militiæ esset. Experrectus Cyrus visum suū intra se retractabat: qd cū ei magni momēti videretur vocato hytaspis remotis arbitris atq; filius tuus hytaspes mihi atq; regno meo insidiari deprehensus est hoc vnde p̃culdubio nouerim: p me noscas licet. Dixi mihi q mei curā gerūt: q̃cūq; euētura sunt ostendūt. Siquidē p̃xima nocte inter quietē vidi liberos tuos: natū maximū in humeris habentē alas: quarū altera asiā. altera europā inūbraret. ex quo viso nulla tergiversatio ē quin ab illo mihi tendātur insidiæ. Qua pp̃tu q̃ raptissime in p̃sīdē reuertere: facitoq; vt eū ego subactis massagetis illud rediero: filium tuū mihi sistas ad causam dicendā Et Cyrus quidē hæc locutus est scilicet q sibi insidiari Dariū suspicabat. At dæmon ei portēdebat ip̃m ibi mortē opperiturū: & eius regnū ad Dariū esse peruenturū. Respondēs illi hytaspes absit (inquit) rex vt quispiā vir genere p̃ses tibi molietur insidias. Qui si qs sit: is primo quoq; tempore morte mulctetur. Tu. n. persas ex ieruis liberos: ex subditis aliorū hominū dominos effecisti. Quod si qua tibi viso filiū meū indicat rebus nouis contra te studentem. ego tibi eum exhibeo pro tuo arbitrato vtendū. Hoc reddito responsō hytaspes atq;

Cābyses cyri
filius.

Croesus cā-
bysi traditur.

Cyri somniū
Hytaspes.

Darius.

Cyri somniū
portensio.

EUTERPE

Sāgares idest Vtrogq. n. genere valent sagittarii item atq. hastati sangare hos pugiones. est pugiones e more gestātes. in omnibus auro vtentes & ære.

Vtuntur nāq. ære in omnibus quæ ad hastas : ad pharetras : ad sangares pertinent. Auro autem in cunctis q̄ ad capitis ad balteorum : ad axillarum ornamentum spectant. Equorum itidem pectoribus æreos thoraces circundant. Circa frenum frenaq. & phaleras aurum adhibent. Ferro atq. argento nihil prorsus vtentes : quorum in regionē cum immensa sit auri atq. æris copia : ferri tamē atq. argenti nihil est. Moribus his vtuntur. Sin- guli quidem vxorem ducunt : sed ea cōmuniter vtuntur. Nam quod græci memorant facere scythas : id non scythæ faciunt

Massagetarū sed massagetæ. Siquidem vir massageta quoties libidine capi-

tur mulieris. suspensa ad plaustrum pharetra sine pudore cōcū- bit. Terminus vitæ nullus eis propositus est : vbi quis admodū

Massagetæ senes immo-
lantur.

senuit : eum conuenientes proximi quiq. cognati immolant : & cum eo aliquot pecudes : quarum carnibus pro epulo vbi des- coxerunt vescuntur : quod genus obitus apud eos beatissimum habetur languore extinctos non edunt : sed terra operiunt locos damni putantes q. ad immolationem nō venerunt. Nihil omni- nino serunt : pecoribus viciant. piscatuq. qui eis abunde ex ma- raxe fluuio suppeditat : ac lacte quod potitant. Ex diis vnū So- lem venerantur : cui equos immolāt. Hic autem est eis mos sa- crificandi : vt deorum perniciosissimo e pecoribus omnibus per- niciosissimum mactent.

Strabo in. II. massagetas
mortuos
morbo non
operire terra
sed abiicere
vt dignos q
a feris deuor-
rētur dicit.
Sol deus.
Equi soli im-
molantur.

¶ Herodoti Halycarnasei Historiarum Liber Secundus : qui in-
scribitur Euterpe Laurentio Vallense Interprete.

Cābyfes Rex
Caſſandana.
Pharnaſpus.

Pſammie-
thicus Rex.
Aegyptiū ho-
minū primi.
Aristopha-
nes ſcribit nō
egyptios : ſed

yro vita functo regnum ſuſcepit Cambyſes
eius filius & Caſſandanz Pharnaſpo genite-
quam ante virū defunctam Cyrus & ipſe in-
genti luctu pſecutus eſt : & ceteris quibus im-
perabat : lugeri præcepit. His parētibus ortus
Cambyſes cum Iones & æoles p heredita-
riis ſibi ſeruis exiſtimaret : aduerſus ægyp-
tios fecit expeditionem cōparato cum ex aliis : tum vero e græ-
cis : qb⁹ dānabatur exercitu ægyptiū prius q̄ apud eos regnaret
Pſammieſthicus : omniū hominū ſe priores extitiſſe arbitrabā-
verū Pſammieſthico regnū adeptō cū inceſſiſſet cupido noſcē-
di : qui iā primi hominū extitiſſent : ex eo tempore putauerunt

EVTERPE.

Menes
Rex primus.
Myrios
stagnū.

Strabo.

Aegyptiacae
regionis na-
tura.

Selbonidis
stagnum.
Cassius mōs.
Parasangae
Schoeni.

Iuppiter
olympius.

Pyramidum
lapidicinæ.
Memphis.

In saxis sculpsisse: quarum rerū pleraq; ita effecta opere demō-
strabā. præterea primū mortaliū regnasse Menē: ac sub eo oēm
ægyptū preter thebaicā plagā palustrē fuisse: ex ea; nihil eorū
q̄ supra stagnū myrios extant extitisse: in qđ stagnū a mari per
flumen septē diebus navigatur. Atq; de regione bene mihi di-
cere videbātur. Manifestū. n. est ei: qui si antea non audierit: ta-
men inspexerit modo sit sollertia præditus ægyptū inq̄a græ-
ci nauigāt ad cessionē esse terræ ac fluminis donū: quin etiā lo-
ca supra stagnū hoc ad triū vsq; dierū navigationē: de qua ni-
hil amplius cōmemorabāt. Est autē & aliud tale. Nā ægyptia-
cæ regionis huiuscemodi natura est. Iā primū cū ægyptū ver-
sus in alto cursum tenes procul ab ea adhuc diurnæ navigationis
spatio pateris sensum ceri etiā in aqua vndeci alta pallus: que-
res declarat eatenus esse humi adgestū. Ipsius autē ægypti lōgi-
tudo secundū mare sexaginta schoenorū id est funiculorū: quē
admodū nos ægyptū distinguimus a sinu plithinete: id est late-
ritio: vsq; ad stagnū Selbonidis: ad qđ mons cassius vsq; p̄tin-
git. Itaq; ab hac parte sexaginta schoeni sunt. Et .n. q̄ modicū
terræ possidēt mētiuntur illā passibus: qui minus inopes terræ
sunt meriūtur stadiis qui multū possidēt parafangis: qui pluri-
mū sane schoenis. Cōstāt autē parafangæ tricenis: schoeni sexa-
genis stadiis. Ita erat ægyptus scđm mare stadiorū triū milium
sexcentorum: hinc ad heliopolī mediterranea versus ægyptus
spaciosa est. supina ois & aquarū inops simul ac limosa. A mari
ad heliopolim eundo p̄ superiora eiusdē pene spacii interest cu-
ius ab athenis illud quod ab ara dñodecim deorū fert pisam: &
ad delubrū iouis Olympi: q̄ itinera siq; computet. inueniet aut
parū quiddā differre: quo minus paria sint: at non amplius q̄
decim stadiis. nā viæ (quæ ex athenis pisam fert) q̄ndecim sta-
dia defunt: quo minus sit mille & quingētorum stadiorū. At ea
quæ a mari ad heliopolim ducit: hinc stadiorum numerorum
cōplet. Ab heliopolī per superiora eundo ægyptus angusta est.
Nā qua parte mons arabiz exporrigitur ab aquilone ferens ad
meridiem atq; ad austrū semper per superiora pertingit ad mare:
quod rubrū vocatur: vbi insunt lapidicinæ ad pyramides quæ
sunt apud mēphim excisæ: ab hac quidē parte desinens mons
declinat in quæ dictum ē. Qua vero parte productior se ipso &
duorum ego audiebam mensium itineris esse ab aurora ad hel-
perum: & eius extreina: quæ ad auroram vergunt feracia turis
esse. Atq; hic quidem monstalis est. Quo autem latere aphricā

EVTERPE

*Herodotus
qñ natus*

**Côchyliā in
montibus.**

**Punica hum⁹
Arabica hu=
mus**

Myris rex.

**Quivno mor
bo alios eo=
dē laborare
putat.**

**Aegyptiorū
agrorū cultu
ra.**

**Aegyptiorū
lementis.**

milia annorū: qui ante me natū transierūt sicubi siccanē facta
sunt nimirū & sinū siccanē fieri posse etiā multo (q̄ hic est) ma
iorē a tāto flumine atq; ita operoso. Itaq; quæ de ægypto a res
ferentibus audiui: ea & ipse ita habere existimo. Quippe cū vide
am & ægyptū esse expositā a terra cōtigua: & côchyliā existe
re in montibus: ac saluginē exudare: q̄ etiā pyramides corrū
pat: & montē hunc: qui in ægypto imminet mēphi harenas so
las habentē. Præterea regionē hāc nulli alteri conterminæ aut
arabiæ: aut aphricæ: aut syriæ asimilē esse. Etenim arabiz mar
tima vbi syri incolunt pulla humus est: & fragilis vtpote limus
ex aluionib⁹ ab æthiopia flumine deuctus. Nā punicā humū
scimus magis punicē eē: & magis subharenacē. Arabicā vero
atq; syriacā argillofiore: ac suppetrosam. Quin etiā id magnū
huius terræ documentū aiebant sacerdotes sub rege Myri flu
uiū quoties octo cubitis dū minimū influebat irrigasse ægyptū
q̄ supra mēphim est: nec dū ab obitu Myris nōgenti sunt anni
ad tēpus: quo hæc ego a sacerdotibus audiebā. At nūc nisi ad
sexdecim aut ad quīdecim saltē cubitos ascēdat fluius regio
nem nō transcendit: Quæ regio si pportione in altū surgat: &
tātundem ad incrementū tēdat: vidētur mihi ægyptiū vtiq; hi
q̄ infra paludē incolūt cum aliā loca: tū vero eum qui vocatur
delta idē passuri omni futuro tēpore eam regionē nilo nō resla
gnante: quod aiebāt ipsi passuros aliquādo græcos. Nā cū au
dient omnē græcorū terrā pluvia perfundi nō fluminibus vt
suā dicebant fore: vt dēcepti aliquādo magna spe male efurēt.
Qui sermo hoc dicere vult græcos si nolit eis deus pluerē: sed
siccitate extinctū iri: vt quibus nihil aliud aq̄ nisi tantū: quod
ex ioue sumministratur. Atq; hæc q̄ ab ægyptiis in græcos di
cūtur recte habent. Age nūc vicissim dicā quomodo res apud
ipsos ægyptios habeant: Si vt superius dicebā quæ infra mem
phim est regio (hæc enim est quæ aufecāt) velit in altū aufe
cere proportionē pteriti tēporis quid aliud ægyptios: qui illic
incolūt q̄ existuros. Si neq; gustare ea q̄ ab ioue sunt: neq; a flumi
ne reslagnari queāt rura ipsorū. Isti nāq; ex oibus hoibus atq; ex
oibus ægyptiis maxime illaboratū percipiūt fructū: q̄ neq; pro
scindendis aratro sulcis: neq; subigendo solo: neq; aliud quicq;
exercendo eorū q̄ in aruis colendis cæteri mortales laborē to
lerant: sed postq̄ fluius sua sponte superueniens irrigauit rura
deseruit: & rursus irrigata deseruit: tūc in suū quisq; rus iacto se
mine lues immittit concitacōq; iuibus semine mellē deinde

EVTERPE

Bolbitinum.
Bucolium.
non natua
ostia.

Marca vrbs.
Apia vrbs.

Aegyptii q.

Nili exun-
datio.

Nilus solus
aura caret.

Thalis mile-
sii opinio vt
ait diodorus

posita nomina: vni saiticum: alteri mendesium. Nā q̄ bolbitinū & bucolū nominātur non sunt natua ostia. sed defossa. Huic meae opinioni tantā esse aegyptū: q̄ta ratione demonstrāui. Testimoniū etiā dat oraculum qd̄ ab ammonē est redditum quod ego posterius q̄ ita in animū induxeram circa egyptum audiui. Nā qui sunt ex vrbe marca & apia incolētes aegypti fines aphricam versus: q̄ sibi poeni nō aegyptii viderētur: quoq̄ perosi sacrorum ceremonias nolent bobus foeminis prohiberi: miserunt ad Ammonē negantes quicquā cum egyptiis sibi esse comune. Habitare enim le extra delta: nullūq̄ sibi cum illis linguā esse commercium: ac velle sibi fas esse omnia gustare. Hāc eos deus facere nō permisit: iniquiens aegyptum eam esse: quā nilus sup̄gressus irrigaret quicq̄ intra vrbe elephantinā incolētes ex hoc flumine potarent eos esse aegyptios. Hāc illis ita respōsa sunt. Porro nilus vbi inflatus est nō mō delta inundat: verū etiā plagā q̄ dicitur aphricana esse aliquoties & arabicam: idq̄ vtroq̄ versus duobz̄ dierū itinere: & amplius eo vel minus. De cuius fluminis natura neq̄ sacerdotibus q̄piā neq̄ ab alio villo percipere potui: cū prōptissimo forē animo ad hāc ab illis audiēda cur nilus aquis inflatus deueniret inchoans intumescere ab aestiuo solstitio: & centum vsq̄ dies & prope totidē diebus retro cederet relinquēs fluēta ita per omnē hyemē tenuis esse perseveret ad solstitiū rursus aestiuū. De his nihil omnino potui percipere ab aegyptiis sciscitādo num aiquā vim nilus haberet natura diuersa ceteris fluuiis. Hāc ego nolcēdi cupidus eos interrogabā & cur solus omnīū annū nullas ex se auras remitteret. De qua tamē aqua quidā græcorū insignes cū vellent effici sapiētia: trifariā dīseruerūt: quarū opinionū dyas ne mētione quidē dignas existimo nisi eatenus vt illas tātū significē. Earū vna ait ventos etesias esse in cā: vt nilus infletur phibētes eum effluere in mare. Atqui nōnunq̄ etesiae nondū spirauerunt: cum nilus id agit. Ad hāc si etesiae causa forēt: oportet alia quoq̄ flumina quēcūq̄ etesias obnoxia sunt idē quod nilus pati & eo magis quo tenuiora sunt minores gurgites exhibentia. Sūt aut multa in syria: multa in aphrica flumina: quae nihil tale patiūtur quale patitur nilus. Altera opinio est incredibilior quidē q̄ hāc quē dicta est: dictū tamē admirabilior quae ait illū q̄ ab oceano fluat stud efficere: ipsum vero oceanū orbi terrarū circūfluentē. Tertia opinio vt multo modestissima: ita longe falsissima est. Quippe quae nec ipsa aliquid dicit iniquēs e nubibus liquescens.

EVTERPE

Nili aura
cur nulla.

Sai vrb.

Syene
Corophis.
Mophis
Nili fontes.

Strabo in. 17
Hic herodo-
tū garrere pu-
tat vt cātum
vel modū vel
iocūditatem
quādā orōni
monstra ad-
hibeat.

Nilas tortu-
osus.

Tachōpsus
insula.

adtrahitur. Ita solem celsi huius rei esse cām. Idē mea sentētia
auctor est aeræ siccitatis in ea regione dū exequat trāsītū suū.
Ita semper aphricæ superiora estas optinet. Qd si finitū ac coeli
sitū imutaretur: vt vbi nūc aquilo sitū & hyems: ibi austri sit⁹
esset & meridiei & vbi austri: illic aquilo collocatus esset. Si hęc
ita haberēt. pfecto sol amotus e medio cēlo sub hyemē & aqua-
lonē mearet supra europā: quēadmodū nūc supra aphricā per-
trāsītūq; nobis omnē europā faceret (Opinor) eadē in istro: q̄
nunc facit in nilo. De aura autē q̄ nulla e nilo erat: hoc mea fert
opinio consentaneum esse e locis valde feruidis nihil respirare
aurā q̄ ab aliquo frigido loco flare gaudet. Verum hic ita sint
quēadmodū & sunt ab initio fuere. Nili tamē fontes nemo neq;
ęgyptiorū: neq; gręcorū: neq; aphrorū: cū quib⁹ in colloquū
veni se nosse professus est pter scribā sacrarū: mineturā pecuni-
arū apud ęgyptū in vrbe sai: q̄ mihi locari videbatur adfirmās
se id proculdubio nosse. Sic autē dicebat geminos esse montes
cacuminibus in acutū tendētibus inter sienē positos vrbē the-
baidis & elephantinā: quorum vni nomē esset corophi. Alteri
mophi: & ex eo medio nili fontes abyssos: hoc est immēse alti-
tudinis emanare. Cuius aque dimidiū ęgyptū versū & ventū
aquilonē fluere: reliquū dimidiū æthyopiā versū atq; austrū.
Qd autē abyssi foret fontes aiebat Plammethicū ęgypti regem
periculū huius rei fecisse: q̄ funibus multorū miliū passū con-
xis: & in fontes demissis: tamē ad fundū nō deuenisset. Scriba
hic si mō gesta fuerāt q̄ dicebat adfirmādo faciebat vt ego opi-
naret vortices quosdā illic ēē rapidos: ac refluxus quēadmodū
p̄cipitātis e mōtib⁹ aque nequit funis ad explorādū demissus
peruenire in fundū. Aliud ab vilo audire non potui: nisi cū ipse
inspiciūdī gratia ad elephātinā vsq; vrbē pfectus sum: qddā lō
gissimę narratiōis: qd ex fama illic iā ingrēdo adcepi etū ab vr-
be elephātina ad supiora esse locū adclūē: vbi necesse sit nauis
gio vtrinq; adligato tāq; boue p̄gere & si funis abrūpatur abire
nauigiū rapiēte. fluminis impetu. Abesse āt hūc locū vltra quat-
tuor dierū navigationē: esseq; ibi nilū tortuosum veluti mazan-
drū: & duodecim schœnorū: qb⁹ hūc in modū nauigare oport-
teret: & postea puenire planū in locū: vbi sit insula nilo circūflua
noie tachōpsō ab elephātina desup iā æthyopes incolere & di-
midiū insulæ. Nā alterū dimidiū incolere ęgyptios. Insulā cō-
tineri ingenti stagno: adcolētibus circū æthyopibus pastorib⁹:
in qd e nilo subuectus puenias in aluē: q̄ in stagnū diffunditur.

EVTERPE

synti eos cōuenissent:interrogarēturq; nūquid ampli⁹ haberēt
qđ referrēt de aphricæ desertis: rettulisse apud se fuisse virorū
p̄potētū filios p̄caces: eos cū in virilē ætatē adoleuissent cum
alia supuacua fuisse machinatos:tū vero ex sese quinq; sortitos
ad inspiciēdas aphricæ solitudines si quid āplius cernerēt q̄ hī
qui lōginquissima inspexissent. Orā.n.maritimā aphricæ aq-
loni obnoxia p̄cenos & p̄cenoꝝ p̄multas gētes ab ægypto in-
cipiētes oēm optinere vsq; ad p̄mōtorū solentē: qđ aphricā
terminat p̄ter id demū qđ aut græci optineant/ aut phœnices
supra maritimā orā:& eos q ad mare incolūt:feris vltiora ha-
bitari. Vltiora feris harenosa esse vāhemēterq; arida ac pr-
sus vasta. Igitur eos iuuenes ab æqualibus dimissos æqua atq;
cibarius probe instructos.Primū p loca hominibus habitata p-
rexissē:hāc p̄mensos in illā feris frequentē puenisse.ex ea p lo-
litudines iter fecisse inuentū zephyrū: pagratoꝝ multo spatio
fabulosi loci pluribus sane dieb⁹ aspexisse demū arbores in pla-
nicie quadā enatas ad easq; adcessisse:ac fructū q inerat decerp-
sisse:eisq; inter decerpēdū supuenisse quosdā infra mediocrem
viroꝝ staturā pusillos voce:q̄ nec a nasamonibus cognoscereſt:
nec nasamonū vocē ipsa cognosceret: & ab his dep̄hēsos:du-
ctosq; p̄ maximas paludes:atq; illas trāsgressos puenisse in vr-
bē:in qua vniuersi forēt:equali statura illis:q abduxissent colo-
re nigro: eā vrbe p̄ter labi grāde flumen ab hēpero ad orientē
solē fluēs:in quo adparerēt crocodili.Hactenus a me de sermōe
Ammonii Etearchi cōmemoratū sit: nisi q; is aiebat nasamōes
vt cyrenei referebāt reuertisse.& eos hoies:ad quos illi puenis-
sent oēs eē fallaces.Flumē āt qđ p̄terfluebat & Etearchus cōie-
ctabat nilū eē:& rō sic dictat.Ex aphrica.n.nilus fluit eāq; me-
diā secat: & vt ego ex aptis ignota cōiecto pari tractu atq; ister
meat. Ister nāq; fluēs ex celtis atq; vrbe pyrene pfluēs (Celtæ
āt sunt extra cippos Hercules cynēsiis finitimi oīum in europa
ad occasū habitātū vltimi):mediā europā scindit: totaq; p̄mē-
sus q̄ istriam mileſioꝝ coloni incolūt mari euxino finit & ister.
(Fluit.n.p terrā habitatā)inter primos cognoscit De nili vero
fontib⁹ nemo hēt qđ referat:& merito vtpote aphrica p q̄ fluit
deserta de eius fluxu:q̄ potuit lōgissimē repetēdo narrari dictū
est. Euadit āt in egyptū.Porro egyptus mōtanc ciliæ fere op-
posita est. Hinc recta ad sinopē in pōto euxino sitā qnq; dierū
interest viro expedito.Sinope āt istro mare irrūpēti ex aduerso
est sita. Itā nilus totā permeans aphricā videtur mihi æquarā

Nili fluxus.

Aphrica

Ister.

Pyrene.

Celtæ.

Cippi

herculus

Cynēsi.

Sinope.

EVTERPE

Qui etiam non exiguis adficiuntur cōmodis. Nā neq̃ ere dō
 mētica aliquid cōterunt: neq̃ erogant sed corū singulis quoti-
 die cibi sacri cocti præsto sunt & carnis bubulæ : & anserinæ
 satis abundeq̃. Vinū quoq̃ vineale traditur. De piscibus gulta-
 re nefas est illis fabas ægyptiū in sua terra ne admodum serunt
 neq̃ natas: aut crudas: aut in aqua coctas edunt. Sacerdotes ve-
 ro ne aspicere quidē sustinent arbitrātes haud mundū illud le-
 gumen esse. Initiātur non sigillatim cutq̃ deorū: sed gregatim.
 quorū vnus est pontifex: Vbi quis defunctus est filius eius sub-
 rogatur. Boues mares epaphi esse censent. eaq̃ de re hūc in mo-
 dum explorant. Si pilū in eo nigrū vel vnum viderent nequaq̃
 mūdum censent. Explorat autē hæc sacerdotum aliqui ad id
 constitutus. Lingua pecudis cū stantis erectæ: tum resupinate
 exerendo si immūda sit his signis: que ego alio referā in libro.
 Inspicit & caudæ pilos nunquid habeat secundū naturam pro-
 creatos. Nam si fuerit his omnibus munda: notat adligato cor-
 nibus canabo Deinde adplicat a terra sigillari annulo impressa
 atq̃ ita abducunt. Nā immolare nō notatam poena morte lan-
 cita est. & hunc quidē in modū pecus probatur. Sacrificandi
 autē is eis est ritus. Pecude q̃ obsignata est ad arā vbi immola-
 uit abducta: pyrā incendūt. Deinde supra pecudem libato cō-
 tra templū vino ac deo inuocato eam mactant : mactate caput
 asportant in forū si nundinæ sint & eis græci negociatores ad-
 fuerint: atq̃ illis vendunt qui si nō adfuerint in flumen abiiciūt
 Execrantur autē capita in hæc verba. Siquid mali aut ipsis im-
 molantibus aut vniuersæ ægypto futurū sit id in caput hoc cō-
 uertatur. Eodē ritu circa capita pecudū immolandorū & vini
 libamina omnes pariter ægyptiū ad omnia templa vtūtur: atq̃
 ex hoc ritu nemo ægyptiorum de capite illius animantis degu-
 stat. Est tamen sacrorum delectus: & alius apud alia tēpla ado-
 lendi modus ab eis institutus. Quē vero aut dæmonē maximū:
 ægunt: hunc pergā dicere. Posteaq̃ ieiunauerūt pridie festi atq̃
 obdormierūt: vaccā immolant eaq̃ corio extūt. & toto aluo va-
 cuant. Intestina intra ventrē adipēq̃ linqūt: crura truncāt: &
 extremos lūbos: armosq̃: ac ceruicem. His actis reliquū vaccæ
 corpus stipant panibus puris: & melle: & vua passa: & ficis: & tu-
 re: & mirra: atq̃ aliis odoribus. Vbi hæc infererunt adolenti:
 multum vini: oleiq̃ infundentes. Ieiuni tamen priusq̃ sacrifi-
 cent. Dum sacrificium ardet: omnes verberantur. Posteaq̃ epu-
 lauerunt dapes ex sacrificiū reliquis proponuntur. Boues ma-

**Ægyptiorū
 sacerdotum
 cibi.
 Fabæ.**

**Boues.
 Mares.**

**Sacrificandi
 ritus.**

*Execratio ca-
 pitis*

**Perga dæmō
 Vacca imo-
 lata.**

Boues.

EVTERPE

- Amphitryō.** lio imposuere Amphitryonis. Qd̄ ita se habere cum multa mihi indicia sunt. Tū vero illud q̄ huius Hercules vterq; parēs Amphitryon & almena fuerunt ab ægypto oriundī. Ideoq; ægyptii negant se aut Neptuni: aut tyndaridarum nomen nolle: neq; hos deos inter cæteros admiserunt. Quod si nomen demonis vilius a græcis mutuati essent: non minus imo vel magis istorū mentionem fuissent habituri. Si etiam nūc nauiculariam exercebant: & vlli græcorum nauicularii erant vt credo: & mea fere opinio. Quapropter istorū potius deoꝝ q̄ herculis nomē ægypti percipissent. Atqui vetustus quidā deus est apud ægyptios hercules: & vt ipsi aiunt decē & septē annoꝝ milibus ad Amasim regē: ex quo Herculē ex octo diis qui duodecim erant vnū esse arbitrantur. Quibus ego de rebus certior fieri cupiens: a quibus possem in tyrū & phœnicem nauigauī: q̄ ibi templū Herculis esse audire: quod & vidi opulēter exornatū cū altis multis donariis: tū vero duobus cippis altero ex auro ex octo: altero ex lapide smaragdo maiore in modū splendente p̄ noctē. Veniensq; in colloquiū cū dei sacerdotibus percōctabar quātū tēporis foret ex quo id templū fuisset extructū. Cōperi ne hos quidē cōgruere cū græcis quippe dicentes ab vrbe condita fuisse dei templū pariter extructū: esse autē a Tyro cōdita annoꝝ duo milia ac trecentos. Vidi p̄terea Tyri etiā aliud herculis templū cognomine thassī: quinetiā in thassum profectus sum: vbi inueni tēplum a phœnicibus cōditum: qui ad inuestigandā europam nauigantes thassum cōdiderūt: quod quinq; viroꝝ ætatibus prius fuit q̄ Hercules Amphitryonis in græcia existeret. Hæc quæ cōmemorantur plane declarant Herculem vetustum deum esse. Eoq; videntur hi rectissime facere e græcis: qui bifariam Herculi templa ædificanda colendaq; censuerunt: vni quidem vt immortalī cognomine Olympio immolantes: alteri vero vt heroi parentātes. Alia quoq; multa inconsiderate græci loquūtur: quorum & hæc inepta fabula est: quam de Hercule ferunt eum cum in ægyptum peruenisset ab ægyptiis redimitū tanquam Ioui immolandū sub pompa fuisse educū: ac tātis per quietem tenuisse: dū illi ante aram cum stetissent ibi ad vim cōuersum oēs interemisse. Quæ cum dicunt græci videntur mihi se & naturæ ægyptiorum & morum ignaros prorsus ostēdere. Quibus enim nullam pecudē fas est immolare: p̄ter sues: p̄terq; boues mares & vitulos dū modo mundos & anseres: hi qua ratione immolarent homines: aut quomodo Hercules cū q̄ vnus
- Almena.**
- Hercules vetustus.**
- Amasis rex.**
- Cippi duo**
- Herculis.**
- Tyri tēpus.**
- Thassus.**
- Hercules**
- Thassus vrbs**
- Hercules olympius**
- Herculis fabula.**
- Ægyptiorū victimæ.**

EVTERPE

Mentula
ingens.
Melampus.

Bacchum canentes sequuntur. Cur autē mentulam habeat iusto maiore statua & vñū corporis membrum agitet redditur ab eis ratio: vt iā Melampus Amythaonis filius non imperitus huius sacri: sed peritus fuisse videatur. Siquidē Melampus fuit: q̄ gr̄cis Dionysii. i. i. Liberi patris vel Bacchi nomen & sacrificium & pōpā phalli enarravit: nō tamē omnē plane rationē cōplexus. Verum hi qui post hunc extiterunt sophistæ rē in maius explicauerunt. Itaq̄ phallum Dionysio missum narrādi Melampus auctor extitit: a quo edocti gr̄ci faciunt ea quę faciūt. Equidē Melampodē ego virum fuisse sapientē diminutionēq̄ sibi ipsi cōparasse: eundēq̄ cum alia multa ab ægypto adcepta gr̄cis enarrasse: tum vero nōnulla de Dionysio tamē cōmutata. Neq̄ .n. dixerim quę in ægypto fiunt huic deo cōgruere cum his q̄ in gr̄cia. Non cōsentanea essent gr̄cis nō autē nuper introducta. Neq̄ tamē credā ægyptios a gr̄cis fuisse mutatos aut hoc aut aliud quippiā: sed Melampodē quę ad Dionysiu pertinet audisse ex Cadmo aliisq̄ tyriis: qui cum e phoenice venerunt in terrā quę nūc bæotia adpellatur. Adeo deorum omniū nomina ferme ex ægypto in gr̄ciam peruenerūt. Idq̄ ego ex barbaris sciscitatus ita rē habere comperio: ac reor ex ægypto præcipue venisse: & iccirco illic nō esse vsquā nomina neq̄ Neptunii: neq̄ castoris: quę admodū a me superius dictum est: neq̄ Iunonis: neq̄ Vestæ: neq̄ Themis: neq̄ gratiarū: neq̄ Nereidū: neq̄ aliorū deorū. Dico autē quę ipsi ægyptiī: qui se negāt deorum agnoscere nomina. Qui dii vidētur mihi a pelagis fuisse nominati: p̄ter Neptunū: quē ab aphyricanis audierūt. Nā neptunī nomē ab initio nō vsurpauerant nisi aphyri semp hunc deū in honore habuissent. Eū ægyptiī igitur putant esse: sed nullo honore prosequuntur. Hęc itaq̄ & alia p̄terea q̄ ego referā gr̄ci sunt ab ægyptiis mutuati: sed non id vt Mercurii statuā facerent porrecto cum veretro. Verū a pelagis & primi ex omnibus gr̄cis athenienses: & ab his deinceps alii. Nā prestabāt inter gr̄cos ea tēpestare athenienses: in quorum regione. permixti pelasgi habitāt: ex quo ceperunt pro gr̄cis haberi. Hęc quę dico quisquis cabyrorū sacra imitatur: quibus thracerini tiantur: nouit a pelagis esse sumpta. Nā samothraciam quodā incoluerunt hi pelasgi: qui cum atheniensibus vna habitauerūt a quibus samothraces cerimonias mutuātur. Itaq̄ primi e gr̄cis athenienses a pelagis edocti statuas mercurii erecta tenere virilia idē factitauerūt. De qua re pelasgi sacru quēdam sermo.

Bæotia
Deorum na-
tura.
Neptuni
nomen.
Castoris.
Iunonis.
Vestæ.
Themis gra-
tiarum & ne-
reidū noia.

Mercurii
statuæ.

Thraces.
Samotheacia

Samothea-
ces.

EVTERPE

Promeneæ.
Timareta.
Nicædra.

Columbæ.
Dodoneæ.
Colûbæ vox.

Divinationis au-
tores Egypti

Bubastis
Urbs
Busris
Isidis templū.
Demeter.
Ceres. Butis
Urbs.
Papremus
urbs.

Ita referēbāt dodonæorū sacerdotes cū adfensu cæterorū do-
donæorū tēplo vicinorū: q̄rū antiquissimæ nomē erat Promenæ
proximæ Timaretæ: minimæ natu Nicædræ: de qbus ita mea fert
opinio. Si re vera phœnices oblegauerūt fœminas sacerdotes
& earū alterā in aphrica alterā in græcia vendiderūt. Hæc q̄ in
græcia illa q̄ pelasgia vocabat̄ venit: eā esse q̄ apud thespotos
venit: atq; deinde ancillatē ibidē cōdidisse sub fago enata fanū
Iouis quæadmodū mos erat, Thebis ministrare in Iouis tēplo:
hic pcessit ut hic memoria ei⁹ haberet: atq; hic oraculū institutū:
& posteaq̄ illā linguā græcā adcepit dixisse aiūt sororē suā i a-
phrica ab eis dē phœnicib⁹ (vt ipsa fuisset) venūdātā. Qd̄ at mu-
lieres a dodonæis colûbæ vocatæ sunt: ob id mihi videt̄ factū
quia barbaræ essent: q̄ videlicet simile quiddā aurbus sonaret.
Interiecto deinde tēpore colûbā humanavocē locutū aiūt post-
q̄ more ipsorū mulier locuta est tādīu volucris modo sonare vi-
sa q̄ diu barbare loquebatur. Nā colûba quodāmodo humanā
vocē sonat. Nigrā autē colûbā eē dicētes egyptiā fœminā si-
gnificāt. Sūt itaq; simillima inter se oracula: & illud apud the-
bas ægyptias: & hoc apud dodonā. Estq; diuinādi in tēplis ra-
tio ab ægypto ascita cū ipsi ægyptiū extiterūt principes cōuen-
tus: & pōpas: & cōciliabula factitandi: & ab eis græci didicerūt
Cuius rei hoc apud me argumentū est q̄ illas cōstet priſcis tē-
poribus: græcanica vero recens fuisse instituta: nec semel quot-
annis cōuentū agere ægyptios: sed frequēter cū alibi: tū p̄cipue
ac studiosissime in vrbe bubasti in honorē dianæ: secūdo loco i
vrbe busiri in honorē Isidis. In qua vrbe maximū est tēplū isis:
ipsa in medio delta ægypti sita. Est autē isis q̄ græca lin-
gua dicitur dēmeter. i. ceres. Tertio gradu in vrbe sami in ho-
norē mineruæ. Quarto heliopoli in honorē solis. quinto in vr-
be buti in honorē Iatonæ. sexto in vrbe papremi in honorem
martis. Cæterū posteaq̄ se cōferunt in vrbe bubasti q̄ faciūt. na-
uigāt. n. viri pariter & mulieres: magna in singulis nauibus ytro-
rūq; multitudo. Inter nauigandū aliæ due mulieres aliquot cre-
pitacula tenētes plaudūt. Viri tibiis canūt. Cæteri cætereq; mo-
dulantur manuq; cōplodūt. Ita nauigādo vt ad quāq; vrbe p-
ueniunt talia agūt adpulsā ad terrā nauis: mulierū aliæ ea q̄ dixi
faciūt: aliæ cōpellātes eius vrbis fœminas ingerūt pbra: aliæ
saltāt: aliæ surgētes retrahunt illas. Talia ad singulas ciuitates
flumē adcolētes agūt. Cū ad vrbe bubastū peruētum est: diē fe-
stū celebrāt magnus hostiis offerēdis. Quo infesto plus vini vi-

EVTERPE

ægyptiæ feræ. non facturas illas fuisse adlegāt. Mihi aut̃ ista facientes nō probantur. **Ægyptii** cū in aliis ad sacra pertinetibus: tū vero in his superfluo se agūt. Cæterū ægypt⁹ cū sit aphricæ finitima: nō tamen admodū feris est frequens: q̃ vero illic sunt: eæ oēs p̃ sacris habentur partim māsuetæ: partim immāsuetæ. Qua autē causa pro sacris habentur si dixerō ad res diuinas oratio mea descenderet: quas ego in primis enarrare deuito: quarūq; quicquid dixi id necesse coactus tñ delibādo dixi. Consuetudo q̃ de feris est ita habet. Earū educādarum curā seorsum a cæteris ægyptiī atq; egyptiæ suscipiūt. In quo honore filius patri succedit His feris omnes qui in vrbibus sunt vota persoluunt: quæ susceperunt illi deo cuius illa fera est hunc in modū. Derafis filiorū capitibus aut in torū: aut ex media: aut ex tertia parte adpendunt crines vna in lance: & in altera tantundē argenti: quæ pecunia cū lācem traxerit: eam tradunt curatori ferarū: Ille p̃ hoc amputatū piscem præbet feris escam Talis enim cibus illis præbetur: quarū si quam quis necauerit si volens morte mulctetur: sin inuitus plectitur ea multa: quā sacerdotes statuerint. Quisquis tamen Ibim aut accipitrē necauerit siue volens: siue nolens necessario morte adficitur. Sed cū multæ sint feræ: quæ vna cum hominibus victitent. multo tamen plures essent nisi res hæc officeret felibus. Feles posteaq; sunt enixæ nō amplius adeūt masculos. Eas isti coeundi gratia indagantes tamen potiri nequeūt. Ergo cōtra illas talia cōminiscuntur. Ereptos aut subreptos earū foetus occidunt: non tamen occisos edunt. Ille filiis orbatæ cupiditate aliorū (Amantissima. n. filiorū fera est) Ita demū ad mares se conferunt. Felē incensa strue diuina res occupat. Nā quoties ignem extinguere neglexerūt ægyptiī custodias felū dispositi agūt. At ille aut in trudendo sese hominibus: aut transiliendo in ignē insiliunt. Hoc dū cōtingit: ingenti luctu addiuntur ægyptiī. Quibuscūq; autem in domibus vltro felis oppetit mortē: earum domos habitatores cuncti sola supercilia eradunt: totū autem corpus & caput: in quorum domibus sic moritur canis. Effertuntur feles mortuæ ad sacra testæ: vbi falsæ sepeliuntur in vrbe bubasti. Canes in sua quisq; vrbe tumultant sacratis in oculis eodē quo canes modo indagatores sepeliūtur. Nam mygalas. i. murus araneos. & accipitres in vrbē butum abspoliunt. Vrsos autem qui sacri sunt: & lupos non multo vulpibus grandiores eo loci sepeliunt vbi iacentes inueniunt. At crocodilo talis inest natura: vt quatuor mēsis

Capita dera-
sa.

Ferarū inter-
fecta.

Ibis
Accipiter.

Feles.

Felis filiorū
amantissima.

Feles mortuæ

Canis.
Mygale.
Aranei.
Accipitres.
Butus.
Vrsi. Lupi.
Crocodili
natura:

EVTERPE

cancellatis dētibus fulgida cauda: equina voce. Magnitudine maximi tauri tā crasso corio: vt ex eo arefacto fiāt pila missilia. Gignūtūr p̄terea in fluuio aquatilia q̄dā: quæ ægyptii sacrata esse arbitrātūr. Arbitrātūr itē sacri gen^o pisciū: q̄d vocat squamofum atq; etiā anguillā. Hos pisces aiūt sacros esse. Ex volucris vero vulpāsaris. Est & alia volucris sacra nomine phœnix: quam eq̄dē nōq̄ vidi nisi in pictura. Etenim perrara ad eos cōmeat quingētesimo quoq; (vt aiūt heliopolitani) āno & tūc demū: & cū pater eius decessit. Is si picturæ adsimilis est: talis tātusq; est pennę coloris partim rubidi maxima ex parte cū habitu tū magnitudine similitus aquilæ: eū aiūt (q̄d mihi nō sit verisimile) hoc excogitare. Ex arabia pficiscētē in templum Solis gestare patrē myrra obuolutū: & in eo tēplo humare. Sic boli expōsi = aūt gestare primū ex myrra ouū cōponere q̄tū ipse ferre possit. Deinde ferēdo illud experiri. Hoc expertū ita demū ouū exenatere: atq; in illud parentē inferre: & qua parte ouū exinaniuit, patrē q̄ intulit eā partē alia myrra inducere: & cū tātūdē ponderis imposito parēte effectū sit. Obstructo rursus foramine baulare illud in tēplū solis. hæc facere hāc aū cōmemorant. At circa thebas sunt sacri serpētes nihil oīno hominibus noxii pusillo corpore: binis prædicti cornibus e summo vertice enatis: quos defunctos in Iouis ædē sepeliūt. huic. n. deo sacros illos esse p̄dicant. Est arabiz locus ad butim urbem fere positus: ad quē locū ego me cōtuli: q̄ audirē volucres esse serpentes: eo cū pueni ossa serpentū aspexi: & spinas multitudine supra fidē ad enarandū: quarū a ceni erāt magni: & his alii atq; alii minores ingēti numero. Est autē hic locus vbi spinæ p̄iectæ iacebant huiusmodi ex arctis montibus exporrigitur in vastā planiciem ægyptiæ cōtiguā. Fertur ex arabia serpentes alatos in eūte statim vere in ægyptū volare: sed eis ad ingressum planicie occurrētēs aues ibides nō p̄termittē: atq; ipsos interimere: & q̄b id opus ibidē magno in honore ab ægyptiis haberi. Arabes aiūt cōfītētibus & ipsīs ægyptiis iecirco se his auib; honorē exhibere. Eius auis species talis est: nigra tota vehemēter est. Cruribus gruinis: rostro maxima ex parte adunco: eadē qua crux magnitudine: & hæc quidē species est nigrarū: q̄ cū serpētibus pugnat. At earū q̄ pedes humanis similes habēt. Nā bifariæ ibides sunt gracile caput: ac totū collū pennæ candidæ p̄ter caput ceruicēq; & extrema alarū & natū: q̄ omnia q̄ dixi sunt vehemēter nigra: crura & facies alteri cōsentanea. Serpentis pora-

Anguilla
Phoenix.
Phœnicis
meminit Plin^o
ni^o i. 10. cap. 2
q maniliū vti
opinione di
uus aut hieo
nym^o in sym
boli. expōsi =
tiōe multa de
phœnicie He
rodoti verbis
cōtraria scri
bit nihilomi
n^o Herodoto
plinius ferme
congruit.
Serpentes
sacri.

Serpentes
alati.

Plini^o in. 10.
lib. cap. 28.
Ibes sacrę.
Ibides forma.
Crex.

EV TERPE

bacchica adpellantur ab ægypto & pythagora ortū ducētibus. Nā his ceremoniis participatē laneis indutū vestibus hūari religiosum est. De qbus sacra reddūt rō. Alia insup sunt ab ægyptis ex cogitata: q̄s mensis diesue cuius deorū sit: & quos q̄s die genitus qualia sortietur: & q̄ mortē obibit: & qualis existet. Qui bus rebus qui in poeti versati sunt: vsi fuerūt: plura quinetiā ab eis p̄digia cōperta sunt q̄ a cæteris omnibus hominibus. Nam cū p̄digiū extitit scribūt id obseruātes quomō euenierit, & si qñ postmodū huius simile extiterit exēplo prioris putāt euenturū. Diuinatio apud eos ita est cōstitutā: vt eius artificii nulli mortaliū vēdicetur: sed certis diis. Sigdē herculis illic oraculū est: & apollinis: & mineruæ: dianæq; ac martis: & iouis: sed qd̄ p̄ci puo honore colūt ex oībus oraculis latonē est in vrbe buti. Verū hęc vaticinia nō eodē mō sunt oīa instituta: sed differētet. Iam vero medicina apud eos hūc in modū est distributa: vt singulorū morborum sunt medici. nō plurū. Itaq; oīa referta sunt medicis. Alii. n. sunt ocularii curādīs oculis cōstituti. Alii capiti alii dētibus: alii alui partib⁹ alii morbis occultis. Luctus eorū dē ac sepulturæ tales sunt. Quibuscūq; domesticis aliq; decessit hō alicui⁹ momēti: Ibi oīs muliebris sexus familia caput sibi & vultū oblinīt luto. Deinde relicto domi cadauere ip̄sē p̄ vrbe vagantes se plangūt succintæ nudatis māmellis & cū eis proximę quæq; Altera ex parte viri & ip̄si expectorati se vberāt. His actis ita demū ad cōdiendū portāt. Sūt at̄ certi ad hoc ipsum cōstituti: qui hoc artificii faciāt: qui cū ad ipsos cadauer portatū est. ostēdunt his: qui portauerūt exēplaria mortuorū lignea pingēdo ad simulara: & eorū vnū adcuratissime fabre factū esse aiunt: cuius ego nomen si nūcupauero: haud faciam sanctē. Alterū illo inferius ac vilioris præciū. Tertiū vilissimū edicētes sciscitāt ab his ad qd̄ exēplū velint effingi mortuū suū. Isti conuento de precio illic abeunt. At hi qui relinquuntur in ædibus hunc in modum diligentissime condiunt corpus ante omnia in curuo ferro cerebrum per nares educūt: vt quāq; partem educentes: ita locum eius medicamentis explentes. Dehinc acutissimo lapide æthiopico circa ilia conscindunt: atq; illac omnē aluū protrahunt: q̄ vbi repurgarūt: ac vino phœniceo expleuerūt: rursus odoribus contusis referciūt: tū oīa cōplētes cōtusa myrra pura: & casia: & cæteris excepto ture odorib⁹ iterū consuunt. Vbi hęc fecere salūt intro abditum septuaginta dies. Nā diutius salire nō licet. Exactis septuaginta diebus

Prodigia

Diuinatio

Herculis

Apollinis

Mineruæ

Dianæ

Martis

Iouis & La-

tonę oracula

Butis vrbs.

Medicina

Pluriū lugen-
tiū mos.

Lignea mor-
tuorum exē-
plaria.

Triplex sepe
hēdi modus

Humandi
mos.

EVTERPE

Danaus.
 Lynceus.
 Perseus.
 Chemitani.
 Gorgonis
 caput.
 Gymnicum
 certamen.

Lotos.

Panes assi.
 Loti radix.

Iuncus esui
 aptus.

Pisces grega-
 les in flumini-
 bus.
 Pisces in
 stagnis.

constantiq; mihi cur eis solis consuescet adparere pleus: & cur in edendo gymnico certamine ab ægyptiis discreparet: aiebāt perseum ex ipsos; ciuitate esse oriundū. Danaum. n. & lynceū: qui essent chemitani nauigasse in græciā: a quibus originē gra datim ducendo deueniebant ad perseū. Hunc in ægyptū profectū: quē & græci dicūt gratia adferēdi ex aphryca caput gorgonis: venisse quoq; ad ipsos: ac cognatos oēs agnouisse: quos postq; didicisset & nomen chemis ex mare audisset in ægyptū venisse: & gymniciū certamen celebrari iussisse. Hæc omnia opinantur ægyptii: qui supra paludes incolūt. Qui vero in paludibus vtūtur eisdē qbus ceteri ægyptii moribus cū in aliis: tū in habēdis singulis vxorib; quēadmodū græci. Cæterū ad vidē facilitatē alia sunt eis excogitata. Si quidē cū flumini plenus cāpos inundauit: in ipsa aqua exorīt ingēs vis liliorū: q̄ loton ægyptiū vocāt. Ea vbi demessuerunt ad solē exiccant. Deidē qđ mediū loti est papaueri adsimile postq; coxerūt ex eo faciūt panes assos. Est autē huius loti radix quoq; esculēta etiā suauitate præstāri orbiculata mali magnitudine. Sunt & alia lilia rosis similia & ipsa in flumine nascēta: quos fructus ī alio calice germinans e terra simillimus specie ē fauo vespērū. In eo esculēta qđam instar nuclei oliuē coagmentata innascunt: quē & tenera comedūtur & arefacta. iam vero iuncum annuū vbi e paludib; excerpterunt superiorē eius partē amputant: quā in aliud qđdā conuertunt: quod relictum est inferius longitudine cubitali id edunt pariter: ac venundāt. Eo si qui admodū suauī vti cupiūt in luculento furno torrefactū ita comedunt. Sūt p̄terea ex eis qui solū piscibus victitant: quos vbi ceperunt exēteratos ad solem desiccant: exiccatifq; deinde vescūtur. In fluminibus non fere gignūtur pisces gregales. Qui nutritur in stagnis hæc faciunt. Simulac incessit eis libido gignēdi gregatim in mare enatāt. Ducibus masculis geniturā spargētibus: q̄ fœminę consecutantes recuruando se ex ea cōcipiunt. Eadē vbi pregnantes in mari sunt effecte remeant oēs rursus ad sibi cōsueta non amplius eorūdem ductu: sed fœminarū. Ducunt. n. ille quēadmodū fecerant mares gregatim oua fundētes istar milii parua: q̄ mares adētes deuorant. Sunt autē ea tāq̄ milii grana pisces ex quos; reliquiis nō deuoratis sed nutritis: pisces fiunt. ex his piscibus qui capiūtur dū in mare meant hi detrita dextra q̄ ea de causa patiūtur q̄ in mare dū tēdūt a sinistra terrā legūt: rursus eadē via reuertētes icursant atq; offensant cōtingēdo tere-

EVTERPE

admotus dirigit nauim horū nauigiorū ingens apud illos est copia: quorū quædā ferunt multa milia talentorū pondo cum regionē supergressus est nilus sole vrbes adparent eatenus exstantes vt insulis ægæi maris fere adsimiles esse videantur. Nā cætera ægypti pelagus efficiūtur: ipsæq; vrbes: quæ sole extāt stationes nauū faciūt: nec iam cū hoc cōtingit per alueum fluminis sed per mediū cāpi nauigatur ex naucrate quidē memphim versus non iam iuxta pyramides ipsas sed iuxta acumen deltæ. A mari autē & canabo naucratem versus per campū: ad anthyllā vrbē venies: & ad vrbē quæ vocatur Archandri. Hæc vrbū anthylla: quæ est insignis datur peculiaris in calceamēta vxori semper eius qui in ægypto regnat. Quod factū est ex quo ægyptus fuit ditionis persarū. Altera videtur mihi nomen habere ab archandro danai genero phthui achæi filio. Archandri .n. vrbs nominatur. Quod si alius quisq; archāder esset: nequaquæ ægyptiū nomen foret. Hactenus quæ vidi: quæ noui: quæ inter rogati dicta sunt. hīc pergā disserere de ægypto quæ audiebā addēs aliquid quod ipse videri. Minē qui primus apud ægyptū regnauit aiebāt sacerdotes iunxisse pōtibz nilū ad mēphī. Nam eū aphricā versus totū pterlabi montē p̄simminū: & supra memphim centū circiter stadia meridiē versus adgesta humo ad amphractū flūminis arefecisse pristinū alueū: ita flumen factū sibi alueo per mediū mōtium fluere. Adeo nūc quoq; sub persis iste anfractus nili tāq; coercitus fluat magnis p̄sidiis custoditur quotannis obsecptus aggeribus. Quos si refrigerēs flumen velit ea parte redūdare omnis memphis adibit pericūlum: ne aquis operiatur. Ab hoc mine qui primus extitit rex id vnde fuit amnis effectū terrestre: ibiq; ab eodē vrbē hanc conditam: quæ nūc memphis adpellatur. est. n. mēphis in angustiis ægypti sita. & exteri⁹ aquilonē versus & vesperū ex flumine effossum esse stagnū. Nā ab aurora ipse nilus arcet: & ab eodē in ea vrbe extructū hoc templū vulcani tum magnū: tū memoratū dignissimū. Post hunc recensēbant libro sacerdotes nominatim alios trecentos ac triginta reges. In quibus tot etatibus hominū decem & octō fuissent ethyopes: & vna mulier alienigena. Ceteri viri indigenæ. Mulieri q; regnauit fuisse nomen idem qd regine babylonice Nitocris: q; dicebāt vltā fuisse fratrem: ab ægyptiis apud quos regnabat interemptū: & si vbi hunc interemerāt regnū ad hāc detulissent. Vltā autē fratrem dolo multis ægyptiorū absumptis. Nā extruxisse eā per magnū ædificium subterraneū

Naucrates.

Anthylla
vrbs.
Archandri
vrbs.

Menā diodoro
in 2. lib.
nō omnium
primū apud
egyptios re-
gnasse dicit:
sed post deos
Mines rex.
Psimminus
mons.

Memphis.

Vulcani
templū.

Nitocris
regina.

per causam quidē noui operis : animo autē aliud agitantem & conuocatis ad cōuiuiū multis: quos præcipue nouerat fraternæ cædis auctores fuisse: per oraculū quēdā specum immisisse flumen discubentibus. Hæc demū de illa referebant præterq̃ q̃ vbi hoc fecisset conuersisse eā multo cinere ædificiū: quo impunita esset. Aliorū autē regum nullū referebāt clarū opus editum nisi vnus: qui postremus horū extitit mœris. hūc. n. ædificasse memoratu digna vulcani vestibula ad ventū aquilonem vergentia : & stagnū effodisse cuius quot sint in ambitu stadia posteri⁹ aperiā: & pyramides in ea extruxisse: de quarū magnitudine simul cū ipsius lacu mentionē faciam. Hunc itaq̃ tantū operū edidisse alios autē nihil prorsus. Quos ego p̃tergressus eius qui his successit nomine Sesostris mētionē habeo. Istum dicebant sacerdotes primū longis nauibus ex arabico sinu p̃- & cū rubri maris adcolas in suā potestate redegissee: p̃gressum: q̃ lōgius venisse in mare iā vadolum & proinde nō nauigabile. Illinc vbi retro se ad ægyptū recepisse secūdum sacerdotū cō- memoratiōē coactō ingenti exercitu per continentē prexisse: oēsq̃ gentes vt in quāq̃ incidebat subegisse. Et quascunq̃ earū nanciscebatur feroces & vehemēter studiosas libertatis in earū regionibus cippos statuebat inscriptos literis sui nominis : & patriæ & q̃ referret ipsum illos vī subegisse. Quarū vero vrbes nullo prælio nulloq̃ negotio cepisset: his cippos inscripsit: tū eisdē literas: quas scripserat ei gentibus quę viriles extiterant: tū muliebria genitalis planū facere volens illos haud quāq̃ viriles extitisse. Hæc faciendo peregit continentē donec ex asia in europā transgressus scythas subegit & thraces: ad quos vsq̃ & non vltēri⁹ mihi videtur ægyptius exercitus puenisse quoniam in istorū terra tituli non vltra positi demonstrātur. Hinc digressus retro abiit & posteaq̃ ad phasim subsedit: quid deinceps nō habeo quod dicā: an ipse rex Sesostris diuiso suo exercitu aliquantulū copiarū reliquerit ad eam regionē incolendā: an aliqui militū p̃tessi peregrinatiōis circa fluuiū phasim sub- stiterint. Nam colchi vidētur ægyptiū esse: quod ipse prius no- tum q̃ ex aliis auditū refero. cuius rei cū mihi cupidō incessisset vt vtroq̃q̃ perconstarer : magis colchi reminiscebantur ægyptiorum q̃ ægyptiū colchorū. Dicebāt tamen ægyptiū se opinari colchos e sesostris esse exercitu. Ipse ex hoc coniecturā capiebam q̃ atro colore sunt & crispo capillo tam & si hoc p̃ nihilo putari posset: cum & alii sint huiuscemodi: sed quod isti p̃cipue:

Mæris rex.

Vulcani ve-
stibula.Sesostris rex
Hūc sesosim
diodorus si-
culus in scdo
adpellat non
āt sesostrēm.Cippi seso-
stris nomine
inscripti.Scythiæ
thraces.

Phasis.

Colchi.

EVTERPE

Circuncisio

Macrones.

Linū col-
chicum.

Sardoniciū

linum.

Aegyptiacū

linum.

Sesostris epi-
taphiū & ima-
go nō autem
mēnonis.

Sesostres apd
diodorū sicu-
lū nō legitur:
sed semp se-
solis.

præter ea q̄ soli omnium hominū colchi & ægyptiū: & æthiopes
ab initio statim pudenda circūcidūt. Nā & phœnices & syrii q̄
sunt in palestina didicisse id ab ægyptiis & ipsi cōfiterēt. Syrii
vero qui flumiū thermōdōtē: & partheniū adcolūt: & hōi con-
termini macrones a colchis didicisse se aiunt. Hi. n. ex hoibus
soli sunt: q̄ circūcidūtur: & in hoc faciēdo agnoscūtur ægyptiū
esse. Tñ ægyptiū atq̄ ethyopes nō queo dicere vtri ab vtris di-
dicerint. Nā videt̄ esse p̄ antiquū. Sed q̄ ex ægypto q̄ illic cō-
merciū habuerūt didicerint: magnū mihi sit hoc testimoniū q̄
hi phœnices q̄ cū græcia cōsuetudinē hñt nō āpius circa vtri-
lia imitant̄ ægyptios: sed eorū q̄ postea pcreant̄: virilia nō circū-
cidūt. agedū & aliud de colchis dicā eos eē similes ægyptiorū.
Hi soli atq̄ ægyptiū linū eadē rōe opant̄: ois vtrorūq̄ vita piter
& lingua cōlētanea ē. Linū āt colchicū a græcis sardoniciū ad-
pellat̄: cū illud qd̄ ab ægypto venit adpelles ægyptiacū. Titulo-
rū quos sesostris rex ægypti regiōatim erexit pleriq̄ itā icolūes
nō extāt. Quos dā in syria palestina ipse vidi inscriptos: tū quos
dixi lris: tū mulieribus genitalibus. Circa ionia quoq̄ due hñt
vtri figurę vident̄ in petris incisę: vna qdē q̄ ex epheso i phocēā
itūt. Altera vero: q̄ e sardibus smimā versus. in quarū vterq̄ in-
sculptus est vir magnitudine q̄ nū palmarū dextra spiculū te-
nens: sinistra arcus: ceterāq̄ itē armaturā. Etenim ægyptiacā &
æthiopiā gestās: & ex altero ad alterū humerū cūtes sacre lrae
ægyptiace sunt incisę in hęc verba. Hāc ego regionē meis op-
tinui hñeris. Quis tñ aut curas fuerit ab hac parte nō indicant:
sed ab altera eā qdē cōspicari mēnonis imaginē esse cōiectant
multū a veritate deficiētes. Sesostriū ægyptū sacerdotes hñc
eē dicebāt redeuntē: multosq̄ mortales earū gētiū ac regionū:
quas subegerat reportātē. Eūq̄ posteaq̄ ad daphnas pelusias se
receperat fuisse a fratre: quē ægypto p̄fecerat vna cū liberis inni-
tatū: & cū ille domū exterius materia circūstipasset: struēq̄ in-
cēdisset: re hñc intellecta ex tēplo cū vxore deliberasse (Nā &
vxorē secū duxerat) & ea suadēte vt duos e sex liberis sup ar-
dētē pyrā extēdēs pōtē faceret sup quos ipsi trāsēntes euade-
rēt: ita fecisse: & duobus filiis ita incēsis ceteros vna cum patre
fuisse seruatos. Sesostre in ægyptū reuersum vltionē de fratre
sumpsisse: q̄ vero multitudinē e terris in potestatē redactis ab-
duxerat: ea vsum in hęc fuisse. Siquidē isti fuerūt: q̄ sub hoc re-
ge immēse magnitudinis lapides in tēplū. Vulcani portatos p̄-
traxerunt: quicq̄ ad diuortia aquarū: quæ nunc in ægypto sunt

cūcta effodiēda sunt adaacti: quia inuiti faciebāt vt ægyptū pri⁹
 equis & palustris agēdis vbiq; idoneā redderent nō idoneam.
 Nā ab eo tēpore ægyptus q̄ omnis plana est: tñ inequitabilis &
 palustris inhabilis extitit pp̄ multiplices fossas & vniuersa lo-
 ca occupātes: quas iō rex fodiendas putauit: vt ciuitates q̄ non Diodorus si-
 adcolerēt flumen: sed in medio ægypti essent refuō flumine nō culus in. 2. he-
 laborarēt penuria aquæ ad potādū: sed ea suppeditaret e pute- rodotū mul-
 is. Hac de causa ægyptus intercisā est: & ab hoc rege vt dicebāt ta hic p̄terve
 in oēs ægyptios diuisa: soli quadrati æqua portiōe viritū ri opinionem
 p̄ sortē data atq; hic puētus instituti imposita certa p̄sione: q̄ voluptatis
 illi quotannis soluerēt. Qd̄ si cuius portionē adluuione flumen grā fingere
 decursasset is adiens regem rei q̄ cōtigerat certiore faciebat. cæterolq; æ-
 Rexq; ad p̄diū inspiciēdū mittebat qui metirētur q̄to deterius gyptios tra-
 factū esset: vt ex residuo p̄portione taxatū vectigal p̄deretur: dit.
 atq; hinc geometria orta videtur in gr̄ciā trāscendisse. Nam Geometriæ
 polū & gnomonē .i. normā & duodecim diei partes a babylonis ortus.
 nātis gr̄ci didicerūt. Solus hic ægyptius rex imperio potitus Lapidoq; vul-
 est: æthiopie monumētū quorū sui reliquit ante ædē Vulcani cani statua.
 lapideas statuas duas quidē tricenū: vnā quā alterā vxoris: quat Darii statua.
 tuor at̄ videnū cubitoq; totidē filioq;. Huius statuae longo post Sefostres.
 tpe cū darii persæ statua anteponeret: nō tulit id sacerdos vul- Pheron rex
 cani negās dariū tales res gessisse: q̄les gessisset Sefostres ægypt cecus.
 tius: q̄ppe q̄ cū alias natiōes nō pauciores q̄ darius: tñ vero soy Diodor⁹ nō
 thas subegisset: eoq; iniquū eē huius añ illius sisti donaria: q̄ re pheronē hūc
 bus gestis nō cēt illū sup̄gressus. Hæc locuto sacerdote tñ igno eēcū sed Se-
 nisse Dariū ferūt. Defuncto Sefostre regnū suscepisse Pheronē solē p̄ris no-
 eius filiū: & hūc nullā sumpsisse expeditionē: sed ei cōtigisse vt mine adpel-
 luminibus caperetur. Idq; hac de cā cū flumē eo tēpore copio- lat q̄ pater se-
 fissimū maneret: ita vt supra decē & octo cubitos rura trāscēde sostres tñ vel
 ret vēto ingruēte: q̄ fluctus ciceret: ferūt hūc regē facinus admi- Strabonis le-
 sisse q̄ sumptū spiculū in medios fluminis vortices cōtorserit ctione in. 16.
 statimq; laborasse ex oculis: ac visum amisisse: decēniōq; cæcū legēdus ē &
 fuisse. Vndecimo aut̄ anno ex vrbe buci ei oraculum aduenisse Plinii in. 36.
 iam exactum esse tēpus calamitatis visumq; ei rediturū si ocu- lib. cap. 11.
 los abluisset lotio mulieris: q̄ ad suū solius virū adcessisset alio- Bucus vrbs.
 tñ viroq; expers: & ante oīa vrinā vxoris expertus cū nihil am- Nō sic diod-
 plius cerneret: cæterarū deinceps vrinā expertū tādē vidisse. in. 2. li. histo.
 Ibiq; oēs mulieres: quas fuisset expertus p̄ter eā: cuius lotio lo scribit.
 tus visum recepisset: vnā in vrbe coegisse: quæ erythrabolus: Lotum. mu-
 idest nubragleba dicitur & eas illic coactas cū ipsa vrbe omnes licia.

Erythrabo-
 lus vrbs.

EVTERPE

Obeli quorū
meminit pli. i.
36. li. cap. ii.
Proteus.

Multos reges
huic successit
señ proteū
dicit diodo-
rus in. 2. li.
Venus hospi-
ta.
Helene rapt'
Paris.

Herculis aly-
sum.

Thonis.

Paris alexan-
der ad proteū
ductus.

cōcremalle: & eā cuius lotio lotus visum recepiſſet vxorē du-
xiſſe. Atq; ea clade liberatū cum alia in aliis tēplis donaria po-
ſuiſſe omnia memoratu digna: tū maxime memorabilia: ac ſpe-
ſaculo digna in tēplo ſolis gemina ſaxa. quos obelos vocant.
a figura veru cētenū cubitorū lōgitudinis: octonū latitudinis.
Huic in regno ſucceſſiſſe aiebant virū mēphitem: cui nomē eſſet
lingua græca proteus: Cuius nunc mēphi viſ. tur fanū decorū
ſane: ac valde adornatū ad auſtralē partē templi vulcani poſitū
circūquaq; phoenicibus tyriis habitātibus: qui locus omnis ca-
ſtra tyriorū adpellatur. In hoc ſano protei eſt ædes: quæ voca-
tur Veneris hoſpitē. q̄ conicio eſſe hel. encs tyndari filia: quia
& apud proteum fuiſſe diuerſatā audiui: & cognomine veneris
hoſpitē adpellatam. Nā quæcunq; ſunt alterius veneris tēpla
neutiq; hoſpitæ adpellantur. Et ſane perconſtanti mihi ſacer-
dotes de helena referebant ita rem eſſe geſtā. Alexandrū raptā
e ſparta helena cū renaugaret domū in mari ægeo ventis cur-
ſu excuſſum in ægyptiacū pelagus: atq; illinc non remittenti-
bus ſtatibus adpulſum in ægyptū ad oſtiū nili quod vocatur ca-
nobicū atq; ad rariſcheas. Erat in eo littore quod nunc quoq;
eſt. Herculis tēplum: ad quod ſiquis cuiuſcunq; hominis ſeru'
confugiens capiat ſacras notas ſeſe deo tradens eū. nefas eſt tā-
gere: quæ ſanctio ad meā vſq; ætatē proriſus immutata perſeue-
rauit. Eā tēpli legē mancipia alexandri cū audiſſet: ab eo proſu-
gerunt. Adli denſeſq; deo ſupplices alexandrū inſumulabāt eū
deſtructū volentes: remq; om̄nē exponebant: vt circa helenam
geſta erat & illata Menelao iniuria. Inſumulabant autem de his
apud ſacerdotes & apud huius oſtii nili præfectum nomine tho-
nim. His auditis thonis q̄ raptiſſime mēphim ad proteum mit-
tit hæc nunciatum his verbis. peregrinus quidā genere teucer:
qui rē nefariam in græcia perpetravit: quippe ſeducta hoſpitis
vxore: q̄ ſecū ducens cum multis admodum opibus in tuā ter-
ram ventis adpulſus eſt. Vtrum ne ſinamus eum abire impunē:
an ea quæ adtulit ſecum eripiemus. Ad hæc remiſit proteus q̄
diceret virum iſtum vñdecūq; iſ ſit qui rem nefariā in hoſpitē
ſuum perpetravit cōprehenſum ad me deducite: vt quidnā di-
cturus eſt ſciam. Hoc vbi adcepit thonis alexandrū compræhē-
dit nauēq; eius diſtinet: dehinc illum helenāq; cum opibus: at-
q; etiam ſervos mēphim ducit. Quibus omnibus representa-
tis Proteus perconſtatus eſt Alexandrū quiſnam eſſet & nū cū
naubus profectus: Alexander illi & genus ſuū cōmemoravit &

patriæ nomen & vnde nauigasset: & quo. Sed interrogante proteo vnde helenā adcepisset titubantē in loquendo ac tergiversantem coarguebant hi qui fuerant supplices exponentes oīa quæ in scelere admittendo gesta essent. Tandem proteus apud eos hanc sententiā tulit inquires. Ego nisi magni interesse arbitrarer de peregrino aliquo suppliciū capitis sumere ad terrā meam ventis adpulso: suppliciū pro græco illo de te sumerem omniū hospitem deterrime: scelestissimum facinus admisisti a tuo ipsius hospite ereptā vxore: neq; his contentus cū ea abisti. Ac ne his quidē satis habens cōpilata hospitis domo venisti. Itaq; quoniam magni momenti esse duco necare hospitem: mulierem hanc atq; opes tibi vt abdicas non sinam: sed ego hæc græco hospiti reservabo: dum ille ipse constituerit venire ad ista reportanda. Tibi vero ipsi: tuisq; cōuectoribus vt e mea terra in aliā triduo transiretis præcipio: alioqui vos pro hostib; persecuturus. Hunc helenæ ad protea aduentū fuisse sacerdotes referebāt. Quā famā videtur mihi & homerus adcepisse: sed quia nō perinde decora res erat in carmine: alio loquendī modo est vsus: in quē transtulit declarans se hunc famæ sermonē notū habuisse. Id manifestū est qd in iliade facit mentionē eiusdem erroris Alexandri: nec vsq; alibi retractat alexandrū ferentem helenā fuisse abductū: & alibi errabundū sidonem phoeniciæ adplicuisse. Meminit enim huius rei in laudāda virtute diomedis: ita versibus inquires.

Picturata inerāt ibi pallia opus mulierum.

Sidonidum: quas ipse Paris formosus ab vrbe

Sidonia duxit sulcans freta lata carinis:

Cū retulit magnis helenā natalibus ortam.

Meminit quoq; in odysee his versibus.

Hoc habuit ioue nata probū: præsentiq; venenum.

Quod polydana sibi thonis donauerat vxor:

Ægypto quæ terra ferax fert plurima mixtim:

Multa quidem proba: multa autem damnosa venena.

Hæc quoq; alia ad Thelemachū Menelaus inquit.

Hunc etiā ægypto dii me tenere reuerti

Conantē: quibus haud tuleram solemnia sacra.

In his carminibus homerus declarat se nosse errorem alexandri Syria.

in ægyptum. Est enim syria ægypto cōterminata & phoenices Sydon.

(quorū Sydon est) in syria incolunt. itaq; cū hi versus: tū vero locus nō minimum imo maxime probant cyprios versus non

Proteus partē arguit.

Philostratus in quartovirgæ apollonii tyanei philosophi pithagorici li. (qd varii scriptores negāt) rem ita fuisse gesta tradit.

Homerus. In iliade carminis decorum obseruās sub obscure hac tetigit famā.

EVTERPE

Helena in troiā iuit.

Troia a græcis obseffa.

Menelaus ad proteum.

Menelai ex ægypto fuga.

Herodoti de helena græcis reddēda. Iso crates videt cōiecturę res fragari in oratiōe de helene laudibus. Poetę versificatores.

Hector.

homeri sed cuiuspiā alteri⁹ esse. In qbus dicit alexādet ex spāta helenā ducēs triduo iliū puenisse secūdo vēto vi⁹ ac trāglio mari cū id in iliade dicat illū cū helenā duceret errasse. Sed homer⁹ vt cypriū carnē valetō. Cæterū nūqd græci vana q̄ circa iliū gesta memorarētneque ponētātī mihi sacerdotes ita respōdebāt se nouisse ab ipso Menelao rapta helenā magnas græcorū copias auxiliō venisse Menelao in regionē teucriā q̄ i terrā egressā locoq̄ cōmunito miserunt iliū legatos cūq̄ eis & ipm Menelaū isse. Hos postq̄ ingressi sunt mœnia tum helenā opesq̄ quas alexander furto absportasset reposcisse: tū iniurię satisfactiōē. Teucros autē tūc eadē narrasse. Deinde & iuratos negasse habere se helenā: atq̄ opes: de quibus arguerentur. sed ea i ægypto esse oia neq̄ se iure reatū sustinere earum rerū: quas pro teus ægyptiū rex teneret Græcos cū se ab illis derideri arbitrantur: ita obsedisse iliū: donec expugnauerunt Vrbe capta cū helenā non existeret: & eandem orationē: quā prius audierant græci ita demū habita prioribus verbis fide ipsum Menelaū ad Proteū mittunt. hic vbi ad ægyptū peruenit: & ad mēplūm nauigauit exposita rei gestę veritate honorificentissimo hospitio exceptus: helenāq̄ malorū immunē recepit: & insuper omnes pecunias suas: Et cū hæc adsecutus esset Menelaus tñ iniurius in ægyptios exitit. Nā cū proficisci conaret: nec p vêtos posset. idq̄ iā diu: rē indignā excogitauit. Sūptis. n. duobus pueris quorūdā idigenarū filiis: ex ædificq̄/hauruspicinā fecit: Qd vbi eū fecisse rescitū est inuisus & exagitatus fuga in insulas æphricæ obiacētes. Eo posteaquā se cōtulit nihil āmplius qd̄ resferret ægyptiī habebāt. Atq̄ horū alia q̄ ex historis nosse dicebāt: alia apud ipsos gesta vel magis habere cōperta. Hæc aiebāt ægyptiorū sacerdotes. Ego vero ad ea q̄ de helena cōmemorata sunt & ipse adiicio hoc cōiecturę si itra iliū fuisset helenā vt q̄ fuisset græcis tradita siue volēte alexādro: siue iuito. Neq̄. n. ita desipiebat priam⁹: aut aliū ei⁹ ppq̄: vt suis ac liberorū corpi b⁹: atq̄ et vrbe piclitari vellēt quo alexāder helenę cōtubernio tiret. Qd si inter initia ita sensisset: nō tñ id fecisset posteaquā cū multi aliorū troianorū: tū vero priami filiorū duo: tresue aut plures pierāt cū græcis plīates. Si qd̄ referētib⁹ credi versificatorib⁹ debet. Quę cū cōtingerēt ego credideri priamū vel si p̄e in cōtubernio habuisset achæis redditurū fuisse cupiditate p̄fetiā malā deuitādī. Neq̄ vero regnū ad alexandrū erat pūcturū: vt iā sub eo res essēt seniore priamo: cū hector & natu maior: &

virtute præstātor q̄ ille regnū esset de fūcto priamo susceptur⁹: quē haud q̄quā fratri iniuste agēti indulgere: cū præsertim tāta mala ppter eū: tū priuatim ipsi: tū cæteris troianis oibus euenirēt. Sed q̄ nec poterāt reddere helenā: nec verū dicētib⁹ eis græci fidē habebāt: demonio (vt quod sentio dicam) disponente. vt funditus euerſi planum facerēt hominibus magnarū iauriarum magnas a diis esse vltiones. Et hæc quidem vt mihi videntur dicta sunt.

Paris.

Magna deo-
rū vindicta.

Rotei autē regnū dicebāt suscepisse Rhāpsinitū: q̄ memoriā sui. reliquit vestibula ab occasu spectantia templū Vulcani: & e regione vestibulorū statuit duo simulachra quinū & vicenū cubitorū longitudinis: quorū qd̄ aquilonē spectat id æstatē: quod austrū id hyemē ægyptiū vocāt præposuere faciētes. Huic regi ingētē etiā pecuniarū vim fuisse: quam nemo regū qui deinceps scrip- ti sunt superare potuerit: ac ne p̄xime quidē adcedere. & cū in tuto eam pecuniā collocare vellet: ædificiū extruxisse lapideū: cuius parietū vnus in exteriorē ædiū partem pertingebat: sed structorem insidiantem hoc fuisse machinatum. Is vnū e la- pidibus ita struxit: vt e pariete facile tolli a duobus viris: atque adeo ab vno posset: Aedificio absoluto regem in eo pecuniam reposuisse. interiecto tempore structorem illum cum elicit vi- ta excessurus vocasse ad se filios. Nam duos huic fuisse: eisque narrasse se illi prospicientē vt adfluenter vitam degerent astu- te edificasse regis ærarium: Deniq̄ omnia illis exposuisse plane: mēsurasq̄ ad lapidem amouendum docuisse: ac tradidisse: que filii obseruātes regii ærarii quæstores forent. Patre vita functo haud in longū filios rem distulisse. Noctū enim ad regiā adce- dentes lapidē ædificii inuentum nullo negotio amouisse: mul- tūq̄ pecuniæ expilasse. Cū at rex forte fuisset ædificiū ingres- sus videretque vasa nūmorum immanata obſupuisse: nec ha- buisse quem insimularet: cū & signa salua: & ædificiū obseratū esset. Vbi iterū ac tertio aperienti minor aliq̄ue pecunia adpa- rebat: hoc fecisse ne fures cū furto abirent Laqueos faciendos curasse: & eos circa vasa: in q̄b⁹ pecuniæ inerant collocasse. Fu- res quēadmodū supiori tpe cū vēssēt: & alter eorū penetrās ad vas recta prexisset: eū fuisse laq̄o retētū: & vbi agnouit quo i ma- lo eēt. ptin⁹ fratrem vocasse & p̄sentis cōditionis suę certiorē fe- cisse: iussisseq̄ vt q̄ celerime irrogessus sibi caput abscideret.

Rhāpsinitus
rex.Æstatis &
Hyemis si-
mulacra.Rhāpsinitus
pecuniarū di-
tissimus.
Structoris
regii ærarii.
Calliditas.Rhāpsiniti
ærarium.Fures ærarii
regii.

EVTERPE

Furis laqueo
retēti cōsiliū

Furis cada-
uer suspensū.

Furis germa-
ni calliditas.

Dextre malæ
temulentorū
custodū erasæ
Regis filia
prostituta.

ne ipse conspectus agnitusq; quis esset: etiam illū vita perderet: qui cum visus esset probe dicere fratrem ei obsequentem ita se cisse. & adaptato lapide domum abisse fratris caput asportantem. Vbi dies illuxit ingressum in edificiū regem expauisse cernentem corpus furis in laqueo sine capite: & edificiū incorruptum: nullūq; neq; ingressum: neq; egressum habēs. Ita abisse: atq; ita faciendū statuisse vt furis cadauer e muro suspenderet: cuiusmodi illic adposuisse iussos vt si quē plorantem aut miserantem animaduertissent: eū ad se perducerent. Suspensio cadaueris matrē indigne tulisse: adlocutūq; filium qui supererat impetrasse vt quacūq; ratione machinari posset corpus fratris resolveret: asportaretq;. Id si negligeret minatam se regem esse adiutam ad eū indicandum quod pecunias regias haberet. Aduersus hanc cū filius multa verba faceret: nec persuaderet quod illa rem grauitur adiciebat eū talem rem fuisse commentum. instratis asinis vtres vino cōpletos imposuisse: & postquam agēdo asinos iuxta custodes fuit ante suspensum cadauer reuulsis ligaculis duos tresue pedes resoluisse: & cū vinū proflueret: tū caput cædentes vehementer vociferatum tanquā nescientem ad utrū prius asinorū se cōuerteret. Custodes cum multū vini profluere viderent concurrisse cū vasis inuiam: & id quod proflueret lucrifacientes cōportare. isto simulata iracūdia omnib; maledicente: aliquantūq; post illis consolantibus hunc finxisse se mitigatum: & ab irascendo desisse. Tandē se duxisse e via asinos: atq; instruisse: & cum plura verba inter eos fierent: & quidam faceto dicto hominem laceraret: vt risum eliceret: donasse illis vinum ex vtribus. Atq; eos illic vt erant discubentes potare constituisse præhensantes hoīem ac iubentes vt secū ad cōpotandū maneret: Atq; istum obsecutum remansisse: & cū inter potandū comiter adciperetur: donasse in superalterum vtrē m. ita se vino ingurgitantes custodes admodū temulentos eē factos: sōnoq; oppressos: ibidē vbi potauerāt obdormisse istū vbi multū noctis erat: tūc corpus fratris dissoluisse: & custodū malas dexteras in contumeliā deraſisse: & asinos imposito cadauere domum versus agitalle: executūq; imperia matris: Regem vbi ei renunciatū est furem cadauer surripuisse: acerbè tulisse. & cū vellet quo quomō inuenire quisnā esset ista machinatus hoc fecisse quod apud me caret fide. Filiam suā domi prostitisse: se iussam omnes indifferenter excipere: sed priusquā coirēt adigere ad sibi dicendū quidnam inuita esset actū a se solertissimū

ac scelestissimū: & qui narraret quę circa furem acta essent cum
 cōprehenderet: neq; exire permetteret. Cū itaq; filia patris im-
 peria faceret: furem quod audiret quamobrē ista fierent cupiē-
 tem euadere versutiam regis hoc egisse recētis mortui amputa-
 tam ex humero manū sub pallio ferentē ille: atq; ingressum ad
 filiam regis cū interrogatus esset eadē p̄ cæteri enarrasse scele-
 stissimam perpetrassē: q; fratris in ærario regis laqueo capti ca-
 put amputasset. Solei tūllimam aut q; cadauer fratris suspensum
 resoluisset custodib⁹ prius ebrius fact. s. illā cū hæc au disset ma-
 num in hunc inieciſſe: eiq; furem in tenebris manū mortui por-
 torisse. quam mulier cū apprehendisset manū se huius istius te-
 nere rata: istū per fores se proripiſſe muliere d: lusa. Postquam
 & hæc renunciata sunt regi stuporē incuſſiſſe: tū astutiam: tū au-
 daciā hominis. Ad extremū dum illis per omnes vrbes nūciis
 regē edixiſſe nō mō veniā: sed etiā magna munera manere fu-
 rem si in conspectū ipsius veniret: ita furē hīde habita ad eū ve-
 niſſe: eiq; ab rhampsinitum magna viri admiratione ductū filiā
 suam collocaſſe: tanq̄ ex omnibus mortalibus plurima scienti.
 Nā ægyptios quidem cæteris hūc autem ægyptiis antecellere.
 Post hæc aiebant regē hunc descendisse viuū subter eā: eo vbi
 græci opinantur sedes infernas esse: & ibi cū cerere alea lusiſſe:
 & aliquando victorē: aliquando victū fu. ille: & rursum iterū fuiſ-
 se reuerſum: munus ab ea obtinente mātule aureū: quod tēpus a
 rhampsiniti deſcenſu ad reditū dicebāt feriatū esse apud ægyp-
 tios: idq; ego ad meā memoriā ſcio obſeruātū. veq; an ob id ſic
 feriatū ſint ægyptiū aſſerere nō poſſum: sed ſacerdotes: pallium
 quoddā quod intra vnū diem detexuerunt vni ex ſuis induere
 & oculos mitra obducere: quē geſtāntem palliū vbi in viā de-
 duxerunt: quæ fert cereris templū ipſos redire illo relicto. Hūc
 autem ſacerdotē oculos velatos habentē aiunt a geminis lu-
 pis agi ad cereris tēplum: quod ab vrbe viginti ſtadia abeſt: &
 rursus a tēplo in eundē locū a lupis reduci. Quæ ab ægyptiis
 referūtur: cuiuſq; credibilia videntur is eis vtatur. Mihi autem
 in omni ſermone cōſtitutum eſt ea ſcribere quæ auditu cogno-
 ui. inferoq; principatū tenere cererem & liberū ægyptiū aiunt.
 Hi deniq; primi extiterunt q; dicerēt animā hominis eſſe imor-
 talem: quæ de mortuo corpore ſubinde in aliud atq; aliud cor-
 pus: vt quoq; gineretur immigraret: atq; vbi per omnia ſe circū-
 tul. ſſet. Terreſtria marina: volucris rursus in aliquod genitum
 hominis corpus introire atq; hunc ab ea circuitum fieri intra

Mira homi-
 nis & auda-
 cia & astutia.

Ægyptiū cæ-
 teris aſcel-
 lunt.

Sacerdos pal-
 liū geſtās vo-
 latus oculis
 ad cereris tē-
 plum a lupis
 ducitur.

Magna ſcrip-
 toris fidelitas
 Cereris iſer-
 na poteſtas.

EVTERPE

**Liberi patris
inferna po-
tetas.
Animarum
circuitus.
Cleopes rex**

**Aphricus
mons.
Myriades
quid.**

**Pyramis
ingens
Hic rex a Di-
odoro Chē-
mis dicit̃ nō
Cheopes.**

**Pyramides
hæ regū pe-
cuniæ ociosā
ac stultā ostē-
tationē indi-
cant.**

**Plinius li.36.
capite.12. vbi
multa de py-
ramidibus et
eorū structo-
ribus.**

annos tria milia. Hanc rationē sunt e græcis qui vsurpauerint
tāquā suā ipsorum. Alii prius: alii posterius. Quos ego nomina
sciens nō duco scribenda. Ad rhampsinitū vsq; regem aiebant
in ægypto viguisse sane ius omne. Post hunc autē qui in regno
successit Cleopem in omne flagitium fuisse prolapsū. Omni-
bus nāq; eum templis obsecratis ante omnia ægyptiis ne sacris
ficarent interdixisse. Deinde iussisse vt in suis ipsius operibus
exercerentur. Alii vt ex lapidicinis arabici mōtis saxa excipe-
perent: & illinc ad nilum vsq; protraherent. Aliis vt transmissō
flumine illa adicerent: & ad montem (qui dicit̃ aphricus) tra-
herent. Faciebant autem opus circiter decē myriades: id est cē-
tum milia hominū ternis semper mēsibus singule. in ea via po-
pulus dū trahēdis saxis adreritur: decēne tēpus triuit: quod nō
multo minoris operis mihi videtur q̃ pyramidē extruxisse: cu-
ius lōgitudo est quinque stadios. Latitudo decē passuū altitu-
do vbi maxima est octo passuū. Lapide pokito & animalib⁹ in-
sculpto. in hac decē annos fuisse cōsumptos: & in subterraneis
ædibus in timulo: supra quē pyramides stant quas fecit sibi pro
sepulchro in insula intromissō per fossam nilo. Verū in pyrami-
de hac annos viginti absumptos: cuius singulę frontes. (Nam
est formæ quadratę) sunt octogenū iugerū pari altitudine sa-
xis dolatis: decētissimeq; coagmentatis: quorū nullū est minus
triginta pedū. Est autē extructa hæc pyramis in speciē graduū
quas quidā scalas: quidā arulas vocāt: posteaq; eā principio ta-
lem fecerant: adtollebāt reliquos lapides breuib⁹ machinis e
ligno factis ex humo in primū ordinē gradatim leuantes. Vbi
super hūc gradū lapis erat: super alterā machinā imponebatur:
quæ in ipso primo gradu stabat. Ab hoc deinde in alterū ordi-
nē trahebatur super alterā machinā. Nā quot ordines graduū
totidē machinæ erāt: siue eādē machinā: quæ vna & facilis ad
ferendū esset trāsferebāt ad singulos ordines. Quoties saxū a-
moliebātur dictū sit a nobis de vtroq; quemadmodū refertur.
Efecta sunt igitur ita prima quæq; ex pyramide vt erat altissi-
ma. Deinde gradatim sequentia: nouissime vero quæ solo sunt
iuncta ex infinita. in ipsa pyramide litteræ ægyptiacę scriptę
indicāt q̃tū sit erogatū in operarios pro apio: capis: & aliis: qđ
interpret earū litterarū (vt probe reminiscor) aiebat in summa
mille & sex cēta talenta pecuniæ esse. Quod si ita se habet quā-
tū in alia credibile est fuisse cōsumptū vel in ferramenta: vel in
cibos vel in vestiarium operariorū. Atq; per id quod dixi tem-

pus opera extruebant. Alio item tempore (vt ego opinor) lapides excidebant atq; portabant & alio nō exiguo subterraneam fossam effecerūt. Propter quod eo flagitiū dūuenisse Cheopem vt pecunia defectus filiā suā in quodam ædificio prostituerit Imperās quātūcūq; faceret quæstū. Nō enim quātū dicebatur. Eāq; cū patris iussa fecisse: tū vero priuatim de relinquenda sui memoria cogitauit. Itaq; singulos ad se intrantes orasse vt sibi ad opera singulos lapides donarent. Ex his lapidibus aiebant extructā fuisse pyramidē: quæ stat in medio triū in conspectu pyramidis magnæ cuius vnū quodque latus sesquiuiugerū est. Quinquaginta annos regnasse hūc Cleopē ægyptii dicebant: eaq; defuncto adcepisse regnū fratrem Chebrenē: & hūc eodem instituto vsum cū in aliis: tū vero in faciēda pyramide: nō tamē quæ ad magnitudinē fraternæ adcederet. Eas nāq; & nos fuimus dimēsi. Nā subterranea nō subsunt ædificia: neq; p fossam deriuatus in eā nilus: quēadmodū in alterā influit: sed extructo anfractu introitum in sulā circūluit in qua sitū esse ipsū Cheopē auit. Fulsisse tū ex æthiopico lapide versicolore primū domū quadraginta pedibus depressiorē altera: sed habentē idem quod grande ædificiū magnitudinis. Stant autē super eundē tumulū ambæ centū fere pedū celsitudinis. Sex & quinquaginta annos regnasse Chebrenem aiebāt. ita centū & sex anni supputātur: quibus & ægyptii in omni calamitate versati sunt: nec tēpla aperta: sed semper fuerint occlusa. Hos reges ægyptii preodio ne nominare quidē volunt: sed eaq; pyramides vocāt patris philitis qui ea tēpestare pecudes per hęc loca pascebat. Post hūc regnasse in ægypto dicebāt mycerinum Cheopis filiū: cūq; paternā petrosam factā & templā reserasse: & populo ad vltimū calamitatis adflūto fecisse potestatem res agendi & sacrificandi: quin etiā super oēs reges iusticia exercuisse. Quo nomine ex vniuersis regibus hūc ægyptii maxime p̄dicabāt: tum ob alia quæ bene iudicabat: tū vero q; cōquerenti de ipsius sentētia de suo donabat: vt indignationi hominis satisfaceret Cū esset in ciues ita clemēs Mycerinus: atq; ita studiosus: principū ei malorū cōrigillē obitum filiæ: quæ domi vnica soboles erat: qua clade supra modū dū doleret: velletq; filiā excellētioris aliquo genere sepelire quā ceteri fecisse lignēā bouē vacuam: quam cum inaurasset in ea filiā sepelisse defunctam. Neq; huiusmodi bos hęc cōdita est: sed ad meā vsq; memoriā in propatulo fuit in vrbe sui apud regiā in conclau quodā exornato posita.

Pyramis.

Cleopis

regnum.

Chebrenes

rex.

Diodor⁹ nō

chebrenē sed

cephū hūc vo

cat q (vt ipse

ait) ab aliqb⁹

regno nō suc

cessisse putat

sed chabreus

superioris re

gis filius qua

propter scite

dicit Plinius

in .36. li. cap.

12. nō cōstare

inter scripto

res a qb⁹ fac

tę sint pyra

mides cum &

ipsi ægyptii

regū eē mō

numenta nos

gent.

Philites.

Pastor.

Mycerinus

rex.

Mycerini re

gis filiæ se

pulchrum.

EVTERPE

**Mycerini cō
cubing.
Colossi,**

Cui singulis diebus omnifarii odores inferuntur noctibus autē perpetuo incēsa lucerna adstat. in altero contiguo cōclauī māgines stant concubinarū mycerini: vt in vrbe s̄ai sacerdotes aiebant. Stant enim colossi: idest grandia simulachra circiter viginti e ligno fabricati nudi pleriq; q̄ quarū sint mulierum non possum dicere: prāterquā quā narrātur. Sūt qui de hac boue & colossis hęc referant mycerinū amore filiæ suæ captum vim ei intulisse. Deinde illā cū prā mēore se suspendisset patrē in hac boue sepelisse. Matrem autē manus ministrarū: quā filiam patri prodidissent prācidisse: & nunc earū hęc esse simulachra eius mali q̄ viuā passā fuissent. hęc (vt ego opinor) dicūt nūgatores: vt alia: ita & de manibus colossorū: quippe quas ipsi vidimus tēporis diuturnitate delapsas: quā ad mēā vīq; aetatem ad pedes eorū strata vīlebantur. Bos quoq; cū cāterū corpus operta est phæniceo pallio: tum vero ceruicē & caput crisolō admodum auro. cuius inter media cornua circulus annexus inest soli adsimulatus. Neq; stans est bos sed ingenua cubās magnitudine quanta est grandis vacca. Effertur autem e conclauī quotannis: & postquā ægyptiī verberarunt deū quendā: quē in tali negotio nō puto mihi nominandū tūc & bouem in lucem proferūt aiunt eā orasse patrē mycerinū: vt defūcta quotannis semel Solē intueretur. huic regi post calamitatē filię secūdo loco hęc adcidisse. Ex vrbe buti venisse ei oraculū fore: vt sex omnino ānos viueret: septimo defūcturus. id hunc ægreferentē vicissim misisse ad oraculū cōtumeliosas querimōias: quod cū pater suus: & patruus qui deorū immemores tēpla clauderant: hominesq; perdididerant tā diu vixissent: ipse pie faciēs tā cito foret vita defūcturus. Rursus ei venisse dicūt ex oraculo responsa: ea propter ipm̄ propere vitā finiturū: q̄ non id faceret quod deberet. Oportere enim ægyptū centum quinquaginta annis adīgi idq; duos q̄ ante eū fuissent reges didicisse. Ipsum vero nequaquā: Hęc vbi adcepit mycerinus se iam numinibus dānatū lucernas fecisse permultas: qbus cū noctesceret ad cēsis potaret ac se oblectaret: neq; diu neq; noctu intermittens quin per paludes: perq; nemora vagaretur vtp̄ audiretur iuuenilibus in rebus studiosissime versari. Hęc iccirco excogitauit q̄ vellet oraculū conuincere mendaciū: vt duodecim pro sex fierent anni diebus factis ex noctibus. Pyramidē & hic reliquit longe minorē paterna vicenis pedibus ex omni parte. (Nā est quadrigularis) Breuiorēq; triū iugerū ad medium vsq;

Mycerini oraculum.

Stulta mycerini excogitatio.

æthiopico ex lapide. Hæc quidã græcorũ volũt esse rhodopis mulieris prostantis nõ recte sentientes: qui ne nosse quidẽ videtur quænã fuerit rhodopis: de qua loquũtur. Neq; enim talẽ pyramidẽ illã sibi facere destinasset. in qua talentorũ infinita (vt sic dicã) milia cõsumpta sunt. Ad hæc non istius sed amantissimi regis tẽporibus rhodopis floruit. Multis enim post hos rebus annis q̃ istas pyramides reliquerũt rhodopis extitit genere thracia ancilla iadmonis samii ex vrbe vulcani cõserua Aescopi fabularũ scriptoris. Nã & hic iadmonis fuit: postquã is huic mulieri non minimũ cordi fuit: Si quidẽ cũ sæpenumero delphi ex oraculo pronũciarent si quis sumere pœnas vellet animę aescopi: alius nullus extitit q̃ sumere vellet nisi iadmonis ex filio nepos alius iadmon. itaq; aescopus iadmonis fuit rhodopis autẽ in ægyptũ abiit portata xantheo samio. pfecta illuc ad q̃sum faciendũ: magna pecunia fuit redẽpta a charaxo viro mityleneo scamandronymi filio sapphus poematũ cõditricis fratres. Hũc i modũ rhodopis libertatẽ nacta est: & in ægypto remansit: gratiosaque vehemẽter effecta ingẽtes opes cõparauit: quę rhodopẽ transcenderent: non quę ad talẽ pyramidẽ faciendã ascenderent. Ex quarũ opum decima parte cuiuscũq; etiam hoc volenti cognoscere licet non magnam ab illa pecuniam fuisse repositam. Nam cũ optaret memoriã sui in græcia relinquere: fecit opus: quod ab alio excogitatũ non esset neq; donatũ. idq; donauit in tẽplo delphico monumentũ sui. E decima enim suarũ opum tot e ferro verua ad boues torrentos fecit ad quot faciẽda sufficeret decima ipsa: quã delphos misit quæ nũc quoq; posita sunt e regione tẽpli post aram: q̃ cui donauerunt. Gaudeat autem quodã modo in naucrate prostribula fieri graciola. Nam hæc de qua mentio habetur adeo nobilitata est fama: vt nemo græcorum edidicerit rhodopis nomen. Altẽrius quoq; quæ posterior fuit nomine archidice fama per graciã celebris extitit: sed minus quam prioris: cuius amore charaxus insaniens mitylenem rediit: vt meminit sappho conuiciis eum infestata. Et de rhodope quidem hætenus. Post mycerinũ autem ægypti regem dicebãt sacerdotes asychus: eũq; fecisse Vulcanoporticũ ad solẽ oriẽrẽ: lōge pulcherrimã longeq; maximã. Habere .n. vbicũq; cõ figuras insculptas: tum aliam infinitã ædificiorũ speciẽ. illud vero maximũ ab hoc rege fuisse factũ. Vt cõvehementer laboraret ex ære alieno legẽ hanc ægyptiis promulgauerit: vt ita demum quis pecuniam mutuo acciperet si

Rhodopis.
Pyramis.
Plinius i. 36.
lib. cap. 12.
Strabo i. 17.
diodor. i. 2.
multiq; alii
scriptores pu
tant hæc esse
rhodopis py
ramidem.
Rhodopis
quænã
iadmon.
Charaxus.
Sappho.

Delphica:
Verua.

Archidice.
Sappho in
fratrem.
Asychis rex.
Post myceri
nũ diodorus
Bocchorum
regnasse ait.

EUTERPE

cadaver patris pignori traderet. itaq; ad hanc legem adieciſſe ut penes creditorē eſſet potestas omnis ſepulchri debitoris: utq; hæc irrogaretur multa pignus deponēti: cui ſi diſſolvere res alienū recuſaret: ſas nō eſſet ſepeliri: aut in paterno: aut vſo in alio ſepulchro: ac ne aliū quidē ex ſciſpo progenitorū ſepulture mādare: Hūc præterea regē ſuperiores antecellēdi cupidū reliq; ſe memoriā ſui pyramidē lateritiā inciliſ lapide litteris in hæc verba ne me lapideis pyramidibus cōgreges: q̄ tñ illis ꝑcello quātū iuppiter ceteris diis. Nā fundū lac⁹ cōto verberātes: qd̄ lati cōto adhæreſcebat. Id colligentes me cōpoſuerūt: & in talem menſurā redegerūt. Atq; id demū operis hunc regē edidiſſe. Poſt hunc regnaſſe cæcū quendā ex vrbe anyſi nomine anyſim: atq; eo regnante excurriſſe in ægyptum magna cum manu æthiopū ſabacum regē: & cū cæcus hic fuga ſe in paluſtria ꝑripuiſſet: illū regnaſſe in ægypto quinquaginta annos: idq; intra tēpus iſta edidiſſe. Quoties ægyptiorū quiſpiā aliquid deliquiſſet: neminē voluiſſe morte adficere: ſed pro ſuis quēq; delictū magnitudine dānare ad agendā certā menſurā aggerū ad vrbe. Vnde quiſq; incolentū erat atq; ita vrbes ſunt etiā ſublimiores effecte. Nā primū humus aggeſta fuerat ab his quæ ſub rege ſeſoſtre riuos effoderant: iterum ſub rege æthiope valde ſunt vrbes factæ excelsæ cū cæteræ quæ in ægypto ſunt tū vero (ut mihi videtur) bubas tis vrbs ibi præcipue terra exaggerata. in qua vrbe tēplum eſt bubas tis: quæ noſtra lingua dicitur Diana oīum maxime memorabile. quo & ſi alia ſunt tum g: adiora: tū ſumptuoſiora: nullū tñ eſt aſpectu iocūdius. id ita ſe habet. Cætera ꝑter adceſſum inſula eſt: cuius ad ingreſſum vſq; duo e nilo fluentia vicina curruūt: nec cōfluunt. hunc atq; illinc præterterfluentia centenū vtrūq; pedū latitudinis arboribus inūbrata. Eius veſtibulū decē paſſibus ſublime eſt. Figuras ſenū cubitorū ad arnatū. id tēplū in media vrbe ſitū vndiq; circūentiū oculis ſubiicitur. Nā cū vrbs ſit aggeſta terræ ſublimis: tēplū quē admodū a principio cōduſū: nec loco motū ꝑ ſpeculo eſt: illud maceria figuris exculpta. interius delubrū ingenti ꝑceriſſimis arboribus manu cōſitis luco ambiente. in quo delubro ſtatua eſt. Lōgitudo tēpli quoquo verſus vnus eſt ſtadiū: ab eius ingreſſu via ꝑ forū orientē verſus: quæ fert ad mercurii tēplū tria circiter ſtadiā lōgitudinis: & quatuor iugerum latitudinis ſtrata lapide eſt. vtrinq; arboribus manu cōſitis in celū cunabibus. Atq; hunc quidem in modum tēplum habet. Verum ſe

Pyramis lateritia.

Anyſis rex.

Sabach⁹ rex

Sabachi iuſticia.

Bubas tis
vrbs.
Bubas tis
diana.

ita ad extremum liberatos æthiope referebant: q̃ ille per quietem oblata sibi visione fugæ se mandauerit. Visus est sibi videre quēdam astantē: qui suaderet ipsi: vt congregatos cūctos ægypti sacerdotes incideret medios. hac eū visione cōspecta dixisse videri sibi deos demonstrare causam vt piaculo in sacra cōmisso aliquid cladis aut a diis: aut ab hominib⁹ acciperet: se vero nequaquā ista facturū: sed abiturū: quoniā excessisset iā tēpus q̃ ipsi a diis vaticinatū esset quousq̃ foret in ægypto regnatur⁹. Etenim cū i æthiopia ageret oraculis: q̃bus vtūtur ethiopes responderat deus fore vt is ægypto quinquaginta regnaret annos. id tēpus cum excessisset: & viso insomni perturbatus esset Sabacus vitro ex ægypto cōcessit. Eo profecto ex ægypto rursus cæcū e palustribus egressum adcepisse imperium: vbi quinquaginta annos habitans insulam cinere atq̃ humo exaggerauit. Nam vt quisq̃ ægyptiorum iussus illic ibat portans frumētum ei mandabat: & clam æthiope ad se dono etiam cinerem ferret. hanc insulam nemo ante Amyrtæum inuestigare potuit sed septingentis & āplius annis superiores amyrtæo reges nequierunt eā inuenire: cui insule nomen est elco decem omnino stadiorū magnitudinis. Post hunc regnasse sacerdotem vu'ca: nī nomine sethon: eiq̃ bellatoribus ægyptiis abusum fuisse cōtemptui habens tanquā sibi non opportunus: & cū aliis ignominias adfecisse: tum vero agris exuisse: quibus fuerant a superioribus regibus singuli donati duodenis. Ex quo factū est vt cum postea sauacharibus arabum assiriorūq̃ rex cum magnis copiis inuasisset ægyptum noluerint ei opitulari. Tūc sacerdotem cōsiliū inopē in cœnaculum se cōtulisse: ibiq̃ apud simulachrū cōplorasse q̃ta pati periclitaretur: eiq̃ inter lamentationē obrepisse somnū: & inter quietē visum altare deū exhortatē nihil eum molesti passurū si copiis arabū obuiā iret: se. n. auxilarios ei missurū his in somnis fretū sacerdotum sumptis ægyptiorum his qui secum vellent castra in pelusio posuisse. Hęc enim ægyptus inuaditur: nec eum fuisse quēpiam bellatorum secum: sed inuitores: & operarios & forenses homines: & cum pertuissent noctu effusam ip̃is hostibus vim agrastium murum: qui illorum tū pharetras: tū arcus: tum scutorū habenas abederunt. Ita vt postea die hostes armis exuti fugā fecerint multis amissis. Eoq̃ nūc iste rex in tēplo Vulcani lapide⁹ stat manu murē tenēs: atq̃ hac per litteras dicēs. in me q̃s itūēs pri⁹ esto. Ad hūc vsq̃ narratiōis locū & ægyptii & sacerdotes referebāt

Sabaci abilitio.

Diodor⁹ ait ægyptios post Sabaci abitionem duos ānos rege caruisse sed pro eo duces. 12. Amyrtæus. Elcus insula. Serthon rex. Sauacarus rex.

Mures in scuta. Sauacabari regis imago murē tenēs.

EVTERPE

Aegyptiorū
progenies.

Sol p̄ter cō-
suetudinē q̄-
ter ortus.

Hecataeus
milesius geo-
graphiꝛ scrip-
tor cui⁹ in pri-
mo Scyrrabo
meminit.

Pyromis.

Orus rex
Apollo
Osiris
Dionysius
Hercules.

demonstrantes a primo rege ad Vulcani sacerdotem hunc qui
postremus regnavit p̄genies hominū fuisse trecentas quadra-
ginta vnā: & toridē interea pontifices/toridē p̄ reges trecentæ
progenies idē quo d̄ decē milia annorū pollent. Nā tres viroꝝ
progenies centū anni sunt. Ex quibus vna & quadraginta quę
reliquę sunt vltra trecētas sunt anni mille trecenti quadragin-
ta. ita intra decē milia trecentosque & quadraginta annos ne-
gabant vllū deū forma humana extitisse: ac ne in regibus qdā
ægypti: qui aut prius: aut posterius extiterint: aliquid tale dice-
bant fuisse: sed intra hoc tempus quater solem p̄ter cōsuetu-
dinem fuisse ortū. Bis quidem illinc exortū vbi nūc occidit. bis
aut vnde nūc oritur illic occidisse: nec tamen sub hæc aliquid
in ægypto esse immutatum: nō ea quæ e flumine ipsiſ proveni-
unt: non ea quæ circa morbos: aut quæ circa mortes eveni-
unt: Atq; ante hæc at. um sermonū scriptorē apud chebas originem
generis sui recensentē ac progenitores familiæ suæ repetētem
ad sextūdecimū deū sacerdotes Iouis tale quiddā fecerant: &
mihi nō recēnti originē familiæ meæ introducto in quoddā
grande coenaculū enūmerando demonstrabant tot e ligno co-
loſſos quorū dixi. ibi nāq; stabant pontifices sub imagine vitæ:
qua quisque vixerat. Enūmerantes itaq; sacerdotes ostendebāt
mihi vnūquēq; eorum esse filium proxime defuncti sacerdotis
imagines eorum singula gradatim percensendo: donec omnes
exposuerunt: atq; hæc atæo originē suā recensenti: & ad sextū
decimū deum referenti occurrebant e diuerso progeniē recen-
sentes: & in enūmeratione non admittentes id quod ab illo dī-
ceretur hominē progenerari e deo. Occurrebant autem in re-
petenda progenie hūc in modum q̄ dicerēt vniciꝝ colosso-
rum fuisse Pyromin ex pyromi genitum: donec trecentos qua-
dragintaquinq; commemorarent. Pyromin assidue ex pyro-
mi procreatum: non referentes ad deum illos aut ad heroa. Est
autem Pyromis græca lingua expositū καλὸς idest hone-
stus et bonus. Eos itaq; quorū imagines erant demonstrabant
tales omnes extitisse: sed multum a diis distātes priores tamē
his viris fuisse deos in ægypto principes vna cum hominibus
habitantes & eorum semp vnū extitisse dominatorem: & postre-
mum illic regnasse eorum Osiris filium: quē græci apollinem
nominant Huc postquā extinxit typhonem regnasse in ægypto
postremum. Osiris græca lingua est Dionys⁹: idest Liber. Atq;
apud græcos nouissimi deorū esse cēsentur Hercules. Dionys⁹

filius: & Pan: At apud ægyptios Pan vetustissim⁹ est etiā ex octo
 diis: q̄ primi dicuntur. Hercules ex his qui duodecim Dionysi⁹
 ex his qui tertii vocantur ab illis duodecim p̄creati. Ab Hercu-
 le aut̄ quātū amorū ad Amasim regē esse ipsi ægyptii aut̄: su-
 perius a me patefactū est. A pane vero plus annorū esse dicitur:
 minimū inter hos a Dionysio: q̄q̄ ab hoc ad Amasim regē q̄n-
 decim milia annorū supputātur. Et hæc ægyptii p̄ cōperts as-
 severāt: scq̄ scire assidue supputādo: sempq̄ annos describēdo
 igit̄ a Dionysio quidē: qui ex Semele Cadmi genitus fertur ad
 meā ætatē sunt anni ferme mille sexcēti. Ab Hercule vero Alc-
 menæ filio ferme nongenti. A Pane aut̄ Penelopes (Ex hac. n.
 & Mercurio Pan genitus dicit̄ a græcis) minus annorū est: q̄ a
 bello troiano octingēti fere ad me anni. Vtrū horum p̄babilius
 sibi videt̄ eo quisq̄ vtā licet. Mihi at̄ de his recepta opinio p̄-
 bat̄. Nā si & isti in græcia cū celebres fuissent: tū tenuissent quē
 admodū hercules ex Amphitryone genit⁹: Dionysi⁹ ex Semele
 & Pan ex Penelope natus dixisset aliq̄s & hos alios habere illo-
 rū deorū noia: q̄ pri⁹ geniti fuerāt. Nūc græci aut̄ Dionysiū sta-
 tim editū ab Ioue insutū in femore: portatūq̄ in nysam: q̄ ē sup
 ægyptū æthiopia. De pane ne hñt qdē qd̄ dicāt vbinā a partu
 sit educatus. Ex quo sit mihi manifestū græcos audivisse poste-
 rius horū q̄ aliorū deorū noia: & ex eo tpe illorū p̄genies recē-
 sisse: quo primū eos audierāt. atq̄ hæc qdē ægyptii aut̄. Quæ
 vero cæteri homines cū ægyptiis cōsentiētes memorāt in hac
 regione fuisse gesta: hæc iā explicabo aliqd̄ et̄ his q̄ ego vidi cō-
 ferētibus. Post Vulcani sacerdotē regē suū ægyptii libertatem
 adepti duodecim sibi reges (Nullo. n. tēporis momēto pote-
 rat sine rege vivere) deligūt in totidē partes oēm ægyptū di-
 stinguētes. Isti iūctis inter se adfinitatibus regnabāt pacti: onib⁹
 initis: ne mutuo auferre imperiū conarent̄: ne ue quis plus alio
 quippiā optinere q̄reret: sed vt essent inter se q̄ amicissimī. Atq̄
 ea de cā has pactiōes arctas: adcurataq̄ inierūt: q̄ eis inter ini-
 tia simul atq̄ tyrānides inuaserūt respōsū fuerat q̄ in tēplo Vul-
 cani aerea phiala libasset: cū totius ægypti regno potiturū. Vbi
 oia sacra executi sunt placitū est eis aliquod relinquere sui cōs
 monumētū: ex eoq̄ placito fecerūt labyrinthū paulo supra sta-
 gnū myrios maxime vrbē versus quē dicit̄ crocodilorū: quem
 ego aspexi fama maiore. Si qs. n. ex græcorū narratione muros
 & operis speciē ratiocinetur minus cōcipiet q̄ pro labore & sūp-
 tu huius labyrinthi. Tameñ & ephesi tēplū est memoratu di-

Hercules.

Pan.

Amasis rex.

Dionysius
Semeles fili⁹falso dī is. n.
quem semele
pēpit Oīri si
milē diu non
vixit vt testis
est Diodorus
in primo.

Hercules.

Pan.

Dionysii
ortus.

Nysa vrbs.

Ægypti par-
tes. xii.Labyrinthus
Crocodilorū
vrbs.

EVTERPE

Labyrinthi situs. gnū & in famo tamen pyramides erāt ad narrandū maiores: quarū singule multis ac magnis operibus gręcis æquiparandę sunt. Sed eas quoq; Labyrinthus antecellit. Etenim duodecim eius aulę sunt tecto opertę: portis oppositis altrinsecus: sed ad aquilonē cōtiguę totidē ad austrū vergētēs eodē extrinsecus muro pręcluse. Bisaria in eo sunt domicilia: vna subterranea: altera superiora illis imposita: vtręque numero tria milia quingenta. Quorum ea quidē quę superiora sunt ipsi vidimus: & quę aspeximus enarramus. Subterranea vero auditu didicimus. Nā prepositi egyptiorū nolebāt villo pacto illa mōstrari qđ dicerēt illic sepulchra esse tđ eorū regū qui ædificandi labyrinthi fuere auctores: tū sacrorū crocodilorū: ita de inferiorib; ædificiis fando cognita referimus. Superiora ipsi aspexim; huiusmodi operibus maiora. Nam egressus per tecta: & regressus per mela i pri aulas diuersissimi infinita me admiratione adficiebāt. Ex aula mo cosmog. in cōclauia trāsitur: ex cōclauibus in cubicula: e cubiculis in foraria alia: e cōclauibus in alias aulas. Horū omniū lacunar quę rinthi. 4. vt admodū parietes lapideū est sculptilib; pasim figuris ornātū. idē plini; ait. Singulę aulę maxima ex parte digesto lapide albi columnarū ambitu redimitę. Angulo quo finitur labyrinthus adheret pyramis quadraginta passuū: in qua grādia sunt insculpta animalia ad quā iter sub terra fit. Et cum talis sit labyrinthus: tñ stagnū myrios: ad quam labyrinthus ædificatus est plus prębet admirationis. Cuius in circuitu mensura trium milium & sexcētorū stadiorum est: schoenorum sexaginta: quāta videlicet ipsius egypti ad mare mensura est. Iacet autē stagnū longo situ aquilonē versus austrūque. Altitudine vbi eius profundissimū est quinquaginta passuū. Quod autem manu facta sit ac depressa: indiceat qđ in eius ferme medio stant duę pyramides quinquaginta passus ab aqua extantes: altero tanto ædificii aqtis tecto. Super quarū vtręque lapideus est colossus in solio sedens: ita pyramides sunt centum passuū. Centum at iusti passus sunt stadiū vnū sex iugerū. Passus in quā mensurę sex pedū siue quattuor cubitorū: pedes autē quattuor palmorum: cubiti vero sex palmorū. Aqua stagni natiua non est vtpote solo illo admodū arido: sed e nilo deriuata: sex mensibus in stagnū fluēs. Totidē retro in nilū reflūēs illisq; sex mēsisibus quibus effluit augēs regiū piscū talē: singulis in singulos dies puetū piscū cū influit viginti mais. Hoc stagnū dicebant indigenę euadere in syrtim aphricę pforato sub terrā mentu in mediterranea hesperā vers

Myrios stagnū.

Passus mensura.

Cubitus cōstat ex sex palmis digitisq; .24. inqt Vitruius in .3. lib. ideo falsa hic ē mēsurā.

sus secūdū montē mēphi imminētē. Verū cū humū e lacu ege-
 stā nūq̄ viderē (Hoc. n. mihi indagare curæ erat) percōstabar
 p̄ximos adcolarū vbi nā esset humus illinc de fossa. Illi dicere
 fuisse deportatā: facile id mihi p̄suadētes. Quippe q̄ simile qdā
 dā factū esse apud Ninū vrbē allyriō: auditu cognouerā. Siq̄
 dē fures qdā magnā vim pecunię Sardanapali: q̄ Nini rex erat
 in thesauris subterraneis abstrusam cōpilare cū constituisent a
 suis dōibus fodere exorsi sunt: dūmensi viā sub terra ad regias
 ædes: eāq̄ humū e cuniculis effossam vbi nox aderat in flumen
 tygri: q̄ Ninū p̄terfluit exportabāt: donec id qdā optabāt p̄fice-
 re. Eodē mō audiui in ægypto hāc alterā fuisse factā lacunā: p̄-
 terq̄ q̄ nō noctu hęc: sed interdū est facta. Aegyptios. n. humū
 q̄ effodiebant in nilū extulisse: q̄ ille adceptā dissiparet. Et hūc
 quidē lacus ita ferē fuisse deprellus. Duodecim at̄ reges cū iu-
 ste degerent: ac statō tēpore in tēplo Vulcani sacrificassent: &
 vltimo die festo libaturi essent: porrexit eis pōtifex aureas phi-
 alas: q̄bus libare cōsueuerāt: aberrās numero duodecim vide-
 licet viris vndecim phialas. Ibi Psammietichus q̄ postrem⁹ eo-
 rū stabat cū nō haberet phialā detractā sibi æreā galeā tenuit:
 libauitq̄. Ferebāt at̄ & cæteri oēs reges & tūc quoq̄ gestabant
 galeas. Nec dolo malo Psammietichus galeam tenuit. Cæteri
 tamē id cōsulto factum esse a Psammieticho existimantes: & in
 memoriā redeñtes oraculū ipsiis esse redditū: qui ærea in phia-
 la libasset eum solum regem ægypti futurū nō censuerūt æquū
 esse Psammietichū morte mulctari postq̄ rimando cōpererunt
 non ad illum fecisse industria: sed maxima potentia: suæ parte
 exutum in plaustris relegādū ne illinc egressus cæteræ ægypto
 se immisceret. Hunc Psammietichū cum Sabacum æthiopem
 qui patrē eius Necō interemerat: fugisset in syriā post habitum
 æthiopis ex inuolūti visione reducerunt hi ægyptii qui sunt e
 tribu. Saitana. Deinde cum regnaret vna cum vndecim regibus
 cōtingit ei vt fugeret iterum p̄pter galeā in paludes. Igitur in-
 tellegens q̄ ignominiose tractatus ab illis eliet: statuit vltū ire q̄
 ipsum p̄secuti sunt. Sed ex oraculo Latonæ: quod in vrbe Buti
 apud ægyptios veracissimū est: ad quod ipse miserat: redditum
 est responsum ad futuram vltionem ei e mari viris æreis existi-
 tibus. Quod responsum ei magnā incredulitatem effudit viros
 æreos fore auxilarios. Nō lōgo tēpore interiecto Iones quos-
 dam & cares prædandi gratia nauigantes necessitas compulit
 adplicare ad ægyptum. hi cum in terram exissent ferro armati:

Sardanapal⁹
 Sardanapali
 thesaurus.

Fossa subtera-
 ranea noctu
 facta.

Fossa subtera-
 ranea inter a-
 diu facta.

Psammietich⁹.

Latonæ ora-
 culum.
 Butis vrbs:

Iones.
 Cares.

EVTERPE

Psammiethi-
chus rex.

Apis
Epaphus.

Bubastis.
Amasis.

Latonæ tē-
plum.
Butos vrbs.

Echēmis
insula.

ægyptiorū quidā nūciū fert Psammiethico ad paludes. & quia
 nunq̄ viderat aliquos ære armatos ait egressus e mari æreos vi
 ros campestris a populari. Ille agnoscēs oraculum esse perfectum
 amicitia cū Ionibus & caribus facit: eosq; magnis pollicitatio-
 nibus hortatur ad secū manendum. Vbi persuasit ita demū vna
 cū his ægyptiis qui secū sentiebāt: cūq; auxiliariis reges sustu-
 lit. Omni potitus ægypto fecit in mēphi tū Vulcano vestibula
 ad ventū austrū vergentia: tū e regione vestibulorū aulā Api:
 in qua cū adparuit Apis educatur vndique columnis cinctam:
 ac figuris refertā: in qua aula loca stant columnarū colossi: du-
 odenū cubitorū. Apis autē græca lingua Epaphus est. His Ioni-
 bus caribuscq; quibus fuerant vsus adiutoribus Psammiethicus
 dedit ad habitādum positā altrinsecus prædia nilo medio di-
 rempta: quibus nomen impositū est castra. Et cum hæc eis loca
 dedit: tū vero cætera quæ fuerat pollicitus representauit: pueros
 quinetiā ægyptios cōmisit lingua græca imbuendos: a quibus
 linguā græcā edoctis oriūdi qui nūc in ægypto interpres sunt.
 Incoluerūt autē Iones & cares diu hæc loca cōtra mare aliqtulum
 supra vrbe bubasti ad ostiū nili (qđ dicūt pelusiacū) sita. Vnde
 postea Amasis rex mēphi trāstulit in sui tutelā aduersus ægyp-
 tios. Post sedes ab istis in ægypto collocatas ita græci cū illis
 ita cōmerciū habuerūt: & nos res in ægypto gestas a Psammie-
 thico rege exorsi & q̄ deinceps extiterunt oia sine ambiguitate
 nota habemus. Hi. n. primi ægyptū q̄ diuersę linguę eēnt inco-
 luerūt. Atq; vñ demigrarūt illic & vestigia naualiū & domorū
 rudera ad meā vsq; ætatē oñdebant. Atq; hūc qđ in modum
 Psammietichus ægypto potitus est. De oraculo at qđ est in ægy-
 pto cū feci multa verba: tū faciā de re memoratu digna. Est. n.
 oraculū hoc in ægypto tēplū Latonæ positū in magna vrbe: cui
 nomē est (vt supi⁹ a me dictū est) buto cōtra ostiū nili: qđ sebē
 nycticū adpellat a superiori parte maris flumē subeūtibus. In hac
 vrbe tēpla sunt Apollinis Dianę: & in quo redduntur oracula
 Latonæ grādē illud & porticū hīs decē passibus sublimē. Vbi
 qđ mihi ex his q̄ in apto erāt maximo oraculo fuerit referā. Est
 in hoc plano. Latonæ delubrū ex vno factū lapide: cui⁹ parietes
 æquali cellitudine ad lōgitudinē quadragenū cubitorū: cuius
 lacunari p̄ tecto impositus est alius lapis quattuor cubitorū per
 oras crassitudinis. Itaq; eorū q̄ circa tēplū hoc sunt in p̄patulo
 positorū admirabilissimū apud me fuit id delubrū. Secūdo lo-
 co insula: quę vocatur echēmis in lacu p̄fundo ac spatioso sita

præter tēplum quod in buti est: quæ insula ab ægyptiis fert in-
nare. Ego tñ eā neq̃ innantē vidī: neq̃ se mouentē: & hoc au-
dire admiratus sum: si verū est insulam natare posse. In hac igit̃
templū Apollinis est: & aræ trifariæ extructæ: & palmæ frequē-
tes enatæ. Aliæq̃ partim fructiferæ: parti steriles arbores. Cur
autē ea innatans sit: hanc ægyptiū rationē reddunt q̃ Latona
q̃ ex octo numinibus quæ prima extiterūt vnum est: cū in vrbe
buti vbi hoc eius oraculū est habitaret: Apollinem ab iside sibi
commendatum occultauit in hac insula nondum innatanti ac
sospitē reddidit: quo tēpore Typhō oīa indagans (vt Osiris fi-
lum inueniret) aduenisset. Nā Apollinē & Dianā aiunt Diony-
sui & Isidis filios esse. Laronam vero nutricē horū: ac liberatri-
cem. & Apollo quidē ægyptiace Orus dicitur: Ceres autē Isis
Diana vero Bubastis. Atq̃ hinc solū non aliūde Aeschilus Eu-
phranoris filius rapuit: quod dico vt solus omniū qui poetæ di-
cuntur fecerit Dianā Cereris filiā. Ob hoc igitur insulā reddi-
tam esse natātem: hæc illi sic aiunt. Psammietibus in ægypto
quattuor & quinquaginta regnavit annos: per quos vnde tri-
ginta magnā syriæ urbem obsidens oppugnauit donec expu-
gnauit. Hæc est azotos: quæ diutissimā inter oēs vrbes dūtaxat
(quas nouimus) sustinuit obsidionē. Psammietichi filius: qui re-
gnū ægypti suscepti extitit Necos Idem fossam ad rubrū ma-
re ferentē primus adgressus est: q̃ Darius per ses secundo loco
depressit. Lōgitudinis quidē quattuor dierū navigationis: lati-
tudinis vt per eam duę possent simul agi triremes. Aqua quæ in
hanc e nilo deducitur paulo suprabubastis urbē iuxta opidū
arabiæ patumon deducitur euadens in mare rubrum. Initiū fo-
diendi sumptū est a planicie ægypti arabiam versus: Nā quæ su-
pra planiciē sunt cōrinens prope memphim occupat mons: in
quo lapidicinæ sunt. Itaq̃ ad huius montis vna ducta est fossa
versus hesperum & auroram longo tractu: & deinde pertingēs
diuortio montis tenus: quod diuortiū ad meridiē: & ventū au-
strum fert in sinū arabicum: qua breuissimus tractus & maxime
cōpendarius est e mari septētrionali ascensus ad australe quod
idem rubrū vocatur a monte casio: qui ægyptū syriāq̃ diste-
minat. Hinc stadia mille sunt in arabīū sinum. Et hac quidē bre-
uissimū est. Verum fossa multo lōgior scilicet q̃to est cōfrago-
sior. In qua fodienda sub rege neco centū viginti milia ægypti-
orum perierunt. Inq̃ eius medio opere Necus desinit: hoc in-
terpellatus oraculo eum id opus barbaro præmunire. Aegyptiū

Apollinis tē-
plum.

Apollo.
Diana.
Latona. Or.
Ceres. Isis.
Bubastis.
Psammietichi
cus.

Azotos.

Necus rex.

Patumon.

Rubrū mare.
Casiū mōs.

EVTERPE

Barbari qui. barbaros oēs vocāt: q nō ipsoꝝ lingua loquūť. Supedēs itaqꝫ a faciēda fossa necos ad militū copias se cōuertit: atqꝫ ad clas-
ses q̄ partim in mari septētrionali: partim in sinu arabico ad ru-
brū mare sunt ædificatę: quarū adhuc vestigia naualiū oñdūt.
Et classibus qdē necos dū opus fuit esse vřus. Terrestri at acie
cōgressus cū syris i Magdolo victoria potit⁹ est: & post prælū
Magdolos. Cadyti magna syrię vrbe. In vestitu at curiosus cū fuisset illū
Branchidæ. Apollini dicatū ad brāchidas milesioꝝ misit. Hic pfectis decē
Cadyti vrbs. & septē imperii sui ānis decessit tradito impio Psāmī filio suo.
Psammis rex. Eo apud ægyptū regnāte nūciū Helioꝝ dimittebātur: iactātes
Helii. a se in olympia iustissimū ac maximū inter mortales propositū
esse certamē rati ne ægyptios quidē hominū sapiētissimos ali-
quid vltra hec eē inuēturos. Isti vbi in ægyptū puenerūt: eaque
exposuerunt quosqꝫ gratia venerāt rex cōuocat ex ægyptiis eos
q sapiētissimū haberētur. Qui cū cōuenissent: & helios audissent
omnia cōmemorātes: quę par erat ab eis fieri in edēdo certa-
mine: & se venisse dicētes sciscitatū nūquid possent ægyptii re-
perire iustius habito inter se cōsilio interrogat helios nunquid
apud eos certarēt ciues: & illis rñdētibus sine discrimine & su-
oꝝ & ceterorū gręcorū cuiuscūqꝫ volēti certare fas esse: atqui in-
quiūt illos cum tale certamē proponāt ab omni iure excedere.
Nullo etenim pacto posse fieri qn cōciui pugnāti ciues fauerēt
faciētes iniuriā hospiti: sed si vellēt iustū pponere certamen. &
si eius grā venissent in ægyptū Iubent hospitibus ponere cer-
tamen nullo heliorū certare permissio. Hęc ægyptii heliis sub-
iecerūt: Psammis cum sex omnino regnasset annos in ægypto
facta in æthiopiam expeditione mox vita defunctus est. Cuius
regnū Apries filius adcepit: qui scdm Psammietichū paupū suū
fortunatissimus extitit omnīū ad eā ætatē regnū quinque & vt
ginti dnatus annos. Quod intra tēpus & bellū Sidoni intulit:
& cū Tyro pugna nauali dimicauit. Sed cū calamitas eū mane-
ret: cōtigat ob eā causam q̄ ego pluribus dum res punicas ex-
ponā Apries exercitu misso magnā cladē adcepisset. Id ei imputā-
tes ægyptii rebellauerūt opinati se ab illo in apertā perniciē fu-
isse dimissos. Vt his intermitione delectis: ipse cæteris ægyptiis
imperitaret securius. Hęc perqꝫ grauitet ferētes tū ii qui redie-
rūt: tū eorū qui interierant amici ingenue descuerūt. Id vbi re-
sciuit Apries mittit ad eos verbis sedēdos Amasim: qui cū p-
uenisset rep̄hendēsqꝫ dissuaderet ne talia facerēt. quidā ægypti-

Amasis.

Apries rex.

Sidon
Tyros.

Iustum certa
men.

tiorum ei a tergo/stant galeā circūdat: eaq; circūdata inquit se illā ob regnū imposuisse. Neque hoc quod fiebat eo inuito fiebat vt ostēdebat. Nā simul atq; ab his qui descuerāt ægyptiis declaratus est rex sese adparabat tāq; aduersus Apriē moturus. His cognitis Apries mittit ad Amasim ex his qui secū erāt ægyptiis spectatū quēdā hominē nomine Patarbēm iussu vt ad se viuū Amasim pduceret. Hic vbi puenit: Amasim ad se vocat. Amasius (Sedebat autē in equo ad suos cohortādos insolēter) stolide iubet vicissim hūc ad se adducere Apriē: & cū Patarbemes eū rogaret vt regē adiret: acitus respōdit se iā dudū dare operam vt id ageret: nec de se ipso Apriem esse questurū: sc. n. li præsio futurū: & alios adducturū. Patarbemes nō ignarus ppositi illius: tū ex oratione tū ex adparatione q̄ videbat: statuit suā diligētīz esse q̄ celerrime regē rerum (quæ agerent) facere certiozem. Huic redeunti q; Amasim nō adduceret nullo verbo edito Apries ira pcitus præcidi aures iussit nasumq;. Id intuentē ceteri ægyptiī: qui cum eo hactenus senserāt virū inter eos pbatissimū: ita fæde indigneq; adfectū: ne tātis per quidē disferētes ad cæteros trāsēūt: seseq; Amasi tradūt. His quoque auditis Apries armatis auxiliariis (Habebat autē auxiliorum circa sex Ionibus & caribus triginta milia) in ægyptios tēdit. Erat ei regia in vrbe sai ingēs ac spectatū digna. itaq; vtrique aduersus alteros Apriami & Amasiani in momemphi vrbe cōstitērūt tētaturi pugnz discrimē. Sūt autē in ægypto septem hominū genera: quorū alii sūt sacerdotes: alii q; pugnatōres adpellant: alii boū pastores alii subulci: alii institores: alii interpres: alii gubernatores nauales. Tot sunt ægyptiorū genera a suo quoq; artificio adpellata: sed pugnatōres vocātur calasiries: & hermothybies. Qui harū regionū sunt. Nā in regiones distincta est ois ægyptus. Hermothybiorū qdē hæ sunt plagæ busiritana: saitana: chēmītana: papremetana: insula p̄sopitis: q̄ vocat natho: ex dimidia pte. Ex his tractibus hermothybies cū plurimi cētū ac sexaginta milia sunt: quorū nemo q̄piā opificiū questuarii didicit: sed oēs rei militari vacāt. Calasirium hæ aliæ plagæ sunt thebana: bubastiana: apthitana: tanitana: mēdesia: iscbenitana: athribitana: phatbēthitana: thumuitana: chuphitana: anisia micphoritana. Hęc trib⁹ insulā incolit ex aduerso bubastis vrbis. Hæ tribus calasirium dū quoad p̄nt plurimi coguntur. Ducenta quinquaginta milia virorū sunt: quibus nec ipsis licet vlli artificio operā dare: sed solū rei militari filio discēte a p̄c.

Patarbemes.

Patarbemes mutilatus.

Vñ notandū sunt q̄ legūt a p̄d Vergiliū tardi venere subulci cū bulci legen⁹ dum sit.

Momēphis vrbs.

Ægyptiorū genera.

Calasiries.

Hermothybies.

Busiritana.

Saitana.

Chēmītana;

Pap̄metana.

Prosopitis

insula.

Natho.

EVTERPE

Hoc ab ægyptiis ne mutuati sint græci nō possum p certo di-
iudicare: cum videam & apud scythas psalq; & lydos. Deniq;
apud omnes fere barbaros haberi pro ignobilioribus ciuib;
eos: qui artificia discunt eorūque liberos. Generosiores autem
eos qui a manuariis operibus abstineant: præsertim qui cessent
ob bellum. Hoc itaq; cum cæteri græci didicerunt tum præci-
pue lacedæmonii. Corinthii quoque minimi faciunt opifices.
His solis ægyptiorū præter sacerdotes hoc eximii honoris ha-
betur: vt singulorū duodecim agri sunt egregii atq; immunes
singulari agri centum cubitorum ægyptiorum quoquo versus.
Ægyptius autē cubirus Samio par est. Hæc tamē vniuersorum
peculiaria sunt quibus per vices in orbem fruebantur: & nunq;
idem calasirium milleni: & Hermothybium circa regē funge-
bantur annuo satellitum munere. Istit præter prædia dabantur
viritim hæc alia panis tosti pondo quinæ mnæ carnis bubulæ
binæ. bini sextarii quaterni. Hæc assidue satellitibus prebebā-
tur. vbi igitur e diuerso veniētes apries cum auxiliariis: amasis
cum vniuersis ægyptiis in urbem momēphi peruenere: cōcessi
sunt. Et peregrini quidē egregie pugnaverunt: tamen q; erant
multo inferiores numero fugati sunt. Fertur apries ea fuisse p-
suasione: vt nullus neq; deorū neq; hominū posset sibi adimere
regnū. Adeo videbatur sibi illud stabilisse. Et tamen tūc egres-
sus prælio fugatus est: viuusq; captus & ad urbem sami ductus
ad ædes quæ ipsius aīea fuissent: tūc autē Amasis regia. Ibique
q̄diu in regia pascebatur eum Amasis honeste asseruauit. Tādē
incusantibus ægyptiis non iuste agere qui suū & ipsorum inimi-
cissimū aleret. ita illis apriē tradidit. Eum isti vbi strangula-
uerunt in monumentis sepelierunt: quæ sunt in templo Mi-
neruæ proxime coenaculū ad leuam manū intrantis. Nā saitani
cunctos qui tribules eorū fuere reges intra tēplū sepelierūt.
Et. n. Amasis monumentū ex altera parte coenaculi est: q̄ illud
aprii eiusque progenitorum. In eiusdē templi aula hoc quoq;
est ingens cubiculum lapideum tum colūnis excultum: Palma-
rum arbores imitantibus: tum alio sumptu. Intra id cubiculum
gemini postes stant: in quibus vrna est. Sunt etiā sepulchra cu-
ius nomen si vuncupauero hac in re haud sanctę fecero. Apud
saim in tēplo Mineruæ post totū delubrū ppe Mineruæ parietē
atque in phano stāt ingētes obeli: idest verua lapidea: lacusque
cōtiguus lapidea crepidine adornatus: & circūquaque pbe cla-
boratus magnitudine (vt msh videtur) q̄ta in delo. qui dicitur

Artifices ig-
nobiles sunt.

Opifices vi-
les sunt.

Cubitus
ægyptius.
Cubit⁹ sami⁹

Apries capt⁹

Apriis mors

Saitani
reges.

Obeli.

trochoides. i. rotæ speciē. In hoc lacu imagines suoꝝ quisque effectuū noctu faciūt: q̄ vocāt ægyptii mysteria. De quibus cū p̄ multa ego nori quo pacto se habeāt: singula tñ absit vt ploqr. De ceteris quoq; initiatiōe: q̄ græci thesmophoria vocāt: hoc ē legū lationes absit vt eloquar nisi quatenus sanctum est de illa dicere. Danaï filias extitisse. q̄ ritū hūc ex ægypto adulerunt: eosq; pelasgicas fœminas imbuerūt. Sed deinde oī pelopōneso a doribus electa sedib⁹ suis ritus initiādi abolitus est: a solis arcadibus: q̄ a pelopōnēsiibus nō electi sunt: sed relicta cōseruatus. Aprie extincto regnavit Amasis e tribu saitana: & vrbe cui nomē est siuph. Eū inter initia ægyptii contēnere nec vilius sane momenti ducere: vt q̄ plæbeius fuisset: nec insigni familia ortus. Sed hos Amasis ad se solertia non asperitate perduxit. Erant ei cū alia bona infinita tñ vero peluis aurea: in qua tā ipse q̄ oēs cōiuiæ semper pedes abluebat: hāc ille cōstringit: ex eaq; dæmonis statuarii facit & in adpositissimo vrbis loco statuit ægyptii simulachrū aduētes magnopere venerari. Id amasis fieri e popularibus edocet⁹: cōuocatis ægyptiis aperit ex illa pelui in qua primo ægyptii euomere immingereq; & in qua pedes abluerē cōsuessēt factū esse simulachrū: qđ tūc tātopere veneraretur. Itaq; se aiebat p̄inde atq; peluim eē factū: q̄ si antehac fuisset plæbeius ip̄fitiarū tñ esset rex: eoq; iubere vt sibi honor hēretur atq; reuerētia. Hūc in modū ad se traduxit ægyptios: ita vt æquū cēferēt ei seruire. Idē hoc vsus est in rebus agendis instituto ab aurora vsq; dū refertū est for⁹: ad curate negocia q̄ expediebāt agebat. Deinde potabat: & inter cōpotores iocabat morionē agēs ac scurrā. Quibus rebus offensi amici talibus eū verbis castigabāt. Rex dicēs nō e dignitate tua degis: qui ad tātā te dimittis neqtiā. Nā deberes augusto in folio sedēs auguste interdū res administrare. Ita & ægyptii cognoscerēt a magno sibi viro p̄sideri: & tu melius audires. Nūc laud q̄q; facis e regia dignitate. His ille r̄sudit. Arcus ab his quoꝝ sunt cū est opus intēdi: eos si semp intēti sint ruptū iri: nec posse eis illos cū indigeāt vti: ita & hoīs institutū si assiduo laborare studii: nec villā partē ad lusum sibi indulgere velit: fore vt pedetentim aut mēte capt⁹ sit aut mēbris. Qđ ego intelligēs vtriq; rei tēpus impertio. Hęc Amasis amicis r̄dit. Etenī fert Amasis cū priuat⁹ foret fuisse potandi iocandiq; cū dicacitate studiosus: & vir ne vtiq; rerū agēdarū anxius: & quoties eū potātē ac se oblectantē necessaria defecissent: solitus circūeūdo furari & cū reposcere.

Thesmo-
phoria.

Amasis rex.
Siuph vrbs.

Elegās ad p̄-
suadēdū simi-
litudo.

Arcus com-
paratio.
Lusus neces-
sarius est.
Amasis
mors.
Amasis in-
dolos.

EVTERPE

Amasis in
deos.

Minervæ ve-
stibulum.

Colossi
Andros-
phinges.

Vulcani co-
lossus.

Aegypti vr-
bes quot.
Viucndi rō.
Solonis lex.

ab his q̄ dicerent eū ipsoꝝ habere pecuniā: ac negarēt adduci
ad oraculū q̄dēq; eo in loco erat: & frequenter ab oraculis cō-
uictus: frequēter absolutus. At postq̄ adiecit⁹ ē regnū ista egit.
Quicumq; dii eū furti absoluerāt: horū tēpla neq; curæ habuit:
neq; vlla re ad stabilitētiā donauit: neq; adiens sacrificauit tā
q̄ nihil mereretur q̄ redderent falsa responsa. Qui autē eū pro-
nunciauerant furē: hos tanq̄ vere deos: nec mendacia reddē-
tes oracula maxime coluit. p̄terea insani vestibulū Minervæ fe-
cit opus admirandū & lōge superās cætera: tū sublimitate: tum
magnitudine. Tāta est vastitas lapidū atq; substructionū: quin-
etiam ingētes colossos & imanes androphingas ibidē posuit.
Alia quoq; saxa p̄grādia in adparatū cōportauit ducta partim
& lapidicinis q̄ iuxta mēphim sunt: partim vtiq; q̄ maioris mo-
lis erant ex vrbe elephātina: quæ sai distat viginti dierū navi-
gatione. Ad hæc q̄ nō minime sed maxime oīum admiror ad-
tulit ædificiū ex solido saxo ab vrbe elephātina: in quo adserē-
do trienniū consumpserunt duo milia delectoꝝ viroꝝ: q̄ om-
nes erant gubernatores. Eius tectū extrinsecus est vnus & vi-
ginti cubitorū lōgitudō quatuordecim latitudo: octo sublimi-
tas. Hæc est dimēsiō exterior tecti ex vno lapide: Introrsum ta-
men duo de viginti & amplius cubitorū est lōgitudō: quinq; su-
blimitas. Domus hæc ad ingressū tēpli collocata ē. Nā ob id
aiūt in tēplū nō fuisse petractā q̄ tecto aduerso cū suspirasset
eius vehēdi architectus vtpote pertesus diutino tēpore opere
ea de re stomachatus Amasis non p̄miserit hominē vltius tra-
here. Nōnulli aiunt quēdā ex his: q̄ vestibus lapidē agebant ab
illo fuisse oppressum. idēq; lapidē nō introductū. Donauit p̄te-
rea operibus ob magnitudinē spectaculo dignis cū alia tēpla
insigniatū in mēphi tēplū Vulcani colosso supino ante illud po-
sito lōgitudinis q̄noꝝ & septuaginta pedū. Superq; idē paupimē
tum gemini colossi stant ex æthiopico lapide vicenū pedū ma-
gnitudinis hinc & hic illi magno adlīstētes. Cui⁹ instar ē alter
in sai lapides eodē habitu facēs. Illud ē q̄d in mēphi ē tēplū in-
gēs & spectatu dignissimū aiūt Amasim ædificasse. Sub Amasi
rege dī ægypt⁹ fuisse maxie beata in his q̄ vel regioni ex flumie
vel hoīb⁹ ex regiōe pueniūt: & vrbes q̄ icolerēt tūc fuisse nūero
illic viginti milia. Amasis quoq; extitit: q̄ legē hāc apud ægyp-
tios cōdidit: vt singuli eoz ānis ap̄ pulcias p̄sides demonstrā-
rent vñ viuerēt. Et q̄ aut hoc nō faceret: aut nō demonstraret se
legitime viuere: is morte adficere. Quā legē Solō ab ægyptiā

mutuatus: atheniensibus tulit: q̄ illi q̄ sit castissima assidue vsur-
pant. Amasis quoniā græcorū erat studiosus cū alia in quosdā
græcos officia cōtulit: tū hīs q̄ in ægyptū cōcederēt: dedit fa-
cultatē naucratē urbē incolēdi. Qui vero eorū nollēt illic habi-
tare: sed nauigādo negociari fecit potestātē certis in locis aras
& phana extruendū. Adeo maximū corū phanū atq; celeberrī-
mū vocat græcū. Ciuitates autē q̄ cōmuniter extruxerunt sunt
ionū quidē: chius. theus: phocæ: clazomenæ. Dorū autē rho-
dus: cnidus. halicarnasus: phaselis. Aeoloz: vero vna mitylene.
Harū ciuitatū hoc phanū est: & ab his p̄fecti emporii nūdinariū
sine mercati p̄bētur. Cæteræ ciuitates: q̄ cōsortes huius rei sūt
nō rei ad ipsos pertinētis cōsortes sunt. Separati tñ ædificaue-
rūt eginetē quidē Iouis: Samii autē iunonis: Milesii vero Apol-
linis phanū. Nā vetus emporiū erat sola naucratis: p̄ter hoc in
ægypto aliud nullū. Quod si qs in aliud aliqd nili hostiū adpli-
cuisset: is necesse habebat deierare se venisse inuitū: dato q̄ iu-
reiurando eadē navi ad canobicū nauigare: & si id minus p̄ cō-
trarios ventos posset onera fluuiatibus nauigiis circumagere lu-
strando delta donec perueniret naucratē. Ita naucratis in ho-
nore fuerat. Iā vero cū amphictyones: tēplū qd nūc delphis ē:
q̄ illud prius sua sponte deflagrauerat trecētis talendis cōstru-
endū locassent: Delphi quos q̄rta pars sūptus cōtingebat circa
ciuitates vagi cū aliunde: tū vero nō minimū ex ægypto rettule-
runt. Nā amasis quidē eis mille talēta alūnis. Græci autem qui
ægyptū incolebāt vicenas mnas donauerūt. Cū cyrenesis quo-
q; amasis amicitia societateq; inuit: ita vt illinc vxorē etiā puta-
ret sibi eē ducēdā. Siue fœminæ græcæ amore capt⁹: siue alias
ob beneuolētiā cyrenæorū vxorē q̄ duxit. Alii volūt filiā fuisse
Batti filii Arcesilai: Alii Critobulū inter suos populares viri spe-
ctati noīe Ladice: cū qua dū in toro cubaret cōcūbere non po-
terat: cū tamen aliis mulieribus vteretur. Id cū diu fieret: Ad eā
amasis tu vero inqt vxor veneficio me læsisti. Ideoq; nullo ma-
chinamēto vales effugere: quo minus inter oēs mulieres teter-
rima pereas morte. Ladice cū pnegando nihilo placatiore red-
deret Amasim: venit itra se Veneri si ea nocte secū coiret ama-
sis. (Hoc. n. sibi esse machinamentū) statuā cyrenas se illi missū
rā. Cōcepto statim voto coiit cum ea amasis: ac deinceps quo-
ties adiret cum ea coibat: ac postmodū eam perq̄ valde dilexit
& lacide votum deq; psoluit facta statua cyrenasq; missa quē ad
meā vsq; memoriā incolumis erat extra urbē Cyrenensem po-

Naucratis
vrbs.

Chius, The⁹.

Phocæia.

Clazomenæ.

Dorū vrbs.

Rhodus.

Cnidus.

Halicarnas⁹.

Phaselis.

Mitylene.

Delphicum

templum.

Battus.

Amasis vxor

Ladice.

Veneris sta-
tua.

THALIA

**Donaria Ama-
lis varia**

sita hāc Ladicē Cābyfes posteaq̃ ægypto potitus est : cognito
quenā esset cyrenas illesam remilit. Donauit item amafis dona-
ria q̃ misit in græciam. Cyrenas quidē statuā Mineruæ inaura-
tam & sui imaginem pictura adūbratam. Lindū autem duo lapi-
dea Mineruæ symulachra: & thoracem lineū spectaculo dignū
Samum vero iunoni bifarias sui imagines quæ magno in tem-
plo erectæ erant post ianuas ad meam vsq; ætatem. Sanum qui-
dem propter hospitium. quod inter ipsum erat: & Polycratem
æacis filiū. Lindū autē nullius hospitii gratia: sed q̃a templum
quod lindi est. Mineruæ feruntur extruxisse. Danaï filia: post
q̃ agnitæ sunt cū filios ægypti effugerant. Hęc donaria dedica-
uit amafis: primusq; mortaliū cyprum cepit: tributariaque fecit
prouinciā.

**Polycrates.
Cypr⁹ primū
ab Amasi cap-
ta.**

¶ Herodoti Halycarnasei Historiarum Liber Tertius: qui in
scribitur Thalia Laurentio Vallense interprete.

Cābyfis

Duerfus hunc amasim Cābyfes cyri filius cō-
parato cum ex aliis quibus imperabat: tū ex
græcis ionibus æolibusq; exercitu: bellū mo-
uit Ob hanc causam misso in ægyptum lega-
to. Cambyfes petiit ab amasi filiam: & petiit
consilio cuiusdam ægyptii: qui amasi erat in-
fensus: q̃ se potissimū ex omnibus ægypti

**Ocularius p-
stātissimus
medicus.**

medicis Amafis ab vxore & liberis abstraxisset amandando in
persas nuoq; tempore Cyrus ad amasim miserat petitum ocula-
rium medicū omniū qui in ægypto essent præstantissimū. Ob
id infensus Amasi ægyptius institit suadere Cābyfi vt ab ama-
si filiam peteret: vt ille aut mœrore adficeretur data filia: aut nō
data Cābyfi redderetur iniūsus. Amafis eam nec dare audebat
nec abnuere. Nam & Cābysem intellegebat nō habiturū illā v-
xoris loco sed pellicis: & persarū potētiam grauabatur. Horre-
batq; hæc reputans ita sibi faciendū statuit: Erat Apriis superi-
oris regis filia nomine Nicetis vnica domi relicta grandis atq;
speciosa. Hanc puellā amafis vestitu pariter & auro exornatam
pro sua in persas dimittit: quam cū post aliq̃tum tēpus Camby-
ses salutasset filiā amafis adpellans: ipsa ad eum rem inquit rex
ignoras ab Amasi elusus: qui me ornato cōptam trās mittit tra-
dens tibi pro sua cū re vera sim aprii filia: quē ille dominum
suum cū ægyptiis rebellans interemit. Hic scimo extitit causa

**Nicetis puel-
la.**

quę Cambysem Cyri vehementer indignatū induceret aduersus ægyptū, atq; ita quidē memorāt p[er] se. Aegyptiū autē Cābysem suum vendicant adferentes ex hac Apris filia illā esse genitum. Cyri enim fuisse qui ad Amasim miserit super filia non Cābysem: quod cū dicunt non recte dicunt & si eos hoc nō laetet. Nam si qui alii profecto & ægyptiū recte norunt mores persarum apud quos illud in primis nefas est illegitimum optinere regnū si adsit legitimus Præterea Cassandanes filius erat cābyses Pharnaspe viro Achæmenide genitæ nō mulieris ægyptiæ: Sed ægyptiū rem gestā transferunt fingentes sibi cū Cyri familia intercedere cognationē: & hæc quidē ita se habent. Ceterum ille sermo mihi nō probatur: quo dicitur mulierē quādam persidē ad vxores Cyri introgressam cū liberos cassandane adstantes forma ac statura egregia cōspicaretur: supra modū admirabundā magnis tulisse illā laudibus: eiq; Cassandane (q̄ Cyri esset vxor) ita dixisse Me q̄ talis filiorū sum mater Cyrus cōtemptui habet præponens quādam ex ægypto ancillam videlicet infensam Niceti ista dixisse: & ei maximum natu filiorū cambysem subiecisse. Ego vero tibi mater cum in virilem ætatem adoleuero summa ægypti reddam ima: & ima summa. Idq; dixisse circiter decem natum annos admirantibus mulieribus: & cū in virilem adoleuisset ætatem: & regnū obtinuisset huius rei memorem ægypto bellū intulisse: adcessit huc & aliud quiddā ad hanc sumendam expeditionē. Erat quidam auxiliariorū Amasis nomine Phanes genere halicarnaseus vir consilio præstans & in re bellica strenuus. Hic Phanes nescio qd amasi succensus nauigio profugit ex ægypto volens in colloctionem venire Cambysis eū Amasis (q̄ inter auxiliares non parui momenti esset: quodq; de rebus ægypti non nihil cōpertissimū haberet) insequi statuit adhibita diligentia adsequēdi. Itaq; ad hominē insequendū mittit cū triremi eunuchorū fidissimū, qui phanem adsecutus in lycia cepit: sed non rettulit in ægyptū ab illo prudentia superatus. Nā phanes mactatis custodibus abiit in persas. Cambysemq; molientem aduersus ægyptū expeditionem: & quo pacto carentia aquis loca transmitteret ambigētē adiūt: Eiq; cum alias amasis res exposuit: tum vero quæ ad trāsmitendum pertinebant suadens ad regem arabum mitteret oratū: vt sibi tutum præberet transitum. Hac enim dūtaxat parat ingressus in ægyptum. Nā a phœnice vsq; ad montes cadytis quæ est vrbs eorum assyriorum: qui nunc palæstini vocantur:

Cābyses cur
in ægyptū.

Cassandanes
Pharnaspes.

Persarum re-
ges qui.

Cassandanes

Phanes vir
præstans.

Phanes ad
Cambysem.

Cadytis vrbs

THALIA

ICNYsus.

Typhon.

Lege strabo-
nē in duode-
cimo & sex-
todecimo cō-
mentariis.

Arabū fides.
Fœderis ritus.

Dionysius.
Oratal.
Vrania.
Alilat.

Corys fluvius.

a cadyti (Vt mea fert opinio) nō minore vrbe q̄ sardis emporia secundū mare vsq; ad vrbe icnysum arabicæ ditionis est ab vrbe icniso rursus syriacæ vsq; ad locū serbonitidis : iuxta quē casius mons pertingit ad mare a serbonitidis lacu: in quo se Typhon fertur oculasse: deinceps iā ægyptus est. Hoc tñ interca-pedinis inter vrbe icnysum: & montē casū & lacū serbonitidis non exiguus tractus est: sed itineris instar triū dierū vehemēter aridus. Verū quod pauci eorū qui in ægyptū nauigant notū habent: hoc dicere. Ex oī græcia: & præterea ex phœnice portatur in ægyptū his quot annis vas fictile vini plenū: & tñ ibi ne vnū qdē nūero (vt sic dicā) vas vinarū fictile aspici vacuū pōt. Vbinā (dicat aliquis) hæc vasa cōsumūtur? Hoc quoq; ego deprimā. Præferti prouinciariū necesse habent ex sua quisq; vrbe collegere vasa testacea: q̄ mēphim portentur. Eadē e mēphi alii aqua impleta portare in hæc arida syriæ loca. Ita hydræ su peruenientes in ægypto sumptæ ad veteres in syriā portantur atq; hunc in modū: quem dixi aqua contracta persæ fuerūt: quū hoc ingressū adparato q̄ celerrime ægypto potiti sunt. Sed tūc cū in expedito aqua nō esset: Cābyles audito hospitis halicar nasel cōsilio missis ad regē arabū nunciis tutum iter præcatus optinuit data adceptaq; inuicē fide. Arabes seruant fidē inter homines vt qui maxime quā hunc in modū dant. Quoties fœdus inire volunt aliis quidā medius inter vtrūq; stans acuto lapide ferit volā iuxta maiores digito ipsorū: qui fœdus ineunt. Deinde sumpto flocco ex vtriusq; vestimento inūgit eo sanguine septē lapides in medio positos inter inungendū inuocans. Dionysiū & Vraniā. Hoc actō idē qui fuit sequester fœderis inter amicos cōtrahendi vadatur hospitē aut forte ciuē: si cū tunc res agitur. Quod fœdus & ipsi qui amicitia cōtraxerunt seruare iustū censent. Dionysiū: quē Oratal: & Vraniā q̄ Alilat adpellant solos deos esse arbitrantur. Et quēadmodū Dionysiū ita puellarū capillū tondere aiunt. Tondentur autē in rotūdum tēpora subradentes. Igitur postq̄ fœdus cū nunciis iniit arabus talē rem cōmentus est. Camelos oēs posteaq; vtribus camelinis aqua completis oneravit: egitq; ad loca humore carentia. Ibiq; Cambysis exercitū p̄stolabatur. Ex his quæ narrantur hoc qd̄ dixi propius fidē est: tñ qd̄ minus credibile est: quādoquidē cōmemorantur: cōmemorare debeo Est magnū in arabia flumen nomine corys: exiens in mare quod dicitur rubrū. Ab hoc flumine fertur arabum rex canalē ex bouinis: aliisq; crudis coriis

consuetū tanta lōgitudine produxisse: vt ad loca arida: & per il-
 lum aquā pduceret. Inq̃ ipso arido solo ingentes cisternas fo-
 disse: qua recepta aqua potum suppeditarent: & cū sit a flumī-
 ne ad terrā aridā duodecim dierū via per tres aquæ ductus in-
 totidē partes aqua deduxisse. Apud nūlī autē ostiū quod dici⁹ Psammenit⁹.
 pelusiū habebat castra Psammenitus Amasis filius cābysem o- Amasis anni
 periens. Nā amasim Cābyles in ægyptū progressus nō viuū
 nactus est: sed defunctū cū quattuor & quadraginta annis re-
 gnasset: per eos nihil admodū calamitatis expertus defunctus.
 q̃ & sale conditus est: & in sepulchris q̃ ipse ædificauerat situs
 intra tēplū. Sub ei⁹ filio psammenito maximū extitit ægyptiis
 potentum. Apud thebas ægyptias quod neq̃ prius vnq̃ neq̃ Portetum
 postea ad meā vīq̃ ætatē cōgit (vt ipsi thebani aiunt) pluit. Apd thebas
 Thebis tñ tūc pluit guttis. Perisē ybi licanæa peragrauerūt sub ægyptias ma-
 sedere vicini ægyptus tanq̃ iā cōgressuri. Ibi ægyptiorū auxi- ximum.
 liariū græci & cares phani q̃ externū in ægyptū abduxisset infē-
 si hoc rei in illū sunt machinati Filios q̃ erant a phane relictī in Phanis filio-
 ægypto in castra perducūt: atq̃ in cōspectū patris posito i me rum obtun-
 dio duos exercitiū cratere: dehinc productos singulos puero catio.
 rū super craterē obtrūcauerunt. Omnib⁹ interfectis vinū & a-
 quā in cratere itulerūt. Quo sanguine epoto auxiliares ita cōsi-
 xerūt. Acri plio cōmisso p̃q̃ multis vtrinq̃ cadētib⁹ in fugā ver-
 tuntur ægyptii. Ibi ego rē mirandā vidi ab indigenis edoctus
 Ossa eorū qui in acie ceciderunt cū iacerent fusa vt ab initio di-
 stincta fuerant seorsum erant persarū deorsum ægyptiorū. Sed
 persarū capi-
 persarum capita adeo fragilia sunt. vt si velis ferire vel solo cal- ta fragilia
 culo perforare possis. Ægyptiorū autē ita firmat vt ea vix icū
 lapidis elidas. Cuius rei causam hanc illi reddebant. facile mi-
 capita firma.
 hi persuadentes q̃ ægyptii statim a pueris radere capita incipi
 unt: & os capitis ad solē redditur compactū. Quæ eadē causā ē
 non caluescendi. Nā ex omnibus hominibus paucissimos quis
 ægyptios caluos videas. Cuius rei hoc causā est: q̃ robusta ca-
 pita gēstāt. Ac persis cur fragilia sint capita: id in causā est: q̃ a
 principis imbuūtur operire capita gēstātes pilea thiarasq̃ hæc
 ego huiusmodi ossavi di. Vidi tē alia istis similia in papremi
 eorū: quivna cū Achæmene Darii ab inaro aphro sunt celi Ae-
 gyptii quoq̃ postq̃ ex acie terga dederūt: nullo ordie fugā capel
 fugā.
 lūt. Ad quos cū se recepisset mēphi misit Cābyles aduerso flu-
 mie nauim mitylenæā cū caduceatore viro p̃sa q̃ illos ad deditio-
 nē hortaret. Isti ybi nauim aduētare mēphum vidēt: frequentes

THALIA

Aphri

Cyrenęi.
Baracęi.

Psammenit⁹
rex deposit⁹.

Domestica
Amici lamē-
tatio.
Filioꝝ obit⁹.

ex vrbe effusi nauim corrūpant. Virosq; frustatim dilaniatos in opidū adferunt. Et ægyptu quidē post hæc obsessi aliq̄diu res-
stituerunt. Aphri vero id aiaduertentes easdē sibi quæ ægypto
contigissent veriti sele citra pugnā dediderunt tributūq; inter
se paruti dona miserunt. Cyrenæi quoq; ac baracęi itidē vt a-
phri timentes similia & ipsi fecere. Cābyles munera q̄ ab aphris
venere per benigne adcepit: q̄ autem a cyrenæis succensens vt
opinor q̄ exigua erant: quingentas. n. mnas argenti miserant:
has sua manu p̄henſas diſperit in milites. Decimo die quam
muros mēphis cepit Cābyles psammenitū ægyptiorū regē: q̄
sex omnino regnabat annos: deposuit in suburbanis ignomi-
niæ gratia cū ægyptiis aliis: vt eius animū experiretur. Hoc fa-
cto filiam illius vetitu seruilis circūdatam cum hydria ad aquā
omisit: & cū ea similiter indutas alias quas delegerat primorū
virorū filias virgines: quæ vbi ad patres peruenerunt cū eiula-
tu ploratuq; ceteri quidē patres cōspectis filiabus tam male ad-
ceptis vicilim vociferati sunt atq; fleuerunt. Psammenitus autē
intuens atq; intelligens humi vultū demisit. Prætergressus puel-
lis aquam ferentibus secundo loco Cābyſes ante oculos psam-
meniti misit filium eius cū duobus milibus ægyptiorū æqualis
ætatis vinctas fune ceruices & frenata ora habentibus. Ducebā-
tur autē luituri pœnas his mitylenæis qui cū naui fuerant ad
mēphum obtruncati. Ita enim censuerant regii iudices pro sin-
gulis suorum interfectis: denos primorum ægyptiorū interfi-
ciendos Psammenitus prætereuntes intuens & filiam animad-
uertens duci ad mortē aliis ægyptiis: qui circūfede bāt cōplo-
rantibus: atq; indigne ferentibus ipse idē quod erga filium fe-
cit. His quoq; prætergressis adcidit vt quidam cōpotorū eius
iam natu grandior pristinis bonis delapsus ac nihil habens
nisi quæ inops mendicabat obiret exercitū nec nō psammeni-
tum aliosq; ægyptios in suburbanis confidentes. Quē vt con-
spexit psammenitus erūpente ingenti fletu cōpellans nomine
amicū caput suum cædebat. Aderant autem ei obseruatores q̄
vt quicq; ab illo fiebat ex omni viarum exitu cābyſi renuncia-
rent. Ea quæ fiebant admiratus. Cābyſes misso nūtio psamme-
nitum percōctatus est. Inquiens psammenite herus te Cābyſes
interrogat q̄obrem tu qui visa filia idigne adfecta: viso filio ad
mortē eunte: neq; eiulasti: neq; fleuisti pauperē tanti feceris (tibi
vt ab aliis audiuit) nō propinquum. & Cābyſes quidē ita inter-
rogauit. Psammenitus autē his verbis respondit. Fili Cyri do-

mēstia mala erant maiora q̄ vt possem ea desistere. At iamētatio
 amici digna lachrymis fuit: qui e multis ac fortunatis opib⁹ ad
 inopiam recidit in extremo limine tenebrarum. Hæc vbi respon
 sa ab hoc renunciata sunt visus est illis psammenitus (vt ab egyptiis fertur) recte respondisse: Croesusq; dicitur illachrymasse
 item qui aderant persæ. Ipsiq; Cābyssi miserationē subisse vt p
 tinus iusserit & filiū ex his qui morti adducti essent liberari: &
 patrem e suburbanis excitatum ad se perducere. Sed filiū quidem
 qui adierunt non iam superstitem inuenerunt: sed primo loco
 truncatū. ipsum vero psammenitū excitantes ad cābysem per
 duxerunt: vbi reliquū vitæ degit nihil violentū passus qui si cō
 pertus fuisset: nec adfectasse res nouas adcepisset ægyptum: vt
 eam procuraret. Nā cōsueuerunt persæ in honorē habere filios
 regū: etiā si qui ab eis defecissent: tamē illorum filiis restituere
 principatū. Quod eos ita facere consueisse cum aliis per multis
 potest probari documentis: Tū vero hoc q; ithānyra inari a
 phri filius recepit: quē pater obtinuerat principatum: q; Pau
 siris Amyrthæi filius & ipse paternū recuperauit imperiū. Nec
 ipsis inaro & amyrtæo q; amplius a persis irrogatū est. Nūc
 psammenitus male cogitans mercedē adcepit. Nam cū ad de
 fectionē ægyptios induxisset: captus est: ac deinde a Cambyse
 conuictus e potō cruore taurino confestim exspirauit: atq; hūc
 in modū iste deceffit. Cābyses autem e mēphi i vrbē saim abiit
 animo faciendi quæ fecit. Et enim simul atq; in ædes Amasis i
 gressus est imperauit cadauer Amasis e conditorio adferri. De
 inde prolatū verberibus cædi ac vellicari: & stimulis pungi: oī
 deniq; contumelia infestari. Quod facientes postq; defatigati
 erant. Nam cadauer (vt pote salitum) resistebat: nec quicq; om
 nino elidebatur iussit cremari: haud quāq; sancte iubens: quia p
 sæ deum esse ignē arbitrantur: & apud neutros moris est crema
 re cadauera. Persas quidē propter id quod dictū est: quia nefas
 esse aiunt deo depalci cadauere hoīs. Aegyptios autē q; p̄uāsu
 habent ignē animatam beluā esse & omnia quæ nascuntur deuo
 rare: & postq; deuorando fuerit expleta vna cū ipsa re deuorata
 emori i deoq; nō esse apud eos cōsuetudinē mortuū beluis tra
 dendū. sed saluendi tum ob id: tum ne humatus deuoretur aver
 mibus. Ita neutris probatam rem iussit agi Cābyses. Quāq; (vt
 ipsi aiunt ægyptii) non amasis fuit qui ita passus est: sed alius q
 dam ægyptius eadē quā amasis ætate: quē persæ amasim arbit
 rātes vexauerūt. Memorāt. n. Amasim cū ex oraculo audisset q̄

Psammenit⁹
 apud Cābyssē.

Ithānyra
 inarus.
 Pauiris a=
 myrt hæus.
 Psammeniti
 mors.

Amasis cada
 uer.
 Ignis deus.
 Cadauera
 cur non crea
 mabantur.

THALIA

circa se defunctum futura essent: hoc modo rei venturæ medē dū putasse: vt eū hominē qui flagellatus est: ad postes sepeliret extra conditoriū suū: se autē in cōditoriū q̄ intimo recessu col- locari filio mandaret. Mihi tñ nō videtur hæc ab initio amasis fuisse mandata de sua & alterius hominis sepultura: sed alias ab ægyptiis adornata. Secūdū hęc cābyfes cōstituit trifariū mo- uere bellum aduersus carthaginienses aduersus ammonios ad- uersus ammonios aduersus æthiopes macrobios .i. longænos qui aphricā ad australe mare incolunt aduersus quidē carthagi- nienſes nauticis copiis. aduersus autē āmonios peditatu. Ad- uersus vero æthiopes prius exploratores mittendos per speciē dona ferendi illorū regi. spectatū illic mensam, Solis nūquid re- vera esset: simulq; res æthiopicas exploratū. Solis mensa talis esse memoratur. Est in suburbanis pratū omniū quadrupedum assa refertū carne: q̄ per noctē singuli ciuium magistratus pro- perant ponere: ad eāq; vbi illuxit cui libet epulatū licet adcede- re. Hæc ipsa terra reddi assidue indigenæ aiunt. Et mensa qui- dem (q̄ solis vocatur) talis esse fertur. Cābyfes autē vbi statuit speculatores dimittere continuo ab vrbe elephantina adersit ex ichthyophagis: id est pisce vescētibus maxime gnaros æthio- pice linguae. Vsq; dum isti veniunt. Interea nauales copias car- thaginem versus nauigare iubet. Verū hæc executuros se phoe- nices negauerunt. Esse enim magno cum illis iureiurādo se de- uinctos. Præterea non facturos sancte si aduersus liberos suos militarent. Nam ceteri phœnicibus ire recusantibus ad pugnā dum haud idonei erant. Ita carthaginienses quo minus in ser- uitutē persarū redigerentur euaserunt: quoniā Cambyſes haud æquū ducebat vim adferre phœnicibus: q̄ seipsos psis dedide- rant: & ex qbus nauticus ois cōstabat exercitus. Cyprii quoq; qui aduersus ægyptū in militia erant: sese & ipsi dederant. Cā byſes posteaq; ex vrbe elephantina aduenerunt Ichthyophagi eos ad æthiopes misit iustos cū ea dicere q̄ oporteret. tū dona ferre amiculū purpureū aureūq; torquē tortilem: & armillas ac vnguētī alabastrū: cādūq; vini phœnicei. Aethiopes hi: ad quos misit cābyſes ferunt esse maximi oīum hoīum atq; pulcherri- mi: diuersisq; vti a cæterorū hominū ritibus cū aliis: tum vero hoc circa regnū q̄ quē e popularibus maximū pro magnitudi- ne validū iudicant: hunc regē diligendū censent. ad hos itaq; viros Ichthyophagi venerūt offerentesq; regi munera: ita locu- ti sunt. Cābyſes persarū rex cupiēs amic⁹ tibi fieri atq; hospes

Ammonii
Aethiopes
Carthagi-
nienſes.
Macrobi po-
puli.

Solis mensa.

Ichthyo-
phagi.

Phœnices.
Cyprii.
Cābyſis do-
na ad regem
æthyopū ma-
crobiorum.

nos misit iubēs vt i colloquiū tuū veniremus, tibiq; hæc dono daremus: quorū ipse vsu maxime delectat. Ad hos æthiops gnarus ad speculandū venisse talia respondit. Neq; rex perfarū vos ideo cū donis misit q; magnificiat hospitiiū meū neq; vos vera loquimini. Quippe qui ad explorandū nostrū imperiū venistis: neq; iustus ille vir est. Si. n. iustus foret nō alienā regionem adfectaret sed esset sua contētus nec hoies (a quibus nihil laesitū ē) in seruitutē redigeret. Ei nūc vos hūc arcū date ita dicentes. Rex æthiopū regi psarū cōsiliū dat. qñ psæ tā facile trahent tāā magnitudine arcus: tūc aduersus macrobios æthiopes cū maioribus copiis moueat bellū. Interi dūs grās habeat q nō inducūt in mētē filius æthiopū: vt pter suā velint aliā cōparare regionē. Hæc locutus arcū laxauit eisq; qui venerāt dedidit. Tū sumpto purpureo amiculo rogauit: quidnā esset: & quo modo cōfectū: & cū ichthyophagiveritatē de purpura: deq; tinctura dixissent: dolosi inq; hoies dolosa sunt vestimenta. Scdo loco de auro sciscitatus de tortili monili atq; armillis ornatum eius rei exponētibus ichthyophagis risit atq; existimans vincula esse inquit robustiora apud se vincula eē. tertio sciscitatus vnguentum cū illi de cōfectura: vnguentiq; rationē dixissent: idē dixit: qd de vestimento. Vbi ad viūū peruenit: eiussq; cōficiendū rationē audit: maiore in modū delectatus potu. Percōtat⁹ est qbusiā rebus vesceretur rex: & qd longissimū tēpus a viro persæ viueretur. Isti dixerunt vesci regem pane exponentes tritici naturā: perfectissimūq; diu viuendi spatiū homini persæ pponi octoginta annos. Ad hæc æthiops nihil se mirari (inq;) si stercore vescerent paucis viuerent annis. Nā ne tot quidē annis victuros: nisi hoc potui adceptum referret. Adfirmantibus ichthyophagis ita esse de vino. hoc .n. ipsos persis subdidisse. Interrogat⁹ vicissim rex ab ichthyophagis de vita & victu plerosq; e suis ait ad centū viginti annos peruenire: nōnullos etiā hoc ætatis trāscēdere: cibū eis esse carnē coctā & potū lac: & cū speculatores de numero annorū mirarētur: ad fontē quendā eos deduxit: in quo loti efficiuntur p inde atq; inuncti violā olentes: eā aquā aiebant exploratores adeo inualidā: vt in ea nihil innatare posset ne lignū quidem & q leuiora sunt ligno: sed omnia pessum ire in profundum. Hæc aqua si vere apud illos est qualis cōmemoratur. ideo Macrobiū: idest lōgēni existit: q; ea semper vtitur. Deinde a fonte rex istos ad carcerē deduxit: vbi viri omnes aureis vinctulis erant adligati. Est. n. apud hos

Iusti officii.

Proverbialis
sentētia do-
losi hoies do-
losa & eorum
vestimenta.Perfarū anni
& victus.Aethyopum
anni & vict⁹.Fons violā
olens.Macrobiū
lōgēni.

THALIA

Aes apud æ-
thiopes p̄cio-
sissimū.
Vitrea se-
pulchra.

æthiopes omnī rarissimū ac preciosissimū æs. inspecto carce-
re exploratores inspexerūt. & mensam: quę dicitur Solis. Post
hanc ad extremū inspexere eorū sepulchra quę dicūtur e vitro
esse constructa hunc in modū. Posteaq̃ mortuū siue ægyptiorū:
siue aliorū more arefecerunt totum gypso inducunt: picturāq̃
exornantes representāt quoad potest effigiē eius. Deinde cip-
pum et e vitro: quod apud illos multū est & facile effoditur cit-
cūdant: in cuius medio mortuus interlucet nihil neque odoris

Imprudēs ac
temeraria ex-
peditio.

ingrati: neq̃ foeditatis vlli⁹ exhibēs: sed omnia ipsi illi mortuo
similia habēs. Hunc Cippū maxime p̄pinqui intra ædes annū
tenēt offerētes ei omnī rerū primicias hostiasq̃. Anno exacto
efferūt: circaq̃ urbē statuūt. Omnibus exploratores inspectis re-
uerſi sunt: q̃ cū ista renūciaſſent Cābyſi: cōtinuo ira p̄citus ad-
uerſus æthiopes exiit in expeditionē: neq̃ rei frumentarię ad-
paratu indicto: neq̃ secū ipso ratōe inita q̃ in extrema terrarū
faceret expeditionē: veluti vesanus nec mentis compos simul
atq̃ ichthyophagos audit profectus est cū omni peditatu grę-
cis qui aderāt illic manere imperatis. Vbi ad thebas est vētum

Ammonii.

delegit de exercitu quinquaginta circiter milia quibus p̄cepit vt
āmonios diriperēt. deinde oraculū Iouis incēderēt: ipse cum
reliquis copiis aduerſus æthiopes cōtēdit. Sed anteq̃ qntā ite-
neris cōfecissent. exercitus protinus eū cōmeatus omnis (quē
secū habebat) defecit: mox & sumēta ad vescēdū defecerunt.
Quibus rebus cognitis Cambyſes si resipisset: ac retro duxisset
exercitū in eo qd̃ prius admiserat p̄cō vir sapiēs extitisset. Nūc
aut̃ nihil pensi hīs assidue p̄cessit vltierus. Milites q̃dū qd̃ de

Fames in
homines.

terra sumerēt hūerūt: herbis victitauerūt. At vbi ad sabulō p-
uenere: ibi nōnulli dirā rē perpetraverūt. nam sortiti ex seipsis
decimū quēq̃ comederūt. Id audiēs Cābyſes veritus suorum
mutuā depaſitionē intermiſſa aduerſus æthiopes expeditione
retro rediit: thebasq̃ peruenit multis de exercitu amiſſis. Et cū
e thebis deſcēdiſſet memphim græcos miſſos fecit vt illinc ena-
uigarēt: & exercitus quidē aduerſus æthiopes ita geſſit. Copiā
autē q̃ aduerſus āmonios miſſæ erāt e thebis mouētes itinere

Oasis vrbs.

duces ſequebātur: ac niſi ſunt vſque dū ad urbē Oaſim puen-
runt: quā incolūt ſamii hi qui ferūtur e tribu æſchryonia eē ſep-
tē dierū per harenas itinere diſtātē a thebis q̃ regio vocat̃ lin-
gua græca macaron neſi. i. beatorū inſulæ. In hunc locū dicitur
perueniſſe exercitus. Deinceps qd̃ de eo actū ſit p̄ter āmonios
& eos q̃ ab his audierunt: nūli alii quicq̃ hñt dicere. Nā neque

Beatorum
inſulæ.

ad ammonios peruenerūt: neq; retro reuerterūt. Ab ipsis autē ammoniis id demū fertur cū illi ex vrbe dāsi per harenā iter facerēt. Iāq; medio fere spatio inter oasim & āmonios prāderēt. Ingruisse magnū ac validū austrū: & ingestis harenæ cumulis eos obruisse: atque hunc in modū illos e cōspectu sublatos. Ita actum esse de hoc exercitu: ammonii memorant. Cambyse mēphi regresso apīs quē grāci vocāt Epaphon adparuit. Aegypti vbi apīs extitit vestimēta quā pulcherrima ferre: & celebrādo festo operā dare. Id tunc faciēs aegyptios Cambyse inuēs: ratusq; ob res a se male gestas prorsus illos esse in his gaudiis ppositos: adcerit mēphis: quos vbi psto fuerunt: interrogat qd ita cum antea se apud memphi agēte nūq; aliquid tale fecissent: nunc id facerēt. Postea q̄ ipse rediisset parte copiarum amissa. Illi dicere dum ipsis deus adpareret (Longo autē tēporis interuallo adparere solitum) tunc omnes aegyptios solē celebrare lētitiam. hāc vbi audit Cambyse mentiri eos respōdit: ac tanq; mentientes morte multauit his interemptis iussit sacerdotes in cōspectu venire. Quibus eadē referentibus dixit. Si quis deus mansuetus ad aegyptios veniret fore vt se nō lateret. hactenus locut⁹ iussit sacerdotes adducere Apim. Illi ad eū adducendum perrexerunt. Est autē hic Apis idēq; Epaphus e vacca genitus: quā nullum dum aliū potest cōcipere foetū: quā aegyptii aiunt fulgure ictam cōcipere ex eo apim. habet hic vitulus qui adpellatur Apis hāc signa. Toto corpore est niger: in frontem habens cādorem figurā quadratā. In tergo effigiem aquilæ: cantharum in palato: dūplices in cauda pilos. Posteaq; Apim sacerdotes adduxere. Cambyse veluti vecordior: educto mucrone cum vellet ferire ventrem: femur percussit: cachi-nansque ad sacerdotes inquit. O capita nequam huiuscemodii existunt sanguine atque carne prāditi: & ferrum sentientes: dignus nimirū aegyptiis hic deus. Mos certe ludibrio habuisse non iuuabit. Hāc locutus imperauit his: quorum numerus erat vt sacerdotes quidē flagris caderent. Aegyptios autē (vt quēque feriantem adipiscerētur) occiderent. Ita festū solutum est. Sacerdotes multati: Apis sauciatus femur in templo iacēs extabuit: quē e vulnere extinctum cumulauere sacerdotes clā Cābyse. Ob hoc scelus (vt aegyptii aiunt) cōtinuo Cambyse insaniūt cum ne compos quidē mentis fuisset exorsus primū per petrare facinus in Smerdi ex eisdem sibi parentibus fratrē: quē ex egypto remiserat in persas liuore cōmotus q; solus ille per-

Dāsis vrbs.

Obruti harena.
Apīs.

Trogus Herodoto diuētēs hęc nōn sic scribit.

Epaphus.

Apidis signa

Cambyse in Apim.

Smerdis fortis Cambyse frater.

THALIA

**Trogus & Iu-
stin⁹ q^e scri-
psit historiā
nō Smerdim
sed mergidē
cambyſis fra-
trē adpellāt.
Cambyſis
ſomniū.
Præxalpes
ab Iuſtino nō
adpellat: ſed
comariſ.
Cambyſis
ſoror.**

**Perſarum
iudices.**

**Perſarū iudi-
cium callidi-
tas.**

**Cābyſis ſo-
ror occiſa.**

**Fratri fratrē
debere opitu-
lari vel ferre
oſtendunt.**

ſarū arcū (quē Iſthyophagi ab Aethiope adtulerant) ad duos
digitos traherēt: qđ nemo alius e perſis poterat: Smerdi in p-
ſidē pfecto hāc vidit in ſomnis Cābyſes viſionē. Nūcius qđ
e perſis veniēs ei nūciare eſt viſus Smerdim in regio ſedentem
ſolio cōlū cōtingere vertice. Ob id Cābyſes ſibi metuēs ne ſe
necato a fratre occupareſ imperiū: mittit in pſas ad illū interi-
mēdū Præxalpē ſibi ex omnibus pſis virū fideliffimū. Hic vbi
ſuſa cōſcēdit Smerdim necādū curauit (vt quidā aiunt) cū eū
eduxiſſet venatū: quidā inquiūt cū ad mare rubrum pduxiſſet
ibi eum demerſiſſe. Et hoc quidē initium ſclerū Cābyſis exti-
tiſſe. Secundū autē ſcelus ſororis necationē in ægyptum eū ſc-
cutæ: q̄ ex eiſdē parētibus erat ſoror atq̄ eadē vxor: q̄ hunc in
modum adceperat vxorē. Cum antehac perſæ ſorores in ma-
trimoniū adcipere nequaq̄ cōſueuiſſent: Cābyſes vnus ſororū
amore captus: cupidulq̄ deinde ducēdū illā vxorē cū propter
rei inſolentiā laboraret efficere: adceſſit eos: qui regii iudices
nominātur. Fiunt autē delecti e perſis viri: ſuntq̄ perpetui niſi
delicti alicuius cōpti fuerint. Iſti apud perſas ius dicūt: & le-
gū patriarum ſunt interpretes: & ad eos omnia referūtur. Hoſ
Cambyſis percōctatur nū qua lex ſit: quæ ſinat volentē cū ſo-
rorē cōtrahere matrimoniū: iudices & iuſte & ingenuē reſpon-
dentes negant vllā ſe inuenire legē: quæ ſinat fratri nubere ſo-
rorē. Quādam tamē inuenire legē qua liceat regi perſarum fa-
cere quicquid libeat. Ita neque legē abrogarūt metu Cambyſis:
& ne legē tuentes ipſi perirent: aliā inuenerūt adiutricem eius
qui ſororē in matrimoniū ducere velit. Tūc itaq̄ Cambyſes eā
q̄ dixi adcepit vxorem. Aliquātoque poſt & alterā. Harū iuni-
orem quē ipſum cōtra ægyptum comitata eſt interemit. Cuius
mors quemadmodū illa ſmerdis anceps refertur. Nā græci q̄
dem aiunt dū Cambyſes duos catulos alterū leonis: alterū ca-
nis cōmittit: hanc interfuiſſe ſpectaculo: & cū a leoncūlo catu-
lus ſuperaretur: alterum catulum huius canis fratrem abrupto
loco ſuperueniſſe. Et cū duo eſſent ita ſuperiores leoncūlo ex-
titiffē. Et Cābyſi dum id cernit capiente voluptatē hanc ei ad-
ſidentē illachrymaſſe. Ea re animaduērſa Cambyſem interro-
gaſſe quidnā lachrymaretur: & mulierem dixiſſe ſe viſo catulo
ſuppeticas fratri ferente. Ideo flere q̄ ſubierit memoria ſmerdis
cuius ſciret neminē fore vltorem. Ob hoc dictum græci illam
a Cambyſe fuiſſe interemptam memorant. Aegyptiī vero ob id
q̄ cū ad menſam diſcumberetur mulier lactucam ſumpſit eiuf.

que decerpitis foliis virum interrogavit vtrum discerpta lactuca an densa pulchrior foret: & cum hic respondisset densa hanc (inquit) lactucam aliquando imitatus es: qui Cyri domum denuclasti. Ibi Cambysem indignatione percitum insiluisse calcibus in pręgnantem eaque Ab ortu edito decelisse. His rebus Cambyes in pręcipuo domesticorum insaniebat: siue id propter Apim: siue aliunde. qualis multa in rebus humanis mala cōtingere consueverunt. Etenim fertur cambyes ab ipsis natalibus grandi laborasse morbo quem quidam sacrum nominant. Vt haud ab re fuerit cuius corpus magna ægitudine inualidum esset eius ne mentem quidem sanam fuisse. Atque in alios quoque persas insanisse veluti in Pręxaspem: quem pręcipuo honore prosequabatur: & a secretis hoc est qui ad eum nūcios perferebat: & cuius filius Cambyfis vina miscebat: qui honos & ipse non parvus est. Ad hūc fertur dixisse Cambyes. Quenam virum persę me esse censent. aut qualem de me sermonem habent. Et iste ei respondisse. Here cętera quidē omnia in te magnis laudibus ferunt sed nimis te vino deditum aiūt esse. Hęc Pręxaspes de persis respondit. Quibus ille indignatus Siccine (inquit) persę me aiūt vino deditum desipere: nec mentis esse compotē. Ergo in eo qđ prius dixerūt nō veri fuere. Nā senatum persarū (cui intererat Croesus) aliquādo interrogarat Cambyes qualis ipse videreť esse vir ad patrē Cyrū adęquandū: & illi respōderat eť patrē esse pstantiorē: qđ omnia illius haberet & ægypti ac maris adcessiōē adieciť. Hęc quidē persę dicebāt. Sed Croesus qui aderat displicēte ei quę dicebatur sententia ad cambysem inquit. Mihi tu quidē Cyro genite nō videris adęquandus esse patri: quippe cui nondū est filius qualē ille te reliquit. Hoc auditu Cambyes delectatus Croesi sententiam adprobavit. Quorum nunc reminiscens ad Pręxaspē iratus inquit intellege nunc ipse per te nunquid persę vera dicāt: an hęc dicentes ipsi desipiant. Nam si filii tui qui in vestibulo stat medium cor non frustrato ictu percussero. Constat nihil esse quod persę dicunt. Sin aberrauero. Constat persas vera loqui: & me esse intemperantem. Hoc locutus intendit arcum puerūque percussit. Atque cum collapsum iussit discindi & inspicere ictum. Cūque in corde sagitta esset inuenta ostēdit lętabundus atque cachinnās ad patrē pueri inquit. Pręxaspes facta tibi est fides nō me insanire sed psas. Verū nūc mihi dicito quę nā ex omnib⁹ hoibus iā nosti ita ad destinatū emittere sagittas

Lactucę cōparatio.

Multa in rebus humanis mala.

Morb⁹ sacer.

Cambyfis infania.

Pręxaspes.

Cābyes vino deditus.

Croesus ad cambysem.

Pręxaspis filius sagitta ictus.

THALIA

Cābylis crudelitas.

Sapientis est prospicere.

Croesi cautio

**Pitaici
Cabyri.**

præxaspes hominem aduertens esse vesanū: & in ipsum quoque insanientē. Here (inquit) ego ne deū quidem arbitror tā probe percutere: & tunc quidem hoc perpetravit. Altero die duodecim perfas primoribus pares ob nullius momenti causam necauit viuos in caput defodiens. Hæc eū facientē croesus lydis statuit his verbis admonendū. Rex cuncta nolī ætati atque iræ indulgere: sed cohibe & cōpescere te ipsum. Cōducit tibi te prouidum esse: & sapientis est prospicere. Tu vero viros interficis tuos populares ob nullius momenti causam: interficis pueros. quælia si multa facies: considera ne abs te deficiant perfae. Enim uero pater tuus Cyrus etiā atque etiā mandans mihi præcepit te cōmonescere subiiciendo quicquid boni cōperirem. Hoc illi Croesus beneuolentiā præ se ferens consulebat. Ad quē Cābyses respondens etiā mihi tu (inquit) dare consiliū audes tanquam bene aut tuā ipsius patriam administraris: aut patri meo consilium iubens eū traiecto flumine araxe tendere aduersus massagetar: cū illi vellent transire in terrā nostrā. Immo & te ipsum male præsidentē patriæ tuæ: & cyrum tibi credentē perdidisti sed ob id nequaquam gauisurus. quia olim iā debebā captare in te occisionē. arcū corripiebat tanquam hominē confixurus. At Croesus cursu se foras proripuit. Hic ubi non habet in quem telū dirigat: mandat ministris ut illū cōprehendentes interimant. Ministri qui mores eius nossent. Croesum abdiderunt hac ratione ut si Cābyses facti poenitens requireret Croesum: eo producto donis adficeretur: quod illum seruassent. Si non poeniteret nec desideraret: tunc hominē interficerent. nec ita multo post cū Cābyses desideraret Croesum: ministri hoc animaduertentes enūnciant ei hominem superesse. Cābyses se quidē inquit croeso superstitē gaudere: sed is qui illum seruassent veniā non daturum sed mortē adlaturū prout & fecit. Multa huiusmodi tā in persas quam in socios cū memphi moratus est: cābyses faciebat insaniā. Adeo vetusta recludens sepulchra mortuos inspiciebat: Etiam templū Vulcani adiens multo derisu simulachrū illius cauillatus est. Siquidē statua Vulcani simillimu est his diis. quos pitaeos vocant phoenices: quos in triremiū proris phoenices circūferunt: quos qui non vidit ego sic ei indicabo esse illos pigmētū viri imaginē. In templū quoque cabyrorū in adcessum alteri quam sacerdoti ingressus est: & quæ illic erant simulachra multis in eoiocatus verbis concremauit. Sunt. n. & hæc illis vulcani similia: a quo se hi homines aiunt esse oriundos. Cum multa igitur

apud me documenta sunt cābysem vehementer insaniss: Tum vero illud quod alioqui non tentasse tēpla legesq; habere ludibrio. Nā si quis vniuersis hominibus pbeat facultatem optimas ex omnibus leges eligendi: profecto cunctas vnusquisq; rimatus suas eligeret. Nō igitur credibile est aliū q̄ dementē talia ludibrio habere. At ita de suis quēq; legibus sentire. Licet cū aliis cōiecturis colligere: tū vero Darius aditos qui in sua ditione erant græcos perconctatus est quanta pecunia vellent defunctis parentibus vesci. Illis negantibus vlla se pecunia hoc esse facturos. Darius dehinc græcis præsens: & q̄ dicebantur per interpretē discentibus interrogauit eos indos q̄ calatiæ nominantur: qui vescuntur parentibus quantū adipere pecuniarum vellent. vt patres defunctos igne cōburent. Indi vehementer reclamantes meliora illi nominari iubebant. Atq; ita moribus cōparatum est recteq; mihi videtur Pindarus fecisse vt diceret morē omniū esse regē. Dū cambyses in ægyptū contendit: Lacedæmonii quoq; intulere bellū samo & Polycrati Aeacis filio qui samum vi occupauerat eāq; inter initia trisariā partiturus erat cū fratribus pātagno & sylosonte: Quorum deinde altero necato altero qui erat iunior electo: totā solus optinebat inito fœdere cū amasi rege ægypti: cū quo hospitiiū habebat mittēs munera vicissimq; adcipiēs: breuiq; statim tēpore res eius adeo profecerunt: vt per ioniā certāq; græciā celebrarentur. Quocūq; enim bellū intulerat cuncta ei prospere cedebant: cū haberet centum biremes: mille sagittarios inuadens omnes sine vllō cuiusquā discrimine q̄ diceret se magis gratificari amico: si ei quē abstulisset redderet: q̄ si nihil adhuc auferret. Multas itaq; hic insulas multa etiā in cōtinente opida capiebat. Lesbios. n. cū multis copiis opē milesis ferentes nauali prælio vicit: cepit: qui omnem fossam mœnia sami ambientē vincti foderunt: atq; res polycratis tantopere secundas esse non latuit Amasim: cui hoc curæ erat. Sed cū assidue forent multo secūdiore Amasis libellum samū misit in hæc verba scriptū. Amasis Polycrati ita inquit. Mihi quidē foeliciter agi cū viro amico meo & hospite audire voluptati est: tamen tuæ magnæ prosperitates mihi nō placeant qui intelligo q̄ inuidū nomen sit. Quod a me adinet malum tum meas ipsius: tū eorum qui mihi curæ sunt res nunc sperare ire: & per varias fortunæ vices æuum traducere q̄ in omnibus mihi prospere cedere: Tu itaq; mihi obtemperando hoc aduersus prosperitates agito. Dispice qd tibi est quod plurimi

Sua vnicuiq;
placet lex.

Calatiæ.

Pindarus.

Polycrates.

Pātagnotus.
Syloson.

Res Polycra-
tis secūdistiq;
Amasis ep̄la
ad Polycratē
scitu dignis-
sima.
Nomē in-
uidum.

THALIA

Prospera mi-
scere aduersis
prudētē de-
cet.

Polycratis
smaragdus.

Theodorus
samius.

Piscis cum
smaragdo.

Homo alterū
fato impēdē
ti eripere nō
potest.

Cum bonam
fortunā sem-
per exptis nō
esse permanē-
dum.

Sydonia
vrbs.

facias: quodque amissum tibi maxime dolet. Id ubi inuenieris
ita abiicito: vt nunquam ad homines veniat. Quod si prospe-
ra tua deinceps non variabuntur aduersis medeare tu tibi sub-
inde eo modo quem tibi subieci. Hæc cū legisset Polycrates:
& in animū demittens tanquam bene sibi ab Amasi præcepta
disquirebat quodnam suorum ornamentorum esset. quo amis-
so maxima ipse molestia adficeretur: atque hoc tādē quæris-
tādo iuenit. Erat. n. gēma signatoria smaragdus (quā gestabat)
auro inclusam opus Theodori samii Temecle geniti. Hanc ubi
abiiciendā statuit ita abiicere libuit. Biremē cōscēdit: eā dehinc
viros qb⁹ illā instruxerat in pelagus educere iubet. Et postq̃ ab
insula. pcul aberat detractū sibi sigillū dictis qvna navigabant
inspectatib⁹ abiicit i pelag⁹. Hoc acto renaugavit Reuerso do-
mū cū ex iactura adficeret qnto sextoue (q̃ hæc acta sūt) die: hoc
ei casu euenit. Piscator qdā captū a se piscē grandē sane: a c put
chrū putauit dignū quo Polycratē donaret: eū ad fores cū ad-
tulisset: dixit se in conspectū polycratis ire velle: a ianitore per-
missus donās polycrati piscē Rex (inqt) hūc ego quē cepi pis-
cem & si operis manuariis vitā tolero: tñ nō iudicauī ferendū a
me esse in forū: sed te tuaq̃ potētia dignū eum itaq̃ adfero tibi
donoq̃. His verbis iste delectat⁹ ita respōdit. Tu vero pbe nec
facto solo sed ēt orōne apud me inisti gratiā. Ad coenāq̃ te vo-
catū volo. Hæc magnificiēs piscator domū abiit: piscē mini-
stri rescindētes offendūt in ei⁹ aluo sigillū Polycratis. Qd ubi
viderūt sumpserūtq̃ ad Polycratē lætabūdi q̃ celerrime ptule-
rūt. eoque illi reddito referebant quo pacto fuisset inuētum Po-
lycrates quēadmodū res diuinit⁹ cōtigit singula quæq̃ a se ge-
sta rettulit in libellū: & qua rōne qd amiserat rec: pisset. Hęc vbi
scripsit in ægyptū misit. Quib⁹ tabellis Amasis plectis q̃ a Po-
lycrate venerāt: itellexit nō posse p̃stare hoiem vt alterū hoiem
fato ipendēti eripiat vtq̃ Polycrates bene iā moreret bonā for-
tunā semp exptus: q̃ ea quoq̃ repiret quē abiicisset Misso itaq̃
samū caduceatore dixit se ius cū illo hospitii soluere. Qd ideo
fecit ne i tristē aliquē grauēq̃ casum incidēte Polycrate animi
dolorē velut de hospite ipse cōr: haberet. Aduersus hūc igit⁹ po-
lycratē in oibus bene agentē lacedæmonii sumpserē expeditio-
nē ad citi ab hīs samiis: q̃ post hæc sydoniā in creta cōdiderūt
Polycrates misso clanculū caduceatore ad Cābysem Cyri filiū
aduersus ægyptū copias comparantem orauit vt nunciis ad se
in samum missis rogaret aliquid copiarum. quod audiēs Cam-

byfes libenter in famum mifit ad rogandas a polycrate nauticas copias: quę fecum ifte mitteret in ægyptum. Polycrates de lectis quos maxime fufpicabatur e popularibus fuis ad rebellionem fpectare quadraginta triremes mifit cambysii mandans ne retro eos dimitteret: Negant quidā famios a polycrate mifos in ægyptum perueniffe: fed cum in carpathio mari curfum tenerent: inter fe collocutos decreuiffe ne porro tenderēt. Quidam aiunt perueniffe in ægyptum: ac retentos inde fugi in feciffe: & in famū redeuntē cum claffe occurrētē fuperaffe: atq; in infulam exiffe fed pugna pedestri cōmiffa repullos ita lacedæmonem nauigaffe. Sunt qui dicant penes eoſdem ab ægypto redeuntē aduerfus polycratē extitiffe victoriam nō recte dicentes mea opinione. Neq; enim oportuiſſet illos adciſere lacedæmonios ſi per ſe ad reſiſtendum polycrati validi erant. Præterea nec ratio dictat vt cui permulti aderāt cum auxiliarii mercede cōducti: tum domeſtici ſagittarii his a famiis redeuntibus numero paucis fuerit ſuperatus: cū pſertim liberi ciuium atq; vxores ſub polycrate eſſent: quos iſte inter naualia coactos tenebat: ideo paratos vt ſi hi qui ſecum erant cum redeuntibus alijs prodidiſſent: vna cum iſtis naualibus conflagraret. Poſtea q̄ famii qui a polycrate exacti erant: ſpartam venerunt adeunt: ſ principes multa ſanc (qualia ſupplices) commemorabant. Quibus il' primo cœtu reſponderunt eorum q̄ iſti dixiſſent priorum quidē obliſos eſſe ſe poſteriora vero non intellegere. Secundo deinde congreſſu nihil aliud iſti dixerūt: niſi adlato panario illud pane indigere quibus idem reſponderunt panario ſuperfuturum: Itaque opem ferendam eis cœſuerunt: Atq; vbi rem adparauere cum exercitu in famū ſe conſulere referēdæ gratiæ cauſa (vt famii aiunt) quia illis aliquando famii aduerſus meſſenios auxilio fuiſſent. vt lacedæmonii aiunt non tam quia deberent tutari famios q̄ vt eoſdem vicifcerentur ob interuerſum craterem: quem Croſo portabant: & Thorax ob thoracem ab Amaſi rege ægypti iſtis miſſum. Interceperāt enim famii priore q̄ craterem anno thoracem lineum quidem ſed frequentibus animalium figuris ex auro lanaq; verſicolore & ligno inter textum ob id admiratione dignū: quod cū inſcriptæ eius venationes eſſent exiles tñ ſingulæ in ſe habebant tricenās ac ſexagenas beſtiolas ſingulaſq; euidentes. Hoc mirum reddebat thoracem. Qualis alter eſt: quem in lino Mineruæ idem Amaſis dedicauit. Comparauerunt itaque lacedæmonii

Thorax
Pictus,

THALIA

Periāder
Cypselus.

Diogenes la-
ertius nō sic
sed pueros In
noni vota fa-
cientes a sa-
miis seruatos
in primo vi-
tarū philoso-
phoꝝ scribit.

Melita
Periander
Procles.

Lycophron.

exercitū aduersus samum : vt corinthios quoqꝫ sollicitarent In quos etiā samiorū extabat iniuria ætate quæ præcessit hanc ex-
peditionē circa idē tēpus facta: quo crater interuersus est. Nā cū Periander Cypseli filius sardis ad Haliattē castrandos mit-
teret trecentos primosꝫ corcyraꝝ liberos: corinthiꝫ qꝫ illos ferebāt samū adpulsi essent audita samii causa cur sardis pueri
ducerentur primū edocuerē pueros vt puluinar Dianæ contin-
gerent. Deinde nō sinentes abstrahi eosdē e puluinari cū proui-
derent corinthiū p̄bere illis alimenta: ipsi diē solēnē egerūt quē
nunc quoqꝫ p̄ id tēpus celebrant: Cū. n. nox aduenit q̄ diu pue-
ri p̄cabantur: tā diu exercent choros virginū atqꝫ adulescentiū
Tunc autem choros exercentes esculenta fecerant & selamo ac
melle q̄ distribuenda ferrent : vt ea corcyreorum filii rapientes
alimenta haberent. Idqꝫ eouſqꝫ factūqꝫ est dū corinthii pueris
(quos alleruabant) omillis abierūt: Ita samii pueros corcyram
reducerunt. Quod si defuncto periandro corinthiis cū corcy-
ræis amicitia extitisset: nō ob hanc causam corinthii aduersus
samios expeditionē sumpſissent. Nunc ab ipsa vrbe corcyren-
si a se condita corinthii semper cū corcyræis discordes mutuo
fuere. Huius igitur rei memores corinthii exulcerato in samios
animo erant. Mittebat autē Periander ad castrandū sardis pri-
morū corcyraꝝorū delectos pueros vlciscendi facinoris gratia
quod corcyraꝝi priores in eū admitterant. Nam posteaqꝫ vxor
rem suā Melitam necauit periander: accidit vt ad superiorē ca-
lamitatem hæc quoqꝫ adcederet. Erant ei ex Melita liberi duo
vnus decem & septē: & alter duo de viginti natus annos. Hos
auus maternus Procles ad se aditos ea prosequēbatur charita-
te qua debebat nepotes ex filia. Quos vbi remittendos statuit
priusqꝫ dimitteret: Scitis (inquit pueri) quis nā matrē vstrā in-
teremit? Hoc dictū ei q̄ maior natu erat nullius momenti habi-
tū est: at minori cui nomen erat Lycophroni ita doluit: vt reuer-
sus corinthū patrē neqꝫ prior adfatus sit neqꝫ adfantē readfa-
ri: ac ne interroganti quidē responsum reddere voluerit. Eū pe-
riander tandē sane indignatus e laribus eiecit. Quo eiecto ma-
iorē natu percōctatur quæ nā cū eis auus esset collocutus. Ille
narrare vt se auus amātissime adcepisset: nō tamē facere mētio-
nē dicti illius qđ procles in eis dimittēdis dixisset. qꝫpe qđ in-
mentē nō admiserat. Periander dicere nulla rōne fieri posse quā
aliquid illis ab auo sit suggestū: Itaqꝫ percōctando instare. Tunc
adulescens in memoriā redigēs. Id quoqꝫ dictū fuisse narrauit.

Quod Periander in animū adcipiēs tñ nolēs aliqd filio cōcedere indulgētius mittit ad eos: apud quos filius ab ipso expulsus degebat. phibitū ne adulescētē in domū excipiāt. Iste illine eiecit⁹ in alterā se domū cōferebat: sed ab hac quoq; abiiciebat. Periadro his q; exceperāt edicēte: atq; vt arcerēt imperāte. Expulsus hic ad quēdā sodaliū se cōtulit illi & si formidātes tñ q; esset Periadri filiū hominē excipiebāt. Ad postremū Periadro edictū pposuit q; q; hūc in domū reciperet: aut adloq;ref eum sacrā pēnā Apollini debiturū: q;ram ipse nuncupabat. Ad hoc dictū cū nemo illū in domū reciperet: nemo adfari vellet: ne ipse quidē putauit rem desperatam esse tentandā: sed intra porticus se tenens assidue versabatur. Quē die quarta Periadro illuuiā & media enectū cernens misertus est: depositaq; ira ppius adcedens. Fili (inquit) vtrū est obtabilius istud: ne quod faciendo pateris: an patri obtēperādo tyrannidē atq; opes adcipere: quā ego habeo: qui cum sis & meus filius: & beatā corinthis rex praeoptasti mendicam vitā obfistendo atq; irascēdo illi cui minime debebas. Nam si quid calamitatis illinc adcidit vnde suspicionem in me habes. Id mihi adcidit: eiusq; ego particeps eo magis sum q; ipse id ppetrari. Tu vero edoctus quāto satius sit inuidiosum quā miserabilem esse: & simul quid si in parentes & in meliores se irasci abi domū. Periander quidē his verbis filium castigabat. Ille autē nihil patri respondit: nisi hūc sacrā pēnā deo debere: q; in ipsius colloquiū venisset. Ibi Periander adinuertēs malū filii vehemētius esse q; vt corrigi pot⁹ et: ab oculis cū sibi amādādū putauit nauigio in corecyram misso. Nā corecyre quoq; imperitabat. Hoc amādato bellū fero Procli intulit tāq; p̄cipuo harū rerum auctori. Expugnataq; Epidaurō Proclē cepit: quē tñ viuū seruauit. Interiecto dein de tēpore cū senuisset Periander: sibiq; esset cōsciū: nō esse amplius parē ministrandis: obeūdisq; rebus mittit corecyrā adcersitū Lycophronē ad tyrannidē administrandā. Nam in maiore filio nō erat indoles: hebetiorq; esse ei videbatur. Lycophrone rñsione qdē dignatus qui sibi nūciū adferebat. Periadro in amorē adulescētis propensius: rursus ad eū misit sororē filiā suā sperans fore vt eū per hāc p̄cipue persuaderet. Hāc vbi venit. Fili (inquit) matris tyrannidē recidere in alios: & domū patris tui ad alienos dispergi: q; tu ipse habere illuc recursus Redi quēso ad penates: desine tibi met officere. Lena possessio est per uicacia: noli malū medicari malo. Multi māsfuetiora iustiorib⁹

Periadri fili⁹
impius.

Inuidiosus.
Miserabilis.

Epidaurus.
Procles
captus.

Lycophron.

Lena posses-
sio uicacia.
Malū nō esse
medicādum
malo.

Tyrānis res
Lubrica.

Lycophro-
nus mors.

Archias.
Lycopes.

Dores.

Siphnus in-
sula.

preponunt. Multi materna sectātes paterna perdiderūt. Lubri-
ca res est tyrānis cuius multi sunt amatores. pater senex est. p-
uēctaq; ætatis. Tua ipsius bona ne aliis tradas. His illa verbis
ad inducendū adpositis fratrem adloquebat a patre edocta. Cui
iste respōdens negat se iturū corinthū quoad patrem superesse
audiret. Hoc cū mulier renūciaffet: tertio periander caduceato-
rē mittit: q; dicat se quidā in corcyrā velle cōducere: sed vt hic
corinthū proficiscatur ad tyrānidis succellionē: ad adprobante
filio periander corcyrā ipse veniebat: iuuenis corinthū mitte-
batur. Hæc omnia edocti corcyraei ne ad ipsorū regionē peria-
der adcederet adulescentē interimunt. Ob hæc igitur perian-
der de corcyraeis vltionē sumebat. Lacedæmonii ingenti cum
elasse vbi peruenere samū obsederunt: succedentesq; muro tur-
ri mari iminentē iuxta suburbana transcenderunt: Sed mox cū
magna manu suppetias ipso ferēte polycrate reiecti sunt. Quin-
etiam a superiore turri (q; tergo motis prominebat) eruperūt:
Tū auxiliarii itū ipsoꝝ samioꝝ permulti. Et cū aliquātisper la-
cedæmonios sustinuissent: retro fugā fecerunt: insequentiq; ab
hoste cædebātur. Quod si lacedæmonii (qui aderāt) Archias:
& lycopi similes extitissent: eo die capta samos fuisset siquidē
Archias & Lycopes soli cū samis ad murū refugientibꝫ irrū-
pentes interclusa ad redeundū via intra urbē samiorū occubue-
runt. Equidē ipse cū alio Archia filio: eodemq; tertio
ab hoc archia congressus sum apud pitanē (Huius enim tribus
erat q; ex oībus hospitibus maxime samios honorabat) sibi di-
cens samio nomen a patre fuisse inditū: q; eius pater Archias
strennue pugnans sami mortē optisset: seq; ideo samis hono-
rē habere q; auus suus fuisset a samis publice adfectus egregia
sepultura Lacedæmonii quadraginta diebꝫ in obsidēdo abſū-
ptis cū in suscepta re nihil admodū proficerent in peloponnē-
sum redierunt. Fertur polycratē (vt rumor quidā temerarius e-
manauit) magnū numerū monetæ patriæ e plumbo perculisset
eāq; auro induxisse: ac lacedæmoniiis dedisse: atq; ea adcepta il-
los recessisse. Hæc primā expeditionem dores aduersus asiā per
lacedæmonios suscepērūt. Samii qui polycrati bellū intulerāt:
posteaq; a lacedæmoniiis se relicti iri vident: & ipsi trāsmise-
rūt i siphnū deficiebāt. n. pecunię Vigebāt ea tēpestate siphni-
orū res. eratq; hæc insularū locupletissima: vt in qua auraria: &
argentaria metalla essent: vñ tñ pecuniæ fiebat: vt ex decima
suis parte reponeretur apud delphos thesaurꝫ locupletissimo

cuiq; par: Siphniis pecuniam (quæ quot annis conficiebatur) distribuentibus. Qui vbi thesaurū cōfecerunt: nūquid diu permanere possent ipsis præsētia bona consulere oraculum. Eis ita pythia respondit.

Cum tamen in siphno fuerint pritanēia cana:

Canā fori facies: tunc vir vaser adsit oportet.

Qui notet e ligno agmen legatūq; rubentem.

Erant eo tempore siphniis pritanēiū forūq; pario lapide exalta Hoc oraculū siphniū neq; tunc statim: neq; post aduentū samiorū intellegere potuerūt. Nā samii cū velocissime ad siphnū adplicuissent: miserunt ad urbē cū legatis vnā e nauibus. Veteri instituto naues oēs erant rubrica delibutæ: atq; hoc erat (quod siphniis pythia prædixerat) vt obseruaret lignēū agmē ac rubrum legatū. Nūcii igitur vbi peruenerē decē sibi talēta mutuari præcabanī. Negantibus siphniis se mutuatuuros: samii eorum agros populabantur. Id audientes siphniū continuo occurrentes cōmissa pugna fugati sunt: eorūq; multi ab vrbe interclusi: quos postea centū talētis recuperauere. Ab hermioneis quoq;

samii pecuniarū loco insulā thyreā adceperūt pelopōneso adiacentē: q̄ troezeniis cōmendauerunt. ipsi cydoniā in creta cōdiderūt: cū illuc nō ea de causā nauigassent. Sed vt zacinthios ex insula summouerent. in hac vrbe quinquenniū degentes ita rē bene gesserūt: vt tēpla (q̄ nunc in cydonia visuntur) isti fecerint. Et diōtynes præterea delubrū sexto eos anno æginetę natali prælio victos cū cretensibus diripuerūt ac rostratas naues mutilauerunt: eaq; rostra apud Minervæ templū in ægina adfixerūt. Hæc æginetæ samii fecere infensi q̄ illi antea sub am-

phycrate rege bello æginetæ illato magnis cladibus illos adfecissent: & inuicē adfecti fuissent. & hæc quidē fuit causa. Pro-

traxi autem sermonē de samiiis ob hoc magis q̄ tria sunt apud eos opera græcanicorum omniū maxima. Vnū mōtis in centū quinquaginta passus editi: a cuius imo fossa incipiens ad cōtrariū os deducta est. Lōgitudinis septē stadiorū. Celsitudinis autē ac latitudinis octonū pedū. Itē per ea totā altera fossa dep̄sa est viginti cubitorū triplo maioris latitudinis per quā deriuata a magno fonte aqua fistulis in urbē deducitur. Huius fossæ architectus extitit magarēsis Eupalinus Naustrophī filius. Alterum e tribus operibus est ager circa portum in mari ad viginti passus altitudinis: duobus amplius stadiis longitudinis. Tertium opus est tēplū omniū (quæ nos vidim⁹) amplissimū. Cuius

Tyrea insula
Cydonia
vrbs.

Amphycrates rex.

Tria apud samios græcanicorū opera.

Eupalinus.
Naustroph⁹.

THALIA

Rhœcus.

architectus primus extitit Rhœcus philei filius illinc idigena Horū operū gratia sermonē aliq̄to magis extendimus. Cambyse Cyri circa ægyptū imorante: ac desipiscēte duo magi iudei q̄ fratres coniurauerunt. Quorū alterum cambyses reliquerat rei domesticæ curatorem. Hic cognita smerdis nece q̄ occulta- batur: paucisq̄ persarū erat nota: plerisq̄ eū viuere arbitrantib⁹ rebellandum sibi putauit atq̄ ita rem esse adgrediendā. Erat et in regia germanus quem dixi yna coniurasse corporis habitu q̄ similimus. Smerdi cyri filio: quē cābyses fratrē suū intereme- rat nec specie tm̄ corporis Smerdi adsimilis. sed etiā cognomi- nis. Hunc virū magus patizithes instructū quēadmodū ipse il- li omnia peracturus esset: in regiū solum perducit. Hoc acto ca- duceatores cum alia in locatū vero in ægyptum dimittit ad exercitum qui edicerent: vt Smerdi cyri deinceps obedirēt nō cambysi. Hæc caduceatores alii alibi edixere. Is quoq̄ qui ad ægyptū delegatus erat: Inuenit autē cambysem atq̄ exercitum in acbatanis tyriæ agentem stans in medio præcepta magi ex- posuit. Hæc audiens Cambyses vera loqui caduceatorem ratus seq̄ a præxalpe esse proditum: quod missus ad occidendū smer- dem rem non peregisset. Intuens in eum præxalpes inquit: Ita ne mihi rem executus es quam tibi iniunxeram. Ad quem ille. Ista here (ait) haud quaquam vera sunt vt aut frater tuus ali- quando rebellet in te: aut quippiam ex illo viro certaminis exi- stat magni exiguiue. Quippe cum ego sim executus quæ tu mi- hi imperasti: quip̄ hominem meis ipsius humani manibus. Qd̄ si defuncti rebellant: expecta vt etiam astyages medus in te re- bellent. Sin autē ita habet vt antea habebat nihil tibi ex illo no- uum amplius germinabit. Igitur mitte mecū qui adsequant̄ ca- duceatorem: qui percontando indagent nungd̄ a quo smerde rege nobis denunciarū venit eū audierit. Hæc loquentem præ- xalpem cābyses audiens eū ei placuissent. confectum ad retrahē- dum caduceatorem misit. Eū vbi rediit præxalpes his verbis i- terrogauit. O homo quandoquidē te ais a smerde Cyri filio ve- nire nunciū. Dicito veritatē: qua dicta abito sospes. Vtrū smer- dis ipse in conspectū datus tibi ista mādauit: an quispiā ei⁹ mi- nistrorū. Tū ille quidē inqt. Ego smerdi Cyri filiū: ex quo cā- byses aduersus ægyptū fecit expeditiōē nūq̄ cōspexi: sed ma- gus quē Cābyses rerū suarū familiarū procuratorē constituit. Is mihi ista mādauit dicēs Smerdē cyri optare hæc apud vos dici. Hęc ille loquens nihil admodū ementitus est. Tū Cābyses

Patizithes.

Cambysis
imperii a ma-
gis occupa-
tio.

præxalpes inquit. Tu quidem quia (vt vir bonus) imperata fecisti culpam effugisti. Verum quisnā fuerit e persis qui me rebel lauit occupato lincrdis nomine. Ad quē præxalpes. Ego (inquit) hoc quod actum est mihi videor intelligere. Magis aut qui aduersus te insur. exerunt. Patizithes quem tu rerū familiarū curatorem reliquisti: & frater eius smerdis. Ibi cambysem cū smerdis audisset nomē: percussit veritas sermonis ac somnii. per quē ei quidem visus fuerat nunciare Smerdem regio sedentē solio ad cælū vsq; pertingere vertice. Agnoscens ita p sine causa fratris interēptorē se fuisse debebat smerdē. Quē vbi desleuit vt erat omni clade adflactus in equū insiluit habēs in animo q̄ rapidissime susa versus exercitū ducere in magū. insilienti in equū vagina gladii excidit: vnde nudatus gladius pstrinxit eius femur in ea. s. parte: in qua prius ipse tanq̄ oportuna ad feriendū (vt sibi videbatur) percusserat Apim ægyptiorū deum vulneratus Cābyfes quodnā illi opido nomē esset interrogauit. Illi aiunt ac batana. Sed cū fuisset iā aīa cābyfi redditū ex vrbe buti oraculū eū in acbatanis decellurum: ipse interpretabatur se in acbatanis mediæ vbi res eius oīs erat senē vita functurū at oraculum in acbatanis syriæ loq̄batur. Tunc postq̄ sciscitatur respuit: opidi nomen audiuit: tū magi iniuria percussus: tum vulnerē verbaq; oraculi expendens. Hoc in loco inquit fatale est cambysem Cyri decedere. Hactenus tūc locutus. Vicesimo dehinc die adciis periarū qui aderant præstantissimis quibusq; ita inquit. Quod maxime oculū volebā: persæ id cogor apd vos efferre. Ego. n. cū apud ægyptū agerem inter quietē visum vidi: quod quidē minime visum oportuit. Videbatur mihi nuncius quidē domo adueuiens nunciare Smerdē in regio sedentē solio cælū capite contingere. Ex quo veritus ne a fratre exuerer principatu properantius q̄ prudērius feci. Neq; enim in hominis natura situm est auertere quod euenturū est. Itaq; demēs ego præxalpē susa ad smerdē interimendū misi: Quo tanto scelere perpetrato securius debebā ne quāq; cōiectans vt smerde sublato alius quispiā mortalium in me exurgeret. Vnde prorsus euentu rerū frustratus: & paricida fratris incassum extiti: & nihilominus regno exutus sum. Nā smerdis magus erat: is quem dæmon mihi per quietē demonstrauit in me arma sūpturū. Hoc opus cū ego perpetrarim iā vobis smerdē Cyri nō superesse existimetis: sed magos vobis regnū occupasse: quorum alterum rerum domesticarum procuratorem reliqueram. alter eius fra-

Patizithes.
Smerdis.

Susa.

Acbatana.

Cābyfis fatū
Cābyfis somnium.
Iustinus hūc
semp mergis
dem vocat.

Ventura eues
niunt.

THALIA

Achæmeni-
des.

Cambyſis
imp̃catio.

Cambyſis
mors.

Cambyſis
regnum.

Smerdis Rex
Nō Smerdē
hūc Trogus
Pōpeius vo-
cat ſed Oro-
paſtem.

Otanes
Iuſtin⁹ hunc
orthanē non
otanem voca-
tat neq; mirū
facilis ſiquid
eſt nominū a
pud ſcripto-
res mutatio.
Pharnaſpes.
Phædime.

ter eſt Smerdis. Sed quē decebat ꝑcipue vicē meā viciſci indi-
gna a magis paſſiſ iſmerita morte a ꝑximis ſuis adfectus eſt.
Secūdo loco qđ reliquū eſt perſę neceſſariſſimū milu demāda-
re vobis: qđ e vita exiēs effici mihi cupio: atq; opto per regios
deos obteſtās cū oēs vos: tū maxime Achæmenides q̃ ad eſtis
ne per ſecordiā amittatis vt imperiū rursus redeat ad meos.
Sed ſi dolo occupatū eſt. Illud dolo ſurripiatis. Sin vi ꝑreptū:
vi recuperetis. Hæc vobis faciētibus: & tellus fructū ꝑferat: vx-
oresq; & pecua pariāt in omne tēpus libertate fruētibus. Se-
cus faciētibus cōtraria his quę dixi impræcor: & ꝑterea vnica-
iq; perſarū eū finē qualis mihi cōtigit ſimul. Hæc locutus Cā-
byſes deſcendit oēm ſuā cōditionē. Perſę vt regē ſe lamētantem
cōſpexere vniuerſi tū veſtimēta reſcindere tū effuſo ploratu vt
poſt hæc vbi femoris os viciatū eſt: femurq; celerrime cōtabuit
Cambyſi vita erepta eſt Cyri filio: cū regnaſſet ſeptē oīo ānōs
& mēſes quicq; nulla vnq; prole ſuſcepta virili fœmineaue. Per-
ſis q̃ aderāt magna effuſa eſt incredulitas rerū potiri. Magos in
terꝑtātibus potius Cābyſem: q̃ de nece Smerdis dixiſſet ea di-
xiſſe vt illi oē nomē ꝑſicū redderēt hoſtile. itaq; ꝑ certo hēbāt
Smerdē Cyri ꝑ rebellionē regnare vtpote Præxaſpe vſq; ꝑua-
gātē a ſe fuiſſe Smerdi interfectū. Neq; n. tutū ei erat poſt Cā-
byſis obitū fateri iꝑſius manu filiū Cyri interēptū. Magus de-
functo cābyſe ꝑ ſimulationē Smerdis cyri q̃ iꝑſi fuerat cogno-
minis ſecurus regnauit mēſes ſeptē q̃ reliqui erāt ad implēdū
oſtauū annū regni cābyſis ꝑ quos mēſes oē genus liberalitatis
in ſubditos munificētięq; exlubuit. Adeo vt eius deſuncti ma-
gnū ceperit deſideriū: oēs aliā incolētes iꝑſis perſis exceptis.
Nā miſſis ad ſingulas (qbus imperabat) nationes edictis ma-
gus immunitatē tributoꝝ ac vacationē militiæ in trienniu tri-
buit atq; hoc qđ ſtatim adeptus imperiū edixit. Oſtauo autem
mēſe quiſnā eſſet: cōpertus eſt hūc in modū. Erat Otanes qđ
Pharnaſpis filius ſed genere atque opibus primo cuiq; perſarū
par. hic Otanes magū nō eſſe Smerdē Cyri primus ſuſpicatus
eſt: ſed eū qui erat hac cōiectura: q̃ neq; ex arce ꝑgrediebāt:
neq; Perſarū procerū quēpiā ad cōſpectū ſuū vocabat. Itaq; eū
ſuſpicatus eſſe hoc ſibi ſtatuit faciendū. Cū hñt filiā noie Phæ-
dimā: quē cābyſes tenuerat cuiuſq; tūc magus cōtubernio vte-
batur: vt aliarū omniū Cambyſis vxorū: miſit ad eā quēdam
pater ſciſcitātū quo cū homine cubaret: cū Smerde Cyri an cū
altero. Illa remiſſo nūcio negauit ſe id ſcire. ꝑꝑe q̃ nec Smerdē

Cyri vidisset vnq̃: nec eū cū quo cubaret nosset quisq̃ esset. Ad hauc rursus mittit Otanes inq̃iēs. Si ipsa Smerdē Cyri nō habes cognitū saltē sciscitare ab Atossa: quo cū viro tu atque illa cubitatis. Nō. n. illa suū ipsius ignorat fratrē. Filia ad hoc respōdit. Ne in atossā quidē colloquū venire possem: aut vllam aliā cernere mulierē cū illo cubantiū. Nāq̃ hic vir quisquis est cū primū adeptus est regnū nos disperfit aliā alibi collocans. Audiētī hāc Otanī res est visa manifestior. Itaq̃ tertio nunciū ad eādē mittit in hęc verba Filia decet te bonis ortam natalib⁹ perinde suscipere periculū qđ te subire p̃r hortatur. Si enim iste Smerdis Cyri nō est sed is quē ego suspicor nō debet neq̃ tuo frui contubernio. neq̃ qđ potentiā perlarū optinet impune lētari: sed poenās luere. nūc igitur agito. Cū tecū cubabit: aīad tertiūq̃ soporatū palpa eius auriculas: quas si habētē cōpereris cū Smerde Cyri te cubare existima. Sin min⁹ cū Smerde mago. Ad hāc Phēdima rīdet se si id faciat magnū adire discrimen: quonā probe sciret si ille careat auribus: & ipsa in palpādo deprehēdatur: fore vt ipsa ab illo trucidetur: tamē se id facturam: & Phēdima quidē recipit se patri hoc esse perfecturā. Huic autē Smerdi mago Cyrus cū regnaret aures p̃ciderat nō exigua de causa. ergo Phēdima hāc Otanī filia quēcūque receperat patri executā est. Nam vbi vices eius fuerunt adeundi magum. Etenim vxores perlarū per vices in orbē ad illos pergūt adies magū vna cubuit cuiusq̃ dū vehemēter soporat⁹ est aures palpaui: qbus carere hominē nō difficulter: sed facile sane deprāhendit. Vbi illuxit celerrime patrē certiorē rei gestā facit. Iste sumptis Aspathane: & Gobrya perlarū primoribus: & ad fidē sibi seruādā adcomodatissimis rē omnē exponit: qui & ipsi sua spōte rē ita se hī suspicabātur. Eoq̃ verba q̃ Otanes adtulerat admiserūt constituerūtq̃ vt singuli sibi singulos in societatem delegerent e persis: quibus maxime confiderent. Asciiuit itaque sibi Otanes Intaphrenem: Gobryas Megabyzum: Aspathenes Hydarnem. Hi cum sex forent Darius a persis. (Nam his pater eius Histaspes prāerat) susa aduenit qui cū aduenisset placuit sex Persis hūc in societate asciscere. Qui cum septem essent cōgressi collocutiq̃ fidem mutuo dederunt. Cūq̃ ad Dariū ordo dicendā sentētiā venisset ita apud cāteros verba facit. Equidem mihi videbar ego solus nosse magum regnare: & Smerdem Cyri mortem oppetisse: atq̃ ob id ipsum dedita opera huc me cōtulī ad necem mago cōparandam. Verū quandoquidem

Atossa.

Otanes Phēdima cōsulit
p cognoscēda
Roge.

Iustinus non
cyrū sed cā-
bysē huic ma-
go vtrāq̃ au-
res precidisse
ait.

Smerdis sine
auriculis.
Perlarum
vxores.

Aspathanes,
Gobryas,

Intaphrenes,
Megabyzus,
Hydarnes.
Darius.
Histaspes.

THALIA

Cōiurationē
cōfestim esse
exequēdam.

Darii de cō-
iuratione in
magos ora-
tio.

Mēdaciū vbi
expedit esse
dicendum.

Gobryæ
oratio.

contigit vt vos quoq; rē sciatīs nō solū ego videtur mihi con-
festim esse transigendū neq; differendū. Differre. n. satius non
est. Ad hęc Otanes fili (inquit) Histaspis & patre egregio ortus
es: & teipso nihilo inferiorē esse patre tuo indolē prefers: noli
tamē ita pperare ad rē adgrediendam inconsulto. Sed cōside-
rantius illā capesse: quā ita demū adgredi debemus cū plures
fuerimus: tum Darius viri (inquit) qui adestis si eo quē Otanes
dixit vtemini modo. sciatīs vos teterrime perituros. Aliquis
enim priuati lucri ratione habita rem ad magū deferet. Et vos
quidē debeatis potius per vosmet q; cōparatis ista exequi. sed
quoniā statulistis ad plures referēdū & me adhibēdū aut hodie
trāsigamus: aut scitote si nobis hodiern⁹ elabatur dies: nō aliū:
aut hodie transigamus occupaturū: vt me apud magū adcusct:
sed me vt vos adcussem. Ad hęc Otanes cū cerneret Dariū esse
improperū: quoniā (inquit) nos maturare cōpellis: nec sinis
differre: age expone nobis ipse quonam pacto regiam introire
possimus: & illos adgredi. Excubias nāque dispositas esse: ipse
quoq; & si nō visu certe auditu nosti. quas qua ratione penetra-
bimus. Cui rñdēs Darius. Multa sunt (inqt) Otanes q; neque-
unt oratiōe declarari: sed facto. Alia q; orōne declarari possunt.
sed vñ nihil clari operis existit. Vos vero nostis excubias: q; de-
positę sunt haud quāq; difficiles esse ad penetrandū. Nā cū nos
tales sum⁹ nos nemo nō quisquis ille sit cedit nobis partim ob
reuerētiā. partim ob timorē. Ad qđ habeo p̄textū ad cōmoda-
tissimū cui initamur. Si quidē me dicā e persis venisse: ac velle
quēdā a patre mandata regi nunciare. Vbi enim expedit mē-
daciū dicere dicatur. Nam idē optamus quicq; mendatiū dici-
mus quicq; veritatē. Quippe cū hi qui mētiūtur tūc mētiūtur cū
persuadēdo sunt quippiā lucri facturi: & qui verū dicunt: ideo
dicūt vt verū dicendo aliquod lucrū cōsequātur. Et alius huc:
alius illuc magis propensus est. Ita non idem facitendo: idem
tamen optinemus. Quod si nihil lucri faciēdum esset per æque
& verax foret mendax: & mendax verax. Quod ad ianitores
adinet si quis eorū libenter cedit nobis vtilius ei suo tempore
erit si quis obuiam ire conabitur: vt est hostis ita tunc pro hoste
habeatur. Deinde intro irrumpentes rē transigemus. Post hęc
Gobryas viri amici (inquit) nobis pulchrius erit recuperare
imperium: aut si recuperare non poterimus mortem oppetere:
quam cum simus Persæ viro medo parere: & quid in aures nō
habenti: cum præsertim quicūque vestrū Cambysi ægrotanti

Cambyges imperator

adfuisset memoria teneatis, quæ ille dum vita excederet persia
 imprecatus est: nisi imperiū recuperare tentarent: quæ nos tunc
 nō admitterebamus inuidiose dici a Cambyse exultantes. Nūc
 igitur calculū pono in Darii sententiā: neq; hunc coetū dissol-
 vendū censeo: sed statim aduersus magum adeundū. Hæc dis-
 cta a Gobrya ceteri cōprobarūt. Interea dū ab istis consultatur
 forte hoc cōtingit: vt magi inito inter se concilio statuerāt cō-
 ciliandū sibi amicū Præxaspem: q; indigna passus a Cambyse
 esset occiso eius filio ictu sagittæ: & solus mortē Smerdis Cy-
 ro geniti nosset: quē ipse suapte manu interemisset q; præterea
 ob id apud persas maxima flagrabat inuidia. His de causis ad-
 citum hominē sibi amicum cōprobabant adcipientes fidem ac
 iusiurandā fallaciā quæ ab ipsis in persas facta esset intra se ha-
 biturum. neq; cuiq; mortaliū patefacturū pollicitantes innume-
 rabilia se ei daturus. Recipiente Præxaspe facturū se quæ magi
 suaserant iterum illi dicere, in animo habere omnes persas sub
 murū arcis conuocandi. Ideoq; iubere hunc cōscensā turri p̄di-
 care a Smerde Cyri persis imperari: & ab illo nemine. Hæc illi
 p̄cipiebāt veluti homini summę apud persas auctoritatis: & q;
 sæpenumero asseuerasset eū esse Smerdē Cyri ac eadē a se fac-
 tam pernegasset. Hæc quoq; Præxaspe se paratū exequi dicente
 magi conuocatis persis hominē in turri perductū iubet habere
 orationē. Præxaspes ea quæ ab istis oratus fuerat sponte obli-
 uiscitur: exorsusq; ab achæmene seriē familiæ Cyri recenset: &
 vbi tandē deuenit ad cyrū cōmemorauit illius in persas bene-
 ficia. His expositis prompsit veritatē causatus ideo se hacten⁹
 occultasse q; sibi tutū nō fuisset proferre rē gestam: sed impræ-
 sentiarū necessitate coactū proferre: dixitq; se a Cambyse ada-
 ctum Smerdē Cyri occidisse: & magos esse qui regnēt. Multis
 quoq; verbis persas deuouit: nisi rursus imperiū recuperarent:
 ac magos vlciscerentur. Hæc locutus sese in caput a turri p̄ci-
 pitē dedit. Hunc in modū Præxaspes vlt per omne tempus vi-
tæ spectatus occubuit. At septē persæ vbi cōstituerunt adgredi
 protinus magos: neq; rē differre deos cōprecatū ierunt ignari
 omnino eorū quæ circa Præxaspem acta essent. Sed hæc inter
 eundū in medio itineris audierūt: eoq; a via secedentes iterū
 collocuti sunt. Quorū qui cum optauerant rem prorsus differri
 videbant negātes tūc esse adoriendā. Qui vero cū Dario con-
 festim eundū: & quod decretū esset peragendū. Eis cōcertan-
 tibus adparuerūt septem accipitrum paria insectātiū duo paria

Præxaspis ad
persas oratio

Achæmenes.

Præxaspes e-
turri iactus.
Pro patria o-
beūdū ē Præ-
xaspis exem-
plo.

Auguriū ma-
gos expul-
sionis.

THALIA

vultus: eosq; vellicantū atq; infestantiū. Quod intuentes sep-
tē perisē sententiā Darii comprobant: & mox freti aubus ad
regiā cū fiducia perrexerunt. Vbi ad portas adfuerunt pat da-
rius senserat ita cuenit. Nā custodes reueriti persarū primarios:
nec aliquid huiusmodi suspicantes ex his fore q; venirent diui-
na cū pōpa: ne interrogauerunt quidem: vbi in aulā introgressi
sunt offendūt eunuchos: qui sunt a nunciis: & ab his qua gratia
venirent interrogant. Illi inter procōstandū ianitoribus mi-
nitabātur q; hostes ingredi permisissent: atq; vltorius pgere vo-
lentes eosdē prohibebāt. Isti se mutuo cohortati eductis gla-
diis eos a qb? arcebāt ibidē trucidāt: iidēq; cursu i cōclane cō-
sendūt: Intra quod tūc forte ambo magi agebāt: & de his quas
a praxaspe erant acta cōsultabāt. Qui cū nouissent tumultuan-
tes eunuchos atq; vociferantes pcurrerūt vterq; & quod fie-
bat animaduertentes ad vires cōuersi sunt: quorū vnus occupat
arcū: alter lanceā sumit. Atq; inde miscētur inuicē. Verū arcus
ei qui illū sumperat: cū hostes iuxta essent: nulli vsui fuit. Alter
se lancea tuebat. eorūq; tū aspathenis femur pcussit: tū oculū in-
thaphernis oculo: quo ex vulnere Inthaphernes non tñ & vita
priuatus est. Et hos quidē alter maguorū vulnerauit. alter vero
quando arcus ei nulli vsui erat In thalamū qui erat cōclani cō-
tiguus se proripuit fores oclusurus: sed illuc duo de septē cum
eo irrumpunt Darius & Gobryas cū esset implicitus cum magor
Darius adhuc stans atq; harens cōsiderabat ne gobryā ferret
in tenebris Eū cernēs Gobryas ociose stātē interrogat cur nō
vteretur manu. Respondenti dario dispicio ne te feriā Tu vero
(inquit) vel per vtrūq; exige gladiū. Cui Darius obtēperās pu-
gionis iō vibrato magū casu pcussit. interfectis magis capita
demūt. eorūq; gestātes qnq; eorū duobus reliqs: qui sauci erāt il-
lic relictis. Tū q; inualidi essent. tū actis tuēdæ causa foras p-
currūt cū vociferatione ac tumultu cæterosq; pfas cōpellendo
rē gestā exponebāt capita ostentantes: & simul quicunq; mago-
rum ipsi occurrebat mactabāt. Persæ cognito ab his qd actū
erat ac dolo magorū & ipsi facienda sibi eadē cēsuerūt eductis
gladiis vt quēq; reperibant magū interficiebant: & nisi noctis
interuētū cohibiti fuissent neminē maguorū reliquissent. Hūc
diem persæ maxime solennē publice obseruant: & in eo ingens
celebrant festi: vocantes id magophoniā: id est magorū cēdem
quo die nulli magorum fas est prodire in lucem: sed cūcti se in
tra domum continent. Vbi resedit tumultus: diesq; quinq; ex-

Aspathenes
Intaphernes.
Iustin⁹ ex tro-
gi historia du-
os fuisse inte-
remptos scri-
bit.

Darius.

Gobryas.

Mira gobrye
pro patria ad-
fectio.

Magorum
caedæ.

Magopho-
nia.

cessere: hi qui magos inuaserant: de omni rerum statu consulta-
bant. Quorum orationes (& si apud nonnullos græcorum si-
de carent) tamen huiusmodi fuerunt. Otanes hortabatur rē per
sicam in medium constitui: ita inquit.

Otanis
Contio.

Num e nobis principem fieri amplius mihi nō vide-
tur: neq; id aut iocundum esse aut bonum. Nam &
quo licentię Cambyſes proceſſerit noſtis: & quo ma-
gus Quid igitur nobis opus eſt monarchia: quā ſu-
ſulimus. In qua licet pro libidine agere omnia im-
pune: quæ virum etiam ſi optimus omnium fuerit: tamen cū in
ea poſitus eſt extra conſuetos abiicit ſenſus quippe cum præter
inuidiā ab initio ingentiā hōi ingeneretur ex præſentibus bo-
nis inſolentia. Itaq; hæc duo mala habēs nimirū oēm malitiā
habet tū p̄ ſolētiā q̄ expletus oib; rebus eſt: tum per inuidiā
multa facinora admittens: At enim vir tyrannus (vt qui om-
nia bona optinet) debebat ſine liuore eſſe. Verum ita natura cō-
paratum eſt vt iſ ſit aduerſarius popularibus ſuis: Si quidē eo-
rum optimis quibuſq; qui ſuperſtites ſunt atq; viuunt inuidet
deterimis delectat: & qđ indecentiſſimū eſt criminationes ad-
mittere optimū putat. Nā ſiue admiraris eū modeſte offendiſ:
q̄ nō effuſe hoc facias: ſine effuſe facies offendiſ q̄ ſi ſibi adſen-
teris. Et vt exequar dicendo q̄ maxima ſunt iura patriæ tabefa-
ctat: Fœminis vim adfert. Indemnatos interimit. At cū domi-
natur multitudo. In primis nomen optinet omnium pulcherri-
mum iſonomiā: id eſt iuris æquabilitatem. Deinde nihil eo-
rum agit que monarchus: hoc eſt vnici; princeps: Nam magi-
ſtratus tum forte deliguntur: tum adminiſtratorum rationē red-
dunt. Omnia deniq; conſilia i cōmune referuntur. Itaq; (vt meā
dicam ſententiā) cenſeo nobis monarchiæ deiectionibus ſtatū
multitudinis eſſe optandum. In multitudine quidem omnia in-
ſunt: Otanes quidem hanc ſententiā dixit. Megabyzus autē
ad holigarchiā: id eſt ad ſtatū paucorum rem traducens: ad
eam ſocios hortabatur hiſ verbis.

Tyrannis.

Tyrannorū
mores.

Iſonomia.
Monarchus.

Lucas X

Holigarchia.

Væ Otanes dixit de abolenda tyrannide: ea ſint p̄-
dictis a me quoq; ſed quatenus hortabatur ſummā
deferri ad multitudinē: in hoc ab optima errauit ſē-
tentia Et enim populari multitudine nihil eſt neq;
inſipiētius neq; inſolentius. Itaque eos qui tyranni

Megabyzi
contio.

THALIA

ſæuiciam fugiūt ad intēperantis plæbis recidere ſæuitiam ne-
quaquā tolerandū eſt. Nam tyrannus ſi quid facit. intellegens
facit. At plæbi ſuū eſt nihil intellegere. Quo enim pacto ſciat q
neq; edoctus eſt: neq; honeſtū nouit: ne domesticum quidē qui
ad res agendas ſine conſilio præces ruit torrētī flumini ſimilis
Ex quo ſi qui male conſultū perſis cupiūt: in ſtatu populari vtā
tur. Nos vero q coetū viroꝝ optimoꝝ delegimus ad hos defe-
ramus. Nā inter eos & ipſi erimus: & ex optimis viris credibile
eſt optima exiſtere oſilia. Hanc Megabyzus ſententiam dixit.
Tertio loco ſuam Darius inquitens.

Plæbis igna-
nia.

Popularis
ſtatus.

Ex optimis
viris optima
exiſtere con-
ſilia.

Darii contio

Væ Megabyzus dixit quatenus ad ſtatū popularē
pertinēt: recte mihi videtur dicere: quatenus ad ſta-
tum paucorū nō recte. Propoſitis enim tribus ſtati-
bus & his omnibus optimis: vt optime: imperet po-
pulus optime pauci: optime vnus inter hæc multo

Imperiū vni?
(q optim⁹ ē)
eſſe quoq; op-
timū.

antecellere vnus imperium ſentio. Nam vnus viri qui optim⁹
ſit imperio nihil melius eſſe conſtat. Quod qui ſentit nō imme-
rito ſtatū popularē miſſum faciat: vt taceam ſic præcipue cōſi-
lia in aduerſarios trahi ſolere. Porro in ſtatu paucorū cū plures
virtuti incubant: in publicum vehementiora priuatim odia ex-
citari conſueuerūt. Cū. n. quiſq; princeps eſſe optet: & in dicē-
da ſentētia vincere ad ingentia inter ſe odia euadunt. Ex qbus
ſeditiones exiſtunt: e ſeditionibus cædes: e cædibus ad vnus
imperiū deuenitur. Vnde intelligi datur qto ſit hoc illo pſtan-
tius. Iam vero plæbe imperante abeſſe non poteſt quin malitia
exoriat: exorta malitia in republica inter malos non odia ſiunt:
ſed amicitia validæ. Qui. n. aduerſus rempublicam facinoroſi
ſunt mutuo ſe occultant. Idq; tādū ſit dum aliquis populo p-
poſitus tales homines cōpeſcat. Is videlicet quē populus inter
cæteros admiret. Hic cū admirationi eſt: tunc vere monarchus
oſtenditur declarans in hoc monarchiā eſſe omniū præſtantiſſi-
mū. Atq; vt in ſumma omnia colligam. Vnde nobis libertas ex-
titit: & a quo data a populo ne an ab oligarchia an a monarchoſ
Ego ſentio cum ſitis per vnū virū liberati vos debere talē rem
complecti: ne alioqui leges patrias diſſoluatis bene conditas:
quod nequaquā ſatius eſt. Hæ tres fuerunt dictæ ſentētiæ. qua-
rum vltimę quattuor reliqui adſenſerunt. Otanes qui iuris equa-
bilitatē facere perſis ſtudebat: vbi ipſius ſententia relecta eſt a
apud alios. Ita in mediū locutus eſt. Viri ſeditioſi quoniā con-
ſtat necelle eſſe vnū aliquē nobis regem fieri ſine per ſortem:

Monarchia
omniū pſtan-
tiſſimū.
Oligarchia.

Otanes iuris
æquabilitatē
facere perſis
ſtudebat.

sine permissum perferri per multitudinis electionē: sine qua alia ratione equidē vobis ego nō refragor. Quippe qui neq; preesse volo neq; subesse. Et hac lege cedo vobis ius meū imperii: vt nulli vestru: aut ipse ego: aut nullus vnq; meorū subsit. Otane hæc locuto cæteri lex eius postulatis adenserunt. Ita hic alius nō refragatis e medio abiit alio sessum. Cæteris septē de iustissimo rege deligēdo cōsultantibus visum est si ad aliquē ex ipsorum numero regnū pueniret: Otanē donari debere peculiariter eiusq; deinceps posteros cū omni alio magnificētiæ genere apud persas honorificētissimo cū medica quotannis veste. Quare ideo decreuerūt eis donāda: q; primus rē agitauerat: & ipsos iocertum coegerat. Fit hæc quidē peculiariter in Otanem decreuerunt. Illa vero cōmune vt regiā introire vnicuiq; e septem sine internuncio liceret: nisi forte cū vxore cubaret rex: neue regifas esset aliunde q; e familia coniuratorū vxorem ducere. De regno autem hunc in modū vt sub ortū Solis cōscens equis dū in suburbanis vectarentur: cuius equus vocē primus edidisset: is regnū cambysis obtineret. Brat Dario quidā equiso vir solers nomine Oebares: Ad quē Darius postquā e coetu digressi sunt: ita inq;. Oebares de regni negocio sic inter nos cōuenit: sub ipsum itatum solis ortū equis cōscens vt cuius equus vocem primus ediderit: is regno potiatur. Quare siquid solertiæ habes nunc cōminiscere: Vt nos optineamus hoc deus & nemo alius. Ad eū respondēs Oebares here (inquit) si in hoc versatur rex sis nec ne: huius rei causa cōfidere te iubeo bonū habere animū ante te fore regē neminem. Eiusmodi habeo medica menta. Si igitur inquit Darius habes istiusmodi cōmētū, ades tempus cōminiscendi: nec differendi rem vtpote crastino die nobis futuro certamine. Hæc vt audiuit Oebares ita sibi faciem dū putauit. Vbi nox aduenit vnā equarū q; equus Darii maxime adamabat in suburbana adducit: ibiq; adligat. Tū equū darii eodem ducit: eumq; circūagens idēdem equæ admouet: ac tandem admittit: Postero die simul atq; illuxit sex persæ ex cōuēto adfuerunt equis adfidentes: & cū in suburbanis vltro citroq; vectarentur vbi ad locum peruenerūt: vbi superiore nocte equa fuerat adligata. Ibi Darii equus adcurrentis hinnitum edidit: & hinnitū edito protinus fulgur sereno cælo tonitruque extitit: Hæc cum dario tanq; ex cōposito addidissent: eū compotē voti fecerunt. Nā cæteri ex equis desilientes Darium adorauerunt. sunt qui hoc dicant Oebarē fuisse machinatum. sunt qui aliud:

Otanes vt nō subderet aut sui ius suū imperii aliis cessit.

Perfarū instituta.

Oebares Darii equiso.

Darii regis electio.

THALIA

Vtroque enim modo refertur a persis. Voluit namque Oebarem adtractatis manu huius equae genitalibus: ipsam manum intra subligaculum tenuisse abditam: & sub ipsum statim Solis ortum cum equi degressuri essent eam naribus equi dariani admovisse equumque ad odoris sensum infremuisse: atque hinc nisse. Darius ita per Histaspis filius declaratus est rex: eique omnes Asiam audientes dicto fuerunt praeter arabes: qui a Cyrot & rursus a Cambyse populos subigente: nunquam tamen in servitutem redacti sunt: sed hospites extiterunt: Cambysi aduersus aegyptum praesto fuerat. quibus inuitis haud quam fuissent ingressi persae aegyptum Darius matrimonia ex praesentis auspiciatus est duabus duabus cyri filiabus Atossa: quam cambysi fratri & rursus imago nupserat: & artistona virgine. Praeterea altera Smerdis cyri filia nomine Parmis. Nec non filiam Otanis duxit: quam magnum perdidit. Idem viribus omnes ex parte stabilitis ante omnia simulacrum e lapide factum statuit hominis equo insidentis inscriptis in haec verba literis. Darius Histaspis tuum equum virtute cuius nomen legebas: tuum Oebaris agalonus persarum adeptus est regnum. His apud persas actis: viginti praeuincias (quas ipsi satrapas vocant) constituit: earumque singulis praesides praefecit: taxato quod praederetur tributo per nationes aliis finitimos transibundis: aliis transierens: aliis remotiores gentes adtribuens Distributo praeuinciis hunc in modum tributo: quod exigebatur cum hoc edicto ut qui argenti huius babilonii talenti pondere qui aurum: huius euboico pondere praefertetur. Valet autem babilonicum talentum septuaginta minas euboicas. Etenim sub Cyro atque deinde sub cambyse nihil dum fuerat circa tributa institutum: sed munera adferre bantur. Ob hanc tributi ordinationem & alia huiusmodi persae autem darium fuisse institutorum. Cambysem autem dominum: Cyrum vero patrem: quoniam Darius res omnes quaestui habebat. Cambyles asper erat: ac morosus: cyrus mitis agens: & omni ratione de illis bene mereri studens. Ab ionibus igitur & magnetis: qui in asia incolunt: & a eolis & caribus & lyciis & meliensibus & paphiliis (Vnum enim erat idemque impositum his tributum) praederetur quadringena argenti talenta. Haec erat ab eo patria portio instituta a mysis & lydis & alysoniis & cabaliis & auteniis quingena talenta secunda portio haec erat. Ab hellaspontis: qui ad dexteram illuc nauigantium siti sunt: & phrygibus: & thracibus qui asia incolunt: & a paphlagonibus: & mariadinis: & syris trecenta & sexagena talenta. haec erat tertia portio. A cilicibus equi albi triceni sexagena in dies singulos singuli: nec non talenta argenti quingena. Quorum

Darius.
Histaspis.

Atossa.
Artistona.
Parmis.
Simulacrum
Darii equo insidentis
lapideum.
Satrapae.
Darii tributa

Talentum babilonicum.
Euboicum pondus.
Darius tributorum institutor
Talanta ab datario variis populis imposita.
Prima portio.

Secunda

Tertia.

centena & quadragena erogabantur in eam ciliciæ regionem: quæ equos producebat: trecenta autem & sexagena ad Darium ibant. Hæc quarta portio. Ab vrbe plidea: quam coloniã. Amphilochus Amphiarai filius deduxit in finibus ciliciæ ac syriæ: ab hac ad ægyptum vsq; præter arabû partem (Hæc. n. erat im- munis) trecenta & quinquagena erat tributum. Quinta portio hæc cui annumeratur omnis phœnicia & syria quæ dicitur pale- stina: & Cyprus ab ægypto & aphris ægypto cõterminis: & cy- rena & barca (In portione nãq; ægypti iste ordinantur) septin- genta proueniebant talêta præter pecuniam e piscario prouentu- lacus minos excepta hæc pecunia. & certo frumêti numero sep- tingenta talenta obueniebant. Nã centum viginti milibus per- sarum qui in albo muro memphitico stationem habent: & eorû auxiliariis admentiuntur illi frumentum. Sexta portio hæc. Sa- tagitæ: & gardarei & dadicæ: & appatyte in idem cõstituti cen- tena & septuagena talêta pendebant. Octaua hæc portio. Ab a- bylone ceteraq; assyria milena talenta argenti proueniebãt. & præterea pueri castrati quingeni. Nona portio hæc. Ab acbara- nis: & ab reliqua religione medica & paræ canis: & orthocory- bantibus quadragena & quinquagena talenta. Decima portio hæc. Cœaspî: & pausicæ & pandimathi & daritæ simul conferê- tes ducena talenta adferebant. Vndecima hæc portio. Ab atiris ad lygdos vsq; trecentorum & sexagenorum erat tributû. Por- tio duodecima hæc. Apactyria: & armenis: eorûq; contermi- nis euxino tenus ponto talenta quadrigena. Tertiadecima hæc. A sagartius: & sarangibus: & thamaneis: & vitiis & metiis & his qui tubri maris insulas incolunt: vbi rex eos (qui relegati vo- cantur) collocat. Ab his omnibus sexcentorum talentorum proueniebat tributum. Quartadecima portio hæc. Sacæ: & Caspii ducena & quinquaginta talenta adferebant. Quinta- decima portio hæc. Parthi Corasmiq; & Sogdi & Arii trece- na talenta Sextadecima portio hæc. Paricani & qui ex asia sunt æthiopes quadringena talenta. Decima septima portio hæc Mantientis & Saspiribus & alarodiis ducena iniuncta talen- ta erant. Duodeuicesima portio hæc Moschis & tybarenis & macronibus & mosinocis & mardis trecêta talenta præcepta e- rãt. Vndeicesima hæc portio. Indi (vt sunt multitudine mul- to numerosissima iter oês quos nouim⁹ mortales. ita tributû su- per ceteros omnes) adferebãt tricena sexagena talêta aureorû: tametor. Viceima portio hæc q; babylonica pecunia ad pòdus

mū

Quarta.

Plidea vrbs.

Amphiloch⁹

Amphiarai fi-

lius.

Quinta.

Arabs tribu-

torû imunis.

Syria palesti-

na.

Sexta.

Septima.

Octaua.

Nona.

Decima.

Vndecima.

Duodecima.

Tertiadecia.

Quartadecia

Quintadecia

Corasmi.

Sogdi.

Arii.

Decima septi-

ma.

Duodeuicesi-

ma.

Vndeicesi-

ma.

Indorû mul-

tudo.

Viceima.

THALIA

Darii thesaurus.

Fidelisæ.

Aethiopes.

Nysa.

Indi.

Indicū aurū.

Indorū regio

euboicum redigatur fiūt nonies millena quigenaq; & quadraginta talenta argenti. aurū vero si terdecies tanto ramentorū taxetur in summa reperietur ad rationē euboicam esse sex milia talentorū: sexcentaq; & octoginta. Quibus in vnū contractis ad euboicū cōputū exigebātur in summā annui tributū a Dario talentorū quatuordecim milia quingenta & sexaginta. Minorē his summā omittendā mihi nō referendā puto. Hoc tributum Dario ex asia obueniebat: & aliqtulum ex aphrica procedente tēpore; & ab insulis obuenuit aliud tributū: & ab his qui europā thessalia tēus incolunt. Id tributū rex hunc in modū thesaurizat hoc est reponit. Liquefactū aurum argentūq; in fideles fidelias infundit. Expletas mox fidelias; subinde frangit: ex eorū auro argentoue quoties pecunia indiget: tantū concidit q̄tum vsus postulat. Atq; hæc quidē provinciæ erant ac tributorū taxationes. Sola autē persis ideo inter tributarias a me p̄termissa est: q̄ eā minime persæ colunt. Isti tamen ad ferendum illū tributū nō adigebātur: sed munera portabāt. Aethiopes ægypto contermini: quos Cambyfes in expeditione contra Macrobios æthiopes sumpta subegit: qui sacrā nysam incolūt: & Dionysio dies festos agunt. Hi æthiopes eorūq; finitimi eodem quo indi calistæ semine vtuntur subterranealq; obtinent domos. Horū vtriq; tertio quoq; anno munera portabant: portatq; ad meam vsq; memoriā binos se modios auri rudis: & ducentos falcēs habeni: & quinos æthiopes pueros & vīcenos grādes elephātōs dentes. Colclij quoq; inter dona ferentes repositi erant: eorūq; finitimi ad mōtem vsq; caucasum. Ad hūc enim mōtem imperitatur a persis. Nam qui ad aquilonē caucasi habitant: eorū iā nulli persas curant. Isti igitur dona sibi imperata etiā ad meam vsq; ætatē quinto quoq; adferebant centenos pueros totidēq; virgines. Adferebāt & arabes millena quotannis talēta thuris: Hæc isti dona p̄ter tributum regi portabant. Sed id aurum tam multū indi vnde ramentas (quas dixi) regi adferūt: hæc ratione comparant. Indicæ regionis id quod ad Solem vergit fabulosum est. Nam indi dūtaxat eorū quos scimus: de quibus aliquid pro certo narratur primi sunt hominū qui in asia ad auroram & solis ortū habitant. Indorum enim tractus qui auroram spectat propter harenā vastus est. Eorū autē cōplures sunt gentes atq; eæ lingua inter se dissonæ: quarū aliæ sunt deditæ rei pecuariæ: aliæ non. Item aliæ in palustribus fluminis habitant crudis vicitatē p̄scibus: quos adgressi & arūdineis nauigijs exceptāt.

Singula autē nauigia e singulis arūdinis internodiis sūt: isti ex Indis ferūt vestē e tegete q̄ vbi e flumine mēssuerūt inciderūtq; plēdentes in modū stōre: tāq; thoracē sibi induūt. His finiti: mi aurorā versus sunt. Indi pecuarii carnibus crudis vescētes nomine Padæ: qui talibus vt moribus narrantur. Quoties ciuiū aliquis aliquaue agrotat virū quidē sui maxime familiāres interimūt: q; dicant illū morbo tabescentē carnes ipsis corrup turū: & licet se neget ille agrotare: & nihilominus isti nō igno- scētes necāt eū epulāturq;. Mulierī vero suæ maxime necessa- riæ idē qd viri viro faciūt. Qui autē ad senīū peruenit: eo itidē ma- stato pascitur. Ideoq; cū hac de cā: itū quia oēs qui in mor- bū necātur: nō multi sane eorū ad senectutē perueniūt. Est alio- rū indorū hęc diuersa cōsuetudo: vt nullā animantē interimāt vtq; nihil serant nec domos parandas existimēt: atq; herba vi- dent. Est eis semen quoddā milii instar sua sponte nascens e terra suo in calyce: qd cū ipso calyce lectū coquūt edūtq;. Quo- rū quisquis in morbū incidit is in locū desertū pgit ibiq; decū- bit eius vel discubentis vel defuncti curā gerēte nemine. Horū omnīū quos recē sui indorū coitus in ppatulo est sicut pecorū. Color similis ac proximus æthiopico. Genitura: q̄ in mulieres emittūt nō alba quē admodū cæterorū hominū: sed atra vt co- lor corporis: qualē æthiopes quoq; emittūt. Indi lōgius a p̄lis absunt: & v̄to austro obnoxii: eoq; Dario neutiq; obtēperabāt. Cæteri indi Caspatiro vrbi & pacificæ regioni cōtermini sunt ad ventū aquilonē habitantē ex omnibus indīs ū qui p̄ximam Baſtrianis vitā degunt: pugnacissimi sunt: & qui ad aurū p̄ci- pue mittunt. Circa hanc enim plagam vasta sunt propter hare- nea loca. In qua solitudine harenosa formicæ gignūtur canū quidē magnitudine minores vulpium vero maiores. Earū nō- nullę & apud reos & apud regem persarum visuntur hin: vena- tu captæ. Hæ formicæ in faciendis sub terra domiciliis egerūt harenam vt apud græcos formicæ: atq; eodem modo ipsa spe- cie corporis simillima. Ea autē quæ egeritur harena auracea est: pro qua in desertū mittētes indi ternos singuli camelos iūgūt mares a lateribus: quos frenatos trahunt. Fœminā in media in quā ipsi ascendūt data opera: vt a recentissimis foetibus abstra- ctas iungāt. Etenim apud eos cameli cū nihilo sunt minori p- nicitate q̄ equi: tum vero ad ferenda onera multo valentiores qualem habet camelus speciē græcis vt pote scientibus nō pu- to scribendū: sed in quod ex eo animahi yescitur. Camelus in

Indica nau-
gia ex arun-
dine.

Padæ.

Indi agrotā
tes interimūt
comedūtq;.

Quoniā stra-
bo in secūdo
Megasthenē

Onesicritum
mearchum &
multos alios

indię scripto-
res balbutiē-
tes arguit vi-

de eūdē in. 3.

& in. 15. Plu-

niū in. 6. lib.

ca. 19. diodo-

rū in. 3. & So-

linū in. 65. c.

p̄ multa de in-

dicis reb⁹ scri-

bentes.

Indorū coi-

tus palam,

Genitura

atra.

Caspatirus

vrbs.

Formicæ ma-

iores vulpe.

Cameli indi

ci p̄nitas.

THALIA

Indorum
Sol.

Indi ex formi-
carū domici-
liis harenam
extrahentes.

Indica ani-
malia ceteris
maiora.

Arbores la-
nā ferentes.

Arabia bona
Thus.

Myrra.

Casia.

Cyrrnamo-
mum.

Serpentes
alati.

Bonorum
copla.

Malorum
raritas.

posterioribus cruribus geris quattuor fœmora: & totidē genus
& veretrū inter posteriora crura caudam versus spectans. Hunc
in modū iunctis camelis indi ad aurum legendum tendunt. Vt
cum feruētissimus fuerit æstus sint in rapina. Si quidem p̄ æstus
formicæ sub terra se occultas tenent. Est autē illis hominibus
Sol ardentissimus matutino non quēdam modū aliis meridie eo-
usq; effervescent. Dñ tempus est a foro discedendi: per quod
spaciū multo magis vrit q̄ meridianus in græcia. Adeo vt di-
cantur illi tū in aqua se abluere. Meridies fere indos vrit peræ-
que atq; alios homines declināte meridie: talis est illic Sol qua
lis alibi matutinus. Ac deinceps magis ac magis frigescent dñ
ad occasum peruenit: quo tempore præcipue friget. Vbi ad lo-
cum indi peruenere culleis (quos adtulere) harena completis
raptissime retro se recipiunt. Quos protinus formicæ (vt a per-
sis fertur) olfactu perceptos insequuntur tāta pernicitate: q̄ta in
alio est nullo: ita vt n. si viā: ad quā formicæ cōgregātur antel
p̄t indi: nemo sit ipsorū inde euasurus. Ideo camelos mares
q̄ in pares fœminis sunt in currēdo ne trahātur dissoluūt: sed
nō utrūq; pariter. Fœmina vero pulli quē reliquit memor nihil
sibi remittit. Hac ratione indi maiore auri partē nanciscūtur vt
persæ memorāt. Nā qđ effodit in eadē regione aurū rarius est.
Et sane pulcherrimas quodā modo res extrema orbis habitati
pars sortita est quemadmodū græcia (qđ p̄stātissimū iudicat)
pulcherrimas regiones. Nam vt paulo ante dixi vltima plagarū
quæ ad orientē vergentes habitantur indica est: in qua & ani-
mantes tam quadrupedes: q̄ volucres multo sunt grandiores q̄
cæteris in locis: præterq; equi. Nam ab equis medicis vincūtur
qui nysei vocātur: & infinita vis auri partim effossi: partim per
flumina deuecti: partim (vt indicauī) subrepti. Præterea agre-
stes arbores pro fructu lanā ferentes: ouillæ tum pulchritudinet
tum bonitate p̄cellētē: qua in vestiariū indi vtūtur ad meridiē
vltima e regionibus q̄ habitātur arabia est: in qua sola omniū na-
scūtur thus/myrrā/casia/cyrrnamomū & ledanū cūcta hæc fa-
cilia ad nanciscendū p̄ter myrrā. Nā thus arabes storace suffi-
ciētes legūt ea q̄ phœnices ad græcos exportāt. Hac suffitum
thus capiūt. Etenim thuriferas arbores obseruāt colubri subla-
ti exiguo corpore: discolori specie. Per magno nūero circa sin-
gulas arbores: iudē videlicet qui aduersus ægyptū facto exerci-
tu tendū: nec villo alio ab arboribus q̄ storacis fumo submouē-
tur yniuersam terrā oppleturi (vt arabes aūr) nisi (vt iudē nar-

rabant) simile quiddā istis cōtingeret ei qđ nouimus cōtinge- Lepores fœ-
re viperis. idq; vt credere debemus solerti diuinitatis prudētia cūdisiimi. Vi
Nā qđ & timido animo sunt & esculēta: ea oīa fetuosa fecit ne al de Pliniū in
siduo esu deperirēt. Cōtra qđ sœua & maligna sunt: ea voluit pa- .8. li. cap. 55.
rū esse fetuosa. Vñ sit vt lepus quē oīa venātur. fera: ales: homo: Leæne par-
tā ferax sit sola. qđ ex oībus bestiis cū grauida est ēt impleatur: & tus vnicus.
aliū foetū in vtero gestās pilis vestitū: aliū nudū: aliū tantū nō Aristoteles i
formatū aliū cōcipit. Et lepus quidē talis est. At lēna validiss- .6. de aialū
mū ferocissimūq; animal semel in vita vnū parit. Nā vna cū fœ hist. lib. & Plī
tu veterum emittit: cuius rei cā est hæc qđ catulus leoninus vbi nius i .8. li. c.
moueri in vtero incipit cum hēat vngues longe acutissimos ex .16. Herodo
omnib⁹ feris vterū lacerat: angelcēlq; magis ac magis vngues to refragātur
imprimēdo exulcerat: ita vt ad postremū dū partus adest: nihil Vide aul. gel.
vteri relinquatur incolume. Quare si Viperæ & alati arabie feræ in .13. capi. 7.
pentes ita gignerentur: vt ipsorū natura fert: nō esset hominib⁹ Viperæ coir?
vigēdi facultas. Nūc autē cū libidine agitatur: & per paria coe- Viperæ par-
tunt: fœmina collum maris in emittenda genitura cōprehendit tus cu⁹ me-
forbēnsq; nō prius dimittit qđ deuorauerit. Et mas quidem hoc minit Plini⁹
modo perit. Fœmina vero talem lurt malculo pœnā: qđ filiū dū in .10. li. c. 62
adhuc intra vterū sunt patrē vlciscentes: matrē ambedūt: cui- Serpentes
qđ alio ambela ita partū faciūt. Cæteri serpentes qui non sunt alati.
hoībus pniciosi oua pariūt: & magnā vim foetū excludūt. At- Casiæ colle-
q; viperæ p vniuersum orbē terrarū vifuntur. Alati vero serpē ctio.
tes nūq; alibi nisi in arabia: aut certe nō adeo frequētes. Hūc in Cynnomo
modū arabes thus cōparāt. Casiā at sic. Postq; sibi eū cæterum mū collectio
corpus tū faciē pter oculos obligauerūt coriis aliisq; pellib⁹ ad Strabo in. 16
casiā pergūt. Ea nascitur in palude nō alta: circa quā & in qđ de & thuris / &
gūt feræ alata vespertilionibus simillimæ stridore diro & viri- myrrē & cyn
bus pualētibus: quas ab oculis arcētes arabes sic casiā metunt. namomi col-
Cynnamomū ēt qđ superiora mirabilis legūt. Nā aut quo mo- lectionē mul
do: aut qua in terra gignatur: illud nequeūt dicere: nisi qđ pro- to faciliorem
babili ratione vtūtur: quod quidā volūt id gigni in his regio- Scribit cyn-
nibus: vbi Dionysius educatū est: & ipsas cynnamomi festucas namomi aut
adsetri a grādibus quibsdā alitib⁹ ad nidos e luto cōstructos colligēdi mo
in pruptis mōtiū: & homini inaccessis cōtra quas hoc arabes ex dū aliter do-
cogitauerūt. Boū asinorūq; defecto: & aliorū iumentorū mē- cet solin⁹ ca
bra immutati cōcisa in ea loca portāt: & vbi iuxta nidos posue pite. 43. quo
re: pcul abscedunt. Ad hæc frustra delapsæ volucres ad nidos circa scite plī
suos carnem comportant: cui sustinendæ in pares nidi ad ter- ni⁹ i. 12. c. 20.
ram discissi labūtur. Tūc arabes ad eos colligendos adcedunt. hic herodotū
ātiqtatis pri-
cipē fabulam
dicit.

THALIA

Ledanum.

**Thymia-
matæ.**

Ouiū caudæ.

**Aethiopia.
Elephanti**

**Vide diodo-
rū in. 6. & Pli-
nium in .34.**

**Eridanus.
Electrum.
Catherides,**

Stannum,

**Arimalpi
ynoculi.**

**Chorasmii.
Hycani.
Sarangei.
Thamanei.
Aces fluius.**

Hac ratione cynamomum ab illis legitur : & illinc in alias re-
giones dimittitur. At ledanū quod arabes ledanum vocant : es-
tiam cynamo mirabilis cōparatur. Quippe quod in graue o-
lentissimo loco nascens : tamē fragrantissime olet. In barbis his-
corum inuenitur innatū veluti mucor ligni cū ad conficienda
multifaria vnguēta vtile. Tū pręcipue ad sufficionē qua arabes
vtūtur. Hactenus de thymiamatis dictū sit Redolet arabica re-
gio mirifice iocundo quodam odore : Suntq; in ea ouum duo
genera admiratione digna quæ nūq; alibi videntur quorū vnū
caudas habet tā longas : vt nō sint tribus breuiores cubitis . Si
quis trahi sinat vlcera contracturæ dū per terram adteruntur .
Nūc vnusq; pastorū hactenus est dict⁹ arte fabili vt plostellæ
faciant : quæ singularū ouium caudis subligent : superq; plostel-
la caudas ipsas adligent. Alterū genus ad cubitalem latitudinē
caudas gerit. Huic qua parte meridies ad Solē occidentē ver-
git cōtermina est æthiopia terrarū habitarū vltima. Hæc & an-
ti multum fert & vastos elephantes prominentibus vtrinq; dē
tibus : & cū agrestes omnes arbores. tū vero hebenū necnon vi-
ros maximos pulcherrimosq; & æui longissimi. Atq; hæc qui-
dem extrema sunt asiæ aphricæq;. De extremis autem europæ
quod pro cōperto referā non habeo. Neq; n. assentior fluuium
quendam esse Eridanum a barbaris vocitatū qui subit mare ad
septentrionē spectans Vnde electorū venire narratur. Ne cassi-
teridas quidem noui insulas : hoc est stānarias vnde ad nos ve-
nit stannū. Quam rem vel ipsum coarguit nomen eridanus : qđ
græcum est non barbarum ab aliquo poetarū fictū : Sed hoc &
si studiose quesiui a nemine q ipse viderit adcipere potui quo-
modo se habeat mare ad illam europæ partē. Ab extremis itaq;
ad nos venit stānum electrūq;. Cæterum ad septentrionē euro-
pæ q plurimam auri vim esse cōstat. Sed quo modo fiat ne hoc
quidē pro cōperto dicere queo. Dicitur tamen id a gryphibus
auferre arimalpi viri ynoculi. quod nec ipsum crediderim : vt
viri nascantur ynoculi cæterā naturā habentes aliis hominib;
partē. Porro extrema terrarū cōcludunt aliam regionē : intusq;
cohibent ea que nobis pulcherrima putantur : illisq; rarissima.
Est in asia planicies quedā vndiq; cincta monte quinq; in locis
interciso : quæ aliquando fuit corasmiorū cū in ipsorū finibus
& hycanorum & parthorum & sarangeorū & thamaneorū. Sed
posteaq; persæ rerū potiti sunt facta est regis. Ex hoc circūiecto
monte ingens amnis profluit nomine Aces : qui quondam per

singulas vndiq; intercisiones ductus ac describitur totidē quas
 dixi gentium regiones irrigabat. Vbi vero in potestatem regis
 perlati venerunt: hoc ab illo sunt passae q; amphractus montū
 ab rege abscessit & ad eorū singulos portis inditis aqua ab exi-
 tu interclusa est interfloventeq; introsum amne planicies quae
 intra mōtes erat pelagus facta cum fluat in interiora ānus nula-
 la ex parte exitū habēs: atque ita ipsae gentes pristino aquę vīs
 fraudati adficiuntur per magno detrimento. Nā hiberno tem-
 pore deus illis quemadmodū aliis hominibus pluit. Sed estate
 cum ierant pisum & sesamum aquam desiderāt. Igitur cū nihil
 eis aquae tribueretur: ad persas venerunt viri atq; mulieres stan-
 teiq; pro foribus regis cū eiulatu vociferabantur. Tunc rex his
 qui maxime indigebāt portas reserari iussit: vtiq; eas q; ad illos
 ferrent: eadem cum illorū terra humore hausto satiata est rura-
 lius obferari: ita deinceps alias vt quicq; ceterorū populorū ma-
 xime aqua indigerent. Id faciens quantum ego auditu cogno-
 ui: pecuniae exigendae gratia pręter tributum. Atq; hæc quidē
 ita se habent. Cæterum rex vnū e septem viris qui aduersus ma-
 gum conspirauerunt Inthaphernem cepit: ac capite damnauit
 ob hanc noxam. Inthaphernes statim post oppressos magos re-
 grā ingressus volebat admitti ad colloquiū regis. Etenim hac
 lege conuentum erat inter magi oppressiores: vt eis ad regē fo-
 ret adiutus sine intermuncio nisi cubanti cū vxore. Itaque nō o-
 portere sibi interuenire nunciū censens Inthaphernes quia fo-
 ret vnus e septē introire vtiq; volebat. Sed cum ianitor & qui a
 responsis erat introire nō sinerent: q; regem dicerēt reivxoriz
 dare operā: eos mentiri ratus e ducto acinace aures vtriq; na-
 rei q; p̄cidit ac loro freni egni ad ceruices ipsorū adligauit. ho-
 minelq; dimisit. Qui cum sese regi exhibuissent. & cur id passi
 fuerāt exposuissent. Darius sigillatim quinq; persas adcersit:
 veritus ne id cōi sex persarū cōsilio factū esset: explorauitq; nū
 quid id quod actū foret cōprobarēt. Vbi cōperit sine homi cō-
 sensu Inthaphernē hæc fecisse hominē cōprehendit: eiusq; libe-
 ros atq; omnē familiā multis de causis credens illis eū suis co-
 gnatis rebellionē fuisse mollituros: hos cōprehensos ad necē
 vinciti iussit. Tūc vxor Inthaphernis ad regias fores adcedēs
 plorabat atq; lamēbatur id assidue faciēdo ad sui misericor-
 diā Dariū cū adduxisset: missō ad eū nūcio rex inq;. Mulier of-
 fert tibi Darius vnius electionē ex vincis domesticis tuis: quā
 velis liberari. ita postq; secū deliberauit: ita respōdit. Si vnus

Inthapher-
 nes vnus e
 septē persis.

THALIA

Polycratis quē vaticinatus ei fuerat Amasis rex ægypti. Verū nō multo post tēpore Polycratis vltio Oroetē excepit. Quippe post Cābyſis obitū occupato a magis regno. Oroetes cū eſſet ſardibus nihil admodū de perſis qui e medis imperio fraudati erāt meritis eſt: ſed in ea perturbatiōe Mitrobatē a Daſcylio pſe-
ctū (qui illū de Polycrate exprobrauerat) interemit: & eius ſi-
liū Cranatem ſpectatos in perſis viros: & cū alia quorū omni-
ſaria ſlagitia cōmiſit: tū quēdā a nūciis: q̄ ad ipſum a Dario ve-
nerat: q̄ parū iocūda nūciaſſet: trucidandū curauit: ſummiſſis
quibul dā: qui redeuntē adgrederētur: quiq̄ trucidatū cum ipſo
equo occultarēt Darius vbi principatu potitus eſt. Oroetē vlti-
ſci cū ab alia ſcelera tum p̄cipue ob Mitrobatem filiūq̄ cupie-
bat. Sed aduerſus eū e profeſſo mittere copias conſilii nō erat
vtiq̄ rebus nōdum ſatis fundatis: & imperio recens pro: cū p̄-
ſertim audiret Oroetē multa innixū cū mille perſarū ſatelli-
tibus ſtipatus eſſet. Nā ſuæ prouinciæ habebat phrygiā: lydiā
ioniā. Itaq̄ Darius aduerſus hæc hanc rationē iniuit. Adciſtis
perſarū ſummis q̄bulq̄ proceribus his locutus eſt verbis. Perſæ
ſæ quis hoc veſtrū mihi repromittat executurus prudētia dū-
taxat nulla: in nulliſq̄ copiis. Vbi. n. opus prudentia eſt: ibi vi-
agere nihil adiūnet. Ergo qui veſtrum mihi Oroetē vel addu-
cat viuū: vel interficiat: qui de perſis nihil oīno meruit: ſed mul-
ta ſcelera admiſit. Vel hæc duo vnū q̄ duo e nobis Mitrobatē
eiuſq̄ filiū interemit. Altero q̄ a me miſſos ad ſe adceſſendum
necandos curat: facinus profeſſo nō tolerandū. Ideoq̄ priuſq̄
maiōra in perſas ſcelera admittat: cōprehendēdus eſt ad necē.
Hæc Darius interrogabat perſas. Eorum triginta extiterunt: q̄
repromitterent ſinguli volentes ipſi id exequi. Quos inuicem
contendentes Darius reprehēdēns fortiri iuſſit. Id cū feciſſent
ſors Bagæum Artontis filium ex omnibus contigit. Hic ſorte
delectus hac ratione vſus eſt. Cōplures literas varijs de rebus
vbi ſcripſit: ſigilloq̄ Darii impreſſit: cū his profeſſus eſt ſardis.
Eas poſtea q̄ in conſpectū Oroetis venit: dedit ſeparatim reci-
tandas regio ſcribe. Regio autē ſcribas cuncti p̄ ſides habēt.
Reddebat ſeparatim Bagæus literas explorādī gratia animos
ſatellitum. nunquid annuerent ad rebellandū ab Oroete. Quos
animaduertens magnopere venerari literas: & ea quæ in il-
lis dicerentur: etiam vehementius reddidit aliam epiſtolam
in hæc verba. Perſæ Darius rex interdicit vobis ne apud Oro-
etē fungamini ſatellitum officio. Hoc illi audito lanceas

Mitrobates.
Cranates.
Oroetis
regna.

Vbi prudētia
opus eſt Vini
hil gere ad-
tinet.

Bagæus.

Bagæi literæ.

deposuerunt. Tunc Bagæus cernens illos obtēperantes epistola sumpta fiducia reddidit scribæ vltimū libellum hæc verba scriptū. Rex Darius mandat persis: qui sardibus sunt vt Oroetem interimant. id vbi audiere doriphori: id est hastati satellites eductis acinacibus sine mora Oroetem interemerunt. Ita vindicta polycratis samii oroetem persecuta est. Traductis atq; cōportatis iuxta bonis oroetis contigit nō diu post vt in venatu ferarum darius rex dū ab equo defiliit pedē intorserit: vehementerq; luxauerit. Nā talus e iuncturis amotus est. Existimans itaq; apud se vt prius habere ex ægyptiis eos qui primi putarentur arte medicinæ eorū opera vtebatur. At isti retorquendo pedē: ac violenter tractando plus mali faciebant: adeo quidē vt septem dies totidēq; noctes darius præ molestia qua adiciebatur trāslegerit insōnes. Octauo die eidē male habēti quidā democedis crotoniensis mētionē facit. Cuius de artificio prius iā in de in sardibus audisset. Darius hoīem q̄ celerrime adcersi ad se iubet: ille vt inter captiuos Oroetis inuētus vbi p neglecto habebatur: in medium adductus est sicut erat pānosus: ac compedes trahens. In medio positū: darius interrogauit nunquid eā nosses artē democedes veritus ne si se pderet vsq; quāq; græcis priuaret dissimulare. Sed cū videreť noticiā artis p se ferre. Darius iussit eos qui hoīem aduxerāt verbera & tormēta adferre i mediū. Tūc ille dissimulatione missa se plane scire artē illā negauit. sed aliq̄tulū ob eius cōsuetudinē: quā cū medico habuisset: factaq; ei potestate curādi græcis medicamētis vtēs & leuia post acra admouens. Dariū cōpotē somnii fecit & breui tēpore incolumē reddidit. Cū iā se posthac valide fore ad incedendū desperasset. Ob quā curationē postea cū eū Darius duobus aurearū cōpedū paribus donasset interrogauit Democedes nūquid ideo se duplici malo remunerādū putaret q; ab eo sospes ipse foret effectus. Hoc dicto Darius delectatus ad suas vxores hominē misit: eunuchi qui eum deduxerunt ad foeminas dicebant hunc esse qui restituisset animā regi. Tūc earū singulæ auream phialā thecā suffringētes. Democedē donauerūt tā amplexu munere: vt excidentes ex percussione phialarū stateres famulus qui sequebatur nomine Scyton collegerit nō parū auri summā. Hic democedes hūc in modū e crotone profectus cū polycrate cōsuetudinē habuit. Cū a patre sane iracūdo crotone cohiberetur: nec eū tolerare posset. illo relicto abiit in eginā. Vbi cōmoratus synū annū primos medicos trāscedit: & si im-

Doriphori.
Oroetis mors

Democedes
medicus.

Democedes
duob' aurea
rū cōpedum
paribus a Da
rio donatus.

Democedes
aureis phia
lis donatus.
Scyton.
Croton.
Aegina,

THALIA

Crotonienses
medici.
Cyrenæi me-
dici.

Heleus vatici-
nus.

Atollæ vlcus

Atollæ cõfi-
lium dario re-
gi.

Senectutis in-
commoda.

Democedis
admonitio.

paratus erat: & nihil instrumentorū habens quæ ad artē medi-
cinæ pertinerēt. Ex quo factū est vt in sequēti anno æginetæ
cōduxerint eū talento: Atheniēses tertio anno centū mnis. Po-
lycrates q̄rto anno talētis duobus ita in samū p̄fectus ē. A quo
viro nō minimū medici crotonienses primi numerabantur: se-
cundi cyrenæi. Qua etiā tēpestas argui cæteris græcis præsta-
re musica ferebantur. Tūc itaq; Democedes Dario sanato iussu
maximas ædes optinebat: & cū rege ad mēsam sedebat. Oībus
rebus adfūēs p̄ter hāc vnam qđ in græcia redire non poterat.
Quinetiā ægyptios medicos regē curare solitos cū essent pati-
bulis suffigendi: q; a græco medico superati forēt: impetrata
ab rege venia liberauit. Item vaticinū quendā Heleū: qui Poly-
cratē secutus fuerat: & inter captiuos p̄ neglecto relīctus. Deniq;
q; maximū apud regē momēti democedes erat. Interiecto dein-
de breuit̄pe inter alia cōtigit vt Atollæ Cyri filiæ (quæ erat da-
rii vxor) in māmilla vlcus exoriretur. deinde rescissū porro
grassaretur: quod ista quoad fuit exiguū præputore occultans
nemini indicauit. Sed vbi male iam habebat aduersito demo-
cedi rem ostēdit. ille se redditurū sanā adfirmās: adiurat eā vt
sibi vicissim ipsa inseruiat i eo qđ oraueris. Oraturū at̄ nihil vñ
dedec⁹ redūdaret. A quo postea q̄ curata ē edocta dariū dū cū
eo cubat his verbis adlocuta ē. Rex cū tantū tu habeas copiarū
desides nullā neq; gentē neq; potentiā persis adquirēs. Atq; u-
par ē virū & iuuenē & magnarū opū dñm aliquid operis edēdo
se ostēdere: quo etiā persæ cognoscāt sibi virū præesse: qđ vt fa-
cias duabus de causis interest vt persæ & eū qui ipsis præest vi-
rū esse intelligāt: & bello adterant: ne oculū agētes sibi insidias
tendāt. Nūc ergo aliquod opus edas quoad i ætate iuuenili es.
Nā augeſcente corpore ingenuū pariter augeſcit: & cōsenescē-
te cōsenescit & ad res omnes elanguescit. Hęc Atollæ ex admo-
nitu Democedis. Ad quam darius respondens quæ (inqt) vxor
ipse facere destinaueram: ea omnia dixisti. Ego. n. constitueram
scythis bellū inferre iuncto mari e nostra cōtinente in alteram
pōte: quod breui tēpore perficeretur. Ad eū Atollæ animaduert-
te inquit nūc. Omitte primū bellū scythis inferre: q; quādoq;
voles tui erūt aduersus græciam mihi tu eas in expeditionem.
Concupisco. n. lacenas: & argiuas & atticās & corinthias fan-
do cognitas mihi fieri ancillas: & ad hoc habes virū ex omni-
bus maxime idoneū ad demonstrādas græciæ res: atq; exponē-
das hunc qui pedē tuū sanat. Cui Darius quādoquidē (inqt)

vxor tibi videtur nos primā grāciam tētare debere: mihi vi-
 des fatius añ oīa mittēdos illuc exploratores p̄sas vna cū isto:
 quē dicis q̄ p̄cepta oīa illic & vīsa renūcient: & mox ego ab il-
 lis edoct' adueri' gr̄ecos tēdā. Hęc locut' dari' id qd locut' re-
 quocq; adgressus est. Nāq; vbi primū illuxit adcitis quindecim
 viris perlari' spectatis praecepit vt seq̄entes democedē omnia
 grāciae maritima collustrarent: neue cōmīterēt vt democedes
 ab ipsis aufugeret, sed rursus eū omnino reducerent. Hęc illis
 vbi p̄cepit secundo loco democedem ip̄m ad se adcersitū orat
 vt exposita atq; demonstrata perlis omni grācia rursus redeat.
 Iubetq; eū dono ferre patri ac fratribus omnia sua vtētilia: ad-
 firmans se alia multo plura illi inuicē donaturū. At prae-ter do-
 na missurū ait quā vna iter faciat onerariā nauim omnifariis bo-
 nis refertam. hęc darius nullo doloso consilio (vt mea fert o-
 pinio) mandauit. Ille tñ veritus ne se Darius tentaret tanq̄ fu-
 gitiuū si cuncta sibi oblata caperet: respondit se quidē sua illic
 velle reliquere vt ea reuersus sibi haberet. Verū nauim onerariā
 quam darius promitteret dono fratribus adcipere. Darius post
 q̄ hęc democedi praecepit homines ad mare dimisit. Isti cū in
 phoenicē descendissent: & ex phoenice in vrbe sidonem: conse-
 ssim duas triremes instruxerunt: & simul ingentē onerariā om-
 nifariis bonis impleuerunt. Cōparatisq; omnibus in grāciam
 traiciunt. Et adeuntes maritima eius loca intuebantur atq; de-
 scribebant. Tū pleraq; ac celeberrima grāciae loca cōtemplas-
 si, in Italiam tarentum transmiserunt. ibi Aristophilides taren-
 tinorum rex & ipse crotoniensis gubernacula medicarum nani-
 um resoluit pariter & ipsos persas detinuit tanq̄ certos explora-
 tores. Interea dum isti patiuntur hęc: democedes crotonem a-
 biuit ad domum suā. Quo abeunte Aristophilides persas missos
 fecit restitutis his quae de manibus abstulisset, illinc persae navi-
 gantes: at Democedem persequentes crotonem perueniunt na-
 utiq; in foro democedē praeherunt. Eum crotoniensium qui-
 dam rem persicā reformidantes tradere parati erant. Quidā in-
 lectis e diuerso manibus persas fustibus caedebāt his verbis cō-
 monefacientes. Viri crotonienses cōsiderare quid facitis: qui
 hominem regis fugitiuum eripitis. An ex vsu erit vobis hanc
 iniuriam regi Dario intulisse: ac vobis bene cedit ista fecisse si
 vos dimiseritis: cui .n. primum q̄ huic vrbi bellum inferemus:
 aut q̄ priorem diripere conabimur. Hęc dicendo nihil magis
 crotoniensibus p̄suaserūt. Quinimo nō mō democede: sed etiā

Democedes,
 in grāciā cū
 exploratori-
 bus mittitur.

Aristophilides
 Rex.

Democedes
 domū abiit.

THALIA

Milo lucta-
tor.

Iapygia.
Gillus.

Samos
euerſa.

Syloſon.
Polycrates.

Darius.

Animaduert-
te Syloſontis
liberalitatem
vel in ignotū

oneraria nauiquā vna duxerat priuati ſunt : atq; in aſiā reuerſi omiſſo iam ſtudio diſcēdi vltiora gręcię duce fraudati. Quibus tamē in digreſſu iſte mādauerat vt Dario dicerent demo- cedem ducere vxorem Milonis filiam. Frat. n. apud regem cele bre nomen Milonis luctatoris : quas nuptias videtur mihi eo tempore properaſſe magna erogata pecunia: vt ipſum etiam in patria ſua ſpectatū eſſe Dario adpareret. Profeſti crotone per- ſæ ad Iapygiā in quaſdam naues inciderunt. A quibus in ſerui- tutem redactos. Gillus quidam tarentinus exul redemit: & ad regem Dariū reportauit. Ob quod meritū cū rex paratus eſſet donare ei quicquid vellet: optauit ſe in patriam reduci expoſita prius ſua calamitate dicens ne omnem gręciam cōturbaret : ſi claſſis ingens ipſius cauſa in italiā mitteret: cōtentum ſe eſſe vt per ſolos cnidos reduceretur: exiſtimās pro amicitia: q̄ cni- dis erat cū tarentinis ſe præcipue reducūm iri. Id Darius pol- licitus eſſecit. Nam miſſo cnidū nuncio iuſſit vt Gillum tarētū reducerent. Cnidi Dario obſequentes. Id tamē a tarētinis non impetrauerunt. Nam ad vim efferendi inualidi erant. Atq; hæc hunc in modū adminiſtrata ſunt: hiq; Perſæ primi extitere: qui in gręciam traieſti ſunt ſpeculandi gratia: & ob hanc rē Samū vero poſt hæc rex Darius omniū vrbum tam gręcarū q̄ barba- rarum primā euerſit ob hanc cauſam dū Cambyſes in expedi- tione aduerſus ægyptum ageret: permulti ſe illuc græcorū cō- ferebant partim (vt credibile eſt) negociandi: partim militādi: partim ipſius regionis oculis ſubiiciendæ gratia. E quibus fuit Syloſon Acacis filius Polycratis germanus: extorris pſia. Hu- ic Syloſonti foelicitas huiusmodi contigit. Sūpto hic amiculo rutilo ac ſibi circūdato apud foræ mempheos ſpaciabatur. Quē cū vidiffet Darius Cambyſis ſatelles nullius admodum cōdi- tionis vir captus amore amiculi adit hominē: vt mercetur ami- culū. Syloſon animaduertens Dariū magnopere cupere ami- culū diuina quadam fortuna vſus. Ego (inquit) amiculū hoc nulla pecunia vēdo: ſed tibi largior. Si modo tuū perpetuo de- bet eſſe. Hæc adprobans Darius adcepit indumentū. Syloſon qui putaret ſibi illud ſtulte periffē interieſto tēpore cum Cam- byſes deceſſiffet: & ſeptē illi magū oppreſſiffent : & ex ſeptem Darius regnū adeptus eſſet: vbi certior factus eſt ad eum virum perueniſſe regnū: cui ipſe præcanti dediſſet in ægypto veſtimē- tum: ſuſa aſcendit: ſedenſq; in veſtibulo regiæ: ait ſe eū eſſe qui de rege ſit benemeritus. Hæc audiens ianitor regi nunciāuit.

Ad quem admirabundus rex. Et quis est (inquit) græcorū qui in me beneficus extiterit. Cui ego reuerentiam debeam recens regno potitus. Nec dū multi aut nulli eorū ad nos ascēderunt. Nec vilo græcorū quicq̃ vt sic dicam opus habeo. Tamē hominē introducite vt sciam quid hęc dicendo vult sibi. Vbi a ianitore introductus est Syloson ac statim in medio : interrogatur ab interpretibus quisnam esset: aut quo facto beneficus in regē extitisset. Ipse rem omnē gestam circa amiculū refert. selesq̃ illū esse qui id donasset. Ad hęc respōdēs Darius. O inquit virorū generosissime tu ne ille es qui mihi nullam dū potentiā habēti donasti ea quīs parua tamē perinde grata. ac si nūc aliquid magnū acciperē. Qua de re immenso te auro argentocq̃ remunerabor: vt nūq̃ poeniteat te liberalē in Dariū Hystaspis extitisse. Cui Syloson mihi (inquit) rex neq̃ aurū neq̃ argentū dederis: sed patriā meā Samū vbi eā liberaueris : quam nūc post necem fratris mei Polycratis ab Oroete interfecti occupat seruus noster. hanc mihi donato citra cādē atq̃ direptionē. His Darius auditis misit exercitū duce Otane vno e septem viris iussu vt q̃ Syloson rogasset: ea effecta redderet. Otanes ad mare descendēs cōtrahebat exercitum. at Sami imperiū optinebat Mæandrius Mæandrii adceptū a Polycrate: vt illud procuraret. Cui iustissimo virorū volenti esse non licuit. Nā vbi de Polycratis interitū adlatus est nuncius: ante omnia Ioui liberatori statuit aram: eique phanū in circuitu designauit: & qđ nūc quoque in suburbanis extat. Deinde vbi hoc perfecit aduocata omnium ciuiū cōtione ita verba fecit. Mihi scēptum atque omnis potētia Polycratis (vt vos etiā nostis) demādata fuit: in meo quoque arbitrio situm est vobis dominari. Sed quod in vicino reprehēdo: id ipse quoad potero nō faciam. Nā neq̃ Polycrates placebat mihi in viros sibiipsi pares dominatū habens: neq̃ alius quispiā talia faciens. Et Polycrates quidē fatū suū expleuit. Ego autē deposito in mediū dominatu iuris æquabilitatē suadeo: postulans iure optimo mihiipsi hoc honoris tantū modo vt e pecunia Polycratis sex demū talenta peculiariter mihi cedant. Et p̃terea Iouis liberatoris (cui ego templū extuxi) sacerdotiū tā meis in perpetuū liberis: q̃ mihi qui libertatē vobis restitui. Hęc Mæandrius a Samiis postulabat. Tūc eorū quidā surgēs. Tu vero (inquit) indignus es qui nobis imperes: tu q̃ malus extitisti ac funestus: sed dignus potius q̃ pecuniarū quas interuertisti rationē reddas. Hęc Telearchus ita. n. vocabatur.

Darius ad
Sylofontē.

Otanes.

Mæandrius.

Iuppiter li-
berator.

Quod repre-
hendis ne fa-
cito.

Mæandrii ad
Samios oro.

Telearchus.

THALIA

dixit: q̄ inter ciues erat exptæ virtutis. Quæ Mæandrius in a-
nimū adcipiēs reputansq; fore vt si dñatū ipse deponeret. alius
quīpiā in eius locū tyrānus cōstitueret. nō deponēdū sibi do-
minatū statuit: sed in arcē regressus adciū vnūquēq; eorū tanq̄
rōnē pecuniarū redditurus cōphēdit: adligauitq; post hæc dū
hi in vinculis sunt Mæadrius morbo corripitur: quē decessurū
credēs frater suus nomine, Lycaretus quo facilius Sami rerum
potiretur: oēs vidēos interemit. Neq; n. videbantur velle liberi
esse. Igitur vbi samū tenere perſas Sylofontē reducētes: nemo
aduēlus eos manū leuauit. Atq; hi q; cōtrariæ Mæadrio factio-
nis erāt. deditiōnē se facere velle dixerūt: quin ipse Mæadrius
ex insula discedere. Adprobante hæc Otane atq; inito fœdere
eminētissimi quiq; perſas positis sellis e regione arcis sedebāt.
Erat Mæadrio germanus vecordiusculus nomine Charileus.
qui q; delinquere solebat in superterraneo loco erat adligatus.
Hic cū audisset quē agebātur & per specū suspiciēs vidisset p-
ſas quiete sedētes vociferando dicebat velle se in colloquiū ve-
nire Mæandrii. Eū audiēs Mæandrius iussit solum ad se ad-
duci. Vbi adductus est confestim cōiucando maledicēdoq; illū
suadebat vt impetū daret in perſas. Hæc inquit. Ne tu o de-
tertime virorū qui sum tuus frater: quiq; nihil vinculis dignū
peccau in superterraneo carcere adligandū putasti. perſas autē
quos cernis te ad orientes: atq; extorē facientes vltum ire nō
audes tā faciles tibi ad capiendū. Quos si tu reformidas prebe
mibi auxiliares tuos: vt istos ob suū huc aduentum vlcis car: pas-
ratus te ipsum ex insula admittere. Hæc Charileus. Quem ser-
monē Mæandrius admisit q̄tū ego sentio: non quia eo insipi-
entia venisset vt putaret suas vires regis superiores esse: sed
quia inuidēs Sylofonti si ciuitatē & integrā & sine labore eēt
adcepturus maluerit res samias debilitati perſis irritatis: atque
ita tradi probe intelligēs perſas prius iniuria laceſſitos. ſeui-
suros esse in samios & sibi tūc ex insula excessum esse: quādo-
cūq; vellet. Foderat enim sibi occultū cuniculū ex acce ferentē
ad mare. Itaq; ipse quidē Mæandrius e samo pfectus est. Cha-
rileus autē armatis cūctis auxiliariis: patefactisq; portis egrediē
in perſas nihil tale expectātes: sed omnia pacata exultantes.
In his perſas qui sellas adulerāt: & plurimi momenti erāt: dato
impetu auxiliarii grassabātur. Dū hæc isti agūt cæteræ perſarū
copiæ auxilio veniūt. A quibus repulsi auxiliarii: rursus in arcē
se recipiūt. Otanes imperator cernēs tātā cladē adcepisse pſas:
oblitus.

Mæandrius
morbo cor-
reptus.

Lycaretus.
Sylofon Sa-
mū reperiit.

Charileus.

Charilei ad
mæandrium
oratio.

Mæandrius
sylofonti in-
uidens.

Otanes danti
preceptorum
oblitus.

et si melior erat p̄ceptorū Darii dū ipsum mittebat ne quē fa-
miorū aut occideret: aut caperet: sed insalā immunē malorum
Sylofonti traderet: tñ hortū p̄ceptorū oblitus est: iussitq; mili-
tes: vt quēq; famulū adipiscerēt occidere virtū pariter & p̄uē.
Tūc pars copiarū arcē obsidebat: pars obuiū quēq; sine discrimi-
mine trucidabat tā i delubris q̄ extra delubra. Mæadri^c & famo
profugiēs lacedæmonē nauigauit. Eo vbi peruenit habēs q̄ in
discessu exportauerat: dat negociū famulis vt pocula argentea:
& aurea proponant. dū illi ea promissū interea ipse Cleomenem
Anaxandridæ filium spartæ regem colloquēdo deducit ad æ-
des suas. Cleomenes vbi pocula inspexit: præ admiratione at-
tonitus erat. Mæadrius est inbere q̄cūq; liberet illinc asportaret
Idq; cū etiā atq; etiā Mæandrius diceret: tñ Cleomenes virorū
iustissimus extitit: q̄ ea q̄ sibi donabātur recipiēda non putauit:
sed cum sensit eadē nōnullis ciuū Mæandriū elargiri quo mō
puniri deberet excogitauit. Aditis. n. ephoris hoc est tribunis
plebis ait fatius eē spartæ hospitē famulū e pelopōneso ablegari:
ne quē spartanorū aut ipsum aut aliū quēpiā persuadeat fieri
maū. Illi Cleomeni obsequentes Mæandriū ablegarūt. Persæ
vbi deripere famulū: Sylofonti tradiderūt viris desolatā. Inter-
secto tñ tēpore Otanes imperator frequētē incolis effectū e vi-
sione per quietē morbo correptus: quo laborauit circa pudēda.
Dū famulū nauticus p̄ficiscitur exercitus: interea Babylonii re-
bellauerūt rebus probe admodū cōparatis. Nā q̄diu magis im-
perauit: & septē cōiurati rē adgrediūtur per hoc oē tēpus & p̄
occasione rerū turbatarū se ad ferendā obsidionē instruxerūt:
& in his adparandis vsq; latuerunt. Verū vbi e professio defici-
uerūt: hæc sibi faciēda statuerūt. Matres expellunt mulierum
vnā q̄ sibi quisq; voluit e domesticis delegit: & hanc ad panē
sibi faciendū. Cæteras in vnū cōtractas strangulāt: hoc iccirco
faciētes: ne rem frumentariā ipsorū illę absumerent. His rebus
cognitis: Darius aduersus eos cōtractis omnibus copiis cōre-
dit. Et postq̄ peruenit: urbē obsidione cingit. Sed illi nihili p̄e-
dere obsidionē. Nā consensu propugnaculis tripudiare pro-
braq; ingerere Dario atq; exercitui: quorū qdā ita inquit. Quid
istis desideris persę: qn poti⁹ abscēditis. Tūc expugnaturi nōs
eū peperint mulæ. Hoc quidā babyloniorū dicebat credēs nūq̄
patere mulam. Anno ac septē mensibus in obsidione cōsump-
tis. iā Dariū atq; vnūuersum exercitū tedere q̄ babylonios ex-
pugnare nō posset: & si aduersus illos omnia machinēta atque

Cleomenes.

Cleomenes
virosum ius-
tissimus.

Samos.

Sylofonti
traditur.

Strabo. i. 14.

Sambu homi-
nibus vidua
tam Sylofon-
tis opa acra-
be imperatis
tradit.Babylonie
mulieres
strangulatę.

THALIA

- Fratris electio cur potius aliorum.** omnino animā rex mihi gratificatur eligo ex oībus fratrē. hec audiēs rex miratus huius orationē misso nūcio inquit pōtatur te rex q̄ de cā viro filiūq̄ p̄termisiss fratrē delegisti vt sup̄esset qui & remotiori abs te est gradu quā filiū: & minus iocundus q̄ maritus. Cui illa respōdēs rex inquit. Maritus mihi alius si dēmon voluerit atq̄ alii liberi si hos amifero esse p̄st: alius frater parētibus meis iā vita defunctis nulla rōe potest esse. Hāc secuta cām ita locuta est: visaq̄ est Dario p̄be dixisse. Itaq̄ ea re delectatus rex & eū quē mulier optauerat missum fecit: & filiorū natu maximū ceteris oībus interfici iussis. Ita vnus e septē persis intra initia obcubuit. Enimvero illud fere circa Cābylis ægrotationē cōtiguit. Erat sardibus præsēs quidā a Cyro præsēctus noīe Oroetes vir perses cui nefariæ rei cupido incescit. Si quidē Polycratē familiā: a quo nullo nec factio nec dictio q̄tulo: cūq̄ læsus esset quēq̄ ne vidisset quidē nūq̄ tñ cōcupiuit capere ad interimēdū ob hāc (vt pleriq̄ aiūt) cām. Cū aliquando p̄foribus regis cōsiderent Oroetes: & alter quidā perses nomine Mitrobates p̄fectus gētis: q̄ est in dacylo e verbis ad iurgia puenit: & cū de virtute disceptaret. Mitrobates obiiciēs Oroeti inquit. Tu ne in præcio virorū es qui insulā samū tuā prouinciz adiacentē regi nō adquiris ita facilē captu: vt quidā e populis quindecim armatis fretus occuparit: eiūque tyrānide potiatur. Hoc iurgii audiētī Oroeti adeo doluisse: quidā aiūt vt adfectauerit nō de obiurgante vindictā: sed Polycratē prorsus occidere propter quē male audisset. Alii sed pauciores inquisit caduceatorē in samū ab Oroete missum cuiusdā rei rogā dā cā cuius autē nō dicitur: Polycratē tūc forte in conclauī cubātem fuisse adstantē ei Anacreonte Teio. Idq̄ siue cōsulto quod res Oroetis cōtēptui haberet: siue forte aliqua huiusmodi. Ad quē adcedens Oroetis caduceator cū mādāta exponeret Polycratē neque se ad hominē conuertisse. (Erat. n. ad parietem versus), neque quippiā respōdisse. Hæ bifariæ causæ mortis Polycratis fuisse memorātur: quarum vtrilibet ad cōmodare fidem potest. Itaq̄ Oroetes in vrbe magnēsia degens: q̄ est ad Mæandru flumē sita misit Mirsum quēdam lydum Gygis filium cū nūcio in samū ad Polycratem: cuius animū mouerat. Etenim Polycrates primus extitit græcorū dūtaxat eorū quos nouimus secundū Minoem: & si quis alius isto prior maris imperio potitus est: qui in animū induxerit vt mari potiretur: primus in quā extitit ex eo genere: q̄ humanū vocatur: qui multam conciperet

spē Ionie atq; insulis dominādi. Hoc igitur cū in animo habere certior. Oroetes factus: misit nūciū in hæc verba. Oroetes Polycrati ita inquit audio te res excellentes agitare animo: sed p-posito rē pecuniariā nō suppetere. Quod si ita feceris (vt suadeo) prospexeris & tibi & saluti meæ. Nā rex Cābyses vt mihi p- cōperto renūciat de me interficiēdo cogitat. Nūc igitur me ipm recipito: atq; pecunias earū partē tibi habitur⁹ partē mihi pmissurus: & ipsarū pecuniarū beneficio omni græcię imperaturus. De quibus si mihi fidem nō habes: mittito quempiā tibi fidissimū cui ego fidem faciā. Quo audito Polycrates gauisus est atque obsequi volebat. Maiorem enim in modū pecuniam auebat. Mittit itaq; prius ad rem inspiciendam quēdam e popu- laribus suis Mæandriū Mæandrii filiū scribā suū qui nō longo post hoc tēpore ornatū cōclauis Polycratis spectatu dignū tē- plo Iunonis omnē dicauit. Hunc Oroetis cognito speculatore esse circūspectū ita sibi agendū putauit. Octo scrinia lapidib⁹ (implet pter admodū parūā partē circa ipsas oras ac superficiē lapidū auro inducit eaq; scrinia adligata in expedito habet q̄ adueniēs Mæandrius cū inspexisset Polycrati renūciauit. Enī uero ne illuc sese cōferret magnopere dehortabatur: tū oracula & amici: tū p- cipue somnū hoc qd̄ eius filia uiderat. Videbatur sibi cernere patrē in aere sublimē esse: qui a Ioue qd̄ lauaretur A Sole at̄ inūgeretur. hāc uisionē cōspicata instabat oīo dissua- dere patri ne a patria p- ficeretur ad Oroetē: quin et ad bire- mē eunti male ominabatur. Cui cū ille minitaretur si sospes re- daret fore vt hęc p- diu maneret uirgo: ipsa vt ita cōtingeret sibi imp- cata est. Malle. n. se diutius uirginē esse q̄ patre orbari. Po- lycrates oē cōsiliū p- nihilo hñs ad Oroetē nauigauit cū alijs secū ducēs. Tū uero Democedē calliphōtis crotoniēssem me- dicū q̄ eā artē apud suos p- clarissime oīum exercebat. Vbi ma- gnesia puenit Polycrates tetra morte est adfect⁹ indignaq; aut sua p- sona aut suis cogitationibus. Nā neq; eorū q; syracusis ty- rāni extiterūt. neq; aliorū græcię tyrānorū ullus est magnificē- tia cū Polycrate cōparādus. Eū Oroetes: qd̄ indignū relatu est cruci suffixit. Eorū uero qui illū comitati fuerāt. Samios quidē dimisit iubēs eos gratiam ipsi habere: q; liberi essent. Hospites autē atque seruos iure captiuitatis sibi uendicans retinuit. Po- lycrates ergo suspensus omnē filię uisionem exoluit. Nam ab Ioue quidē cū plueret lauabatur. A sole autē exudante e mem-bris abdomine yngebatur. Hunc exitū habuerūt tot prospera

Mæandria.

Oroetis
dolos.Polycratis
filie somniū.Filia in pa-
trē amor.Democedes
medicus.Polycratis
mors.

THALIA

Polycratis quē vaticinatus ei fuerat Amasis rex ægypti. Verū nō multo post tēpore Polycratis vltio Oroetē excepit. Quippe post Cābylis obitū occupato a magis regno. Oroetes cū esset fardibus nihil admodū de persis qui e medis imperio fraudati erāt meritis est: sed in ea pturbatiōe Mitrobatē a Dascylīo pfe-ctū (qui illū de Polycrate exprobrauerat) interemit: & eius filiū Cranatem spectatos in persis viros: & cū alia quorūq; omnis-aria flagitia cōmisit: tū quēdā a nūciis: q; ad ipsū a Dario venerat: q; parū iocūda nūciallet: trucidandū curauit: summis- quibus dā: qui redeuntē adgrederētur: quicq; trucidatū cum ipso equo occularēt Darius vbi principatu positus est. Oroetē vici- sci cū ab alia scelera tum pcepue ob Mitrobatem filiūq; cupiebat. Sed aduersus eū e professo mittere copias consiliū nō erat vtiq; rebus nōdum satis fundatis: & imperio recens pto: cū p- fertim audiret Oroetē multa innixū cū mille persarū satellitibus stipatus esset. Nā suæ prouinciæ habebat phrygiā: lydiā ioniā. Itaq; Darius aduersus hæc hanc rationē iniuit. Adcitis persarū summis qbusq; proceribus his locutus est verbis. Persæ quis hoc vestrū mihi repromittat executurus prudētia dū taxat nulla: in nullisq; copiis. Vbi. n. opus prudentia est: ibi vi- agere nihil adtinet. Ergo qui vestrum mihi Oroetē vel addu- cat viuū: vel interficiat: qui de persis nihil oīno meruit: sed mul- ta scelera admisit. Vel hæc duo vnū q; duo e nobis Mitrobatē eiusq; filiū interemit. Altero q; a memissos ad se aduersendum necandos curat: facinus profecto nō tolerandū. Ideoq; priusq; maiora in persas scelera admittat: cōprehendēdus est ad necē. Hæc Darius interrogabat persas. Eorum triginta extiterunt: q; repromitterent singuli volentes ipsi id exequi. Quos inuicem contendentes Darius reprehēdens fortiri iussit. Id cū fecissent fors Bagæum Artontis filium ex omnibus contigit. Hic sorte delectus hac ratione vsus est. Cōplures literas variis de rebus vbi scripsit: sigilloq; Darii impressit: cū his profectus est tardis. Eas postea q; in conspectū Oroetis venit: dedit separatim reci- tandas regio scribe. Regios autē scribas euncti p- sides habēt. Reddebat separatim Bagæus literas explorādī gratia animos satellitum. nunquid annuerent ad rebellandū ab Oroete. Quos animaduertens magnopere venerari literas: & ea quæ in il- lis dicerentur: etiam vehementius reddidit aliam epistolam in hæc verba. Persæ Darius rex interdicit vobis ne apud Oroe- tem fungamini satellitum officio. Hoc illi audito lanceas

Mitrobates.
Cranates.
Oroetis.
regna.

Vbi prudētia
opus est Vbi
hil gere ad-
tinet.

Bagæus.

Bagæi literæ.

deposuerunt. Tunc Bagæus cernens illos obtēperantes epistola sumpta fiducia reddidit scribæ vltimū libellum hæc verba scriptū. Rex Darius mandat persis: qui sardibus sunt vt Oroctem interimant. id vbi audiere doriphori: id est hastati satellites eductis acinacibus sine mora Oroctem interemerunt. Ita vindicta polycratis samii oroctem persecuta est. Traductis atq; cōportatis iussa bonis oroctis contigit nō diu post vt in venatu ferarum darius rex dū ab equo defilit pedē intorserit: vehemens terq; luxauerit. Nā talus e iuncturis amotus est. Existimans itaq; apud se vt prius habere ex ægyptiis eos qui primi putarentur arte medicinæ eorū opera vtebatur. At isti retorquendo pedēs ac violenter tractando plus mali faciebant: adeo quidē vt septem dies totidēq; noctes darius præ molestia qua adficiebatur trāslegerit insōnes. Octauo die eidē male habētī quidā democedis crotoniensis mētionē facit. Cuius de artificio prius iā in de in sardibus audisset. Darius hoīem q̄ celerrime aduersi ad se iubet: ille vt inter captiuos Oroctis inuētus vbi p neglecto habebatur: in mediū adductus est sicut erat pānosus: ac compe des trahens. In medio positū: darius interrogauit nunquid eā nosset artē democedes veritus ne si se pderet vsq; quaq; græcia priuaret dissimulare. Sed cū videret noticiā artis p se ferre. Darius iussit eos qui hoīem aduxerāt verbera & tormēta adferre i mediū. Tūc ille dissimulatione missa se plane scire artē illā negauit. Sed aliqtulū ob eius cōsuetudinē: quā cū medico habuisset: factaq; ei potestate curādi græcis medicamētis vtēs & leuia post acris admouens. Dariū cōpotē somnii fecit & breui tēpore incolumē reddidit. Cū iā se posthac valide fore ad incedendū desperasset. Ob quā curationē postea cū eū Darius duobus aurearū cōpedū paribus donasset interrogauit Democedes nūquid ideo se duplici malo remunerādū putaret q; ab eo sospes ipse foret effectus. Hoc dicto Darius delectatus ad suas yxores hominē misit: eumuchi qui eum deduxerunt ad foeminas dicebant hunc esse qui restituisset animā regi. Tūc earū singulæ auream phialā thecā suffringētes. Democedē donauerūt tā amplo munere: vt exidentes ex percussione phialarū stateres famulus qui sequebatur nomine Scyton collegerit nō parū auri summā. Hic democedes hūc in modū e crotone profectus est polycrate cōsuetudinē habuit. Cū a patre sane iracūdo crotone cohiberetur: nec eū tolerare posset. illo relicto abiit in eginā. Vbi cōmoratus synū annū primos medicos trāscedit: & si im-

Doriphori.
Oroctis mors

Democedes
medicus.

Democedes
duob' aurea
rū cōpedum
paribus a Da
rio donatus.

Democedes
aureis phia
lis donatus.
Scyton.
Croton.
Aegina,

THALIA

Crotonienses
medici.
Cyrenæi me-
dici.

Heleus vatici-
nus.

Atollæ vlcus

Atollæ cõsi-
lium dario re-
gi.

Senectutis in-
commoda.

Democedis
admonitio.

paratus erat: & nihil instrumentorū habens quæ ad artē medi-
cinæ pertinerēt. Ex quo factū est vt in sequenti anno æginetæ
eōduserint eū talento: Athenienses tertio anno centū mīlis. Po-
lycrates quarto anno talentis duobus ita in famū pfectus ē. A quo
viro nō minimū medici crotonienses primi numerabantur: se-
cundi cyrenæi. Quæ etiā tēpestas argui cæteris græcis præsta-
re musica ferebantur. Tūc itaq; Democedes Dario sanato sulis
maximas ædes optinebat: & cū rege ad mēsam sedebat. Oībus
rebus adfluēs pter hāc vnam qđ in græcia redire non poterat.
Quinetiā ægyptios medicos regē curare solitos cū essent pati-
bulis suffigendi: q; a græco medico superati forēt: impetrata
ab rege venia liberauit. Item vaticinū quendā Heleū: qui Poly-
eratē secutus fuerat: & inter captiuos p neglecto relictus. Deni-
q; maximi apud regē momēti democedes erat. Interiecto dein-
de breui tpe inter alia cōtigat vt Atollæ Cyri filiæ (quæ erat da-
rii vxor) in māmilla vlcus exoriretur. Deinde rescissum porro
grassaretur: quod ista quoad fuit exiguū præputore occultans
nemini indicauit. Sed vbi male iam habebat aduersito demo-
cedi rem ostēdit. ille se redditurū sanā adfirmās: adiurat eā vt
sibi vicissim ipsa inferuiat i eo qđ oraueris. Oraturū āt nihil vñ
dedec? redūdaret. A quo postea q; curata ē edocta dariū dū cū
eo cubat his verbis adlocuta ē. Rex cū tantū tu habeas copiarū
desides nullā neq; gentē neq; potentiā persis adquirēs. Atquē
par ē virū & iuuenē & magnarū opū dñm aliquid operis edēdo
se ostēdere: quo etiā persæ cognoscāt sibi virū præesse: qđ vt fa-
cias duabus de causis interest vt persæ & eū qui ipsis præest vi-
rū esse intelligāt: & bello adterant: ne ociū agētes sibi insidias
tendāt. Nūc ergo aliquod opus edas quoad iætate iuuenili es.
Nā augeſcente corpore ingeniū pariter augeſcit: & cōſeneſcē-
te cōſeneſcit & ad res omnes elanguescit. Hęc Atollæ ex admo-
nitu Democedis. Ad quam darius respondens quę (inqt) vxor
ipse facere destinaueram: ea omnia dixisti. Ego. n. constitueram
scythis bellū inferre iuncto mari e nostra cōtinente in alteram
pōrt: quod breui tēpore perficeretur. Ad eū Atollæ animaduert-
te inquit nūc. Omitte primū bellū scythis inferre: q; quādoq; q
voles tui erūt aduersus græciam mihi tu eas in expeditionem.
Concupisco. n. lacænas: & argiuas & atticās & corinthias fan-
do cognitas mihi fieri ancillas: & ad hoc habes virū ex omni-
bus maxime idoneū ad demonstrādas græciæ res: atq; exponē-
das hunc qui pedē tuū sanauit. Cui Darius quādoquidē (inqt)

uxor tibi videtur nos primā grāciam tētare debere: mihi vi-
 detur satius an oīa mittēdos illuc exploratores p̄f̄as vna cū isto:
 quē dicis q̄ p̄cepta oīa illic & vīsa renūcient: & mox ego ab il-
 lis edoct⁹ aduer⁹ gr̄ecos tēdā. Hęc locut⁹ dari⁹ id qd locut⁹ re-
 quocq; adgressus est. Nāq; vbi primū illuxit adcit⁹ quindecim
 viris perlarū spectatis p̄cepit vt sequentes democedē omnia
 grāciæ maritima collustrarent: neue cōmīterēt vt democedes
 ab ipsis aufugeret, sed rursus eū omnino reducerent. Hęc illis
 vbi p̄cepit secundo loco democedē ip̄m ad se adceritū orat
 vt exposita atq; demonstrata persis omni grācia rursus redeat.
 Iubetq; eū dono ferre patri ac fratribus omnia sua vtēsilia: ad-
 firmans se alia multo plura illi inuicē donaturū. At præter do-
 na missurū ait quæ vna iter faciat onerariā nauim omnifariis bo-
 nis refertam. hęc darius nullo doloso consilio (vt mea fert o-
 pinio) mandauit. Ille tñ veritus ne se Darius tentaret tanq̄ fu-
 gitiuū si cuncta sibi oblata caperet: respondit se quidē sua illic
 velle reliquere vt ea reuersus sibi haberet. Verū nauim onerariā
 quam darius promitteret dono fratribus accipere. Darius post
 q̄ hęc democedē p̄cepit homines ad mare dimisit. Isti cū in
 phœnicē descendissent: & ex phœnicē in vrbe sidonem: conse-
 ssum duas triremes instruxerunt: & simul ingentē onerariā om-
 nifariis bonis impleuerunt. Cōparatisq; omnibus in grāciam
 traiciunt. Et adeuntes maritima eius loca intuebantur atq; de-
 scribebant. Tū pleraq; ac celeberrima grāciæ loca cōtemplati,
 in Italiam tarentum transmiserunt. ibi Aristophilides taren-
 tinorum rex & ipse crotoniensis gubernacula medicarum nani-
 um resoluit pariter & ipsos persas detinuit tanq̄ certos explora-
 tores. Interea dum isti patiuntur hęc: democedes crotonem abiit
 ad domum suā. Quo abeunte Aristophilides persas missos
 fecit restitutis his quæ de manibus abstulisset, illuc persæ nauī
 gantes: at Democedē persequentes crotonem perueniunt na-
 utiq; in foro democedē prahendunt. Eum crotoniensium qui-
 dam rem persicā reformidantes tradere parati erant. Quidā in-
 lectis e diuerso manibus persas fustibus cædebāt his verbis cō-
 monefacientes. Viri crotonienses cōsiderare quid facitis: qui
 hominem regis fugitiuum eripitis. An ex vīu erit vobis hanc
 iniuriam regi Dario intulisse: ac vobis bene cedit ista fecisse si
 vos dimiseritis: cui .n. primum q̄ huic vrbi bellum inferemus:
 aut q̄ priorem diripere conabimur. Hęc dicendo nihil magis
 crotoniēsisbus p̄suaserūt. Quinimo nō mō democede: sed etiā

Democedes,
 in grāciā cū
 exploratori-
 bus mittitur.

Aristophilis
 des Rex.

Democedes
 domū abiit.

THALIA

oneraria naui quā vna duxerat priuati sunt : atq; in asiā reuerti
omisso iam studio discēdi vltiora gręcię duce fraudati. Qui-
bus tamē in digressu iste mādauerat vt Dario dicerent demo-
cedem ducere vxorem Milonis filiam. Frat.n. apud regem cele-
bre nomen Milonis luctatoris : quas nuptias videtur mihi eo
tempore properasse magna erogata pecunia: vt ipsum etiam in
patria sua spectatū esse Dario adpareret. Profecti crotone per-
sæ ad Iapygiā in quasdam naues inciderunt. A quibus in serui-
tutem redactos. Gillus quidam tarentinus exul redemit: & ad
regem Dariū reportauit . Ob quod meritū cū rex paratus esset
donare ei quicquid vellet: optauit se in patriam reduci exposita
prius sua calamitate dicens ne omnem grāciam cōturbaret : si
classis ingens ipsius causa in italiam mitteret: cōtentum se esse
vt per solos cnidos reduceretur: existimās pro amicitia: q̄ cni-
dis erat cū tarentinis se pręcipue reductum iri. Id Darius pol-
licitus effecit. Nam misso cnidā nuncio iussit vt Gillum tarētū
reducerent. Cnidī Dario obsequentes. Id tamē a tarētinis non
impetrauerunt. Nam ad vim efferendi inualidi erant. Atq; hęc
hunc in modū administrata sunt: hęc Persæ primi extitere: qui
in grāciam traieci sunt speculari gratia: & ob hanc rē Samū
vero post hęc rex Darius omniū vrbium tam gręcarū q̄ barba-
rarum primā euerit ob hanc causam dū Cambyfes in expedi-
tione aduersus ægyptum ageret: permulti se illuc gręcorū cō-
ferebant partim (vt credibile est) negociandi: partim militādi:
partim ipsius regionis oculis subiiciendæ gratia. E quibus fuit
Syloson Acacis filius Polycratis germanus: extorris pfia. Hu-
ic Sylosoni foelicitas huiusmodi contigit. Sūpto hic amiculo
rutilo ac sibi circūdato apud for̄ mempheos spaciabatur. Quē
cū vidisset Darius Cambyfis satelles nullius admodum cōdi-
tionis vir captus amore amiculi adit hominē: vt mercetur ami-
culū. Syloson animaduertens Dariū magnopere cupere ami-
culū diuina quadam fortuna vsus . Ego (inquit) amiculū hoc
nulla pecunia vēdo: sed tibi largior. Si modo tuū perpetuo de-
bet esse. Hęc adprobans Darius adcepit indumentū. Syloson
qui putaret sibi illud stulte perisse interiecto tēpore cum Cam-
byfes decessisset: & septē illi magū oppressissent : & ex septem
Darius regnū adeptus esset: vbi certior factus est ad eum virum
peruenisse regnū: cui ipse pręcanti dedisset in ægypto vestimē-
tum: susa ascendit: sedensq; in vestibulo regię: ait se eū esse qui
de rege sit benemeritus . Hęc audiens ianitor regū nunciavit.

Milo lucta-
tor.

Iapygia.
Gillus.

Samos
eueria.

Syloson.
Polycrates.

Darius.

Animaduer-
te Sylosonis
liberalitatem
vel in ignotū

Ad quem admirabundus rex. Et quis est (inquit) græcorū qui in me beneficus extiterit. Cui ego reuerentiam debeam recens regno potitus. Nec dū multi aut nulli eorū ad nos ascēderunt. Nec villo græcorū quicūq; vt sic dicam opus habeo. Tamē hominē introducite vt sciam quid hæc dicendo vult sibi. Vbi a ianitore introductus est Syloson ac status in medio : interrogatur ab interpretibus quisnam esset: aut quo facto beneficus in regē extitisset. Ipse rem omnē gestam circa amiculū refert. se seq; illū esse qui id donasset. Ad hæc respōdēs Darius. O inquit virorū generosissime tu ne ille es qui mihi nullam dū potentiā habēti donasti ea quīs parua tamē perinde grata. ac si nūc aliquid magnū adcipere. Qua de re immenso te auro argentoq; remunerabor: vt nūq; poeniteat te liberalē in Dariū Hytaspis extitisse. Cui Syloson mihi (inquit) rex neq; aurū neq; argentū dederis: sed patriā meā Samū vbi eā liberaueris : quam nūc post necem fratris mei Polycratis ab Oroete interfecti occupat seruis nostris. hanc mihi donato citra cādē atq; direptionē. His Darius auditis misit exercitū dūce Otane vno e septem viris iussu vt q; Syloson rogasset: ea effecta redderet. Otanes ad mare descendēs cōtrahebat exercitum. at Sami imperiū optinebat Mæandrius Mæandrii adceptū a Polycrate: vt illud procuraret. Cui iustissimo virorū volenti esse non licuit. Nā vbi de Polycratis interitu adlatus est nuncius : ante omnia Ioui liberatori statuit aram: eique phanū in circuitu designauit: & qd nūc quoque in suburbanis extat. Deinde vbi hoc perfecit aduocata omniū ciuiū cōtione ita verba fecit. Mihi scep̄trum atque omnis potētia Polycratis (vt vos etiā nostis) demādata fuit: in meo quoque arbitrio situm est vobis dominari. Sed quod in vicino rephēdo: id ipse quoad potero nō faciam. Nā neq; Polycrates placebat mihi in viros sibiūpsī pares dominatū habens: neq; alius quispiā talia faciens. Et Polycrates quidē fatū suū expleuit. Ego autē deposito in mediū dominatu iuris æquabilitatē suadeo: postulans iure optimo mihiūpsī hoc honoris tantū modo vt e pecunia Polycratis sex demū talenta peculiariter mihi cedant. Et p̄terea Iouis liberatoris (cui ego templū exturxi) sacerdotiū tā meis in perpetuū liberis: q; mihi qui libertatē vobis restitui. Hæc Mæandrius a Samiis postulabat. Tūc eorū quidā surgēs. Tu vero (inquit) indignus es qui nobis imperes: tu q; malus extitisti ac funestus: sed dignus potius q; pecuniarū quas interuertisti rationē reddas. Hæc Telearchus ita. n. vocabatur Telearchus.

Darius ad
Sylofontē.

Otanes.

Mæandrius.

Iuppiter li-
berator.

Quod repre-
hendis ne fa-
cito.

Mæandrii ad
Samios orō.

THALIA

dixit: q̄ inter ciues erat exptæ virtutis. Quæ Mæandrius in a-
nimū adicipiēs reputansq; fore vt si dñatū ipse deponeret. alius
quispiā in eius locū tyrānus cōlitteret. nō deponēdū sibi do-
minatū statuit: sed in arcē regressus aditū vnūquēq; eorū tanq̄
morbō cor- rōnē pecuniarū redditurus cōphēdit: adligauitq; post hæc dū
reptus. hi in vinculis sunt Mæādrius morbo corripitur: quē decessurū
credēs frater suus nomine, Lycaretus quo facilius Sami rerum
potiretur: oēs victos interemit. Neq; n. videbantur velle liberi
esse. Igitur vbi samū tenere perfas Sylofontē reducētes: nemo
Lycaretus. aduerlus eos manū leuauit. Atq; hi q; cōtrariæ Mæādrio factio-
Sylofon Sa- nis erāt. deditiōnē se facere velle dixerūt: quin ipse Mæādrius
mū repetit. ex insula discedere. Adprobante hæc Otane atq; inito fœdere
Charileus. eminētissimi quiq; perfas positis sellas e regione arcis sedebāt.
Erat Mæādrio germanus vecordiausculus nomine Charileus.
qui q; delinquere solebat in superterraneo loco erat adligatus.
Hic cū audisset quē agebāt & per specū suspiciēs vidisset p-
sas quiete sedētes vociferando dicebat velle se in colloquiū ve-
nire Mæandriū. Eū audiēs Mæandrius iussit solum ad se ad-
duci. Vbi adductus est confestim cōiucando maledicēdoq; illū
suadebat vt impetū daret in perfas. Hæc inquit. Ne tu o de-
tertime virorū qui sum tuus frater: quiq; nihil vinculis dignū
peccau in superterraneo carcere adligandū putasti. perfas autē
Charlei ad- quos cernis te ad orientes: atq; extorē facientes vltimū ire nō
mæandrium oratio. audes tā faciles tibi ad capiendū. Quos si tu reformidas prebe
mihi auxiliares tuos: vt istos ob suū huc aduentum vlciscar: pa-
ratus te ipsum ex insula admittere. Hæc Charileus. Quem ser-
monē Mæandrius admisit q̄tū ego sentio: non quia eo insipi-
entia venisset vt putaret suas vires regis superiores esse: sed
Mæandrius sylofonti in- quia inuidēs Sylofonti si ciuitatē & integrā & sine labore eēt
audens. adcepturus maluerit res famias debilitati peris irritatis: atque
ita tradī probe intelligens perfas prius iniuria laceratos. saui-
turos esse in famios & sibi tutū ex insula excessum esse: quādo-
cūq; vellet. Foderat enim sibi occultū cuniculū ex arce ferentē
ad mare. Itaq; ipse quidē Mæandrius e famo pfectus est. Cha-
rileus autē armatis cūctis auxiliariis: patefactisq; portis egredi ē
in perfas nihil tale expectātes: sed omnia pacata existimantes.
In his perfas qui sellas adulerāt: & plurimi momenti erāt: dato
impetu auxiliari grassabātur. Dū hæc isti agūt cæteræ perfarū
Otones dari copiae auxilio veniūt. A quibus repulsi auxiliarij: rursus in arcē
preceptorum se recipiūt. Otones imperator cernēs tāā cladē adcepisse plas:
oblitus.

et si melior erat p̄ceptorū Darii dū ipsum mittebat ne quē fa-
 miorū aut occideret: aut caperet: sed insulā immunē malorum
 Sylofonti traderet: tñ horū p̄ceptorū oblitus est: iussitq; mili-
 tes: vt quēq; famiū adipiscerētus occidere virū pariter & puer.
 Tūc pars copiarū arcē obsidebat: pars obuiū quēq; sine discrimi-
 mine trucidabat tā i delubris q̄ extra delubra. Mæadri⁹ e famo
 profugiēs lacedæmonē nauiganit. Eo vbi peruenit habēs q̄ in
 discessu exportauerat: dat negociū famulis vt pocula argentea:
 & aurea proponant. dū illi ea promīs interea ipse Cleomenem
 Anaxandridæ filium spartæ regem colloquēdo deducit ad æ-
 des suas. Cleomenes vbi pocula inspexit: præ admiratione at-
 tonitus erat. Mæadrius est inbere q̄cūq; liberet illinc asportaret
 Idq; cū etiā atq; etiā Mæandrius diceret: tñ Cleomenes virorū
 iustissimus extitit: q̄ ea q̄ sibi donabātur recipiēda non putauit:
 sed cum sensit eadē nōnullis ciuiū Mæandriū elargiri quo mō
 puniri deberet excogitauit. Aditis. n. ephoris hoc est tribunis
 plebis ait fatius eē spartæ hospitē famiū e pelopōneso ablegari:
 ne quē spartanorū aut ipsum aut aliū quempiā persuadeat fieri
 mali. Illi Cleomeni obsequentes Mæandriū ablegarūt. Persæ
 vbi deripere famū. Sylofonti tradiderūt viris desolatā. Inter-
 lecto tñ tēpore Otanes imperator frequētē incolis effectū e vi-
 sione per quietē morbo correptus: quo laborauit circa pudēda.
 Dū famū nauticus pficiscitur exercitus: interea Babylonii re-
 bellauerūt rebus probe admodū cōparatis. Nā q̄diu magis im-
 perauit: & septē cōiurati rē adgrediūtur per hoc oē tēpus & p
 occasionē rerū turbatarū se ad ferendā obsidionē instruxerūt:
 & in his adparandis vsq; latuerunt. Verū vbi e professio desci-
 uerūt: hæc sibi faciēda statuerūt. Matres expellunt mulierum
 vnā q̄ sibi quisq; voluit e domesticis delegit: & hanc ad panē
 sibi faciendū. Cæteras in vnū cōtractas strangulat: hoc iccirco
 faciētes: ne rem frumentariā ipsorū illę absumerent. His rebus
 cognitis: Darius aduersus eos cōtractis omnibus copiis cōtē-
 dit. Et postq̄ peruenit: urbē obsidione cingit. Sed illi nihili pē-
 dere obsidionē. Nā consensu propugnaculis tripudiare pro-
 braq; ingerere Dario atq; exercitui: quorū qdā ita inquit. Quid
 istic desides p̄tēse: qn poti⁹ absceditis. Tūc expugnaturi nos
 eū peperint mules. Hoc quidā babyloniorū dicebat credēs nūq̄
 patere mulam. Anno ac septē mensibus in obsidione cōsump-
 tis. iā Dariū atq; vniuersum exercitū redere q̄ babylonios ex-
 pugnare nō posset: & si aduersus illos omnia machinēta atque

Cleomenes.

Cleomenes
viriū ius-
sissimus.

Samos.

Sylofonti
traditur.Strabo. i. 14.
Samū homi-
nibus vidua
tam Sylofon-
tis opa acra-
be imperātis
tradit.Babylonias
mulieres
strangulat.

THALIA

zopyrus.

Mulæ partus
Theophrast^o
 tñ mulas vul
 go parere in
 cappadocia
 dicit vide pli
 niū in octauo
 lib. cap. 44.
Beneficia.
 zopyrus se la
 ærat.

omnes insidias expertum cū alias: tñ illas qbus eisdē cyrus em
 pugnavit. Omnia hæc frustra fuerunt: quia babylonii vehemen
 ter excubiis incubebant: sed cū ne sic quidē capi possent: viceſſi
 mo q̄ circūualati sunt mense zopyro megabyſi filio vnus e sep
 tē qui magū sustulerunt hoc contigit portentū vt quēdā mula
 rū eius q̄ frumentū subuectabāt pareret. Quod ei renunciatum
 cū non crederet ipse fortū inspicere voluit. Eo viso vetuit fero
 uos cupiā rem aperire reputans illius babylonii verba qui in
 ter initia dixisset. postq̄ mulæ parerēt: fore vt muri expugnaren
 tur. Ex hac fama zopyro visa est expugnabilis babylon diuino
 enim numine & illū locutum: & suā mulam esse enexam. Igitur
 vbi visum est fatale esse iā babylonem capi adiens Dariū sciscita
 tatus est nunquid perq̄ magnificeret expugnare babylonē au
 diēs perq̄ magni ab illo fieri alius consultat quo modo ipse fo
 ret vrbis expugnator: & suum hoc op^o. (Beneficia enim apud
 persas permultū ad incrementa honorū consequenda valent).
 Eoq̄ nemini ex promens se suscepturū rei faciendæ si seipsum
 cum mutilasset ad hostes transfrugere: sese deformissimā mutila
 tione adfecit prorsus id minimi faceret. Quippe nares sibi p̄ci
 dic: auriculasq̄: comā deformiter circūduc: plagas impoſuit.
 Atq̄ ita ad dariū perrexit. Quē ille intuēs virū. i. spectatissimū
 sic trūcatum adeo grauitè tulit: vt exiliens e folio exclamauit
 interrogando quis cum ob quod facinus mutilasset. Ad eū re
 spondens zopyrus. Nemo inquit rex præter te: cuius tanta po
 tentia est ita me potuisset adficere: neq̄ alienus quispiā hoc mi
 hi fecit: sed ipse ego q̄ indigno animo fero assyrios persis illu
 dere: Cui rex o virorum miserrime inquit turpissimo facto pul
 cherrimū nomen imposuisti inquiēs propter eos qui obsiden
 tur temetipsum indigne lacerasse. Nūquid o demēs e mutilato
 protinus hostes deditionē facient? Quid in teipsum laniando
 sensus amistiſti. Ad eum zopyrus si (inquit) tecum cōmunicas
 sem quæeram facturus: tu me nō permississes. Nunc memet ego
 adhibens in consiliū id feci. Itaq̄ iam babylonē capiemus nisi
 tu tuis parces. Ego enim ita (vti sum) ad muros vt trāsſuga fu
 giā: dicq̄ ad illos me hæc abs te esse passum: & (vt opinor) ex
 hoc corporis habitu fidem eis faciens consequar exercitus præ
 secturā. At tu decimo die q̄ muros fuero ingressus mille mili
 tes ex eo genere cuius amissione nihil admodū dāni fiat collo
 ca aduersus portā q̄ vocatur Semiramidis: Rursus interiectis
 septem diebus colloca duo milia ad portas q̄ dicuntur Ninorū

atq; tertio viginti diebus interiectis e regione portarū q̄ dicuntur caldæorū alios statue numero quattuor milia. Dū neq; priores: neq; posteriores habeant quo se defendāt: præter gladios: hæc tantū sententias eos habere. Post diē viciesimū reliquas copias iube recta muros vndiq; subire. Verū ad portas quę belides ac Cissie vocātur: persas mihi statuito. Et. n. vt ego sentio babylonii mihi q̄ magna opera ediderint cōmittent: cū alia: tū vero portarū clauēs. Illinc mihi atq; persis curæ erit: operā nātare. Hæc vbi mandauit ad muros perrexit: subinde respectās tanq̄ vere perfuga. Eo cōspecto qui in tūribus ad id dispositi erant deorsum decurrerunt & alterā portam aliquulū reclinātes seiscitant q̄nā esset & qui? rei indigens veniret. Cūq; hic dixisset se zopyrū esse: & se ad illos trāsfugere: eū ad babylonios magistratus deduxerunt. Ante quos vbi stetit zopyrus cōditio nē suam miserabatur referens a dario se passum q̄a semetipso passus esset: idq; ob eā causam q̄ suassisset illi discedere cū exeret quoniam nulla via ostenditur vrbis expugnandę. At nunc (inquit) ad vos venio babylonii futurus vobis in maximo bono: Dario autē & copis eius maximo malo neq; n. q̄ ita me mutauit feret impune: cum habeā exploratos omnes consiliorū eius exitus. Hæc zopyrus cōmemorabat. Quē babylonii vtiq; virū apud persas spectatissimum cernētes naribus atq; auribus priuatū vibicibus ac sanguine cōspērū: sperātes omnino vere loqui & ad ipsos venire sociū: inducti sunt ad permittēda ei q̄cunq; postulasset. Iste postulauit copias militū: quas vt accepit: perfecit ea q̄ cū dario cōposuerat. Siquidē decimo die eductis babylonios copias mille darianos: quos collocari primos mādaret circūuentos trucidauit. Eū babylonii aduertētes cōsentanea verbis facta præstare: maiorē in modū lætabantur parati omni iure homini parere. Iste rursus interiectis diebus: de quibus erat conuentū cū delectis babylonios egressus duo milia darianos militum interfecit. Babylonii cementes hoc alterum opus nihil aliud q̄ zopyrū in ore habere eū laudibus tollere. Hic rursus cōstitutis diebus supersedens ad p̄dictū locum copias educit: circūuentaq; quattuor milia occidit. Quo tertio ope edito zopyrus apud babylonios erat: vt & dux exercitus: & murorū custos declararetur. Vbi verō e cōposito darius copias vndiq; muris admonit: ibi zopyrus omnē dolū patefecit. Nam eū babylonii cōscens muris copias darii adorientes arcerēt: ipse apertis cissus ac belidibus portis p̄sas in urbē introduxit.

Belides portæ.

Cissie.

zopyrus trāsfugit ad babylonios.

Babylon capta a Dario.

MELPOMENE

Quod factū qui babyloniorū videbāt: hi in puluinar Iouis bel-
li cōfugerunt. Qui nō videbant: hi in suo quisq; loco pmanse-
rūt: donec & ipsi se proditos intellexerūt: ita babylō iterū cap-
ta est. Qua potitus dārius muros eius circūcidit: & portas om-
nes amolitus est. Quoq; neutrū Cyrus fecerat pri⁹ eidē a se cap-
tā. Babyloniā quoq; procerū tria milia patibulis adfixit da-
ta cāteris venia urbē incolēdi. Atq; vt idē vxores haberēt vñ
suefceret soboles prouidit. Nā fēminas babylonii (vt supe-
rius demonstratū est) rei frumētariā cōsules strāgulauerāt.
Itaq; dārius vicinis vndiq; populis negociū dedit: vt fēminas
babylone rep̄sentarēt pro iniūcto quisq; numero. In summa igitur
quingenta milia fēminarū cōuenerunt. Ex qbus qui sunt
babylonii originē duxerūt. Darii iudicio nemo perfarū zopy-
rū pstantia facta supergressus est: neq; eorū qui prius: neq; eorū
qui posterius extiterūt pter vnū cyrū: cui nullus vnq; perfarū se
dignū qui illi cōpararetur existimauit. Ferturq; dārius hoc di-
ctū se penumero vsurpasse poptaturū se zopyrū nihil esse clādis
passum q̄ viginti sibi babylones vltra illā q̄ haberet adquiri. Eū
tamen egregie remuneratus ē cū dādo quotannis q̄ apud p̄sas
sunt honorificentissima: atq; alia permulta: tū tradita babylō-
ne immuni quo ad viueret in peculiarē portionē. Huius zopyri
filius fuit megabyzus: q̄ dux exercitus extitit in ægypto aduer-
sus athenienses: & socios. Atq; huius megabyzi filius zopyrus
ille qui ad athenienses transfūgit a persis.

zopyri laus.
Cyri laus.

Megabyzus.
zopyrus.

¶ Herodoti Halicarnasici Historiarū Liber Quartus: qui
inscribitur Melpomene.

Scythæ.

Ost babylonis expugnationē Dārius aduer-
sus scythas fecit expeditionē. Nā cum flores-
cet viris asia: & magno pecuniæ puentu: cu-
pido inuicessit ei scythas vlciscendi quippe q̄
priores iniuriā intulissent ingressi mediā: &
his qui occurrerant p̄lio victis. Etenim scy-
thæ quēadmodum superius a me dictum est)
duodetriginta annos superiori asiæ iperitauerūt. Siquidē per-
sequentes gētem cimēriā ingressi asiā abrogarūt imperio me-
dos: q̄ ante ipsoꝝ aduentū asiā obtinuerāt. Scythas cū octo &
viginri annos peregre abfuisent: in patriā reuertentes excepit
non minor q̄ medicus fuerat labor. Offenderunt. n. nō exigū

exercitum cōtra ipsos venientē. Vxores nāq; eorū diuturna vi
rorum absentia ad seruos adcesserāt visu orbatos. Orbāt autem
scythæ seruos oēs lactis gratia: quod potāt: ita id facientes suf
flatoria ossa fistulis simillima sumuntur: eaq; genitalibus equa
rū imposita ore insiliunt. Hoc aliis facientibus: alii equas emun
gunt. hoc ideo se facere aiūt q; venæ equarū sufflatę iplētur: &
māmā descendūt. Posteaq; emulxere lac: in cōcata vasa lignea
diffundūt. His circūpositi cæci: lac agitāt. Cui⁹ (qđ summū ē)
delibatur: p̄ciosiusq; habetur: villius autē quod subsedit. Hui⁹
rei gratia scythæ quēcunq; capiunt: visu orbāt. Nō. n. agricola
tores sunt sed pastores. Ex his igitur seruis ac mulieribus scy
tharum progenita est iuventus: quæ suorū nataliū conditione
cognita obuiā perrexit his qui reuertebātur a medis. Et primū
regionē interscplit ducta lata fossa: quæ a tauricis mōtibus p
tingebat ad mæotim paludē omniū maximā Deinde in his cō
sistens scythiis itroire conātibus repugnabat. Sæpe cōmissa pu
gna: cū nihil tamē scythæ p̄ficerent: Quidā ex eis inquit. Quid
nam rei facimus viri scythæ cū nostris ipsoꝝ seruis dimicātes:
qui & cū interficimur: ipsi pauciores efficimur: & illos interfi
ciendo paucioribus deinceps iherabimus. Mihi videtur hastis
arcubusq; omīssis sumenda flagella: quibus equos verberamus:
& ad illos propius eundum. Nam quoad vident nos arma ha
bentes arbitrantur se similes nobis atq; e similibus esse: vbi nos
pro armis verbera tenentes viderint: tunc se nostros seruos eē
intelligentes: atq; id agnoscetes non perstabunt. Hoc scy
thæ cum audissent ita sibi faciendum putauerunt. Qua ex re p
culsi illi pugnæ immemores fugam capesserunt. Ita scythæ im
perio sunt assæ potiti: & rursus a medis eieci ad terram suam
hunc in modum reuersi. Hæc de causa Darius vlciscendī cupi
tus comparauit exercitum. Scythæ gentem suam omniū no
uissimam esse aiunt: idq; hoc modo extitisse. Virum quendam
in hac terra cum deserta esset primum fuisse nomine Targitau
& eius parentes (quod tamen mihi non probatur) Iouem: Bo
rysthenisq; fluuii filiam. Tali genere ortum aiunt Targitau e
iusq; tris liberos fuisse Nitoxain: Arpoxain: & nouissimum
Colaxain. His regnantibus demissa cælitus in scythicam regi
onem ex auro facta aratrum cum iugo securim phialam: Quæ
cum primus omnium inspexisset natu maximus adcessisse: & iti
dem animo illa sumendis: sed eo adcedente aurum arsisse. Hoc
digressum secundum adcessisse: & isidem aurum arsisse.

Scytharū ser
ui oculis or
bantur lactis
gratia.

Caput lactis.
Sūmū lactis.

Meoti palus
maxima.

Scythæ.

Si Strabonē
i. 2. & 3. & sep
timo & vnde
cimo libris le
gas necnon
pliniū i. sexto
ca. 13. & i. sep
tīo ca. 2. tibi
credibilia
(qđ de scythiis
dicturus est)
videbūt licet
inter se non
prorsus con
ueniant.

Targitau.

Nitoxais.
Arpoxais.
Colaxais.

MELPOMENE

Auchatae.
Cattrari.
Trapui.
Paralatae.
Scolotis.
Scythae.
Aurū sacrū.

Hercules.
Geryon.
Frythrea in-
sula.
Gades.
Oceanus.

Hylæa.

Foemina cū
vipera.

Ambobus ab ardendi auro summotis: tertio loco cū minimus natu adcederet aurū fuisse extinctum: & ab illo domū portatū. Itaque re maiores fratres animadue: sa totum regnū ad minimū detulisse. Et a Nitoxai quidē progenitos esse eos scythas quorū genus auchatae adpellātur. Ab arpxoi vero qui medius fuit eos qui catiari. & trapui nominantur. A minimo autē natu reges qui paralatae vocātur & oibus nomē esse Scolotis regis cognomen: Sed scythas græci adpellauere. Hūc in modū se extitisse scythae memorant: & ex quo extiterunt a primo rege Targitao vix ad Darii aduersus ipsos transitū annos omnino mille nō amplius fuisse. Aurū vero illud sacrū in primis custodiri a regibus placariq; maioribus hostiis: & adiri quot ānis solēniter: & qui aurū sacrū habet die festo dormire sub dio: & cū nunq̄ peramare: & ob id dari ipsi tantū soli q̄tū vno die vectus equo peragere potest: & cū regio sit ingens colaxain constituisse trifarium filius suus regnū. Vnū quidē (q̄ maxima portio est) vbi aurū afferuatur: Superiora autē ad vētū ad aquilonē vergētia. Vltra q̄ regionē nulli incolere possint: neq; prospicere neq; transire propter interfulas pēnas. Pēnis. n. tum terrā: tū arcē oppletū esse: & has p̄sapire visū Hęc scythae de seipsis pariter ac de regione superiore narrant. Sed græci qui pontum incolūt: ad hunc modū herculē Geryonis vaccas agentē in hanc peruenisse terrā q̄ deserta esset: q̄ nunc scythae incolunt. Geryonē autē habitasse: extra pontū in terra q̄ græci insulā etythreā cōtra gades. q̄ sunt extra colūnas Herculis in oceano. Oceanū vero ab ortu Solis incipientē circūfluere terrā verbis quidē adfirmāt: sed re tamē nō demonstrant. Illinc Herculē cū ad regionē: q̄ nunc scythica vocatur venisset sub tracta sibi pelle leonis obdormisse Deprehenderat. n. cū vehemēs pluuia & gelu: & dū dormit interea equas eius a curru pascentes diuina q̄dam sorte amotas nō cōparuisse. Eas experrectus cū indagaret omnē regionem collustrās tandē in terrā: q̄ dicitur hylæa deuenisse: ibiq; in antro q̄dam inuenisse virginē ancipitis naturæ humanæ ac serpentinae. Superne quidē femorū tenuis foeminā. Inferius autem viperā Eam conspicatū Herculē atq; admiratum interrogasse nuncubi suas equas errabūdas vidisset: illāq; respondisse se quidē illas habere: sed nō prius redditurā ei q̄ cū ipsa coisset. Herculē sub ea mercede cū foemina cōcubuisse. Sed cū illa disferret reddere equas cupida diutissime cū hercule cōcumbendū & hic cuperet receptis equis abire ad postremum illis redditis

mulierē dixisse. Has ego tibi equas q̄ huc venerant seruauit: tu earum seruatarū præcium mihi persoluisti. Cōcepi. n. ex te filios tris: qui vbi adoleuerint: expone quid facere debeam nunquid hic habere dōmīcīlium. (Nā ipsa huius regionis imperium teneo:) an ad te mitti. Hæc percōtatæ respondisse posteaq̄ eos in virilē ætatē adoleuisse videris: si ita facies non delinques. Quē animaduertis eorū hunc arcū ita tendentē: & hoc balteo ita percinctū: eū tu regionis huius incolā effice. Qui autē his operibus quē mādō nō erit par: eū hinc ablegabis. Hæc exequēdo & ipsa lætaberis: & p̄ceptis meis obtemperaueris. Atq; ita locum herculē tetendisse alterum arcū (duos. n. gestabat) & balteum p̄monstrasse: atq; vtrūq; mulieri tradidisse arcum & balteum: qui balteus in cōmissura haberet auream phialam: & his donatis abiisse. Illā pueris natis nomina imposuisse: vni agatyrso: sequenti Gelonō: nouissimo scythæ. Et cum in virilē ætatē adoleuerunt eandem mandatorum memorem illa peregrif se: & duos quidem filiorum agatyrsum ac gelonū qui propostis certāmini non suffecissent: a matre ablegatos e regione excelsisse. Scytham vero qui rem cōpleisset ibidē remāsisse: & ab hoc rege progeneros deinceps reges scytharū: eoq; ab illa phiala scythas ad hanc vsq; ætatē phialas in balteis ferre: & id solū scythæ matrem excogitasse hæc græci qui habitant in pōto referunt. Fertur & alius sermo ita habens: cui ipse p̄cīpue adfentior. Scythas pecuarios qui in asiam incolunt cū a massagētis bello vexarentur: araxe transmissō in cimmeriā abiisse. Nam regio q̄ nunc scythæ incolunt ea fertur olim fuisse cimmeriorū. Sed inuadentibus scythis cimmeros cū deliberarent: vt quia magno inuaderentur exercitu in sententia discrepasse hinc reges inde plēbem: vtraq; quidem valida: sed regum meliore. Nā populus sentiebat abstinendum bello: nec oportere cum multis adire periculum. Reges autem pro regione cum inuasoribus dimicandum. Ita cum neutris alteri obtemperare vellent: & populares censerent sine p̄līo demigrandum tradita inuasoribus regione reges in sua potius patria occumbendum nec vna cum plēbe fugiendū reputātes quod bona habuissent: & quod mala euidentia habituri essent patria profugi. hæc illis e diuerso sentientibus inter se decertasse vtroq; numero pares: & omnes qui mutuis ictibus concidissent fuisse a plēbe cimmeriorū sepultos ad flumē tyrā: quorū adhuc sepulchrū extat. His humatis cæteri e regione migrarūt: q̄ desertā supueniētes scythas

Herculis arc⁹

Agatyrsus.

Gelonus.

Scythia.

Diodor⁹ sic
cul⁹ nō p̄t⁹
herodoto ad
sentit.Cimmeriū. *82m 211*

Tyrā.

MELPOMENE 8311

Cimmerii.

occupauere: extantq; adhuc in scythia tū muri cimerii: tū portoria cimeria: tū loco cuidā nomē cimerio: tū hosphorus q cimerius adpellatur. Cōstat aut cimerios in asiam fugisse scythas q cheronnesum cōdiderūt: vbi nūc sinopē græcā vrbis sita ē. Ad-

Sinope.

paret etiā scythas in persequēdis mediā intrasse via aberrātes. Nā cimerii qdē fugiētes iter semp scdm mare tenebāt scythæ aut eos ad dexterā caucasu habētes inseqbātur ingressi mediā itinere in mediterranea cōuerso: Alia quoq; fert cōmunis græcorū barbarorūq; narratio. Aristeus qdā pcōnesi⁹ versificator

Aristeus versificator.

Arimaspi.

Hyperborei.

Calistrobii filius memorat se Phœbo instinctū venisse ad issedonas: & supra hos incolere arimaspos viros vnoculos: & itē supra hos eē grypas: q autē adseruēt: hac sup hos eē hy pboreos. i. sup aquilōares ad mare ptingētes: hos aut oēs pter hypboreos arimaspis auctoribus assidue finitimis bellum inferre & ab arimaspis exterminari issedones: ab issedomb⁹ scythas a scythis vexatos cimerios: q ad australe mare incolebāt: regionē relinqre. Itaq; ne ariste⁹ qdē cū scythus de ea regione cōsentit q vñ fur

Aristeus.

erit q hæc retulit dictū est a me: Dicit itē qnā de eodē viro in pcōneso & cyzico audierim. Aristeū aiūt q nullo suæ ciuitatis esset inferior genere ingressū in pcōneso fullonicā officinā decessisse: Fullonēq; occlusa officina abisse denūciatū rē ppingū defuncti dissipatoq; iā p vrbē rumore Aristeū esse vitā fundū supuenisse sermoni de hac re disputantiū quēdā cyzicenu ex vr

Artacia vrbis

be Artacia pfectū q diceret sese fuisse cōgressū cū Aristeo apd ciziciū atq; collocutū & cū id iste cōtēdēdo adseueraret ppiquos mortui ad fulloniā psto fuisse habētes q ad efferēdos hoīes expediūt: Apta domo aristeū nec viuū adperuisse nec mortuū. septimoq; deinde āno cū in pcōneso adperuisset: eos versus fecisse: qui nūc a græcis arimaspei vocātur: qbus cōditis rursus euasnuisse. Hoc istæ ciuitates cōmemorāt: qd scio cōgruisse cū metapontinis q sunt in italia trecētis & quadraginta ānis postq ite rū euauit Aristeus quēadmodū cōciciens & in pcōneso & apd metapōtinos inueni. Metapōtini aiūt aristeū cū apud ipsos adparuisset: iussisse arā apollinis extrui q cognomē haberet aristei pcōnesi: & iuxta eā erigi statuā: q diceret apollinē ad eos fo-

Arimaspei versus.

Aristei proco-
nesi ara.

los ex italicis in ipsos terrā venisse: Illū se adfectante: & q nūc aristeus esset cū deū adfectatur: tū esse coruū: & hæc locutum e cōspectu abisse. Eoq; aiunt metapontini se delphos ad deū misisse sciscitatū quodnā illud hominis esset ploquiū: sibiq; iussisse pythiā vt dicto audiētes essent: Melius. n. cū ipsi actum in fi

Perent: & hæc se admittentes perfecisse: & nunc statua extat con-
 gnomine Aristei iuxta arā ipsam apollinis in foro extructā cir-
 cūstantibus vtrinque lauris. Hæc hætenus de aristeo. Regionis
 autē de qua nos dicere insinuauimus: quā sint vltiora nemo
 exploratum habet. Neq. n. id ego ab aliquo audire potui: qui se
 diceret nosse quod ipse vidisset. Ac ne aristus quē ipse (cuius
 paulo ante feci mentionē) in his quos fecit versib⁹ ait se vltra is-
 sedonas pcessisse. sed vltiora fando sibi esse cognita: quā ille-
 dones diceret ista commemorare. Verū nos quo ad longissime rē
 inuestigare potuimus: omnē referemus ab temporio borysthenita-
 rū. hoc. n. ex maritimis totius scythiæ: est maxime mediū: pri-
 mi incolunt calipidæ: qui sunt græco scythæ: id est e græcis fa-
 cti scythæ: sup hos aliud genus eorū qui vocat halizones. hoc
 vtrinque cū in cærens feruāt nū scytharū: tū in serēdo atq. vscē
 quo ceperalio: lēte: milio. supra halizones incolūt scythæ arato-
 res: qui nō ad panem cōficiendū serunt triticū. sed ad illud tor-
 rendū. supra hos incolūt heuri: quorū tractus qui ad aquilonē
 vergit quantū notissimū vastus est. atq. hæc quidem nationes
 iuxta flumen hypan colūt ad occidentalem partē borysthenis.
 Verū trans millo borysthenē a mari in primis est hylæa. Dehinc
 habitant scythæ agricolæ: quos græci qui sub hipane incolūt
 borysthenitas adpellāt. Ipsi vero se olbiopolitæ. Hi igitur agri-
 colatores scythæ colunt eū quidē tractū qui vergit ad aurorā
 triū dierū itinere pertingentes ad flumē nomine pānticape. Eū
 vero qui ad ventū aquilonē vndecim dierū nauigationē bory-
 sthenē versus. Nā tractus qui vltior est in multū sane spatii des-
 sertus est. Vltra quē solitudine androphagi habitāt: id est virorum
 carne vescētes: leparata natio: at nequaquā scythica & supra hos
 vasta iā proculdubio omnia: nec vlla gens quā nos scimus. At
 horum scytharū qui agricolæ sunt plagā qui ad auroram vergit
 transmissio flumine pānticape nomades. i. pecuarii scythæ inco-
 lunt neq. ferentes quicquē neq. arantes. Nuda arboribus est om-
 nis hæc plaga pter hylæā. Nomades isti incolunt tractum qua-
 tuordecim dierū longitudinis aurorā versus ad gerrum vsq. flu-
 men Trās gerrū autē sunt ea qui vocantur regia: & scythæ optimi
 panter & plurimi: & qui suos seruos eē cæteros scythas arbitra-
 tur a meridie quidem ad tauricam regionē pertingentes ab au-
 rora vero ad fossam quam dixerunt illi qui e græcis geniti fue-
 rant & ad emporium paludis meotidis: quod vocatur crem-
 ni: id est prærupta. Quorum pars ad flumē tanaim porrigitur.

Calipidæ.

Halizones.

Heuri.

Hypanis flat.
Hylæa.Borysthenitæ
Olbiopolitæ.
Pānticapes.

Androphagi

Nomades.

Gerrus.

Cremni.

MELPOMENE

- Quæ superiora sunt aduentu aquilonē scytharū regionē ea incolūt melanchlæni. alia nō scythica gens & supra melanchlænos paludes sunt: & deserta hominibus regio q̄tū nos scimus. Transflumen aut tanaim nō est regio scythica sed prima laxiorū sauromatarū: qui a secessu meotidos paludis incipiēte incolūt. tractū qui spectat aquilonē itinere dierū quindecim vacuū prorsus arboribus tā agrestibus q̄ fructiferis. Supra hos habitant (q̄ secūda portio est) budini terrā colētes totā omni arborū genere frēquentē. Supra budinos ad aquilonē statim excipit solitudo octo dierū itineris. Post hanc solitudinē declinando potius ad ventū subfolanū incolunt thyssagetæ natio copiosa: & propria. & e venatu victitans. His cōtingit: & in eis dē habitātes locis his quibus nomen inditū est lycæ: & ipsi e venatione victitantes hunc in modū. Consensus arboribus quæ per omnem regionem frequentes sunt insidiantur. Singulis adest canis: & item equus in ventrē cubare e doctus humiliter subsidēdi gratia. Vbi quis ab arbore feram viderit: sagittaq̄ percusscrit: cōsensus equo illā persequitur comitante cane. Super hos quæ vergit ad aurorā incolunt alii scythæ: qui a regis scythi deficiētes: ita in hunc locū peruenerunt. Ad hos vsq̄ scythas omnis regio scythica est campestris: & spissi soli. Reliqua hinc lapidosa: atq̄ salebrosa. Cuius regionis magno transmissio spacio incolunt sub excelsorum mōtium radicibus hi homines qui ab ipso natali dicuntur esse calui: mares pariter & fœminæ simis quoq̄ naribus: & ingenti mento proprio quodā oris sono scythicam gestantes vestem ex arboribus victitātes. Cui generi arboris nomen est ponticum: magnitudo fere eadem quæ fico: fructus fabæ similis instarq̄ nucleum habēs. Id vbi mite fuerit vestibus exprimūt: & quod ab eo crassum & nigrum defluit nomine acchy. Id aut lingunt: aut lacte cōmixtū potant. Ex ipsi quoq̄ crassitudinis fœce massas ad eum cōponūt. Neque enim multum est eis pecorum vtpotē nō studiōsis rei pecuariæ. Sub arbore quisq̄ cubat per hyemem quidem vbi arborem pileo albo firmoq̄ contexterint: per æstatem vero sine hoc pileo. His nemo mortalium iniuriam infert. Sacri. n. dicuntur esse: nihilq̄ martiorū armorū possident. Idem finitimorū controuersias dirimunt. Ad quos quisquis confugit: is a nemine læditur. Nomen eis est Argyppei: ad hos vsq̄ caluos ingens quoquo versus prospectus est regionis & gentiū q̄ in conspectu sunt ex boarysthenis atq̄ ex aliis ponticis emporiis. Scythæ q̄ ad hos cō-
- Melāchlæni**
- Laxii Sauromatae.**
- Budini.**
- Thyssagetæ.**
- Lycæ.**
- Ponticum**
Hic natali
ab ipso calui.
- Acchy**
Hos homines
Plinius in. 6.
lib. cap. 13. nō
argyppeos
sed a cym-
pheos vocat.
- Argyppei**
sacri.

meant per septē interpretes totidēq; linguas peruenit. Horum
 tenus noticia rerū habet qđ supra caluos est nemo pro cōperto
 referre pōt. Nā mōtes editi atq; p̄rupti trāseūt: trāsitū interdī-
 cūt quos nemo trāscēdit. Isti tamē calui referūt q̄ apud me fidē
 nō habēt incolī mōtes ab hoibus capripedibus: quos vbi tran-
 sieriis esse alios q̄ senos mēses cōsopianē qđ ego in primis non
 admitto: sed tractū illū qui ad aurorā caluis est ab Issedonibus
 habitari sine ābiguitate cōpertū est. Ille vero superior qui ver-
 git ad aquilonē tā Issedonibus q̄ caluis ignotus est nisi quaten⁹
 isti ipsi dnt. Issedones talibus moribus vti ferūtur. Quoties p̄
 alieu decessit: oēs eius p̄pinq; pecora adducūt: q̄ vbi mastra-
 uerūt cōciderūtq; concidūt & mortuū patrē illius a quo in cō-
 muniū adciuitur: cōmixtisq; oibus carnibus cōiuiū exhibent.
Caput tū defuncti denudatū purgatūq; inaurāt: eoq; p̄ simula-
cro vtiutur agentes illi quotānis maiores hostias ceremoniasq;
 Hæc filius patri facit quēadmodū græci natalicia. Dñr p̄terea
 & isti iusti esse: & ipsorū vxores pæq; fortes ac viri. Hi & ipsi co-
 gnoscūtur. Qđ supra hoc est: ibi aiunt Issedones esse homines
 vnoculos: & grypes auri custodes. Hoc ab eis adceperūt scythæ
 a scythis nos ceteri adciuentes verū putamus: ac scythice eos
 adpellamus arimalpos. Nā arima scythæ vnū vocant. Spu ve-
 ro oculū. Omnis aut quā dixi regio adeo infestatur hiberna sæ-
 uicia: vt octo mēsisbus tolerari nō possit tale illic gelu est. Si-
 cubi aquā effundas: nō facias ibi lutum: facies aut si illic ignem
 adcederis. Ibidē quoq; mare glaciatur: & omnis cimexius bos-
 phorus sup quā glaciē omnes qui intra fossam incolūt scythæ
 exercitus ducūt: & plaustra agunt trans mare vsq; ad indos. Ita
 vis hiberna octo mēsisbus perstat: quattuor tamē mēsisbus re-
 liquis frigora illic sunt. Vbi etiam aliam: quam in cæteris regi-
 onibus conditionem habet hyems. Nam cum tempus pluendi
 est nihil ibi quod sit vilius momenti pluit. Aestate pluere non
 cessat. Quin etiā tonitrua cum alibi: tunc ibi nulla existūt. æstas
 nubila est. Hyeme si fiant tonitrua pro ostento habetur. Terre-
 motus in scythia si existat seu æstate seu hyeme tanq; prodigiū
 admirantur. Eam vim hyemis equi perferunt muli asiniq; neq;
 incipientē quidē ferūt cū tñ alibi stātes in gelido equi labefiāt:
 asini vero ac muli durēt. Et hæc mihi videt esse causa cur oīno
 cornua bouino generi nō succrescant astipulante sentetię meæ.
 Homeri carmine in odyssæa: quod ita habet.
 Et libyen vbi sunt cornuti protinus agni.

Homines ea
 pripedes.
 Issedones.

Issedonum
 mores.

Vnoculi.
 Arimalpi.
 Arima. i.
 vnum.
 Spu. i. oculus
 Hiberna sæ-
 uicia.

Aestate apud
 Arimalpos
 pluere nō ces-
 sat.
 Equi hyemē
 perferentes.
 Muli. & asini
 hyemem nō
 ferentes.
 Cornua bo-
 uino generi
 non succre-
 scere.

MELPOMENE

quod recte dicitur in locis calidis mature cornua existeret. Nam in vehementibus frigoribus aut non oriuntur statim pecoribus cornua aut si oriuntur vix oriuntur. In scythia itaque hoc propter frigora contingit. Quo magis miror. (Ab initio. n. oratio mea

Cur muli a- indagare instituit) cur in omni heleo agro muli nequeunt gigni:
 pud heliēses cū neq locus sit frigidus. neq vlla alia causa adpareat. Aune
 nō gignātur heliēses ipsi ex impræcatione quadā id sibi contigisse. Cūq

Aer pennis
 oppletus.

Pēnas accipi
 pro niue.

tēpus aduentat conceptus equarū se in loca finitima illas edu-
 cere. Ibi postq admiserint asinos: dū quæ cōceperint: tunc rura
 sus eas reducere. De pennis autē quibus aūt scythæ oppletum
 esse aerem: & iccirco nō posse prospici longius continentē: nec
 vltius transiri. Hæc est mea sentētia q̄ vltra eam regionē assidue
 ne ningit. & vt credibile est minus ætate quam hyeme. Nam
 prout euntes eminus intuenti cadentē niuem copiosam liquet
 quod dico nix pennis adsimilis est: & propter hanc talē hyemē
 inhabitabilia sunt eius cōtinentis loca ad aquilonē spectantia.

Eoq opimor pennas niuem esse interpretantes scythas ac circa
 cūiectas gentes ita loqui. Verū hæc quæ reperiuntur lōgissime
 dicta sunt. De hyperboreis autē hominibus neq scythæ quip-
 piam: neq alii vlli illic incolentiū memorāt præter isledones n.
 ipsi quidē (vt mihi videtur) dicētes aliquid. Dicerent. n. & scy-
 thæ de hoc quēadmodū de vnoculis dñr. q̄q̄ & ab Hesiodo de
 hyperboreis mentio fit: quin etiā ab Homero in ephigonis: si tñ
 Homerus revera fecit hos versus: sed multo plurima de his de-
 lii memorant sacra adligata in triticea stipula ex hyperboreis
 delta venisse ad scythas. A scythis deiceps finitimos adcepisse:
 gradatimq per singulos ad occasum vsq: atq illinc meridiem
 versus dimissa a primis græcorū dodonæis esse accepta: & ab
 his descendisse ad meliensem sinū: peruasisseq in cuboiā: & op-
 pidatim vsq ad caristū: & illinc reliquisse andrum. Carystios. n.
 esse qui in tenū portarint: tenios vero in delū. atq ita hęc sacra
 in delum aiunt peruenisse. Sed primū hyperboreis misisse duas
 puellas: qui ferrent hæc sacra: quas deli aiunt hyperochā Lao-
 dicē: & cum his tutelæ gratia quinq e suis popularibus qui eas
 deducerent nūc Perpherees vocatos in delo vbi in magno ho-
 nore habentur. Et cū isti ab hyperboreis missi rursus nō redirēt
 indigne ipsos hyperboreas tulisse: si eos quos assidue mitterēt
 nō reciperent. Ita misisse q̄ ferrēt ad cōfines suos sacra in stipu-
 la tritici ligata: iuberētq illos cōsiderate mittere ad aliā natio-
 nē. Atq ita hæc gradatim missa aūt deuenisse in delū. His ego

Meliensis
 sinus.

Euboiā.

Carystos.

Andros.

Carystii.

Tenii.

Hyperborei

Deltae puellæ.

Hyperocha.

Laodice.

Perpherees.

LIPER QVARTVS. LXXXIII

facris simile quiddā fieri animaduerti a forminis thraiciis: atq;
pæoniis: q̄ in sacrificando regiæ Dianæ nō sine stipula triticea
id faciūt: atq; ipse vidi eas faciētes. Cæterō his virginibus hy-
perboreis vix functis in delo parētant puellæ deliæ ac pueri tō
dentis vtriq; cinnibus: quos puellæ quidē fuso inuolutos supra
monumētū illarū deponūt: pueri at ad qdā herbā adplicātes &
ipsi sepulchro pponūt. Est at monumētū itra artemisiū ad fini-
strā intrātibus olea illic supercuncta. Hoc honore ab incolis deli
adficiuntur hæ virgines. aut iisdē argen & opi virgines ex hy-
perboreis eorūde hominū ætatē in delū venisse etiam priores
hyperocha: & Laodice: & has quidem venisse ad reddendū Lu-
cinæ tributū pro partu maturando quod instituerant. Argē ve-
ro & Opi vna cū ipsis deis aduenisse: & honoribus aliis ante il-
las fuisse donatas. ad eas. n. congregari cœtum mulierum quæ
hymnū cānant ab Olene lycio conditū. In quo hymno nomina
argēs: & opis nūcupātur. Deinde a deliis edoctos insulanos: &
lones: cœtus agere instituisse: & nominatim argē & opim decā-
tare. hic olē & lycia pfectus: alios quoq; vetustos fecit hymnos
qui cātantur in delo dū cini: s: qui supra sepulchrū est arges & o-
pis dispergitur sup infinitā ægrōtorū turbā qui ad arā sunt. Est
aut sepulchrū earū post artemisiū ad auroram spectans p̄xime
ceorū cenaculū. hætenus de hyperboreis dictū sit. Nā de fabu-
la abaris: qui fertur esse hyperboreus nihil dico: qui sagittā dī p
vniuersam terrā circūtulisse nihil comedēs. Qd si q sunt hyper-
borei. i. sup aquilōares. erūt alii & hypernotii. i. sup australes: nā
nēperideo cū multos video iā descripsisse ābitū terræ nullum
hāntes in exponēdo sensum q oceanū scribūt circūflueret terrā
tāq; torno facta esset orbiculatā & asiā facientes europæ parem.
Nā ego singularū magnitudinē breui patefaciā & q̄tæ sunt sin-
gula ad describendū: vbi persę incolūt: id ad australe protendit
mare: quod dicitur rubrū. Super hos ad ventū aquilonē habi-
tant medi super medos sapires: super sapires colchi ad septen-
trionale pertingentes mare in quod influit flumen phasis. Hæ
quattuor nationes a mari ad mare incolunt. Dehinc vesp̄eram
versus ab ea duæ oræ terrarū ad mare protenduntur: quas ego
exponam. Hinc qua ad aquilonem vergit ora vna a phasi inci-
piens porrigitur a d mare per pōtum: & hellespontum vsq; ad si-
gæum troicum. Qua vero ad austrū vergit eadē ora a sinu Ma-
riandico: qui phœnici adiacet: tenditur scdm mare ad p̄mon-
torū vsq; triopiū. Incolūt at in ora hac hoim natiōes triginta.

Arge.
Opis.

Olen.

Abaris.
Hyperborei.
Hypernotii.

Oceanus.
Terræ tes.

Persæ.
Rubrū mare.
Medi.
Sapires.
Colchi.
Phasis.

Mariadicus
sinus.

MELPOMENE

Rubrum mare.
Persicum mare
Assyria.
Arabia.
Syria.
Palestina.

Araxes.
Asia.
Aphrica.

Europa.
Aphrica.

Necus rex.

Phoenices
ad aphricam
cognoscenda
missi.

Satalpes.

Satalpes filia
zopyri virginis
nec viciavit.

Talis est una ora altera vero a persis incipiens porrigitur ad rubrum mare: quod & persicum vocatur: deinde gradatim assyria atque inde arabia: desinitque in sinu arabico: & si non desineret nisi ob id quod Darius ex nilo rivus in illum sinum induxit a persis ad phoenicem tractus amplius est ac multus a phoenice haec ora tendit secundum hoc mare per syriam palistinam: & aegyptum in qua terminatur. Intra quam tres sunt omnino nationes: atque haec sunt quae a persis occasum versus in asia continentur. Quae supra persas sunt: & medos: & sapures & colchos aurora versus & solis orientem hinc mari rubro abluuntur. Aquilonem versus a mari caspio & fluvi mine araxe: qui contra solem orientem fluit. India tenus habitatur asia. Illinc iam aurora versus deserta sunt: nec qualia sint dicere quisque potest. Et asia quidem talis & tanta est. Aphrica autem ab altera ora est. ab aegypto. nam iam excipitur. Haec ora circa aegyptum iam angusta est. Nam ab hoc mari ad rubrum interapedis est centum milium vinarum quae mille stadia. Ab his deinceps angustius spaciola sane ora excipit: quae africana dicitur. Itaque admixtorum qui determinant atque distinxerunt africanam asiā europam: inter quas non parum est differentiae. Siquidem europa longitudine quidem ceteras adsequitur: latitudine vero non videtur mihi comparari digna. Nam africa seipsam monstrat circumflua mari esse excepto dumtaxat ubi asiae contermina est. Neco aegyptiorum rege eorum quos novimus primo in hoc demonstrando. Is postquam destruxit a depremenda fossa a nilo ad arabicum sinum misit navibus quosdam phoenices precipiens ut transvecti columnas herculeas penetrarent ad septentrionale usque mare. Atque ita ad aegyptum remearent. Phoenices igitur ex rubro mari soluentes abierunt in mare australe: qui postquam autumnus advenerat ad peloponnesum ad terram navibus sementem faciebant: ut assidue africani legerent ac messim expectarent. Deinde messio frumento navigabant. Ita biennio consumpto ad herculeas columnas. Anno tertio declinantes in aegyptum remeant referentes quae apud me fide non habent forte apud aliquem alium pretereuntes africanam se habuisse Solem ad dexteram. Atque hunc in modum africana primum est cognita. Secundo loco fuisse carthaginenses: qui dixerunt quendam Satalpem Teaspis filium virum achamenidem qui africanam non pernavigavit cum esset ad hoc ipsum missus: sed cum navigationis longitudine tum terrae solitudine deterritus retro rediit non impleto labore: quae ei mater iunxerat. Et nam vitaverat filiam virginem zopyri filii megabyssi: quae ob hanc causam a Xerxe rege suffigendum

cruci mē sua q̄ fuerat Darii soror liberauit : q̄ diceret se maius illi suppliciiū irrogaturā. q̄ rex pateret. Quippe necesse ei fore p̄ nauigare omnē africā dū pueniret ad arabicū sinū. His adnuente Xerxe Satalpes in ægyptū abiit: sumptaq; illinc naue ac socios nauigauit ad colūnas Herculis. quibus trāsmisiss circūuectus aphricæ p̄mōtoriū nomine Soloen in meridiē cursum tenebat. Imen iusq; p̄multū maris intra cōplures menses cū assidue pluri tēpore opus eēt cōuerso cursu in ægyptū rediit. Et illic ad regē Xerxem regressus aiebat se in p̄nauigāda remotissima ad quā ierint ora uidisse hoies pusillos phoenicea vr̄tes vestre: q̄ quoties ipsi terre nauim adplicarēt: ad mōtes se fuga priperēt relictis vr̄bibus. Ipsos at illos ingressos nihil iniuriæ intulisse: pecora tātū illic excepiisse. Qd̄ at totā africā nō p̄nauigassent hāc cām adferebat: q̄ nauigiū vltēius p̄cedere nō posset: sed retineretur. Hūc Xerxes negās locutū vera. q̄ certamen sibi p̄positū nō exoluisset: in cruce iussulit irrogata quā destinauerat poena. huius Satalpis eunuchus audita dñi nece: samū cū magna pecunia p̄fugit: quā Samius quidā interuertit. Eius nomen cū sciam: tñ volens obliuiscor. alia bona pars a Dario inuestigata est. Is cupidus cognoscendi vbinā Indus qui secūsus omnium fluminū crocodilos prestat : mare influat misit nauibus cū alios quosdā quos vera renūciaturos cōfidebat. Tū Scylacē quēdā caryandē. isti e Castapyro vr̄be: & e terra Pactyia soluētes scdō flumine aurorā versūs atq; solē orientē nauigantes in mare. Dehinc p̄ ipsum mare tricesimo demū mense tenuerūt eū locū: vnde rex ægyptiorū eos phoenices: quos antea dixi miserrat ad aphricā pernauigandā. Post horū p̄nauigationē Darius indo subegit: & cō mari potit⁹ est. Ita asiā (p̄ter eā q̄ orientē solē spectat) cōpertū est parē aphricæ eē Europæ. a nemine inuestigatū est: neq; q̄ ad orientē: neq; q̄ ad aquilonem vergit a mari claudat. Longitudine tñ cognoscitur ad vtrāq; accedere. Neq; possum coniectura colligere vñ sit : & cū vna sit terra trifaria sint ei nomina indita e mulier: cognominibus: eiusq; fines ponātur. Nilus fluius ægyptiacus: & Phasis colchidicus. Alii autē esse fines Tanaim: & Meotidē fretūq; cimeriū: sed negant se audisse nomina eorū qui hęc distinxerūt: & vñ nomina imposita nomē a Lybia q̄dā muliere indigena. Asiē vero ab vxore p̄methei: q̄q; lydi hoc sibi nomē vēdicāt adserētes ab asio Manei filio asiā adpellatā non ab vxore Promethei. Vnde & sardibus

Soloe.

Satalpes cruci suffixus.

Indus flui⁹.
Crocodili.
Scylax.
Castapyrus.
Pactyia.Asia.
Europa.Nilus.
Phasis.
Tanais.
Meotis.
Cimerii.
Lybia vnde.
Asia vnde.

MELPOMENS

Europa vñ. familiam quādam esse vocatā asiadē. Europa autē neq; an sit mari circūflua: neq; vnde hoc nomē adcepit: neq; quis nominis auctor extiterit: ab aliquo mortaliū cōpertum est nisi dicimus ab Europa tyria nomen adcepisse regionē: nec ante situt cæteras nomen habuisse. Tamē illā ex asia fuisse cōstat: neq; in hāc cōmeasse terrā: q̄ nūc a græcis vocatur europa. sed e phoenice tātū in cretam & e creta in africā: Hæc hæc tē de his dicta sunt. nā q̄ sentimus de his hæc dicimus. Pontus euxinus in quē Darius fecit expeditionē nationes exhibet omniū impentissimas: scythica dūtaxat excepta. Nullus. n. nationis eorū q̄ sunt intrā pontū aut aliqd ad sapiētiā ptinēs pferre possumus: aut aliquē virū p erudito habitū nouimus. pter Scythiā gētem & Anacharsim. In gente scythica ex omnibus humanis negociis vñū maximū q̄tū nos scimus excogitatū est. Nā cetera nō admīrot qd̄ maximū ab eis excogitatū id est: vt neq; gl'piā qui ad eos se cōtulerit aufugere: neq; ipsi capi possint aut ne inueniri quidē si nolint atq; dephēdi. Siquidē nullæ sunt eis vrbes nulla moria extructa domos secū ferunt singuli: equestresq; sunt sagittari nō pane victitantes: sed ex pecoribus: pro domibus plaustra habētes: quidni imbelles: alioqui futuri & ad dūicandū inhābiles. Hæc sunt ab eis inuenta cū opportunitate terræ: tū fluminū beneficio. Nam hæc terra cū sit campestris: sua spōte vligiosa est: & humida: eamq; interfluūt flumina nō multo pauciora numero q̄ in ægypto follæ quorū quæ sunt celeberrima: & a mari nauigabilia ea recensēbo. Ister quinque ostia habens. Post hunc Tyres & Hypanis: & Borysthenes: & Panticapes: & Hypocyris: & Gerris: & Tanais. Isti hōsum fluunt. At Ister omnium quos nouimus fluuiorū maximus semp sibi ipsi p̄r tā æstate q̄ hyeme fluit ab hesperio prim⁹ oroniū qui sunt in scythia ob id omniū maximus. q̄ alii in eū influūt: qui ipsum ingētē reddōe per scythiā dē lapsi numero quinq;. Vnus quem porata scythæ adpellant græci pyreton: alter tiarantus: tertius ararus: quartus napares: quintus ordessus. Hōrū primo loco dictus fluuius magnus est ad aurorā fluēs. cū istri aq̄ cōmunicat: minor ē tiarātus ad hesperū magis vergēs. Inter quos ceteri fluētes ararus naparis & ordessus in istrum infundūt. Hi sunt vernaculi scythiæ amnes q̄ illū angēt. In quē etiā euoluūt. Ex Agathyrsis quidā fluēs vnus maris. Ex æmi vero iugis tres: alii ingētes ad aquia lonē ventū atlas & auras & tibilis: per thraciā vero & crobyzos straces athrys: & noeas & attanes & ex pæoniis ac mōte rho-

Ister.

Tyres.

Hypanis.

Borysthenes

Panticapes.

Hypacyris.

Gerris.

Tanais.

Ister maxim⁹

Porata.

Pyretos.

Tiarantus.

Ararus.

Napares.

Ordessus.

Atlas.

Auras.

Tibilis.

Crobyzi.

Athrys.

Noeas.

Attanes.

flope mediū intercindēs amūscius. Quin ex illyris in aquilone tēdēs angrus planiciē tribalīā interfluēs; bōgrū intrat: bōgrus iste istrū. Ita vtrūq; p se magnū. Ister excipit. pterea ex ombricoꝝ regione carmis. & alijs ad ventū aquilonē alpis in istrū exeunt. Omnē. n. europā ister emetitur sumpto ex celtis initio: qui omniū in europa ad solis occasum extremi sunt. Post cinctas: totāq; permēsus europā ex trāuerso ingreditur scythiam his quæ dixi fluminibus: & alijs multis aquas ferēribus: ister sit omniū maximus. Qd si alterius cū alterius aqua cōparetur: profecto nilus copia aquæ antecellit: q; in eum nullus neq; fluius neq; fons ingrediens ad incrementū aquæ cōfert. Qd aut ister sibi semper par fluit tā æstate q̄ hyeme ob id sit (vt mihi videt) q; hyeme est q̄tus est aliq̄tulo maior q̄ sua natura fert. Nā per hyemē paululū in ea regione pluit: sed vbiq; ningit. Aestate vero nix q̄ sub hyemē decidit p̄multa vndiq; in istrū liquefacta dilabitur: eūq; implet: nec ipsa solū: sed cū ea imbres multi atq; vehementes. Quippe per æstatē pluit quo tēpore q̄to plus aquæ sol ad se adtrahit q̄ hyeme: tāto plus aquæ cum isto miscetur æstatē q̄ hyeme ita cum paria faciat ister datis aquis & adeo: pris fit vt semper videatur sibi esse similis. Ex fluminibus ergo quæ apud scythas sunt vnū est ister post hunc cyres qui ab aquilone means ortū trahit ex ingenti palude: q̄ scythicā terrā a nebride separat. Ad ostiū huius incolūt græci: qui tyratæ vocātur. Tertriū flumē est hyppanis ex scythia veniens: & ex magna palude profluēs circū quā pascūtur equi siluestres cādidi: recteq; vocatur hæc palus mē hyppanis. Ex hac igit̄ ortus hyppanis fluit ferē quinq; dierū nauigatione angustus & adhuc dulcis: sed mox quattuor a mari dierū nauigationē sane q̄ amarus pp amariū: qui in eū influit fontē adeo inquam amariū: & cū sit exigua magnitudine: tñ inficiat hypani flumē in paucis magnū. Est at̄ hic fons in finibus regionis scytharū aratorū: & alizonū eodē noie quo loc⁹ vñ emanat. Scythica lingua exāpæus. i. sacræ viæ apd alizonas cōtrahūt terminos suos tyres & hyppanis: mox deinde in diuersum abeūtes mediā intercapedinē laxāt. Quart⁹ flui⁹ est borysthenes scdm istrū omniū maxim⁹: & nostra sentētia nō mō scythicoꝝ fluiorū lōge vberimus: sed et̄ cæteris vberior: pter ægyptū nilū: cū quo nō licet alium cōparare. Cæterorum vberimus est borysthenes: pascua p̄bens amoenissima: & adeo: modatissima pecoribus: necnō optimorum ac singularium adfatim piscium: idem ad potandum suauissimus liquidus inter

Scius.
 Angrus.
 Bongrus.
 Ombrici.
 Carmis.
 Alpis.

Ister.
 Ister semper
 par.

Cyres.
 Tyratæ.
 Hyppanis.
 Hyppanis
 dulcis.
 Hyppanis
 amarus cur.
 Hyppanis
 mater.
 Equi silue-
 stres cādidi.
 Alizones.
 Exampæus.
 Borysthenes
 Istro tñ Rho-
 dan⁹ a Varro
 ne cū de eu-
 ropa disseret
 cōparat⁹
 est. qd̄ Aul.
 gel. in. 10. li.
 cap. 7. adpro-
 bare videtur

MELPOMENE

Sal sua spōre
concrefcens.
Cete.
Antacei.
Gerrus.

Hyppoleo.

Panticapes.

Hyleas.
Hypacaris.
Carcinitis.
Gerrus.

Tanais.
Meotis.
Hyrgis.
Gæmen
Scythicū.

Scythæ dei
Regū scythæ
Papæus
Apia.
Oetofyrus.
Thagimasa.

turbidos fluēs iuxta quē sementis optima fit & herba nō latina etiā altissima. In cuius quocq; ostio ingens vis salis sua spōre cō-
crefcit. Præbet idē ingentia cete ad falsurā spinis carentia q̄ an-
taceos adpellat. Alia p̄terea p̄stat admiratione digna. Quadra-
ginta dierū nauigationē vsq; ad locū noie gerrū cognoscitur ab
aquilone fluere. Supiora per q̄ fluit nemo hominū eloqui potest
Adparet tñ fluere p̄ solitudinē ad scytharū agricolantiū plagā.
Nā hi scythæ decē dierū nauigatione adcolūt hoc flumē. Cui⁹
tātū ac nili fontes nec ipse possum nec vllū græcorū reor posse
dicere. Idē cū ad mare adueniat hypanis: cū eo miscetur eodē
in loco mare irrūpēs. Qd̄ inter hos amnes in cōfluētē tēdētes
interapedinis est Hyppoleo p̄mōtorū vocitatur: vbi delubrū
cereris extructū est. Vltra qd̄ delubrū sub hypani incolūt bory-
sthenitæ. Hactenus q̄ ab his fluuiis. Post hos alius qui quintus ē
nomine Panticapes: & ipse ab aquilone fluens atq; e palude. In
ter quē & borysthenē incolūt scythæ agricolatores: idē in Hy-
leā ingreditur. qua trāsmisā borystheni immiscetur. sextus est
Hypacaris qui e palude manās medioq; scythas pecuarios in-
fluens in mare voluit iuxta carcinitim opidū ad dexterā coer-
cēs: hyleā & cursum: q̄ dī Achillis. Septimus est gerrus nomē a
loco optinēs: q̄ e borysthene dirimit circa ea loca: apud q̄ bory-
sthenes cognoscit: cui loco nomē est gerro determinatq; regio
nē scytharū pecuario: ac regio: & dū in mare fluit: in hypa-
carim dilabit. Octauus est tanais q̄ supius e vassa palude p̄fluēs
in aliā vastiorē diffundit nomine Meotim. q̄ d. cludit regio
scythas a farmatis. In hūc Tanaim alius influit noie Hyrgis. Ita
scythæ celeberrimis annibus muniti sunt. Gramē qd̄ in scythia
germinat (omniū q̄ nos nouim⁹ germinū) aridissimū est: qd̄ ita
se h̄r dissectis pecoribus licet discernere. Et ea quidē q̄ maxima
sunt ita apud eos abūdāt. Cætera at̄ vulgaria sunt. atq; hunc in
modū rex sunt eis institutæ. deorū hos solos p̄piciātur. Vestā
ante oēs. Deinde Iouē ac Tellurē existimātes: tellurē Ionis cō-
iugem esse. Post hos Apollinē & cælestē Venerem & Martem &
Herculem. hos cūcti scythæ deos arbitrat̄ur. Sed qui regi scy-
thæ vocantur: etiam Neptuno sacrificant. adpellantes Vestam
lingua sua labiti: Iouem Papæum mea sentētia rectissime. Tel-
lurem Apiam: Apollinē Oetofyrū: cælestem Venerem Argini-
pasam. Neptunnū Thagimasa. Simulacra & aras & delubra
facienda non putant præterq̄ Marti: idem sacrificium pro rus
apud omnia templa fieri eodē modo est institutū: qui talis est.

Victimā ipsa primoribus implicita pedibus sistitur. Cuius a tergo stans inuolator amora in primis insula pecudē ferit: eaq; cō-
 cidente deū inuocat: cui illā mactat: deinde circūdat laqueum
 collo: tū iniecto baculo circūducit: hostiāq; strangulat nō incē-
 so igni: nō votis nūcupatis: nō sumptis libamentis. Sed vbi pe-
 cudē strāgulauit: eiq; pellē detraxit: ad cocturā se cōuertit. Ve-
 rū cū scythica regio lignorū sit admodū inops: hoc ab illis ad
 carnē coquendā excogitatū est. Vbi victimā pelle denudarunt
 denudant quoq; ossa carnibus: dehinc illas in lebetes eius gen-
 tis lesibus crateribus adsimiles (nisi q; sunt multo capaciores)
 inuiciunt. Subiectis atq; succēis ossibus hostiārū coquūt. Si au-
 tem nō adfuerit lebes oēs carnes hostiārū in aluos illarū & cū
 aqua cōmiscēt atq; ossa succendūt: quibus pulcherrime ardē-
 tibus & aliis facile capientibus carnes ossibus separatas: ita fit
 vt bos seipse coquat: & itē cetera pecora imolata per semetipm
 quodq; elix sit. Coctis carnibus is qui imolauit earum atq; in
 telumorum libamenta ante se porricit. Immolant autē cum alia
 pecora: tū prācipue equos. Et alius quidē diis hunc in modum
 & alias pecudes imolant. Marti vero sic prisco ritu apud quosq;
 tale extruitur templū. Sarmentorū fascēs adgeruntur triū in lō-
 gum latūq; stadiorū minoris tamen sublimitatis: desuper qua-
 drata planicies efficitur. Tria latera praeupta sunt. quartū a cli-
 ue: per quod ascendatur. Fo quot annis cōparant centū quin-
 quaginta plaustra sarmentorū. Nam semper ppter celi tēpesta-
 tē illa marcescunt. Sub hoc adgestu ferreus Acinacis qui singu-
 lis vetustus est statuitur. Idq; est martis simulacrum: cui annuas
 hostias offerūt cum aliis pecorū tum equorū: & plus huic Aci-
 naci q̄ cāteris diis. Ex captiuis centesimū quēq; immolant nō
 eodē quo pecora modo: sed diuerso. Nā vbi eorū capitibus vi-
 num libauerunt: ipsos ad quoddā vas mactant. Dehinc eisdē
 in congeriē sarmentorū sublatīs. Acinacē cruore perfundunt.
 Hāc quidē supra conferunt. inferius autem ad templū illa faci-
 unt. Vitorū interēptorum omnes humeros dextros prācidunt
 quosyna cū manibus in aerē iaciunt: quocūq; deciderit manus
 ibi iacet: & seorsum mortuus. Cāteris deinde solēnibus conse-
 ctis abeūt. Et sacrificia quidē hāc ab eis sunt instituta. Sues p-
 nihilō putāt quos nec alere omnino in sua regione volūt. Quē
 vero ab bellum aduenient: hunc in modum sunt ab eis cōparata. Sues
 Quem primum vitum cepert vir scythia eius sanguinem potat
 quoscūq; in praelio interemerit eorum capita regi offert. Nā

Victimarum ritus.

Scythia li-
gnorū inops.

Martis tēplū
ex sarmentis.

Acinacis.
Martis simu-
lacrum.

Sues nō alūt
Scytharum
mos i hostes.

MELPOMENE

capite adlato fit prædæ quancūq; ceperit particeps: alioqui ex
pers. Caput hoc modo præcidit: in orbem illud amputat circa
aures. verticeq; sumpto excutit. deinde pellē detrahitr: & vbi si-
cut bouis coriū manibus molliuit: tanq; mātile possidet: eaq; &
habenis equi sui adpensa gloriatur: qualia mātilia vt quisq; plu-
rima habeat: ita vir iudicatur præstātissimus. Sunt quoq; mul-
ti qui coria hæc humana tāq; brutosq; cōsuant: quibus pro amicu-
lis induantur. Multi etiā cæsoꝝ hostiū manus dextras cū vi-
gubus excoriant: eiꝝq; opercula pharetrarū integunt. Est autē
inter omnia coria humanū fere & crassum maxime & candore
splendidū. Multi totos hoies excoriatos & super ligna exten-
tos supra equos circūferunt. Hæc ab illis in mores sunt recepta
Non tamen de omniū sed de inimicissimorū capitibus hoc faci-
ciunt: vt illud quisq; infra supercilia reclinū prorsus excuteret:
& crudo tantū bouis corio si pauper sit. Sin diues nō modo ex-
terius inducat bouino corio verū etiā interius inaret: & sic vs-
teq; pro poculo vtatur. Idem agūt de familiaribus si inter eos
extiterit discordiæ dū apud regē victoria sint potiti. hæc ca-
pita hospitibus q; ad eos veniūt viri alicuius existimationis ex-
hibent: referūtq; illos cū essent domestici & ad pugnā lacessis-
sent ab ipsis esse superatos. Id strenuitatis loco ponētes semel
quot annis singuli regionū principes miscent vinū crateri: de
quo scythæ omnes hostiū homicidæ bibūt nemo gustat qui ni-
hil p̄clari operis ediderit: sed sine honore seorsum sedet: q̄res
apud eos maximæ est ignominia: Qui vero cōplures cædes fe-
cerunt: hi duobus pariter quos habēt calicibus potant. Apud
eosdem permulti sunt vaticinatores: qui cū pluribus virginis sa-
luginis diuinant. Ad hunc modū grandes virgarū falces cū at-
tulerunt humi positos dissoluunt ac separatim ponentes illarū
singulas vaticinātur: Ad hæc dicēdo viceversa virgas apprehen-
dunt: & rursus sigillatim cōponunt. Hæc est illis tradita a maio-
ribus diuination. Sed enaries qui sunt androgini aiūt sibi a Ve-
nere traditā diuinationē tiliæ fronde vaticinātes. Tiliā vbi qs-
trifariā sciderit digitis suis eam implicādo ac resoluendo tra-
ctat atq; hunc in modū vaticinātur. Hōꝝ tres maxime pbatos
adcerit res quoties ægrotat. Cui istī fere semper dicūt hūc aut
illū ciuē. Nomināt autē hominē de quo loqūtur peierasse iu-
rantem per regiū solū. Est aut scythiā nros plerūq; iurādī per
regiū solū cū maximū volunt interponere iurandū ptinūsq;
his quē dixerint peierasse adductus coarguitur sciētia diuinā.

Hoium coria

Homicidæ
familiarū se-
disiosorū ha-
bētur. strenui

Hostiū homi-
cidæ in ma-
gno honore.
Vaticinato-
res cū saligi-
nis virginis di-
uinant.
Enaries.
Androgyni.
Scythiarū iur-
iurandum.

LIBER QVARTVS LXXXVIII

di tanq̃ cōpertus falso deierasse per regiū solū & ob id regē agrotare. Si ille scias se negat peierasse: atq; rē grauitē fert: rex duplici vaticinō aduersit. Qui inspecta diuinandi rōne si & ipsi hoīem penurii cōuicerint: sine mora caput excidūt: eiusq; facultates inter se partantur primi vaticini. Sin vero illi q; superuenerunt vaticini homines absoluerint: Alii atq; alii p̃sto sunt: quorum si plures absoluerint. decernitur primis illis vaticinis esse pereundū: eosq; hunc in modū necat. Plaustrū cōcameratū vbi sarmentis referferunt: bobusq; iunxerūt: vaticinos pedibus implicatis & manibus post tergū reuinctis atq; ore obstructo extēdunt in mediū sarmentorū: incensilq; sarmentis territando agitant boues. Quorū bouum multi cum vaticinis cōcremātur: Multi ambusti vtiq; cremato plaustri temone aufugiunt: Hoc quem dixi modo vaticinos cōburunt etiā ob alias causas: adpellantq; pseudomātras: id est falsos vaticinos. Sed quos morte rex adficit: eorū ne liberos quidē relinquit: sed vniuersos mares interficit: Foeminis nihil lēsis. fœdera cū quibuscunq; ineunt scythæ. hoc modo ineunt. Infulo in grandem calicē fictilem vino cōmiscent eorū sanguinē qui feriunt fœdus percutientes cultello aut incidentes gladio aliquantulū corporis. Deinde in calice tingunt. Acinacem: sagittas: securum: iaculū: Hæc vbi fecerunt se se multis verbis deuouent: postea vinū epotant nō modo ij qui fœdus fecerunt: sed etiā comites hi qui sunt maxime dignitatis. Regū sepulchra apud gerros sunt vbi borysthenes iam nauigabilis est. Ibi cum rex eorum decessit: in gentem scrobem effodiunt forma quadrata. Hoc vbi prepararunt: adcipiūb mortuum corpore incærato aluo euulsa atq; expurgata: q̃ filero contuso & rhymaniaute apiq; semine & anisi cum expleuerunt resuunt rursus impositumq; plaustro cadauer ad aliam gentem ferunt: quod qui excipiunt eadem agunt. quæ regiū scythæ: autem decidunt: crinem circuncident: brachia circuncidunt: frontem nasumq; consauciant: sinistrā manū sagittis traiciūt. Post modū regis cadauer carpēto ferūt ad aliā gētē: cui ipitāt q̃ ipsos comitat ad eos vñ primū venerāt Vbi iā mortuū circumferentes lustrauerūt singulas gētes qbus iperauit apud eos deponūt q̃ i extremis habitāt & in sepulchris: quē postquā sup totum in loculo viderunt: hastis atq; hinc defixis desuper ligna disponunt: deinde pallio contegunt. In reliqua loculi spaciositate aliqua eius pellā cum strangulatam sepeliunt: & cum qui vīna miscebat & coquum & equi agasonē: & ministrū: q̃ erat

Vaticinorū
falsorū puni
dōrū modus.

Pseudomā
træ falsi vati
cini.
Scytharū fœ
dera.

Regum se
pulchra.

Lustratio rō
gis cadauer.
circūferentū

Scytharum
regis sepul
chra.

MELPOMENE

Scythæ argē-
teū aut æreū
in vſu habēt
nihil.

Regū ſcy-
thiꝝ famulī.

Scytharum
ſunera.

Cannabis.

Thracum
veſtimēta.

Thymiama
vnde.

a nunciis necnō equos & aliarum rerum omnīū primitias: quā
etiam phialas aureas. Nā argentēū aut æreum nihil in vſu hnt.
His actis humū certatim atq; auidemiciunt cupientes tumulū
q̄ maximū efficere. Circūactō anno rursus hoc agunt: e famulis
regis intimos ſumūt. Sunt autē famuli regum ingenui ſcythæ
& quos ipſe rex iuſſerit. Nā nullus venalitiuſ ei miniſtrat. Horū
miniſtrorum quinquaginta cum ſtrangulauerunt ac totidē prę-
ſtantiffimos equos educiſ inſteſtinis expurgatus paleis implet
ac cōſumit. Et vbi dimidium fornicis ſuper duo ligna reſupi-
natum ſtatuert: alterūq; dimidium ſuper altera duo ligna; &
item alia multa huiſcemodi deſixerint tum ſuper ea equos im-
ponunt craſſis tignis in lōgum ad ceruicem vſq; traiectos. Ita
vt priores fornices ſuſtineant armos equorum poſteriores ve-
ro iuxta ſuē mora ſuſcipiant vteros vtrūq; cruribus ſuperne pē-
dentibus. Equos infrenant eorūq; habenas ad palos extenſas
adligant. Dehinc ſuper eorum ſingulos ſtatuunt ſingulos quin-
quaginta iuuenū ſtrangulatorum hunc in modū. Vnicuiq; eorū
reſectum ſtipitem per ſpinam ad ceruicem vſq; tranſſigunt: quod
inferius ſtipitis extat vltimū inſigūt tigno illi quo equus trāſ-
iectus eſt. His equitibus ſepulchro circūpoſitis abeunt. Hūc in-
modum reges ſepeliunt. Alios autem ſcythas cum deceſſerunt
proximi quippe in paluſtris collocatos ad amicos circūferunt.
Eos ſinguli amicorum excipientes epulum cadauer comitan-
tibus præbent tam propinquis q̄ cæteris ad hūc modum qua-
draginta diebus priuati homines circūaguntur: dehinc humā-
tur tali tamen ratione prius purgati. Vbi caput exinanuerunt
ablueruntq; circa corpus ita agunt tria ligna ſtatuūt mutuo in-
clinata. circa hæc p̄tendunt lanea pilea q̄ maxime poſſunt cō-
ſtipantes & in ſcapham in medio lignorum pileorūq; poſitam
lapides conticiūt ex igne perſpicuos. Naſcitur autem apud eos
cannabis lino ſimillima præterq; craſſitudine ac magnitudine.
Sed q̄ noſtra eſt multo p̄ſtantior vel ſua ſponte naſcēs vel ſata:
ex qua thraces veſtimēta cōficiunt lineis ſimillima: quæ niſi
quis admodū terat linea ſint an cannabacea nō queat dignoſ-
cere: & qui nō viderit cannabem: extimet lineum eſſe veſtimen-
tum. Huius cannabis ſumptū ſemen ſcythæ ſub pileis occulūt
ſupra lapides igni perſpicuos. Vnde fit thymiama tantum red-
dens vaporē quantū apud græcos nullum thuribulum reddit.
Hoc odor ſtupentes ſcythæ eiulant: quod apud ipſos loco la-
uacri eſt. Neq; enim lauant omnino corpus. Sed vxores eorum

insundentes aquâ corpora ad lapidem aliquem scabrū cōterūt
 cypresso & cedro & thuris ligno. Deinde perfrictum corpus cū
 intumuerit: illud faciēque medicamentis oblinūt. Id eas simul
 bene olentes facit. Simul postero die medicamētis amotis mū-
 das ac splendidas. Externis hi ritibus vti magnopere canēt ne
 mutuo quidem inter se: sed græcorum præcipue vtiq; posteaq;
 depræhenderunt Anacharsim & deinde iterum Scylem: Siqui-
 dem: Anacharsis cum multum orbis terrarum cōtēplatus esset:
 & multum in sapientia profecisset: eam ad mores scytharū per-
 tulit. Is dū in hellepontum nauigans tenuisset cyzicum: nouit
 matri deorum (Offendit enim cyzicenos) eius diem festū ma-
 gnifico sane adparatu celebrātes si saluus sospesq; domū reuer-
 tisset sacrificaturum se eodem ritu quo cyzicenos sacrificantes
 vidisset: & peruigilium noctis instituturū. cū abiisset in scythiā
 venit ad locū qui dicitur hylea iuxta Achillis cursum sita vbiq;
 omnifariis omnibus referta. In hanc abstrudens se Anacharsis
 omnem festi, cerimoniam deæ persoluit tympanum tenēs exu-
 tisq; simulacris. Hæc cum agentē quidā scythæ animaduertēs.
 indicū detulit. Sauleo regi. Rex cum & ipse contulisset se eo: &
 Anacharsim ea facientē inspexisset excussa sagitta necauit. Et
 nūc si quis de Anacharsi interrogat: scythæ negāt se nouisse ho-
 minē ob id qđ in graciā peregrinatus est: extremosq; sit mores
 sectatus: licet (vt ego adcepi) tutor fuerit Tymnis filiū Sparga-
 pithis: patruusq; Idanthyrū scytharū regis filiū Gnuri nepos
 Lyci pnepos Spargapithis. Itaq; si ex hac familia extitit Ana-
 charsis: constat eū a patruce fuisse interēptū Idanthyrus enim
 fuit filius Saulei. Sauleus autē fuit qui Anacharsim interemit.
 Quāq; & aliud quiddam pelloponēses audiui referentes Ana-
 charsim ab rege scytharū missum græcię factū esse discipulū: &
 cū rursus redisset: dixisse ad eū qui se miserat cūctos græcos eē
 itū omni sapiētia occupatos lacedæmoniis exceptis: qui soli ra-
 tionē haberēt dādi & adciipiēdi prudenter. Verū hæc narratio
 aliter ab ipsis græcis delusa est. Hic igitur vir (quēadmodū an-
 tea dictū est) mortē oppetiit & ipse quidē ita egit ppter exter-
 nos ritus: & græcorū cōsuetudinē. Multis autē sane annis postea
 interiectis ita passus est Scyles Aripithis filius. Etenim Arip-
 thes scytharū rex cū alios multos filios: tū Scylē sustulit ex vxore
 Istrina haud quāq; indigena: quæ filiū græcā linguā litterasq;
 edocuit. Interiecto deinde tempore Aripthe per dolū occiso a
 Spargapithe Agathyrforū rege. Scyles regnū suscepit & vxorē

Anacharsis.
 Scyles.

Cyzicus.
 Cyziceni

Hylea.
 Achillis promos
 cursus. Achilles

Sauleus rex.
 Anacharsis
 cædes.

Tymnis
 Spargapithis
 Idanthyrus.

Græci in om-
 ni sapientia
 occupati.
 Lacedæmo-
 nii dandi &
 adciipiēdi
 prudēter ra-
 tionē habēt.
 Scyles.
 Aripithes.
 Istrina.

MELPOMENE

Opœa.
Orirchus.

patris nomine Opœam. Erat autē Opœa hæc ciuis: ex qua erat Aripithæ filius Orirchus: Scili regnū scytharum optinenti: scythicus tamen viuendi mos nihil prorsus cordi erat: sed græcus in quo fuerat imbutus a puero. Ideoq; multo magis ad hūc exercendum se conuertebat. Vtiq; cum ad urbem borysthenitarū scythicum ducebat exercitū Borysthenitæ autem se a milesiis aiunt esse oriundos. Ad hos quoties Scyles veniebat relicto in co sacrificiis suburbanis exercitu ipse muros ingressus portas obserabat de posita scythica stola græcum sumebat vestimentum: & eo indutus per forum spatiabatur. nullo neq; satellitū neq; populi comitatu adpositis qui portas custodirent: ne quis scytharum cerne- ret eū gestātem huiusmodi stolam: & cum cæteris græcorū in- stitutis vtebatur tum in faciēdis deorū sacris. Et cū ibi tempus menstruum aut amplius triuerat: absedebat induta sibi scythica stola. Idque sæpenumero faciebat extructis sibi ædibus illic: &

Scyli baccha
būdo ingens
portentū cō-
tigit.

vxore illinc adceptā. sed cum foret ei male euenturū ex hac oc- casione male euenit. Adfectanti ei Dionysiū bacchanalem imi- tati ac hostiam initiationis tamā sumpturo in manibus obla- tum est ingens ostentum. Erat ei in vrbe borysthenitarū circū ædes suas: quarū pauloante habui mentionem magnas atque magnificas e lapide candido spynges & grypes stantes. In has ædes deus fulmen iaculatus est: totaq; deflagrauerunt. Scyles nihilominus initiationē peragit. Enimvero scythæ græcis pa- bro dant bacchanādi cōsuetudinē negantes esse credibile deū inuenisse quo homines ad dementiā adigātur: posteaq; baccha- nalibus sacris iniciatus est scyles: quidā borysthenitarū scythiis indicitū detulit inquit. Vos quidē scythæ nos irridetis q; bac- chanalia agamus: quodq; nos deus occupet. At nunc demū hic vestrum quoq; regem occupauit. Nā bacchanalia exerceat adeo in dementiam actus. Quod si mihi non habetis fidem: sequimī ni me rem vobis ostensurū. Primores scytharum hominē secuti sunt: quos borysthenita ille deductos clanculū in turri col- locauit. Vbi adfuit Scyles cū Thyaso. idest cum choro illo bac- chabūdus. scythæ eo cōspecto rem ingētis calamitatis esse du- xerunt: digressiq; ea quæ viderant omni exercitui indicarunt. Post hæc vbi ad lares suos rediit Scyles defecerūt ab eo scythæ delecto fratre eius Octamafade ex filia Teris genito: Scyles co- gnito: quid de se fieret: & quā ob causam profugit in thraciam. Id cū audisset Octamafades cū exercitu aduers⁹ thraciā cōtē- dit. cui ad istrū progresso thraces occurrerūt: & dū cōflicta-

Bacchanalia

Scythæ a scy-
le deficiunt.

Octama-
fades.

erant. Sitalces ad Oſtamaſadē miſit caduceatorē cū his man- Sitalces.
 datis. Quid opus eſt inter nos tētare fortunā. Tu quidē ſororis
 meæ es filius : ſed habes germanū meū quē ſi mihi reddideris:
 ego viciffim tradā Scylē tibi. Ita neq; tu: neq; ego periclitabor
 exercitu. Erat autē apud Oſtamaſadē frater Sitalcis ab eo pro-
 fugus. Hāc a Sitalce oblatā cōditionē Oſtamaſades adcepit:
 redditotq; Sitalci frater eodēq; aſſiculo ſuo Scylē recepit fratrē
 Et Sitalces quidē recepto fratre reduxit exercitū: Oſtamaſa-
 des autē eodem die caput Scyli dampſit. Adeo ſua inſtituta ſcy- Scylis mors.
 thæ obſeruāt: & his q̄ externos ritus adſciſcūt tales irrogāt po- Scythę ſuorū
 tias. Multitudinē ſcytharū nō potui exacte indagare cū de ei⁹ inſtitutorum
 numero varia referētes audiā: & permultos illos: & rursus pau- obſeruādif
 cos eſſe vtiq; ſcythas. Quātū autē ſub aſpectū meū venit: eſt in ſimi.
 ter Boryſthenē: & Hypanim flumina locus nōine: Exampeos
 cuius etiā aliquātō antea habuimus mētiomē: cū dicebā fontē
 eo eſſe aquæ amarę hypanim in quē fluit impotabilē reddētis.
 Hoc i loco iacet ahenū ſexties tantū q̄ crater qui eſt in oſſio pō
 ti a paufania Cleōbroti filio dedicatus : qđ ſi quis nō inſpexit
 hūc ei in modū declarabo. ſexcentarum eſt amphorarum facile
 capax craſſitudine digitorū ſex id aiunt indigenę ex aculeis ſa
 gittarū eſſe factū. Regem enim ſuū nomine Arantem cū nume-
 rum ſcytharū inire vellet iuſſiſſe ſingulos ſcythas conferre ſin-
 gulos ſagittarum aculeos: propoſita morte ei qui nō ferret. Ita
 magnam vim collatam eſſe aculeorū : & ex his aliquod cōſectū
 opus placuiſſe ei pro monumento relinquere : atq; inde ſeciſſe
 id ahenum: & in hoc Exampeo dedicafſe. Hoc de multitudine
 ſcytharum audiebā. Hęc regio miracula nulla habet p̄ter flumi-
 na cū multo maxima: tum numero plurima. ſi quid tamē præter
 flum'na & magnitudinē campi exhibetur admiratione dignū.
 Id dicetur Veſtigium Herculis oſtendunt petreæ impreſſum vi-
 ſili veſtigio ſimile bicubitali magnitudine iuxta fluuiū tyrem.
 Et hoc ita ſe habet. Redeo ad eam quam ab initio inſtitueram
 orationem: Dario aduerſus ſcythas exercitum comparanti: di-
 miſſis nūciis ad imperandum aliis vt peditatum : aliis vt claſ-
 ſem præſtarent: aliis vt Boſphorū thracium iungerent: Artaba- Artabanus.
 nus Hyſtaſpis filius: Darii frater nolebat. illū vllō pacto ſcythis
 inferre bellū cōmemorans ſcytharum inopiam vtilia ſuadens
 tū tamen non perſuaderet illi deſtitit a diſſuadēdo. Darius vbi
 omnia ei in expedito fuere copias eduxit ex vrbe ſuſis. ibi cum
 Oebazus quidam perſa : cui tres ſibi erant omnes in militiam Oebazus.

MELPOMENE

euntes obsecrabat ut unum sibi ex illis relinqueret. Cui Darius
 tanquam amico & modesta obsecranti : respondit se omnes eius liberos
 relicturum. Eo responso Oebazus magnopere laetabatur sperans
 liberos suos millionem habere militum. At ille praepositos filius
 oebazi iussit ut omnes eos interimerent. ita filii Oebazi obtrun-
 cati illic sunt relict. Darius suscitatus movens peruenit ad bospho-
 rum calchedonis ubi pons iungebatur. Illic consensu nauis trans-
 misit in insulas nomine cyaneas quas graeci prius errabundas
 fuisse aiunt. Ibi sedens in templo subiecit oculis pontum rem spe-
 ctaculo dignam. Nam inter omnia maria est maxime admirabi-
 le. Cuius longitudo est undecim milium ac centum stadiorum : latitu-
 do quae latissimum est trium milium ductorum. Huius pelagios la-
 titudinis est quatuor stadiorum longitudo oris. quod est collum. quae
 bosphorus dicitur ubi pons connectebatur circiter centum vigin-
 ti stadia ad propontidem usque pertingens. Propontis autem quin-
 gentorum stadiorum est mille & quadringentorum longitudo
 induens in hellepontum. Ipse hellepontus ubi angustissimus
 stadiis septem quadragintis : longus intrans pelagi vastitatem
 quod aegaeum vocatur. Haec autem ita dimensa sunt. Navis fere
 meat omnino septuaginta milia passuum longo die. nocte vero
 sexaginta. Itaque a faucibus ponti ad phasim hoc est enim ponti lo-
 gissimum novem dierum est navigatio : & octo noctium : quae fiunt
 mille centum ac decem milia passuum : hoc est stadiorum undecim
 milia ac centum. E scythica autem ad Thesmocyrum quae est super
 flumen thermodontem. Hic namque ponti latissimum est trium dierum dua-
 rumque noctium est navigatio quae fiunt passuum trecenta ac tria mi-
 lia. stadiorum vero tria milia & trecenta. Hunc igitur in modum pon-
 tus ac bosphorus & hellepontus a me dimensa sunt. & secundum
 ea quae dixi situm habent. Quin etiam pontus hic paludem habet in-
 fluentem in senon multo quam ipse est minorem : quae mæotis ad-
 pellatur : & mater ponti. Darius ubi pontem contemplatus
 est renavigavit ad pontem cuius architectus extitit Mandro-
 cles samius. Contemplatus item bosphorum duos super eum
 Cippos crexit e candido lapide litteris incisus : unum quidem as-
 syriis ; alterum vero graecis omnes gentes quas secum ducebat.
 Ducebat autem omnes gentes quibus imperabat : continentiu-
 bus numero septingenta milia hominum cum equitatu praeter
 classem : quae constabat e navibus sexcentis. his postea cippis
 byzantii in urbem suam translatis usi sunt ad aram Dianae erectae
 praeter unum lapidem qui iuxta Bacchi delubrum eadem urbe relictus

Cyaneæ.
 Ponti amplitu-
 do.

Bosphorus.
 Propontis.

Hellepontus.

Aegæum.

Phasis.

Mæotis.

Mandrocles

est litteris opletus. Bosphori locus quē rex Darius pōte cōmī-
 fir: cō: estanti mihi videtur medius inter byzantiū & tēplū: qđ
 supra fauces est. post hęc darius ponte sublicio delectatus: au-
 ctorem eius mandroclē samii donauit decuplo. Ex cuius pri-
 mitiis Mandrocles pictis animalibus cōmīssionē bosphori &
 regem dariū medico solio sedentē: ac suas copias traducētem
 effinxit: eāq; pictura tēplo iunonis dedicanit cū hac inscriptiōe
 Qui rate piscosum cōiunxit bosphoron implens

Mandrocles

Darei regis vota iubentis opus.

Iunoni Mandrocles hęc monumenta dicauit.

Effet honor samis: vnde corona sibi.

Hęc igitur monumenta extiterunt eius qui pontē compegit:
 quem vbi remuneratus est darius. trāsmisit in europā iussis to-
 nibus nauigare in pontū vsq; ad istrū. Atq; vbi eo peruenissent
 se illic pītolari fluuium ponte iungētes. Ducebant enim classem
 iōnes & æoles & hellespontii. Hi præteruēti cyaneas recta ad
 istrū nauigarunt subuectiq; duorū dierum itinere a mari ad fau-
 ces fluminis. vbi in diuersa scinditur. Illud ponte iungunt. Da-
 rius transmissus per ratē bosphoro faciebat per thraciam iter: &
 cum ad fontes teari amnis peruentū est triduo hic habuit stati-
 ua. Tearus fertur ab adcolis omnium anniu esse optimus cum
 ad alios morbos: tū ad scabiem curādā vel hominum vel equo-
 rum. Eius fontes duodequadraginta sunt ex eadē petra manan-
 tes partim frigidi. partim calidi. Ad hos tantūdem viæ est a iu-
 nonis tēplo eius vrbis: quæ iuxta perinthum est: & Apolloniæ:
 quæ est in ponto auxino duorū dierum vtraq; Fluit autem tea-
 rus hic in flumen Contadestum Contadestus in Agrianē. Agri-
 anes in Hebrum: hebrus in mare iuxta urbem aenum. Ad hunc
 igitur amnem cū peruenisset Darius. Castraq; posuisset oblecta-
 tus anne cippum erexit his litteris inscriptum. Teari amnis ca-
 pita optimam aquā atq; pulcherrimā cunctorum anniu conti-
 nent: & ad ea peruenit exercitum ducens aduersus scythas vir
 optimus atq; pulcherrimus cunctorum hominū Darius histas-
 pis filius persarum cunctaq; continētis Rex. Hęc sunt illic in-
 scripta. Darius hinc mouens venit ad aliū amnem nomine aruf-
 cum qui per odryles fluit: quo vbi peruenit ita agendū sibi puta-
 uit. Ostensis certo loco copiis suis iussit illic singulos quosq; p-
 tereuntes ponere singulos lapides. id cum omnis exercitus fe-
 cisset grādes acerui lapidum adfecti sunt: quibus relictis Dari-
 9 illinc mouit. Sed priusquam ad istrū perueniret primos subegit

Tearus salu-
tifer.Perinthus.
Apollonia.
Cōtadestus.
Agrianes.
Hebrus.
Aenum op.

Arufcus.

MELPOMENE

Salmidesus.
Mefambria.
Scyrmiadæ.
Nipsæi.

zalmoxis.
Beliezen.
Ex strabonis
in. 7. & dio-
genis lærtii
in primo le-
ctone nō zal-
moxis sed za-
moxis legen-
dum est.
Thracū sagit-
tæ in cælum.

Pythagoras.
Alienā ab he-
rodoti opini-
one habet sē-
tentiā strabo i
septimo qui
zamoxi ab
ægypto i pa-
triā reuerſū i
regni societa-
tē ab rege ad-
ceptū deiſa
cerdotē cōſti-
tutū eē tradit
ibi multa de
getarum &
thracū mo-
ribus leges.

getas: qui immortales agunt: nā thraces qui salmidesum: quicq;
supra apolloniā & meſambriā vrbē incolunt: & qui ſcyrmiadæ
& nipsæi vocantur: in e pugna ſeſe dario dediderunt. Getæ ve-
ro per imperitiā reſiſtentes in ſeruitutē redacti ſunt cū ſint for-
tiſſimi thracum: atq; iuſtiſſimi: Immortalē autē agunt hoc mo-
do: q; ſe mori nō putant: ſed eū qui defunctus eſt meare ad zal-
moxin demonē: quē nōnulli eorū opinātur eundē eſſe beliezē.
ad hunc mittūt aſſidue cū nauī quinq; remigū nunciū quem-
piā ex ſe ipsis forte delectū præcipiētes ea quibus ſemp indi-
gent: eūq; ita mittūt. Quibusdā eorū datur negociū vt tria iacu-
la teneant: aliiſue cōpræhenſis eius qui ad zalmoxin mittitur
manibus pedibufq; hominē agitantes in ſublime iāſcent ad ia-
cula. Qui ſi in plentiarū extinguitur. propitiū ſibi deū arbitrant
ſin minus ipſum nunciū inſimulāt ad ſeuerātes malū illū eſſe vi-
rū: Hoc inſimulato aliū mittunt dātes adhuc viuētī mandata
Iidē thraces dū tonat fulgur atq; in cælū ſagittas excutiūt deo
minitantes q; nullū aliū pter ſuū eſſe arbitrātur. Verū (vt ego
a græcis adcepi) helleſpōrtū & pontū incolētib; zalmoxis hic
homo fuit: ſamiq; ſeruitutē ſeruiuit pythagoræ Mnearchi fi-
lio. Illinc naſtus libertatē cū multū pecuniæ cōparallet i patriā
rediit: q; cū aiaduueret thraces male viuētes: & inſcite ipſe ſe
doctus ionicū viuēdi genus & mores q; thracū liberaliores: vt
q; cōuerſatus eſſet cū græcis: cūq; pythagora nō inſirmiſſimo i
ter græcos ſophiſta: domiciliū extruxit: i qd̄ primos quoſq; po-
pulariū in cōuiuiū adſcipiebat: & inter cōuiuandū docebat: ne-
q; ſe neq; ſuos conuiuas. neq; illos qui illic aſſ. due gignentur i-
terire ſed in eū locum ire: vbi ſuperſtites omniū bonorū cōpo-
tes eſſent. Dū ea q; cōmēmorata ſunt agit atq; dicit interi ſub-
terraneū ædificiū ſtruit. Quo proriſus abſoluto e thracū cōſpe-
ctu ſe ſubducit descendēs i illud ſubterraneū ædificiū. Vbi cir-
citer trienniū degit deſiderantibus eū thracibus ac deſlentib;
tanq; mortuū. Quarto āno ſe eiſdē in cōſpectum dedit: atq; ita
credibilia ſunt effecta q; illis expoſuerat. Hæc zalmoxi aiunt ſe
ciſſe. Cuius ſubterraneo ædificio neq; valde credo ſed multos
eū antea pythagorā ānis extitiſſe: q; ſiue quis ē dæmon getarū
indigena valeat. Getæ hoc ritu vtētes vbi ſunt a perſis ſubacti
cæterū ſunt exercitū ſecti. Darius vbi ad iſtrū peruenit & vna
pedeſtres copiæ cūq; flumen tranſmiſerunt: tunc vero iuſſit
iones poſtq; ratē ſoluiffent ſequi ſe pedeſtri itinere cum nauticis
copiis. Qui cum ratem ſoluturi eſſent: & imperata facturi. Coes

Coēs.

LIBER QVARTVS LXXXXII

Alexandri filius mytylineorū p̄fectus ita apud Dariū verba fecit. Sciscitatus antea nūquid ei gratū foret audire sententiā dicere volentis. Cū aduersus eā terrā rex facias expeditionē in q̄ fertur nihil arari. nullas vrbes coli: finito nunc pontē hoc loci stare relictis ad eius tutelā custodib⁹ iis qui cum cōtegerunt: p̄ quē siue ex sententia rē geremus scythis inuentis siue illos inuenire nequibimus tutus nobis sit redditus. Neq. n. vereor ne p̄aelio cōmissio a scythis vertamur in fugā: sed potius eis non inuentis aliquid patiamur erratici. At enim credat me quispiā mea ipsius causa hāc dicere vt hic subsistā. Ego vero quod in tuam rē esse sentio rex id in medium profero. Ipse te sequi volo neq. hic relinqui. Delectatus admodū eo consilio Darius ita respondit. Hospes lebie fac omnino cū sospes domū rediero p̄gno mihi vt te ob egregiū consilium egregiis factis remunerē: Hāc locutus vbi sexaginta nodis lorum innodauit aditis ad colloquium tyrānis ionibus ita locutus est. Viri iones quā prius habuerā de ponte sententiā: eam missam facio. Vos sumpto iōro hāc ita velim agatis. Quo ex tempore videritis me rapissime iter intendentem in scythas: ex eo tempore incipientes soluite singulis diebus singulos nodos: Intra quod tempus nisi adfuero: sed dies nodorū exierit: vela facite in patriā vestrā: interea quoniā consiliū mutauī agite: custodiam ratis & omne studium illi & conseruandæ & tuendæ adhibētes: quod facientes maiorem in modū mihi gratificabimini: Hęc locutus Darius promouet exercitum: Thracia tellus in mare intendens scythicæ prætenditur qua sinū faciēte scythica excipit: & illic iſter mare subit ostio in ventū eurū cōuerso. Quod autē ab iſtro soli scythici secundū mare est: Id metiēdo indicare adgrediar. Ab iſtro hāc iam vetus scythia est ad meridiē versus aſtrū propoſita vsq. ad vrberē carcinitidē: eiusdē deinceps quod ad mare fert montosæ regionis & in pontū porrectū incolit gens taurica cherōneſo tenus nomine trechea. i. aspera. Hāc ad mare p̄tingit: qđ ad ventum subſolanū vergit. Sunt autem finiū scythicæ partes duæ ferentes ad maria: vna ad meridianū: altera ad orientale: qđ admodū atticæ regionis atq. similū q̄ sic partē scythiæ tauri incolunt: vt si atticæ iugū suniacū alia gēs nō atheniēſis icoleret: qđ a tribu thoica vsq. ad anaphlyſiā magis i pōtū porrigit promōtoriū: Talis est vt parua cum magnis cōparem taurica regio. Qui autē non est hāc atticæ partem præsemetus: huic alio mō planū faciā. Vt si iapygiæ nō iapygies:

Scythia vet⁹
Carcinitis.
Taurica gēs.
Arachea.
Suniacū iugū
Thoica ana-
phlyſta.

MELPOMENE

- Sed alia gens imperans eā diuisa terra a broadusio vsq; taren-
tum promontoriū incoleret. Cū hęc duo dico multa alias mi-
lia dico: quibus taurica gens eſt cōparanda. A gente taurica de-
inceps ſcythę ſupra tauros & orientale verſus mare incolunt: q̃
Bosphori Cimmeriū ſunt ad veſperā vergentia: & quę paludis
mæotidos tanai tenus q̃ inſluit in huius paludis ſecellum. Itaq;
ab iſtro iā q̃ ſupiora ſunt ferētia in mediterranea diſcludūt ſcy-
thiā ab agathyriſis. deide a neuris. deinde ab androphagis: po-
ſtremo a melanchlænis. Itaq; ſcythię veluti formę q̃dratę duę
partes: quę ad mare pertingunt: altera ad mediterranea fert. al-
tera maritima vsq; quęq; ſunt pares. Nā ab iſtro ad boryſthenē
decem dierū eſt iter. Tantundē a boryſthene ad mæotidem pa-
ludem. A mari mediterranea verſus vsq; mēlāchlænos viginſi
dierum iter. Supputantur autē a me in ſingulos dies itineris di-
cena ſtadia. Ita tranſuerſa ſcythę erunt quattuor milia ſtadioꝝ
recta quę ad mediterranea ferunt totidem ſtadioꝝ. Tantę eſt
hęc terra magnitudinis. Scythę inter ſe collocuti cū ſoli im-
pares eſſent copiis Darii pręlio repellendis nuncios ad finiti-
mos miſere. Eorum reges vbi cōuenere conſultabant (vt ſit)
ingenti exercitu inuadente. Erant autē qui conuenerant reges
tauroꝝ & agathyriſoꝝ & neuroꝝ & androphagoꝝ & mēlāchlę-
noꝝ & gelonoꝝ & budinoꝝ & ſauromatarū. E quibus tauri hu-
iuſmodi moribus vtuntur. Virgini naufragos imolant: & quos
cunq; gręcos illuc delatos. Hoc modo poſtq̃ pręces pegerint
hominis caput claua feriunt: truncū eius quidam aiunt pertut-
bari e rupe. Nā in rupe prærupta templū eſt eoꝝ ſitū: cruci adfi-
gunt caput. Quidam de capite ſuffigendo conſentiunt: ſed trū-
cum e præcipitio deiici negant: ſed humo contegi dicunt de-
monem cui immolant ipſi tauri aiunt eſſe Iphigeniam Agamē-
nonis filiā. In hoſtes quos ceperint hoc agunt. amputatum q̃
q; caput hoſtis domū reportat: ſuſti ſuffixum admodū ſublimē
ſupra tecta ſtatuit: & plerūq; ſupra fumariū. Ideo in ſublimi lo-
cantes q̃ dicant eos totius domus eſſe cuſtodes. Viuunt autē e
raptō & ex bello. At agathyriſi excultiſſimi viri ſunt: & aurum
plerūq; geſtantes in cōmune cum mulieribus coeunt: vt inter ſe
germani ſint ac domeſtici omnes: nihil neq; liuoribꝫ: neq; odiū
mutuo exercentes. Cætera ad thracū cōſuetudinem acceden-
tes. Neuri ſcythicis vtuntur moribus qui vna ante Darii expe-
ditionē æſtate coacti fuerant ſolū vertere propter ſerpentes.
nam ſerpentū cū magna vis ex ipſoꝝ ſolo eſt edita: tum maioꝝ
- Taurica gēs.**
- Cimmerii.**
- Scythiæ par-
tes duę.**
- Tauri populi**
- Iphigenia co-
luta.**
- Agathyriſi
Neuri.**

Superne e locis desertis ingruerat: quibus vsq; adeo infestatis vt
 relicto suo solo cū budinis habitauerint. Idē periculū faciunt le
 homines esse maleficos: q; dicūtur a scythis & ab iis qui in scy
 thia incolunt græcis semel quotānus singuli ad aliquot dies effi
 ci lupi: & rursus in pristinū habitū redire: qđ tamē dicētes mihi
 nō persuadēt. Nihilo minus ipsi tñ aiūt ita esse ac deierāt: An-
 drophagi agrestissimos oīum hoīum mores habēt: nō iudiciis
 nō legibus vtētes pecuariā exercētes: vestē scythicæ similē ge
 stantes: propriā linguam habētes. Melanchleni oēs indumēta
 nigra gerunt: vnde & cognomentū habent. Qui soli ex his hu-
 mana carne vescūtur: institutis scythicis vtētes. Budini ingens
 natio atq; numerosa vehemēter cecis oculis oīs ac rufa: quorū
 vrbs nōmine gelonus e materia cōstructa est muro alto e mate
 ria toto: cuius singula latera tricenorū stadiorū sunt magnitu-
 dinis. Aedes quoq; cū priuatae tū sacrae sunt e materia. Nā vis-
 untur ibi deorū græcorū tēpla græcanice extructa simulacris
 aris delubris ligneis. Libero trieterica idest triennalia agūt: &
 bacchanalia exercent. Quippe geloni quondā græci fuere: sed
 summoti inter budinos habitauerunt lingua partim scythica:
 partim græca vtentes. Budini a Gelonis & lingua & victu sunt
 dispares. Nam cum indigenae sint: pecuariae operam dant. soli
 que eius regionis pedūculos edūt. Geloni agriculturæ operam
 dātes frumēto victitant: & hortos possidēt nihil illis neq; alpe-
 ctu neq; colore simili. Budini a græcis geloni vocātur nō recte
 vocātibus. horū regio oīs est arboribus frequēs: & vbiq; pluri-
 mū cōsita: vbi est lacus ingēs & multus & palus ac multū circa
 arundinis. Ex quo lacu lutriae capiūtur & castores & aliae feræ
 forma oris quadrata: quorū pelles ad renones faciēdos consuū-
 tur: & testiculi ad curāda posteriora sunt. De sauromatis ita me-
 moratur. Dū græci praeliati sunt cū amazonibus: quas scythae
 æorpata vocāt: quod nomē potest trāsserri viricidæ æor. n. vi-
 rū vocāt: pata autē occidere. Ferūtur post victoriam praelii ad
 thermodontē facti abuisse portātes tribus in nauibus quascūq;
 potuere ex amazonibus capere. Quibus illē in pelago insidiatē
 cunctos trucidauere. Sed cū naues haberēt incognitas: nec gu-
 bernaculo aut velis aut remis vti scirent: interfectis viris fere-
 bātur secundū tempestatē & ventum. Delataeq; sunt ad paludis
 mæotidis prærupta q̄ scytharū liberorū telluris sunt. Ibi e nauī-
 bus egressæ amazones ad loca habitata inter habētes quā pri-
 mā nocte sunt equos poliā diripiunt: cōscēdūtq; & obequātes

Lupi ex ho-
minibus.

Androphagi

Melanchleni

Budini.

Gelon' vrbs.

Trieterica.

Budini pedū-
culos cōedūt
Geloni.

Lutriae.

Castores.

Sauromatae.

Æorpata.

Amazones.

Strabo in .II.

geogr. & dio-

dorus in.3. q̄

de amazoni-

bus dicūtur

Ab historiae

veritate re-

mota & fabu-

losa esse tra-

dunt.

MELPOMENE

e scythis p̄das agunt Scythæ quid hoc rei esset: coniicere neq̄ bant: cū neq̄ vocem neq̄ vestē neq̄ gentē agnoscerent: admira bundi vnde venirēt: rati cūctos esse viros eiusdē ætatis. Sed cō missa cū eis pugna potiti cadauerib⁹ illarū ita deinū nouerūt fē minas esse. Itaq̄ cōsilio habito visum est eis nullo pacto post hac quāpiam illarū esse occidendū: sed ex se qui maxime iuue nes eissent ad eas mittendū eodē numero quo illas esse cōiecta bant. qui sua prope earū castra haberēt: & eandē quæ illæ face rent: si inuaderentur pugnarent. neu sup̄terfugerēt: vbi subsiste rent illæ: & ipsi proxime adcedentes castra ponerent. Hoc scy thæ idcirco decreuerunt quod̄ prolē ex illis suscipere cupiebāt Adulescentes qui missi sunt: mandata peregerunt. Quos vbi a mazones intellexerunt neutiquā ad se lædendas venisse valere sinebant. Quotidie tamen castra castris propius admovebātur: ne ipsi quidē adulescentes aliquid habebant quēadmodū ama zones præter arma & equos & eandē quā illæ viuebant venan do atq̄ prædando. Circa meridiem amazones solebant aut sin gulæ aut binæ separatim a reliquis ad ventrē leuandū longius vagari. Ea re scythæ cognita & ipsi itē faciūt. quorū cuidā vna illarum quæ soliuaga erat propinqua cē fuisset nō se auertit: sed de colloquendo deliberabat: nec adpellare poterat eū quo cum nō esset prius congressa: tamen manu significauit: vt ad eundē locū postridie rediret: adducto secū altero vt duo essent se quo q̄ alterā adducturā. Digressus ab ea adulescens hæc enarrat cæ teris: posteroq̄ die sociū secū dncēs ad locū præsto fuit ac repe rit amazonē expectantem sociam. Eius rei certiores facti reli qui adulescentes & ipsi seducūt cæteras. Post hæc cōmixtis ca stris pariter habitant: eā quisq̄ vxorē cū qua primū coierat ha bentes. Earū vocem cum ipsi discere non possent: ipforum illæ discebant. Et cum vtriq̄ inter conuenissent: viri ad amazones ita dixerunt. Nobis parentes sunt pariter & facultates. Proin de non agamus diutius hanc vitam: sed hinc digressi in homi num frequentia degamus. vbi nos habebimus alias vxores ne quāq̄ alias. Ad hæc illæ responderunt: Nos vero non possum⁹ vestris cum foeminis habitare quibus nō iidem qui nobis sunt mores. Nos. n. arcu tela excutimus: & iaculamur & equitamus muliebria opera indoctæ. Vestræ foeminæ nihil eorū q̄ recēsi mus: sed opera muliebria factitant: desidentes in plaustris non ad venationē atq̄ ad alia huiusmodi prodeūtes. Proinde non possum⁹ illis esse similes. Quod si vobis cordi est habere nos

Amazones
cum viris.

LIBER QVARTVS LXXXXIII

coninges & viros videri esse iustissimos. Itē ad parētes vestros & facultatū sortiti partē rursus redite, ita semoti ab illis habita bim⁹. Id ad probātes ita facere adulescentes: adceptaq; facultatum (q̄ ipsis cōtingebat) portione: rursus ad amazones redierūt. Ad quos illæ. Duplex (inquūt) met⁹ nos tenet in his locis habitādi: vnus q̄ nos parētibus vestris vos priuauim⁹. Alter q̄ terrā vestrā magnopere vastauim⁹. Sed quoniā dignamini nos habere vxores: hoc vna nobiscū agatis. Agedū proficiscamur e regione hac & tanai transmissio illic habitem⁹. Huic quoq; rei obteperauere adulescentes. Traiectoq; tanai & a tanai triū die rum orientē versus totidēq; a mæotide palude & aquilonē ita nere cōfecto peruenerunt ad eū locū: quem nūc incolūt: vbiq; subsederunt. Ideoq; prisca cōsuetudine viuēdi formēq; sauroz matorū vtrū. Venatū vna cū viris ac sine viris eunt equis insidentes atq; adeo in plūm eandē q̄ viri stolā ferūt. Sauromate putātur lingua scythica solœcizare. i. corrupte vti. q̄ eā ab initio nō probe didicere amazones. Quod ad cōiugia pertinet ita ab eis est institutū. Nulla virgo nubit priusq̄ aliquē hostiū intemerit. Ideoq; nō nullæ earū decedunt iā vetulæ anteq̄ nubāt q̄ legisatisfacere nequeāt. Ad harū igitur quas dixi gentiū coactos reges nūcii scytharū cū puenissent: certiores eos fecerunt plām vbi oīa q̄ sunt in interiore cōtinente in suā ditionē redegit. Faucibus bosphori ponte iunctis in ceteriorē traieisse cōtinentē. Subactisq; illic thracibus flumiū istrū iunxisse animo hęc oīa i sua redigēdi pte. Proinde vos (inquunt) nolite villo pacto de medio cedere linētes ad pncipiē nos deuenire: sed idē sentētes obuiā eam⁹ iuadēti: Qd̄ nisi facitis nos in vltimū discrimē adducti aut regionē deferem⁹: aut manētes deditiōē faciem⁹. Quid .n. cladē subeam⁹ nolētib; vobis auxilio nobis eē. q̄q̄ nō cōmodi⁹ ageť vobiscū aduersus quos nō min⁹ venit peris q̄ adueri⁹ nos neq; nos subegisse cōtētis a vobis abstinebit: Cuius rei magnū hic adcipite documētū q̄ si nobis solis isferret ille bellū aio superioris seruitutis vlciscēdo. debebat a ceteris hostib⁹ abstinere: & sic i nostrā cedere regionē ostēdēs oib⁹ se aduersū alios ire. At nūc vbi primū traiecit i hęc cōtinentē vt q̄sq; i bi occurrit pccat cēteros veluti thraces & nobis cōfines getas suo subiectos imperio habet. Hęc cū scythiæ denūciassent ii q̄ nationibus venerant reges deliberabant: sed discordes eorum erant sententiæ. Nam geloni quidem & budini & sauroz matorū concordia animo receperunt se scythiis auxilio futuros,

Amazonum
locus.
Solœcizat.
Amazonum
nuptiæ.

MELPOMENE

Iniuriā nō i-
ferētibus nō
eē inferēdā.

Scopasis.

Idanthyrus
Taxacis.

Agathyrsus autē & Neurus & Androphagus & taurorū melā-
chlānorūq; reges ita scythis respōderunt. Si vos iniuria infe-
renda ac laceſſendo bello priores nō fuissetis: recte videremini
prēcari q̄ precamini: & nos vestris precibus morē gerētes idem
q; vos ageremus. Nunc sine nobis illorum terram ingressi vos
imperitalis persis: quoad deus vobis indulsit: & illi quandoq;
dem eos idē deus in vos excitat: vicem vobis reddunt. At nos
neq; tunc quicq; intulimus iniuriæ his viris: neq; nunc quicq; co-
nabimur priores inferre. Quod si hic nostrā regionē inuasert:
& prior iniuriam fecerit: nos haud quāq; tolerabimus. Id donec
cernamus apud nosmet ipsos manebimus. Neq; n. in nos veni-
re persæ videntur: sed in eos qui fuerant auctores iniuriæ. Scy-
thæ vbi hæc relata audiere: statuerunt nullam sibi pugnam recta
atq; ex aperto cōferendam: quando ipsis isti ad societatem non
adcedebant. Itaq; digressi clam ac lōgius p̄gressi puteos quos
ipsi offenderant. ac fontes abstruunt. bifariāq; diuisi herbam e
regione attrunt. Ex ad vnam a partibus vbi regnabat Scopasis
iubent saurوماتas pergere: qui se subducerent si eo persa decli-
naret fugientes recta ad flumē Tanaim secundū mæonidē iudā
persam abscedentem intradendo persequerentur. Hæc erat vna
pars regni ordinata ad hanc viam quemadmodū dictum est.
Reliquarum duarum vnā cui imperabat rex Idāthyrsus q̄ ma-
gna est & tertiā in qua regnabat Taxacis in vnū coeuntes. Ad-
cedentibus Gelonis atq; Budinis iubent hos vno die p̄gressos
exercitum persarum seducere hostē laceſſendo: & ea quæ decre-
uissent exequendo: & ante omnia hostē seducere in agros illorū:
qui societatem ipsorū habuissent: vt eos si minus volētes bellū
aduersus persas susciperent: certe multos redderent istis hostes
Deinde in suam terram desistere & tēptare siquid ipsis tēptā-
dum esse videatur ac libeat. Hæc vbi decreuere scythæ copiis
Darii ex occulto occurrebant p̄stantissimis equitum p̄cursori-
bus missis. Carros autē in quibus eorum filii vxoresq; omnes
degunt vna cum pecoribus p̄terq; ad victum suppetentibus p̄-
miscrant dato suis mandato: vt semper aquilonē versus tēde-
rent. Hoc cum præparassent scythæ eorum emissari posteaq; cō-
pererunt persas ab istro trium fere dierū & ante se vnus diei iti-
nere abesse: positis castris germīna terræ vastant. Persæ vbi scy-
tharum equitatus in cōspectū se dedit: eum insequi maturant a
via sese semper subducentē & cū ad vnam partium ventum est
aurorā versus & tanaim: & scythis tēdētibus & in sequētibus.

persis: scythæ tanaim traiciunt: eo & persæ traiecit illos in sequitur donec peragrata sauro matû plaga perueniunt in budinorum. Quâdiu persæ fuerunt in scythica ac sauro matide regionem: nihil ei detrimenti inferre potuerunt utpote vastæ. Vbi vero budinica ingressi sunt: ibi nocti lignea moenia a budinis deserta & omnibus rebus vacua incenderunt. His actis ipso itinere ire porro tendunt: dum eam regionem peruagati in vastam solitudinem deueniunt. Hæc solitudo a nemine hominum colitur posita supra budinorum regionem septem dierum itineris magnitudine: ultra quam thyssagetæ incolunt: a quibus quattuor ingentes amnes per mæteos fluunt: & in paludem nomine Mæotim se insinuant: quibus hæc sunt indita nomina: Lycus: Hoarus: Tanais: Syrges. Darius ut ad solitudinem peruenit cursu omisso copias super fluuium hoarum locauit. Post hæc octo urbes easque ingentes condidit pari inter se spacio distantes sexagenorum fere stadiorum: quarum ad meam usque memoriam adhuc ruinæ extabant. Dum in his Darius occupatur. interim scythæ quos ille insequabatur circuitis locis superioribus reuerterentur in scythiam. Quibus e conspectu omnino semotis nec se amplius exhibentibus. ita Darius urbibus illis relictis dimidiatis cœuertit iter ad occasum: ratus & hos esse cunctos scythas & ad occasum fugere. Proinde cum exercitu maturas ire in scythiam. eo deuenit ubi in duas scytharum indicit partes. Hos nactus insequabatur unius diei spatio nunquam intermittens subterfugientes. Subterfugebant autem de industria in terram eorum qui societatem ipsorum respuerant & primum in melanchlænonem. Quos cum perturbassent tam persæ quam scythæ eorum terram ingressi: scythæ in loca androphagorum persas adducunt. Perturbatis autem androphagis hostem in neuridem ducunt. Neuris quoque consternatis tendunt subterfugiendo ire ad Agathyrsos. Agathyrsi cernentes fugari finitimos a scythis ac perturbatos: priusquam a scythis ager ipsorum inuaderetur: missi caduceatore scythis ingressu suorum finium prohibent predicantes si conaretur inuadere agrum suum: cum eis primum se prelium commissuros. Hoc interminati Agathyrsi in fines percurrunt animo arcendi ingredi volentes. At Melanchlæni & Androphagi & Neurii inuadentibus persis una cum scythis neque virum neque minarum memores: sed timore perculsi fugam capefferunt: aquilonem versus ac solitudinem. Scythæ partim ad Agathyrsos iam non recusantes societatem se conferebant partim e neuride regione in suas persas peribant. Id cum diu facitaretur: neque desisteretur. Darius ad Idæathyrsum scytharum Regem missi equite inquit. Virorum demo-

Thyssagetæ.
Mætei.
Lycus.
Hoarus.
Tanais.
Syrges.

Scite dicit
Plinius scds
in. 6. cap. 17.
non in alia pte
quam scythica
scriptoris maiorē hñe incōstantiam.

Neuri.

Idæathyrsus
rex.

MELPOMENE

nie idest beate quid assidue fugam facis cum liceat tibi horum
facere alterutrum. Si tibi videris idoneus ad desistendum nego-
ciis meis: siste discursum: ac p[er]stans mecum Fac p[re]lium. Sin agno-
scis te inparem esse: sic quoque siste cursum: & hero tuo munera
offerens terram atque aquam: in colloquium veni. Ad hæc Scytharum
rex Idanthyrus ita respondit. Sic res meæ habent (o p[er]sa) ut neque
vilius mortalius ego metuens antefugerim: neque nunc fugiam te neque
quicquam faciam diuersum nunc atque in pace facere consueueram. Quid autem
non protinus tecum in eo p[re]lium: huius rei te certior et faciam. Nobis
neque oppida sunt neque agri culti: quorum vel amittendorum vel va-
standorum metu properemus vobiscum conferere pugnam: ad quam si op-
pus est continuo deuenire sunt paterna sepulchra: quæ age dum inue-
neritis temptate labefactare: & tunc intelligetis pugnaturo vobiscum
simus pro sepulchris nec ne: prius autem nisi nos ratio traxe-
rit: tecum p[re]lium non conferemus. Hactenus quod ad pacem pertinet. di-
ctum sit. Quid autem ad cætera ego solos mihi heros arbitror loue p[er]-
genitoris meum & Iulium Scytharum regnum. Tibi autem pro terra & aqua
quæ dono poscis mittam quod decet ad te venire dona: pro eo quod he-
rum te meum esse dixisti iubeo te flere. Hoc a Scythiis responsum est:
quod caduceator reuersus Dario renunciauit. Scytharum reges audi-
to nomine seruitutis indignatione p[er]fusi partem illam quæ cum
sauromatis ordinata erat: cui præerat Scopasius mittunt ad collo-
quendum cum Ionibus qui Istrum potestatem iunctum adseruabant. At persæ non
amplius sibi vagandum esse statuerunt: ut hospitibus qui ipsorum
comestum eripiebant insidias tenderent distributis qui aduersus e-
reptores frumentariæ rei iussa exequerentur. Enimvero equitatus
Scytharum semper in fugam vertebat equitatum persarum: sed fugientes
incidendo in peditatum ab eo defensiabantur. Ita Scythæ summoto
equitatu: hostili tamen metu peditatum abscedebant: & nihilo minus
noctibus quoque incursiones faciebant. Aduerius quos quid da-
rianis auxilio fuerit referam res in primis admirabilis asinorum ac
mulorum spes. Nam (ut superius a me demonstratum est) nullus in
terra scythica neque asinus neque mulus gignitur: ac ne ullus quidem
visitur propter frigora. Itaque rudiores asini perturbabant Scythæ equos
& cum Scythæ sæpenumero persas adoriretur: eorum equi exaudita
asinorum voce consternati auerterantur: arreptis auribus stupefacti
utpote insolentia tum vocis: quam prius non audissent: tum formæ
quam nunquam inspersissent. Atque hoc quidem paululum quiddam momens
ad bellum adferebat. Cæterum Scythæ ubi animaduertit persas
tumultuantes quo diutius in Scythia illi commorarentur: & com-

Idanthyrus
ad Darium.

Idanthyrus
suum p[er]genito-
rem vocat Io-
nem.

Scopasius.

Scytharum
equitatus.

Asinus.
Mulus.

Vehemens a-
pud Scythas
frigus.

LIBER QVARTVS LXXXXVI

morantes ad omniū necessariū rerum inopiā redigerentur: faciendū ita sibi putarunt: vt pecoribus suis vna cum pastoribus relictis in aliū ipsi abscederent locum. Persæ illuc se cōferentes excipiebant pecora. Quo facto cū sæpius idē tentarent ad vltimū Darius inopia rerū laborauit. id reges scytharū intellegentes mittūt ad eum cū muneribus caduceatorē aue mure rana: & quinque sagittis. Persæ eum qui munera ferebat: percontabātur quid illa significarent. Ille negare sibi aliud esse mandatum nisi cum illa tradidisset celerrime rediret. iubere tamē ipsos persas si solertes forent interpretari quid sibi dona vellent. Hoc cum audissent persæ cōsultabant. Et Darii quidē sentētia erat scythas seipso ei donare & terram atq; aquam hac ratione coniectans quod mus quidē in terra gignatur: & eodē quo homines videret. Rana autē in aquis nascatur. Auis vero sit equo adsimilis. Sagittis dandis quod seipso tradere videantur. in hanc sententiam Darius dona interpretabatur. At Gobryes vnus e septem qui magos sustulerunt: hoc dicere dona coniectabat. O persæ nisi effecti vt aues subuoletis in cœlum: aut mures subeatis terram: aut ranæ infiliatis in paludes: non remeabitis vnde venistis his sagittis confecti. Et persæ quidem munera interpretabantur. At vna pars scytharū cui datū ante erat negociū meotidis paludis custodiendæ: tunc autem cū ionibus qui ad instruerant colloquēdi: vbi ad pontē venit: ita verba fecit. Viri iones libertatē vobis adferentes venimus si mō nos exaudire volueritis. Adcepimus. n. Darium vobis precepisse: vt ad sexaginta dūtaxat dies custodiā pōtis ageritis: & nisi intra id tēpus ipse nō adforet: domū abiretis. itaq; si id feceritis & apud illū & apud nos culpā deuiteritis. Proinde cū ad p̄scurā diē p̄mā feritis: iā licet abscedatis. Hæc se facturos recipiētibus ionibus scythæ rapti retro abiēre. At ceteri scythæ post missa Dario dona cū peditatū ac equitatu aduersus persas in acie instructi steterūt tāq; cōfiscari. Cū inter illos in mediū prosiliit: quē vt q̄q; vidit inseqbāt. Perturbatis scythis ac vociferantibus sciscitabāt Darius vnde hostiū tumultus existeret: & cū audisset illos lepore insectari: inquit ad eos persas cū quibus cætera colloqui cōsueerat. Hi viri vidētur mihi magno nos hī cōtemptui: & nūc Gobryes recte dixisse de scythicis donis: quo magis cū mihi quoq; ipsi res ita se habere videantur: bono consilio est opus vt tutus nobis eo vñ venimus sit receptus. Ad hæc Gobryes equidē inquit o rex horum ego virorum inopiā videbar mihi fere fama

Scythæ munera ad Darium: Auis: Rana: Mus: & Sagittæ quinque.

Gobryes.

Scythæ munera interpretatio.

Scythæ lepore insectantes.

MELPOMENE

habere cognitā: sed vbi adueni euidentius intellexi. Animaduertens eos habere nos ludibrio. Proinde mihi videtur cū prium nox aduenerit incēsis e more ignib⁹ & aliis q̄ cōsueuerūt fieri actis imbecillissimis quibusq; militū ad hostē fallendū relictis asinisq; omnibus adligatis abeundū priusq̄ aut ad istrum recta pergant scythæ ad pontē soluendū: aut ionibus soluere libeat: quod nobis factū facile erit. hoc gobryes cōsiliū dabat. Cui adsentiens Darius vbi nox adfuit: reliquit in castris viros languore p̄ditos: & eos quorum amissio minimi facienda esset: nec non omnes asinos adligatos asinos quidē vt vocē ederent infirmos autē hoies hoc titulo vt dū ipse cū flore copiarū adiretur hostē: isti interea castra tutarentur. Hæc persuadēs his q̄ relinquebātur. Darius ad cēsis ignibus q̄ maturrime ad istrū cōtendit: asini quod multitudine destituti essent: eo magis tude-
re. Quos audiētes scythæ credere omnino perfas in eis dē permanere castris. Verū vbi illuxit ii qui relictī erant cognito se p̄ditos esse a dario manus extendere ad scythas & q̄ cōtigerāt re ferre. His illi auditis repēte retractis duab⁹ scytharū partibus & vna sauomatarū budinisq; ac gelonis p̄sas recta ad istrū via p̄sequuntur vt pote plerisq; pedites & itinera nescientes ea præsertim quæ diuortia habebāt: ipsi equites & cōpendia viarū sciētes. Sed cū vtriq; ab alteris aberrarent: multo priores ad pōtem scythæ peruenire q̄ perfas. Ibi cognito se p̄uertisse perfas ita ad ionas qui in nauibus erant verba fecerunt. Viri ionas cū diētū numerus iam pertransierit: iniuri estis qui adhuc permaneatis: sed quoniā hactenus timore mansistis: nunc soluite q̄ celestime traiectum: atq; abite hospites liberiq; diis pariter ac scythis gratiā habētes. Nā eum qui antea dominus vester erat ita tractabimus: vt aduersus nullū mortaliū sit facturus expeditio-
nem. de hac re consultantibus ionibus Milciadis quidē atheniensis ducis & chersonensīū qui sunt in hellesponto tyranni sententia erat scythis obtemperandū esse: & ionā seruitute liberandā: at histiæ milesi diuersa: q̄ diceret nūc quidē eos suæ quēq; vrbis tyrannos esse ob Dariū. Potentia vero darii sublataneq; se milesi: neq; aliū quēq; vsq; præesse posse. Fore enim vt singulæ ciuitates popularē statū q̄ tyrannicū mallerent: Hanc sententiā cū dixisset Histiaeus: omnes cōfestim qui milciadi adsensī fuerant in eam transierunt. Fuere autem qui disceptauerūt dūtaxat alicuius apud regē existimationis hellespontinorū gadam tyranni Daphnis abidenus & Hippodus lāplacenus: & te

Asini darii in castris.

Strabo in septimo aliā fuisse huiusmodi fugæ causam tradit.

Milciades. Chersonenses

Histiæus.

LIBER QVARTVS LXXXXVII

rophantus parienus: & Metrodorus proconesus & Aristagoras cizyenus & Ariston byzantius: & isti quidē ex hellespōto: ab Ionia aut Stractis Chius & Aeaces samius: & Laodanis phocensis: & Histiaeus milesius: cuius sententia praelata est sententiae Milciadae. Acolum vero vnus adfuit qui esset auctoritatis Aristagoras cymaeus. Hi postea q̄ Histiaei probauere sententiā: hoc sibi agendū dicendūq; censuerunt: vt pontē quidem ab vltēri ore ipsa eatenus soluerent: vt extra sagittae factū essent: ne nihil facere viderē cū tamē nihil facerent: ne ve scythae vim adferre tentarent: & istrū pōte transire: sed soluentes illinc pontem quasi oia ad votū scytharū facerent. Hoc sententiae Histiaei addendū cū decreuissent ita p̄ vniuersis ad scythas Histiae⁹ verba fecit. Viri scythae iocundā nobis rem adtulistis & oportune instatis. Atq; vt vos nobis probe viā ostēdistis: ita nos vobis obsequenter obtrēperabimus. Vt. n. cernitis traiectū relidimus ad habituri omnē diligentia cupiditate adsequēdā libertatis. Ceterū dū nos hāc dissoluimus: Interea vos illos inquirere tēpus admonet & inuētos tam vestro q̄ nostro noie ita viciſci vt merentur. Scythae Ionib⁹ iterū fidē habentes tāq̄ vera elocutis: ad ingrēdos p̄sas reuerterūt atq; ab omni illorū itinere aberrarūt: ipsi sibi huius rei causa q̄ pabula equorū illis in locis corruperāt: fontesq; obstruxerāt: quod nihil fecissent facile si voluissēt persas inuēturi nūc ita faciēdo vīsi sibi sunt optime cōsuluissē ob q̄ tñ eos res frustrata est. Quippe in sua regione eā partē cōsectātes in q̄ Cibaria equis atq; aquae forent hostē indagabant: rati illū eadē parte fugam intēdisse. at ille obseruato quod pri⁹ tenuerat itinere abierat atq; ita quoq; aegre traiectus reperit locū: & cū noctu puenisset nactus pontē solutū animo prius cōcidit: veritus ne se relicto iōnes abissent. Erat apud dariū aegyptius quidā omniū hominū vocalissimus. Hūc Darius supra ripā istrī positū iubet inclamare histiaēū milesiū Histiaeus eū sepi⁹ inclamantē: ad primā tamē inclamationē exaudiēs: oēs naues admouit: & ad traiciēdū exercitū pontē iūxit. Atq; hūc in modū persae profugerūt: quos indagantes scythae iterum aberrauerunt & ob id Iones tāq̄ non liberos sed pessimos & ignauissimos omniū hominū iudicāt deq; eis tāq̄ de seruis loquētes mācipia dños amātia eē aiūt & insectatione dignissimos. Hāc in Iones scythae probra iaciūt. Darius p̄ thraciā iter faciēs sestum cheronnesi puenit atq; illinc astrā nauibus ipse trāsiuit relicto in Europa exercitus duce Megabyzo viro persae: cui Darius aliqu

Histiaei ad
scythas o-
ratio.

Vocalissimus
quidā aegy-
ptius.

Iones ab scy-
this hominū
ignauissimi
dicuntur.
Sestus.
Megabyzus.

MELPOMENE

Strabo in. 7.
Chalcedoni-
os ab Apol-
linē (cū ora-
culū Byzāti
consulerent)
cæcos fuisse
vocatos mul-
to ante Me-
gabyzum tē-
pore tradit.

hunc honorē habuit: vt hoc verbū inter persas diceret. cū esset
esurus mala punica: simul ac primū malū aperuit interrogatus
a fratre Artabano nūq̃ tantū hominē sibi optaret q̃tū illic esset
aciō. respondit se p̃ceptare tot sibi esse Megabyzos q̃ grēciā
subditam. His verbis apud persas hominē honorauit: quem tūc
p̃torem reliquit cū octoginta milibus militum: Megabyzus
autē hic immortalē sui memoriā apud hellepontios reliquit.
hoc dicto q̃ cum apud byzantiū agens audisset chalcedonios
decem & septē annis ante byzancios vr̃bem condidisse inquit
chalcedonios eo tēpore cæcos fuisse: qui cū pulchrior adesset
locus ad vr̃bē condendā nequaq̃ turpiorē elegissēt nisi cæci fu-
issent. hic igitur Megabyzus in hellepontia plaga pro p̃tore
relictus: eos qui diuersarum a medis partium erant subigebat:
& iste quidem talia agebat.

Er idē aut tēpus alia ingens aduersus pœnos exti-
tit expeditio ob eā quā ego cōmemorabo cām his
prius expositis. argonautarū posterī cum a pelāgis
qui fœminas atheniensū & ex Brayrone p̃dati sunt
essent eiekti a lenno lacedæmonē nauigauerunt. cō-
sidentesq̃ apud taygetū ignes ascenderunt: quos lacedæmo-
nii cum aspexissent: nunciū misere sciscitātū quinam: & vnde
essent. Illi nuncio sciscitanti respōderunt se minyas esse ab his
heroiibus oriundos: qui in argo nauigassent: quicq̃ cum lennum
adpulsissent illic eos procreassent. Hāc orationē stirpis minya-
rum cum audissent lacedæmonii misso iterum nūcio sciscitātū
quid sibi velit ipsorū aduentus atq̃ ignis adeensio. Illi vero se
respōdent a pelāgis eiektos redire ad parentes. æquissimū. n.
id factū esse orareq̃ vt sibi liceret vna cum eis habitare: tum bo-
norū tum agrorum participes. Eos recipere in ea quæ ipsi vel-
lent lacedæmonii placuit cū ob alia ad hoc faciendū inductis
tū p̃cipue q̃ tyndaridæ Castor & Pollux in argo nauigauerant
receptos minyas & agris imp̃tierūt: & in tribus cooptarūt. Ibī
cōfestim in alios ablocatis quas in lēno duxerant vxoribus ma-
trimonia cōtraxerūt. Lōgo de inde interiecto tēpore statim ela-
ta superbia cū alia flagitiosa p̃petrarunt: tū regnū adfētarunt.
quo nomine eos lacedæmonii morte mulctandos cū cēuissent
cōp̃hēsos in carcerē cōiecerūt. Quoscūq̃ lacedæmonii morte
plectēdos cēsent eos noctu plectūt: interdū neminē. Cū vero
essent in illos animaduersuri: exorati sunt ab eorū vxoribus q̃
ciues erant & primorū spartanorū filæ veniā ingrediendi car-

Minyæ rece-
pti a lacedæ-
moniiis.

Castor.
Pollux.

Lacedæmo-
nū supplicia
nocturna.

cerē & cū suo cuiusq; viro colloquēdi nullū in illis dolū esse suspicātes. Horū pmissū Minyarū vxores ingressæ carcere omni veste q̄ gestabāt viris tradita illorū vestē illæ sumpserūt. Ita Minyarū muliebri veste amicti veluti mulieres e carcere prodierunt rursusq; apud Taygetū cōsederunt: hac eadē tempestate Theras Anthelionis filius. Thisamei nepos. Thersandri pronepos. Polynicis abnepos missus ē in coloniā Lacedæmonis genere cadmeo auuūculus Aristodemi filiorū Eurysthenis & Prochis (quorum pupilli essent) tutelā gerebat regni spartani. Adultis mox pupillis ac recepto imperio Theras ita grauitur tulit sibi ab aliis imperari: quoniam imperium degustasset: vt negaret se lacedæmone moraturum: sed ad cognatos nauigaturū. Erant autē in insula quæ nūc Thera quōdā Calista vocabatur viri phœnices a Mēbliare Pœcilis filio oriūdi. Cadmus. n. Agenoris Europā q̄ritans in insula q̄ nūc Thera vocatur adpulsus cū esset: siue regionis amore captus: siue qua alia volūtate reliq̄t illic cū alios quosdā phœnices. tū Mēbliarē cōsanguineū suū. Isti ante aduentū Therae lacedæmone octo ætatibus hominū insulā (q̄ Calista. i. pulcherrima vocabat̄) incoluerūt. ad quos theras cū multitudine tribulium missus est: nequāq; ad illa eiicēdos: sed ad vnā habitandū. & ad insulā valde frequētandā. Postea vero q̄ Minyas e carcere elapsos & apud Taygetū cōsidentes Lacedæmonii tñ necare statuerāt Theras necē eorū deprecabāt recipiēs se illos ex ea regione abducturū & huic postulato lacedæmoniis assentiētibus cū tribus biremibus ad posteros Membliaris nauigauit ducēs secū non vniuersos Minyas sed paucos: quos in sex partes distribuerūt: & totidē illic opida cōdiderūt Lepreū. Matistū. Thyrax. Pyrgū. Epiū. Nudiū: quorū plana Helei memoria mea deleuerūt. Insulæ autē a cōditore thera nomē est inditū. hic filio q̄ negaret se nauigaturū cū eo relinq̄ ergo (inq̄t) ouē lupi s. Ex quo dicto nomē adulescēti impositu est. Oilycus. i. ouis lupus. & id nomē alteri p̄ualuit. Oilyco natus est fili⁹ Aegeus: a quo vocātur ægidæ in sparta ingēs tribus. Ex hac tribu viri cū sibi nō permanerēt filii ex Erinyum oraculo delubrum Laio & Oedipodē extruxerūt: quod postea apud eos Therēos mansit: qui ex his viri procreati fuere. Hacten⁹ lacedæmonii cū Theræis consentiunt: quod deinceps extitit soli Theræi factū hoc modo esse memorāt. Grinus Efani filius ab hoc Thera oriundus cum esset Theræ insulæ rex cōtulit se Delphos ducens ex vrbe solennes hostias cum aliis cum ciuib⁹ comitantibus

Minyē ab vxoribus liberati.

Valer⁹ Max. in .4. lib. ca. .6. & Strabo in .8. li. & .13. Theras.

Thisamennus Thersandrus Polynices, Thera.

Calista. Callimachi a carmina

Nomine Calisto primum sed postmo- do Thera Di- & fuit tellus vrbis origo meæ.

Membliaras Cadmus.

Lepreum.

Matistum,

Thyrax.

Pyrgus.

Epium

Nudium,

Thera.

Oilycus.

Aegeus.

Aepidæ.

Laii delubrum

Oedipodæ

delubrum,

Grinus,

MELPOMENE

Grinus Rex. tū vero Batto: qui erat e genere Polymnestei apud mynias gratiosus Consulenti Grino therazorū regi de aliis rebus. Pythia respōdit vt urbem in aphrica cōderet. Cui vicissim iste equidem inquit. Ego o princeps senior sum & grauis ad moliendum. tu vero quēpiā horū iube ista facere: simul hæc dicēs Battū ondebāt. Hæc hæctenus tūc vbi reuersi sunt p nihilo habuere respōsum: neq; vbi terrarū aphrica esset gnari: neq; ex incerto oraculo coloniā mittere audientes. Septē post hæc annos in therā cū nō pluisset: & oēs (pter vnam) arbores exaruiscent: cōsulētibus theræis pythiā: fūdit mittēdā in africā esse coloniā. Illi quoniā nullū malū remediū erat: mittūt in cretā nūcios inuestigatū: si qs aut indigenarū aut aduenarū illic esset: qui in africā nauigassent. Nūciū cū cretā perrassent: & ad urbē Itamū puenissent: in ea cōtraxerūt cū purpurario quodā: cui nomen erat Corobio. Is agebat se ventis abreptū in africā adplicuisse: & ad plateam insulā ap hricę. Hūc nūciū mercede inductū in therā duxerunt. Verū nō multi ad rem explorandā ex therā initio profecti sunt duce ipso Corobio: quo in ea insula relicto cū aliquot mēsum cibariis ipsi q̄ celerrime reuerterunt ad cæteris de insula renūciandū. Quibus vltra p̄stitutū tēpus redire differētibus omnia Corobio deficiebant. Sed adpulsā eo nauis samia: q̄ ab ægypto redibat. cui⁹ gubernator erat Colæus: samii omni re gesta a Corobio audita in añū hominū cibaria reliq̄rūt. Ipsi ex hac insula cū soluisent ægyptū optātes vēto subfolano abrepti ferebant. nec intermittēte flatu herculeas trāsuecti colūnas puenerunt in Tartesum pōpā ferētes ad rē diuinā. Erat ea tempestate id emporiū. i. nundinæ intemeratum adeo vt inde reuertentes isti ex mercibus questū maximū fecerint: inter omnes quos nouimus græcos dūtaxat post Sostratē Laodamantis: cū quo nemo possit cōtendere. Ex hoc questu samii decima. i. sex talēus selecta fecerūt ahenum ad exemplū crateris argolici gryphinis capitibus in circuitu altrinsecus obuerfis: & in templo lunonis collocarunt sustinētibus illud tribus colossis. i. humanis simulacris septenum cubitorum genu nixis: & hoc primū factū ingens amicitia Cyrenæis Theræisq; cum samiiis contracta est. Theræi vbi relicto in insula corobio ad therā reuersi renunciarunt esse illis insulā e regione aphricæ sitam. placuit theræis vt e singulis opidis: q̄ septē erant viri mitterent fratribus inter se sortitis qs potius mitteretur duce eorū rege Batto: ita duas biremes in plateam miserūt. hæc theræi memorant. Cætera iam theræis cum

LIBER QVARTVS LXXXXIX

Cyreneis cōstant. Nā q̄ ad Battū pertinet. Cyrānei nequaq̄ cū Battus. thergis cōsentiunt. sic. n. narrant. Est in creta opidum axus: in Axus. quo fuit Etearchus rex. Hic amissa vxore induxit filię nomine Etearchus. Phronimā nouercā q̄ domū ingressa (vt erat ita re ipsa) se nouercam p̄stitit: cū ledendo atq; oē genus iniuriarū excogitādo eū ad extremū impudicitū impingendo. idq; ita rē habere viro persuasit. Iste ab vxore deceptus rē de filia nefariā cōmētus est. Phronima. Erat in axo, negociator qdā therāus nomine Thēmison. Hūc Thēmison. in familiaritatē adceptū Etearchus adiurat vt q̄ rē oraretur in ea se ministrū p̄beret. Vbi hominē iureiurando adēgit adductā ei tradidit filiā suam: iubens vt eā abductā in mari demergeret. Themison ancipiti animo inter nefas operis & hospitii p̄fidia ita sibi faciendū putauit. Adcepta puella mare ingressus cū in alto fuit vt iureiurādo Etearchi satisfaceret reuincta funibus puellā demisit in pelagus: ea deniq; retracta therā puenit. Ibi Polymnestus. lymnest' vir inter thergos spectatus in concubinatū Phronimā adcepit: ex q̄ interiecto tēpore natus est ei filius sono vocis exili ac balbutienti: cui nomē impositū est Battus: vt Therāi & Cyrenēi aiūt. Vt āt ego sentio aliud aliqd: sed eū cognominatū Battū postq̄ in africā abiit: cū pp̄ oraculū apud delphos sibi reditū eū pp̄ honorē quē adsecutus est. Battū. n. poeni regē adpellant. & ob id reor pythiam lingua punica q̄ nouerat cū oraculū reddidit vocasse Battum: q̄ futurus rex esset in africa. hic vbi in virilem adoleuit ætatem delphos adiit ob linguę vitium. Cui cōsulenti pythia respondit. Battus cur. Batte venis vocis causa dux te iubet ire. Hūc Battum. Lanigeram in lybien habitatum phoebus Apollo. Callimachus elegiogra- Ad hæc Battus sic vicissim inq̄. O princeps ego ad te veni gratia cōsulendi de voce: tu de aliis mihi r̄ndes: q̄ nequeūt fieri lūbēs migrare in africā q̄ copia q̄ ue manu. Hæc loquēs nō p̄uasit illi vt alia r̄nderet: sed eadē q̄ prius r̄ndēte Pythia illinc digressus abiit in therā. Mox deinde cū & huic ipsi & ceteris thergis male cōtingeret: nec mali eā dephēderetur. ob hæc mittūt delphos sciscitatū. qbus cū r̄ndisset Pythia melius cū ipsi acutū irisi cyrenē in africa cōderēt cū Batto miserūt therāi Battum cū duabus biremibus. Isti africā p̄fecti: qñquidē nō aliud hēbāt qd̄ agerēt: retro ad therā se receperūt. sed eos therāi arceētes adcessu terræ repellebāt ac rursus reuerti iubebāt. Ita necessitate adacti remenso iterū mari cōdiderunt opidū in insula africæ adiacenti noie. vt prius dictū est: platea: q̄ fertur par esse Platea op.

MELPOMENE

cyrenæis magnitudine. hâc biēnio incolētib⁹ cū nihilo meli⁹ se
cū ageret vno e suis relicto. cæteri delphos nauigarūt ad oracu
lū cōsulēdū. Eo postq̄ venerū sciscitātib⁹ qđ ita fecū in aphricā
profecis nihil tñ melius ageretur. Pythia respōdit his verbis.
Lanigerę libyes scis q̄ nec adiueris vrbem.

Me melius tuum ego ingeniū mirabor euntis.

His auditis: ii qui cū batto erant rursus redierunt. Neq; in. si.
nebat eos de⁹ alio migrare priuſq̄ in aphricā cōcesſent. Reſer
ſi ad inſulā recepto quē reliquerant incoluerunt locū in aphri
ca e regione inſulæ nomine ariſtū amoeniſſimis collibus vtrin
q; concludum: & vtrinq; ſumine pterlabēte. Hūc locū ſex ānis
cū incoluiſſent: Septimo deferendū putauerunt ad monitu pœ
norū vt in meliorē tranſirent. Ita illinc eos pœni veſperū ver
ſus & ad locorū ſpecioſiſſimū abduxerunt & quidē noctu: ne
græci interdū faciētes inter diurnū ſpatiū metiendo animad
uerterent Eſt autē huic loco nomen irasta: Eos vbi ad fontē q
apolliniſ eſſe fertur duxerunt inqunt. Viri græci hic vobis in
colere cōmodū eſt: vbi cœlū vocaliter ſonat. Sub Batto igitur
(qui condidit zoā & annos quadraginta regnauit: & ſub eius
filio arceſilao: q̄ regnauit ānos ſexdecim) cyrenæi habitauerūt
tot oīo quot in coloniā initio miſſi fuerāt. Sub tertio autē batto
(q̄ felix ē adpellat⁹) cūctos græcos ad nauigādū in aphricā cū
cyrenęis habitātū iduxit pythia. Nā adceſſebāt eos cyrenęi ad
agri partitionē. Induxit autē hęc verba respōdens.

Senior in libyen qſq; peruenerit almam.

Discernendi agri mox hūc ad firmo pigebit.

Cum ergo ingens multitudo cyrenam ſe contuliſſet: finitiſmo
rū penorū agros vaſtabat: atq; inter ſe partiebātur. At illi eorū
q̄ rex noīe addricaneas agris exuti a cyrenęis miſſis in egyptū
quibuſdā ſeſe dederūt aprii egyptioꝝ regi: iſte cōparatū grā
dē egyptioꝝ exercitū miſit aduerſus cyrenas. Cyrenæi inſtru
cta apud irasta locū & ad fontē theſtin acie cū egyptiis cōfluxe
runt: eoſq; ſuperauerūt vtpote in expertos ātea atq; contēpto
res græcoꝝ: adeoq; pſligarūt: vt pauci ex eis in egyptū redirēt
Qua de re egyptiis ſuccelentes aprii ab eo deſciuerunt. Huius
Batti filius extitit arceſilaus q̄ regnū adeptus inter inītra cū fra
tribus ſuis ſeditiones exercuit: donec illi relicto eo in aliū afri
cę locū migrauerūt: vbi cōtracti vrbē hāc cōdiderūt: q̄ vt tunc
barca nūc adpellat. Et iter cōdendū pœnos ſolicitabāt ad deſi
ciēdū a Cyrenęis Arceſila⁹ tñ ſuis deſectorib⁹: q̄ eoꝝ receptoꝝ

Irasta.
Apollinis
fons.
zoa.
Arceſilaus.

Addricaneas
Apries rex.

Theſtis fons

Arceſilaus.

Barca op.

Ab^o bellū intulit quē reformidātes pœni fugā ad oriētales por-
 nos intēderūt. Sed fugiētib^{us} arcelila^o eo vsq^{ue} intulit iſequēdo
 dū ad leuconē africæ pueniret & pœnis videreſ oportunus ad
 inuadēdū. Itaq^{ue} cōgreſſi eo pœni adeo ſupanere cyrenſos: vt
 ex illis ſeptē milia ceciderint. Poſt hāc cladē arcelilau^o egro-
 tantem epoto medicamēto frater ſuus learch^o ſtrāgulauit: Sed
 eū dolo vxor Arcelilai interfecit noie Erixo: Arcelilao ſucceſ-
 ſit in regno battus pedib^{us} nō valēs: ſed claudus cyrenæ: ob ad-
 ceptā calamitatē delphos miſerūt p quosdā interrogatū quam
 rōnē ineūtes pclarillime habitaret. huſ pythia reſpōdens iuſſit
 ex mātiena arcadū adducerēt moderatorē. Itaq^{ue} petētib^{us} cyre-
 neis mātienū dederūt quēdā noie Demonacē virū iter popula-
 res pbatuſſimū. Hic igitur vir Cyrenē pfectus: vbi ſingula quē
 q^{ue} edoctus ē in tres tribus diſtribuēs illos ita digeſſit: vt vnā q^{ue}
 dē partē faceret theſſortum atq^{ue} cōfiniū: alterā autē pellopone-
 neſiū atq^{ue} cretēſiū: terttiā vero cūctos inſulanos. Qui etiā huic
 batto regi cū alia oīa ſuperiores reges optinuerāt cōtulit: tū ve-
 ro pecularia ſana ac cerimonias in media ciuitate inſtituit: quæ
 inſtituta ſub hoc quidem batto ſincera permanſerunt. Ve- rum
 ſub eius filio arcelilao ychementer ſunt perturbata negante ar-
 celilao batti illi^o claudū: & pheretimę filio ſe laturū q^{ue} mātienē^o
 Demonax cōſtituiſſet: ac reſolcēte honores ſuos: maios: hinc
 ſeditione orta ei^{us} pfugit in ſamiū: mater eius in ſalaminem
 cypri. Obtinebat ea tēpeſtate ſalaminis iperium euelthō q^{ue} del-
 phis dedicauit thuribulū ſpectaculo dignū: qd in teſauro cori-
 thiorū ſitū ē: adhuc pfecta pheretima pcabatur vt ſe filiūq^{ue} cy-
 renē cū exercitu reducerēt. ille oī: potius q^{ue} exercitū huic dabat
 pheretima id qd dabaſ adcipiēs dicere bonū id qdem eſſe: ſed
 melius factū eū ſi qd obſecraretur daret exercitū. Cūq^{ue} idēti-
 dē ad oīa q^{ue} dabātur hoc diceret: tandē miſit ad eā Euelto do-
 no fuſum aureū: atq^{ue} colū pſeo circūdatā dicētīq^{ue} q^{ue} cōſueuerat
 verba pherotię inq^{ue} talibus rebus donari ſœminas nō exercitu
 Arcelilau^o interea ſami agens vnūquemq^{ue} ſolicitabat ad ſpem
 rei agrariæ coactūq^{ue} ingenti exercitu miſus eſt delphos ad cō-
 ſulendum de reditu in patriam. Cui Pythia ita reſpondit. Ad
 q^{ue}tuor Battos ac totidē Arcelila^o octo hoīum etæes datvobis
 Apollo. Cyrenæ regnare. Vtcrius vos conari dehortatur. Tibi
 vero ſuadet vt ingreſſus in domū tuā quietem agas: q^{ue} ſi forna-
 cem inueneris plenā amphorarū. ne eas excoquas ſed ad aurā
 emittas. Sin fornacem incenderis ne cōmittas vt circūſiū in-
 troeas: alioqui peribis tu pariter & taurus optime opus faciēs.

Leucon.

Learchus.
Battus
Claudus.Mātiena.
Demonax.Salamin.
Euelton.
Thuribulum
delphicum.

Arcelilau.

MELPOMENE

Hæc arcesilao Pythia respondit. Iste sumptis iis quos cōtraxerat esamo redigit cyrenē: recuperatoq; rerū statu in memor oraculi factus vocatis ad dicendā causam iis q cōtra ipm in partibus fuerant obiecit culpā fugæ suæ. At illorū alii exilio solum vertebāt: alii ab eo cōphēsi in cyprū ad necē mittebātur: quos gnidii ad suā terrā ad pulsos liberauerunt: ad theracq; dimiserūt

Aglomach⁹. Quosdā qui in grandē qdā & priuatā aglomachi turrim refugerant circūdata materia arcesilaus igni cremauit. Hoc ppetrato agnoscens id esse oraculū quo pythia nō sinebat eū inuētas in fornace āphoras excoqre: excessit vltro ex vrbe cyrene extimescens necē oraculo pdictā. & q cyrenē existimaret esse circūfluā. Cōtulitq; se ad regē barceorū nomine Alazirin: cuius filius in matrimonio habebat cognatā suā. Et quidā tū barcei tū cyrenei exules cū in foro agentē animaduertissent obtrūcarunt & in super eius focerū alazirin. Ita arcesilaus siue volēs siue inuitus oraculo nō obsecutus factū suū impleuit. Mater eius pherotima dū filius suus mali sui sibi auctor barcæ agit. ipsa interea honorib⁹ filii cyrene fungebat: ac munera obibat cū alia: tū in senatu p̄sidendo. Vbi cognouit filium in vrbe barca oppetisse mortē: fuga se proripuit in egyptū. Nā arcesilaus fuerat de cābyse cyri benemeritus: q; is extitisset q cyrenē cābysi tradiderat: ac tributū instituerat. Hæc in egyptū cū peruenisset supplex

Alaziris.

**Arcesilas
mora.**

Ariādes.

Ariādi ad sedit: hortāsq; eū ad se vlciscendā p̄tendēs titulū q; ideo filius suus quia cū medis sentiret interēpt⁹ esset. Erat hic ariandes egypti p̄tor a cābyse cōstitutus: qui aliq̄to post tēpore eū emulari dariū vellet: ab eo ē interfectus. siquidē audiens atq; animaduertēs dariō cordi eē memoriā sui relinquere ope: qd a nullo alio regū factū esset: id sibi imitandū putauit donec mercedē adecepit. Et enim darius ex auro q̄ potuit purgatissimo monetā percussit. Idē ariandes ægypti p̄tor ex argento fecit. Et nūc quoq; extat purissimū argentū ariandicū. Ea re cōperta darius insinulatū quasi rebellare vellet morte adfecit. Tūc tamen ariandes hūc miser⁹ pherotimæ oēs ei copias ægypti tradidit pedestres simul & nauticas p̄positio qdē pedestrib⁹ amasi viro marophio: nauticis autē Mandra generis Pasargadi sed priusq; copias mitteret caduceatore barcā misso percōstrabatur quisnam percussor arcesilai extitisset: Barcæi se omnes extitisse respondent multa. n. se ab illo mala esse perpeffos. His auditis Ariandes ita exercitū vna cū pherotima mittit. Atq; hic quidē titulus inferendi belli extitit: Verū (vt mea fert opinio) exer-

**Ariandicum
argentum.
Pherotima.
Amasis.
Mandra.**

citus mittebatur ad poenos subigendos. poenorū multæ sunt & Poeni.
 variæ nationes: quarū paucae regi obtēperabant. Pleræq; dariū Poenorū va-
 cōtemnebant. Colūt autē ægyptū versus vt hinc incipiamus: rię nationes.
 Poenorū primi Adrimachidæ: q; eisdē fere (quib? ægyptiū) mo Adrimachi
 ribus vtūtur. Vestem gestant qualē & alii poeni. Vxores eorum dæ.
 in vtroq; crure armillā grēā, eidē capitis comā alunt: quarū q; q;
 suos (quos capit) pedūculos p̄mordet: atq; ita abiicit: Hoc isti Pedunculi
 ex omnibus poenis soli faciunt: soli q; vīrgines nupturas regi mordētur.
 exhibent, q; illi placita fuerit eam deuīrginat. Pertingunt hi a Virgines regi
 dyrmachidæ ab ægypto ad portū vsq; nomine plynē. His con deuīrginātur
 fines sunt gigamæ locum qui occasum spectat incolētes aphro plynēs.
 siade tenus insula In huius loci medio est insula platea vbi vrbē
 condideret cyrenēi: atq; in cōtinente est portus Menelai & Azi
 ris: quā cyrenēi incoluere: & dehinc Silphium incipit ab insula
 plateas pertingens vsq; ad fauces syrtis apud hos idē pene ri- Plateæ.
 tus qui apud alios sunt. Gigamas ab occasu cōtingūt Asbyte q; Asbytæ.
 supra cyrenē incolentes pertingunt ad mare. Nā maritima cy-
 renei colunt. Idē nō postremi sed p̄cipui poenorū sunt: q; qua-
 drigis vehātur studiosi in cyreneorū moribus maxima ex par- Aufchisæ.
 te imitandis. Horū sunt occasum versus cōfines Aufchisæ q; lu Barca.
 pra barcā incolentes ad mare pertingunt ad helperidas. Circa Cabales.
 mediā Aufchisarū plagā habitāt cabales exigua natio ad ma- Tauchira.
 re pertingentes ad Tauchirā opidū in agri barcei eisdē quib? ii
 qui supra cyrenē sunt moribus vtentes aufchisarū quod ad oc-
 casum vergit contingūt. Nasamones grandis natio qui sub æ- Nasamones.
 statem relictis ad mare pecoribus cōscendūt ad locū augilē de Augiles.
 cepturi palmulas Nā palmę illic & permultę sunt & spatiolę &
 fructifere omnes. Ex qbus vbi palmulas p̄maturas decerpse-
 runt: ad solē siccantes maturefaciunt. Deinde lacte maceratas
 sorbillant. Vxores plures singuli e consuetudine habēt: & cum
 his in p̄patulo cocunt eodē pene quo Massagetę mō prius Sci
 pione pretento. Nasamonibus mos est cū quis primum ducit
 vxorem prima nocte vt sponsas singulos conuiuius obeat vene-
 ris gratia: & vt quisq; cum ea concubuit: donum det illi quod
 secum habet domo adlatum. Iureiurando ac diuinatione tali
 vtuntur per eos viros qui iustissimi atq; optimi apud illos fuis-
 se dicuntur: iurant illorum sepulchra rangentes. Diuinant
 ad suorum adcedentes monumenta & illi vbi preces peregerūt:
 indormiunt. Vbi quodcumq; per quietem insomnium viderūt:
 eo vtuntur. Fidei dandæ cōsuetudo hæc est. De manu alterius

Coitus palā
Massagetæ.

MELPOMENE

Nafamones. vterq; sumpto inuicē poculo bibit. Quod si nihil humoris hūe
 Sponfarū co rint: sumptū e terra cinerem lingūt. Nafamonibus cōfines sunt
 ritus cum con Pſylli qui hunc in modū interciderunt. auter eis omnia recep-
 uinis. tacula aquarum arefecerat. Erat autem omnis eorū regio quē in
 Fidei apud tra Syrtē est aquarū inops. Ob id isti publico colloquio atq;
 nafamones cōsilio expeditionē fecere aduers⁹ austrū. Quē poeni memorāt
 dandē cōi- refero. Hos cum ad harenas venissent: auter spirās illic obruit.
 erudo. Pſyllis extinctis eorū terrā nafamones optinēt. Super hos au-
 Pſyllivt Aga strū versus in loco fetis frequēti garamāres habitāt: qui oīum
 tharchides hominū cōmerciū aspectūq; rerugiunt nihil bellicę armaturę
 scribit a pſyl habentes: ac ne defendere quidē leſe audentes: Hi supra Nafā-
 lo rege dicti mones incolunt. Circa maritima vero occasum versuſ cōfines
 sunt. sunt macæ: q; summū capitis verticē radunt in medio capillos
 Garamantes crescere linentes hunc atq; hunc in orbē rondentes. In bellū pel-
 Macæ. les subterraneos; struchionū ferūt pro argumento. Per eos flu-
 Cinyps. Hic collis gratiarum nēmoribus frequens est cū cætera (cuius
 Gratarum memini) africa sit arboribus nuda ducentorum ab ea ad mare
 collis stadiorū intercapedinis. Horū macarū finitimi sunt Gnidanes:
 Aphrica sine quosq; vxores ferūt fimbrias pelliceas singulę multas ob hoc
 arboribus. (vt memoratur) q; vt a quosq; viro venerem passa est fimbriam
 Gnidanes. orat: & vt quę plurimas habet: ita præclarissima censetur tanq̃
 Gnidanorū a pluribus viris adamata. Hosq; gnidanorū oram in mare porre-
 vxores. ctam incolunt Lotophagi: qui e solo loti fructu victitant: q; fru-
 Lotophagi. ctus est instar fructus lentisci suauitate adsumilis fructui palmas-
 Loti fructus. rum. ex hoc fructu Lotophagi vinū conficiunt. Lotophagis se-
 Machlyes. cundum mare vicini sunt Machlyes Loto & ipsi vescentes: sed
 Triton. minus q̃ superiores: Pertingunt autē vsq; ad ingentē amnē no-
 Tritonis. mine Tritonem: qui in grandē paludē Tritonidē influit: in qua
 Phla. est insula q̃ dicitur phla. Hanc insulā aiunt dici a lacedæmonius
 Iason. habitari debere. Aiunt autem hunc in modū Iasonem posteaq;
 sub pelio argo exædificauit impositis in ea cum alis solēnibus
 hostiis: tū vero tripode æreo circuisse pelopōnesum animo del-
 phos eundi: eūq; cum teneret cursum circa Maleam abreptū a
 uento aquilone & abductum in aphricam & priusq; tellurem cer-
 neret in aspretis paludis tritonidis asutisse: eiq; hæsitanti de e-
 gressu adparuisse Tritonē ac iussisse dari sibi tripodē: q; diceret
 ostensurum se illis exitum atq; incolumes remissurum. Adſen-
 tiente Iasone ita demum tritonem ostendisse qua ratione e bre-
 uibus enauigarent: & tripodem ab illis in templo positum esse.

In eoq; tripode oraculum reddidisse: & iis qui cum Iasone erāt. omnem rationem indicasse. Fore. n. vt cum quis tripod. m. ad- cepisset ex omnibus qui in agro nauigarent necessario centum ciuitates adcolerent paludem tritonidem. Hæc cum audissent pœni qui montem gratiarum colunt tripodem occultasse: lux- ta hos machlyes habitāt aufes circum paludē Tritonidem. Ita vtriq; habitant vt medio Tritone dirimantur. Quorū Machly- es quidem occiput crinitum gestant. Aufes vero anteriore ca- pitis partem. horum virgines anniuersario Mineruæ festo in ho- norem ipsius deæ indigne inter se bifariam diuile præstantur lapidibus fustibusq; dicētes se morem patrum seruare ei q̄ Mi- neruam nominamus: & que virgines e vulneribus decedunt eas fallas virgines adpellant: sed priusq; a pugnando desistant hoc faciunt. q̄ virgo in pugnam optimam operam nauauit: eam semper communi cōsensu cæteræ virgines exomant cum cæ- tera armatura græca: tum crista corinthia & curui impolitā cir- ca paludem circumferunt. quibus autē rebus ornabantur olim virgines anteq̄ adcolerent græci nō habeo dicere: Arbitror or- nari suetas armis ægyptiis: nam ab ægypto adfirmari & scutū & galeam ad græcos esse tradita: mineruam aiunt Neptuni esse filiam ac paludis Tritonidis: eāq; nescio quid a patre repig- ni- sam donasse se ipsam ioui: & Iouem libi illam alciuisse filiam. hæc illi agūt, lidē promiscue cū mulieribus non vna habitātes sed pecudū more concumbūt. Vbi apud mulierem puer robu- stus est factus: apud quem virum habitare sustinet (Nam tertio quoq; mense viri cōueniunt) eius filius cōnietur. Ilii maritimi pœnorum pastoralium qui Nomades dicunt. Supra hos in me- diterraneis africa feris est frequens Supra hanc partem effertā superciliū soli fabulosum est porrectū a thebis ægyptiis ad co- lūnas herculis: in hoc supercilio ferme decē dierū itinere sunt Grūmi grādes salis iocundi in collibus & singulorū collū ver- tices e medio sale ciaculantur aquā dulcē pariter & gelidā: cir- ca quam homines habitant vltimi solitudinem veris & supra plagā feris incessam a thebis itinere dierū decem primi animo- nis habentes templum ad thebani iouis effigiem. Et enim the- bis quemadmodū a me superius memoratū est aspectu Aretio Iouis simulacrū ē. Apud hos est alia quoq; aqua fontana: q̄ sub matutinū quidē tepet: sub horā quo forū frequētissimū ē frige- scit: sub meridiē multo frigidior est: Ea q̄ hora hortos irrigant.

Machlyes.

Aufes.

Strabo i. 71.

nō aufes sed

anases hos

adpellat.

Virgines āni

uerialio mi-

neruæ festo i

ter se pugnā-

tes.

Scutum.

Galea.

Minerua cu-

ius filia.

Aliud de mi-

neruæ patre

sentit diodo-

r^o sicul^o i. 7.

Nomades.

Ammonii:

Aqua variz:

qualitatis.

MELPOMENE

Declinato iam die remittitur frigus: donec sol occidit: tūc tepescit magis ac magis calefscens ad mediam vsq; noctem: quo tempore feruens exæstuat: p̄terita nocte media ad aurorā vsq; refrigescit. Cognominatur aut̄ fons ipse solis. Post ammonios per supercilium sabuli decē rursus dierū itinere est collis salis & aqua illi ammoniæ par hominibus circū habitantibus: cui loco nomen est augila: ad quē locū nasamones pergūt palmulas decerptum. Rursus decem dierū spatium ab augileis alius collis est salis & aqua & palmularū fructiferarū magna vis: quemadmodum apud alios incolentibus illic hominibus: quibus nomen est garabantibus natione sane magna: qui inducta sup̄ salem humo ita ferunt. Ab his ad lotophagos brevissimū iter a quibus triginta dierū spatium est ad eos apud quos gignūtur boues p̄stere pascētes. Ideo autē p̄postere pascūtur: quod cornua inflexa antierius habent & ob id cessum euntes pascuntur. Nam offensantibus in terra cornibus progrediendo pasci nequeunt alioqui nihil differentes a cæteris bobus p̄ter crassitudinem pellis atq; duriciā. Garabantes hi troglodytas æthiopes quadrigis veniūt. Nam troglodytæ æthiopes omnium quos fando cognouimus perniciosissimis pedibus sunt: serpentibus laceratisq; & aliis id genus reptilibus vscētes. Lingua nulli alteri simili vtentes: sed vespertilionū more stridentes. A garabantibus decem quoq; dierū itinere alius collis est salis & aqua adcolētib; hominibus: quibus nomen est Athlantibus solis omnium hominū: quos ipsi nouimus: innominatis. Nā sales quidē apud eos vocātur atlantes. singulis autē eorū nullū nomē imponitur. Hi solem transcendentē execrantur. eiq; p̄terea omnia cōiicia ingerunt: q̄ torridus & ipsos & regionē p̄dat. post totidē dierum iter: alius tumulus salis est cū aqua & hominibus adcolētib;: cui confinis est mons nomine athlas exilis & vndiq; teres: & vt fertur adco cellus vt eius cacumen nequeat cerni: q̄ a nubibus nūq̄ reliquatur neq; hyeme neq; æstate. Colūnam cæli illū esse indigenæ aiūt. ab hoc monte cognominantur hi homines. nam athlantes vocātur: dicēturq; nec vlla animante vscit: nec vlla somnia cernere. ad hos vsq; atlantes possum recensere nomina eorū qui in supercilio africæ habitāt. Post hos nihil amplius. Porrigitur autē id supercilium ad colūnas vsq; herculeas atq; vltierius. Intra quod est metallū. i. effusio salis decem dierum itinere: & homines incolentes domicilia sua facientes ex micis salis. Isti. n. iā tractus aphricæ vacant umbribus. Nam si

M.L. 1
Solis fons.

Augila.

Garabantes.

Boues p̄postere pascētes.

Troglodytæ.

Solem execrantes.

Athlas mōs.

Athlantes.

Domus ex sale.

plueret illic nō possent manere parietes salis. Supra hoc supercilium austrū verū ac mediterranea africae deserta ēt plaga ē & sine aqua ferisq; sine pluuia ac lignis oī prorsus hūore vacās. Ita ab egypto ad tritonidē lacum pastoriciū aphri sunt carne vicitantes ac lacte. nihil vaccinum gustātes: qā nec egyptii gustant suē nec alētes qdē vaccam: nec cyrenezæ fœminæ ferire sibi fas putant ob isidē quæ est i egypto: cui ēt ieiunia & dies festos agūt studiosē. At mulieres barcæzæ nō mō gustu vaccinæ carnis. sed ēt suillæ abstinent. Atq; hæc quidem ita habēt: ad occasum vero Tritonidis lacus iā non sunt pascuales poeni: neq; eisdē moribus vtētes: neq; idē circa infantes (qd pascuales solent) factitantes. Nā poenoz qui pastores sunt an omnes si queo p certo dicere: sed pleriq; hoc faciunt: vbi filii ipsorū quadrimi effecti sunt venas verticis illorū lana succida inurunt: nōnulli venas tempoz eā videlicet ob cām ne vllō vnq; tpe phlegma. i. pituita defluens e capite officiat: eaq; de re se aiunt esse optima valetudine. Et sunt e re vera poeni iter oēs quos nos nouim⁹ homines saluberrimo corpore incertū mihi an ob hāc causam: certe optima valetudine sunt. Quod si pueris inurendis spasmus existat: inuenta est ab eis medicina. Vrina enim hirci ispera eos liberāt. ea refero quę ipi aphri narrāt Apud pastoricios aphros talia sunt sacrificia. Vbi pro primiciis autē pecudis præciderūt eā supra domū abiciunt. Hoc acto ceruicem eius auertunt. Solis oīm deorū imolāt Soli & Lunæ: & his quidē vniuersi poeni sacrificant. At qui circa Tritonidem paludē incolūt ēt Mineræ Tritoniq; ac Neptuno: sed Mineræ præcipue. A qb⁹ aphris græci vestē & ægidas simulacrorum Mineræ mutuati sunt: p ser q; apud aphros pellicea vestis ē & pendentes ex eius ægidib⁹ fimbriæ si sunt serpētes sed e lorīs factæ. Cætera vero oia ad idē exēplar effecta sunt nomine quoq; ipso testificāte venisse ex aphrica paladiorum stolā. Quippe aphræ mulieres sup vestem amittuntur nudis pellibus caprinis fimbriatis ac rubrica delibutis. a quibus ægeis id est caprinis pellib⁹ ægidas denominare græci. Quinetiam hīc primū mihi videt eiular⁹ in tēplis extitisse: q; eo aphricanæ mulieres vehemētē vtūtur ac belle: & ab aphris quadriugos equos iūgere græci didicere. Sepeliunt autem pastores apri defunctos vt græci præter nasamones qui illos sedentes sepeliunt obseruantes vt dū quis cœpit agere animā eū sedētē constituent ne supinus expiret. Domicilia eorū sunt vīngulis cōpacta suspensis circa lētiscos & ea quoquo ver

Cyrenæarum
forminarum
ob Isidem fa
perstitio.

Phlegma. i.
pituita.

Poeni saluber
rimo corpe.

Aphri pasto
rici.

Mineræ
ægis.
Aegis vnde.
Nasamonū.
cadauera.
Nasamonū
meminit. Q.
Curtius i. 4.
gest. Re.
Alex.

MELPOMENE

Anses (vt
 pauloante di
 xi) Strabo in
 .17. hos Ana
 sees vocat.
 Maxies.

Afini cū cor-
 nibus.
 Cynocephali
 Acephali.

Oryes.
 Bassaria.
 Hyenę.
 Dicties.
 Thores.
 Bobryes.
 Struthii.
 Tria murium
 genera.
 Ceruus in a-
 phrica nullus
 Aper i aphri
 ca nullus.
 zegeries:
 Echines,
 zabyces.
 gigantes.
 Citane.

nerfus versatilia. Et isti quidem talibus vtuntur moribus. Con-
 tingit aut hos ab oriē tali parte Tritonis fluminis hi auses qui
 sunt aratores: q vero pœni domos possidere cōsueuerūt is no-
 men impositū ē Maxies: q dextrā capitis partē comatā gestant
 sinistrā radunt: corpus minio tingunt adferentes se a troianis
 esse oriūdos. Regio hec & reliqua ad occidentē vergēs multo
 frēquētiōr est feris siluiisq̃ q̃ regio pastoralis: Nā q̃ ad auroram
 respicit: quā pastorales incolūt Tritone flumine tenus & dep̃s-
 sior est & harenosa: Hinc deinceps q̃ aratorū est vespertā spectās
 mōtana valde est ac nemorosa ferisq̃ frēquēs. Siquidem apud
 hos & serpētes sunt supra modū grandes ac leones. Elephātes
 quoq̃ & Vrsi & Aspidēs & Afini corpib⁹ p̃diti. & Cynocephali.
 i. i. capita canina habētes: & Acephali. i. nō habētes capita. sed
 in pectoribus oculos vt ab Aphris memoratur: necnō viri fœ-
 minaq̃ agrestes & alię pmultę ferę haud e mentitę. Quorum
 nihil apud pastorales est. sed alia veluti cyconię & caprę: & bu-
 bali & asini nō illi quidē cornua habentes: sed alii impoti: nūq̃
 .n. bibunt & Oryes. quibus vnale palmę p cornibus fiūt. Hu-
 ius fere magnitudo est ad æquiparatiōē bonis & Bassaria: &
 Hyenę: & Histriches: Arietes agrestes & Dicties & Thores. i. ex
 hyana & lupo geniti: & Pāthere & Bobryes & Crocodili tri-
 cubitali ad summū magnitudine terrestres lacertis ad similes:
 & Struthii subterranei: & serpētes pusilli cū singulis cornibus.
 hæ sunt illic ferę & itē q̃ alibi p̃ter ceruū & aprū. Ceruus .n. &
 Aper prorsus in aphrica nullus est. Sunt ibidē quoq̃ tria murū
 genera: quorū alii bipedes vocātur alii zegeries punica lingua:
 qd̃ in nostra pollet idē quod colles: alii Echines. Sunt preterea
 mustellę: q̃ in silphio nascuntur murenis simillimę. Tot habet
 feras pœnorū pastoralis regio: q̃tū nos maxime scrutando lō-
 gissima inuestigare potuimus. Maxyū pœnorū cōfines sunt za-
 byces: vbi fœminę aurigātur currus imbellū. his finitimi sunt
 gigantes: vbi magnā vim mellis apes cōficiunt: sed multo plus
 opifices viri facere dicūtur. Oēs minio inficiūtur ac simis ve-
 scuntur: quarū adfatim gignitur iis qui in mōtibus degūt. iux-
 ta hos aiunt carthaginenses sitā esse insulā nomine Citanē dū
 centorū stadiorū longitudine artā in latū: in quā pergi e conti-
 nente potest oleis refertā ac vitibus & in ea esse portū vnde vir-
 gines indigenarū pēnis volucrū pice illinitis ramenta auri refe-
 runt e limo. Hęc an vera sint haud equidē scio: sed quę narrāt
 scribo. Fuerit aut totū vt ipse ego in zacintho vidi picem e lacu

referri: Sūt eo loci cōplures lacus: quorū qui maximus septuaginta quoquo versus pedū ē altitudinis duū passuū: in hunc virgines contū: cuius in summitate Myrtus adligata est dimittunt. Deinde referunt myrto picem odorē quidā asphalti habentem sed cætera præstantiorem pice pieria: eamq; in scrobē: quē iuxta lacum foderunt effundunt: & vbi multum illius adgesserunt ita e scrobe in amphoras transfundūt. Quicquid aut in lacum decidit: id sub terrā means redditur in mari: quod a lacu quatuor stadiis abest. Ita id quod de insula adiacenti aphricæ dici consentaneū est veritati. Aiunt præ terea carthaginienes locū esse Aphricæ extra colūnas Herculis habitatum hominibus eo quoties ipsi adplicuere se merces e nauibus exponere: casq; in crepedine terræ: deinceps collocare: tū consensu nauibus fumū excitare: fumo aut cōspecto indigenas ad mare cōtendere: dehinc auro pro mercibus deposito: rursus illinc absce-
 rare: & si dignū mercibus videatur eo sumpto abire. Sin minus consensu iterū nauibus cōspicere. Illos vero adcedentes plus auri ad id quod deposuerūt addere donec psuadeant. Neutros aut alteris iniuriā inferre: neq; enim aut se contingere aurū prius q̄ ipsi sumplerint aurū. Atq; hi sunt Pœnorū (quos nomina re possum) quorū pleriq; neq; tunc de rege morū curabant q̄ quam neq; nunc eurent. De qua regione eatenus queo dicere a quatuor eam nationibus quantū nos scimus non amplius incolī: quarū duæ sunt indigenæ: totidem non indigenæ. indigenæ quidem pœni atq; æthiopes: quorū alteri ad aquilonē aphricæ: alteri ad austrū incolunt. Aduenæ vero phœnices & græci. Neq; vero videtur mihi bonitas aphricanæ terræ cum bonitate asiæ atq; europæ comparanda præter vnam Cynipem: quæ telus fluuiō cognominis est. Hæc optime cuiq; telluri par est proventu fructus cerealis omnino cæteræ aphricæ. Est enim pulla & vda fontibus ac secura siccitatis aeris: ac ne imbre quidē qui sit vehementior læditur. Nā in eo tractu aphricæ pluit ex pro-nētibz fructuū terræ totidē mensuræ illic quot e Babylonica tellure pcipiuntur. Bonum solū & illud est quod Euesperitē colunt. Nam quoties id eximie se ipsum vbertate superat: cētuplū reddit. At illud cynipiū circiter trecenta. Porro Cyrenaica regio quæ huius africæ editissima est: quā pastorales incolūt: tris in se plagas cōtinet admiratione dignas. primam quæ maritima ē: q̄ in ea iam fructus maturi metuntur vindemianturq; his

Pœni atq; æthiopes indigenæ.

Phœnices & græci aduenæ.

Cynipes terra fecunda.

Euesperitæ.

Cyrenaica regio. v. l. 12
 f. 12 v. 12
 5, 12.

MELPOMENE

ēdpositis in plaga quæ supra maritimā ē: medīos fructū legūt:
quos colles appellāt dū hui fructus adornātur: ii qui sunt in edi-
tissima plaga coquuntur atque maturescūt Itaq; dū primi fru-
ctus bibunt atq; edunt: vltimi aduētāt. Atq; hūc i modū ad octo
mēses pceptio fructuum cyreneos occupat. Hæc hæcenus de
his dicta sunt

Erstæ ad vlciscendā pheretimā ab Ariande missi ex
ægypto barcem peruenerūt opidum obsederūt mis-
sis ulico qui denūciarent dedi auctores necis arcesi-
lai: eos opidani vt qui cedis oēs participes essent in
colloquiū non admiserūt. ita octo mēses barcē cum
obsedisset psæ: nono mense cuniculos suffoderunt ad murū fe-
rentes: & valida tormenta admouerunt: sed cuniculos qdem fa-
ber quidam ærarius deprehendit greo scuto hunc in modum.
Circunferens illud intra murum admouebat pauimēto vrbis:
quod vbicūq; admouebatur alibi illinc e solo nihil soni redde-
batur. ad locū aut qui suffodiebatur æs clipei resonabat. Vbi e-
diuerso fodientes barcæi persas suffollos interemerunt. Tor-
menta aut barcæi ipsi repulabant. Verum cum multum tempo-
ris contriuisent. & multivtrinq; caderēt: nec pauciores ex plis
Amasis dux peditatus talem rē cōmentus est. Animaduertens
barcæos vi nō posse superari sed dolo: latā fossam per noctē de-
pressit: eiq; fragilia superstravit ligna: & super ea humū induxit
reddens solum cætero æquabile. Simul atq; illuxit. barcæos in
colloquiū euocat. Illi libenter obtemperauere: q; eis cordi erat
ad pactionem deuenire. Pactionem autem in hanc formu-
lam ineunt. ferientes fœdus super oculatā fossam. Quoad
humus ea ita haberet tandiu fœdus in ea regione ratum foret.
Barcæis quod æquum foret se pñsuros regi promittentibus:
& Persis se nihil rerum nouarum aduersus Barcæos esse molis-
turos. Barcæi dehinc fœderibus freti & ipsi ex vrbe prodibant
& ex hostibus cuicunque licebat intrandī vrbem faciebant po-
testatem patefactis omnibus portis. At persæ rescisso ponte oc-
culto in vrbē proruperūt. Ideo autem pontē quem fecerant res-
ciderunt: vt fœdus soluerent: quod cū barcæis percusserāt tā-
diu ratū fore fœdus: q̄ diu maneret terra vt tunc manebat. Res-
fracto. n. pontem non manere fœdus in ea regione amplius phe-
retima traditos sibi a persis barcæos qui faciendæ cædis prin-
cipes fuerant sudibus suffixit per ambitū murorū. Fœminarū
quoq; decimas māmillas circa muros adpedit. Ceteros barcæos

Orto menses
fuitis terren
tas

Barce op
Cuniculi de-
prehensio.

Amasis.
Dolus in ho-
stes.

Barcæorum
fœdus.

Perſis vt diriperent imperauit præter battiadās : & qui cædis
ad fines nō extiterant. His vrbē permīſit reliquis in ſeruitutem
abreptis Perſæ redierūt: qui cū ad vrbē Cyrenē rediſſent. Cy-
renæi eos oraculi cuiuſdā ſeruandi gratia per vrbē deduxerūt.
Sed inter tranſeūdū præfectus naualis exercitus Badres illis p̄ Badres.
cepit vt vrbē diriperēt reculante Amaſi peditū dūce: ſe enim
aduſus vnā Barcē Græcā ciuitatē eſſe miſſos. Verū poſtq̄ trā
ſierūt: & ad rupē Lycei Iouis ſubfederūt: pœnitentiā eos ſubiit Lyceus.
quod Cyrenē nō occupaffent : eāq̄ iterum adoriri conati ſunt. Iuppiter.
Cyræneis eos cōtēptui habētibus . Et licet nemo contra ferret
arma: tamē inceſſit eis metus: illicq̄ curſu ſe proripientes ſexa-
ginta circiter ſtadia cōſederunt. Vbi ſtatua habentibus ab Ari-
ande nūcius aduenit ad eos reuocandos. cū a Cyrenæis cōme-
atum ſibi præberi præcarentur. Eo adcepto in ægyptum reuer-
tebātur. Quos deinde pœni excipientes veſtitus atq̄ vtēſilium
gratia vt quiſq̄ relinquebatur trahebaturq̄: interficiebant: do-
nec in ægyptum peruentum eſt. Hic Perſarum exercitus in aſri-
cani longiſſime ad euſperidas proceſſit. Quos autē Barcæonē
coeperē: quosq̄ ex ægypto eiecere ad regem ius Darius rex ad
incolendū dedit vicū Baſtrianæ regionis: cui vico nomen im-
poſuere Barcæ ad meā vſq̄ memorā etiā incolis frequentem.
Verum ne ipſa quidē Pheretima probe vita exceſſit . Nā poſte-
aḡ vltra Barcæos celerrime in ægyptū rediit: male periit. Vt. n.
exiſtūt acres admodū & inuidioſæ vltiones deorum in homi-
nes viuens vermibus cōputruit. Talis ac tāta Pheretimæ Batti
filiz in Barcæos vindicta extitit.

Barce inquit M. L.
Strabo in. 17
alio noie Pto
lemais dī. Vi
de Martianū
capellā in. 6.
Acres deoꝝ
vindictæ.
Pheretimę
mors tetra.

¶ Herodoti Halicarnaffeſi Historiarū Liber Quintus: qui
Terplichore inſcribitur Laurentio Vallenſe interprete.

At Persæ qui in Europa sub Megabyzo reli-
cti a Dario erāt primos ex Helleſpōtiis Pe-
rinthios Dario subeſſe recusantes: subege-
rūt antea quoq̄ a Pæonibus male adfectos.
Si quidē Pæones qui ſunt a Strymone ad-
moniti diuino reſponſo vt bellū Perinthis
inferrent: & ſi quidē a Perinthis ex aduerſo
conſidentibus prouocarentur nominatim compellantibus eos
inuaderēt: ſin minus ab inuadēdo abſtinerēt: ita fecerūt. Enim
nec conſidentibus Perinthis e regione pœnū in ſuburbaniā.

Perinthis.
Pæones.

THERPSICHORE

Ibi singulare certamen ex prouocatione cōmissum est viri cum viro equi cū equo canis cū cane. Et cum victores duobus certaminibus Perinthii præ gaudio carmē Pæana cantarent: tunc Pæones hoc ipsum esse responsum dei coniectantes inter se dixere nūc oraculum dei perfectū est nūc nostrum est opus. Atq; ita in Perinthios canētes impetū fecere ægregieq; vincētes ex illis paucos reliq̃re. Quæ quondam a Pæonibus gesta fuerant: hūc in modū gesta sunt. Tunc autē Perinthii pro libertate strenue pugnantes tamen multitudine a Megabyzo superati sunt. Perintho capta. Megabyzus per thraciā arma circūferens: oēs eius vrbes atq; oēs nationes pacatas regi reddebat. Hoc. n. illi a Dario fuerat imperatū: vt omnē thraciā subigeret. Gēs thracū scdm Indos omniū maxuma est: quæ si aut vnus impio regeret: aut idē sentiret (vt mea fert opinio) inexpugnabilis foret: & omniū gentiū multo validissima. Sed quia arduū illis est: & nulla ratione contingere pōt: ideo imbecilles sunt. Habent autē multa nomina singularū regionū singula. Moribus tamē ac opinionibus cōsimilibus imbuti sunt p̃ter Gctas & Tiaulos: & qui supra Crestones incolūt. Ex quibus q; Gctæ se pro immortalibus gerāt: a me cōmemoratū est. Trausi vero in cæteris quidē omnibus idē quod Thraces verū circa natalia suorū atq; obitus hoc faciūt. Editio puero p̃pinq; cū circūfidentes cū ploratione prosequūtur: recēdentes quascūq; necesse est illi q; vitam ingressus sit perpeti humanas calamitates. Hominem fato functū per lulum atq; laticitiā terræ demandant referētes quot malis liberatus in omni sit foelicitate. At qui supra Crestones incolūt: ista agunt. singuli plures vxores habēt: quorū vbi quia decessit: disceptatio magna fit inter vxores acri amicoꝝ circa hāc rē studio q̃ nā dilecta fuerit a marito p̃cipue. Quæ talis iudicata est: & hunc honorē adepta: ea a viris ac mulieribus exornata: ad tumultū a suo propinquissimo mactatur: vnaq; cum viro humatur: cæteris vxoribus id sibi pro ingenti calamitate ducentibus. Nam id eis summo dedecori datur. Reliquiæ Thracibus hic mos est. Liberos in mercato venūdant. Virgines nō adseruant: sed quibus libuit cū viris cōcumbere sinunt. Vxores adseruant vehementer: easq; magno ære a parentibus coemunt: punctas notis esse frontes nobile iudicatur: nō esse notatas pūctis ignobile. Ociosum esse pro honestissimo habetur. Agriculcorem vero pro contemptissimo. E bello atq; rapto viuere pulcherrimū. Atq; hi quidē sunt eorū insignissimi mores. Edus autē

Perinthius
vrbs.

Megabyzus.

Thracū gēs
maxima.

Gctæ.
Trausi.

Nascentiū
fletus.
Mortuorū
lætitia.
Hoc idē thra-
ces faciūt.
Solin⁹ dicit.
Crestones.
Vxorū
contentio.

Thracum
Mores.

Ociosum
esse.

hos solos colūt. Martē: Liberū: Dianā: sed reges p̄ter popula-
 reſeſiā Mercuriū. Eūq; e diis p̄cipue per quē ſolū iurant: a quo
 progenitos quoq; ſe aiūt. Optimatibus eoꝝ tales ſunt ſepultu-
 ræ p̄ lato triduū cadauere: maſtatiſq; omnifariis hoſtis cōui-
 uātur. Illudq; deſectū prius: deinde cōbuſtū ſepeliunt: aut aliter
 humo cōtegūt: adgeſtoq; deſup tumulo cū alia ois generis cer-
 tamina p̄ponūt: tū p̄cipue certa cū rōe Monomachiā. i. ſingule
 lare certamē. Et ſepulturæ qdē Thraciū huiusmodi ſunt. Qd̄ at
 huius regionis ad aquilonē vergit nemo pōt p̄ cōperto referre
 quinā homines eā incolāt: ſed illā q̄ trans iſtrū plaga eſt cōſtat
 vaſtā eſſe atq; ignotā: vbi ſolos audio habitare homines nolle
 Sigynnas veſte medica vtētes corūq; equos toto corpore hirs-
 utos eſſe ad quinq; digitos altitudine pilorū: eoſdē puſillos ac
 ſiſnos. Inualidoſq; ad viros geſtādos: ſed curru iūctos eſſe p̄-
 niſſiſſimos: atq; his curribus indigenas inuehi. Horū fines p̄xi-
 me adcedere ad Heneros: qui ſunt in Adria. Eos quoq; ſe colo-
 nas Medorū dicere: qui quo pacto coloni Medorū fuerint: eq-
 dē nō queo dicere: ſed ſtat quidlibet intra lōgū tēpus. Sigyn-
 nas poeni qui ſupra Maſiliā incolūt inſtitores adpellāt: Cypri
 iacula. Verū vt Thraces aiūt apes loca tranſiſtrana obtinent: &
 ob illas vltērius pergi non poſſe: quæ cū dicūt liaud credibilia
 apud me dicūt: quoniam hoc animal conſtat frigoris intolerans
 eſſe. Mihi tamen loca quæ ſeptētrionibus ſubſunt: videntur ob
 gelu inhabitabilia eſſe. Haſtenus de hac regione. Cuſus orā ma-
 ritimā Megabyzus Perſis obedientem reddidit. Darius trāſ-
 miſſo rapidiſſime Helleſponto poſtq̄ Sardis venit: recordatus
 eſt beneficiū in ſe ab Hiſtiæo collati & conſilii Cois Mytilenæi.
 Quibus adceſſiſtis Sardis obtulit electionem. Hiſtiæus vt qui
 eſſet Mileti tyrānus nullam ſibi tyrannidē popoſcit: ſed Myr-
 cinū Hedonidē animo vrbis in ea condendæ. Et iſtæ quidem
 hanc elegit. Coes autem vt qui non tyrānus: ſed priuatus eſſet
 optauit Mitylenes tyrannidem. Impetrato vterq; quod optaue-
 rat: eo ſe contulit. At Dario res huiuscemodi oblata eſt: vt illam
 videnti inceſſerit cupido iubēdi Megabyzo vt Pæonas ex Eu-
 ropa e ſedibus in Aſiam trāſportaret: erant Pygres & Mantyes
 viri Pæones qui poſtq̄ Darius tranſmiſit in Aſiam: & ipſi Sar-
 dis venere cupidi tyrannidis apud Pæonas potiundæ ducen-
 tes vna ſororem procera ſtatura atq; ſpecioſam. Hi obſeruato tē-
 pore dum in ſuburbanis Lydorū Darius præſideret: talem rem
 ſibi agendā putarunt. Sororem q̄ optime poterant cum exor-

Mars.
 Liber.
 Diana.
 Mercurius.

Monoma-
 chia.
 Thracum
 Sepulturæ.

Sigynnæ.

Heneti in
 Adria.
 Sigynnæ.

Hiſtiæus.

Myrcinus.
 Coes.

THERPSICHORE

nassent: ad aquā mittunt vas capite continentem: equūq; e brachio trahentem: linūq; nentē. Eam prætereuntē Darius adtēte considerabat q; neq; persica erāt illa quæ ageret mulierneq; ly dica neq; vharū ex asia forminarū. Hæc considerās misit quosdam suorū satellitum iussos obseruare inquam rē vteretur mulier equo. Istis obsequētibus foemina vbi puenit ad flumē equo satisfecit: vas aqua impleuit. His actis eadē via regredit aquā capite sustinēs: equū e brachio trahēs ac fulum versans. Admiratus Dari⁹ tū iis q̄ ab exploratorib⁹ audisset: tū iis q̄ ip̄e audisset adduci corā foeminā iubet. Ea adducta adulescētes fratres q̄ aderant non procul rē ipsam speculantes interrogāti Dario cuias illa esset: aiunt se pæones esse: & illam suā sororē. Ad quos Darius quinam homines essent pæones: & vbi locorū habitarent: & cuius rei gratia illi venissent Sardis perconctari. Adulescentes se vero venisse dicere vt sese ei donarent: pæoniā autē esse ad flumen Strymonem sitam: qui Strymon non procul abesset ab Hellesponto pæones esse coloniam teucrorū qui troia fuerunt. Hæc singulatim illi referebant. Interrogantiq; Dario nunquid omnes illic foeminae tam laboriosæ essent adfirmare prōpte adita habere. Huius. n. rei gratia illud fiebat. Ibi Darius literas ad Megabyzū: dat quē in thracia pfectū reliquerat iubens e sedibus suis pæones ad ipsum transferri cū liberis pariter & vxoribus. Eques cū hoc nuncio confestim ad hellespontum cucurrit. Hellespontoq; transmissio literas Megabyzo reddidit. Quibus ille lectis sumpto e thracia duce aduersus pæoniam exercitū ducit. Pæones cognito persarū in se aduentu cōtractis copiis processere ad mare rati illac persas igressuros ad dimicandū. Et pæones quidē ad arcendū exercitus Megabyzi ingressum parati erant: Persæ aut̄ certiores facti pæonas cōuenisse ad intercludendū ab ora mari: ima ingressum: sumptis ducibus iter ad superiora cōuertunt: hostēq; latentes in eius opida irrumpūt: & illa vtpote vacua facile occupant. Quod vbi rescuere pæones protinus dispersi ad lua quisq; dilabūtur. seq; persis dedunt. Ita e pæonibus Syropæones & Pæoplæ: & q̄ ad Prasiadē vsq; paludē incolūt e suis sedibus emoti in asiā sunt abducti. Qui vero circa pangeū montē incolūt: doberasq; & agriamias & odomantes & ipsam Prasiadē paludē a principio non cepit Megabyzus. Tentauit tamen expugnare eos qui Paludem incolunt. Incolunt autem hunc in modum. In media paludē compactæ erant sublicæ tenuem a continente ingressum

Pæoniæ.
Strymon.

Megabyzus
pæones exer-
citū ducit.

Syropæones
Pæoplæ.
Prasias.
Pange⁹ mōs

uno ponte habentes . Has sublicas tabulata sustinentes olim communiter omnes ciues statuebant. Mox e lege hunc in modum statuendum censuerunt : vt pro singulis vxoribus quas quisque duceret (Ducunt autem singuli multas vxores) ternas defigeret sublicas e monte sumptas : cui nomen est Orbelus: Hoc habitantes modo obtinent singuli super ea tabulata turgurium in quo degunt:& fores inter tabulata compactas deorsum ad paludem ferētes paruulos liberos per pedem recte illigant metuentes ne illi in aquam deuoluantur. Equis autem & subiugabilibus pisces pro pabulo prębent. Porro pisciū tanta ē copla vt quoties quis ianuā cōpactam reclinauerit. demissam fune sportā vacuā aliquanto post retrahat pisciū plenā. Quorū duo sunt genera: vnū quod vocāt Papraces: alterū Tilonēs. E Pæonibus ii qui capti fuere in Asiā sunt abducti. Pæonib⁹ captis Megabyzus nuncios in Macedoniā septē Persas q post eū erant in exercitu spectantissimi misit ad Amyntā petiturōs regi Dario terram & aquā. Est autem e Palude prasiade breuis ad modū in Macedoniā via. Nā in primis paludi confine est Metallum: idest fossio æris. Vnde postea tēpora Alexandro in singulos dies singula talenta proueniebant. Post Metallum superato monte quē vocant Dyforum Macedonia intratur eo persę vbi peruenire:& in conspectū Amyntę ad quē mittebātur regi Dario terrā & aquā petiere: Amyntas & ea dedit:& homines in hospitium vocauit. Instructaq; splendida cœna percomiter adcepit. Persę postq̃ a cœna ad potū peruenire: hospes (inquunt) Macedo nobis persis cōsuetudinis est quoties magnā exhibuimus cœnā: tūc etiā concubinas & adulescentulas vxores ad adsidendū introducere: proinde tu nunc quoniam libenter exceperisti nos:& liberali hospitio prosecutus es: regiq; Dario & terrā das & aquā scđare cōsuetudinē nostrā. Ad hęc Amyntas nobis (inqt) Persę ista consuetudo non est: sed viros a foeminis se mouendi. Verū quandoquidē vos exigitis qui domini estis: hoc quoq; vobis pręstabitur. Hactenus locutus Amyntas foeminas adcersit: illę vt iussę pręsto fuerunt : & e regione Persarum deinde cōsederunt Quas persę conspicati formosas Amyntā adloquuntur negantes omnino id factū esse sapienter Satius enim futurū fuisse ab initio non venire foeminas: q̃ postq̃ venerant non adsidere: sed ex aduerso sedere in oculorū dolore. Ita coactus Amyntas illas adsidere iussit. Quę cū obtēperassent: illico persę mammillas illarū tractare vtpote plūscas

Orbelus.

Papraces.
Tilonēs.

Dyforus.

Persarū con
uiuia.Amyntę cō
uiuium.
Foemina vi
ris semotæ.

THERPSICHORE

lo vino temulenti: nōnulli etiā tēptare suauari: Hæc Amyntas
 intuens & si iniquo ferebat animo: tamen præ metu Persici no-
 minis quiescere. Verū eius filius Alexander cū adesset: atq; hæc
 suspiceret vtpote adulescens & malorū inexpertus neq; am-
 pliùs tolerare posse. Itaq; grauiter ferēs ad Amyntā inquit. Tu
 vero pater cæde ætati: abiq; hinc ad requiescendū: neq; indol-
 geas nimīū potationi. Ego hic remanens oīa hospitib; q̄ opor-
 tet exhibeo. Amyntas cū rei nouæ aliqd facturū animaduertēs
 ad hæc respondit: filii inquiring verba tua hinc me sum mouē-
 tis pene intellego. Ideo. n. me dimittis q̄ aliquid noui agere in
 animo habes. Quare nolo te quicq; noui in hos viros perpetra-
 re futurū in perniciē nostrā sed tolera spectans q̄ gerūtur. Nam
 q̄ ad discessum meū pertinet parebo. His responsis Amyntas
 abiit. Et Alexāder ad persas. Vobis inq; hospites cū his formi-
 nis vel oībus si libet facillime licet concūbaris: sed cū qua eas
 concūbere libeat indicate. Nūc. n. fere tempus cubādi aduētat:
 & vos bene potos eē temulentosq; video. Proinde has fœmu-
 nas si vobis cordi est finite ire ad selauandū quas cū lotē fue-
 rint adcipiatis. Hæc locutus Alexander adprobantibus Persis
 egressas fœminas in muliebri remittit cōclauē: ac totidē viros
 leues malas habentes mulieribus vestibus exornat: traditisq; pu-
 gionibus introducit: admonetq; persis inquiring. Vos vero p-
 se a nobis in cōuiuīū estis omni munificētia adepti: Quippe q̄
 bus & q̄ habebamus: & q̄ inuenire potuimus ea oīa repēsentaui-
 mus: & q̄ oīum maximū est etiā nostras ipsorū matres & soro-
 res liberaliter exhibemus: vt omni honore adfecti a nobis in-
 tellegatis quibus rebus digni estis: vtiq; regi qui vos misit res
 nūcietis a græco quodā macedonū principe vos & mēsa & le-
 ctō bene adeptos esse. Hæc locutus Alexander singulos Mac-
 cedonas quas fœminas esse aiebāt: ad sidere iussit singulis persi-
 sis. Qui posteaq; a Persis adtrektari cœpere: illos obrūcāuere.
 Et hac quidē morte adfecti sunt Persæ ipsi pariter & eorū comi-
 tatus. Comitabantur. n. eos & vchicula & familia & omnis ge-
 neris adparatus: q̄ cūcta cū illis omnibus pariter intercepta sūt
 Nō multo deinde interiecto tēpore cū magna horū viroꝝ iter
 Persas inq̄sitio fieret: Alexāder illos prudenter occupauit tum
 multa aliis pecunia tū sorore sua noīe Gygea Bubari data viro
 Persæ vn̄ ex inq̄sitoribus interfectorū. Ita horū persarū cædes
 deprehēsa: sed silētio suppressa ē. Esse autē græcos q̄ hæc fecere
 a Perdica p̄genitos quēadmodū ipsi aunt: & ego ad sentior in

Alexander
ad persas.

Viri prom-
scribis.

Persarū cæ-
des i cōuiuio

Gygea.
Bubaris.
Perdica.

sis q̄ postea dicā. id ita esse probatur: & ii q̄ in Olympia certami-
 nibus græcorū præsunt cōsentiūt. Nā cū Alexāder certādī gra-
 tia ad hoc ip̄m descendisset: a cōcursoribus phibebatur q̄ ne-
 garent barbarorū id esse certamē: sed græcorū. At vbi palā fecit
 sese argiuū græcus esse indicatus est: & stadium currēs p̄ximus
 primo extitit. Et hæc quidē ita gesta sunt: Megabyzus aut̄ Peo-
 nas ducēs abiit in Hellepōtū & illo trāsmisso peruenit Sardis.
 Cū interī Histiaeus milesius iā muris cingeret locū quo a se pe-
 tito donatus a Dario fuerat in præciū seruatae ratis q̄ locus est
 ad flumen Strymonē nomine Myrcinus. Megabyzus cognito
 qđ fiebat ab Histiaeo cū primū venit Sardis primū ducēs pæo-
 nes ita est Dariū adlocutus. rex quidnā tu rei fecisti dato loco
 ad urbē cōdendā in Thracia viro græco eidēq̄ solerti atq; in-
 dustrio: vbi adfatim materia est ad naues edificandas multūq;
 remigum atq; pecuniæ Multis etiā cū Barbaris tū græcis inco-
 lentibus q̄ nacti ducē faciēt quicquid ille vel die vel nocte præ-
 ceperit. Nūc tu virū hūc ita fauentē inhibe ne domestico bello
 adflucteris: inhibe autē miti modo adcersitū: quē cū adceperis:
 da operā ne quādo in græciā reuertatur. Hæc locutus Megaby-
 zus perfacile Dario persualit tanq̄ pbe p̄spiciens qđ esset eue-
 turū. Darius misso in myrcinū nūcio ad Histiaū hęc inq;. His-
 tiaee rex Darius hæc dicit mihi rebusq; meis melius consulens
 tē q̄ te inuenio neminē: qđ nō verbis sed factis cōpertū habeo.
 Proinde cū res magnas agere destinē: præsto mihi sis vt ea tibi
 aperiā. His verbis fide habita Histiaeus & simul magnifica-
 ciens cōsiliariū regis fieri Sardis p̄fectus ē. Cui adueniētī Da-
 ri⁹. Histiaee ego (inq;) ea de cā te adcersiui: q̄ posteaq; a Scythis
 rediī maturauit: & tu ab oculis meis abfaisi nullius rei desiderū
 tā me tenuit breui: q̄ vt tu in aspectū & colloquiū meū venires:
 cū scias omnīū possessionū p̄ciosissimā esse virū amicū soler-
 tem bene sentientem: quæ ibi ambo adesse ego testimonio esse
 possum e rebus meis. Quare tibi ego qui fecisti probeq; venisti
 hoc gratificādum putāi: vt omīssa Mileto & recens condita
 in Thracia vrbe me sequaris susa: eadem quæ ego habitaturus:
 metisq; conuictor ac cōsiliarius futurus. Hæc locutus Darius
 vna secum Histiaum ducens susa versus iter intendit p̄fecto
 Sardibus Artapherne fratre suo ex eodem patre. Item p̄fecto
 Otane oræ maritimæ: cuius patrem Sisamnem vnum e regi-
 bus iudicibus q̄ iniuste ob pecuniam iudicasset rex Cambyses
 interemerat. Interemptoq; detractum corium in lora conceidit

Myrcinus.

Amic⁹ solers

 Artafernes.
 Otanēs.
 Sisamnea.

THERPSICHORE

quibus tribunal in quo ille sedens iudicaret intendit: ibidemq;
eius filiū Otanē sedere iudicem pcepit atq; in memoria habere
in quo tribunal iudicaret. Hic igitur Otanes in eo tribunali se-
dens: tūc Megabyzi successor exercitus Bizantios ac Chalce-
donios cepit. Cepit item Antādrum qui est in terra troade: ce-
pit quoq; Lamponiū. Sūpta etiā a Lesbii classe cepit Lēnū: &
Imbrū a pelagis tūc quoq; vtrāq; habitam. Sed Lēni quoniā
prælio contēderant: & aliquādiu repugnauerant: mala perpeffi
sunt: quorū qui superfuere. iis præfectū Persæ imposuere Lyca-
retū Meandri eius qui Sami regnauit germanū. Hic Lycaretus
cum Lemno præfesset hac de causā mortem oppetiit: q; omnes
in captiuitatē redigebat: atq; euertebat alios insimulans deser-
tores Scythice expeditionis: alios vexatores copiarum Darii a
Scythis reuertentium. Hæc iste in sua præfectura perpetrabat.
Sed non diu in malis faciendis delituit: & ceperūt iterū Naxo
atq; Mileto calamitates Ionibus fieri: e Naxo quidem q; inter
insulas felicitate præstabat: e Mileto autē q; ea tempestate ppe
seipsam superatis maxime florebat. Eratq; Ionias prætextū cū
laborasset duabus superioribus ætatibus morbo seditionis: de-
nec eam seditionē Parii sedauerint: ex omnibus græcis cor-
rettores a Miletiis delecti. Hūc autē in modū eos Parii correxere.
Cum Miletum venissent viri inter Parios præstātissimi cerne-
rentq; domos vehementer labefactas: dixerūt velle se regionē
ipsorū peragrate. Id facientes & omnē agrū Miletiū lustrantes
vt quēq; fundum animaduertebant bene cultū fructūq; emittē-
tem: cōscribebant domini nomen. peragrata omni regione cū
paucos huiusmodi fundos compissent: q; maturrime ad urbem
descenderunt. Coactq; cōtū decreuerūt urbem ab iis esse in-
colendā: quorū fundos bene cultos inuenissent. Videri. n. illos
ita curaturos publica vt sua ipsorū curauissent. Cæteros Miles-
sios qui prius seditiosi fuissent: iusserūt horum dicto audientes
esse. ita Milesios Parii correxerūt. Ex his tunc urbibus hoc mō
coeperunt Ionias mala contingere. Ex Naxo quidē locupletes
e plebe in exiliū missi Miletum se cōtulerunt. Miletum ac pro-
curabat Aristagoras Molpagæ: idēq; gener ac cōsobrinus Hi-
stias: Lisagoræ quem Darius susis destinebat. Nā Histias Mi-
leti erat tyrānus & per id tempus susis degebat: dū Naxi Mi-
letum venire iam pridem Histias hospites cū Miletum Naxi
aduenerat obsecrarunt. Aristagoram vt aliquantulū copiarū ip-
sis præstaret ad redeundū in patriam ille colligens si per eū

Antandrus.
Lamponiū.
Imbrus.

Lycaretus.

Naxus.
Miletus.

Parii Mileti-
os correctu-
ri veniunt
Miletum.

Qui priuata
& publica ali-
enarū negli-
git.
Milesi a Pa-
riis correcti.
Aristagoras.

in patriā redirent: fore vt Naxio imperaret: tamē prætendens
 Histiaei hospitium ita eos est adlocutus. Meæ quidē vires ad tan-
 tum copiarū prebendū nō suppetūt . vt inuitis his qui Naxum
 tenēt: vos possim reducere: cū audiā octo milia scutatorū Na-
 xius ac multū longarū nauis esse: tamē omne studiū ad i stud ef-
 ficiendū adhibebo hoc scilicet in animo versans . Est mihi sa-
 micus Artaphernes Hystraspis filius Darii regis frater q Persis
 est omnium in Asia maritimorum multo exercitu præditus ac
 multa classe. Hunc ego virū opinor facturū omnia ex animi no-
 stri sentētia. His auditis Naxii instare Aristagoræ vt rē q̄opti-
 me posset cōficeret: vtq; munera homini polliceretur dicere &
 se exercitui sumptū suppeditaturos magnam videlicet spē ha-
 bebat cū ipsi Naxo adpuissent Naxios oīa q̄ iuberent eē factu-
 ros atq; adeo cæteros insulanos. Nulla dū. n. Cycladū insulæ
 sub Dario erat pfectus Sardis Aristagoras ait ad Artaphernem
 esse insulā Naxū nō spaciōsā illā qdē: sed pulchrā alioqui & bo-
 nā: Ionīæq; vicinā: multis p̄terea & pecuniis & seruius p̄ditā.
 Proinde tu aduersus hanc regionē ducto exercitū p cām illuc
 exules reducēdi. Qd̄ facienti tibi magnæ sunt penes me in ex-
 pedito pecuniæ: p̄ter illas quæ in exercitū erogabūtur . Has. n.
 æquū est nos p̄bere: qui aduētus nostri auctores sumus & te in-
 sulas regi adquirere ipsam Naxū & q̄ ex hac pendēt Parum &
 Andrū. Cæterasq; quæ Cyclades nominātur. Vñ proficiscens
 haud difficile inuades Eubœam insulā magnā ac beatam : nec
 inferiorē Cypro ac facilē sane ad capiendū centū omnino na-
 uibus ad has occupādas suffecturis . Huic respōdes Artapher-
 nes: tu vero (inquit) quæ sunt ex vtilitate regiæ domus expo-
 nis. & probe ista suades omnia p̄terq̄ de numero nauium. Nam
 pro centū nauibus ducentę tibi ineunte statim vere in promp-
 tu erunt Oportet tamen de his rebus auctoritatem quoq; regis
 adcedere. his auditis Aristagoras lætus Miletum rediit. Artā-
 phernes autem missō Susa ad Dariū nūcio: per quē de rebus
 ab Aristagora dictis cū certiolem faceret. vbi ille rem adproba-
 uit ducentas naues instruxit tum Persarū: tū aliorum sociorum
 magna sane multitudine p̄fecto eis duce Megabate viro Persa
 familia Achæmenidarum suo ac Darii consanguineo. q (si ve-
 ra sunt quę post hoc tēpus gesta) filiam desponderat Pausaniæ
 Lacedæmonio Cleombroti filio græciæ tyrannidē adfectanti.
 Delecto itaq; duce Megabate exercitum Artaphernes ad Ari-
 stagorā misit e Miletō Megabates Aristagora sūpto atq; iadū

Artaphernes

Cyclades
insulæ.
Naxus.Paros.
Andros.
Eubœa.Megabates.
Achæmeni-
darū familia
Pausanias.

THERPSICHORE

exercitu cū Naxiis profectus ē p simulationē eūdi in Helleſpō
tū: atq; vbi Chirū puenit: Claſſē cōtinuit apud caucaſa vt illinc
veto aquilone traiceret in Naxū. Sed quoniā nō erat fatale na
xios ea Claſſe deleri: hoc negocii contigit Megabates in cir
cūeundis nauū excubiis offendit nauē Myndiā a nemine en
fodunt: quā rē indigne ferēs iuſſit ſatellites inuentū eius navis

Scylacis pœ
na.

Thalami re
mi foramen.

Scylacis solu
tio.

principē noīe Scylacē vincere traiectū p Thalamiā idēſt p for
mē per qđ remus extat: ita vt caput extaret corpus intus eſſet.
Ariſtagoras a quodā factus certior hoſpitē ſuū Myndū a Me
gabate vinctū adſciari perſam adit hominē excuſat: reſpoſcit
cū nihil exoraret: ipſe adcedēs Scylacem ſoluit. Id vbi reſciuit
Megabates grauiter admodū ferens Ariſtagorā inuaſit: cui A
riſtagoras quid tibi (inquit) eſt cū iſtis negociis. Nōne te miſit
Artaphernes vt me ſeq̄reris / atq; eo nauigares quocūq; ego iu
berē / qđ multa agis / Hīs verbis indignatū Megabates vbi nō

Naxi obſeſ
ſio.

adſuit: miſit Naxum quosdā cū nauī ad rem Naxiis quā impē
derent exponendā. Naxi vt qui minus q̄ hāc aduerſus ſe Claſ
ſem venturā expectabant: vbi id audierunt: oīa conſeſtim ex a
gris in vibē comportare: & ſe tanq̄ obſidendi eſſent inſtruere
cibariis potu muroq; reſeſtione. Et iſti quidē tanq̄ inſtante ſib
bello ſeſe adparabant. Illi vero poſtea q̄ Chio in naxū traiece
runt: iā prēmunitos adgreſſi ſunt. Cōſumpſiſq; quatuor in ob
ſidione mēſibus: abſumpta q̄ ſecum adtulerant pecunia: ab Ari
ſtagora maxima cū ſura deſideraret obſidio. Vbi moenia Na
xiis exulibus ædificauerunt: in contionē reuerterunt male ad
ſeſti Ariſtagoras quando quod Artaphernē receperat præſta
re non poterat: nec exercitui ſtipendiū exigenti dare præſertim
Megabate inſimulāte apud milites male adſeſtos. Præterea re
regno mileti fraudaretur: hīs de cauſis trepidus de deſeſtione

Hiſtiæ ad A
riſtagoram

Nuncius.

Literæ in ca
pite impreſſe

conſultabat. Contigit. n. e ſuſis ab Hiſtiæo venire quendā cō
puncto noctis capite quibus Hiſtiæus Ariſtagorā cōmoneſa
ciebat vt ab rege deſiceret. Id nāq; volens Hiſtiæus Ariſtago
ræ indicare: quia elia ratione facere non poterat vtpote itineri
bus cuſtoditis fideliffimo e ſeruīs caput erasit: literaſq; ipreſſit
& hominē retinens coad capilli refruticarent vbi illi renati ſūt
raptiffime dimiſit miletū nihil aliud mandāſ niſi vt cū miletū
perueniſſet: iuberet Ariſtagorā Eraſo ſuo capite iſpicere. Ea ſc
ſtigmata ſignificabāt (vt a me ſuper⁹ dictū ē) deſeſtione hoc

Deſeſtione
ſignificatio.

ideo Hiſtiæus faciebat: qđ magnā ſibi iacturā ducebat ſe ſuſis di
ſineri: ēt atq; etiā ſperās fore vt ſi ab Ariſtagora rebellare: ad

mare proficiscere. Sin miletus nil noui molliret: nullā sibi viā
 amplius eē ad eā reuertēdi intellegebat. Eū Histieus quidē hęc
 cōsiderans nōnū mittebat Aristagoras aut cū ei hęc oīa cōsen-
 tanea per idē tēpus cōtigissent: restulit ad seditiosos tā de sua
 sentētia q̄ de Histiaei mandatis. Cui cū cāteri oēs adfensissent
 iubentes vt rebellaret. Hecataeus tñ Logopius .i. sermonū au-
 ctor initio dissuadere bellū sumi aduersus regē persarū enume-
 rans cūctas nationes: qbus Darius iperaret: omnēq̄ illius potē-
 tiā. Sed cū hoc p̄suadere nō posset secūdo loco suadere vt clas-
 se mare occuparent: negās se videre q̄ alia ratione id esset euen-
 turū. Scire. n. le milesiōz vires esse imbecillas: si tñ pecunię e tē-
 plo: quod est in Branchidis tollerētur: quas Cræsus Lydus re-
 posuisset: multū spei recipere mans potiūdi atq̄ ita pecuniā &
 ipsos habituros ad vtendū: nec hostes spoliatiuros. Erāt autem
 hęc ingentes pecunię quēadmodū a me in primo libro demō-
 stratū est. Verū ne hęc quidē lentētia obtinuit: sed illa vt omni
 no rebellaret: vtq̄ vnus eoz myuntē nauigaret ad exercitū: qui
 e Naxo reuersus illie agebat: vt conaret dūces Classiariorū cō-
 prehēdere Missus ad hoc ipsū Iatrogoras dolo cepit Oliatū
 ibanolis Mylasiensem: & Histiaū Tymnis termerēsem: & Coē
 Alexandri: quē Darius mytilene donauerat & Aristagorā Hera-
 clidis Cymeis: cōpluresq̄ alios. Ita ex p̄fecto Aristagoras defe-
 cit omnia in Dariā cōmentus. Et primū quidē verbo dūtaxat
 tyrannidē immutās: statū rei publicę mileti constituit: vt secū
 libēter milesi rebellarent. Idē dehinc in reliqua Ionia fecit ty-
 rannoz alios eiiciēs: alios vtq̄ quos cōperat e nauibus iis quę
 aduersus Naxūyna ierāt: vt ciuitatibus gratularetur aliū in alia
 vrbe diuēdēs ex qua quisq̄ illoz erat quoz Coem mitylenēi vt
 ad ceperunt sine mora productū lapidibus interemerūt. Cymēi
 suū dimiserunt. Posteaq̄ & alii cōplures Tyranni fuga solum
 vertere: passim per ciuitates tyrannoz abdicatio facta est. Tyrā-
 nis summotis Aristagoras milesius secundo loco iussit in singu-
 lis ciuitatibus cōstitui singulos magistratus: moxq̄ ipse Lace-
 dæmonē t̄remi pro legato missus est. Opus enim erat magnā
 aliqūā cōparare societate. Spartæ regnū: iā nō tenebat Anaxā-
 drides cōtē filius? qā n̄ sup̄stes erat sed ei⁹ obitu filius Cleome-
 nes regnabat: nō ille qdē pp virtutis specimē: sed pp gen⁹. Et
 teni Anaxādrides ducta ī matrimoniū sororis filia: q̄ & si cordi
 erat: tñ ex ea liberos n̄ suscipiebat. Id cū ita eēr: Ephori his eū
 verbis incusauerūt. Si tu tibi nō p̄spicis certe nobis hoc nō est

Hecataeus.

Logopius .i.
sermonum
auctor.Brāchidæ.
Cræsi pecu-
niæ.Iatrogoras.
Oliatus.
Coes.Coes lapidi-
bus iterēp⁹.Anaxandri-
des.

Ephori.

THERPSICHORE

**Euristhæi
genus.**

despiciendū Euristhæi genus labefieri. Tu quandoquidē vxorem habes: quæ nō concipit: aliā ducito gratissimā rem ex hoc Spartiatis facturū. his ille respōdens negat se earum rerū alteram esse facturū: sed hos nō recte consulere qui ipsum hortetur repudiata (quā haberet) vxore innoxia alteram ducere: eoq; se nō esse paritūrum. Cui Ephori atq; optimates cōsilio inter se habito retulerūt. Quoniā is cernimus amore coniugis quam habes implicitum facito quod dicimus: ac noli repugnare: ne quid de te Spartiatæ grauius consulant. Cōiugem quam habes vt repudies non postulamus. quæcūq; ei p̄stans nunc ea omnia p̄stato. Alterā tamē ducito p̄ter hāc vxorē quæ sit fœcūda. Hęc

**Anaxandri-
dæ vxores.**

dicētibus adensus est Anaxandrides duas dehinc vxores habēs binis ædibus habitabat haud q̄quā Sparciatice faciēs. Nō lūgo interiecto tempore vxor: q̄ posterius ducta est: parit hunc

Cleomenes.

Cleomenē: quē mater successorē regni Spartiatarū nūcupabat. at vxor prior q̄ hactenus sterilis fuerat: & ipsa cōcepit hoc fato vsa: q̄ cū re vera p̄gnās esset: domestici t̄h posterioris vxoris id audiētes: ac moleste ferētes dicere iactari hoc ab illa aio subiticiēdi sibi partū. Itaq; his indigne ferētibus: exacto tēpore pariedī Ephori incredulū fœminę parturiet̄ custodes adfēderūt: quæ Dorieū peperit: moxq; Leonidem: & post hunc gradatim Cleombrotū. Sūt qui dicāt Cleōbrotū: atq; Leonidē fuisse gemitinos. Quæ Cleomenē peperit secūdo loco in matrimoniu ducta Prinetae de Demarmeni filia alterū filiū amplius nō genuit. Et Cleomenes quidē nō cōpos vt fertur sed inops mētis. Do-

Dorieus.

Leonides.

Cleōbrotus.

Prinetae.

rieus aut̄ inter æquales oēs primus: erat: meritoq; putans se ob virilitatē regno potiturum. Hic ita opinione p̄sumēs defuncto Anaxandrida cū Lacedæmonii Cleomenē ex lege q̄ maximus natus esset: creassent indigne tulit id sibiq; a Cleomene imperari. Igitur petita a Spartiatis plebe Coloniā duxit: neq; delphico vsus oraculo in quā terrā ad urbē cōdendam tenderet neq; quippiam cōsuetorū executus. adeo rem indigne ferebat in Aphricam nauigans ducibus Theræis ad Cinypē delatus locum cōmuniit totius Aphricę pulcherrimū iuxta flumen: sed illine tertio eiectus anno a Macis & Aphris & Carthaginensibus in Peloponnesum abiit vbi Antichares vir Cleonius ei consilium dedit ex Laii oraculis: vt Heracleam in Sicilia conderet adfirmans Erycis regionem esse Heracidarum ipso Heracle. i. Hercule conditore. Hoc ille audito delphos se contulit ad oraculū cōsulendū nunqđ regione (ad quā mittebatur) potiturus esset.

Macē

Antichares.

Eryx.

Heracidæ.

Pythia cum potiturū respondit. Sūpta itaq; Dorieus classe quā & in Aphricā duxerat italiam præteruehebatur: ea tēpestare (vt ferūt) Sybaritē cū Tely rege suo bellū crotoniatīs erant illaturū. Id metuentes Crotoniatæ Dorieū vt sibi opem ferret orauerunt. hoc præcibus inductus vna cū illis aduersus sybaritā cōtendit: eāq; cepit: hæc Sybaritæ Dorieū & qui cū illo erant : fecisse aiunt. Crotoniatæ negant quēpiā se pegrinū in bello aduersus Sybaritas addiuisse pter vnū Calliam heleū Amicleor fivati cinium : & hūc a Tely sybaritarū tyranno ad ipsos transfugisse hoc modo q; sacrificans de eūdo aduersus Crotonē non litaret. Hæc isti aiunt: quarū rerum vtriq; testimonia hæc adferunt Sybaritæ quidē phanū ac templū prope crastin lapidū maceriā qd Dorieū capta vrbe aiunt extruxisse Mineruæ cognomine Crastie: & hoc ipsius Doriei necis volunt esse maximū testimonium: q; præter vaticinia agēs interēptus est. Si n. nihil nisi id ad quod mittebatur fecisset: nec trāsgressus esset erycinā regionē obtinisset: & obtētam possedisset nō ipse cum exercitu absūptus esset. At Crotoniatæ multa mōstrāt peculiariter donata Calliæ Heleo in agro crotoniensī: q; etiā ad meā vsq; memoriā prognati Calliæ colebant. Dorieo autē & eius posteris nihil omnino fuisse donatū: cui si in bello Sybaritano fuisset Crotoniatīs auxilio multo plura q; Calliæ fuisse donanda. Hæc pro se vtriq; eorū testimonia referunt : quorū vtris adcedere vt quisq; mauult: his adcedat licet. Nauigarunt autē cū Dorieo & alii duces coloniae spartiatarū deducendæ Thessalus & Parebates & Cæleas & Euryleon: qui cū omni classe siciliā tenuerūt superati a phoenicibus atq; egestanis in prælio occubuerunt. vna tantū ex hac aduersa pugna superstitē Euryleonte q; collectis eorū reliquiis occupauit Minoā selinusiosq; coloniā: selinusiosq; liberauit Monarchia Pythagoræ. Hunc cū sustulisset ipse tyrannidem Selinūtis inuasit. Sed breui Monarchus. i. vnici princeps extitit. Nā selinusii impetu in eum facto cum ad Iouis forensis arā cōfugisset obtruncarunt. Dorieo & vitæ & mortis cōmunes fuit Philippus Bucacidæ vir crotoniata. qui desponsa sibi filia Telys Sybaritæ crotone pfugerat: abnegatoq; matrimonio transmisit Cyrenē: Ex hac discedens sedatus est familiarē triremem ac familiarū virorū sumptū: q; esset olimpionices. i. victor certaminis ad olympia & omnī illinc græcorū speciosissimus. Ob quam corporis speciē a Segestanis ea quæ nemo alius reportauit. Nam sepulture eius herolco monumento ex-

Sybaritæ.
Telys.

Callias.

Crastis.
Minerua
crastia.

Bellum sybaritanum.
Crotoniatæ.
Thessalus.
Parebates.
Cæleas.
Euryleon.
Selinusii.
Monarchus.
.i. vnici princeps.
Iouis forensis ara.
Philippus.
Bucacidæ.
Olympionices. i. victor certaminis ad olympia.
Segestani.

THERPSICHORE

Cleomenes.

Gorgo.

Tabella toti⁹
orbis.
Aristagoræ
tabella.
Aristagoræ
ad Cleome-
nē oratio.
Iones.
Barbarorum
arma.

Iones.
Lydia.

Phryges.
Cappadoces
Syri.
Cilices.
Cypr⁹ insula
Armenii.

Matieni.
Cissia.
Choaspes.
Susa.

Messenii.
Arcades.
Argini.

truxto Segestani hostias offerunt: Hunc in modū Dorienſis vitæ
functus est: qui si in animū induxiſſet ſibi ferendū eſſe cleome-
nis regnū: & in ſparta permanſiſſet: regno fuiſſet Lacedæmonio-
rū potitus. Neq; n. diu Cleomenes imperauit: ac ſine liberis de-
ceſſit vna dūtata relicta filia nomine Gorgo. Cleomene igitur
imperium tenente ſpartam venit Ariſtagoras mileri Tyrannus.
Cleomenēq; adlocutus cōuenit habēs: (vt Lacedæmonii aiūt).
æreā tabellā in quatorius terræ ambitus erat inciſus cunctūq;
mare atq; oia flumina. Huius in colloquiū vbi venit ita ad eum
inquit. Studiū meum Cleomenes: q̄ huc aduenerim ne mireris.
Non. n. ab re hoc fit. Prolē Ionīā p̄ libera ſeruam eſſe cū nobis
iſſis dedecus dolorq; maximus eſt: tū vero vobis & eo maior:
quo magis cæteros in grācia antecellit. Proinde nūc p̄ deos
gr̄cos cripte Iones a ſeruitute cōſanguineos veſtros: quod fa-
cile eſt ad præſtādū. Nā neq; Barbari ſunt viri ſtrenui: & vos
in ſummū rei bellicæ p̄ virtutē euāſiſtis: & genus pugnādi eorū
huiuscemodī eſt breues arcus. ac breuia ſpicula: lōgaq; in capi-
tibus criſtas: vnde faciles capti ſunt gerentes in pugnā eunt: ad
hæc tantū bonū eſt his qui eā incolūt continentē: quantum
nō eſt cæteris vniuerſis tū auri (vt ab hoc incipiam⁹) tū argētī
tū aeris tū variæ veſtis tum iumentorū tum mancipiorū: quibus
vos ſi potiri libuerit potiemi. Sunt quoq; inter ſe cōfines vt
ego diſſerā. His Ionibus cōfines ſunt Lydi: qui terrā incolunt:
tum aliarū rerū: tum vero argenti feraciſſimā. Hæc autem dios
bat oſtendens ex ambitu terrę in tabella quā adtulerat deſcrip-
to Lydis vero dicebat Ariſtagoras cōfines ſunt hi Phryges an-
toram verſus pecorū copia & terræ vbertate: omnīū quos ego
nouī longe beatiffimī. Phrygibus confines ſunt Cappadoces
quos nos Syros adpellamus His cōfines ſunt Cilices huius ma-
ris adcolæ: vbi hæc Cyprus inſula eſt ita: qui tributū annuū re-
gi pendūt quingena talenta. His Cilicibus cōfines ſunt ii Ar-
menii: & ipſi re pecuaria abundantes. Armeniorū hanc regionē
contingunt Matieni: quorū terræ Ciffia hæc cōfinis eſt. In qua
iuxta flumiū hūc Choaspē ſita ſunt hæc Suſa: vbi rex magnus
domiciliū habet: atq; hic pecuniarū theſauri ſunt. Hanc vos vt
bem ſi animoſe ceperitis. iam cū Ione de diuitiis licet certetis.
Neq; vero operæ præcium eſt vos ſuſcipere prælia pro terra ne-
q; multa neq; ita feraci: & pro exiguis finibus aduerſus Meſſe-
nios veſtros conſortes & Arcades & Argiuos. quibus nihil eſt
neq; auri neq; argenti: quantum rerum cupiditate quis inducitur.

ad morte periclitandum. Ergo cum offeratur occasio totius Asiae facile potiundae: aliud quippiam praeparabitis: Haec Aristagoras dicebat. Cui respondens Cleomenes milesie (inquit) hospes in triduum tibi differo respondere. Tunc quidem haec processum est. Vbi vero dies responsione praestituta adfuit: & ad locum de quo conuenerant ventum est. Interrogauit Aristagoram Cleomenes quot dierum ab Ionio mari ad regem sit iter. Aristagoras alioqui solers & valde illum antecellens prudentia in hoc tamen lapsus est qui cum non deberet rem (ut se habebat) illi aperire volens spartiaras in Asiam educere: dixit trium mensium necesse iter. Cleomenes interpellata huius quam ordiri instituerat oratione de itineris spacio inquit hospes milesie abscede e sparta ante solem occidentem: nihil. n. rationis dicis. Cum istud facile sit Lacedaemoniis quibus eos trimestri itinere abducere a mari. haec locutus Cleomenes domum abiit. Aristagoras sumpto oleae ramo ad domum Cleomenis se contulit: eaque ingressus iubebat praecabundus ad se audiendum mitti illius filiam. Adstibat. n. Cleomeni filia: Cui nomen erat Gorgo unica ples: eaque octo aut nouem annos nata. Cleomene iubente esse dicere quod vellet: filiolarum n. gratia nolle prohibere. Tunc Aristagoras incepit polliceri illi undecim talenta si praecibus suis annueret. Abnuente Cleomene subinde adiuciendo eo peruenit: ut quinquaginta talenta polliceretur. Ad quod Puella pater (inquit) hospes te corripet: nisi hinc abis. Consilio Puellae delectatus Cleomenes in aliud conclave abiit: & Aristagoras e sparta prorsus abscessit: non facta ei amplius potestate indicandi itineris quod erat usque ad regem ea namque itinens ratio ita habet. Vbi sunt regii Stathmi. i. mansiones ac diuersoria pulcherrima. Iter omne per loca culta atque tutum: id nuncquid emissum per Lydiam: & Phrygiam viginti mansionum hoc est vice novum castrorum est: Parasangae nonaginta quatuor & dimidiatum. E phrygia excipit fluuius Halys. cui imminet portus quas transire oimino necesse. atque ita fluuium transmittere: & praesidium quod supra illum est transgresso in Cappadociam & eam permetiendi usque ad fines Cilices duodeviginti Stathmi sunt. Parasangae centum quatuor. In horum moribus positae duplices portas ac totidem praesidia pertransis. Haec tibi transgresso & per Ciliciam iter facienti tres Stathmi sunt Parasangae qundecim ac dimidiatus. Ciliciam autem ab armenia determinat flumen. (quod nauibus transitur) nomine Euphrates. In Armenia Stathmi sunt diuersoriorum qundecim Parasangae quingenta sex & dimidiatus in quibus & praesidium est.

Aristagoras
sapiens lapsus est.
Cleomenis
ad Aristagoram
responsio

Aristagoras
redit ad Cleomenem.
Gorgo.

Puella astuta
Aristagoram
e sparta ab itinere
Stathmi. i.
mansiones.

Halys.

Euphrates.

THERPSICHORE

Tigris. Eam fluuii qui naubus transeuntur quatuor in fluuiū: quos trāsmittere prorsus necessariū est. Primus Tigris. Secundus dehinc ac tertius eiusdē nominis & Sinon idem fluuius nec ex eodem fluens loco. Nam horū quos enumeraui primus Tigris ex Armeniis: fuit alter ex Matienis. Quartus fluuius nominatur Gynges: quem Cyrus aliquando in trecentos ac sexaginta diduxit Alueos. Ex hac Armenia in terrā Mantiēnā tendenti Stathmi sunt quattuor. vnde in regionē Cissia transeunt sunt vndecim Stathmi: Parasangæ vero quadraginta duo & dimidiatus ad fluuiū Choaspē: & eū nō nisi naubus trāsmittendū: supra quē vrbs Susa est sita. Oēs autē hi Stathmi: sunt cētū vndecim. Tot diuersoria Stathmorum sunt ascendentī Sardibus Susa. Quod si iter regiū recte metiamur Paraxangis: & Paraxanga valet quātum triginta stadia vt valet: sunt e Sardibus ad regiā quæ dicitur Memnonia tredecim milia stadiorū & quingenta: cū sint Parasangæ quadrigenti quinquaginta. Itaq; pagrādo singulis diebus centena & quinquagena stadia cōsumūtur solidi nonaginta dies. Hūc in modū ab Aristagora Milesio apud Cleomenē Lacedæmoniū dicēte triū mensiū interesse recte dicebatur. Quod si quis exploratius ista inquirat: hoc quoq; ego indicabo. Nam iter ab Epheso ad Sardis hac ratione decet cōputari. A græco mari ad Susa: hæc. n. vrbs Memnonis vocatur) dico esse tredecim milia stadiorū & quadraginta. Ex Epheso ad Sardis quingenta & quadraginta stadia: atq; ita tribus omnino diebus pducitur iter trimestre. Digressus e Sparta Aristagoras Athenas cōtendit tyrānis liberatas hoc mō. Postquā Hipparchium Pisistrati filiū. Hippiaeq; tyrāni fratrē: qui in somnis visionē clādis suæ euidētissimā vidisset interfecere Aristogiton & Harmodius prisco genere Gephyræ. Post hæc nihilominus Athenienses imo magis: quā prius tyrānidē quadriēnio pertulerūt. Vāsis autē insomniū Hipparchi hæc erat pridie Panathenæorū videbatur. Hipparchius cernere virum ad sistētem sibi procerē atq; speciosum hos versus per ænigma dicentem:
Intoleranda leo tolera tolerans animo ægro:
Nemo viris poenas iniustus iure rependet.
Vbi dies illuxit: cōfestim p se ferebat referre hæc velle ad somniorū coniectores. Sed mox spreta visione misit pompam Vbi mortē appetiit Gephyræ: e quibus erāt pculsores Hipparchi (vt ipsi aiunt) fuere a principio ex Erethria oriundi. Verum cōtūquit (vt ego interrogādo compertio) fuere Phœnices ex his qui cū Strabo in. 9.

Cissia.

Choaspes.

Susa.

Paraxanga.

Memnonia.

Regia.

Susa.

Memnonia.

vrbs.

Ephesus.

Hipparchus.

Gephyræ.

Pōtani qui & Tanagriei di

cōtūquit

Strabo in. 9.

Cadmo in terrā q̄ nūc vocatur Bœotia venire: atq; eā incolu-
ere sortiri Tanagrieū tractū. Vñ Cadmeis primū p Argiuos ex
actis iterū Bœotios Hi Gephyraei expulsi Athenas diuenterūt.
Ab Atheniēsisbus recepti sub cōditiōib⁹ sunt vt ciues inter eos
essent multis nec memoratu dignis: q̄s agerēt rebus impositis.
Phœnices isti q̄ cū Cadmo aduenerūt: quorum Gephyrei fuere
dū hāc regionē incolūt: cū alias multas doctrinas in grēcīā in-
trodudere: tū vero lras q̄ apud grēcos vt mihi videt antea non
fuerāt. Et pñæ qdē illę extiterūt e qbus oēs Phœnicea vtūtur.
Progressū deindē tēporis vna cū sono mutauerūt modulū psi-
stinū. Et cū ea tēpestāte in plerisq; circa locis eorū adcolę Iones
essent: q̄ literas a Phœnicibus discēdo adceperāt: eas illi cū su-
is pauculis collocātes in vsu habuerūt: & in vtēdo cōfessi sunt
vt rō ferebat vocari Phœnices q̄a essent a Phœnicibus in grē-
ciā illatæ: priscæq; cōsuetudine Byblos adpellāt pelles: q̄ aliqui
penuria librorū hoc est scyrporū: pellibus caprinis ouillisq; vte-
bātur. Adhuc quoq; ad meā vsq; memoriā multi Barbarorū ta-
libus in pellibus scribūt. Quin ipse vidi apud Thebas Bœotias
in Ismeni Apollinis tēplo literas Cadmeas in tripodibus qbus
dā incisas magna ex parte cōsimiles Ionicis. Quorum tripodū
vnus habet hoc epigramma.

Optulit Amphitryon me gentis Theleboorum.

Hæc fuere circa ætatem Laii: qui fuit filius Labdacī nepos Po-
lydori pronepos Cadmi. Alter Tripus exametro carmine ait.

Scæus in assueto pugilum certamine victor

Me tibi sacrauit speciosum munus Apollo.

Scæus hic Hippocoantis filius fuit: qui tripodē dedicauit. nisi
alius fuit idē quod hic nomen habens circa ætatē Oedipodæ
Laio geniti. Tertius Tripus & is hexametro carmine ait Laoda-
mas ipsum tripodem suā in vrbe monarchius fuit.

Hoc insigne decus tibi magne dicauit Apollo:

Sub hoc Laodamæte Eteochs filio: q̄ monarchius fuit solus. i.
principatu est potius eieci sunt Cadmei ab Argiis: & se ad En-
cheleas cōtulerūt. Gephyraei at postea in suspitionē Bœotiorū
cū venissent: Athenas cōmigrarūt. Vbi sunt ab eis tēpla extru-
ctas eo rsum a cæteris cū aliā q̄ dā tū Ceteris Achææ. & tēplū &
orgia Qd fuerit visum Hipparchi in somnis & vñ fuerūt oriūdī.
Gephyraei ex qbus fuere p̄cussores Hipparchi: a me cōmemo-
ratū est. Vñ oportet ad eū redire sermonē: quē a principio insti-
tuerā q̄ rōne sint Atheniēses liberati tyrānis. Hippia tyrānidē:

Bœotia non
Boetia scri-
bendū est qd
græca exigit
ratio sic
Βοιωτια.
Cadmus.
Literæ apud
græcos ex
phœnicib⁹.

Literę phœ-
nices.

Bybli.

Apollinis
Ismenit
templū.

Polydorus.
Laii genus.
Labdacus.
Scæus.
Labdacus.
Scæus.
Laodamas.

Achææ
Ceres.

THERPSICHOE

**Athenarum
tyranni.
Hippias.
Lipfydrum.
Amphicty-
ones.**

**Porinus
lapis.
Parius lapis.**

Scite dictū.

**Anchimolus.
Phalerus.**

**Cyneas rex,
Pisistratida-
rum equitatus
in Lacedæ-
monios,
Anchimolii
caus.
Anchimolii
buitum.
Cleomenis
fuga.**

optinēte & infenso eis pp cādē Hipparchi Alchimæonide: qui
genere sunt Atheniēses pfugi patria pp Pisistratidas : quoniā
ipsis vna cū cæteris exulibus res de redeundo tētata omni ope
frustrata fuit: cōatiq; Athenas reuertēdo liberare vāhementer
deciderāt Lypsidiū sup Meoniā cōmunierūt. Dehinc oia ad-
uersus Pisistratidas cōminiscēdo mercede cōduxerūt ab Am-
phictyonibus tēplū delphis ædificādū id qd est: tūc āt nō erat:
Eniucro cū bene noīati essent ac viri spectati iā inde a suis ma-
ioribus extruxerūt tēplū exēplari pulchrius ac cætera oia. Nā
cū ex lapide Porino cōuentū essent: vt illud facerēt: tñ antio-
ra eius pario lapide effecerūt. Vt igitur Atheniēses aūthi viri
delphis sedētes Pythiā pecunia periuaserunt: vt & quoties viri
Spartiatæ venirēt siue privato siue publico agmini petētes ora-
culū proponeret ipsis liberare Athenas: Lacedæmonii āt post-
quā sibi idē semp diceref mittūt Anchimoliū Asteris inter po-
pulares eximū cū exercitu ad expellendos Athenis Pisistrati-
das tametsi hospites suos & i primis amicos. Antiquiora enim
duxerūt q ad deū q ad homines pīnēt. hos itaq; mari nauib;
miserūt cū gbus Anchimolus ad Phallerū adpullus copi-
as eduxit. Id presciscētes Pisistratidæ auxilia Theſſalia euoca-
uerūt. Societatē. n. cū Theſſalis fecerāt: gbus rogātibus cōi de-
creto Theſſali miserunt mille equites cuin suo rege Cynea viro
Coniæo. Hos socios vbi habuere Pisistratidæ: hoc excogitauē-
te: planiciē Phalerorū detergūt: eaq; locū equitabilem reddūt:
atq; illic eqtatū in castra hostiū imittūt. Equitatus in Lacedæ-
monios irruēs cū alios multos: tū vero Anchimoliū interemit.
Cæteros q supfuere ad aquas repulit. Hūc in modū primus La-
cedæmoniorū exercitus abscellit. Extat in Alopecis at: icæ bus
stū Anchimoli iuxta Hercules tēplū qd est in Cynosargi. Post
hæc Lacedæmonii maiores copias cōtra Athenas miserūt nō
mari sed terra pfecto illis duce Cleomene Anaxandridæ filio
cū gbus prā ar: cā inuadētib; cōgressus primū Theſſalorū eq-
tatus nō diu post in fugā versus est fusus supra qdraginta e suis.
Qui supfuere q quisq; potuit recta in Theſſaliā rediere. Cleo-
menes ad vrbē pergens vna cū is Atheniēſibus: qui liberi esse
cupiebāt: obsedit tyrānos intra murū pelagiciū redactos. Neq;
tamē oio Pisistratidas eiecere Lacedæmonii. Quippe q de fa-
ciēda obſidione nō cogitauerāt. & Pisistratidæ cibo potuq; bñ
instructi erāt. Itaq; cū aliquot dies Lacedæmonii tyrānos obse-
dissent. Spartā abiēre. Huc tñ calus qui alius in faustus idē alius

sanctus extitit. Nā filii Pisistratidarū: qui clam extra regionē se ponebātur: intercepti sunt. Quo ex facto oēs eorū res perturbatae sunt. & pro redimendis filiis ad volūtatē Atheniēsiū trāsegerūt: vt intra quinq; dies ex attica excederēt. Moxq; in Sigæum quod est supra Scamandrū cōcesserūt: cū sex & triginta annos regnassent oriūdi e Pylo: atq; a Nelo ex eisdē prognati ex qbus si quis fuere: cū Codro ac Melancho: qui prius aduenticiū: tamē Atheniēsiū reges euasere. Eaq; de re Hippocrates Pisistrati pater repetita memoria Pisistrati filii Nestoris idē nomē filio suo imposuit. Hoc Atheniēses modo tyrannis liberati sunt. qui recepta libertate quacūq; aut fecere: aut passi sunt memoratu digna antequam Ionia defecent a Dario: & Anisagoras Miletiū Athenas oratū auxilia venerit. hæc prius edisseram. Athenę cū magnæ fuissent antea tūc tamē tyrānis liberatæ extitere maiores. In quibus duo viri præpollebant Clisthenes vir Alcmaonides: q (vt fama fert) Pythiā: persuaserat: & Isagoras Tisandri illustri quidē familia. sed q̄ vetusta nō queo adfirmare. Eius tñ cognati Ioui Cario immolant. Hi viri per factiones de potentatu cōtendebāt. Clisthenes cum vinceretur populum amplectendo ex quattuor tribubus mox decem effecit: cognominib; Iouis filiorum Leontis: & Agicoris: & Argadei: & Hopletis in alia cūmutatis: quæ ipse inuenit aliorum heroum indigenarum præterq; Atacis: quem & si hospitem: tamen adiecit vtpote finitimū ac socium. Qua in re videtur mihi Clisthenes hic auum suū maternū Clisthenem Sicyonis tyrannū fuisse imitatus. Ille enim quia cum Argiis bellū gessisset: summouit e Sicyone certamina canētū poemata ob Homeri carmina: in quibus argos atq; Argii tantopere celebrantur. Neq; hoc modo summouit: sed etiam optauit monumētum Adrastū calamitosi: quod erat in ipso Sicyonorum foro: quia fuerat Argius exterminare. Ideoq; delphos adiit ad oraculum consulendum nunquid Adrastū eliceret: cui Pythia respondens inquit Adrastum quidem Sicyonum regem esse: ipsum vero lapidatorem. Id non concedente sibi deo Clisthenes reuersus excogitabat quo pacto Adrastus ipse demigraret: quod vbi excogitasse sibi visus est: misit ad Boeotias Thebas nunciatum velle se adferre Sicyonem Menalippū Astaci filiū: cūq; tribuētibus Thebanis in vrbe intulit: atq; ei Phanū in ipsa curia designatū exēdificauit munitissimū iā loco: in quē intulit Menalippum. Quod factum debet existimari q; inimicissimum Adrasto q; & Mecesteru fratrem eius: & Mecesteru.

Sigæum.
Scamandrus

Hippocrates
Pisistratus cuius
epistola
ad Solonem
extat apd Diogenē
Laertii in primo
Athenæ tyrānis
liberatæ.
Clisthenes.
Isagoras.
Iupiter
Carius.
Iouis filiorū
cognomina.

Sicyon.

Adrastus.

Mecesteru.

THERPSICHORE

Tydeus. Tydeū generum Menalippus interfecisset . Clisthenes vbi fas-
Menalippus. num extruxit hostias & dies festos Menalippo dedit ab Adra-
sto ereptos: quibus illū Sicyonii magno cum honore prosequi
Polybus. consueuerant. Etenim regio Polybi fuerat qui cum sine liberis
Adrastus. decederet: imperiū Adrasto legauit nepoti suo ex filia: Eū Si-
cyonii cū aliis honoribus prolequebātur: tū vero tragicis cho-
ris ita vt nō Dionysium: sed Adrastū venerarentur. Clisthenes
choros quidē libero: ceteras vero cerimonias Menalippo dica-
uit. Hæc ille in Adrastū egit. Tribus autē dorienſiū ne forent
cedē Sicyoniis q̄ argus in alia nomina commutauit: ex quibus
Sicyonios plurimū ridiculos reddidit. Quippe suis & alini vlti-
ma cognomina pro pristinis imposuit p̄terq̄ tribui suæ: cui a
suo ipsius imperio nomē indidit id est ab archæ. Itaq̄ hi tribu-
Archelia. les Archelia vocabātur. Cæterorū alii Hyatē .i. suales: alii Onca-
Hyatē .i. sua- Sicyonii & Clisthene imperātē & eo defuncto ad sexaginta an-
les. nos vsi sunt q̄ postea inter se reputātes in alia tranſulerūt. Hyt-
Oncatē .i. a- tas Pamphylos: Dyamanates Quartē tribui q̄ adiecerunt impo-
sinales. sito cognomine Aegleæ ab Aegileo Adraſti filio Hæc Sicyo-
Choreatē .i. niis Clisthenes & ipse (vt mihi videtur) p̄contēptu Ionū ne fo-
porcales. rent cædē ipsis & Ionibus tribus Clisthenē sibi cognominem
Hyltæ. imitatus est. Cū .n. populus Atheniēsis fuisset antea exagitatus
Pamphyli. posteaq̄ omniū auctoritatē ad suam vnus redegit: tum tribui
Dyamanates nomina censuit immutanda: & plures ex paucioribus faciēdas
Aegileus. decē pro quattuor & totidē Philarchos id est tribunos a tribui
Philarchi .i. præfectura. Ita populos in tribus distributo atq̄ cōposito erat
tribuni. multo superior his qui erant cōtrarię factionis. Superatus ī par-
tibus isagoras hoc inuicē excogitauit vt Cleomenē lacedæmo-
niū aduocaret. Iam inde obsidione Pisistratidarum sibi hospi-
tem factū: qui tamen culpabatur q̄ ad vxorē Isagoræ ventita-
ret. Is missō primū athenas caduceatore Clisthenē eiecit: & cū
eo alios cōplures Atheniēses quos piaculi insimulabat vides-
licet admonitu Isagoræ hæc dicēs: Nā Isagoras atq̄ amici eius
Alchmæoni- non erant ad fines cædis: cuius insimulabantur Alchmæonide
dæ. & qui erant enagees ita nominabantur qui Atheniensū piaci-
Enagees lo obstricti erant: Cylon quidā Atheniēsis vir Olympionices
Cylon. Adfectatē tyrannidis cōpertus est. Simulato nāq̄ æqualiū so-
dalitio arcem occupare conatus. Id cum efficere non potuisset
adſedit simulacro dei supplex ipse ac socii. Hos illinc summo-
nerunt quidē magistratus naucrationum: qui tunc Athenas

incolebant data fide puniendi eos citra mortem. Sed culpa horum mox interfectorum fuit penes Alcmaeonidas: Hec ante Pisistrati ætatem gesta sunt. Vbi cleomenes per nunciū eiecit Clisthenem atq; piaculares: quibus Clisthenes ipse profugisset: nihil secius Athenas venit non magna cū manu: atq; illinc septingentas familias militares Atheniensium tanq̃ piaculo cōtaminatas relegauit: quas ei suggerebat Isagoras. Hoc acto conabatur secundo loco senatū dissoluere: & magistratus trecentis Isagoræ militibus mandare. Verū reluctante senatu atq; obtemperare nolente Cleomenes Isagorasq; cū suæ factionis hominibus arcē occuparunt. Quos cæteri Athenienses cū senatu sentiētes Arcis athenis occupā-
 biduo obsederunt. Tertio die quicūq; Lacedæmonii ibi erant: ensis occupa-
 adcepta fide regione discesserūt: rato effectu quo Cleomeni dictum est. Nā ei ad occupandā arcem ascendenti: & ad dei penetrale cōsulendi gratia eunti: exurgens e sella sacerdos antequā ille valuas referaret: Lacedæmonie (inqt) hospes rursus redeas neue templum introeas. Non enim doribus hic introire fas est. Cui Cleomenes. Ego (inqt) mulier Dores non sum sed Achæus. Itaq; admonitu vti nolens atq; in conatu pergens. tunc quoq; iterum a proposito cū Lacedæmoniis decidit. Cæteris ad necem iunxere Athenienses: & in iis Timesitheum fratrem eius: Timesitheus cuius manualia opera atq; strēnuitatem in primis referre habeo
 Atq; hi quidem in vincla coniecti mortem oppetiere. Athenienses autē post hęc reuocatis Clisthene septingentis militū familiis quos Cleomenes exagitueraat sardis mittūt ad contrahendam cū persis societatem. Intellegebāt. n. sibi cum Cleomene atq; lacedæmoniis esse bellandū: vt sardis venire nuncii mandataq; exposuere: perconctatus est eos Artaphernes Hystaspis filius Sardium prætor qui nā homines esse Athenienses: & vbi terrarum incolentes qui socii persarū fieri orarent: vbi id ex nunciis audiuit: ita eis ingenue respōdit. Si regi Dario terrā darēt & aquā se contracturū cū eis societatem. sin minus illos abscedere præcepit. Nuncii inter se collocuti qd̃ societate facere cuperent daturos se esse dixerunt. Quo nomine vbi reuersi sunt domū vehementer accusati sunt. Cleomenes intellegēs ab Atheniensibus se & verbis & factis lædi: ex omni peloponneso copias coegit dissimulans quē ad finem cum haberet in animo tū populū Atheniensem vlcisci: tū Isagoram cōstituere tyrānū qui vna cum eo ex arce decesserat comparato exercitu ingenti ipse Eleusina inuasit & ex cōposito Boeotii Cenoē occupāsit.

Clisthenes
atq; piacula
res athenis e
iecti.

Arcis athenis
ensis occupa-
tio.

Dores nō sū
sed Achæus.

Timesitheus

Athenienses
legati ad Da-
rium.

Artaphernes
Sardium prætor.

Cenoem Boe-
otii occupāt.

THERPSICHORE

- Hylies.** & Hylies ultimos Atticæ populos & ab altera parte Chalcidenses oræ Atticæ loca populabâtur. Athenienses & si ancipiti bello districti Boeotiorum & Chalcidensium ultione dilata arma contra Peloponneses in Eleusine agêtes ferût. Dûq; ambo exercitus conserturi præliû essent. Corinthii primi omnium secû reputantes iniuste a se agi auerterût se atq; abicesserût. Secûdum hos idem fecit Demaratus Aristonis filius : qui & ipse erat rex Spartiarum; & e Lacedæmone copias cõtraxerat: nec a Cleomene superiori tẽpore dissenierat. Ob quã regû dissensionem lex apud Spartã lata est nō licere vtriq; regi cû exercitu p̃dire. Nã prius prodibât & his se iunctis alterq; quorq; e Tyndaridis relinq. Quin & isti antehac ab eis euocati exercitû ambo cõmitabâtur. Tũc cæteri focil qui erât in Eleusine cernêtes nō cõuenire inter reges & Corinthios aciẽ deseruisse : & ipsi dilapsi abierunt. Quarto nũc dores in Atticã p̃fecti sunt bis ad bellũ ingressi bis ob Atheniensium multitudinis cõmodũ. Primo quia Megara Coloniã deduxerât: q̃ expeditio recte vocẽ sub Codro Atheniensium rege. Iterum ac tertio dũ ad expellendos Pisistratidas ex Sparta ventũ est. Quarto dũ Cleomenes Pelopõneses ducens Eleusinẽ inuasit. Ita quarto tũc dores aduersus Athenas expeditionẽ sumpserût. Dilapso igitur indecore hoc exercitu ibi Athenienses volentes ultũ ire iniurias : primã expeditionẽ fecerût aduersus Chalcidenses: quibus Boeoti ad Euripũ iere superias. His conspectis Athenienses putarunt sibi cũ eis priusq; cũ Chalcidensibus pugnã cõserendã. Itaq; ingressi cũ illis egrogie superât: permultisq; eorũ cæsis septingentos capiunt. Eodẽ die transgressi Euboiã cũ Chalcidensibus confligere: quibus etiã victis quatuor milia colonosq; in prædiis equitũ reliquerût. Equites autẽ apud Chalcidenses vocabâtur locupletes. Horũ quoscũq; ceperût vna cum Boeotiorum captiuis victos in carcerẽ coniecerût. quos aliquãto post binis mulctatos minis soluerût: eosq; quibus adligati fuerant vincula in arce suspenderût: quæ ad meam vsq; memoriã extabant pendetia e muris a Medo ambustis e regione coenaculi ad occasum spectantis: decus nam quoq; redemptionis consecrarunt. Facta ærea quadriga quæ ad sinistram manum intrantium statim propilæa arcis stabat cum hac inscriptione.
- Attica perdomitis scri sub Marte iuuentus
Boeotum populis Chalcidicæq; manu
Damna rependerunt vinculis & carcere cœco.
- Demaratus rex.**
- Spartiatarum rex.**
- Euripus.**
- Equites dicuntur locupletes.**
- Redemptionis Decima.**

Quorum hæc de decima stant tibi Pallas equæ.

Et Athenienses quidem augeſcebant. Iuris autē æquabilitatem eſſe rem bonā nō ex vno tantū: ſed vndiqꝫ datur intellegi. Si quidem Athenienſes q̄dīu tyrannus ſubiecti fuerunt nullis finiti- morū in bello præſtantes erant. Liberati vero tyrannis mnl to omniū primi exitere. Vnde liquet eos dum tyrānis parebāt de induſtria peccaſſe tāquā domino laborātes. at libertate par- ta ſibi ipſi quiſqꝫ rem gerere properabat. Athenienſes ita age- bant Thebani autem poſt hæc vlciscendi illos cupidi ſciſcitariū ad deum miſerunt. Quibus reſpondens. Pythia negabat pſeſe eos poſſe illos vlcisci: iubebatqꝫ vt ad famæ celebritatē referē- tes rogarent ſibi p̄ximos. Reuerſis qui miſſi ad oraculū erant: ac reſpōſum exponentibus. Thebani illud nihili faciētes quod referebatur vt rogarēt p̄ximos dicebant. Nūquid nō proxime nos incolūt Tanagræi Coronæiqꝫ & Theſpienſes: qui noſtri af ſidue cōmilitones alacri atqꝫ cōcordi in partes animo bella no biſcū tolerant? Quid hos rogari oportet. nūquid potius hoc nō habendū pro oraculo? Hæc illis ratiocinātibus quidam re audi- ta inquit ego quid ſibi velit oraculum videor mihi intellegere. Aſopi duæ filiz ſuiſſe tradūtur Thebe & Aegina q̄ quonā ſo- rores ſunt opinor deo reſpondere nobis vt Aeginetas rogem⁹ qui vicem noſtram vlciscenē. Thebani quoniam nulla q̄ hæc vi ſa eſt dicti potior ſententia: protinus miſere ad Aeginetas orā- dos auxilia tanq̄ proximis ex dei oraculo. Illi petētib⁹ his au- xilia dixere ſe mittere cum eis Aeacidæ. Societate Aeacidarū freti Thebani cum laceſſiſſent Athenienſes adcepta offeſſione aduerſæ pugnz: iterum auxilia virorum remiſſis Aeacidis ora- uerunt. Quorum p̄ce moti Aeginetæ tum magnitudine opum inflati: tū priſtinæ inimiciæ q̄ geſſere cū Atheniēſibus memo- res: bellum illis haud indiētū intulerunt. Nam cum Atheniēſes Boconis incumberent: ipſi longis nauibus in Atticā traiciētes cum alios multos populos in cætera ora maritima in Phalerū diſperuerunt magnā ex hac re calamitatē Athenienſibus adferē- tes. Inimicitia autē q̄ Aeginetæ aduerſus Athenienſes debebāt ex hoc inſizio extitit. Epidaurii cū ſua ipſis terra nihil redderet: de hac calamitate delphicū cōſulere oraculū. Quibus Pythia ſuſſit vt Damiz & Ankeſiē ſimulacra erigerēt: & poſtq̄ erexiſſēt melius ſecū actū iri. ſciſcitātibusqꝫ Epidauriis vtrū ex ære fa- cerēt illa an ex lapide: reſpondit ſe e neutro fieri ſinere: ſed e li- gno Oleagino: Oleæ tū nō oleaſtri. Rogabant igitur Epidaurii

Iuris æqua-
bilitas.

Athenienſes
tyrannide li-
berati.

Tanagræi.
Coronæi.
Theſpienſes.

Aſopus.
Aſopum qua-
tuordecim ſu-
ſcepſiſſe libe-
ros Diodor⁹
Siculus in .5.
tradit.
Thebe.
Aegina.

Phalerus
vires dica-
pra.
Epidaurii.
Aeginetarū
odia in Athe-
nienſes.

THERPSICHOE

Oleæ tatum athenis cē dicebantur. Athenienses sibi permitteret Oleam incidere: quæ scilicet Oleas illas sacrificatissimas esse existimarent. Fertur etiā nūq̃ gē tium nisi Athenis illa tēpestare oleas fuisse. Athenienses se vero dixerunt concessuros hac duntaxat lege si quotannis illi sacra Mineruæ urbanae & Erichtheo Adferrent. Adcepta cōditio

Simulacra ex oleis. ne Epidauri: quæ rogabant impetraverunt: & simulacra ex his oleis fabricata statuerunt: terraq; sua fructum eis ferente quod cōuenerat Atheniensibus persoluebant. Eo tēpore atq; superio

**Damia
Auxesia.
Oea.**

ri Aeginetæ Epidauriis parebāt tū in aliis: tum vero in litibus q̃s Aeginetæ inter se vel auctores vel rei illuc se conferentes agebant. Verū ex eo tempore fabricatis nauibus nullo consilio vsui ab Epidauriis descuerūt. Factiq; hostes ac mari potiti cū alias clades inferebant: tū simulacra Damia & Auxesia surripuerunt: eaq; asportata in regionis suæ mediterraneo loco statuerunt: cui nomen est Oea viginti ferme pcul ab vrbe stadiis. Hoc in loco illis erectis supplicabāt sacrificiis atq; iocundis choris mulierū denis viris vtriq; dæmonū adsignatis: q̃ choris præessent: Nā chori neminē virum nuncupabant: sed indigenas fœminas: quæ ceremoniæ apud ipsos quoq; Epidaurios fuerant. Surreptis statuis Epidauri quod fuerant pacti Atheniensibus non soluebant. cuius rei cū a nunciis Atheniensium ad mouerentur: reddidere rationē cur iniuri non essent. Se. n. quā diu apud se statuas habuissent: quod cōuentū erat exoluisse: eis dem iam viduatos nō debere exoluere. Sed Aeginetas qui illas haberent a quibus id exigi iuebant: ad eas repetendas Aeginam Athenienses misere. Aeginetæ negare quicquam negotiū e

**Athenienses
Aeginā ad repetenda si
mulacra missi**

Te cum Atheniensibus. Post repetita simulachra Athenienses aiunt trirēmē missam publice cū ciuibus quibusdam: qui Aeginam cū venerunt simulacra tanquā e suis lignis facta conatos esse se suis sedibus moliri vt asportarent. Cūq; eo pacto penes nequirent circumdatis funibus trahere tentasse. Sed dū trahūt tonitruū & cum tonitruo terræ motum exitiūle: Eaq; de re illos remiges qui trahebant simulacra ab his amentia esse cōuersos. & hoc morbo sese tāq; hostes mutuo trucidasse: donec vn⁹ ex omnibus relictus est: qui ad Phalerū se recepit. Athenienses ita rem gestā esse memorāt. Aeginetæ negant illos vna cum nauu venisse. Facile. n. se vnam nauim atq; adeo cōplurculas etiā si sibi nullæ fuissent: naues fuisse propullaturos: sed cū compluribus in ipsorū terrā inuasisse se vero cessisse: nec pugna nauali cōpendere voluisse: qui tamen planū facere nequeunt. An quia ip

Motuā Atheniensium cōcedes.

pares se esse ad pugnandū agnoscerent: cesserint: an volētes p-
miserint illos facere qđ fecerūt. Atheniēses quoq; quoniā nulli
ppugnatores obstarēt: egressos e nauib; ad simulacra se cō-
uertisse: & cū ea e suis vestigiis amoliri nequirent: ita circūdati
restibus trahere conatos donec illud ambo simulacra cōtrahūt
fecere rem apud me fide carentē alicui alteri credibilē. Aiūt. n.
illa procubuisse sibi in genua: atq; ex eo tēpore semp genu iux-
ta permanuisse. Et hæc quidē Atheniēses fecisse: se vero qđ au-
dirent sibi bellū ab Atheniēsisibus illatū iri: pparasse argios vt si
bi aduersus Athenienses in æginā descēdentes: adessent auxi-
lio: eosq; cū latuissent hostē in traticiendo ex Epidauro insulā
in Atheniēses: qđ nihil præscissent a nauibus disclusos irruisse:
& interea tonitruum ipsis terrā motūq; extitisse. Hæc ab argis
Aeginetisq; cōmemorātur. Athenienses quoq; confitentur vnū
omnino e suis incolumē in atticā reuertisse: quē tñ argi aiūt su-
persistem fuisse ex Attico exercitu quē ipsi profligassent eundē
Athenienses demonio incolumē nihilo setius peruisse referunt
hunc in modū. Cū Athenas se recepisset: Cladēq; renunciasset:
vxores eoꝝ (qđ aduersus Aeginā profecti fuerant) indigne ferē-
tes vnum ex omnibus esse reducē circūfusas hominē prehen-
disse: ac Fibulis vestimentorū pupugisse percōctantes singulas
vbi suus vir esset atq; hoc modo hunc fuisse cōfectū. Idq; factū
mulierum visum esse Atheniēsisibus ipsa clade tristius. In quas
cū alia ratione animaduertere nō possent vestē illarū in iadem
mutauerunt. Nā antea Doridē vestē gerebāt Atticæ foeminæ
similimā corinthiæ. Itaq; mutuauerūt in lineā ne Fibulis vterē-
tur: qđ tenera si rationē vtamur nō ias olim vestis fuit sed caira
quoniā ois prisca vestis foeminarū græcarū eadē erat quē nūc:
qđ Doridē adpellamus. Præterea argiū & Aeginetæ idem adhuc
factitāt: apud quorū vtrosq; mos est Fibulas faciēdi fescuplas
q̄tunc mēnsura cōsueuerat: quas præcipuē foeminę eorū tēplis
deorū consecrare solent: neq; aliud quicquā Atticū illic offerre
ne vrceū quidē sed ex hollis gentilibus in posterū ibidē potare.
Eoq; contentionis processere Argiæ atq; Aeginetæ mulieres
cū Atticis: vt ad meā vsq; etatē Fibulas gestauerint q̄ antea grā-
diores Odiorū principū Aeginetarū in Atheniēses hoc quēad-
modum cōmemoratum est extitit. Cuius rei circa statuas gestæ
memoriā retinētes Aeginetæ: libenter Thebanorū rogatu auxi-
lium tollere Boeotiis: qui cū maritima Atticæ vastarent: Atheni-
ensesq; aduersus Aeginā expeditionē inirēt: aduenit e delphis

Vxores mari-
tos repetētes
Vxorū au-
dacia.

Fibulis non
vti mulieres,
ias vestis.

Atticarū ves-
tes.

Doris vestis.
Corinthia
vestis.

Caira vestis.

Aeginetarū
in Atheniē-
ses odiorum
principium.

THERPSICHORE

Acaci Phanū oraculū vt ab Aeginetis lādendis triginta annos abstinerent: tricesimo anno cum phanū Aeaco dicassent bellum cum Aeginetis inchoarent: ad votū eis re successura. Sin bellū continuo inferrent: fore vt inter ea multa detrimenta acciperent & inferrent: sed ad extremū illos subigerent. Hoc oraculū ad se Athenienses adlatū vbi audiere: eatenus ei obtēperandū cēsuērunt: vt Aeaco phanū dicarent: quod nunc in foro exstructū visitur: sed triginta annis nō esse abstinentū q̄ videlicet audissent eē fatale multa se passuros indigna ab Aeginetis si bello abstinerent. His tamen ad vlciscendū separantibus Lacedæmoniū factum extitit impedimento: Si quidē Lacedæmoniis audito cōmento Alcæonidarū erga Pythiam & quæ egisset Pythia in ipsos atq; Pisistratidas duplicē se iacturā fecisse animaduertebant: q̄ & suos hospites in patriā eiecissent: & nulla sibi ex hoc facto gratia ab Atheniensibus haberetur. Præterea oraculis vragabantur denūciantibus multa ipsis & indigna ex Atheniensibus futura: quorū añ hac securi fuissent p̄sertim ex eo qđ a Cleomene spartā reuerso didicerāt. Etenī Cleomenes potius est ex Arce Atheniensīū oraculis q̄ a Pisistratidis prius possessa cū expellerētur relicta fuerant in tēplo. Ea Lacedæmoni vbi per Cleomenē adcepere & animaduertebant Athenienses iugescētes: nec adipis obtēperādū vllō modo esse aiatos. Præterea genū Atticū quod sub tyrānis fuisset infirmū: & ad parēdū prōptum: nūc parta libertate ipsis par existerēt: Hæc oīa cōsiderantes aduerserūt Hippīā Pisistrati a Sigeo Hellepōti: quo pisistratidæ cōfugerant. Postq̄ Hippias aduersus adfuit additis etiā alijs sociorū nūciis ita spartiatæ apud eos verba fecere. Agnoscimus viri focii nos haud recte egisse: qui cētētijs oraculis inducti viros qui erāt nostri in primis hospites: quicq; in animū inducebāt prebere nobis Athenas obnoxias e patriā eiecimus & cū hæc fecerimus tñ ingratā populo urbē tradidimus: qui posteaq; per nos liberatus respexit nos pariter ac regē nostrū p̄ dedecus detrimentūq; eiecit: inflatusq; superbe famā auget: p̄cipue quidē Boeotios suos finitimos atq; Chalcidēses didicisse qui ipsi sint: sed fore fortassis vt alius q̄s si peccauerit idē discat. Quare quoniā in illis agendis peccauimus: nūc dermus operā vt illuc vna vobiscū eūtes suppliciū de illis sumamus: hac .n. de causa Hippīā & vos e sua quosq; urbe aduersimus: vt publico consensu & cōmuni exercitu reducētes hūc Athenas: red damus ei q̄ abstulimus: hæc Spartiatæ: q̄ cū aliū focū nō proba-

Atticū gen^o
 sub tyrannis
 infirmum.

rent: cunq; silentiū agerent Corinthius Soficles ita locutus est
 Eo tēpore cœlū sub terra ac terra supior cœlo erit : hominesq;
 domiciliū in mari habebūt: quo tēpore vos Lacedæmonii reb;
 publicis euerſis Tyrānides in vrbes introducere conabimini:
 nihil est in rebus humanis neq; iniustius neq; magis mortiferū;
 quod si bonū vobis videtur ciuitates subelle Tyrānidi: ipsi vo
 bis principes Tyrannū cōstituite: atq; ita vt aliis cōſtutuaris o-
 perā date. Nūc ipsi tyrannos expertes & ne id in sparta cōtin-
 gat vehementissime cauētes: hoc i socios studetis efficere. Qui
 si eſſetis vt nos sumus experti: meliorē (quā nūc facitis) de hac
 re diceretis ſententiā. Nā iſta res apud corinthios ciuitatis per-
 turbatio fuit. Cū eſſet apud eos paucorū regimē: & hi qui Bac-
 chiadæ vocātur urbē incoletēt: vitro citroq; inter eos matri-
 monia cōtrahebātur. Horū vni nomine Amphioni nata est fi-
 lia clauda: cui nomē erat Labda: quā quoniā nemo Bacchiada-
 rū duxere volebat: duxit Eetion Echecratis e petra quidē tri-
 bu ſed oriūduſ a Lapithe ac Cænide. Qui cū neq; ex hac mulie-
 re neq; ex alia tolleret liberos miſſus ē delphos cōſulēdū de p-
 le. Eū introeuntē ſtatim Pythia huſ verſibus cōpellauit.

Eetion te nemo (licet ſis tantus) honorat

Conceptū pariet ſaxū graue Labda monarchos.

Qui cadet in ciues emendabitq; corinthus.

Hoc oraculū quod Eetioni redditum eſt eodem tendebat quo
 alterū antea Bacchiadis redditū haud prius intellectū q̄ hoc re-
 nunciatum eſt in hæc verba.

Concipit in petris aquila enixura leonem:

Robuſtum ſæuum: genua & qui multa reſoluet.

Hæc bene nunc animis verſate corinthia proles:

Qui colitis pulchrā pallē altāq; corinthus.

Id oraculū cū ad eā diē fuiſſet indeprehēſum: ſimulatq; ex hoc
 Eetionis patuit eodē vtrunq; pertinere ſilētio ſuppreſſere aio
 futurū Eetionis filiū extinguenti. Et primum mulier enixa eſt
 miſerunt e ſuo numero decē viros ad tribum: in qua habitabat
 Eetion: qui puerū extinguerent. Iſti poſtq̄ ad petrā peruenerunt:
 & ad Eetionis atriū acceſſere: puerū petunt. Labda cur veniſ-
 ſent: ignara paternæq; beneuolentiæ cauſa veniſſe eos rata ad-
 fert filium & in vniū eorum manū porrigit. Erat autem inter
 viā conſtitutum: vt q primus eorum puerū cepiſſet: iſ humi il-
 lum adlideret. Verum diuina quadā fortuna puer ei viro cui a
 Labda tradit⁹ erat adriſit. Quā rē illi cōſiderāti miſeratio ſubiit

Soficles
 Tyrannis.

Tyrannidis
 malum pul-
 cherrime ſcri-
 bit zenophō
 in dialogo
 de Tyranni-
 da.

Bacchiadæ,

Amphion.
 Labda,
 Eetion,

Labdæ filius.

Labdæ filii
 miſeratio.

THERPSICHORE

pueri occidendi. Sic misertus alteri tradidit & ille tertio atque ita deinceps per manus traditus infans per omnes decē trāsiit: ac nemine interimere volēte rursus matri ē redditus. illi egressi atq; ante ianuā stantes alius aliū incusabant: castigabantq; sed primū p̄cipuē: qui ex cōuento non fecisset donec interiecto tēporis spacio placitū est vt rursus introgressi oēs fierent participes cædis sed necesse erat ex Eetionis stirpe germinari Corintho perniciē. Nam Labda stans pro foribus hæc omnia exaudiebat. Eoq; metuens ne illi immutata voluntate adceptum rursus puerum interimerēt asportauit. & in mensura frumentaria occultuit: qui locus visus est minime inuestigabilis: cū sciret illos si redirēt ad inuestigādū puerū omnia scrutaturos: vt & cōtigit. Nam introgressi & scrutantibus vbi nō adparuit: visum est eis abundū: atq; iis a quibus missi essent dicendū se cūcta quę illi mandassent perpetrasse. Atq; ita reuersi dixerunt. Post hæc Eetionis filio crescenti impositū est nomē Cypselo ob periculum hoc quod deuitauerat in Cypsela. i. mensura frumētaria. Vbi in virilē adoleuit ætatē: cōsulenti oraculū delphis anceps est redditum: quo fretus Corinthum adgressus occupauit. Oraculum autem hoc erat.

Vir locuples nostras hic qui descendit ad ædes

Cypselus Eetides claræ rex esto Corinthi

Ipse & eo cogniti sed nulli deinde nepotes & oraculū quidem hoc erat Cypselus vero tyrannide potitus talis extitit: vt Corinthiorum multos infecutus sit: multos pecunia: longē plurimos anima priuauerit. Cui cū triginta regnasset annos bene vita defuncto successit in tyrannide filius Periander: qui inter initia mitius agebat q̄ pater: sed vbi per nūcios cōsuetudinē habuit cū Thrasybulo Mileti tyrāno multo magis quā pater crudus effectus est. Misso. n. præcone Thrasybulū interrogauit quārōne ipse rebus tutius cōstitutis ciuitatē pulcherrime gubernaret. Thrasybulus eo qui a Perianandro missus erat extra opidum educto ingressus est rus quoddā satū & vna cū nūcio segetem interambulans sciscitabatur hominē de suo aduētū e Corintho detruncans atq; abiiciens: & quāq; videbat spicā inter alias extantē donec segetē formosissimā atq; densissimā hūc in modū corripit p̄diūq; illud peruagatus nullo verbo reddito præconē remisit. Reuersus Corinthum p̄co audio p̄ceptionis audiendę Periandro negauit sibi quippiā respondisse Thrasybulū mirari q̄ se ad virū vesanū Periander misisset: & sua ipsius destruentē:

Labdę filius
in mēsurā fru-
mentaria oc-
cultus.

Cypselus.
Cypsela. i. mē-
surā fru-
mentaria.

Cypselus Pe-
riandri pater
Vide Laertiū
in primo.
Periander.
Thrasybul⁹.

Spicarū de-
truncatio.
T. Liui⁹ i pri-
mo Targniū
supbū papa-
uerum capita
hoc pacto de-
cussisse ait Vt

exponitque quæ ex Thraſybulo vidiffet Periander id quod a Thraſybulo actum erat intellegens atque interpretans ſibi ab illo præceptum ut eminentiffimos quoſque popularium interimeret: tunc vero omnem in ciues ſæuiciam exercuit interficiendo ac perſequendo communiſumans id quod a Cypſelo fuerat omiſſum. Adeo quidem ut vno die vniuerſas mulieres Corinthias exuerit per Meliſſam uxorem ſuam. Nam cum ad Theſprotos qui ſunt ad flumen Acherontem miſſiſſent nuncios ſciſcitatum mortuorum oraculum de hoſpitis depoſito: Meliſſa adparens negauit ſe indicaturam aut dicturam ubi nam depoſitum eſſet collocatum quonia ipſa algeret quia nuda eſſet: nihil enim ſibi prodeſſe veſtes cum quibus ſepulta utpote non concremataſ: cuius rei quod vera loqueretur teſtimonio: foret quod Periander in frigidum furnum panes ingeſſiſſet. Hæc Perianthro renuntiata ob illud argumentum fidem feceret: quod ipſe cum Meliſſa quæ deſuncta coierat. Itaque ſtatim poſt eum nuncium per præconem edixit ut omnes Corinthiæ mulieres ad lunonis templum perirent: eo tanquam die feſto quam ornatiffime poterant cum illent mulieres iſtæ diſpoſitis clauſſatellitibus eas omnes ſine diſcrimine exiit ingenuas pariter & ancillas atque eas veſtes ad foueam comportatas: Meliſſam præcædo cremauit. Hæc ubi fecit & nuncios iterum eoſdem miſit: tunc ei Meliſſæ Idolum hoc eſt inanis imago expoſuit vbinam depoſitum hoſpitis conlocaret. huiusmodi eſt tyrannis Lacedæmonii vobis & talium operum: Eoque nos Corinthios cum magna admiratio cepit ſimulatque vidimus vos adceſſiſſe Hippia tamen vero maior nunc dum iſta dicitis: Propterea deos græcorum inuocantes teſtatur apud vos ne velitis tyrannides in ciuitatibus conſtituere: quas non exſtinguitis: ſed excitatis præter æquitatem dum Hippia reducit: in quo ſcitote Corinthios vobis non adſenſuros. hæc Soficles Corinthiorum legatus: quem excipiens Hippias eoſdem quos ille deos inuocando dixit cum ceteros tamen præcipue Corinthios deſideraturos Piſiſtratas dum veniſſent dies quibus expiare ſe ab Athenienſibus negret hæcenus reſpondit Hippias: quonia oracula illa ipſe præ ceteris nota haberet. Cæteri ſocii qui antea ſilentium tenuerunt: audito Soficle liberius per ſe quiſque in vocem erumpentes adcedere ſententiæ Corinthiorum: obteſtarique Lacedæmonios ne quod agerent noui aduerſus græcæ ciuitatem. Ita ab ea re ceſſatum eſt. Hippias illinc præfectus offerente ſibi Amynta Macedone antemum: & Theſſalis Iolcon: neutrum adicipere voluit: ſed rursus ad Sigeum coceſſit: quod armis Piſiſtratus a Mitylenæis eripuerat: eoque capto tyrannum ibi conſtituit Hegeliſtratum filium Nothum ex mu-

ſexto Tar. eiſ
filio quid de
Gabinis cet
agendum p tuto
renunciaret
Epistoſa thra
ſybuli ad Pe
riandrum extat
apud. D. La-
erti in prio.
Meliſſam ait
Laerti in. I.
Lysis quoque
dicebatur.
Theſproti.
Acheron.
Periander cum
deſuncta com-
cubuit.
Corinthiæ
Mulieres
denudatæ.
Meliſſa cre-
mata.

Soficles.

Amyntas.
Antemus.
Iolcus.
Hegeliſtrat.

THERPSICHORE

- liere Argia qui tamē q̄ a Pisistrato adceperat nō tenuit sine p̄-
lio: nā dū inter Mitylenæos ac Atheniēses pugnatū est: hos ex
Achilleſi op. opido Achilleo: illos e Sigeo prodeūtes hos repetentes regio-
nē illos reſellentes hac rōne quod dicerent nihilo magis iuris
Ilienſis ager. eſſe Aeolibus in agrū Ilienſem q̄ ſibi ac cæteris græcis qui Me-
nelao in raptu Helenes operā nauaſſent. his aſſidue bellātibus
Alcæus fu- cū alia in plūis geſta ſunt: tum illud qđ Alcæus poeta in prælio
giens. quod cōlatiſ lignis gerebatur vincentibus Atheniēſibus: ipſe
quidē fugæ ſe mandans euasiſ: ſed armis eius potiti ſunt Athe-
nienſes: quę apud templū Mineruę in Sigeo ſuſpenderunt hęc
rem Alcæus carmini mandantē in Mitylene repoſuit indicās
Menalippo ſodali ſuā calamitatē. Mitylenæos tamē atq̄ Athe-
nienſes reduxit in gratiā Periarer Cypſeli: qui delectus arbi-
ter ita eoſ reconciliauit: vt vtriq̄ ea polerent q̄ haberēt. Atq̄ hoc
modo Sigeum factū eſt Athenienſiū, Hippiaſ poſtea q̄ Lacedæ-
mone in Aſiam abiit: cūcta agitabat in ſimulando Atheniēſes
Athenienſes apud Artaphernē atq̄ omnē operā dando vt Athenę in illius
nūcti ad Ar- ac Darii venirent poteſtatē. Quę agitantē Hippiaſ cū adcepiſ-
taphernem. ſent Atheniēſes: mittūt Sardis nuncios ad diſſuadendū Perſis
fidem habere exulibus Atheniēſibus. Sed Artaphernes iubere
Artaphernis Atheniēſes (ſi ſalu eſſe vellēt) ruri⁹ Hippiaſ reciperēt. Atheniē-
ad Atheniē- ſes eā cōditionē recuſare: & malle p̄ſeſſi eſſe Perſarū hoſtes: dū
ſes reſpōſio. ita apud Perſas inſimulātur: atq̄ ita animati ſunt Athenienſes
eā cōditionē recuſare. Hoc interim tēpore Mileſius Ariſtago-
Ariſtagoras. ras a Cleomene Laeedemonio reiect⁹ e Sparta Athenas venit.
Nā ea ciuitas inter cæteras p̄pollebat ad quā ciuitatē vbi venit
Ariſtagoras vbi eadē q̄ in Sparta cōmemorauit de cōmodis q̄
eſſent in Aſia: deq̄ Perſico bello q̄ neq̄ ſcutū neq̄ lācēā in vſu
Perſæ neque lanceā neque ſcutū in vſu habent.
Facilius mul- ei viſum eſt multos decipere q̄ vnū: q̄ ſi Cleomenē ſolū
tos q̄ vnū de cipere. fallere nō potuit: id tñ in triginta milibus Athenienſiū effectit.
Itaq̄ Atheniēſes p̄ſuaſi decreuere viginti naves Ionibus auxi-
lio mittēdas. Melanthio illis p̄fecto viro inter populares omniū
Melanthius. in reſpectato. Hęc classiſ initiū malorū extitit Græcis pariter &
Malorū Græ- Barbaris. Ante cuius egreſſum Ariſtagoras reuect⁹ Mileſi ex-
cis & Barba- cogitauit conſiliū: qđ in nullā Ionū vtilitatē erat redūdaturū:
ris initium. q̄q̄ ne ille quidē hac rōne faciebat: ſed vt regi Dariō moleſtiam

adferret. etenim misit quēdā in Phrygiā ad Pæones: q̄ a flumī-
 ne Strimone erāt in captiuitatē abducti a Megabyzo locū at-
 q̄ vicū p̄ sese incolētes: ad quos vt peruenit nūciis ita verba fe-
 cit. Viri Pæones misit me Aristagoras Mileti tyrānus ad osten-
 dedā vobis (si obtēpare velitis) salutē. Nūc. n. cūcta Ionia ab
 rege defecit eadēq̄ vobis p̄stat facultatē salutis parādā ad pa-
 triā nostrā: per vos quidē vsq̄ ad mare deinceps nobis iā curā
 erit. his auditis Pæones magnā sane voluptatē adceperūt: sum-
 ptisq̄ liberis atq̄ vxoribus ad mare fuga le p̄puerūt: nōnullis
 eorū p̄ metu illic remeātib⁹. Vbi ad mare puenere: illinc in Chiū
 trāsmiserē. Quo postq̄ adplicuere eorū vestigia insecutus adfuit
 ingēs eq̄tatus Persarū: & q̄a eos adseq̄ nō potuit: misit in Chiū
 ad illos vt eodē rēdirēt. Cuius orōne repudiata a Chiis sunt in
 Lesbū trāsportati. Mox a Lesbīs in Doriscū: vñ terrestri itinere
 se in Pæoniā receperūt. Post hęc ad Aristagorā Atheniēses vi-
 ginti cū nauibus venere ducētes vna qnq̄ triremes Erethriorū:
 qui nō Atheniēsīū grā cōmilitiū p̄stabāt: sed debitā ip̄is Mile-
 siis gratiā reddebāt. Nam Milesiī aliqñ pro Erethriis in bello
 Chalcidēsī p̄stiterāt cum Samiī cōtra Erethrios atq̄ Milesios
 Chalcidiēsibus opē tulissent: Aristagoras vbi isti atq̄ alii socii
 adfuere. expeditionē fecit aduersus Sardis nō tñ ipse p̄fici cēs
 sed Mileti remanēs p̄fectis aliis ducibus Milesiorū fr̄e suo Cha-
 rapino ceterorū ciuiū Hermophātō. Hac classe Iones vbi pue-
 re Ephesū relictis nauib⁹: apud Coressum (qđ est agri Ephesi)
 ipsi cū ingēti manu sūptis vig ducib⁹ Ephesiis ad sup̄iora tēde-
 bāt scđm flumē Caystrū tenētes iter illinc sup̄ato Tmolo Sar-
 dis adueniūt: easq̄ occurrēte nemine capiūt: oīaq̄ eius vr̄bis lo-
 cā p̄ter arcē: q̄ Artaphernes ipse tutabat hñs nō exiguas viro-
 copias: q̄ res fuit impedimēto quo minus q̄ ingressi erāt vr̄bem
 diriperēt. Erāt Sardib⁹ dom⁹ plerēq̄ arūdinaceę: sed q̄ latericię
 tñ ex arūdinibus lacunaria hēbāt. Harū vnā qđ ē militibus cū
 incēdisset: repēte ignis ē domū elapsus totā vr̄bē ab-
 sumpsit Ardente vr̄be & vastante iā extrema incēdio. nechl̄te
 segressū Lydi & Persarū q̄cūq̄ in vr̄be erāt vndiq̄ circūuēti ex
 vr̄be in forū cōfluūt: & ad amnē Pactolū q̄ mediū for̄ interflu-
 ens Eramētas auri ē Tmolo illis defert: deinde flumini Hermo
 immiscetur & ille mari. ad hūc amnē & ad hoc forū cōglobati
 Lydi pariter & Persę sese defendere adigebant. Iones vidētes
 hostium alios sese tutantes: alios magna multitudine se obui-
 am ferentes metu perculsi ad montem (qui dicitur Tmolus)

Aristagorā
ad Pæones
nūciū.

Pæones trās
portati.

Atheniēsīū
naues ad Ari-
stagoram.
Erethrii.

Charapinus.
Hermophāt⁹
Coressum.
Cayster.
Tmolus.
Sardis capte

Sardis cre-
mata sunt.

Pactolus.
Hermus.

THERPSICHOR E

se recipiunt: atq; illic noctu ad naues crematis Sardibus defla-
 grauit vna templū Cybeles indigenæ deæ: cuius prætextu po-
 stea Persæ tēpla q̄ in græcia erāt: cremauerunt: hoc vbi Persæ q̄
 intra halim domicilia habebant rescuerunt: tūc vero ad ferēdā
 Lydis opē conuenerunt: nec adepti Sardibus lones iam illinc
 profectos eadē via insecuti cōperiunt Epheli: congressiq; cum
 illis ex aduerso instructis in fugā eos vertunt multosq; oc-
 cidunt & in his cū alios illustres viros: tū Eualcidē Erethiorū
 ducem qui donatus laurea in certaminibus fuerat & a Simoni-
 de cæio maiorem in modū celebratus. ex ea pugna qui euasere
 per vrbes fuere dispersi. Et tūc quidem ita demicatū est. Athe-
 nienſes aut post hæc desertis prorsus Ionibus & si per nuncios
 Aristagoræ magnopere rogabantur: negauerunt: se auxilio fu-
 turos. Quorū societate fraudati lones (tamen quoniā ista ad-
 uersus Dariū egerant) nihilo segni⁹ bellū aduersus regē para-
 bant. Helleſpontūq; inuecti: Byzantiū ac cæteras circavrbes in
 suam potestātē redegerunt. Inde euecti magnā Cariæ partē in
 belli societate ascuerūt. Nā Caunus q̄ prius societate facere re-
 eufaucrat: vbi Sardis cōflagrarunt: & ipsa Ionibus adcessit. Præ-
 terea Cyprii omnes vltro exceptis Amathusiis. Defecerūt autē
 Cyprii a mediis in hunc modū. Erat Onesilus quidā Gorgi sa-
 laminiōrū regis frater natu minor Cherſis filius. Siromi nepos
 Euethōdis pronepos. Hic vir cū sæpenumero antea Gorgum
 sollicitasset ad rebellandū ab rege: tunc Ionas rebellasse vehē-
 mentius vrgerē hominē institit. In quo quia nihil proficiebat
 Onesili dol⁹ obseruato tēpore dū Gorgus opidū egredieretur vna cum suis
 militibus eū portis exclusit. Gorgus opido exutus ad Medos
 transfugit. Eo potitus Onesilus omnibus Cypriis vt rebellaret
 suadebat: persuasit cæteris Amethusios rebellare obnuētes ob-
 sidione circūdedit: Dū hic Amathuntē obsidet Darius vr ei
 nunciatū est Sardis captas incensalq; ab Atheniensibus atq; Io-
 nibus: & huius cōparandæ Classis atq; rei cōtexendæ fuisse au-
 dorem. Aristagorā Milesium. Fertur cū primū hic audīit: loa-
 nes nihil fecisse: probe sciens non fuisse illos p̄contentu sui re-
 bellaturos. Deinde interrogasse quinā essent Atheniensēs. Id
 cū audisset: tū arcū poposcisse eoq; sumpto sagittam q̄ imposue-
 rat in cœlū excussisse: & ea in aerem excussa dixisse o Iupiter cō-
 tinguat mihi vt Atheniensēs vlciscar. Atq; hæc locutus cuidā
 famulorū p̄cepisse vt sibi semper adposita cœnā ter diceret he-
 re memento Atheniensium & cū hoc præcepisset adito ad suū

Templum.
 Cybeles cō-
 crematum.
 Ionum fuga.

Eualcides.
 Simonides
 Cæius poeta

Caunus vrbs

Cyprii.
 Amathusii.
 Onesilus.
 Gorgus.
 Cherſis.
 Siromus.
 Onesili dol⁹
 Gorgus ad
 mēdos trās-
 fugit.

Darii ad Io-
 nem excussa
 in cœlū sagit-
 ta oratio.
 Verba inter
 coenandū ter
 oblata Dario

cōspectū Histiaeo Milesio: quē ipse diu distinuerat: ita eū fuisse adlocutus. Audio Histige procuratorē tuū: cui tu milētū demā dasti nouas aduersum me res esse demolitū: Viros. n. ex altera cōtinente persuasit vt Iones sequerētur: qui mihi cōmissorum poenas dabunt eosq; induxit ad me Sardibus priuandū. Nunc igitur videtur hæccie tibi bene habere: Quorū quidnā sine tuis cōsiliis actū est: proinde vide ne rursus teipsum in culpā induas. Ad hæc Histiaeus. quod nā inquit rex protulisti verbū. Me ne consulere rem q̄ tibi sit quippiā siue multū siue parum molestiæ adlaturus. Quid mihi q̄rens ista faceres. Aut cuius rei indigens: cui omnia adsunt q̄ tibi. Quē tu omniū cōsiliōrū tuorū communione dignaris. Quod si istud quod ais egit procurator meus: sic habeto id eū fecisse suo cōsilio. Principio rōnē istam nō admitto: milesios ac meū pcuratorē q̄piā rerū nouarū fecisse aduersus statū tuū. Si qd tñ huiusmodi faciūt: & tu id qd est audisti rex intellige qd rei egeris q̄ in ea mari ablegandū putasti. Nā Iones id agere adgressi sunt postq̄ ego ex ipsoꝝ conspectu sum amotus: cuius adgrediēdi iā pridē libidine tenebā. Quod si ego in Ionia fuissē. nulla pfecto se ciuitas cōmouisset. Proinde nūc ppere dimitte me vt in Ioniā cōtendam: oia illic negocia tibi integrū restitutus: & hūc milētū pcuratorē harū rerū machinatorē i tuā potestātē redacturus. Hæc ex animi tui sentētia cōfecero: iuro p deos regios me nō prius exuturū hāc vestē q̄ indutus in Ioniā descendā: q̄ Sardinia insulā maximā tibi tributariā reddā: Hæc Histiaeus fallēdi grā dicebat. Quibꝰ psuasus Darius hoiem dimisit p̄cipiens vt posteaq̄ ea q̄ spopōrat prastitisset: ad se Susa reuertere: dū nūcius de Sardibus ad regē venit: Dariusq; illā rē arcu fecit: & Histigē adlocutus: Histiausq; ab eo dimissus ad mare se cōtulit: hoc interea oī tēpore hæc gesta sunt. Onesilo Salaminio Amathusios obsidēti nūcius adfert artybiū virū inter persas eximū cū magna vi psarū cursum tenere in cyprū. Quo adcepto Onesilꝰ legatos passim in Ioniā dimittit ad Iones euocādos: q̄ nō diu in deliberando ciuitati cū magna Classe ad eū se cōtulerūt. & cū cyprū tenuissent Persæ eodē e Cileicia traiecerūt: terrestriq; itinere Salaminē cōtenderūt phoenicibꝰ Classe circumuehitibꝰ p̄montorium q̄ clauē Cypri vocātur. His eas facientibus Cyprii tyranni con-

Histiaeus ad
Darium.

Callida ad
fallendū re-
gem oratio.

Histigē abitis

Artybius.

Cypri clauē
Cypriorum
oratio.

TERPSICHORE

bus egrediēdi: & in acie stādi vt nos vestras ingreſſi naves cum Phoenicibus dimicemus. Sin cū Phoenicib⁹ fortunā tētare multis facite. quoniā alterutrū opus est eligatis vt q̄tū in nobis sitū est Ionia atq; Cyprus in libertatē vindicē. Ad hæc Iones cōe (inquiūt) Ioniz cōsiliū nos misit ad mare tuādū. non ad naues tradēdas: quo ipsi cū Persis in terra cōfligerem⁹. Itaq; qdē vbiq; cōlocabimur: vt opa nauemus enitemur. Vos vero debetis q̄lia ab impantib⁹ Medis passi estis reminiscētes viros egregios vos ostēdere. Hæc Iones r̄sidentunt. Post hec Persis in cāpū Salaminū tēdentibus Cyprii reges aduersus alios hostes cōstituerūt alios Cyprios aduersus Persas optimū quēq; Salaminioꝝ ac Soliensū aduersus Artybiū Persarū ducē Onesilus vltro cōstitit. Insidebat Artybius equo in armatū erigere se docto. Qd audiēs Onesilus ad satellitē suū (Erat. n. ei satelles sane q̄ peritus rei bellicæ & alioqui solertiz plenus) Audo (inqt) Artybii equū edoctū se erigere & pedibus simul atq; ore cum in quē agiſ p̄ficere p̄inde tu p̄pere inita ratione dicito vtrū malis obseruare equū ne tibi feriēdū an ipsū Artybiū. Ad quē seru⁹ suus. Ego vero (inqt) rex paratus sū & vtrūq; & alterutrū & oio q̄qd impaueris facere. Promā tñ qd rebus tuis esse cōducibili⁹ sentiā: regē ac ducē oportere cū rege ac duce certare. Siue. n. talem occidas decori tibi fore: siue a tali (qd absit) occidaris qd scdm est dimidiū mali esse. hos vero famulos cū famulis hostiū debere cōfligere. Nā qd ad equū adtinet: nō est cā cur eius artificii extimescas. Recipio. n. tibi eū posthac aduersus neminē se creturū. hæc illo locuto mox exercitus cōfligere terrestres naualesq;. Et classe qdē Iones eo die strenue pugnantes lupauere Phoenices. Samioꝝ tñ p̄cipua virtus extitit. In terra vbi cōcursum est dū acies dimicāt circa impatores hoc actū est vbi Artybius equo cui insidebat in Onesilū inuectus est. Onesilus vti cōuenerat cū satellite Ipse inuadentē Artybiū ferit eius satelles eq; sublatos pedes in Onesili scutū iactāns hisce in pcutiēs abscidit. quo idū Artybi⁹ Persarū impator illic vna cū equo corruit. Ceteris pugnādo occupatis Stesenor Curii tyrānus nō parum circa se copiarū habēs p̄didit socios curiēses: hi Argioꝝ coloni dicunt eē post horū p̄ditionē statim Salaminii: q; curribusve hebant idē fecere. Quo ex facto Persæ Cypriis supiores extiterē. Horū acie in fugā versa cū alii multi occubuerē. tū vero Onesilus Cherſis: q; Cyprios ad defectionē induxerat. & Soliorum rex Aristocypus Philocypri eius inquā Philocypri: quē Solon

Artybius.
Artybii
equis.

Onesilus ad
suū seruum.

Serius ad
Onesilum.

Artybii
mors.

Stesenor.
Curii tyrān⁹

Onesili mors
Aristocypus.
Solon.
Philocypus
ab Solōe ver

Atheniēsis Cyprū pfectus inter tyrānos maxime versibus celebravit. Onesili caput Amathusii quoniā ipsos obsederat: excisū in opidū rettulerūt: ac supra portas suspēderūt. Qd suspēdū cū iā exinanitū eēt in gressum apū examē sauo referit. ea de re oraculū Amathusius (Nā oraculū cōsuluere) redditū est vt depositū caput humanarēt: Onesilorp quotannis tāq̃ heroi sacrificaret. Hoc faciētibus melius cū eis actū iri qd Amathusii ad meā vsq̃ memoriā faciebant. Iones & alii q ad Cyprū pugna nauali dimicauerant: vbi did. cere res Onesili pditas: & ceteras Cyprī vrbes obsessas pter Salaminē: eā atq̃ Gorgo pristino regi Salaminios restituisse in Ioniā redire maturauerunt. Ciuitatū Cypriarū diutissime obsidionē Sole prulit: sed eā Perse qnto mēse q̃ obsidere cōperūt: circū iussosso muro expugnaverunt. Ita Cyprī cū annū liberi fuissent: denuo in seruitutē sunt redacti. Ac Daurises qui filiā Darū in matrimoniu hēbat. Hymæscq̃ & Otanes atq̃ alii Persarū duces & ipsi filias Darii i matrimonio hūtes psecuti eos Iones q aduersus Sardis expeditionē fecerāt postq̃: in naues repulerūt plio victos dehinc inter se ptiiti sūt vrbes q̃s expugnarēt: Daurises qdē cōuersus ad vrbes in Hellepōto sitas: cōepit Dardanū: cōepit Abydū & Periopē Lāpsacū & Peson singulas dieb⁹ singulis. Cui a Peso ad vrbē Pariō cōtēdēti nūcius adferē Cares cū Ionibus sentiētes a Persis defecisse. Igit cōuerso itinere ex Hellepōto aduersus Cariā copias duxit: sed anteq̃ pueniret de ei⁹ aduētū certiores facti Cari ad colūnas (q̃ albae dicūt) cōueniūt: atq̃ ad ānē Marfyā: q ex Hiēriade regiōe defluit i Mæandrū. Ibi coactis Cariis multae sūt a multis dictae snie: sed optia oīm meo iudicio a Pixodoro Mausoli viro Cyndiēsi q Sinesis ciliū regis filiā i matrimonio hēbat ab hoc snia dicebat vt trāsmisso Mæandro Cares flumē a tergo hūtes ita demū cū hoste cōgrederēt: vt sublata spe retro fugiēdi atq̃ ibidē māere coacti redderēt meliores q̃ natura eēt Verū hęc snia nō puicit: sed illa vt Persis poti⁹ a tergo Mæander eēt: vt si Persae fugā faciētes euaderēt: tñ in flumē incidētēs abire nō possent: post hēc cū adessent Persae: ac Mæandrū trāssissent: ibi sup annē Marfyā Cares plū cōseruere cū Persis acre atq̃ diuturnū. Ad postremū multitudine hostiū terga vertē. Quo in plio Persarū cecidere duo milia: Cariū decē milia: ex quibus qui effugerunt ad Labridē in Iouis militaris tēplū se receperūt in magnū atq̃ sacrū lutū Platanorum. Si autē ex his (quos nouimus) Cares sunt qui Ioui militari hostias offerant.

stibus est celebratus.
Onesili caput.

Onesilo tāq̃ heroi sacrificant.

Sole vrbs. Cyprī in seruitutem redacti.

Daurises.
Hymæes.
Otanes.
Dardanus vrbs capta.
Abydus.
Periopes.
Pesos.
Parios.

Columnae albe.

Marfya fluuius.

Pixodorus.
Synefisis.

Iouis militaris templū.

TERPSICHORE

- Cares.** Huc Cares cū se recepissent: de salute cōsultabāt vtrū sese Persis dedere: an Asiā penitus relinq̃re satius eēt. De hac re cōsultantibus subsidio Venere Milesii cū sociis. Ibi Cares imutata priori volūtate rursus ad bellū instaurādū animant: & cū inuadēdus Persis cōcurrūt: & cū diutius q̃ prius dimicādū esset: fugatur multis cæsis Milesiō; p̃cipue post adceptā calamitatē hāc Cares copiis reparatis repugnauerūt. Audiētes. n. vrbes suas in uasum iri a Persis insidias illis in via. q̃ in Mylassa fert collocauerūt auctore Heraclide Ibanollæo viro Mylассenfi: In eas insidias Persæ noctu incidētes obtrūcati sunt cū ducib⁹ suis Daurise & Hermoge & Sisamante necnō Myrse Gygis filio. Hūc in modū interiere hi Persæ Hymæas aut q̃ & ipse erat ex insequētib⁹ Ionas q̃ aduersus Sardis militauerāt: ad Propōtidē conuersus coepit Cion & Mysiā. Hac expugnata audiēs Dorisen relicto Hellepōro tēdere aduersus Cariā omīssa Propontide: in Hellepōntū ducit exercitū. Coepitq̃ Aeoles oēs q̃ orā Iliadē incolūt: Coepit itē Gergithas q̃ a p̃iscis Teucris relicti fuerāt. Has gētes cū coepisset Hymæas morbo decessit Troade: & hic qdē ita mortē obiit. Artaphernes at Sardīū p̃fectus & Otanes tertius dux aduersus Ioniā cōfinēq̃ Aeolidē delecti impatores coepere ex Ionia qdē Clazomenas: ex Aeolia vero Cumā. Quibus opidis captis Aristagoras Milesius vbi hoc adcepit: nō erat cōpos mētis vt q̃ p̃turbasset Ioniā: & magna negocia cōfudisset. Itaq̃ cernēs hāc vbi cōstitit ei rē effici nō posse: nec Danti regē supari: de fugiēdo deliberabat: cōuocatisq̃ suæ factionis hoībus cōsulebat satius fore eis si Mileto expellerent in septentrionalia loca aliqua pfugere ducētes Coloniā vel in Sardiniā vel in Myrcinū Hedonū: quā Histiaeus a Dario donatus moenibus struxerat. hāc Aristagoras p̃cōstabatur. Verū Hecateus Hegesandri vir Logophorēos negabat Coloniā alterutro deducendā. Sed si Mileto eiicerētur moenia in Lero insula ædificanda: atq̃ illic quiescēdū Deide illinc miletū eē remeādū: Hoc cōsulebat Hecateus. Sed Aristagoras cui⁹ snia p̃cipue erat abeūdi in mircinū demādata mileto pythagoræ viro inter populares p̃bato p̃curatore Mileti ipse sumptis secū oībus volūtariis in thraciā nauigauit regionēq̃ optinuit ad quā cōcesserat. Ex eo p̃fectus cum vrbem obsidet tam ipse q̃ eius exercitus a thracibus tā & si illic adcepta fide excedere volentibus interemptus est. Et Aristagoras quidem qui Ioniā ad defectionem induxerat ita oppetit.
- Milesii & Cares fugantur.**
- Mylassa.**
Heraclides.
Daurises.
Hermoges.
Myrse.
Hymæas.
- Aeoles.**
Gergythæ.
- Clazomenæ.**
Cumæ.
- Myrcinus**
vrbs.
Hecateus,
Leros.
- Pythagoras**
Mileti procurator.
Aristagoræ
mors.

Herodoti Halicarnassei Historiarum Liber Sextus: qui
inscribitur Erato Laurentio Vallenſe Interprete.

Aristagoras quidē Ionicæ rebellionis auctor ita oppetiit. Histiazus autē Mileti tyrān⁹ a Dario com meatum adeptus Sardis venit eo cum venisset e Sufis interrogatus ab Artapherne Sardiu præfecto: quidnā ei videatur Iones ad rebellandū induxisse. & cum negaret se id scire qn imo mirari quod actū esset tāq eius rei prorsus ignarus. Artaphernes qui eū fuisse artificem cōperisset: in idipsum intuēs inquit. Histiazē sic res hæc se habet hunc calceum tu quidem consuisti. Aristagoras autem sibi induit hoc Artaphernes ad rebellionem pertinens dixit. Quē Histiazus tāq rei gnarū veritus prima statim nocte fuga se ad mare proripuit: regem Dariū frustratus. Cui Sardiniā insulā maximā in illius potestatem redacturū se pollicitus: subiit primas partes Ionici belli aduersus Dariū gerēdi. Is cum in Chiū transmississet: a Chiis in vincula cōiectus est exploratū habentibus eū a Dario illuc isse ad res nouas molindas. Sed vbi oēm cognouere rationē q regi hostis esset: hominem soluerunt. Ibi interrogatus Histiazus ab Ionibus cur ita prompte vt a rege deficeret Aristagoræ delegasset: & tanta clade Iones adfecisset: non dixit causam penes illos merito fuisse: sed regē Dariū cōstituisse Phœnices e sedibus suis amotos in Ioniā transferre: & Ionas in Phœnicē. & hac causa lras se misisse. Cū nihil oīno rex cōstituisset: ipse Ionas terrefaciebat. Post hæc ad Persas q Sardibus erant: literas dant tāq secū antea de rebellionē cōlocutos: quas literas fecit per nūciū quēdam Hermippū Artaniteū. Eas Hermippus non iis ad quos dabantur reddidit: sed Artapherni: Ille omnibus q agebātur cognitis iubet Hermippum & eas reddere quibus Histiazus mittebat: & q vicissim a Persis ad Histiazū respōderētur sibi dare. ita rebus palā factis Artaphernes de multis Persarū suppliciiū sumptis: & Sardibus quidem tumultus extitit. Histiazus autem hac spe lapsus exoratis Chiis Miletiū reductus est: sed Milesii libenter etiā Aristagora liberati nullo pacto animū inducebāt ad aliū tyrannū illuc recipiendū vtpote gustata libertate: a quibus Histiazus sub noctē conatus introire Miletum a quodam Milesio in femore vulneratus est. Ita reiect⁹ a patria sua rursus se recepit in Chiū: atq illinc quo

Histiazus ab Artapherne interrogat⁹.

Prouerbiales sententiæ hūc Calceū qui = dē tu cōsuisti Aristagoras calceū sibi induit.

Histiazus in Chiū. Histiazus a Chiis in vincula cōiectus.

Hermippus.

Histiazē in Miletum.

Libertas gustata.

Histiæus apud
Mitylenæos.
Phœnices
prœcipuissimi.

Cyprii.
Cilices.
Ægyptii.

Lada insula.

Priœnenses.
Theii.
Chii.
Erithræi.
Phœcenses.
Lesbii.
Ionice naues
Barbaræ naues.

Persæ ad Io-
niæ tyrannos.

niam Chios ad tradendas sibi naues inducere non poterat: traiecit Mitylenæ: Lesbiiq; ut sibi traderent naues persuasis octo illorū triremibus armatis byzantiū remigauit. Ibiq; subsidens nauigia q̄e ponto p̄dibant intercipiebat: p̄tereorū qui se paratos obsequi sibi adfentiebātur. Histiaeo & Mitylenæis hæc agētib; aduersus ipsam Miletū ingens exercitus hostiū Classarius pariter & terrestris in expedito erat. Duces. n. Persarū coactis in vnū copiis cūcti in eā contendebāt minoris cætera opida facientes. Inter Classarios prœcipuissimi erant Phœnices: cū quibus militabant & Cyprii recens subacti & Cilices & Ægyptii. Hos aduersus Miletū & cæterā Ioniā venturos cū adcepissent: Ionii miserunt: suos quiq; primores ad cōmune græciæ cōsilium. Quibus in eū locū coactis atq; deliberatibus visum nullas debere terrestres copias aduersus Persas cōtrahi: sed Milesios moenia per seipso futuri tutari: cæteros Classem instruere nulla naui prætermittā instructaq; classe primo quoq; tempore cōtractos apud Ladā ante Miletū pugna nauali decernere. Ladā aut parua quædā est insula vrbi Milesiorū obiacēs. Post hæc impletis idē nauibus ad locū præsto fuerūt comitatibus æolibus: qui incolūt lesbū: atq; ita aciē instruxerunt: Cornu qd erat aurorā versus ipsi Milesii cū octoginta nauibus tenebant. His contigui Priœnenses erant duodecim cū nauibus: & Theii cum tribus Theiis: Chii cū cētum. Vltra hos locati erant Erithræi & Phœcenses. Erythræi quidē cū octo nauibus. Phœcenses vero cū tribus. Phœcensibus adhærebant Lesbii cū nauibus septuaginta. Vltimo in loco erant Samii cū sexaginta nauibus tenētes cornu occasum versus. In summa omnium numerus trecentæ sexaginta tres triremes: tot fuere Ionice naues: Barbaræ vero numero sexcentæ. Quæ vbi & ipsæ in agrū Milesiū venere: omniq; ei peditatus adfuit: tū vero duces Persarū audita multitudine nauiū lādum extimuerunt ne illos superare: neue Miletum nisi mari potiti essent capere nō possent: & ob id apud Darium adirent periculū pœnæ subeundæ. Hæc reputantes contractis Ionie tyrannis: qui ab Aristagora Milesio deiectioni principatu ad medos perfugerant: & tunc aduersus Miletū militabāt Horū quicunq; aderant cōuocatis ita verba fecerūt. Viri Iones qui vestrū de domo regi bene meritis est nunc adpareat. Suos .n. populares quisq; vestrū conetur adducere: ab reliquis sociis eliciēdo illos ac p̄missione nihil eos q; rebellant molestiq; sēsiuros: nullas eorū vel sacras vel priuatas ædes incensum iri:

nihil violentius q̄ antea passuros. Sin minus ista facere: sed omnino decernere praelio voluerint hæc eis damna dicite euentura: quæ certe euenient. Ipsos praelio victos in seruitutē rapiendos: liberos eorū a nobis castrandos: virgines in bac̄tra asportandas: terram aliis tradendam. Hæc locutis Persarum duc: b^o: Ionum tyranni sub noctem ad suos quisq; populares denunciaturū miserunt Iones ad quos ii nuncii peruenerunt: contēnere hæc nec animū ad proditiōē faciendā inducere sibi quisq; soli illa a Persis denunciari existimantes. Hoc simul atq; Milcū Persæ adplicuere gestum ē. Mox cum ad Ladam Iones coacti essent conciliaq; haberentur: & aliq; ab aliis sententiæ dicerentur: Dionysius phocensis dux ita locutus est. Quoniā in summo ancipiti res nostræ sunt viri Iones: vt aut liberi simus aut serui: & quidem tanq; fugitiui. si vultis deuitare calamitates: subeundus est nobis in præsentiarum labor: Ita superatis hostibus liberi esse poteritis. Sin autē ignaui fueritis: & ab ordine rebellionis detis. Sed assentiamini mihi: & vos ipsos mihi permittite: & ego diis & æquo iuuantibus recipio vobis aut non concursuros hostes aut si occurrent multo inferiores futuros. His auditis. Ionis se se Dionysio permiscere. Ille Classē assidue in cornua producens vt remiges exerceret: subinde loca inter nauigandum variare cogebat: quin etiam propugnatores armatos esse: & reliquū diē naues in anchoris stare quotidie laborē Ionibus exhibens ad septimū vsq; diē obtemperatibus: atq; imperata facientibus. Post eū diē Iones vtpote taliū laborū insueti tum defatigatione tum sole afflicti iter se dixere. Quo nos deorū offēso ista patimur qui desipientes ac mente capti viro phocensi superbo tris naues habēti oīno nos permisimus: eūq; toleramus. Quos ille sumptos p̄dit intolerabilib^o erūnis: quorum multi in morbū inciderunt: multi idem passiuri videntur quib^o satius ē q̄dūis aliud q̄ hæc mala pati atq; adeo seruitutē si qua futura ē expectare: q̄ p̄senti afflictiari. Agite deinceps huic ne obtēperemus. Hæc inter se locutis mox deīde nemo illi parere velle: sed tētoris: more militari in īsula defixis frui vmbra culis: ac nolle naues īgredi: neq; ad munia sua redire: Id aiaduertētes Samiorū duces: & magnā Ionū cōfusionē: putauerūt sibi admittendā orationē Persarū: quā per nūciū aperuerat Aeaces Sylofontis rogans vt a sociis deficerent: cum præsertim non fieri posse videretur vt regis potentiā superarent: ac p̄be scirēt si præsentem

Dionysius
phocensis.

Labor subest
dus.

Ignauia.

Aeacis Sylo-
fontis literę.

Darii Classē superassent aliam quincuplo maiorē adfuturam
nacti igitur occasionē vbi primum viderunt Ionas negātes se
in officio futuros lucrificandā putauerunt suorū sacrorū atq;
priuatorū conseruationem. Aeaces autem ciuitas orationē admi

Samii Aeacis Iere Samii filius Sylosōtis Aeacis fuit Sami tyrānus ab Arista
orationē ad- gora milesio exutus principatu quēadmodū alii Ioniae tyrā-
mittunt. ni. Itaq; posteaq; Phoenices nauigare aduersus Ionas coeperūt:

Ionesq; & ipsi naues in cornua digestas producere ac propius
ventū est praeliūq; cōsertū: Tunc quinā Iones ignaui qui ve-
gregii fuerint haud queo p cōperto scribere: quia alius in aliū
relicto culpā. Dicūtur tamē Samii quēadmodū cū Aeace cōpo
suerant sublatis velis ex acie excessisse: Samumq; abisse prāter
decē naues: quarū trierarchi permāserūt: dimicaueruntq; nolētes
dicto audientes esse suis ducibus. Quo ex facto cōmune Sami

Trierarchi.

Trierarchorū orū cōsiliū eis donauit vt ipsorū nomina a maioribus repeti-
nomina lapi- ta tāq; egregiorū virorū in lapide scriberentur: extatq; his lapis
dibus inscrip- adhuc in foro. Lesbii vidētes Samios qui iuxta erant: fugā ca-
ta. pessere idem fecere quod Samii. Cū id pleriq; Ionum facerent

Lesbii.

eorū qui pugnando perstitere: Chii prācipue circūuenti sunt:
& quia nolebāt perfide agere: edita egregia opera oppressi qui
(vt superius dictū est) centum naues cū adtulissent: singulas cū
quadragenis propugnatoribus delectorū ciuium & si cemerēt
pmultos sociorū esse proditores: tamen inique se facturos cen-
suerunt: vt illorū similes essent: sed relictī cum paucis discursan-
do dimicauerunt: donec cū pluribus captis hostiū nauibus plu-

Chiorū fuga

rib⁹ suarū amissis cū cāteris in terrā suā perfugerūt. Quorū ve-
ro naues inualide quia laceratae erant Ii Chii insequente hostē
ad Micalē fugientes in pactis terrae nauibus: ac relictis per cō-
tinentē pedestre ter fecerunt: & cū in agrū Ephesium ingressi
essent: sub noctē ad vrbē cōtendebant: cū illic a mulieribus sa-

**Ceres legis-
ra.**

cra legiserae cereris fierent: quos armatos Ephesii ingressos a-
grum suū videntes cū de eis nihil audissent: suspicati fures esse
& ad mulieres tendere vniuersi ad vim arcendam pcurrerunt.

**Chiorū cedes
Dionysius
phocensis.**

Chiosq; interemerunt. Et hi quidē hoc casu occiderūt. Diony-
sius aut phocensis posteaq; res Ionū adcisas intellegit captis tri-
bus hostiū nauibus abiit nō iā in agrū phocensem: pbe sciens eū
in cātera Ionia direptū iri. sed vt erat recta cōtendit in pheni-
cem. Vbi nauibus onerariis spoliatus: raptaq; ingenti pecunia
in Siciliā nauigauit: atq; illuc prodeūdo latrocinia agitauit in
nullum quidē graecorum sed in Carthaginenses a tyrrhenos.

At Persæ victis pugna navali Ionibus miletū a terra atq; mari obsederūt: suffosisq; muris & omni genere tormentorū admo-
to: eam ab Arce adceperūt sexto q̄ rebellauerat Aristagoras an-
no: atq; diripuerunt vt defuncta sit ea calamitate quā oraculū
predixerat. Si quidē Argiis apud Delphos de ciuitatis suæ sa-
lute consulentibus Oraculum promiscuum redditum est: quod
in ipsos quidem Argios tendebat. sed ex adiectione ad Mile-
sios. quod quatenus ad Argios pertinet: cū ad eum locum ve-
nerimus referemus. Quatenus autē ad Milesios ita habet.
Tunc quoq; commentrix operum milete malorum:

Permultis coena & præstantia munera fies:

Crinitisq; pedes tua pluribus abluet vxor:

Nostri erit ast alius dilubri cura gemellis.

Hæc tunc Milesiis contigerunt: cū ex eis pleriq; viri a Persis q̄
erinitis erant sunt cēsi vxores ac liberi in prædā cesserunt: tem-
plumq; quod erat in geminis & delubrum atq; oraculum defla-
grarunt. Nam pecuniarū quæ in hoc tēplo erant sæpe alibi mē-
tionē fecimus. Milesii conseruati e cæde dehinc susa perducti
sunt. Quos rex Darius nulla alia poena adficiens collocavit in
vrbe Anipa ad mare (quod rubrū vocatur) sita vbi fluuius Ti-
gris eā præterfluens exit in mare Agrū Milesiū vrbi circūie-
ctum atq; planiciem ipsi Persæ optinuere: montana caribus Pe-
gadenlibus possidenda cesserunt. Hæc Milesiis a gente Persa-
rum passis nō reddiderunt vicem. Sybaritę qui vrbe exuti Laō
& Scydrō incolabant. Nam Sybari a Crotoniatibus direpta vni-
uersi Milesii (qui puberes erant) capita deraferunt: & ingentē
luctū adiecerūt. Ex omnibus. n. ciuitatibus (quas nouimus) hæ
præcipue mutuo hospitio: iugebantur. At non item Athenien-
ses: sed mileti expugnationē se per moleste tulisse cum aliis mul-
tis rebus declararet. Tū vero hac q; Phrynicho docente actum:
quē de Mileto direpta fecerat theatrū illacrimauit: & Atheniē-
ses cū q; domestica mala refrenuisset: mille dragmis multatæ-
rūt adiecto interdicto neq; postea eo actū vteretur. & Milet⁹ q̄
dem Milesiis desolata est. Samiis autē iis qui aliquid habebāt
adeo non id quod sui duces erga Medos fecerant probatur: vt
inito secundū pugna naualem consilio visum sit prius q̄ eo tyrā-
nus Aeaces veniret in coloniā proficisci ne manentes & medis
seruirent & Aeaci. Etenim: per hoc idem tempus zanclei (qui
sunt Sicilienses) missis in Ioniam nunciis sollicitabant Iones
ad pulchrum Littus cupientes illic vrbe Ionum condere. Hoc

Milet⁹ capta

Oraculū p-
miscuum.
Oraculum ex
adiectiōe ad
Milesios.

Anipa vrbs.
Tigris ostiū.
Pegadēses.

Laos.
Scydrōs.
Sybaris.

Phrynichus:

Sami in co-
loniam.

zanclei.
Littus pul-
chrum.

ERATO

autem litus quod pulcherrimū dicitur siculorum quidem est?
 sed ad tyrrenū Siciliæ vergit. His ergo sollicitantibus soli ex
 Ionibus Samii cum iis (qui effugere) Milesius eo concesserunt.
 Quibus in Siciliam tendentibus itaq; adpulsis Locros qui sunt
 in zephyris hoc rei contigit: vt interea zanclei vna cū suo rege
 (cui nomē erat Scythes) obsederant urbem siculorū vt eā expu-
 gnarent. Idq; cū dedisset Anaxileus tyrānus Rheginus q; erat
 zancleorū hostis adiens Samios suasis satius esse vt pulchrum
 litus ad quod nauigarent valere linerent: & zancleā occuparēt
 vitis desertā. Samii persuasi zancleā occuparūt. Id zanclei cum
 audissent vrbis suæ suppetias eunt aduocato Hippocrate Gelæ
 tyranno. Erat. n. is eorū socius. Qui posteaq; ad illos iunandos
 cū exercitu venit: Scythæ zancleorū monarcho itaq; vrbis des-
 sertori & fratri eius Pythogeni vincula indidit: eosq; in opidū
 Inycū relegauit. ac cæteros zancleas Samiis (cū qbus publice
 locutus fuerat) dato & adcepto iureiurādo p̄didit pacta mer-
 cede: vt dimidiū oīs p̄dæ vrbicæ: atq; captiuos ipse haberet:
 itē omnia q̄ in agris essent q̄q; plerosq; zancleorū titulo capti-
 uorū in vinculis habebat: quosq; sūmos quosq; trecētos Samiis
 occidēdos tradidit: qđ tñ illi facere noluerūt. Cæterū Scythes
 zancleorū monarchus ex Inyco profugit in Himerā: atq; illinc
 trāsmisit in Asiā: ascenditq; ad Dariū regē: quē Darius iussu
 mū virorū omniū censuit: qui e Græcia ad se ascendisset. Nam
 cū exorato rege in Siciliā abiisset: rursus e Sicilia ad regē rediit
 donec natu gradior ac beat⁹ apud Persas excessit e vita. Samii
 itaq; Medis liberati zancleā vrbē pulcherrimam nullo negotio
 adepti sunt. Post nauale plū pro Mileto gestum Phœnices iu-
 bentibus Persis Aeacem Sylosontis itaq; de ipsis benemeritum:
 & qui egregiā operā nauasset. Samii reducerunt. Quæ ciuitas
 sola ex omnibus q̄ a Dario rebellauerūt: ea fuit: cuius neq; vrbis
 neq; tēpla incenderētur: q; in pugna nauali a sociis defecisset:
 Statim expugnata Mileto Persæ Cariā cēpere ciuitatibus par-
 tim se vltro dedentibus: partim vi adactis. Et hæc quidem ita
 gesta sunt. Histiazō at Milesio dū circa Byzantiū agit: & Ionū
 onerarias naues quæ e ponto cursum tenebāt intercipit: adfer-
 tur nunciū de rebus ad Mileto gestis. Itaq; negotiis ad Helle-
 pontum pertinentibus Bisalto Apollophonis Abydeno dele-
 gatis ipse habens Lesbios Chiū nauigat. & apud locum quēdā
 agri Chii vbi vocant concava regionis: q; ab eius præsidio nō
 reciperetur: congressus permultos interficit ita eorū q̄ ceterorū

Scythes rex.
Anaxileus.

zancleā.

Hippocrates

Pythogenes
Inycum op.

Hippocratis
fidei & fœde-
ris violator.
Scythes
fugit.
Himera.
Scythes iu-
stissimus.
Scythes
beatus,

Samos.

Caria capta.

Histiazō.

Bisaltus.

Chiorum: & ex opido quodam progrediēs cum Lesbii Chios
 vtpote ex pugna nauali male adfectos subegit. Sed videlicet
 quoties ingentes sunt euenturæ calamitates vel ciuitati vel na-
 tioni solent signis prænunciari: etenim Chiis ante hanc cladem
 ingentia signa contigerant. Vñ q̃ ex choro centum iuuenum
 quos miserat delphos duo omnino rediere nonaginta octo pe-
 stilentia absumptis. Alterum q̃ sub idem tēpus paulo ante na-
 ualem pugna tectum supra pueros literas discētes corruit. ita
 vt ex centum viginti pueris vnus omnino euaserit. Hæc eis si-
 gna deus præmonstrauit. Post hæc excepit pugna naualis q̃ in
 ciuitatē in genuam deiecit. Adcessit ad cladē pugne Histiaeus
 cū Lesbii. qui Chios iam exaustos facile ad excidium deduxit
 Histiaeus illinc cū multa Ionū & Aeolū copia aduersus Thasum
 cōtendit. Cui Thasum obsidenti cum esset nunciatū Phœnices
 a Mileto in reliquā Ioniam profecto esse Thasum inexpugnata
 reliquit: atq; in Lesbum transiit cum omnib⁹ copiis: & illinc q̃
 copias suas formidabant transiit in provinciam Atarnis tanq̃
 frumentandi gratia tam illinc q̃ ex agro Ecceico qui erat My-
 forum. Erat in iis locis forte Harpagus vir Persa non parui ex-
 ercitus dux: qui cū Histiaeo egresso in terrā certamine cōmissio
 & ipsum Histiaem viuū cepit: & maiorem exercitus eius par-
 tem occidit. Hunc autem in modum captus est Histiaeus: dum
 Græci cum Persis pugnarent apud Malenā regionis Atamidis
 ac diu pressarent: mox equitatus emissus in Græcos impetum
 dedit. Quo ex facto versis in fugam Græcis Histiaeus hand ere-
 dens ob præsentem noxam se interfectum iri ab rege ob quan-
 dam vitæ cupiditatē captus est: qui vt fugiēs capiebatur a quo-
 dam Persa vtque ab eodem erat transfodiendus: sese Milesium
 Histiaem esse lingua Persica vtens indicauit: Quem opinor si
 seruatus ad regem Darium perductus fuisset: nihil tale fuisset
 passurum remissa ei a Dario culpa. Nunc ne id cōtingeret: ne ue
 fuga elapsus rursus apud regem magnus existeret. Artaphernes
 Sardiū pretor: & Harpagus qui coeperat eū Sardis perductū in
 crucem sustulerūt tamē truncū. Nā caput sale conditū Susa ad
 regē Dariū detulerūt. Ea re audita Darins obiurgatis qui id fe-
 cerāt: q̃ hominē viuū in cōspectū suū nō adtulissent: iussit Hi-
 stiaei caput eos elotū atq; obuolutū sepelire tanq̃ de ipso viri ac
 de Persis benemeriti. Ita res Histiaei habent. Persarum nauti-
 cæ copię circa Miletum hibernantes altero a profectioe an-
 no haud difficulter insulas continenti adiacentes coeperunt:

Malorum
 signa.

Chiorum
 prodigia.

Iuuenū cho-
 rus pestilētia
 absumptus.

Schole tectū
 in pueros.

Histiaeus.

Thalus.

Atarnes.

Ecceicus
 ager.

Harpagus.

Histiaeus
 capitur.

Malena.

Histiaeus trās
 fodiendus suū
 nomē edidit.

Histiaei crux

Histiaei caput
 ad Dariū
 regem.

Histiaei capi-
 tis sepultura.

ERATO

Euerriculare Chiu Lefbū Tenedū : quarū infularū vt quāq; capiebāt euerriculabāt. Euerriculant aut hūc in modū Viri manū mutuo tangentes a marāquilonari ad australe pertrāseſūt. Poſt hāc oēm infulā peragrāt venādo homines . Coeperūt quoq; in cōtinēte vrbes Iades eadē rōne prāter q̄ q; nō euerriculabāt homines . Neq; n. poterāt. vt nō falſo ceſſerint ea q̄ duces Perſarū minui ſunt Ionibus cū ex aduerſo caſtra haberēt. Nam poſtea q̄ potiti ſunt vrbibus formoſiſſimos quosq; puerorū ſeligentes caſtrauerūt exectis teſtibus faciētes eunuchos. Virgineſq; ſpecioſas ad regē transportarūt. & ſuper hęc vrbes cū iplis tēplis cremauerunt. Ita tertio Iones ſunt in ſeruitutē redacti primū a Lydis bis: deinceps a Perſis profectis ab Ionia naualis exercitus omnia quæ ad leuā ſunt in Hellespōrū nauigātibus ſubegit. Nam quæ ſunt ad dexterā iam ſubacta erant a Perſis per cōtinētē. Hellesponti aut hāc in Europa ſunt Cherſonneſus: in qua ſrequētes ſunt vrbes: & Perinthus & ſuper Thraciā Muri & Sylebria: & Byzantiū. Quorū Byzantis & qui vltiori in littore ſunt Chalcedonii nec expectauerūt quidē aduētū Phoenicæ claſſis ſed relictis ſuis vrbibus in interiora Euxini ponti receſſerunt. Ibiq; vrbē Meſſambriā cōdiderūt. his vrbibus quas cōmemorauit incenſis Phoenices ad Proconeſum: & Artacē cōuertūtur. Quib⁹ & iplis igni traditis ruriſ in Cherſonneſum reuehūtur euerruſuri cæteras vrbes quas ſuperiore adceſſu non euerrerant. Nam Cyzicum ab initio ne adceſſerant quidē: q; ipli Cyziceni iam ante aduentum hunc claſſis Phoenicum ſub rege erant: cū ſe Oebari filio Megabyzi qui Daſcyli præſes erat dediffeſſent. Cæteras Cherſonneſi vrbes prāter Cardiam Phoenices ſubegerunt: quarum ad id tempus tyrannus fuerat Milciades filius Cimonis nepos Stegaſoræ : cuius imperii auctor fuerat Milciades Cypſeli filius ad hūc modū. Dolonci Thraces qui Cherſonneſum hanc tenebant cum ab Abſinthius bello vexaretur reges ſuos vt de bello conſulerent: delphos miſerunt. Quibus Pythia reſpondit vt Coloniae in ſuam terram deducende eum auctorem adciſcerent: qui primus eo templo abeuntes hoſpitiū inuiſſet. Dolonci ſacram viam ingreſſi per Phocenſes atque Boeotios iter fecerunt. A quorum nemine inuitati Athenas diuertunt. Ea tempeſtate Athenis omne quidem imperium tenebat Pyſiſtratus: dominabatur tamen & Miltiades Cypſeli e familia Tethrippottophi ab Aeaco & Aegina oriundis nuper familia facta Athenieſi: cui⁹ auctor exiſtit Phileus Aeacis filius,

Iades,
Ionum ſeruitus.
Cherſōneſus
Perinthus.
Muri.
Sylebria.
Byzantium .
Chalcedonii
Meſſambria.
Proconeſus.
Artaces.
Cyzicus.
Oebarus.
Daſcyly.
Cardia.
Milciades.
Stelagoras,
Dolonci.
Pyſiſtratus,
Tethrippōphus.
Milciades.
Phileus,

Miltiades hic vt sedebat in domus suæ vestigio, cernēs Dolon. **Miltiades.** cos prætereūtes non illius loci vestem gerentes neq; tela: hoies inelamant: adcedētibusq; optulit domicilium & hospitū congiarium. Illi in domū excepti: & hospitaliter adcepti aperuerūt ei oraculū: precesq; addiderūt vt deo obsequeretur. Miltiades ea oratione audita confestim p̄suasus est vt cui p̄telus imperiū p̄sistrati cuperet illuc emigrare: p̄tinusq; delphos se contulit oraculum consulturus nunquid faceret quod a doloncis rogaretur. Iubēte. Pythia ita miltiades cypseli qui quadrigario corticulo prius olympiacam palmā reportauerat vna cum doloncis nauigauit: sumptis Atheniensū volūtariis quibusq; ad expeditionē ineundā: & vbi locū tenuit ab iis qui se deduxerāt tyrānus creatus est. Is ante oīa chersonnesi isthmum id est inter breuem inter duo maria inter capedinē ab vrbe Cardia ad Paçtā muro p̄scpsit: ne ab Absinthius regionē incurstantibus infestari posset. est at̄ isthmus hic sex ac triginta stadios: ab isthmo itrosus oīs chersonnesus quadringētoꝝ viginti stadiorū est lōgitudinis. interseptis igitur faucib⁹ Chersonesi Miltiades atq; hoc modo absinthius cōhibito p̄mis cæteroz lampfacenis intulit bellū. illi dispositis insidiis eum viuū exceperē. Ea re Cræsus lydus audita (erat at̄ Cræso miltiades carus p̄ nūcios lampfacenis p̄cepit vt hoīem missū facerēt: alioq; se illos i morē pini extriturum cominatus est. Hac oratione iurantibus lampfacenis qd sibi vellet quod Cræsus minabatur se illos i morē pini extriturū. Vix tādē quidā e maioribus natu itelligens quid illud esset exposuit inquiens pinū ex omnibus arboribus solam esse quæ excisa nullam sobolem remittat: sed prorsus emoriatur. Ea propter veriti Cræsum Lampfaceni solutum Miltiadē remiserunt. ita Miltiades ob Cræsum euasit: qui postea sine liberis, moriēs imperium atq; opes tradēs Stefagoræ Cimonis sui e matre germani. ei defuncto chersonitæ (vt mos est) cōditori vrbis facrificant: certamēq; equestre ac gymnicū statuto tēpore celebrāt: in quo nulli Lampfacenoz certare permittitur. Durante cum Lampfacenis bello contigit: vt Stefagoras quoque liberis orbus decederet apud curiam percussus securi in capite a quodā qui se transfugā verbis simulabat: sed re ipsa q̄ hostis erat atrocior. Stefagora hunc in modū defuncto tum Pilsistratide Miltiadē Cimonis filiū fratrem defuncti cum trireme ad suscipiēdas in Peloponneso res dimiserunt: in quem etiam Athenis beneficia contulerāt: tãq̄ nō sane conscii mortis Cimonis patris

Miltiades vi
stor in olym
pici certami
ne.

Isthmos.

Cardia.

Paçtā.

Absinthi.

Miltiades
capitur.

Pini natura

In morē pini

Ex Auli Ge

lit epithoma

te tertii capi

tis octau li

bri (nā octa

ui tantū epia

thomata ha

bem⁹) cōstat

Herodotum

parū vere in

scribēda pini

natura dis

xisse.

Stefagoras

securi pculs⁹

Stefagoræ

mora.

ERATO

**Miltiades re-
mittitur.** eius: de qua morte alio in libro qualis fuerit commemorabo. Miltiades vt venit in cherfonnelum domi sese continebat in honorem videlicet Stefagoræ fratris. Quod audientes chersonitæ vndiq; ex omnibus ciuitatibus principes contraxeris: ad lugendam cum Miltiade fratris necem. Hi poliū venerūt illic in vincula coniecti sunt: & Miltiades cherfonnelum obtinuit cōductis auxiliariis: filiāq; Olori regis thraciæ Hegesipylā duxit vxorē. Quem & si nuper illuc profectum: tamē non mediocria sed graua sane negocia exceperunt. Nā tertio q̄ hæc gesta sunt anno e cherfonneso profugit non aulus expectare venientes Scythas nomades: qui ab rege Dario iritati coactis copiis ad hanc vīq; cherfonnelum processerunt. Illis digressis eū rursus dolonci reduxere tribus annis anteq̄ aliis curis implicaret. Tunc Phœnices apud tenedum esse cū audisset quinq; cū triremibus quas præsentibus facultatibus iplicauerat Athenas nauigauit soluens ex vrbe Cardia: qui dū per sinum nigrum transmissa cherfonneso cursum tenera phœnicū Clatiē circumuētus ipse quidem cū quatuor triremibus ad imbrū euasit: quintam tamen Phœnices insecuti ceperunt: cui præerat Miltiadis filius natu maximus Metiochus non ex filia Olori Thracū regis: sed ex alia muliere. Eū Phœnices cū Miltiadis filium esse cognouissent: ad regem perduxerūt rati se magnā apud eum gratiam inituros: quoniam Miltiades in dicenda apud Iones sententia suauisset vt Scythis rogantibus Iones soluta rate domum abire obtēperaretur. Oblato tamē sibi Methiocho Darius tñ abest Dario oblat⁹ vt quicq; mali fecerit vt permultis eū bonis adfecerit. Donauit Metiochus a enim domo facultatibus vxore etiā Perside: ex qua liberi geniti sunt qui inter Persas censent. Miltiades autē ex imbro Athēnas peruenit: Neq; hoc anno quicquā est a persis amplius in lonas læuitum: sed benigne sane cū eis actū. Hoc anno Artaphernes Sardium præses adcitis hostium nunciis adgit Iones ad pacationes inter se faciendas de tradendis mutuo iis qui iniurias intulissent: neue quid inuicem ferrent: aut agerent. Ad hoc adactis lonibus per Parasangas (ita. n. Persæ triena stadia adpellant) regiones diuisa: regionatq; vectigal instituit: quod re vectigal instituit. gi penderent: quod vectigal ab Artapherne institutū ad meam vīq; ætatē: qui illic iuere pependerūt eadē pene qua prius cōditione institutum. Et hæc quidē illis pacata erāt. Ceterū ineūta statim vere aliis ducib⁹ ab rege abdicatis: Mardonius Gobrys filius adhuc adulescens & recens in matrimoniū adcepta Darii

filia Artozustra ad mare descendit per magnas ducēs peditum
 Classiariorūq; copias. Quo cū exercitu postq; in Siciliā perue-
 nit: ipse consensu naui cū Classe abiit aliis ducib⁹ pedestres co-
 pias in Hellepontū ducentibus: vbi p̄teruectus Asiā i Ioniā p-
 uenit Mardonius. Mirā hic rē ego referā iis gr̄ecis qui nō ad-
 sentiūtur. Othanē inter septē Persas fuisse potiorē esse Persis
 statū populārē abdicatis tyrānis: Mardomus statū popularem
 in ciuitatibus constituit. His actis in Hellepontum ire contem-
 dit: vbi coacta ingenti vi nauium ac peditatus eas copias tra-
 iecit. Hellepon: um: perq; Europam iter Erethriam versus atq;
 q; Athenas faciebat. Hæ igitur ciuitates prætextum Dario e-
 rant bellī inferendi: sed in animo habebat q̄ plurimas posset
 gr̄ecarum ciuitatum subigere: Nam & Classe Thasios nec ma-
 num ex aduerso leuantes subegit: & peditatu Macedonas vi-
 tra eos: qui iam seruiebant in seruitutem redegit. Etenim quæ
 intra Macedones sunt nationes iam subacte erant. Hæc Clas-
 sis e Thasio transmittens ac terram legens ad Achantum vsq;
 processit: & ex Acantho soluens dum Athon circūuertit: ven-
 tus aquilo vehemens: atque admodum atrox & intolerandus
 dicitur in eam ingruisse: nauiumque pleraque in Athon pro-
 pulsas ad trecc̄tas adfixisse: vt supra viginti milia hominū in-
 terierint: Partim q; a feris rapti: partim q; natate nescirēt: par-
 tim q; petris adliti. (Nam scissimū circa Athon est mare) par-
 tim gelu absumpti. Et cū nautico quidē exercitu ita actū est. Mar-
 doniū autē cū pedestribus copiis in Macedonia statim habere
 tē Thraces Brygi sub noctē inuasere: & cū alios multos ex eis
 occiderūt: tū ipsum Mardoniū vulnerauerēt. Sed non idcirco
 seruitutē persarū deuotare potuerunt. Nā Mardonius nō prius
 ex iis locis decessit: q̄ illos i suā redegit potestatē. His subactis
 rursus reduxit exercitū. tū ob adceptā apud Brygos calamita-
 tē in exercitu terrestri: tū ob maiorē in Classe ad Athon. Ita hic
 exercitus pugna turpiter gesta rediit in Asiam. In sequenti an-
 no Darius ante omnia Thasios e vicinis insimulatos: tanquā
 def:ctionem molientes nullo nūcio iussit diruere muros & na-
 ues in Abdera recipere. Nam Thasii vt qui ab Histio mulesio
 fuerant obsessi: & prouentus & magnos habebant: pecunia
 multa utebantur cum in compingendis nauibus longis: tum
 validioribus muris vbi circundandis. Erat autem eis prouen-
 tus ex continenti atq; ex metallis: Ex fossilia quidē met: illorū
 aureorum materia septuaginta. a: entium. Ex Thasus autem

Artozustra.

Othanes.

Thasios.

Macedones
subacti.

Acanthus.

Athon.

Mare circa
Athon scissi-
mum.
Mardonius.
Brygi.

Thasii.

Thasiorū p-
uentus.

ERATO

metallis minus: sed tamē frequēter ita vt si thasii forēt immē-
nes tributorum: fuerint eis in summā prouentura quotannis ex
cōtinenti: atq; ex metallis ducēta talenta: & quādo plurimū tre-
centa. Quæ metalla ipse quoq; inspexi: & tamē longe admira-

**Thasus insu-
la a thaso ei⁹
conditore.**

**Aeniorum.
Conyrorum.**

biliora fuere. quæ phœnices ii qui cū Thaso eam inulā condī-
derunt inuenire: quæ insula ab hoc Thaso phœnice nōmen ob-
tinuit. Hæc autē Thasi phœnicea metalla sunt iter locū q; vocat
Aenyrorū & Conyrorū sita: atq; e regiōe Samothraciæ ingēs
mōs indagādo euersus ē. Et hoc quidē huiusmodi est. Thasii
autē iubente Dario & muros suos diruerunt: & naues omnes in
abdera receperunt. Post hæc Darius quid in animo græci ha-
berēt pugnare ne secū: an sese dedere tentandū ratus legatos
per græciam dimittit alius alio iussos petere terram & aquam.
Hos in græciam alios item ad tributarias sibi maritimas ciuita-

**Hippophore
naues.**

**Legati Darii
in græciam.**

tes mittit imperans longas naues fieri: & Hippophoras: id est
naues quibus equi feruntur. Dū hæc isti cōparant legatis p græ-
ciam eūtib; & quæ Perles præceperat petentibus terrā multi
in cōtinentē populi dederunt: Insulam quoq; cū ali omnes ad
quos eadē petituri legati adcellere. Tū vero Aegineta: Qua de
re cōtinuo Athenienses irritati sunt q; putarent hostili in ipsos
animo dedisse terrā & aquā Aeginetas: vt vna cū Persa aduersus
Athenas militarent. Itaq; libenter occasionē contra Aegi-
netas amplexi spartam profecti illos insimulauerunt: q; ex eo
quod fecerant: græciam prodidissent. Ad hanc delationē Cle-
omenes Anaximādræ spartiatarū rex eginam trāsmisit animo
præcipuos eius rei auctores cōprehendendi. Conanti illos cō-
prehendere cū alii Aeginetæ incellere: tū præcipuæ Crios Po-
licriti negans eū gauisurū si quē abduceret Aeginetarū. Nā id
eum facere sine cōmuni consilio spartiatarum: sed ab Atheniē-
sibus pecunia corruptū. Alioqui cum altero regeuenturū fuisse
ad se cōprehendendos. Hoc autē dicebat ex epistola Demarati
Eum Cleomenes ab Aegina discedens interrogauit quod ei no-
men esset. Ille respondit quod erat crios id est aries. Cui Cleo-

**Cleomenes
rex.**

**Crios. i. aries
Festiuū dictū
Demaratus
Lacedæmo-
niorum de se
opinio.**

menes crie (inquit) iā nūc præferrato cornua tanq; occursum
magno malo sparte. Per id tēpus demaratus Cleomenē insimu-
labat: & ipse rex spartiatarum nulla re alia nisi familia inferior
Cleomenem (ab eodē. n. oriundi) sed familia Eurysthenis: q;
primigenius fuerat: non nihil honoratior erat. Etenim Lacedæ-
monii nulli poetarum adficientes negant se in eam quā nunc
possident regionem deductos a filiis Aristodemi: sed ab ipso

Aristodem⁹.

Aristodemo regnāte qui fuit Aristomachi: qui fuit Cleodæi: q
fuit Hylli filius. Nec multo post Aristodemi vxorē noīe Aegi-
nā q̄ dicit fuisse filiā Autefionis: q̄ fuit Tisamenis: q̄ fuit Ther-
sandri: q̄ fuit Polynicis filius pepisse geminos: eisq̄ natis Ari-
stodemū morbo decessisse. Lacedæmōes at̄ q̄ cū erāt in ito cōsi-
lio creasse regē e pueris. eū q̄ eēt primigen⁹: vt lex iubebat: sed
nescientes vtrū puerorū eligerent cū essent similes ac pares id
cū nequirent ipsi decernere prius fuisse perconclatos genitricē
eāq̄ negante se dignoscere: sed dissimularet q̄ videlicet (vt cre-
dibile est) magnopere cuperet ambo effici reges: ita hæc sita-
bundos Lacedæmonios delphos sciscitātū quid in ea re gerēt
& iis Pythiam respondisse vt vtrūq̄ puerorū ducerent ad regē
sed primi ingenium magis honorarent. Hoc responso a Pythia
edito Lacedæmonios nihilominus incertos quo pacto primi-
genium reperirent: a dmonitos fuisse a quodā Messenio nomi-
ne Panite vt obseruarent vtrū puerorū mater priorem lauaretur
cibaretq̄: quā si deprehēderent eodem semper modo facitare:
habituos id omne quod querebant: & inuenturos quod vellēt:
sin illa alternando erraret palam fore ne ipsam quidē quippiā
magis nosse: & isti aliam rationē inirent. Ibiq̄ spartiatas ex ad-
monitu Messenii obseruantes matrē pueroꝝ ignara cur obser-
uaretur. Animaduertētēsq̄ illam præferentē alteri primigeniū
tum cibando tū lauādo adcepisse puerū qui magis honorabat̄
a matre tanq̄ primigeniū publicæq̄ alendū curasse impositū ei
nomine Eurysthene: iuniori Procle hos aut̄ fratres vbi adole-
uerunt per omne vitæ tēpus inter se dissensisse: & itidem eorū
posterorū perseucrasse. Hæc soli græcorum Lacedæmonii aiunt
Nam quæ cōmemorantur a græcis ego scribo: hos dorianſium
reges vsq̄ ad Perſeum Danaæ a deo geniti recenseri recte a græ-
cis & ostendi græcos esse. Iam tū enim isti inter græcos cenſe-
bantur. Ideo aut̄ dixi vsq̄ ad Perſeū: nec altius repeti: q̄ nullū
Perſeo cognomenū fuit mortalis patris: quēadmodum Hercu-
li Amphitryon. Itaq̄ a merectam rationē ſequente dictū recte
est vsq̄ ad Perſeum. A Danae vero Acrisii filia retroſum patres
eorum recensendo conſtabit principes dorianſium ex ægyp-
to oriundos. Hæc generis recensio ex cōmemoracione græco-
rum facta est. Vt autē a Perſis fertur. Perſeus ipſe cum eſſet Ac-
ſyrius factus est græcus non tamen progenitores eius. Nā pro-
genitores Acrisii recensere ad progeniem Perſei nihil adtinet:
eoſq̄ quēadmodum græci aiunt Aegyptios fuisse. Hæc de his

Aristomach⁹
Cleodæus.
Hyllus.
Aegina.
Autefion.
Tisamenus.
Thersand⁹.
Polynices.

Messenii.
Panitis con-
ſilium.

Eurysthene
Procles.

Perſeus.
Hercules.
Amphitryō
Danae.

Perſeus.
Acrisius.

ERATO

Dorea.

**Spartanorū
regum iura.
Iupiter Lae-
dæmonius.
Iupiter coele-
stis.**

**Medimnū .i.
sex modia.**

Pythii.

**Choenices.
Cotyle.**

**Spartanorū
senatus.**

**Regum fun-
Foemine hol-
las pulsantes**

hactenus. Quod autem regnū dorū cum ægyptii essent sibi tra-
ditū adceperint: hoc quoniā ab aliis dictū est omitemus. Quæ
vero alii non adtigerunt: eorū faciemus mentionē. Has digna-
tiones regibus spartiatæ tribuerunt duo sacerdotia Iouis La-
cedæmonii & Iouis cælestis: & ius belli in quācūq; libuerit re-
gionem inferēdi: vt id nulli spartiatarū prohibere fas sit aliis
qui piaculati crimine teneatur: vt in expeditionibus ad eundis
primi erant reges: in abeundo postremi sint. Centū delecti vi-
ri eis in militia custodes adsint. In egressibus ytantur quotcūq;
pecoribus libuerit: quorū imolatorū pelles omnes ac terga ad-
cipiant: Bellica hæc: alia sunt q̄ pacis tēpore eis tribuūtur. Quo-
ties aliqua publica euscercatio fit primi in coena reges discum-
bant: & iis primis distribui incipiat vtriq; eorū duplum omniū
q̄ cæteris conuiuiis: libanrināq; immolatorū & coria eorum sint
Singulis quoq; calendis instantis mensis singula pecora vtriq;
e publico dentur apollini imolanda: & farinæ Medimnū .i. sex
modia: & vini laconicus quartarius: & in spectaculis singulorū
certaminū certis locis præsideant. Liceatq; quibuscūq; libeat
ciuibz inniti: & vtriq; binos eligere pythios. Sunt autem py-
thii qui Delphos ad consulenda oracula mittuntur: quiq; pu-
blice cum regibus pascūtur. Regibus ad coenam non euntibus
mittantur binę Choenices id est semodia farinæ & vini singule
Cotyle est sextarii p̄sentibus dupla dentur omnia. Eadem rati-
one a priuatis quoq; inuitati ad coenā honorenē. Varicinia q̄ de
virgine pupilla vtri danda sit ei ne cui mater an cui pater despō-
derat: nec n̄ de viis publicis: & siq; ad optinū filiū facere velit
uitis regibus. Liceat quoq; eis pro suo arbitrio adfidere in sena-
tu qui constat ex duo de triginta senibus: si eo non adcesserint
eorum maxime propinqui duo senatores ius regū optineat du-
os calculos ponendi: Tertiū pro seipsis. Viuentibus hæc regi-
bus a republica spartiatarum tribuuntur. illa defunctis equites
per vniuersam Laconicam obitū regis enunciant. Foemine per
vrbem circueuntes hollas pulsant: Cūq; hoc sit necesse est ex
singulis domibus duos ingenuos: marem ac foeminā luctu fo-
dari magnis poenis (nisi hoc faxint) impositis. Eadē circa fu-
nus regum cōsuetudo Lacedæmoniis est: quæ barbaris asianis
Nā pleriq; barbarorū eodē ritu in mortibus regū vtūtur. Siqui
de posteaq; mortē oblit Lacedæmoniorū rex: oportet eius exe-
quiis adesse ex omni Lacedæmonis regione necessarios quos-
q; spartiatarum qui sunt numero vicinorum. Quorum & item

seniorum atq; ipsorum spartiatarū posteaq; multa milia in vñt. coacta sunt: promiscua cum mulieribus frontes suas intrepide plangunt: & vlulatu immenso vtuntur. Vltimum quēq; regum dicentes semper fuisse optimum. Qui vero regum in bello perit eius simulacrum cum expresserunt: in toro bene strato effecerunt: Cuius tumulatione decem dies iustitium ē: nullusq; magi stratum confessus: sed luctus continens: in hoc quoq; cum peris isti conueniunt. quod defuncto rege alter qui succedit liberat ēre alieno quicunq; spartiatra aliquid aut regi aut republicae debebat. Apud Persas qui rex creatus est omnibus ciuitatibus tributum quod debebant remittit. Cū ægyptiis etiam Lacedæmonii in hoc congruunt: q; eorū præcones & tibicines & coqui in paterna artificia succedunt. & coquus e coquo: & tibiç ex tibicine: & præco ex præcone gignitur. Neque vlli propter vocalitatem aliis insidiantes se ipsos ingerūt: sed i paterno opere perseverant: atq; hæc quidem ita fiunt. Cleomenē tūc cū apud Aeginam esset communi græciæ bono operam dantem insimulabat Demaratus non tam Aeginetis studens: q̄ inuidia & odio ductus. Quem Cleomenes ab Aegina reuersus consulabat vt regno sumtmoueret ob hanc rem intendens in eū actionem. Ariston spartæ regnum obtinens cum e duabus vxoribus liberos non susciperet (Neq; n. in se culpam eius rei esse agnosceret) tertiam duxit vxorem: & duxit hunc in modum. Erat ei amicus quidam spartiatra: cuius opera ex omnibus ciuib; maxime utebatur. Cui viro erat vxor speciosissima ex turpissima talis facta. Siquidē hanc mala forma præditā esse cernens nutritrix sua. Idq; parentes eius vtpote locupletes egrē ferre: hoc ex cogitauit vt puellam singulis diebus batularet ad Helenæ templum: quod est in loco qui dicitur therapne super phanū phœbi. Eo quoties nutritrix intulerat puellam stans ante simulacrum deam præcabatur vt alumnā deformitate liberaret. Cui aliquādo exeunti de tēplo mulier quædam adparuisse fertur: atq; interrogasse illam quidnā in vlnis gestaret: & cum nutritrix se infantem gestare respōdisset: iussisse sibi ostēdi. Cūq; negaret nutritrix se id facturam qđ infantem parentes sui vetuissent ostendi cuiuspiam: iussisse iubere prorsus vt sibi ostenderetur: magni. n. facturam illam si a se infans conspiceretur. Ita nutrice puellam ostendente: demulcētē caput puellæ dixisse futuram eam omnium spartanorum fortissimam. Atq; ab eo pristinam speciem decidisse: quam cum ad nobilem peruenit ætatē duxit vxorem

Vltimus q̄q;
regū semper
optimus.

Regis i bello
iterēpti apđ
Lacedæmo-
nes simula-
crum.

Filii in pater
no p̄seuerant
opere.

Demaratus.

Ariston rex.

Mulier ex tur-
pissima spe-
ciosissima.
Helenæ tem-
plum.
Therapne loc⁹

ERATO

Ageti vxor
formosissimi-
ma.

Agetus Alcidis filius ille amicus Aristonis. Eius mulieris amo-
re titillatus cū esset Ariston: hāc rē cōmentus est. Ageto sodali
suo: cuius illa erat vxor: recepit se dono daturū vnam e suis re-
bus quācūq; ille optaret: atq; inuicē iussit illū simile munus sibi
dare. Agetus nihil de re vxoria suspicatus cum videret Aristoni
quocq; vxorē esse: adcepit conditionē: & in eam rem iusiurandū
interposuit. Cui mox Aristō e suis rebus p̄ciosis donauit quā
ille elegit. Ipse vicissim cū eius partes petendi muneris ab illo
fuerunt ibi optauit vxorem eius adferri. Agetus dicere se p̄ter
vnū cætera annuisse iureiurando tñ adactus at dolo seductus
ad eam ducendā abiit. Ita tertiā hāc Ariston repudiata secūda
duxit vxorē: quæ circa legitimū pariendi tēpus nondū exactis
decē mensibus hunc ei genuit Demaratū. Ariston cū ei sedenti

Demaratus.
Aristonis de
filio recēs na-
to dictum.

in basilica cū Ephoris quidā famulus nūciū nati filii adtulisset
sciens quo tēpore duxisset vxorē deductis in digitos mensibus
dixit iureiurādo hic nō est filius meus. Quod audiētes Ephori
haud magni fecere impræsentiarū. Sed posteaq; puer adoleuit
poenituit Aristonē dicti opinantē utiq; filiū suū esse Demaratū.

Demaratus
quid.

cui iō nomē impositū est Demaratus: idest a populo votis pe-
titus: q; ante eū natū omnis popul⁹ vota fecit: vt Aristoni om-
niū ante id tempus regum probatissimo filius gigneretur: ea de
re id nomen impositū est. interiecto deinde tempore Aristone
vita functo Demarat⁹ optinuit regnū sed videlicet necesse erat
vt id quod auditū fuerat hominē regno priuaret. Ea propter a
Cleomene vehementer infimulabat: cum antea q; ab Eleusine
abduxisset exercitū: tum eo tēpore cū aduersus Aeginetas cum
Medo sentientes traiecit Cleomenes. ergo ingressus cū vrgere
Cleomenes cōponit cū Leutychide Menaris filio agis nepoti
ex eadē q; erat Demaratus familia ea pactione vt si eū regem in
locū Demaratus constituisset: se aduersus Aeginetas cōmitareſ

Leutychides
Percala.

erat aut Leutychides Demarato inimicus ob hanc p̄cipue cām
q; cū Percala filia Chilonis filii Demarmeni ei despōsata esset:
Demaratus insidiosè hominē coniugio priuauit: p̄æoccupata
& p̄æcepta vxore ac retenta. Ob hanc causam Leutychidi ini-
micitiæ cum Demarato extitere. Is tunc Cleomene sollicitante
cōtra Demaratū iurauit negans eū rite Spartanorū esse regem:
quod Aristonis filius non esset. deinde quod iurauerat institit
cōfirmare q; Ariston aliquādo dixisset cū ei nūciaſset famulus
suis filium ei natum & menses conferens iureiurando negasset
illū esse filiū suū. Huic verbo insiſtēs Leutychides pronūciabat

Demaratu neq; Aristonis filium esse neq; rite Spartæ regnare
 Eisdem Ephoris adhibitis testibus qui Aristoni adsidetes tūc
 hæc ab illo audierant. Tandē re in cōtentione deducta visum
 est Spartiatis oraculū (quod delphis est) consulendū an foret
 Demaratus Aristonis filius nec ne. Ibi Cleomenes cū ex ipsius
 erga Pythiā prouidentia nihil suspitionis esset: subornat Co-
 bonem quēdā Aristophanti maxima apud delphos auctoritate
 vt persuadeat Periallā mulierum vaticinantū antistitem dicere
 ea q̄ Cleomenes volebat dici. Ita Pythia sciscitantibus iis q̄ ad
 oraculum erant missi: negauit Aristonis filiū esse Demaratum.
 Quæ tamē res sequenti tempore palā facta est. & Cobon e del-
 phis profugit: & Perialla honore abdicata. Hactenusq; ad depo-
 nēdū regno Demaratu acta sunt. Is e Sparta ad Medos pfugit.
 Ob hanc contumeliā q̄ cū eiectus regno gereret magistratum
 adessetq; spectaculo Gymnopediarū idest nudorū pueros pa-
 lestræ: misit ad eū Leutychedes in locū Demarati rex factus de-
 ridendi insultandiq; causa ministrū qui interrogaret qualis eēt
 præfectura post regnū. Eā interrogationē ægre ferens Dema-
 ratus respōdit se vtrūq; expertum illū vero non: & eam inter-
 rogationē Lacedæmonitis futurā initū plurimæ aut calamita-
 tis aut foelicitatis. Hæc locutus velato capite e theatro domū
 abiit. cōfestimq; præparata Ioui bouē immolauit: quo immola-
 to matrē adcersit: quæ cū aduenisset positis in eius manus ex-
 tis mulierem his verbis obsecrauit: per ego te mater cum alios
 deos tunc Iouē hūc domesticū quē tango precor promas mihi
 veritatē quisnā re vera meus est pater. Nā Leutychedes inter-
 cōiitia obiicit te e priore viro grauidā ita ad Aristonē venissē.
 Alii etiam dementius referentes aiūt te ad domesticum asina-
 riū vēritasse: illiusq; me filium esse. Qua de re ego te adiens ob-
 secro vt verum dicas. Si quid enim eorū quæ dicūtur fecisti nō
 sola fecisti: sed quod multæ. Et multus de hac re Spartæ sermo
 est negantium Aristoni fuisse genituram ad filios procerādos.
 Nam si fuisset priores vxores fuisse concepturas. Hæc Dema-
 ratus. Cui mater ita respondens. Fili inquit quoniam præcibus
 mecum agis vt dicam veritatē. omne tibi verum exponē. Vt
 me domū Ariston duxit tertiā quam me duxerat nocte simila-
 crum tāq; Aristonis ad me venit: quod posteaq; mecū cōcubuit:
 corona quæ gestabat mihi circūdedit atq; abiit. Dehinc Aristō
 aduenit qui cernens me coronas habentem sciscitabatur quis-
 nam me illis donasset. Ego ipsum respondit: eoq; id abnuente

Cobon.
 Perialla.

Demaratus
 regno prius.
 Gymnope-
 diae.
 Scitū Dema-
 rati respōsū.

Demarati ad
 matrē oratio
 Iupiter do-
 esticus.

Simulacrum
 cū matrē de-
 marati.

ERATO

Astrabacus.
heros.

Partus tem-
pora.

Censorin⁹ in
lib. de diena

tali ex Pytha

gorē sentētia

duos tm par

tus ponit: al-

ter⁹ septime-

stre. alterum

decimestem

Plini⁹ secūd⁹

in. 7. lib. cap.

5. pariēdi tē-

pus a. 7. mē-

fib⁹ ad. II. eē

dicat: in cui⁹

capitis sine

mulierē par-

etū tulisse. 13.

in Alia ad regē

furari adferens nō bene illū facere qui negaret. Qnippe q pan-
loante ingressus vbi mecū coisset coronis me donasset. Ariston
cernens me iurantē intellexit eam rem diuinā fuisse cōpertūq
est illas coronas fuisse sumptas ex heroico cōditorio: quod est
iuxta ianuā aulae extructū: qui prouocāt Astrabaci. & vates id eē
hunc eundem heroem respōderunt. Habes igitur fili (ita vt vo-
lebas) audire: Aut enim ex hoc heroe genitus es: paterq tibi est
Astrabacus heros: aut ex Aristone. Nā ea te nocte cōcepi. Verū
hoc tibi p̄cipue exprobrant inimici. q Ariston cū ei te ortū nū-
ciatū est multis audientibus negauit te suū esse: quia tēpus decē
mensū nō exisses: per incitiā taliū regē illic hoc verbū excidit.
Nam mulieres etiā nouē menses ac septē mensū partū edunt:
nō omnes decimū menses explentes. Ego te fili septimestrem
genui. Ipse quoq Ariston nō diu post agnouit se per inprudē-
tiam id verbū extulisse Itaq alias oratiōes de tua genitura noli
admittere. Omnia. n. verissime audisti. Nā quod ad asinarios
adinet ipsi Leutychildi & iis qui talia loquuntur suae vxores de
asinariis pariant filios. Hæc illa dixit. Demaratus auditis quæ
volebat sumpto vaticino per speciē eūdi delphos ad oraculum
cōsulendū Helim contendit. eū suspicati Lacedæmonii fugam
capeſſiturū insecuti sunt. Sed Demaratus iam ex Heli zacynthū
traiecerat: quē illuc transgressi Lacedæmonii p̄henderūt eiusq
famulos: sed zacythiis eū dedere abnuentibus. Demaratus illic
statutū pariē ac tali fortuna vsus est. Vir cū aliis in multis factis dictisq apd
di tēp⁹ tradit Lacedæmonios illustis: tum quod illis olympiadē palmā qua
multi de pa- driiugo certamine reportauerat rem eius solius ad ea tempora
riēdi tpe Au. regum Spartiatarum. Leutychide Menaris qui in regnū amot⁹
Gelli⁹ in. 5. li. Demarati successerat natus est filius zeuxidemus: quē nōnulli
ca. 16. scribit. Spartiatarū Cyniscos id est catulum vocabant. Is Spartæ non
regnavit ante Leutychildē defunctus relicto filio Archidemo.
apud Dariū, Leutychides orbatus filio alteram duxit vxorem Eurydamen
Demarati Menii sororem Diactoris filiam: ex qua nullā prolē virilē succe-
pit: sed filiā nomine Lampito: quam Archidemus zeuxidemi
in matrimoniū adcepit ab ipso Leutychide datam. At ne Leu-
tychides quidē ipse Spartæ cōsenuit: sed has pœnas Demara-
zeuxidemus. to rependit. In expeditione Pharfalica dux cū omnia faciendū
Cyniscos. i. ius haberet multæ pecuniæ per corruptelā dono adcepit: ipseq
Catulus. in te deprehensus cū sederet in castris vtraq manu pecuniā te-
Archidemus

nens in iudiciū delatus e Sparta profugit, domusq; eius excisa Eurydames.
 Et Tegeæ in quā pfugerat: mortē obiit. Sed hæc ifequēti tē. Lampito
 pore acta sunt. Tūc autē Cleomenes cū sibi res in Demaratū Leutychidæ
 bene cessisset desumpto protinus Leutychidæ cōtendit aduer-
 sus Aeginetas maiore in modū illis ppter ignominia insensu.
 ita Aeginetæ vtriusq; regis contra se aduentū nō repugnandū
 iam sibi esse putauerūt. Ex quibus reges adduxere decem quos
 delegere diuitis ac genere eminentissimos cū alios tū Crium Crios,
 Polycriti & Calambū Aristocratis. qui plurimū habebant potē Casambus.
 tiæ. Eos in Atticam adductos penes inimicissimos Aeginetis
 Athenienses deposuerūt. Post hæc Cleomenes cū eū subiisset Cleomenes
 metus Spartiatarū iam manifestus malefici in Demaratū exco in Arcadia.
 gitati in Thessalia subterfugit: atq; illinc in Archadia profec-
 tes nouas moliebatur sollicitās Arcadas aduersus Spartā: adi-
 gensq; eos iureiurando ad se sequendū quocūq; ipsos educeret.
 Quin etiā in animo habebat primores illorū ad vrber Nonacris
 crim ductos adigere ad iusiurandū per aquā Stygis. In hac at vrbs.
 vrbe ab Archadibus fertur esse Stygis aqua. Et est videlicet tæ Stygis aqua.
 lis ea aqua: E petra emanat aquula distillās in vas quoddam in
 gyrū maceria præseptū. Nonacris at vbi fons hic visitur vrbs Nonacris
 Arcadiæ est ante Pheneon vrbe. Talia molientē Cleomenem Pheneum.
 Lacedæmonii cum animaduertissent timentes sibi ipsi Spartā
 reuocarunt ad prisunam dignitatem. Sed eum reuersum statim Cleomenes
 morbus insanie coepit & iam antea subinsanū. Nam vt cuique insanus.
 Spartiatarum obuius erat in eius faciem infligebat sceptrum.
 Hæc illum facientem ac desipiscentem proinqui soleis ligneis
 illigauerūt. Qui custodē digressis aliis solū remansisse cernens Plutarchus i
 petijt ab eo gladiū. Custode abnuete dare ab initio cōminaba- vita Cleome
 tur: quæ mox ei facere donec minus cōterritus custos (erat. n. nis aliud sen
 seruus quidā) gladium tradidit. Eo adcepto Cleomenes a Su- tit.
 ris incipiens sese detruncebat. In longū nāq; discindēs carnes e Cleomēis
 tibus ad femora pcessit et femoribus ad coxarū vertebra: atq; furor.
 illi a quousq; peruenit ad vterū. in quo rescindēdo sic expirauit. Cleomēis
 Vt pleriq; Græcorū memorāt: quia Pythiam corruerat ad ea mors.
 dicenda quæ circa Demaratū acta sunt. Vt soli Athenienses qd
 adortus Eleusina Phanū deorū fuerat depopulatus. Vt Argi Eleusinae
 quia eos qui e pugna fugerāt: Argios ex Argi templo ipsorum Phanum.
 abductos obruncarat: & ipsum lucum quē in Argia occupasset
 incenderat. Ftenim Cleomeni delphis oraculū poscētī respō-
 sum fuerat eum Argos esse capturum. Qui posteaq; ad flumen

ERATO

Erasinus flu. Erasinū copias spartitarum duxit: quod flumē e lacu Stympa
Stymphalius lio manare fertur. Hunc. n. lacū in voraginem cōdi: & argis po-
lacus. stea exorientē adparere. Illicq; iam eā aquam vocari Erasinum

Thyrea. Ad hoc igitur flumen posteaq; peruenit: ei hostias immolauit &
Tyrinthia. cū læta non essent exta: de flumine transmittendo ait delectari
Nauplia. se quidem Erasinum nolle prodere ciues suos: non tamen ideo

Sepia locus. argios gauisuros. Moxq; illic motis castris ad Thyreā venit: &
 mari taurū cum mactasset: nauibus copias ad regionē tyrynthi-
 am ac naupliā duxit. Id audientes argii ad eos arcendos obuiū
 tendūt ad mare. Et cū aduentarent tyrinthum in loco cui no-

men inditū est sepia: relictā non magna inter duas acies inter-
 capedine confederunt e regione Lacedæmoniorū: Neq; vero il-
 lic pugnā ex aperto reformidabant: sed ne dolo exciperentur.
 Nā ad hanc rem adtinebat oraculū quod Pythia ediderat cō-
 munit̃ eis atq; Milesiis in hæc verba.
 Verum quando marem peruertet foemina victrix:
 Inter & argiuos referet prælustris honorem:
 Tunc argiuarum reddet plerasq; gementes:
 Vt venturorum aiat quis quandoq; virorum:
 Telosæus obit sinuoso corpore serpens.

Hæc omnia argiis cum contigissent merū incutiebant. Ideoq;
 eis vñum est p̃cone hostium esse vtendum. Atq; ita esse facien-
 dum quoties p̃co spartiatā quippiā Lacedæmoniiis denuncia-
 ret idem facerent ipsi. Cleomenes animaduertens argios faciē-
 tes quicquid apud Lacedæmones præco denunciasset: præce-
 pit suis vt cum præco denunciaret pranden dū: tunc raptis ar-
 mis tenderent in argios. Hoc executi Lacedæmonii in argios
 e voce præconis prandentes impetum faciunt: eorūq; cū mul-
 tos occiderunt: tum pulures in locum argi fuga elapsos circūse-
 derunt: qui dum adseruantur: Cleomenes hoc sibi faciendū pu-
 tauit. Sciscitatus quosdam quos secum habebat per fugas mi-

Apud lacedæ- sit præconem ad euocandū nominatim eos argios qui in loco
mones rede- præclusi erant ad se redimendos. Est autē apud Lacedæmonis
ptio. os redemptio in singulos viros bine mnæ. Ita argiorū quinquā-

Cleomenes ginta vt quisq; euocatus fuerat Cleomenes interemit. quod fa-
profanus. ciens latebat cæteros: qui in Phano erant vtpote denso luco in-
 teriecto non cernentes quid illi extrinsecus agerent: nisi post-
 quam quidā conscensa arbore quod fiebat inspexit. Vnde non
 amplius qui euocabantur prodere. Ibi Cleomenes iussit vnū
 quenq; seruorum lucum materia circūdare: atq; illis obtemper-

rantibus lucū incendit. Eoq; iam ardēte perconſtatū eſt quē Argi lucus. dam perſugarū cuiuſnam deorū eſſet ille lucus. Perſuga Argi eſſe reſpōdit. Quo audito Cleomenes vehemēter ingemiſcēs: O Apollon inquit vates q̄topere me fruſtratus es: dicens me Lucus Argi exuſtus. Argos eſſe capiturū. Coniicio iam exitum habuiſſe oraculū. Poſt hęc maiore copiarum parte Spartam redire permiſſa: ipſe cū mille delectis perrexerit ad tēplū Iunonis illic ſacrificaturus. Sed ſacrificare ſuper aram volens cū a ſacerdote vetaretur ne- gante fas eſſe externo illic ſacra facere: iuſſit ſeruos abductum verberare. Ac poſtea q̄ immolauit: Spartam abiit. Reuerſum in- mici ad Ephoros citauerūt crimini dantes quod pecunia cor- ruptus Argos cum facile poſſet nō coepiſſet. Quibus reſpondit Cleomenes (incertum mihi vere an falſo) ſe poſtea q̄ templum Argi coepiſſet: putaſſe dei expletum eſſe oraculū: & proinde nō prius tentādā urbem q̄ ſacris operatus ſciret an ſibi deus illā traditūrus eſſet: an impedimento futurus. Sibi autē apud Iuno- nis templū litātī effluxiſſe flammā e pectoribus ſimulacri: atq; ita ipſos intellegere proculdubio eum nō eſſe Argos expugna- turum. Si enim e capite ſimulacri flamma extitiſſet: fore vt vr- bem ab arce caperet. Cum vero e pectoribus fulgur extiterit: id omne fuiſſe conſectum quod deus conſicri voluiſſet. Hęc di- cēs credibilia ac probabilia Spartiatis dicere viſus eſt: multoq; maiore parte ſententiarum abſolutus. Cēterum Argos ita viris deſolatum eſt: vt ſerui eorum res omnes ſuſceperint: atque ma- giſtratus adminiſtrarint: dum filii cæſorum ad puberem adole- uere ætatem qui ſeſe in ſuū ius adſerentes ac reuerſi Argos mā- cipia eiecere. Serui eiecti prælio Tyrrinthem optinuerunt: eatenus quidem dum fuit in eis mutua beneuolētia: & donec ad eos ve- nit vates quidam Cleander genere Phigaleus ab Arcadia. Is perſuaſit ſeruis vt dominos adorirentur. Vnde bellū inter eos diuturnum extitit: donec Argii ægre euāſere victores. Ob hoc igitur aiunt Argi Cleomenem ad infāniam redactum male pe- riſſe. Ipſi autem Spartiatæ negant ab vllō dēmonio Cleomenē ad infāniam redactum. Sed conuerſatione Scytharum intēpe- rātem meri eſſe factum: & idcirco furioſum. Scythas. n. noma- des poſt illatū ſibi a Dario bellū ad illū vlciscendū perſitiſſe: miſſiſq; Spartā nūciis ad ſocietatē faciendā ita pepigiſſe tanq̄ ex vtrorūq; vtilitate foret vt ipſi quidē Scythæ iuxta flumen Phaliſim conarētur medicā regionem inuadere. Spartiatæ vero ab Ephelo aſcendere & ad certum locum vtrique occurrerent.

Prefagia.

Argos a ſer- uis reſtum.

Cleander vates.

Cleomenis infānia vnde

Scythæ intē perantius bi- bētes.

ERATO

Scythiſſato.

Cum iis ſcythis qui ad hoc miſſi ſunt conſuetudinem habuiſſe Cleomenē aiunt: atq; ex eo nimiam didiciſſe potandi intēperantiam: atq; ob id inſaniſſe ſe arbitrari. Vñ quoties intēperantius bibere volunt aiunt Scythiſſato. i. age Scytam. Ita de Cleomene referunt Spartiatæ. Mihi vero videt̃ ille has pœnas Demarato pependiſſe. Eū defunctum vbi audiere Aeginete Spartam nūcios miſere vociferatum cōtra Leutychidē de obſidibus qui Athenis tenerētur. His Lacedæmonii cōſilio inito multū iniuriæ ab Leutychidē illatū eſſe: cenſuerunt: hominēq; dedendum quē illi Aeginā deportarent. p. uſ qui Athenis tenerentur. Hūc cū eſſent ducturi Aeginetæ: Tunc ad eos Theſides Leoprepis vir ſpartæ p. batus quid (inquit) viri æginetæ facere vultis: Regem ne ſpartiatarū deditum a ſuis ciuibus abducere. Si nunc p. iracundia ſpartiatæ ita decreuerūt: Cauete ne quod exitiale malū in veſtrā regionē (ſi hoc feceritis) inferant. His auditis Aeginetæ ab illo abducendo ſuperfederunt hac tñ conditione vt ſecū p. ſectus Athenas Leutychides redderet ſibi viros q. illic depoſiti eſſent. Vbi Athenas venit Leutychides: ac depoſitum repopoſcit: Athenienſes vt qui reddere nollent tergiverſari: q. dicerent duos in deponendo reges fuiſſe: Ideoq; iniquū eſſe: id alteri ſine altero reddi. Quibus negantibus ſe reddituros Leutychides facite (inquit) Arhemēſes vtrū ipſi vultis ſi reddetis ſancit̃e facturi e contrario ſi non redditis. Qualis autē res circa depoſitū contigit ſpartæ volo referre. Dicimus nos ſpartiatæ fuiſſe tertia ab hīc ætate quendā Glaucū Epicydis filium: qui cū aliis ſummis laudibus excellebat: tū iuſtitia inter omnes optime audiebat: qui per id tēpus Lacedæmonem incolebant. & huic procedente tēpore contigiſſe: vt vir quidā Mileſius ſpartā venerit hominis cōueniendi gratia: atq; ita ſit adlocutus. Ego ſum vir Mileſius: qui ad tuā glaucē fruendā iuſtitiam venio. Nā cum eſſet tua fama celebris cū per omnē aliam græciam: tū vero per Ioniam: apud memetiſum ratiocinatus ſum, Ioniam quīdem ſemper obnoxia periculis eſt: Peloponneſus autem tutofundata: & ob id videre licet eoſdē homines nihil habere pecuniarum. Hæc reputanti mihi atq; conſultanti viſum eſt dimidiū mei cenſus in pecuniā redactū deponere penes te q. probe intelligo hæc penes te depoſita mihi incolumia fore. Tu vero has pecunias adcipe: & hanc notā quā vna cuſtodis: quā notā quilibet habens repoſcet pecuniam ei reddito. Hæc hoſpes qui miſeto venerat dixit. Atq; ea cōditione depoſitum Glaucus ad-

Theſides.

Leutychides
Leutychidis
orō ad Athe-
nienſes de de-
poſito reddē-
do.

Glauc' iuſt'.

Ioniam pericu-
lis ſemper ob-
noxia.
Peloponneſus
tuto fundata

cepit. Multo deinde tpe interiecto filii eius q pecuniā deposue-
rat spartā veniūt; Glaucum cōueniant: exhibitaq nota pecuniā
reposcūt. Ille eniuero repellere hoies atq his verbis e cōtrario
respondere neq istius rei quicquā reminiscor: neq ad me perti-
net scire q dicitis. Volo tñ reminiscens qcqd iustū fuerit facere:
& si adcepi iure optimo reddere: sin a principio nō adcepi: grē
corū legibus in vos vti. Ad quod cōfirmandū: pstituo vobis tē-
pus hinc ad quatuor menses. Ita Milesi facta iactura tanquam
fraudati pecunia discessere & Glaucus delphos se contulit ad
oraculum consultandum. Cui consultantī an orco id est iure
iurando pecuniā prædaretur: Pythia respondit is versibus.

Glaucē epicydides equidem expedit: ad breue tempus,

Sic orco vicisse: interuertisseq nummos:

Deiera: & euorcū quoniam manet exitus idem;

Ast Orci natus qnī nomine: qui naubus qui

Nullis est pedibus rapide adu nit vsq adeo dum

Conuoluens omnē perdat prolemq domumq

Cum sobole euorci melius sed postea agetur,

Orci natus,

His auditis Glaucus veniam libi eorum quæ dixisset vt daret
deum obsecrabat. Cui Pythia inquit idem pollere tentare deū
& facere. Tunc Glaucus adicitis Milesiis hospitibus pecuniam
reddidit. Cur autem hæc oratio apud vos instituta est dicitur.
Glauci nunc nulla superest neq soboles neq domus: quæ illius
censeatur. Sed ex sparta radicitus extrita est. Ita bonum est nī-
hil aliud de deposito cogitare: q vt repetentibus reddatur. Leu-
tychides hæc locutus cum nihilo magis ab Atheniensibus au-
diretur discessit. At Aeginetæ priusquam superiorum iniuria-
rum quas Atheniensibus intulerant, gratificantes thebanis da-
rent pœnas hæc fecere. Cum Atheniensibus succenserēt quod

Tentare deū
& facere idē
pollere.
Depositum
reddendū eē

sibi ab illis iniuriā fieri arbitrantur: sed ad vlcisendū adpa-
rabant. Erat enim Atheniensium in Sunio biremis quēdā: quā
delum iā inde a theseo quotannis mittebant. Hanc Aeginetæ
locatis insidiis intercepte plenā primoribus Atheniensū vi-
rosq adligauere. Ea clade ab Aeginetis adcepta Athenienses
non amplius differendum putauerunt quin oīa i illos excogita-
rēt. Etenim erat quidā Nicodromus Chuthi adpellatus vir in
ægina spectatus: hic suā ipsius priorē abiectionē Aeginetis im-
putans qrebat q prius sua de missione cū transegisset eogni-
to Atheniēses esse animatos ad nocendū Aeginetis qb° ipse i-
sensus esset cōposuit cū illis de prodēda Aegina ad certā diē:

Nicodrom°,

ERATO

Vetus vrbs.

quo esset rē adgressurus ipse & illos oporteret venire subsidio. Atq; ita ex cōposito vrbe (q̄ vet⁹ vocat) occupat: sed Atheniēses ad idē nō adfuerunt: quia classis eorū par æginetanz nō dū erat cōparata: qui dum a corinthiis cōmodari sibi naues rogāt. Interea res corrupta est. Corinthii per id tēpus Atheniēsisibus a micissimi dededere rogantib⁹ naues viginti: sed dantes venderunt singulas quinīs drachmis: quoniā eas dono dare vetabantur lege: His adceptis Atheniēses & suis instructis in summa septuaginta numero in æginam nauigauerūt: peruenērūtq; postridie eius diei q̄ erat destinatus. Qui cū ad diē nō adessent: consensu nauigio Nicodromus ex Aegina profugit: aliis nōnullis Aeginetarū eū comitantibus: quibus Atheniēses Suniū incolendū dederūt: Vnde isti procedentes eos qui in insula erant Aeginetas & ferebāt & agebāt. Sed hæc posterius acta sunt proceres æginetarū superata plebe quæ vna cū Nicodromo tumultum fecerat: mox eos quos ceperant: ad necē exegerūt. Vnde piaculum admiscere quod nullo studio expiare potuerunt: p̄ occupatq; prius ex insula sunt deiecti q̄ deū sibi propiciarent. Nam cum septingentos e plebe quos viuos ceperant ad necem educerent: vnus eorum e vinculis elapsus fugit ad Ceteris legiferæ vestibulū: eiusq; cardinibus prehensis adhærebat: quē illi cum auellere non possent abscissis viri manibus ita deduxerūt: quæ manus cardinibus consertæ manserunt. Hæc cū apud se fecissent Aeginetæ classe septuaginta nauīū cum Atheniensibus qui superuenere congressi superantur. Victi nauali prælio eodem quos prius argios in auxilium vocauerunt: sed illi nolueret eis amplius auxilio esse causati q; & naues Aeginetæ necessario sumptæ a Cleomene oram argolidem tenuissent. & ipsi cū Lacedæmoniis in terram descendissent: vt nonnulli quoq; e Sicyonibus nauibus descenderunt in eadem contra ipsos expeditione. Quo nomine vtriusq; multa ab argiis iniuncta est mille talentorum: quorum quingena vterq; populus solueret. Et cū Sicyoni suam culpam agnoscentes centum talentis cum argiis decidissent: Aeginetæ ne agnoscere quidem culpam voluere.

Sunium.

Ceteris templum adiēs.

Sicyones.

Aeginetæ superbi.

Eurybates.

Erant enim superbiores. Eapropter rogantibus eis nemo amplius argiorum publice auxilium tulit: sed voluntariorum circiter mille duce quodam cui nomen erat Eurybates qnq; palmarū viro. Quorū pleriq; nō remeare: sed in ægina sub Atheniensib⁹ occubere. Et ipse dux Eurybates singulari certamine victor q̄to sub Sophiæ Decelis oppetit. vtrūq; Aegiece sua classe

adorti incōpositos Athenienses superauere corūq; naues quas tuor cum ipsīs pugnatōribus cōpere. Et Athenienses quidem bellum cū Aeginetis contraxerūt. Persa at̄ q̄ ipsius partes erāt exaequabatur cum famulo assidue in memoriā redigente vt remnisceretur Atheniēsū. Tū Pisistratidis adfidētibus Atheniensesq; criminātibus: tum cupiditate per hoc p̄textū qđ natus erat subigendi Græcos quicunq; sibi terram & aquā dene-gassent. Itaq; Mardoniū qui male rē naualem gesserat p̄fectura amouit: aliosq; designatos duces aduersus Erethriā & Athenas mitti in Dati genere Medū: Artaphernē Artaphernis fratris sui filiū Datis mādatis vt Athenas atq; Erethriā diriperēt: captiuosq; in cōspectū adferrerēt. Postq̄ hi duces declarati ab rege digressi ad planiciē Ciliciæ maritimā deuenere cum ingēti ac bene instructo exercitu: & ibi castra posuere aduenerūt nau-ticæ copię oēs vt singulis erāt imperatæ. ad hęc Hippagogæ naues quas superiore Darius anno mandauerat tributariis suis p̄parādas. In has introductis equis: atq; terrestri peditatu sex-centis cū triremibus in Ioniā cōtēderūt. Hic nō recto cursu se-cūdū cōtinētē in Hellepontū: etiā Thraciā versus nauigabāt sed e Samo vnde soluerāt p̄ter Icarū interq; insulas præcipue (vt ego sentio) metu circūeūdī Arthon quē superiori anno cir-cūnauigātes magnā iacturam fecerāt: præsertim coacti ppter Naxos quā antea nō coepissent. ad quā posteaq; ex Icario pelago adpulsī sunt (in hęc. n. vt primū copię ducerētur Persæ vr-gebāt) Naxii memores priorum fuga se in mōtes cōcitauerūt nō ausi resistere. eorū quos adepti sunt Persæ in seruitutē rap-tis delubra atq; urbē incenderunt. His actis ad cæteras insulas redeūt. Hęc dum isti agunt: Delii relicta & ipsi delo fuga in te-nō abeunt. Eo tendētes naues p̄cedens Datis non sinebat ad Delū habere stationē sed trans Delū apud Pheneā: & simul co-gnito vbi Delii essent misso caduceatores his eos verbis affat⁹ est. Viri sacri quid fuga abistis non pro merito deme male opi-nātes. Ego. n. & ipse mea sponte animat⁹ sum & ab rege iussus quo in loco duo dū geniti sunt: ne quid aut eum locum. aut ei⁹ incolas lædam. Redite igitur ad vestra ipsorum & incolite insulam. Hęc Delius per caduceatorem dixit. Mox trecentas tu-ris libras super arā gestas adoleuit. His actis aduersus Erethriā primū nauigauit simul omnē classē simul Iones pariter atq; Aeoles agens. statiq; ab illius digressu Delos tremuit (vt De-lii aunt) ad meam vsq; ætatem tunc & primū & postremū cō-

Codex grēc⁹
habet Am-
phibologiā
Sigdē pp du
os gtios du-
bū ā an Sub
Sophæ De-
celis ā Dece
leo sit legēdū
Plutarch⁹ la-
tin⁹ tñ habet
Sochares De
ceus in vita
Cymonis.
Mardonius
a p̄fectura
semotus.
Datis.
Hippagogæ
naues.

Naxos.

Delii.

Pheneæ.

Datis ad des-
lios oratio.
Delii sacri.

Delos tre-
muit.

Histaspis.
Darius.
Xerxes.
Artaxerxes.
Delos com-
mota.
Darius .i.
coercitor.
Xerxes.i.
bellator.
Artaxerxes
.i.magnus
bellator.

Aeschines.

Oropus cui
meminit Stra-
bo in primo
& nono.

Euphorbus.
Philagrus.

Erethria
capta.

mota deo mala ventura hominibus portendēte. Nā sub Darlo
Histaspis & Xerxe Darii: & Artaxerxe Xerxis filio trib⁹ his des-
inceps aetati⁹ plus malorū passa est Græcia q̄ viginti aliis ante
Dariū aetatibus partim a Persis: partim ab ipsīs primoribus de
principatu bellantibus. Vt nō ab re Delos cōmota sit prius im-
mobilis: de qua in oraculis ita scriptum erat.

Et Delon quis sit adhuc immota mouebo:

Et sane in nostra lingua pollēt hæc nomina: Darius q̄ coerci-
tor: Xerxes q̄ bellator: Artaxerxes q̄ magn⁹ bellator. Barbari
postq̄ a Delo ad alias insulas profecti sunt sumebāt illi cū co-
pias tū liberos insulanorū obfides aut militaturos aduersus vi-
cinas ciuitates videlicet Athenas & Erethriam significantes.
Sed tādū obfessi sunt: eorūq̄ ager vastatus: donec in deditio-
nem Persarū venerūt. Erethrienses audito Persarū exercitu ad-
uersum se venīre: auxilia ab Atheniensibus implorauere. Quib⁹
nō denegāda auxilia rati Atheniensēs miserūt subsidio illis ea
quatuor milia hominū q̄ Chalcidensiū equitū obtinuerāt p̄dia
Sed Erethriensiū haud quaquā sincerū erat consiliū: qui tā&si
adcersebāt: Atheniensēs tū ancipiti sentētia vacillabāt q̄busdā
eorū cēsentibus urbē deserēda: & in cacumina Euboia eundū:
quibusdā qui p̄pria lucra a Persis expectarēt proditiōnē mo-
liētibus. Horū vtrorūq̄ animos animaduertēs Aeschines No-
thonis filius Erethriensiū primarius patefecit Atheniensibus
omnē p̄sentiū rerum statū orauitq̄ vt domū abirent: ne vna cū
illis occūberēt. Hæc consulenti Aeschini obtēperantes Athe-
nienses illinc in Oropum transgressi salutē sibi pepererunt. At
Persæ eo aduecti naues oræ Erethricæ ad Phanū & Chœreas
& Aegilia adplicuerūt: potitiq̄ his locis cōtinuo equos expo-
suere: & tāq̄ cū hostibus conflicturi se instruxere: aduersus quos
non decreuerant Erethrienses sibi esse prodeū dum. Sed quan-
doquidē sentētia de vrbe non deserēda euicerat: merito dabāt
operā vt moenia custodirent. Adoriētibus ea Persis acri pugna
per sex dies certatum est: multisq̄ vtrinq̄ cadētibus. Septimo
die Euphorbus Alchimachi: & Philagrus Cynei inter popula-
res suos viri spectati urbem hostibus prodidere: quā ingressi
Persæ postq̄ tēpla spoliare incenderunt. In vltionē eorū tem-
porū q̄ Sardibus deflagrauerant hominibus insū Darii in ser-
uitutē captis. Potiti Erethria aliquot illic dies morati in Atti-
cā nauigauerunt tūcq̄ magnā partē vastauerunt rati idē factu-
ros Atheniensēs quod Erethrienses fecissent. Etenī erat locus

Atticę Marathon proxime Erethriā ad equitandum opportu-
 nissimus. quo illos. Hippias Pisistrati filius deducebat. Eodem
 Athenienses & ipsi re audita ad vim arcendā processerūt decē
 prefectis sibi ducibus: quorū decimus erat Miltiades: cuius pa-
 trem Cymonē Stesagorę fugere ex Athenis Pisistratum Hip-
 pocratis cōtigerat: & dū fugit optinere Olympiadē quadru-
 go certamine: quā victoriā muneris gratia transfudit in Miltia-
 dem ex matre germanū: proximaq; Olympiade eisdē equabus
 aliā Olympiadē cū vicisset a filiis Pisistrati interfectus est nō iā
 viuo Pisistrato. Interfectus est autē ad Prytaneum noctu sum-
 missis percussoribus: sepultusq; ante urbē trans viā (quę voca-
 tur Diacele) & e regione sepultę sunt eque illę q̄ tris Olym-
 piacas victorias reportarāt. Idē quod iste iam alię eque fecerūt
 q̄ fuerunt Euagorę Lagonis. Alię p̄terea nullę. Per idem tem-
 pus maior natu filiorū Cymonis Stesagoras apud Miltiadem
 patrū in Chersonneso educabatur: minor autem apud ipsum
 Cymonē Athenis erat nomen habens a Miltiade Chersonnesi
 conditore. Hic igitur Miltiades e Chersonneso tunc profectus
 dux Atheniensium erat e duplici cāde elapsus semel cum eum
 Phœnices vsq; ad Imbrū persecuti sunt magni faciētes capere
 hominē vt ad regem perducerēt: iterū cū ab iis elapsus domū
 suā reuersum ac se reducem esse existimantem inimici sui exce-
 perunt. & ad iudiciū deduxerūt accusantes occupatę in Cher-
 sonneso tyrannidis. Hoc reatu liberatus suffragiis populi dux
 declarat⁹ est. Duc: cū adhuc in vrbē ante omnia legatū Spar-
 tam mittit Philippidē illū quidē Atheniensem: sed tabellariam
 operā faciunt ē. Huic Philippidi (vt ipse refert) & Athenien-
 sibus renūciauit circa Partheniū mōtē: qui supra Tegeā est ob-
 uisus fuit Pan: cōpellatq; nominatim Philippide iussit nūciari
 Atheniensibus quid ita Atheniēses nullā gererent curā sui: qui
 bene ipsis vellet: quiq; iam sæpenumero de eis benemeritus fu-
 isset: atq; etiā futurus esset. His verbis fide habita Athenienses
 quod eorū iam status erat bene cōstitutus extruxerunt sub aree
 templū Panos: illiq; annuis hostiis ex quo nūcium adcepere sa-
 crificant: ardenti candelabro supplicanti: Philippides autē hic
 qui sibi Pana dixit adparuisse tūc cum a ducibus missus est: ite-
 rū Athenis egressus Spartā peruenit adiensq; magistratus: La-
 cedæmonii (inquit) orāt vos Athenienses vt sibi opē feratis:
 nec ciuitatē inter Græcos vetustissimā cōtēnatis in discrimen
 adductā ne Barbaris viris seruiat. Etenim Erethriā directa est:

Marathon.

Miltiades.

Cymon.

Prytaneum.

Diacele.

Euagoras.

Miltiades.

Nō parua apud scripto-
 res de Cymo-
 nis filius vari-
 etas ē vt apud
 Probū Aemī-
 liū i vita Mil-
 tiadis & Plu-
 tarchū invita-
 Cymonis vi-
 dere licet q̄ &
 de nobis &
 de nūero opi-
 niones addu-
 cit.

Philippides.

Parthenius

mons.

Panos tēplū.

Erethriā.

ERATO

**Non^o istātis
mensis dies.**

**Quo tpe La-
cedæmoniis
progredi nō
licebat.**

**Hippiæ som-
nium.**

Aegileā.

Hippiæ dens.

Hippiæ

Sternutatio

& tussis.

**Herculis pha-
num.**

Platæenses.

Cleomenes

Anaxādride

Lacedæmoni

brū ad Platę

enses oratio.

insigniꝫ ciuitate græcia imbecillior reddita. His mandatis a Philippide expositis placebat quidē Lacedæmoniis opē ferre Atheniensibus sed id sibi impossibile confestim facere videbatur nolentibus legem rūpere Nam erat nouus dies instātis mēsis: quo die negabant se progressuros nec nisi orbe lunari impleto & isti quidem pleniluniū expectabāt. Hippiæ autē Pisistrati filio q̄ Barbaros in Marathonem perducebat: visum hoc in sōnis superiore nocte oblatū est. Videbatur sibi hippias cū matre concūbere. Quo ex somnio coniectabat fore vt reuersus Athenas: ac recepto dominatu senex domi suæ obiret. Hunc in modum interpretabatur visum suū ei: tū dū p̄dam Eretriensem q̄ deposuerat in insula Styreorū nomine Aegileā reportat: dūq̄ naues ad Marathonē adpulsas in stationibus locat: ac Barbaros in terrā egressos disponit: talia administranti cōtingit sternutatio: tussisq̄ solito vehementior. Vnde cōcussis eius vtpote senis plerisq̄ dentibus vnus illoꝝ ex violentia tussiendo excussus est: & in harenā delapsus: qui magna adhibita ad inueniendum diligentia cū tamen non adpareret: suspirans hippias ad eos q̄ aderant ait Hęc terra non est nostra: nec eam poterimus nobis subiectā efficere: sed tantūmodo partem q̄tum spaciū dēs qui mihi aderat optinet. Huc hippias suā visionem: interpretabatur euasisse: Atheniensibus apud herculis phanū instructis superuenere auxilio platæenses omni cū populo qui sese Atheniensib⁹ dederant: & pro quibus frequentes iam labores susceperant Athenienses: dederant autē sese hoc modo: cum athebanis p̄merentur Platæenses: primū Cleomeni Anaxandridæ qui interuenerat: atq̄ Lacedæmoniis sese dederunt: a quibus tamē recepti non sunt hac oratione vtentibus a nobis qui procul habitamus frigidum quoddam fuerit vobis auxilium. Nā priusq̄ nostrum quisq̄ audiat: possit occupati ab hostibus sæpe expugnari: Suademus autem vt vos ipsos Atheniensibus dedatis vicinis pariter & ad tutandū nō inualidis. hoc Lacedæmonii nō tam cōsulebant platæensibus q̄ eis bene vellent: q̄ q̄ optarent Athenienses defatigari Bœotio bello. Id suadentibus Lacedæmoniis non aduersati platęenses aditis Atheniensibus dū rem diuinam duodecim diis faciunt: eis ad aram suppliciter sedentes sese dederunt: aduersus quos Thebani re audita exercitū duxerunt. in eorūq̄ auxiliū Athenienses venerunt. Sed dū cōferturi pręlium essent Corinthii haud cōtemnendā sibi rē putantes ad eos reconciliandos interuenere: atq̄ ytrorūq̄ p̄missū

regionē hūc i modū terminarūt: vt Thebā eos Boeotios q nō
lēt iter Boeotios cēseri sinerēt facere qdvellēt. Hocvbi decreue
re Corinthii abscessere. Abscedētes quoq Atheniēses adgressi
Thebanī sūt: cōmissaq pugna repulsi. Vñ Atheniēses trāsgres
si quos Corinthii statuerant terminosafopū fecerunt limitem
Thebanis. Ergo plathæniēs Atheniēsi bus sese cum dediti
sent: ad Marathonē tunc auxilio venerunt. Erant aut in Athe
nienſium ducibus ancipites sentētiæ aliis vetantibus fieri præ
lium. Pauciores. n. se esse q̄ vt cū medis confligerent: aliis quo
rum erat Miltiades ad pugnandū hortātibus. Itaq cum eſſent
bifariæ sententiæ & deterior vinceret: ibi Miltiades Callima
chum aphidneū adiit tunc forte polemarchū idest belli princi
pem. qui magistratus per suffragia electus in danda faba hoc ē
in declaranda sententia vñdecimus est. Nā quondam Atheniē
ses in dicenda sententia parem ducibus faciebant polemarchū
Adbuc Miltiades in te (inquit) nunc Callimache sitū est: Vtrū
in seruitutem Athenæ redigantur: an tu eas liberando memo
riam tui in omne æuū relinquas: qualē ne Harmodius quidē at
q Aristogiton reliquerunt. Nā Athenienses nunc in maximū
omniū (ex quo nati sunt) venere discrimē: qui si media succū
bant palā est q̄ passiuri sint traditi Hippie. Sin autē superēt: po
terit hæc ciuitas vrbū græciæ effici prima. Quo autē pacto hæc
fieri possint & quomodo ad te harū rerum arbitriū redeat nūc
exponam: Nostræ qui duces sumus bifariæ sunt sentētiæ de p
lio cōmittendo: aliis id suadentibus: aliis dissuadentibus. Qui
nisi prælium cōmittimus. vercor ne magna existat seditio: quę
mentes eorum sollicitet ad sentiendū cum medis: Si pugnamus
anteq aliud vitii in nōnullis subeat: possumus diis æquis cū vi
ctoria discedere. Hæc omnia ad te tendunt: & abs te dependēt
qui si meæ sententiæ adcesseris: erit & tibi patria libera: & ciui
tas omniū græcarū princeps. Sin adcesseris sententiæ dissua
dentium pugnam: eorū quæ recensui bonorū tibi contraria ex
sistent. Hæc dicens Miltiades Callimachū induxit. Ita adcedē
te sententia Polemarchi obtentū est vt confligeretur. Post hæc
ti duces quorū sententia de cōfligendo fuerat: vt cuiusq̄ dies
imperitanti venerat: vicē suam Miltiadæ dabatur: q̄ ille adci
piens nō tamen prius decertandum putauit: q̄ dies imperii sua
aduenit. Itaq vbi vices eius fuere: tūc Athenienses hūc i modū
instructi sunt ad cōfligendū: dextro cornu præerat Callima
chus Polemarchus. Ita. n. lex apud Athenienses tūc postulabat

Plateenses a
pud Mara
thonē Athe
nienſibus fue
re adminicu
lo.
Asopus flu.

Callimach⁹.
Aphidneus.
Polemarch⁹
.i. belli prin
ceps.
Fabam dare.
Suffragia.
Harmodius.
Aristogiton.

Miltiades.

Callimachus

ERATO

**Atheniensis
exercitus or-
do.**

Panaginzæ.

**Medicum no-
mē græcis ter-
rorē incutere
solebat.**

**Marathonis
pugna.**

**Callimachi
mors.**

Stefileus.

Cynegirus.

Phalerum.

vt Polemarchus dextrū cornu tenere. Hoc duce sequebant de
inceps cæteræ tribus vt quæ ordine erat. Nouissimi sunt colo-
cati Plataenses idē sinistrū cornu tenētes. Quo factū est vt ab
huius pugnz tēpore: quoties Athenienses ferunt hostias apud
Panagynas idēst publicos cōuentus: q̄ quinto quoq; anno fiūt
Atheniensis præco cōceptis verbis præcet bona Atheniēsis
pariter & Plataēnsibus. Igī Atheniensū acies tūc apud Mara-
thonē instructa idcirco sic erat q̄ acie medicā imitabatur: sed
in medio paucis cōferta ordinib⁹: ideoq; illic debilior: vtroq;
aut in cornu cōfertior: q̄ posteaq; ita instructa est: ac sacrificiū li-
tatū esse Athēiēs audite: tūc cursu in barbaros tēdūt. Erat
aut inter vtrāq; acie nō minus octo stadiorum interapedinis.
Quos cursu ferri in se vidētes Persæ aptabāt se tāq; illos excep-
turi infania dātes id q̄ cernerēt cursu tēdere cū pauci essent nō
equitatu nō sagittis fretos Hoc ita barbari interpretabātur. Athe-
nienses posteaq; cōferti cōsiliare cū barbaris. pugnz memora-
tu dignā edebāt. Quippe primi oīum græcorū (quos ipsi noui-
mus) cursu in hostē vīsi sunt: primi sustinuerūt cernere medica
velle idutos: cū ante hac vel audire nomē medoꝝ græci terror
fuiſſet. In Marathone cū diu pugnatū esset barbari circa mediā
acie vicerūt: vbi Persæ stabāt & dacæ: eāq; prūpētes hostē i me-
diterranea psequant. At in vtroq; cornu vicere Atheniēs Pla-
taensesq; ac barbaris q̄ terga dederāt: fugere pmissis cōtrahūt
cornua & cū iis q̄ mediā ipsoꝝ acie perfregerāt dimicātes supe-
rant fugiētes persas vrgēt: cædūtq; donec ad mare pueniētes
petito igne naues corripuere. Quo in certamine Callimachus
Polemarchus interficif egregia nauata opa. Oecubuit quoq; e-
ducibus Stefileus Tharsili & Cynegirus Euphorionis: dū sum-
mā puppim adprehēdit absissa bipēni manu cecidit. Nec non
alii Athenienses multi & clari. Septē quidē noues optinuerunt
Atheniēs hoc mō cæteris barbaris retractis receptaq; præda
Erethnēsi ex insula vbi reliq̄rant circūuecti sunt aio puerendi
Atheniēs e vestigio abeūtes: cæterū Atheniēs ab Alemeo-
nidis isimulati sunt q̄ videlicet ex cōposito Persis adhuc apd
insulā agētibus scutū ostenderint. Dū illi samum circūuehūtur:
Athenienses e vestigio abeūtes celerrime ad ferendā vrbi opā
pperauerūt. Barbarosq; eodē tēdentes præuertērūt. pgressi ex
Herculis tēplo: qđ est in Cynosargi castra posuerūt. Barbari su-
pato classe Phalero (hic. n. Atheniēsiū naualia tūc erāt) sup eū
locū aliquādiu pp tēpestatē morati rursus i Asiā abierūt quoz

LIBER SEXTVS CXXXVIII

in hac pugna apud Marathonē gesta occubiere circiter sex mi. Marathonē
lia trecēt. Atheniēsiū vero cētū nonaginta duo. Tot ex vtrifq; apud clades.
cecidere. In q̄ pugna hec res mira cōtigat. Atheniēsis qdā Epi-
zelus Euphagorā dū stāte acie pugnāt: strēnue luminib⁹ cape Epizel⁹ cēt⁹
ref neq; saucius vlla parte corporis neq; ictus: atq; ita cæcus in
reliquum vitę tempus pmanſit. Quē audiui dicere solitū de sua
clade vīsum sibi esse ante se stare virum quendā armatum pro
cero corpore: cuius mentum omnē clipeū intūbareat: & hāc iara-
uam ipsum ptergressam: sed se illum q sibi adſisteret occidiſſe.
Hæc Epizelum solitū cōm memorate audiui Datis in Asiam cū
Classe rediens vbi Myconē tenuit vidit in somnis vīsum. Id tñ Datis.
quod fuerit non traditur. Vbi primū dies illuxit: naues rimatus Mycon.
est Cōpertūq; in nau phœnicea simulacro Apollinis inaurato
ſciſcitatus est quo e tēplo ſublātū eſſet: & vbi audiuit ex quo tē Simulacrum
plo nauigans ſua nau in delū. (ſā. n. delit in inſulā redierant) Apollinis
ſibi ſimulacrū in tēplo depoſuit. præcepitq; Delijs vt illud m ſublātum.
Delū Thebanorū referrent: quod eſt ſupra mare e regione chal-
cidis: Hoc vbi pcepit Datis vela illinc fecit. Delii tamen hanc Delijs The-
ſtatuā nō reportauerunt: ſed viceſimo poſt anno eā Thebani ex banorum.
oraculo in Delū cōtulerunt. Datis & Artaphernes poſtea q m
Aſiā nauigauere: captiuos Erethriēſes ſuſa perduxere: Quos
Darius rex & ſi in eos ante capritatem vulſū cōtraxerat acer-
bitatis q; ſe priores iniuria laceſſiſſent: tamen vt in cōſpectum
ſuū adductos vidit ac ſibi ſubiectos: nullo alio malo adfecit: ſed
in ſuo Ciſſiæ regionis Staethmo collocauit. Cui nomē ē Arde-
rica ducētis ac decē ſtadiis procul a ſuis quadraginta a puteo Arderica.
q̄ exhibet trifarias rerum ſpecies. Nā ex eo Aſphaltū id eſt bitu Puteus trifa-
mē: & ſalē: & oleū hauriūt ad hūc modū. Hauriſ quidē celoneo rias rerū ſpēs
id eſt inſtrumēto ciconia: p ſitula aut dimidiato vt re ad ciconiā exlibens.
adligato: quo in puteū decuſſo qcqd hauriſ mox i cisternā diſ-
ſuſiſ: atq; hic alio effuſū triplici varietate cōcreſcit. In Aſphar-
tū quidē & ſalē protinus. Hoc autē oleū Perſæ Rhadinacē ad-
pellant atrū ac grauiter olens. Hoc loci rex Darius locauit Ere Rhadinace.
thriēſes: quē ad meā vſq; memonā tenuere ſeruantes priſtinā
linguā. Quod ad Erethriēſes adtinet ita habet. Poſt plenilu-
niū duo milia Lacedæmonioꝝ Athenas venerūt tāta feſtinatione
adipiſcēdi hoſtē: vt in duo q̄ ex parte diſceſſere i Atticā pue-
nerit: & licet ſerius ad pugnā veniſſēt: tñ intuēdi medos cupidi
ad illos itūdos i Marathonē prexerūt. Quib⁹ viſis laudatiſq;
Athenienſibus ob præclarum facinus ruriſ redierunt. Tenet

ERATO

Alcmæonide admiratio me nec rōnē inire possum Alcmæonidas vnq̃ Persis ex cōposito ostētasse patriā q̃ vellēt Atheniēses Barbaris atq̃ Hippia subelle. Quippe quos cōstat inhabēdis odio tyrānis vehemētiores q̃ similiores fuisse Calliæ Phenippi: qui fuit pater Hipponici. nam Callias cū alia omnia in Pisistratū inimicissime cōmētus est: tū vero solus Atheniēsīū omniū illius Athenis eieci cū publice sub p̃cone vēderētur bona emere ausus ē. Huius Calliæ mētionē crebro pleriq̃ oēs habere debēt: cū ob ea q̃ dicta sunt vt viri summo opere patriā liberantis: tū ob hæc q̃ in Olympia fecit. Nam & in equorū cursu palmam optinuit: & in quadrigario fuit secūdus: & in ludis Pythiis cum primas optinuisset in vniuersos Græcos sumptuosissimus extitit: tum ob id qualē se in filias suas q̃ tres fuerūt exhibuit. Nam posteaq̃ nobiles extitere: hoc eis magnificētissimū munus est gratificatus: vt quē sibi vna quæq̃ vellet ex omnibus Atheniēsibus eū deligeret: atq̃ ita eam illi nuptum dedit. At Alcmæonidæ aut perinde aut nihil minus q̃ Callias Perosi tyrannos fuere. Quo maior me admiratio subit: minusq̃ admitto criminationē eos Parmā Persis ostentasse: qui per omne tēpus tyrannos effugerunt: & quorū astutia Pisistratidæ tyrannidē reliquerunt atque ita multo magis Athenarū liberatores extiterunt meo iudicio: q̃ Harmodius & Aristogiton illi enim Hipparcho interempto nō tam cæteros Pisistratidas ab adfectanda tyrannide rep̃slerunt. q̃ ad illam iritauerunt. Alcmæonidæ autem proculdubio Athenas liberauerūt: & modo ipsi fuere qui Pythiā persuasere ad Lacedæmonios commonefaciēdos vt Athenas liberarent: quēadmodū superius a me cōmēmoratū est. At. n. aliquid forsitan Susces q̃ Atheniēsī in populo patriā prodiderūt. Immo nulli erant eis inter Athenienses viri illustriores: neq̃ qui magis essent honorati. Neq̃ vero sermo optinuit clipeū ab his eē ostētātū: sed tantūmodo fuisse ostētatum: quod nihil est quam si id demū diceretur ostensus quidē est sed a quo ostēsus incertum. Quāquā Alcmæonidæ iam pridē extiterant Athenis clari sane vsq̃ ab Alcmæone atq̃ etiam Megacle. Etenim Alcmæon Megacelis filius iis Lydis qui Sardibus a Croeso delphos ad oraculum ierant administrum se præbuit: eosq̃ comiter adcepit. Croesi donū. Cuius beneficētiā Croesus a Lydis quos ad oraculū miserat Alcmæon eū audisset hominē adcersiit: & vbi aduenit: eū donauit tanto auro a Crē auro q̃to semel corpore suo ferre posset. Ad istam doni conditionē Alcmæon hanc astutiā adtulit. Per grandē tunicam amī-

**Callias vir
præstans.**

**Alcmæonide
accusati q̃
patriā Persis
ostēderint.**

**Harmodius.
Aristogiton.
Alcmæonide**

**Ostentare
clipeum.**

**Alcmæon.
Megacles.**

**Croesi donū.
Alcmæon mul
to auro a Crē
so donatus.**

etus ingenti in ea sinu relicto: cothurnisq; (quos laxissimos reperit) calceatus ad thesaurū perrexit ad quem ducebatur. Ibi in aceru ū ramentorū procumbens pumū cothurnos quibus erat indutus auro quātum ferebant referfit. Deinde omnē sinū suū atq; etiam crines ramentis subigens & parte in eos desumpta e thesauro processit ægre trahēs cothurnos cuius alteri rei q̄ homini similis: cuius es turgidū esset & omnia onusta. Id cernēs Cræsus in cachinnūq; erumpens ea omnia illi donauit: nec minora his alia dona dedit. Ita domus hæc vehementer locupletata est: & Alcmaeon quadriungos equos alens vicit Olympia. Sed eam deinde secunda ætate Clisthenes Sicyonis tyrannus sustulit: vt multo magis q̄ prius inter Græcos celebr extiterit. Erat enim Clistheni Aristonimi filio Myronis nepoti Andrei pronepoti filia nomine Agarista: quā pater destinabat nuptum dare ei quē pstantissimū Græcorū omniū cōperisset. Cū igitur ludī Olympia celebrarētur: & ex eis Clisthenes curriculo quadrigali victor extirisset: nūciari iussit voce præconis vt quisq; sese dignū putaret qui Clisthenis gener esset. Is ad sexagesimū diem aut prius Sicyone præsto foret: quoniā Clisthenes intra annū a sexagesimo die incepturum exequi nuptias destinasset. Itaq; omnes Græci aut sua ipsorū: aut familiæ claritate sibi cōfidentes ea proci cōtenderunt: quibus Clisthenes & curriculum & palæstram ad certandū pparauerat. Ex Italia illuc se cōtulit Smindyrides Hippocratis Sybarita. Florebat autem maxime Sybaris ea tempestate: qui vnus vir in plurimū delictiarū processerat: & Syritanus Damalius Anyris filius eius q̄ sapiens adpellabatur. Et hi quidē ab Italia venerunt. Ab Ionio autē sinu Amphinnestrus Epistrophī Epidamnius. Aetolus vero Meges germanus Titermi illius qui Græcos robore fuerat supgressus: & in extrema Aetoliæ homines fugerat. E Peloponneso Leocides Phidonis Argiorū tyrannī filius eius inq; Phidonis qui spacia Peloponnesibus statuit longe omniū Græcorū insolētissimus: qui summotis Heliensīū Agonotheis id est munerariis ipse Agonotheta extitit i Olympia id est certamē pmiūq; proposuit. Nec non Amiantus Lycurgi Arcas ex Trapezonte: & Laphanes Azenus ex vrbe Pæo filius Euphorionis eius qui (vt in Arcadia fertur fama) in domū suā excepit. Castorē & Polucem: & ob id in omnes homines hospitalis: & Heleus Aegæi vir præclarus. Isti ex ipsa Peloponneso venerunt. Ex Atheniensibus autē Megacles Alcmaeonis eius filius qui ad Cræsum se

Alcmaeonis
calliditas.

Alcmaeonis
domus locu-
pletata.

Clisthenes

Agarista.

Smindyrides.

Sybaris.
Syritanus.

Amphin-
nestrus.

Epidamnius
Aetolus.

Meges.
Leocides.

Phidon.
Agonotheta

Amiantus.
Laphanes.

Pæos vrbs.
Euphorion.

Heleus.
Megacles.

ERATO

- Hippoclidēs** cōtulerat: & alter Hippoclidēs Tisandri diuitiis ac forma inter Athenienses pręcipuus. Ex Erethria quę per id tempus florebat: Lysanias sol⁹ hic ab Euboea, B⁹ Thessalia Ascopadeis Diastorides. actōrdes Crannonius. Ex Molossis. Alcon, Tot proci fuere: q Crannonius. cum ad diem pręstitutā adfuissent: Clisthenes ante omnia patriam singulorum familiāq; perconscatur. Deinde eos annum apud se detinens explorauit vniuscuiusq; & virilitatem & iracundiam & eruditionem & mores: nunc cum singulis: nunc cū vniuersis cōgressus & iuniores in gymnasia educens pręcipue tamen in conuiujs experiebatur. Quādiu enim eos apud se tenuit hoc facere ac magnifice adipere, Sed ei inter procos pręcipue cordi erant Athenienses: & illorum magis Hippoclidem Tisandri strennuū esse iudicabat: cum pręsertim eius maiores, Cypseli Cō = Cypselis Corinthiis propinqui fuissent. Cum autem destinatus rinthi. nuptiis dies illuxit. quo ipse Clisthenes edixerat iudicaturum se quem ex omnibus deligeret mactatis centum bobus in conuiuū tum ipsos procos: tum omnes Sicyonios adcepit, postea vero q̄ cornatum est: proci certamē de musica habere cōperūt pariter & de oratione habenda in mediū procedēte potatione. Hippoclidēs cum longe alios antecederet: iussit tibi cē sibi canere Eumeliā. i. sedatū quoddā saltationis genus. tibicine obsequente saltauit sibi quidē placens Sed Clisthenes omnē rem cernens dissimulabat. Posthęc aliquatūlū inter quiescēs Hippoclidēs iussit aliquam sibi inferri mēsam, Quę illata primū super eam Laconicos saltauit modulos. Mox alios Atticos tertio ab Clisthene super mensam capite statuto cruribus veluti brachijs modulabatur ad cuius primā ac secūdā saltationē & si stomachabatur ob saltationē Clisthenes tā impudentē sibi generū fieri: tamē sese cōtinebat inipudens in dicatus. nolēs in eū erūpere. At vbi vidit cruribus veluti nauibus gesticulantē: itā se vltra cōtinere nō sustinēs inquit fili Tisandri desaltasti matrimonium. Cui excipiens ille ait. Non est istud curę Hippoclidę. Vnde prouerbiū factū est. Non est istud curę Hippoclidę. Tūc Clisthenes silētio ipso in mediū hęc protulit. Viri proci meę filię vos eqdē oēs laudo: vobisq; oib⁹ si fieri posset gratificarer. neq; vnū e vobis pręcipuū pbās neq; ceteros improbās. Verū fieri nō pōt vt de vnica virginie deliberans oim voto satisfaciā. Itaq; singulis vestrū q cōpotes huius matrimonii nō estis tāq; dignos meę filię nuptiis: q; q; domo peregre abfuitis singula argēti talēta dono do. Megacles āt Alcmeonis filio meā filiā Agaristā despōde p ritu Atheniēsū. annuē
- Eumelia**
Hippoclidis
virtus.
- Hippoclidēs**
ab Clisthene
ob saltationē
inipudens in
dicatus.
Desaltasti ma
trimonium
Prouerbiū
Non est istud
curę Hippo
clidę.
- Megacles**
Alcmeonis
gener Clisthe
onis electus.

te cōditiōi Megacli nuptiæ apud Clisthenē celebratę sunt. Ha **Megacles**
 ctenus q̄ indicādis procis gesta sunt. Ex Hippocrate vero ali⁹ **Hippocratis**
 Megacles & alia Agarista ab Agaristia Clisthenis nomē habēs **Agaristę duę**
 quę nupta Xantippo Ariphonis cū pręgnans esset visa est sibi **Xantippus.**
 in somnis parere Leonem: paucosq; post dies peperit Xantippo
 Periclem. Miltiades cum antea probatus apud Arhenienses: itū **Pericles.**
 vero post rem bene gestam in Marathonē maioribus incremē- **Miltiades.**
 tis auctus petit ab Atheniensibus septuaginta naues cum pro-
 pugnatoribus & pecunia nō promens eis cui regioni bellū esset
 illaturus: sed rātūmodo se illos locupletaturū: si se sequerētur.
 Ad eam. n. regionem se illos ducturū vnde adfatim aurū nullo
 negotio reportarent. His verbis Athenēses erectis animis na-
 ues (vt petierat) tradiderūt. Quib⁹ Miltiades adeptis in Parō **Paros.**
 nauigat per speciem vlciscendę iniurię quam intulerant Parii
 q; Triremi in Marathonem vna cum Persis venissent. Hoc eo-
 lore orationis vtebatur: cum autē infensus esset Parīs ob Ly-
 sagoram Tisei filium: genere Parium: qui ipsum apud Hidarnē **Lysagoras.**
 Persam accusauerat. Eo postq; peruenit Miltiades Parios intra **Hidarnē**
 mœnia coactos obsedit: missosq; caduceatore poposcit centum **Persa.**
 talenta negans si ea sibi non darent se prius illic abducturum
 copias q̄ eos euertisset. Parii non vt quicquā pecunię Miltiadē
 dēnt cogitant: vt custodiant urbē excogitant cum alia loca in-
 tersepientes: tum maxime vnde ea oppugnari poterat: adeo vt
 noctu laborantes murum duplo quam olim fuerat excitarint.
 Hactenus Græci de hac re cōmemorāda cōfensiūt. Deinceps
 gesta ipsi Parii rescunt hunc in modū. Miltiades cū inops cō-
 silii esset adisse: atq; adlocutū fuisse mulierē captiuā genere Pa- **Timo.**
 riam nomine Timū: quę esset indigenarum deorū administra. Probus Ae-
 Hęc cū in cōspectū venisset: consiliū ei dedisse. si magnificeret melius cū vi-
 Paron capere exequeretur quę a se pręciperētur. Eius deinde sum ob lucū
 pceptis auditis Miltiadē adcessisse ad maceriā quandā ante vr nocturno tē-
 bē q̄ Maceria sepitur tēplū Cereris legifera: eāq; quia fores a-
 pore incensū
 perire nō poterat transiisse: & illā transgressum solariū ascen-
 tū ne classis
 disse ad aliquid intus faciendū: siue admouendū aliquid quod regia aduēta
 moueri nefas est: siue ad aliquid quoddūq; sit agendū. & cū pro ret aufugisse
 foribus esset subeunte horrore pccapatū eadē vi reuertisse: tradit Miltia-
 deq; Maceria defilientē femur cōuulsisse: alii in genua pcidisse dem.
 aūt: ita Miltiades: male habēs domū remeauit: neq; pecuniam Miltiadis fā
 Atheniēsisibus portās. neq; Paro Paria vrbe tū p sex & viginti mur cōuulsū.
 dies obfessa & Agro populato. Parii cognito q; ministra deorū Miltiades do-
 mū remeat.

ERATO

Tumo Miltiadem admonuisset: volentes ob id de ea supplicium
sumere: Postq̃ obsideri desierint delphos miserunt sūcitatū
nunquid ministrā deorum cōdemnarent: quē rationem capiē
dæ patriæ hostibus detexisset: quæq; Miltiadi exposuisset sa-
cra: quæ ad virilem sextum efferri nefas esset. Id Pythia fieri nō
permisit negans timū earum rerū esse auctorem: sed quia Mil-
tiadæ non bene obeundum esset: ideo ei ducem malorum ad-
paruisse. Hæc parisi Pythia respondit: Miltiadem e paro reuer-
sum cum aliis Athenienses in ore habebant: tum præcipue Xan-
tippus Ariphonis qui eum apud populum adculpauit: q̃ Arthe-
nenses circumscripserat. Cui adculpationi Miltiades non per se
ipse respondit (neq; n. poterat) Quippe qui putrescente femo-
re iaceret in lecto: sed pro eo amici sui adiegantes cū alia mul-
ta & Lemnum expugnatam: q̃ vltus Pelasgos Atheniensib⁹ tra-
didisset: Tum vero pugnam in Marathone gestam: interuentu
tamen populi ne capitis damnaretur: quinquaginta talentis cul-
pa multata est. Post hæc Miltiades dissoluto atq; marcescente
foemore decessit. Quinquaginta autem talenta cymon filius ex-
oluit. Porro Lēnum Miltiades hunc in modum optinuerat. Pe-
lasgi posteaq̃ ex attica ab Atheniensibus exacti sunt siue iure si
ue iniuria (nam de hoc nihil habeo præter relata) quia Hæcata-
us Egelandri e sermonibus ait iniuria. Athenienses. n. cum vi-
derent regionem quæ erat sub Hymneffo: q̃ illis habitandā de-
derant mercede muri circa arcem procedendi bene excultam q̃
prius mala fuisset: & a nemine adcipi digna: luore captos fuis-
se & libidine terræ potiundæ: & ita illinc exegisse illos nulla a-
lia re in excusationem adlata: Vt autem Athenienses aiunt iure
eiectioni quippe cum essent sub Hymneffo habitantes illinc pro-
dire solitos hanc iniuriam intulisse quoties filia ac filii. Athe-
nensium ad nouem fontes aquarum pergerent (nulla dum. n.
aut eis autyllis græcis per id tempus mancipia erant) Pelasgos
eis per contumeliam & contemptum vim adtulisse: neq; hoc fe-
cisse contentos ad extremum manifesto deprehensos de inua-
dendis Atheniensibus consilia agitalle. Se vero adeo meliores
q̃ illi fuerant viros fuisse: vt cum haberent facultatem interimē-
di eos quos sibi insidiatos deprehendissent: tamen noluerint:
sed eis præceperint vt e regione excederent: atq; ita illos solum
vertentes: tum alia loca: tum vero Lemnum optinuisse. Illa He-
cataus: Hæc Athenienses aiunt. At Pelasgi hanc Atheniensium
iniuriam vlciscendi audiui: qui Lemnum incolebant gnari q̃

Xantippus.

**Miltiades ad
culatus.
Lemnos.**

**Cymon.
Pelasgi.
Exacti.
Hecataus
Hymneffus.**

dies festi Atheniensium celebraretur biremibus instructis insidias manipulatim collocarunt vxoribus Atheniensium die festum Dianae apud Bauronem agentibus permultisque illarum illinc raptis abierunt: & in Lemnum delatas pro concubinis habuerunt. Hae foeminae posteaque filius abundauere lingua eos attica ac moribus Atheniensium imbuerunt. Et illi consuetudinem cum Pelasgi dum filiis habere abnuebant: & si quis e suis ab illorum villo vapularret: cuncti auxilio aderant: & muruo sese tutabatur: ac dignos se quam aliis pueris dominaretur existimabant: atque adeo longe preualebant. Quare animaduersa Pelasgi inter se collocuti sunt. Considerantque rem esse indignam atque inter se dicebant: si nunc dum pueri sunt dignoscunt sibi optulari aduersus filios vxorum legitimarum: quas virgines duximus & eis continuo praesse conati: quid nam faciet in virilem adultam aetatem? Itaque cum id eis altius infedisset: placitum est ut eos filios & matribus Atticis susceptos necarent. His necatis addunt & cedes matrum. Ex hoc facinore & illo superiore foeminarum quam viros suos vna cum Thoate interimerunt vsu receptum est per gratiam ut teterrima quoque facinora lenia adpellentur. Pelasgi cum eis post necem liberorum atque vxorum neque telus fructum reddere neque vxores neque pecunia ut prius gignerent pariter fame & liberorum orbitate vexati delphos miserunt petiti ut aliquod laxamentum praesentium malorum. Iussu a Pythia poenas Atheniensibus quas illi vellent pendere Athenas iere: pollicitique sunt daturos se poenas illis omnis iniuriae. Atheniensibus stratis in curia toris quam poterant splendidissime adpositaque mensa omnium bonorum refertissima iusserunt Pelasgos ita se habentem regionem sibi traderent. Tunc Pelasgi excipientes dicere si navis vento aquilone atque vno die nos e vestra regione in nostram peruehret: ita demum vos quod petitis trademus. Hoc dixere quam scirent fieri non posse. Nam Attica multo magis ad austrum vergit quam Lemnus. Haec haec Tunc copluribus deinde interiectis annis ubi Chersonnesus (quae est in helleponto) Atheniensium ditionis fuit: Miltiades Cymonis ventis Etheus perflantibus ex Eleunte: quae est in Chersonneso soluens in Lemnum delatus est: praecipitque Pelasgis ut ex insula excederent: redigens eis in memoriam oraculum quod nunquam illi expletum iri sperassent. Quorum Ephæstiensis quidem obtinuerunt: Alyrthinæ autem non agnoscens Chersonnesum esse Atticam tandiu obses si sunt: donec in ditionem venerunt. Ita Leno potiti sunt Atheniensis atque Miltiades,

Atheniensium
vxores raptae
Bauro.

Liberi Mulierum
Atticarum
interempti.
Mulieres Atticæ
interemptae.
Prouerbum.

Lemnia facinora.
Pelasgi ad Atheniensis.

Atheniensis
ad Pelasgos

Pelasgorum
responsio.

Attica.
Lemnos.
Chersonnesus

Eleus,

Ephæstiensis.

Alyrthinæ,
Lemnos
capta.

POLYHYMNIA

Herodoti Halicarnassci Historiarum
Liber Septimus.

Ostea vero q̄ nūcius pugnae ad regem Dariū
Hystaspis filiū adlatus est ad Marathonem
gesta: cū antea vehemēter infensus esset ille
Atheniēsisibus q̄ Sardis inuasissent: lōge in-
fensior factus est: ac p̄pensior ad bellū Græ-
ciæ inferendū missisq̄ cōtinuo nūciis ad ci-
uitates edixit vt singulae multoq̄ ātea maio-
res copias: nec nō naues nauigia equos rē frumētariā cōpara-

*I. Aegyptios a
Persis defec-
tio.*

*Darii liberi
de impio di-
sceptantes.
Atossa.*

*Artabazanes
ab Plutarcho
In apotheg-
matis Arime-
nes a Iustino
vero Trogi
Pōpei circū-
scriptore Ar-
themenes vo-
catur.*

*Xerxes.
Demaratus.
Xerxes rex a
Dario decla-
ratus quā tñ
ab Anapher-
ne domestico
iudice Iustin⁹
Trogi Pōpei
circūscriptor
declaratū &
alteri p̄posi-*

rēt. his nunciis Asia triēniū exagitata est. Vbi cū delectus agīt
optimi cuiusq̄ aduersus Græciā militaturi: & adparatui opera
datur. Quarto anno Aegyptii (q̄ fuerant a Cambyse subacti)
defecere a Persis. Quo magis aduersus vtrosq̄ Darius expedi-
tionem sumere properabat: Aegyptios atq̄ Athenienses. Dum
hæc comparat interea ingens inter eius liberos de principatū
exorta dissensio est: quoniam ex instituto Persarū oportebat ita
demū ire in expeditionem cum regni successorem declarasset.
Erant autē Dario iam anteq̄ regnaret liberi tres e priorē vxore
Gobrys filia suscepti: & post partū regnū alii quatuor ex Atossa
Cyri filia. Superiorum maximus natu erat Artabazanes: postē-
riorum Xerxes. Qui cū ex eadem matre nō essent disceptabant.
Artabazanes quidem q̄ omnis paternæ sobolis ipse maximus
natu foret cum apud vniuersos homines sit institutum vt ma-
ximus natu liberorum optineat principatū. Xerxes vero q̄ ipse
Atossa genitus esset filia Cyri qui Persis libertatem adquisisset.
Dario nondum ferente sententiā aderat forte Demaratus Ari-
stonis qui per id tempus altercationis Spartano regno exutust
ac Lacedæmone profugus Susa ascenderat. Hic vir audita libe-
rorum Darii controuersia adiit (vt fama fertur) Xerxē: admo-
nuitq̄ vt ad cætera quę pro se dicebat hoc adderet se quidem
genitum e Dario iam rege & Persarum imperiū obtinente. Ara-
tabazanem vero e Dario cū erat priuatus. Proinde neq̄ æquū
neq̄ iustum esse aliū quempiam potiusq̄ se illam dignationē
adipisci: quoniam Spartæ quoq̄ sic vsurparetur: vt si cui anteq̄
regnet filii nascantur: deinde regi iam alius huius postea nati
successio regni sit. Hac a Demarato subiecta ratione vtentem
Xerem tāquam iuste dicentē. Darius regem declarauit: q̄q̄ etiā
circa preceptum Demarati Xerxes (vt mea fert opinio) regna-

uisset quippe cum omnis potentia penes Atossam esset Decla-
 rato Darius Xerxe rege cum conaretur rebus adparatis exire in
 expeditionem altero adfectione Aegyptiorum anno supremū Darii anni
 diem obiit sex & triginta annis regni expletis haud cōpos voti in regno.
 ut Aegyptios & Athenienses vlsceretur. Eius morte regnum Darii sepulta
 ad Xerxem filium deuenit : qui ab initio nequaquā animatus erat rē meminit
 ad bellū Græciæ inferendū : sed Aegypto. Cæterū Mardonius Strabo i. 15.
 consobrinus suus Gobrys & sororis Darii filius eū adiens his geogra.
 verbis est adlocutus . Domine haud decorum est Athenienses Mardonius.
 tam male iam de Persis meritos non dare poenas eorum q̄ per-
 petrauerunt. Tu vero quod in manibus habes perface. tamen
 vbi Aegyptum quæ dignitati tuæ iniuriam fecit domueris : su-
 me aduersus Athenas expeditionem : ut & bene de te loquan-
 tur homines : & posthac abstineat alius a bello tibi inferendo.
 Et hæc quidem erat ratio vltionis exigendæ. Illa autem ratio
 nis adcessio Europam esse regionem admodū speciosam : om- Europæ
 niaq; genera foelicitum arborum ferentem : ac summæ bonitatis laudes.
 & dignā quæ a solo inter mortales rege possideatur. Hæc Mar-
 donius dicebat vt iuuenis ac nouarum rerū cupidus imperitiq;
 Græciæ pro rege administrandi quod etiam regi persuasit cō-
 ditione temporum adiutus. Nam ad alia vt rex hoc faciendum
 induceretur : adiumento fuere primū e Thessalia nunciū ab Ale-
 babis ad regem inuocandum aduersus Græciam se enim om- Alebadæ.
 ne obsequium præstituros. Alebadæ autem istu erant Thessaliæ
 reges. Deinde ii Pisistratidæ qui Susa ascenderāt : qui cum ea-
 dem verba habuerunt quæ Alebadæ : tum vero prætendebant
 Onomacritū quendam Atheniensem : quem secum habebant Onomacrit⁹
 fortilegum & Musæi socium edisertatorem. Ascenderant autē Musæus.
 cum eo reuersi in Græciam. Nam Onomacritus ab Hipparcho
 Pisistrati Athenis fuerat electus : qđ per Lasum Hermonis ma- Lasus.
 nifesto dephæsus fuisset inter Musæi sortes : hæc etiā inferuisse
 fore vt insulæ Lemno adiacentes mari submergerentur : ob id
 Hipparchus hominē eiecerat cū familiarissime illo antea vte- Hipparchus :
 retur : & tūc cū eodē vt i cōspectū regis veniret ascēderat. Deq;
 eo honorifice cū alijs Pisistratidis loquebatur. Onomacritus si
 quæ sortes cladē Barbaro nūciabant earū nullā recitauit. Itaq;
 adcedēte hoc sortilego & Pisistratidarū & Alebadarum suasi-
 onibus Xerxes ad inferendum Græciæ bellū inductus. Sed al- Xerxes cur
 tero a morte Darii anno primam expeditionem fecit aduersus Græcię bel-
 Aegyptios q̄ rebellauerāt : quos subactos & in arcidorem q̄ sub lū intulit.

POLYHYMNIA

Achaemenes Dario fuerant seruitutē redactos tradidit gubernādos Achae-
Inarus. meni fratri suo Datis filio quem praesidem Aegypti interiecto
Xerxis oratio deinde tempore interemit Inarus Psammietichi vir poenus.
 Xerxes recepta Aegypto prodituros aduersus Athenas exer-
 citum praestantissimos: quosq; Persarum in concilium vocauit
 vt & illorum sententias audiret: & ipse diceret quę liberet. Qui-
 bus coactis ita locutus est.

In Persae equidē ego non ero huius instituti auctor:
 sed ab aliis traditi imitator. Nam quemadmodum
 a maiorib' natu adicio ex quo imperiū hoc a Me-
 dis eripuimus Aslyagae per Cyrum amoto nunquā
 conqueuimus: sed ita deus agit: & multa nobis sibi

Cyrus.
Cambyses.

obsequentibus in melius confert: atque ea quidem quae Cyrus
 Cambyseq; ac pater meus fecere: quas gētes imperio addide-
 re non adinet referre apud Probeſcientes. Ego postea hanc
 sedē adcepi: dedi operam ne ab iis qui hoc honore sunt functi
 degenerarem. neue minus potentiae Persis acquirere. Quod
 animo versans inuenio nobis adcessuram gloriae pariter ac ho-
 norem: & regionem neq; inferiorē neq; deteriorē ea quā recu-
 perauimus: sed feratiorē vna cū vltione iniuriae atq; vindicta
 ideoq; nunc ego vos cōtraxi: vt id quod agere constitui vobis
 exponerem. Constituo iuncto Hellesponto copias per Europā
 traducere in Græciā vt Atheniensium vlciscar iniurias: quas cū
 Persis aliis: tum patri meo intulere: Noratis autē & Dariū ad-
 uersus hos viros bellum mouere destinaſſe. Verū ei morte prae-
 ſento non cōtigit vt illos vlcisceretur. ego vero eius vicē alio-
 rūq; Persarum vlciscens non prius desinam quā expugnauero.
 incenderoq; Athenas: cuius ciues & me & patrē meum priores
 iniuria adfecerunt. Semel cū Sardis vna cū Aristagora Milesio
 seruo nostro venientes cremauerunt Lucoſq; ac delubra. Iterū
 in nos quid fecerunt terrā suā ingreſſos cū Datis & Artapher-
 nes duces fuere oēs Scythis. Harū gratia rerū iritor ad inferēdū
 eis bellū: quos atq; ipsorū finitimos regionē Pelopis Phrygis
 incolentes: si in potestate redegerimus: tot bona futura esse ra-
 tiocinando cōperio. Terrā Persi dem aetheri Iouis cōterminam
 reddimus. Nullam. n. regionē spectabit Sol finitimam nostrae:

Aristagoras.

Datis.
Artaphernes
Pelopis
regio.

Xerxis ma-
gna habēdi
libido.

sed ego omnē permensus Europā vna vobis cū cunctas regio-
 nes in vnā redigā. Nā ita rem habere audio nullā reliquā esse
 hominū neq; ciuitatē neq; gentē quę nobiscū dimicare possit.
 Ita subactis his (quos dixi: & qui non laceſſerunt) iugū serua-

sustinebunt. In quo si mihi vos gratificari volueritis: ubi tēpus vobis indicauero (quo vos p̄sso esse oportet) tunc vnusquisq; debeat in pigre adesse. Quorū qui ornatissimis cū copiis ad-
erit: eū donabo his quæ in nostra domo preciosissima habētur. Et hæc quidē ita agenda sunt. Sed ne solus videar in consilio sententiam dicere rē pono in medio: iubens vnicuiq; (q̄ libet) sententiā dicere. His dictis loquendi finem fecit.

Ost quē Mardonius domine (inquit) tu vero non modo superioribus Persis: sed etiā venturis es præstantior: qui cum alia & optima & verissima cōmemoras. Tum vero q; Iones qui Europā incolūt non sinis habere ludibrio nos minuscq; ipsi sunt ludibrio dignos. Etenim res indigna est: si Sacas & Indos & Aethiopes & Assyrios: aliasq; multas ac grandes nationes: quæ nihil Persas læsere: tamen potentiaē prolatādæ gratia in provincias rede-
gimus: Græcos qui nos lacessere iniuria inceperunt non vl-
ciscemur? Quidnā metuētes quas illorū copias: quā pecuniarū vim? Eorū pugna nouimus. Eorū nouim⁹ vires esse imbecillas. Eorū quos subegimus liberos penes nos habemus: hos qui do-
mi nostræ habitantes: Iones & Acoles & Dores adpellantur. Quos ipse quoq; exptus sum dū eis iussu patris tui intuli bellū dūq; in Macedoniā vsq; processissem: & pene vsq; ad ipsas A-
thenas nemo mihi pugnatur⁹ occurrit: & sane cōsueuere Græci (vt audio) in cōsultissime inire bella propter imperitiā ac sinis-
teritatem. Nā cū bellū inter eos inductū est in locū quem pul-
cherriimū planissimūq; inuenere descendētes ibi prælia faciūt Ita vt magno cū suo malo victores inde discedant. Deniq; ne
lōgius repetā ad internitionē deueniūt. Quos oportebat cum sint eiusdē lingue interpositis caduceatoribus ac nūciis tollere
cōtrouersias: & omnia alia poti⁹ agere q̄ pugnare: aut si necesse habent inter se omnino pugnare locū aliquem inuenire vtriusq;
difficillimū: & ibi fortunā belli tētare. Hoc itaq; ritu haud pbo-
vētēs Græci nūq; mecū verbis egerūt de dimicādo cū Mace-
doniā tenus promouissem. Tibi autem rex quis obuiam ventu-
rus est bellandi causa copias Asiæ atq; omnē classē agenti? Non eo audaciæ procedent vt reor Græcorū res. Quod si me
fallit opinio & illi vecordia elati ad pugnandum nobiscum ve-
nient: discant nos esse in rebellica præstantissimos hominum. Nihil igitur sit quod nō experiamur. Nam sua sponte nihil fit:
sed omnia ab experimento hominibus fieri consueverunt. His

Mardonii oratio.
Quare a Persis Sacæ Indi Aethiopes Assyriiq; subacti sunt.

Græcorū im-
peritia in bel-
lo.

Experimen-
ti laus.
Sua sponte
nihil fit.

POLYHYMNIA

Mardonius sententiæ Xerxis adsentatus loqui cessauit. tū fili-
tibus alius Persis: nec diuersam ei quæ dicta essent sententiam
dicere audentibus: Artabanus Histaspis filius Xerxis patruus
vir circūspectus ita inquit.

Artabani o-
ratio dignis-
sima.
Diuersæ sen-
tentiae neces-
sariae.
Atheniensium
laus.

REx nisi diuersæ inter se sententiæ dicantur: non po-
test quis eligere meliorē: sed necesse habet ea quæ di-
cta est uti: At cū plures dictæ sunt licet tanq̃ aurum
purū deligere quod per se discerni cū nequeat: com-
paratū cum altero discerni potest. ego patri tuo Da-
rio eidēq; fratri meo suadebā ue sumeret aduersus Scythas ex-
peditionē viros nulla vsq; opida incolētes Sed ille sperans Scy-
thas Nomades se subacturum mihi non est adensus. Itaq; sum-
pta expeditione multis & egregiis viris de exercitu amissis ab-
scessit. Tu vero rex bellum inferre destinas viris multo (q̃ Scy-
thæ sunt) pstantioribus: quib; & mari & terra optimi esse dictū
tur quib; in rebus quid durū sit: hoc me tibi iussū est pmere ius-
cto pontibus Helleponto ais te copias per Europā in græciā
deducturum: atq; eos cōuenit aut in terra aut in mari aut vtro-
biq; abs te superari. Siquidē ferūt viri esse fortes. Cuius rei li-
cet hunc argumētū capi. Si tot copias ductu Datis & Artapher-
nis Atticā regionē ingressas soli Athenienses psligauerunt: er-
go nō vtrāq; in parte successit. Quod si iidē cōscensis nauib;
pugna nauali victores ad Hellepontū nauigēt: ac deinde pon-
tē soluant: hoc durū fuerit rex. Neq; vero hoc ex mea vnus pri-
uata prudentia cōiecto: sed ex eo casu quo aliquando parū ad-
fuit quin opprimeremur cū pater tuus iūcto Bosphoro Thra-
cio: ac flumine Istro pontibus cōmisso traiecit ad Scythas eum
traiectū Scythæ omnino insultare p̃ari Iones quibus custodia
pontū delegata erat vt interscinderēt. Quo tēpore si Histaspis
Mileti tyrannus alioq; sententiæ adcessisset: ac nō contradixisset:
atq; erat de rebus Persarū res dictū quoq; horribilis omnē
regis statū in vno viro positū fuisse. Quare noli tu illū tale adia-
re discrimen nulla subsistente necessitate: sed mihi potius obti-
pera: Hunc cæcū in præsens missum facito: iterūq; dū tibi vide-
bitur re apud te ipsum considerata edicito qd optimū esse arbi-
traberis. Bene. n. cōsultare cōperio maximū esse lucrū. Nā etiā
si quid e cōtrario euenturū est: nihilo tamen minus bene consul-
tū est: superauitq; fortuna consiliū. At q turpiter consultauit: si
ei fortuna obsecundauit: ille est quidē voti cōpos: nihilo tamen
minus male cōsiliū cepit. Vides vt p̃grā dia ai alia fulmine deus

Artabani ex
preteritis pru-
dentia.
Strabo in. 7.
Darii ab Scy-
this noctu re-
measse tradit-
ne toto cū ex-
ercitu siti de-
leretur.

Discrimē si-
ne necessitate
non adēdū.

Consultare
lucrum est.
maximum.

ferit: nec finit insolescere parua vero nihil lædit. Vides vt magna semper ædificia magnasq; arbores huiusmodi fulminum Fulmina sum tela percutiūt. Gaudet enim deus eminentissima queq; depri- ma petunt, mere. Vnde & ingens exercitus ab exiguo profligatur quoties Supbarū reg- deus his quibus inuidet aut metū incutit aut tonitruum. Pro- depressio. pterea quidā secus ac dignitas sua postulabat: in calamitatem Exercitus in inciderunt: quia deus neminē aliū q̄ seipsum finit magnifice de gens a paruo se sentire. Omnis res prosperādo parit errores. Vnde magna de vincitur. trimenta fieri adsolent. In cunctando autē bona in- sunt: si non ta Festinātia pa lia quæ statim videantur esse bona: certe quæ suo tēpore bona rit errores. qs esse cōperiat. Et hoc quidē tibi rex suadeo. Tu vero Gobrys Mora pdest. fili Mardonide sine loqui stulta de græcis haud dignis q̄ male audiant. Nam græcis detrahendo ipsum regē vis excitare ad bellū illis inferendū: ad quod tu omni auiditate contendis: qd̄ absit: vt fiat detractio. Nanq; importunissima res est in q̄ duo Importunissi sunt qui iniuriam faciunt: Vnus cui iniuria fit: qui, n. detrahit i- ma res. turius est quod non præsente accusat. Item qui huic credit. in- Detrahor in iurius est quod prius credit q̄ rem compertam habeat. & illi cui iurius. absenti detrahitur ob id fit iniuria q; ab altero insimulatur vt Detrahere si malus: ab altero talis putatur. Quod si omnino bellū his viris licet. inferre oportet aedum rex ipse permaneat domi apud Persas Credere ma- nostrum amborū: liberi deponantur: tu in expeditionē ito: de- lum est lectis (quos velis) viris ac quantiscunq; copiis: & si ex senten- tia tua res succedent regi: interimantur liberi mei & insuper: ego sin succedent (vt ego dico) interimantur tui: & insuper tu si re dieris. Quod si hanc subire conditionē recusas: cupisq; in græ- ciam prorsus deducere exercitū: adfirmo fore vt aliqui eorum qui hic reliquētur: audiant Mardonii post adlatam Persis ma- gnā aliquā calamitatem a canibus volucribusq; discerpi: aut in Atheniensiu solo aut in Lacedæmoniorū: nisi forte antea in ter viā tūc agnituū aduers⁹ q̄les viros suades regi vt moueat bellū. Hęc Artabano locuto Xerxes ita p̄cit⁹ his verbis excepit Rtabane q; patris mei frater es hoc te subleuat: ne di- gnā stulta oratione mercedem recipias. Hac tamē Xerxes ad Ar- te notabo ignominia quia instrenuus es & ignau⁹: tabanum. ne comes sis meæ in græciam expeditionis: sed hic Darii genus. vna cum foeminis maneat: Ego etiam sine te (que dixi) conficiam. Neque enim fuerim Darii qui fuit Hytaspis qui fuit Atamnis: qui fuit Ariaramnis: qui fuit Tisperi: qui Cyri: qui fuit Cambyxis: qui fuit Achæmenis filius: nisi Atheniēses Achæmenes.

POLYHYMNIA

visus fuero probe intelligēs si nos quicuerimus non quieturos illos sed nostrā terrā cum exercitū inuasuros prout colligere licet ex iis: q̄ illi facere cōeperunt: q̄ & Sardis incenderunt: & Asiā incurſarunt. Itaq; neutris satis est fecisse: virisq; propositum est certamen & agendi & patiendi: vt aut hęc omnia sub græcis: aut illa omnia sub Persis sint. Medium .n. inimicitiarū nullum est: Quare honestū erit nos iam iniuria lacessitos exigere vltionem: vt qua calamitatē passurus sunt intelligam profectus aduersus eos viros: quos etiā Pelops Phryx nostrorū maiorum seruis ita subegit: vt ad hoc vsq; tēpus & ipsi homines & eorum regio ab illius (qui subegit) cognomine adpellentur. Hęc hactenus locutus est. Deinde sub vesperum cū fuisset stormachus Artabani sententia per noctem apud se cōsultās cōperit prorsus non esse sibi opus inferre græciæ bellum immutatq; rursus sententia cū obdormisset visus est in somnis (vt fertur a Persis) videre quendā corpore ingenti atq; specioso: qui sibi adstans diceret. Reuocasti ne sententiam Persa de inferendo græciæ bello: cū prædixeris Persis te cōparaturū eē exercitum neq; si reuocaueris eam bene facis: neq; qui tibi adstantur adest. Quare perge ire eam viā q̄ interdū ire destinaueras. Hęc locut⁹ ille visus est Xerxi ab aspectu euauisse. Vbi dies illuxit huius insomniū nulla ratione habita coacto eorundem parum quos pridie coegerat concilio Xerxes ita verba fecit.

Iri Persæ veniā mihi date dicenti contrariā superiori sententiā. Nam & ego nondū ad summū quo perueniendum est mihi prudentiæ perueni: & qui vt illud faciam suadent: nullo vnq̄ a me tēpore abscedūt. Eoq; mihi Artabani sententiam audienti: confestim iuuentus efferebuit: vt verba in virum grandē natu effunderem petulantiora q̄ debui. Nunc itaq; agnoscens erratum meū vtar illius sententia: & quoniā reuocauit expeditionis sumendę sententiam vos quieti estote. Hęc vbi audire Persæ læticia adfectu regē adorauere. in sequenti nocte idē rursus insomniū quiescenti Xerxi adstans inquit fili Darī videris expeditionem apud Persas reuocasse verbis meis pro nihilo habitis quasi illa a nemine audisses. Hoc igitur nunc bene intellige nisi extemplo inis expeditionē: hoc tibi ex ea re cōtinget quē admodum breui magnus & amplius effectus es: ita breui rursus humilis eris. Hoc viso perterrefactus e cubili exiit pariter: & nunciū misit ad adcircendū Artabanū. Qui vbi aduenit ita ad eum inquit.

Pelops.
Strabo in. 7.
& Diodorus
Sicul. i. 5. Pelops
Phrygi
um ducto
cū populo ab
se Peloponē-
so nomē indi-
disse tradunt
Nullā belli
mētionē pr-
sus faciētes.
Xerxis som-
nium.

Xerxis p re-
nocanda ex-
apud Persas
puditione o-
ratio.
Xerxis som-
nium.

LIBER SEPTIMVS CXLV

Artabane ego statim cū in te bene cōsulentē mihi stultis verbis inuectus sum nō fui cōpos mētis. Sed nō multo post poenitens cognoui id mihi esse faciendū: qđ tu p̄cipiebas. Tamē id volēs exequi nō possum. Nā mihi iā animo immutato & prioris sentētię penitenti adparuit in somnis visio dissuadēs omnino hoc quod posterius facere cōstituerā: quin etiā nūc interpositis minis abcessit. Quod si deus est qui in somniū misit: ei que prorsus est cordi expeditionē summi aduersus Græciam: cōtinget hoc tibi id qđ mihi in somniū itidem vt mihi p̄cipiens: quod ita fore coniecto si omnē meū ornatum sumas: eoq; indutus in sella mea cōsideas: & deinde in cubili meo capias somnū. Hęc locuto Xerxi Artabanus initio nolle obsequi: atq; negare se dignū qui regio in solio sederet: tandē cū cogeretur: fecit impatē p̄locutus. Apud me rex tantūdē valet bene sentire per se: & alteri bonā dicenti sententiā adcedere: que ambo tibi cū adsint malorū tamē hominū colloquia te deprauant: quāadmodū mare quod est hominibus omnīū vtilissimū feret ab ingruentibus ventorum flantibus nō sinī natura sua vti. Ego vero cū ex te male audiui: nō tam meam dolui vicem q̄ tuā: qui cum p̄positę essent duę sententię Persis vna que detrimentū augeret: altera que tolleret dicens pernitiosum esse imbui animum vsu plura semper expetendi. His propositis sentētiis tu elegisti eā que & tibi ipsi & Persis est periculosior. Nūc at cū ad te mutato in melius cōsilio de sumēda aduersus Græcos expeditione ais adcessisse in somniū alicuius dei nutu quod te vetat dimittere exercitiū: hoc nō res diuina est fili. In somnia n. ista sunt que aduentis homines frustrantur: quēadmodū ego te docebo multis q̄ tu ānis natu grandior. Consuerūt ipsa somniorū visa plebēq; frustrari ob ea que quis per diē mēte agitauit. Nos nudius tertius expeditionē hāc inter manus & qđ vehemēter habuimus. Qđ si hoc nō est cuiusmodi ego dico sed aliquid diuini habens tu ipse omnia in summa dixisti. Adpareat. n. vt tibi ita & mihi eadem iubens. Verū nihilo magis adparere mihi debet tui amictū gerenti q̄ nō gerenti sed meū neq; magis quiescētī in tuo torpore q̄ non: sed in meo: si etiā alias vult se exhibere. neq; eo vesanię peruenit illud quicquid est qđ sese optulit in somnis vt me cernens putet esse te ducto e vestibus argumento. Id si me cōtēptui habebit: profecto nec aspectu suo dignabitur siue mea gerentem vestimēta siue tua: sed te adibit qđ iam animaduertendū est. Nam si frequentius adcesserit: ipse quoq; fatebor

Xerxis ad
Artabanū.

Mare homi-
nibus vtilis-
simū.

Sōnia vnde.
Sōnio: & ra-
tionē & exē-
pla visur⁹ le-
gat Platonē i
nono de repu-
blica libro A.
ristotelē i. 4.
de aialī hī-
storia libro ci-
ceronē in. i.
de diuinatōe
Valerī Ma-
ximū in prio

POLYHYMNIA

Aur. Macro- diuinā rē esse. Cæterū si ita tibi agēdū videtur: neq; id reuocari
 biū in.1. de sō potest: en ad cubandū in tuo cubili pergo. Age mihi quoq; cū
 nio Scipiōis ista p̄fecero adpareat. Hac tātū cōditione tuę sentētię ac qui-
 q; & sōniorū escam. Hęc locutus Artabanus q; speraret ea a Xerxe sine vllis
 spēs & eorū verbis admissum iri: iussa executus est. Et cū induta sibi Xerxis
 dē definitio- veste regali solio resedisset: moxq; recubisset: idem in somniū
 nes argutissi dormientē adit: q; Xerxē adierat: eiq; super adsistens ita inq̃t.
 me pōit Nec Tu ne ille es qui festinantē ire in Græciā Xerxē distines: tanq̃
 nō Petrarchā eius curator. Tu neq; in futurū neq; in p̄sens cōsideras qui diu-
 in.4. de reb⁹ suades id qđ est fatale cōtingere. Quid āt Xerxē pati necesse est
 memorandis nisi dicto audiēs fuerit ei ipsi demōstratū est. His verbis Artā-
 lib. vbi plura bano visus est ille vir in somnis minitari: cadētibusq; ferramē-
 in.3. tractatu tis cōari oculos ipsi eruere. Qua de re vehemēter exclamās Ar-
 leges. tabanus exiliit: aditq; Xerxi obseruatū sibi in formis visionē
 Artabani sō- exposuit. Secūdoq; loco hęc inquit. Euidē rex ego veluti ho-
 nium. mo q; multa iam viderā: & magna negocia sub Hestonibus cō-
 tigisse nō sinebant te omni ætati indulgere gnatus rē esse malā

Cōcupiscere
 multa malū
 est.

multa cōcupiscere. memoria tenēs qūo cū exercitu Cyri cōtra
 Massagætas actū est qūo cū exercitu Cambyſis cōtra Aethio-
 pes qui etiā cū Dario militauit aduersus Scythas. Hęc sciēs ego
 sentiebā te si gesceres omniū hominū beatissimū. Sed quoniā
 demonius quidā instinctus est & Græcos clades quēdā (vt vi-
 det) missa diuinitus manet: ego quoq; cedo: ac sentētiā muto.
 Tu vero quæ diuinitus missa sunt indicato Persis: iubetoq; his
 quę ad adparatū pertinētia ante p̄ceperas operā dēt. hoc agito
 ne quid tuorū deo tribuente desit. his dictis & sublatiſ visionē
 animis vbi dies extitit: ibi cōfestim Xerxes hęc Persis exponit.
 Artabano quē cōstabat prius solū omniū id fuisse dehortatum
 tunc exhortante. Post hęc ineunti expeditionē Xerxi tertiu in
 somnis visum oblatum est quod magi auditū coniectarunt ad
 vniuersam terrā pertinere: portēdereq; omnes homines Xerxi
 seruituros. Visum autē tale erat. Videbatur sibi Xerxes fursulo
 oleagino coronatus esse. Cuius oleæ ramis vniuersa tellus oc-
 cuparetur: & mox corona capiti circūdata euanescere. Hęc ma-
 gis interpretatis sine mora Persæ qui in cōcilio fuerant: ad suā
 quisq; præfecturam digressi omni studio incubuerūt ad exequē-
 da iussa cupidi dona quę proposita fuerant optinendī Xerxes
 ita copias suas contraxit: vt omnem continentis locum scruta-
 retur. Siquid in a debellata Aegypto per totum quadriennium
 comparauit exercitum: atq; eius adparatū quinto anno ineunte

Xerxis visio.

mouit cum ingenti copiarum manu. Nam omnium quos nouimus exercituum hic multo maximus extitit: adeo ut ad eum nihil fuisse videatur aut ille Darianus: qui aduersus Scythas ductus est aut ille Scythicus qui Cymmerios insequens medicam regionem inuasit: ac pene omnia superiora Asiae subegit ac tenuit: quo nomine Darius postea Scythas iuit ultimum aut ille (ut fama fert) Atride aduersus Ilium: aut ille ante Troicam bellum Myrorum Teucrorumque: qui per Bosphorum in Europam transgressus omnes Thraces in ditionem suam redegit: ad Ioniumque pontum descendens ad Penesum usque annum qui ad meridiem vergit processit. Neque illi omnes exercitus: neque alii iis abiecti cum uno hoc comparari merentur. Quis. n. non adtulit ad Xerxem ex Asia copias: quae aqua praeteringentes amnes potando non defecit? Alii namque naues praestabant aliis ut peditatum: aliis ut equitatum: aliis ut nauigia aduectandos equos eorum qui una militabant: aliis ut naues longas in usum pontium praestarent: iniunctum erat aliis ut frumentum & naues. Quae triennio superiore praeparata erant praecipue propter Athon ut in quo superior classis dum circueunditur adfluitata est: ad Elestem. n. Chersonnesi classis habebat stationem. Illincque omnes copiae sub verberibus coeperunt Athon effodere per vices aliis succedentibus: adiuuantibus etiam in effodiendo adcolis praepositis operi. Bubare Megabazi: & Artache Artachis filio viris Persis. Est autem Athos mons ingens ac nobilis ad mare pertingens. Ab hac parte hominibus cultus ad continentem desinens in speciem Chersonnesi. i. Peninsulae cum isthmo duodecim stadiorum. Haec planicies atque tumuli e mari Acanthiorum ad mare quod est contra Toronem non sunt magni. In hoc isthmo ubi Athos finitur: sita est urbs Graeca nomine Sana. Quae autem extra Sanam & intra Athon sitae sunt urbes: eas tunc Perses continenti insulanas facere adgressus est: quae haec sunt Dion: Olophyxus Acrothoon Thyssus Cleonae. Haec sunt urbes quae apud Athon incolunt: hunc in modum Barbari locum nationatim effodebant recto limite iuxta Sanam. Posteaque depressa erat fossa ab iis qui in imo fodiebant: alii humum effossam assidue tradebant aliis super scalas stantibus: & isti excipiente tradebant deinceps aliis dum ad summos perueniebatur: qui illam efferebant atque abiciebant. Qua in re tumuli effossi duplicem laborem illis praeterquam Phoenicibus praebant. Nam cum eandem facerent fossam mensuram superius in ore: quae inferius in fondo: id necesse fuit contingere. At Phoenices cum aliis in rebus: tum vero in illo prudentiam suam declarauerunt: qui partem quae sibi con-

Xerxis exercitus
 Dariano
 & Scythico
 maior.

Penesus.

Xerxis copiae

Eleus.

Athos effossus est.
 Athos mons.

Sana urbs.

Dion.

Olophyxus.
 Acrothoon in
 Pliniana lectione legendum
 est quauis apud Pöponium
 Melas in secundo
 cosmographiae
 Acroas
 legatur.
 Thyssus.
 Cleonae.

POLYHYMNIA

Plini⁹ in .4. capite .10. dicit Xerxē abs-
cidiſſe Athō
cōtinētī i lō-
gitudine paſ-
ſuū Mille qu-
gētōrū Moſ
a planicie ex-
currenſi i mare
75 milia paſ-
ſuū. Ambit⁹ radi-
cis .150. M.
colligit quā
Mela Pōpo-
ni⁹ i .2. geog.
& Solin⁹ tra-
dunt.
Albū litus.
Tyrodiza.
Eion.
Celēnæ col-
lis eſt in quo
vrbs eiūſdē
noīſ fuit anti-
quatoq; noīe
Arpamea vo-
caſ. Strabōis
in .12. & Soli-
ni teſtimonio
quā ipſe Stra-
bō i .13. celē-
næ & Apa-
mea diſtixe-
rit.
Mæandri
fontes.
Maſyæ pell⁹
Pythius.
Lyd⁹ ditiffi-
mus.

tigerat ita excaverunt. ut ſos foſſe duplū eſſet q̄ ipſam foſſam
eſſe oportebat: procedēteq; opere aſſidue illā coarctantē: & cum
ad imū deventum eſſet: foſſa cæteroꝝ partibus adæquaretur.
Eſt at hoc loco pratum quoddam ubi illoꝝ erat & mercatus &
pōnū quo multū etiā ex Aſia frumenti moliti cōportabatur.
Hanc foſſam Xerxes (vt ego coniectura colligo) iactantiæ gra-
deprimi iuſſit potentie oſtēdendæ cupidus ac memoriæ relin-
quendæ. Nam cūliceret nullo negotio naues per Iſthmū trāſ-
portare: iuſſit Iſthmū intercidi ad mare recipiendum in foſſam
tantæ latitudinis: vt duæ triremes pariter illac agitari poſſent.
Eiſdem imperatū eſt vt foſſam facerent quibus fuerat vt flumē
Strymona pontibus iungerent. iſta Xerxes hūc in modū fecit.
Cōparauit item ad pōtū armaturam Scirpī atq; albi lini copiā
dato hoc Phoeniciis atq; Aegyptiis negotio: vt commearū
exercitui cōportarent: ne homines neue iumenta quæ ducebā-
tur in Græciā abſumerētur. Sed admonitus iuſſit illū in loca q̄
cuiq; oportuniſſima eſſent alius alia viā cōportaret vndiq; ex
Aſia nauibus onerariis & vecturis. Verū plurimi cōportarūt in
oram quæ dicitur Albū litus: vt quibuſq; præceptū erat. Alii
in Tyrodizam Perinthioꝝ oram: alii in Doricū: alii in Eiona
quæ eſt ſuper Strymonē: alii in Macedoniā. Dū iſti in impera-
to ſibi traiectu occupātur: interea Xerxes coactis omnib; pe-
deſtrib; copiis iter ingreſſus eſt Sardis verſus monēſ ex Cri-
tallis Cappadociæ: illic. n. editū erat vt cundē copię cogerē-
tur: quæ per continentē erāt cū Xerxe ituræ. in quibus quiſq; nā
præſectorū agmen pulcherrime inſtructū ducens ab rege do-
natus eſt ppoſito præmio adfirmare nō poſſum q̄ nec a prin-
cipio cū res in iudiciū deducta eſt cognoui. Poſtea q̄ trāſmiſſo
flumine Haly adtigerūt Phrygiā itinere per eā facto puenērūt
Celēnas: ubi fontes Mæandri exiſtūt: & alterius ſinis nō mino-
ris Mæandro noīe Catartactæ: q̄ ex ipſo foro Celēnarū exoriēs
inſluit in Mæandrū. In qua vrbe & in quo foro viſitur ſuſpenſa
Syleni Maſyæ pellis in vtrē formata: q̄ a Phrygib; ferē Apol-
lo illi detractā inſpēdiſſe. In hac vrbe reſidēs Pythi⁹ Atys fili⁹
vir Lyd⁹ oēm regis exercitū: atq; ipſū Xerxē magnificētiffimo
hospitio excepit: ppoſeditq; ſe pecuniā ei i bellū ſuppeditaturū.
Ob q̄ ſpōſionē Xerxes eos q̄ aderāt Perſes interrogauit q̄nā eſſe
Pythius: & q̄rū poſſidēs q̄ hoc pollicereſ. illi rex inquit hic il-
le eſt qui Dariū patrem tuū aurea platano ac vitē donauit: quē-
que nunc omnīū hominum diuitiis princeps eſt ſecundum te.

LIBER SEPTIMVS CXLVII

Hæc vltima verba Xerxes admiratus secūdo loco percōctatus est ipse Pythium q̄tum ei pecunariū esset. Cui ille: Neq; te (inquit) celabo rex neq; dissimulabo me scire meas ipsius facultates. sed sciens perinde exacte recensebo. Etenim posteaq; adcepi celerrime te ad mare græcū esse descensurū volēs tibi ad bellum pecuniā dono dare: subducta ratione cōperi mihi esse argenti quidē duo milia talentorū: auri vero quadragies cētena milia nūmum Daricorū septē milibus minus: quæ tibi dono do. Nā ipsi mihi victus e mancipiis atq; ex agricolis suppetit. Hæc Pythius. Quibus verbis delectatus Xerxes hospes lyde (ingit) Ego ex quo Persidem regionē egressus sum: neminē adhuc natus sum: qui in exercitū meum hospitalitatē exercere voluerit. Aut qui in conspectū meū veniens sua sponte pecuniā mihi ad bellū cōferret præter te: qui & exercitū meū egregia hospitalitate prosecutus es: ingentē pecuniam polliceris. Ob q̄ vicissim ego te iis remunerandum duco. hospitē meum te facio & ista q̄ dragies centena milia nummū meo ipsius explebo datis septē milibus ne q̄dringētē Myriades idest quadragies centena milia sint imperfectæ: sed addito e meis supplemento summa sit solida. Quæq; possideas ipse possideto: ac scito semper talē agere: Nā ita agentē te neq; in præsens neq; in posterum poenitebit. Hæc locutus & quæ dixerat excutus perrexit assidue porro ire. prætergressusq; urbē Phrygiam nomine Anyna & stagnū ex quo conficitur sal peruenit Colossas Phrygiæ: opidū vbi Lycus amnis hiatum terræ subiens occulitur. Deinde fere q̄ iuncq; post stadia emergens elabitur & ipse in Meandrum. Motus e Colossis exercitus venit ad opidū Cydra: quod est in finibus phrygum ac Lydorū: vbi cippus depactus atq; erectus a Croeso est indicans literis eos fines. Vbi e Phrygia in Lydiā ventū est ad diuortia viarum quarū sinistra in Cariā fert dextra Sardis: q̄ te nentibus necesse est prorsus Meandrum transire urbēq; Callatibum præterire in qua sunt opifices mellis e mirica & tritico cōficiendi. Hanc viā tenens Xerxes cōperit platanū q̄ ob pulchritudinē aureo monili donauit: eāq; tuendam viro immortalī de legauit. Et ad urbē Lydorū: altero die peruenit. Postq̄ Sardis aduenit principio caduceatores dimisit in graciā petitū terrā & aquā: edictūq; vt coenas regi inlstruerēt ad oēs ciuitates præter Athenas & Lacedæmonē. Eorū autem causa mittebat petitū terrā & aquā q̄ hæc aīa Dario petēti nō miserāt. Hos tūc per terribros oīo arbitrabat. id igitur volēs explorare caduceatores

Pythii diuitias.

Myriades.

Anyna.
Colossæ.
Lycus flu.

Cydra.

Callatibum.

POLYHYMNIA

Hellesponti
pons.

Artaydes.

Abydos.
Hellesponti
stadia.
Pons dissol-
uitur.
Hellesponti
compedes.
Theopompus
Hecateus
Cleareus
Solensis: &
plurimique
gma-
gon: scripse-
re historiam He-
rodotum men-
tationem arguit
quod nihil harum
rerum Xerxes
fecerit. Vide
Diogenem Laertium
in .1. Valerium
Maximum in .3. tamen
Herodotum ad-
sentit.
Pons alter
artificior.

dimisit. Secundum hanc sese adparabat tunc Abydum profecturus cum
interesset illi quibus negotium datum erat Hellespontum ex Asia in
Europam coniuxerant. Est autem Chersonnesus in Hellesponto Sestum
inter & Abydum urbes ora salebrosa quae in mare procurrit Abydo-
tenus regione. Vbi non longo post tempore. sub Xanthippo Anti-
phronis filio Atheniensium duce Artaydes virum Persam Sesti pre-
fatum exire viam: stipitibus suffixerunt: qui et in templum Proteusilae
quod est in eleunte adductus foeminis nefanda perpetrabat. Ad
hanc oram ex Abydo iungere potest incohare illi: quibus hoc munus
erat delegatum: hinc Phoenices albo lino illic Aegyptius scripto.
Est autem ex Abydo ad ulteriorem continentem septem stadiis traiecit:
quae pontibus iunctum ingens adorta tempestas ea omnia dirupit atque
dissoluit. Quod cum audisset Xerxes indigne ferens iussit trecenta
Hellesponto verba infligi: & in eius pelagus par copedum demit-
ti. Iam audiri misisse quoque cum his et qui stigmata Hellesponto
inurerent: certe mandavit: ut colaphos Hellesponto incuterent
dicentes barbara verba ac vesana. O aqua amara dominus hanc
tibi irrogat poenam: quod eum laesisti qui de te nihil male meritis erat
Te tamen rex Xerxes velis noliue transmittet. Meritoque nemo ho-
minum tibi sacrificat ut dolo so pariter & amaro flumini. Hac poe-
na mare Xerxes plecti iussit: atque eis qui praepositi operi erant: ca-
put praecidi. Et illos quidem pontes fecerunt illi quibus hanc in-
grata merces proposita erat. At alii Architecti qui alios fecerunt
hoc modo iunxerunt biremes triremesque trecentas sexaginta.
Euxinum versus Pontum coposuerunt. Item ab altero latere trecentas
quatuordecim Ponto quidem transversas: Hellesponto autem secundum
defluxum ut stabiliret funes armamentosae praegrades quoque an-
choras quas coposuerant dimiserunt partim ab hoc latere con-
tra Pontum ventorum causa qui extrinsecus spirant: partim ab altero
contra Vesperum & Egaeum Furi & Austri causa relicto ad auroram tris-
bus in locis inter biremes transitu: ut qui vellet in Pontum minutis
navigiis & extra Pontum navigare posset. His actis contenderunt a
terra armamenta contorquentes machinamentis ligneis non iam sepa-
ratim utraque sed bina ex albo lino hinc: quaterna e scripto illic
quorum quidem retinaculorum crassitudo haec erat & species: sed pro
portione quae et lino robustiora erant: cuius cubitus talento adpen-
debatur: iuncto pontibus traiectu codices lignorum discissos &
ad latitudinem ratis adaequatos apte instruxerunt super armamenta
intenta. Hos ubi gradatim disposuerunt: tum vero rursus desuper
innexerunt. Quod posteaque fecere materiam adtulit toncia

LIBER SEPTIMVS CXLVIII

neq; imposuerunt. Deinde super materiam aggerē cōportarūt: quo iniecto semper hinc atq; hinc ne maris aspectu pūmenta & equi terrentur p̄tenderūt. Perfectis his q̄ ad pontes pertinēt: & item circa Athon aggeribus ad fauces fossā p̄pter aestuaria maris ne ipse fauces Aluei abstruerēt Xerxes nūciato sibi prorsus alueo absoluto Sardibus vbi hibernauerat ineunte vere instructo cū exercitu profectus est Abydū versus: cui mouētī Sol suā in cōelo sedē relinquēs adparere desuit: cū nullę nubes vēr serenisissimus aer esset: & p̄ die nox extitit id animaduertētī cura incescit p̄cōstādī magos: quid ostētū id vellet portēdere. illi respōdēt deū significare Gręcis ciuitatū defectionē q̄ dicerēt Solē Gręcorū: Lunā ipsorū esse p̄sidē. Ea re audita Xerxes maiorē in modū letatus ire p̄gebat. Quē p̄cedentē adīēs Pythius Lidus cælesti ostento p̄teritus elato animo p̄pter munera his verbis adlocutus est. Domine indulgebis ne quiddā qđ impetrare cupio tibi leue cōcessū: sed mihi p̄ magno futurū. Xerxes nihil nō potī illū qđ petebat petiturū ratus se indulturū respōdit & peteret p̄loqui iussit. Pythius vbi hoc audiuit sumpta fiducia. Domine (inqt) qnq; mihi liberi sūt: quos oēs cōtingit in militiā tecū ire aduersus Gręciā. Hōm̄ vnitu qđ rex miser mei q̄ huc p̄cessi ætatis indulge militiæ vacationē ei q̄ natu est maximus: vt & mei ipsius & celsus curā gerat quatuor tecū vna ducas: ita cōfectis q̄ in aio hēs cursus reuertaris. Rex ob id admodū indignatus his verbis rīdit. Homo improbe tu ne cū ego ipse in expeditionē eā aduersus Gręciā filiosq; meos & fratres domesticos & amicos ducā: ausus es mētionē filii tui facere qui meus es seruus: quē oportebat cū oī familia & vxore me comitari. Probe nūc discito hoc animū in hominū habitare auribus. Qui bene audit eius corpus voluptate pfundit: q̄ vero male: is exacerbatur. Tu itaq; cū bene fecisti: & alia eiūsde generis p̄misisti nō gloriaris te sup̄gressum eē regē munificētia. Postea vero qđ ad impudētiora cōuersus es: nō tu qđ ē p̄ merito sed minora q̄ p̄ merito adicipies. Nā te & quatuor liberos liberant tua munera. Vnius at̄ quē p̄cipue cōplectens damno multābere. Hęc cū rīdisset subito impauit his qbus delegatū est ista exequi vt maximū natu filiorū Pythii inuētū discinderēt mediū: eiusq; discissi dimidiū ad dexterā viā: & dimidiū ad sinistram dīpōnerēt: & illac trāsiret exercitus. Hoc illi vbi executi: illac exercitus pertrāsliuit: in quo p̄cedebant ii q̄ sarcinas portabant & impedimenta. Post hos omnigenarū gētū nō distinctæ sed

Solis eclipsis.

Sol Gręcorum deus Luna.

Audiēs bene Audiēs male

Xerxis impietas & ingratitudo.

POLYHYMNIA.

Agminis
ordo.

Nisei equi.
Nise^o capus.

Patiramphis

Calculus flu.
Cana mons.
Carina vrbs.
Atramytiū.
Antandros.

Scamandri
aqua Xerxis
exercitui nō
sufficit.
Rhoetio
vrbs.
Ophryneos.
Dardano
vrbs.
Gergitas.
Teucros vrbs

promiscue copiarū numero ultra dimidiū exercitus. Post has intercedebat interuallū (neq. n. cū rege miscēbātur) quarū principes erāt mille equites e Persis omnibus delecti. Scdm totidē hastati. & ii delecti ex omnib⁹ versis deorsum in terrā spiculis. Post hos equi decē q̄ pulcherrime ornatī qui Nisei dicūtur. iō sic dicti q̄ est ingens medicę regionis cap^o noie Niseus; q̄ grādes fert equos. Hos. x. equos sequebatur sacer Iouis currus: quē .viii. equi albi trahebant pone auriga comitāte: qui pedibus ingrediens habcnas tēnebat. Hāc. n. sellā nemo mortaliū inscēdit. Post quē ipse Xerxes vehēbatur curru equorum Niseorum precedēte auriga: cui nomē erat Patiramphi Otanis filio viri Persę. Hūc quidē in modum Sardibus processit Xerxes: sed e curru quoties ratio exigebat in Effedū trāscēdēbat. Eū sequebantur hastati Persarū optimi ac nobilissimi mille e more pile gestātes post hos alius delectus eqtatus mille Persarū. Dehinc e ceteris Persis. x. milia peditū delecta: quorū mille in lanceis pcoronis gestabant mala punica argentea: gerebāt itē aurea & ii qui in terrā versus spectantia spicula habebāt etiam mali ii qui Xerxē proxime sequebantur. Hęc. x. milia ordine subsequēbāt equitatus. x. milibus Persarū: relicta post hos duorū stadiorum intercaped^o ne: mox ibat cetera multitudo promiscua ita exercitus e Lydia perrexit ad flumē Calcū & regionē Misiā: a Caico at a leua habens montē Canā per Atarnē ad vrbē Carinā. Ab hac per campū Thebanū ad vrbē Atramytiū & Antandriū pelagidem prætergrediens & Idā ad sinistrā manū stringens ad terrā Iliensem peruenit cui primū sub Idā noctē agētī tonitrua & fulgura ingruerūt: & cōplures ex eo exercitu exiuerūt. Deinde ad Scamandriū est vērū: qui fluuiorū omniū primus ex quo itere Sardibus fieri cōeprū est. Hunc profluentem sua aqua destituit: nec hominibus iumētisq̄ potātibz sufficit. Eo Xerxes postq̄ puenit Priami pergamū ascēdit loci visendi cupid^o. Quod vbi cōtēplatus est. & singula quęq̄ eorū audiuit. Mineruā Iliadī mille boues immolauit: quarū libamine magi herofibus parentauerūt. His actis terror p̄r noctē exercitum inuasit: simul atq̄ illuxit: illinc mouerūt a leua stringētes Rhoetion vrbs & Ophryneon & Dardanon: qui Abydo continēna est a dextra Gergitas & Teucros. Vbi Abydon venerūt Xerxi incesit cupidō omnē exercitum oculis subiciendi. itaque in p̄torio quodā quod ei Abideni prius ab illo lussi e candido lapide intumulo regio pro dignitate extruxerant residens prospiciebat

littus & illie terrestres copias atq; classem : q̄ dū intuetur subiit
 eū cupiditas spectandi illius certamen Id certamen postq̄ com-
 missum est: in quo Sidonii vicere voluptatem Xerxes coepit cū
 certaminis tum copiarū spectaculo. Et cum intueretur omnem
 Hellespontum nauibus obductū omnia littora atq; Abydenos
 plana hominibus referta: ibi se beatum esse iactauit: & post hæc
 lachrymas fudit. Quod animaduertēs Artabanus eius patruus
 qui libere sentiens dissuaserat bellum Græciæ inferendum, his
 verbis interrogauit. Quā diuersa rex inter se nunc facis, & dudū
 dixisti: qui te beatum esse dixeras: nūc lachrymas fundis, & ille
 reputantem me, inquit, q̄ brevis est omnis humana vita : subiit
 horū miseratio: quorum cum tot sint nemo ad centesimū annū
 super erit. Excipiens Artabanus, atqui (inquit) alia quam istud
 est viuendo miserabilia partimur . Ita tam breui vita nullus
 hominū adeo foelix existit neq; horum neq; aliorum : cui non
 crebro ne dum semel subeat animo moriendi volūtas potius q̄
 viuendi . Nam incidentes calamitates & morbi vitam pertur-
 bant: efficiuntq; vt cum brevis sit: tamē perlonga videatur. Ita
 mors optatissimū est perfugium erumnosæ vitæ q̄ deus dulci
 gustu aspergens, ob id inuidius fuisse dephenditur. Cui Xerxes
 Artabane (inquit) quoniā humanæ vitæ cōditio talis est qua-
 lem tu exponis. eā cōmemorare superfluum: neq; tristitiam
 faciamus mentionem: cū iocunda in manibus habeamus. Hoc
 mihi potius ediuere. Nisi tibi ita euidēs infomni visio fuisset
 oblata: perstares ne adhuc in priore sententia dissuadens mihi
 aduersus Græciā bellū: an ea peristeres. Agedū apte hoc mihi
 dicito. Ei respōdens Artabanus Visio (inquit) rex qua in som-
 nis obiecta est: ad votū succedat amboꝝ. Ego tñ adhuc metuo
 & adeo metu perculsus sum: vt nō sūm apud me. Nā mecū repu-
 tās cū alia multa: tū vero duo & ea omniū maxima video tibi
 esse hostilissima. Ad hæc Xerxes dæmonia virosq; (inquit) q̄nā
 illas ais mihi hostilissimā esse. Vtrū horū tibi improbandū vi-
 detur tāq̄ nō satis copiosum. Terrestis ne exercit⁹ quasi multo
 numerosior ille Græcus futurus esse videat: an classis tāq̄ illoꝝ
 classe inferior: an hæc abo. Nā si ob hoc imbecilliores tibi vi-
 dētur nostræ res celerrime alterū qs exercitū cōparetur. Respō-
 dit Artabanus neq; hūc rex exercitū improbauerit quisq̄ qui sit
 mētis compos: neq; hanc nauū multitudinē etiā si plures coe-
 geris. Quæ autē duo dico esse tibi multo hostiliora: ea vero hæc
 sunt terra & mare. Ne p. n. v. q̄ maris port⁹ est eiusmodi vt ego

Xerxes viso
 exercitu illa-
 chrymant.
 Xerxis specta-
 culum.

Vitæ miserie

Argumentum
in libro nono

Mortis bonu-
 num.

Xerxis & Ar-
 tabani collo-
 quium.

Duo Xerxis
 hostilissima
 Terra & mare

POLYHYMNIA

cōiecto: qui surgēte tēpestare sit capax huius tuæ classis: idone usq; ad eam turandam: neq; vero vnum tibi portū esse oportet: sed vniuersam cōtinentē esse portū: quo se recipiant naues. Ita

Homines in q; cū portus tibi opportuni desinit: intellige **Homines in arbi-**
fortuitorū ar trio fortuitos: non fortuita in arbitrio hominū ē duobus vno
bitrio & non exposito pergā dicere alterū. Terra cū ob alia tibi hostilis ē: tū
contra. eo hostilior: si nihil obstitit quo longius processeris assidue
 vltiora surripiens. Nulla est hoibus rei bene gerēdæ satietas.

Vir optimus, Vnde etiā vt nemo tibi occurrat dico regionē maiori in tēpo-
 re maiorem famē esse adlaturam. At vir ita demum fuerit opti-
 mus si in deliberando quidē omnē rem quancūq; pati posset re
 putans extimescit. In re autē agenda est audax. Cui Xerxes Ara-
 tabane (inquit) merito tu quidē horum singula cōmemorasti.
 Tamen nō est vt omnia reformides: oiaq; perēq; cōsideres. Nā
 si velis in rei cōsultatione semper omnia perinde considerare:
 nunquā aliquid efficias. Satiū est omnia alacriter adgredientē
 dimidium erūnarum pati. q̄ omni in re præsumpto metu nihil
 omnino pati. Quod si repugnando omnibus quæ dicūtur: non
 vis cōmittere vt quod firmū est infirmetur. pinde peccas atq;
 is qui cōtraria istis dicat. Et hoc æqualiter se habet. Scire vero

Homo firmi aliquem (cū sit homo) qua ratione qd firmū esse oportet: ne-
scit nihil. quaquā arbitror. At iis qui facere qd volūt cōsuevit plerūq; suc-
Quib⁹ solet cedere emolumentū: raro aut iis qui pensant oia: & quos agere
persepe foeli piget. Cernis quo res Persica potentiaē proc. ssit: quo nunq; p-
ci⁹ succedere gressam videres: si ii qui ante me extitere reges: istiusmodi con-

Magna cum silis quibus tu vsu fuissent: aut vtentes istis sententiis nō alios
periculis suf- suafores tales habuissent nūc pericula cōtēnentes tantopere sta-
cupi. tum suū prouexere: Magna. n. negocia magnis cū periculis sus-
 cipi volunt. Quare nos illorū facta æmulantes optimo anni tē-
 pore ingredimur: subactaq; oi Europa rursus reuertemur nullā
 vsq; neq; famē neq; rem tristē passi. Nam & cōmeatus adfatim
 ipsi nobiscū portamus: & ad quācūq; vel regionē vel gentē ve-
 niemus eius re frumentaria potiemur. Nā aratoribus viris non
 pastoribus inferemus bellū Post hæc Artabanus quandoq; dem
 (inquit) nō sinis vllā rē formidari: & tñ mecū admittis cōsiliū
 necesse est. n. de multis negociis in longius extrahi orationem
 Cyrus Cābyse genitus oēm præter Athenas Ionīā Persis tribu-
 tariā reddidit. Quare suadeo ne quo pacto hos viros: aduersus
 patres suos ducas Nā sine Ionibus satis superq; sufficimus ho-
 stē superare: quos necesse est aut iniustissimos eē si metropolim

suam in seruitutē redigāt aut iustissimos si illius libertatē adiu-
 uent. Si iniustissimi erunt nullo modo certe nobis magno vsui In iustissimi.
 futuri. Si iustissimi magnā poterunt suo exercitu adferre permi- In iustissimi.
 cium. Itaq; hoc vetus dictū tanq; probū rex in mente habet: non
 statim ab initio Exitū omnem esse manifestū. Ad hæc excipies Exitus ois.
 Xerxes. Artabane (inquit) sentētiarū (quas dixisti) in hac p̄ci- incertus.
 pue falleris: q̄ Iones metuis ne immutent: quosq; maximū habe-
 m' cōmilitrū: quosq; & tu testis es: & alii qui sub Dario aduersus
 Scythas militauerūt: cū in eorū esset potestate situm vniuersas
 Persarū copias & p̄dere & seruare fidē tñ iustitiāq; p̄stitisse: nec
 q̄cūq; nos lesisse. Præterea cū liberos suos atq; vxores in nostra
 terra reliquerint: nō est cā cur eos aliqd rerū nouarū moliri sus-
 picimur. Quare ne hoc quidē extimescas: sed bonū habēs ani-
 mū tutare meā domū atq; Tyrannidē. Tibi. n. soli ego sceptrā
 mea permitto. Hæc locutus Xerxes Artabanū Susa dimisit. ite Xerxes ad pa-
 rēq; illusterrimos quosq; Persarū adierat: q̄ posteaq; p̄sto fuere sas oratio.
 his eos verbis adlocutus ē. Persæ ego vos: quosq; opera mihi op-
 pus ē cōtraxi: vt viri p̄stātes existatis: neue res hæcenus gestas
 a Persis magnas p̄clarasq; dedecoretis: sed cū singula tñ vniuer-
 si exhibeam' nos alacres cōmune. n. hoc hominibus bonū est
 strennuos esse. Ea q; de re vos census præmonēdos ad bellū cō-
 stanter tolerandū. Nā vt ego audio aduersus viros egregios tē
 dimus: quos si superauerimus nullus vnquā vobis alius exerci-
 tus obstabit. Nūc igit̄ deos præfides terre Persidis p̄cati tran-
 seamus. At eorū quidē die sese ad transcendū parauerunt. Po-
 stero autē tantisper morati sunt dū solē ex orientem cernerent
 omnifarios odores in pontibus congerentes ac Myrto iter cō-
 sternentes. Vbi sol exort' ē ex aurea phiala Xerxes libās in ma- Xerxis dona-
 re apud Solē vota concepit: ne quid sibi aduersi contingeret. in Hellepon-
 quo prius desisteret Europā subigere: q̄ ad illius terminos pue tum.
 nisset. Hæc p̄cat' phialā in Hellepōtū abiecit: aureūq; craterē
 ac gladiū Persicū: quem Acynacē vocāt Hoc pro cōp̄erto diu Acynacis .i.
 dicare nō possum vtrū Soli dedicās gladiū demiserit in Pela- gladius Per-
 gus: an Hellepōtū q̄ eū flagellasse p̄cemeret in cōp̄ensatio. licus.
 nē gladio donauerit. His actis per alterū pontiū qui vergebat
 in pontū peditatus omnis equitatusq; transiit per alterum qui
 vergebat in agrū iumenta atq; seruitia p̄cedentibus decē mi-
 libus Persarum coronatis omnibus quos promiscuus omnium
 nationum sequebatur exercitus. Et hī quidē eo die. In sequē-
 ti autē proximi trāsire equites. q̄q; spicula deorsum versa gesta-

POLYHIMNIA

bant: & il etiam coronati. Dehinc equi sacri ac sacer curus. Tū ipse Xerxes. Post hastati & mille equites & preterea alius exercitus quin etiā naues pariter adulteriora litora agebātur. Quā hoc Xerxis exercitus traiectus Europā traiecit: conspicabatur exercitum sub verberibus trans in Europam. seuntem. Transiuit autē eius exercitus septē per dies totidēq; noctes nullo tēpore intermisso. Ibi iā transgresso Hellespontū Xerxes: fertur quidā vir Hellespōtius dixisse: O Iupiter quidnā tu sub specie viri Persę & adcepto Xerxis Prolouis nomine gręciam e sedibus suis exigere vis omnes homines ducens cū etiā citra hoc tibi liceret facere id: Transgressis omnibus & iter ingredientibus ingens prodigium oblatum est: q̃ Xerxes nihil fecit: & si coniectura dīcuntendū. Si quidem equa Leporē enixa est quod facile erat ad cōiectandū. Fore. n. vt Xerxes exercitus aduersus Gręciam cū maximo strepitu & ambiciosissime duceret rursusq; pro seipso sollicitus ad eundē locū fuga recurreret. Alterū quoq; ei prodigiū dum Sardibus foret exhibitū est. Mula enim mulum edidit ancipitia genitalia habente maris & foeminae. sed maris superiora. Quosq; prodigiosq; utrūq; pro nihilo habens ire pgebat comitantibus enim terrestribus copis nauicis extra Hellespontū nauigantibus ac terrā legētib; & e dī uerso atq; terrestres agentibus. Nā ipsi quidē uesperū uersus ad Promontoriū Sarpedonis nauigabant: quo cū peruenissent: inf si erant permanere. Illi uero ad auroram & solis exortū iter faciebant per Chersonnesum dextrorsum habētes sepulchrū Helles filię Athamātis sinistrorsum Cardiam urbem per medium opidi: cui nomen est Agora id ēst forū. Illinc descedentibus ad sinum nomine Melana hoc est nigrū fluuius cui idē est nomen non suffecit: sed alueum suū deseruit. Hoc fluuius transmissio a quo sinus hic cognominatur ad uesperū uersus contenderunt: Aenon urbē æolidē & lacū Stendoridem ptereuntes dum ad Doricon puentū est. Est autē Doriscus tracię litus pariter & campus ingēs. quē grande flumen Hebrus interfuit: ubi extructus est is murus qui Doriscus adpellatur: cui impositū est Persarum præsidiū a Daio iam inde cū Scythis inferbat bellum Cū igitur locus digerendis recensendisq; copiis idoneus sibi uideretur: Xerxes ita sibi faciendum putauit. Eius iussu Nauarchi cum eo adpulissent omnes naues ad litus Dorisco cōtiguū receperunt ubi Sala urbs Samothracia & zonastiz sunt: cuius ultimū promontoriū Serrium nominatur: qui locus quondam

Lep^o ex equa
natus cuius
Valerius Ma
ximus in .i.
meminit:
Mula mulum
peperit.
Helles sepul
chrum,

Cardia urbs
Agora.
Melas. flu.
defecit.
Aenos urbs.
Stendoris la
cus.
Doriscus.
Hebrus.

Sala urbs.
zona urbs.
Serrium,

fuerat ciconū. In hoc litus adpulsa classe ac subducta qui in ea subducenda laborauerant respirauere. Per hoc tēpus apud Doriſcū Xerxes luſtrabat exercitū. equidē quantū ſinguli adtulē-
 rint copias p certo adfirmare nō poſſū: qm̄ a nullis pri⁹ hoī-
 b⁹ id refertur. Conſtat autē terreſtriū copiarū nūerū fuiſſe cētū
 ſeptuaginta Myriades: idē decies ſepties centena milia quo-
 rū nūerū hoc modo inierunt. cōtraxerūt vnū in locū Myria-
 dem q̄ ſunt decem milia hominū: qua coartata q̄ maxime pote-
 rant circūlū extrinſecus deſcripſerunt loco circūſcripto: emiſ-
 ſaq̄ illinc Myriade ſepē circūdederūt: Eaten⁹ excitātes vt ym-
 blico tenus pertingeret. Eam vbi fecere aliam ſubindē atq; aliā
 Myriadē introduxerunt: donec oēs cōnumerauerunt Cōnume-
 ratos autē nationatim digeſſerunt: Ex quibus qui militabant
 hi erant Perſe hunc in modū ornatī circa capita geſtabāt pileas:
 quos vocant tiaras impenetrabiles: circa corpus tunicas variis
 ſquamis e ferro cōſertas in ſimilitudinē piſcium. Femoralia
 circa crura pro clipeis Gerra id eſt cetra pharetris ſubter pendē-
 tibus. Haſtas breues: arcus grādes: ſagittas arſidueas. Ad dex-
 trum femur pugiones e baltheo ſuſpenſos. Hi ducē habebant
 Otanē patrem Amaſtris: que erat vxor Xerxis. Vocabantur autē
 quondā Perſe a græcis Cepheneſ: a ſe vero ipſis atq; ab ocu-
 lis Artæi. Verū poſtea q̄ Perſeus Danæſ & Iouis fili⁹ ad Cephē-
 um belli filium cōmeauit & Andromedā eius filiā duxit vxorē
 tulit ex ea filium quē Perſen adpellauit: eūq; illic reliquit: a quo
 (nā Cepheus carebat virili prole) cognomen ſortiti ſunt Per-
 ſe. Medi eodē ornatu inſtrūcti militabant. Nā hæc armatura
 medica eſt nō Perſica. Habebant autē ducē Tigranē Achæme-
 nidem. Ii quondam ab omnibus vocabantur Arii. ſed vbi ad
 eos cōceſſit ex Athenis Medea colchis immutauerunt & ipſi
 nomen ita de ſe ipſis Medi cōmemorant. Ciſii in militia cæte-
 ro ornatu vt Perſe ſunt armati: ſed pro pileis mitras ferūt. Eis
 dux erat Anaphaneſ Otanīſ filius: Hircani quoq; Perſica ar-
 matura ornatī ducem habebāt Megapanū: q poſtea Babylonis
 procurator fuit. Aſſirii qui militabant hunc habebant ornatum
 ferreas in capitibus galeas Barbarico quodammodo cōſertas
 non facile penetrabiles: Clipeos: haſtas: pugiones: Aegiptiacis
 adſimiles: & præterea ligneas clauas ferro inductas ac lineos tho-
 races: iſti græcis Syrii vocabantur: ſed a barbaris Aſſirii ſunt
 vocati iter quos Chaldei ſunt. iis præerat Hoſtaſpes Artachei
 fili⁹ Baſtri capitis ornatu in acie ſimillimo illi medico muniti

Xerxis nume-
rus.

Myrias ſunt
.x. milia ho-
minū perſe
armatura.

Tiara quid.

Gerra.

Otanes.

Amaſtris
vxor.

Cepheneſ.

Artæi.

Cepheus.

Andromeda

Perſeus.

Perſe vnde.

Medorū ar-
matura.

Tigraneſ.

Arii q ſunt.

Medi Ciſii.

Anaphaneſ.

Hircani.

Megabanus.

Syri.

Sacē.

Baſtri.

POLYHYMNIA

erant: sed more gentis arundineis arcubus & hastis breuib⁹ Sacæ & Scythæ sunt cristatas in capitibus callides gestabant in acutis erectas: atq; cōpactiles: induti femoralibus: nec non arc⁹ gentiles atq; pugiones: ad hoc Dolabras ac bipēnes. Hos cum sint Scythæ Amirgii Sacas adpellabāt: q̄ cūctos Scythas Persæ Sacas adpellant Bactriis & Sacis præerat Hystaspes Darii filius: & Atossæ Cyri filia: Indi vestiti erant amictu e lignis cōfecto: arcus arundineos gestabāt. itemq; arūdineas sagittas ferro præfixas. ita instructi Indi erant sub duce Pharnazatre. Artabatis filio. Arii medicis arcubus muniti erant cæteris quēadmodū Bactrii. Iis præerat Sisānes Hydarnis fili⁹. Parthi & Chorasmii & Sogdi: & Sandauri: & Dadicæ eandē in acie q̄ Bactrii armatura gestabāt. Quorū Parthis & Chorasmiiis præerat Artabazus. Pharnacis Sogdis Artanes Artæi: Sandauriis & Dadicis Artybius Artabani filius. Caspii Sisylnis: quod est gen⁹ penulæ induti arcus gentili more arūdineos gestabant & Aciaces ducē sui agminis habētes Ariomardū Artybii germanū. Sarānge in dumenta gestātes versicoloria decori erant. Caligascq; genui tenus extētas arma habebāt arcus lanceasq; medicas duce Pherēdata Megabazi filio. Pactyes & ipsi Sisylnas ferebāt & vernaculos arcus atq; pugiones: quorū duxerat Artaytes itrāitis filius. Vtii & Myci & Paricani eodem quo pactyes armati erant. Sub his ducibus Vtii quidē & Myci sub Arsamene Darii Paricani vero sub Siromitæ oebazi filio. Arabes succincti erāt ziras amicali genus arcus recuruos habilesq; gestabāt Aethiopes pardorū pellibus leonūq; amicti arcus e palmarū Spathis factos gerebant quatuor non minus cubitis longos & itē plon gas ex arundine sagittas pro ferro præfixas eo lapide acuminato quo sigilla sculpunt: p̄terea hastas capræ cornu præfixas in modū spiculi acuminato & clauas præferratas. Li cum eū in pugnam dimidiatum corpus Gypso dimidiatū minio illinunt. Arabum Aethiopsq; qui trans Aegyptū incolūt: dux erat Arsanes Darii filius. & Artystona Cyri filia: quā Darius ex vxoribus maxime adamans eū talari ex auro tunica effinxit. Arsanes quidē Aethiopibus: qui sunt trans Aegyptū atq; Arabibus præerat. Ii autē Aethiopes qui sunt ab ortu solis (nā bisariā militabāt) censebātur eū Indis specie nihil admodū a cæteris differentes sed sono vocis dūtaxat atq; capillatura: Nā Aethiopes qui ab ortu Solis sunt promissos crines: qui ex Aphrica crispissimos inter omnes homines habent. Aethiopes qui ex Asia sunt ples-

Indi,

Sisānes.
Chorasmii.
Artabazus.

Sisylnæ.

Saranga.

Pactyes,

Vtii. Myci.
Paricani.
Arabes.
ziras.
Aethiopes,

Arsanes.
Artystona.
Aethiopum
crines.

raq; arma quæ Indi gestabant pellesq; frontū equinarū cū au-
 ribus atq; iubis in capitibus vt ipsæ iubæ p cristis essent. & hir-
 tæ aures equinæ rigerent. in locū clipeorū pelles grūū præten-
 debant. Pœni corio armati iere: ac iaculis præuistis duce Massā Pœni.
 ge Aorizi filio Paphlagonēs capitibus gerebant compactiles Paphlago-
 cassides scuta exigua hastas haud longas. Præterea iacula pu- nes.
 gionesq; pedibus caligas more gentis ad media crura subten-
 tas. Eandem quā Paphlagonēs armaturā gestabant. Lygies & Lygies.
 Matieni & Mariandini: & Syri. Isti Siri a Persis Cappadoces vo Matieni.
 cantur. Paphlagonū & Macienorū dux erat Dotus Megasidi Mariandini.
 filius: Mariandinorū & lygiū & Syrorum. Gobryes Darii fili⁹ Syri dicti
 & Artistona. Phryges proximam Paphlagonicæ armaturā ge Cappadoces
 runt paulum differentes (qui vt Macedones aiunt) tā diu vo- Gobryes.
 cati sunt Bryges q̄diu Europei fuerunt Macedonum adcolæ. Bryges dicti.
 Transgressiq; in Asiā vna cū loco immutauere in Phryges. Phryges.
 Armenii horū cultu armati erant vtq; Phrygiū coloni. His vtrūq;
 q; præerat Artochmes: qui Darii filiam in matrimonio habebat.
 Lydi p̄xime ad græcorū armaturam adcedebāt Olim Meones Lydi Olim.
 vocati: pristinoq; noīe sublati ab Lydo Aryis cognomē adce- Meones.
 perūt. Misi sup capita gentiles galeas ferebant Scutula quoq; ac
 præuista iacula. Sūt at Lydōꝝ colonia mōte olympo olympieni Olympieni.
 noīari. Hos vtrūq; præerat Artaphernis fili⁹: q; collega Date ap̄d Artaphernes
 Marathonē cōfligit Thraces e pelle vulpina cassides gestabant Thracū arma
 tunicis induti & insup circūdati vartis sagulis: pedib⁹ ac tibiis tura.
 indutis caliga e pellibus hinnuloꝝ: ferētes p̄terea iacula & pel-
 tas & pugiūculos. Isti trāsgressi in Asiā vocati sunt Bithyni pri Bithyni.
 us adpellati (vt ipsi aiunt) Strymonii. q; Strymonē adcolerēt: Strymonii o-
 a suisque sedibus exacti. Teucris & Mylis Thracibus: qui Asiā lim vocati.
 incolunt præerat Bagassaces Artaban filius gestantibus bre- Bagassaces.
 uia e corio scuta & bina singulis veruta ad lupos conficiendos
 apta in capitibus areas casside: & super cassides ex ære factas
 aures bonis & cornua impositis etiā cristis cruribus pāno phoe
 niceo induris. Martis oraculum apud hos viros est. Camelees Camelees.
 Meones qui Lasinii vocantur eundem cultū gestabāt: quē cili- Meones.
 ces: quē ego dū ordine ad cilices veniā indicabo. Minyæ Lan Minyæ.
 ceolas gerebāt & vestes fibulis substrictas: & eorū nōnulli Ly-
 cios arcus in capitibus galeas e pellibus factas. Horū omnium Badres.
 præfect⁹ erat Badres Hystanis fili⁹. Moschi lineas circa capita Moschi.
 cassides gerebāt scuta q̄ ac hastilia breuia sed longa in hastilib⁹
 spīcula. Eodē quo Moschi ornatu militabāt Tibareni & Ma-

POLYHYMNIA

Tibareni. cronos & Mosynoeci quos hi regebant Moscos & Tibarenos
Macrones. Ariobardus Darii filius & Parmyis filię Smerdis filii Cyni. Ma
Mosynoeci. cronos & Mosynoecos Autarces Chorasius filius: qui Sesti in
Ariobardus. Hellefpōto præses erat. Mares in capitibus ligneas galeas ge-
Parmis. rebāt: scutulaq; e crudo bouis tergo: atq; lanceolas præteres
Antarces. Machæras quibus atq; colchis præerat pberendates Theaspis
Alarodii. filius. Alarodii & Sapires eodē quo Colchi ornatu militabant
Sapires. duce Masistio Sirometris: Insulanæ gentes q̄ rubro e mari secū-
 tæ sunt ex iis insulis ad quas trāsportare rex solet: quos suis
 locis summouet: gerebant proxima medis & vestimenta & ar-
Mardontes. ma quibus præerat Mardōtes Bagæi: qui apud Micalē dux al-
 tero anno in pugna oppetit. Hæ erant nationes: quæ per con-
 tinentē ibāt: ex qbus cōstabat pedester exercitus qb' ii p̄erant
 q cōmemorati sunt: q; ordinarāt milites cōnumerarātq; &
 Chiliarchas idest tribunos qui mille: & Myriarchas qui decem
 milibus præfunt delegerant. Nā Myriarchæ cēturiones deca-
Chiliarchæ. nosq; creauerant: Erant & alii agminū & gentiū p̄ectores. Ve-
Myriarchæ. rum ii qui nominati sunt duces. Horū tamen & totius exercit'
Xerxis impe- imperatores Mardonius Gobryis filius: & Tritātæchines fili'
ratores. Artabani: qui dissuaserat bellum Græciæ inferendum & Smet
Mardonius. domenes Otanis filius ambo hi fratrum Darii filii: Xerxis pa-
Tritātæchi- truales & Massystes Dario & Atossa gēitus: & Gerges Ariagi-
nes. & Megabizus zopyri filius. Hi erant imperatores omnium co-
Smerdome- piarum p̄ter delecta Persarū decem milia: quibus præerat Hy-
nes. darnes Hidarnis filius: qui vocabantur immortales: ob hoc q
Massystes. si quis eorum aut nece aut morbo numerum imminueret alius
Gerges. sufficiebatur: nec vnq̄ plures erant pauciores ue decē milibus p̄
Megabizus. cipio inter omnes cultu decori: & iudē præstantissimi omnium
Hidarnes. vt dictum est. & præterea immensio auro cōspiciū ducētes vna
 carrucas cū pallacib' ac familia permulta eaq; belle ornata: nec
 non camelos ac iumenta p̄ter ceteros milites. q̄ cōmeatum su
 portabant. Equitant autē hæ nationes: sed non omnes habes-
 bant equos verū hæ sone. Persæ qui eadē erant qua peditatus
 armatura ornatī: nisi q; qdam singulares in capitibus opera ex
 ære ferroq; ductilia. Sunt quidam Nomades homines: qui Sa-
 gartii adpellantur & gentē voce Persæ: sed cultu inter Persicū
 & pactycū qui adtulere equitatum octo miliū equitum armatu
 neq; aheneā neq; ferream adfueri ferre p̄ter pugiones vtentes
 reſte e lorīs cōferta: q̄ freti in prælium eunt. Est autem prælium
 eorum vizorum huiusmodi. Vbi cum hoste congressi sunt ini-

Nomades
sagartii.

LIBER SEPTIMVS CLIII

iciūt eas resses in sūmū laq̄os hñtes q̄ laq̄us cū aut equū aut ho-
minē adeptus est: eū ad se trahūt. Ita illi illaq̄ati cōficiūt. Talis
hoī pugna est iidēq̄ inter Persas cēsentur. Medi eādē eq̄tes q̄
pedites armaturā gerunt: & itē Cūliū, indi quoq̄ eandē quā pe-
ditatus suus gestant armaturā. Cæterū equos desultorios age-
bant: & currus: quibus currib⁹ suberant & equi & asini agrestes.
Bactri eodē ornatu instructi erāt equites quo pedites: & item
Caspit poeni & ipsi eandē quā pedites armaturā gerebāt: currū
quoq̄ cūcti agitadores. Itidē & Caspii & Paricani atq̄ suus pe-
ditatus instructi erant. Nec non Arabes eo quo pedites orna-
ti cultu agitabāt camelos nihilo inferiores equis pernecitate.
Hæ solē gētes erāt eq̄stres. Fuitq̄ nūerus eq̄tū octo milia My-
riadū. i. octoginta milia p̄ter camelos & currus. Et alii qdē eq̄-
tes in ordinē redacti erāt. Arabes at in vltimo locati ob id po-
stremi ne eq̄tatus cōsternaretur equis camelos non tolerantib⁹.
Equitatus præfecti erant Harmamithres & Tithæus filii Da-
tis. Tertius horū collega Pharnuches Sardibus erat relictus æ-
grotus. Nā cum Sardibus proficisceretur in calamitatē incidit
insciens. Equitante. n. eo canis sub pedes equi intercurrit: quo
equus impræuiso deterritus. atq̄ erectū sese adrolens Pharnu-
chem excussit. Hic collapsus sanguinē euomit: nactusq̄ mor-
bū qui in Phthisin idest tabē euasit. Equo aut a casu statim do-
mini fecerūt famuli vt ille iusserat. Abducto namq̄ in eū locū vbi
dñm statuerat: cura cū genibus absciderūt. Itaq̄ Pharnuches a
p̄fectura summotus est. Triremes inito numero fuere mille du-
centæ & octo: quas lu adtulere Phœnices cū Syris (qui palesti-
nam incolunt) trecentas hunc in modū ornati: circa capita ga-
leas græcānicis proximas gerūt induti thoracibus lineis cum
scutis ymbone carentibus cunq̄ iaculis. Hi Phœnices (vt ipsi
memorant) quondā mare rubrū adcolebant: illinc transgressi
maritima Syrie habitant. is tractus Syrie & quicquid ægypto
tenus est: Palæstina vocatur. Hi circa capita cassides forcipi-
culatas gerūt cōuexa scuta magnis ymbonibus p̄dita: ac gran-
dia pila nautica & grandes bipēnes. Eorū turba thoraces gere-
bat ac magnas machæras. Hūc in modū isti armati erāt. Ciprii
centū quingagenta naues hoc mō armati reges eorū Mitris re-
dimiti erant. Reliq̄ tunicas gestabāt cætera vt græci. Quorū gē-
tes sunt partim a Salamine & Atheniēsi⁹: partim ab Arcadia.
partim a Cythno partim a phœnice: partim ab Aethiopia oriū-
di: vt ipsi Ciprii aiunt. Calices centū naues. Hi circa capita fe-

Restiū pugna

Equitum nu-
merus.

Harmami-
thres & Ti-
thæus.
Datis filii.
Pharnuches.

Phthisis.

Triremiū nu-
merus.
Phœnices.

Palæstina.

Cypriorum
armatura.
Cypriorū ge-
nus varium.
Calices quō-
dam.

POLYHYMNIA

Hypathæi.
Cilices vñ.
Pamphili.

Lycii quōdā
Termilæ di-
cebantur.

Lycii vnde.
Dores.
Cares prius
dicti Hoeti-
nes.

Iones.
Achaia.
Pelasgi.
Aegialees.
Iones vnde.

Aeoles olim
Pelasgi vo-
cebantur.
Hellepontii.

Ariabignes.
Achæmenes

rebant gentiles galeas pro scutis paruas e crudo botis corio factas laneis vestibus indutibina singuli iacula gestantes enses Machære Aegyptiace persimilē: quondā Hypathæi adpellati: sed a Cilice Phœnice Agenoris filio ita cognominati Pāphili triginta naues Græcanicis armis ornati: ab illis originē ducētes: qui cum Amphiloco & Calchante e Troia disiecti fuerant. Lycii p̄buerūt naues quinquaginta thoracibus Ocreisq̄ armati arcubus quoq̄ e cornu factis & arundineis sagittis sine pennis atq̄ iaculis gerētes ex humeris suspensas caprarum pelles: & in capitibus pilea pinnis coronata quin etiā pugiones & falces: e Creta oriūdi quōdā Termilæ nominati: sed a Lyco viro Atheniensi Pandionis filio Lycii cognominati. Dores qui sunt ex Asia naues triginta. In Græca gerebant arma vti e Pelopōneso p̄pagati. Cares septuaginta naues. Cētera græco more ornati: sed & falces & pugiones gerebāt: quos prius adpellatos fuisse Hoetines in superioribus libris dictū est: Iones centū naues armati græco ritu: qui quādiu in Peloponneso regionē (quę vocatur Achaia) incoluerūt: & ante aduentū Danai & Xuti in Peloponnesum (vt Græci aiunt) vocabātur Pelasgi Aegialees id est litorales: sed ab Ione Xuti filio Iones sunt adpellati. Insulāi naues decē & septē armati vt Græci & ipsi Pelasgica gens: sed mox Ionica ob eandē causam: ob quā & duodecim opida sunt Ionica ab Atheniēsisibus adpellata: Aeoles sexaginta naues ritu Græco armati olim Pelasgi (vt apud Græcos fertur) vocati. Hellepontii centū naues præter Abydænos quibus mādātum erat ab rege vt circa locum manerent ad pontes custodiēdos. Cæteri e pōto erāt Græco more armati: Ionū ac Dorū coloni. In omnibus autē nauibz Epibatę erāt Persę & Medi & Sacę. Quarū velocissimas adtulere Phœnices & inter Phœnices optimas Sidonii. Harū singulis & item pedestribz eoz̄ copiis p̄fecti erāt vernaculi duces: quoz̄ ego quia ratio historię nō exigit: necessario nō faciā mētiōē. Neq̄ enim singularū nationū duces digni memoria fuere. Quarū quot vrbes tot duces extiterē: sed nō vt ductores: verū vt serui quēadmodū alii qui ducebāt in militiā venere: qm̄ duces penes quos sūma impii erat vt singularū gētū principes qn̄ a eoz̄ Persę fuerit a me cōmemoratu est Nauticis hi p̄fuerē Ariabignes Darii: & Præxaspes Aspathenis: & Megabazus Megabatidis: & Achēmenes Darii filius Iadicę quidem classī & Carię Ariabignes ex Dario & filia Gobryis genit⁹. Aegyptiacę at̄ Achæmenes Xerxis ex vtroq̄

parēte germanus. Reliquæ at classi reliqui duo. Porro biremes
 Lembos quinquaginta aut triginta remoræ & actuaria nauigia
 & alia minuta cum Hippagogis q̄ equos vehūt cōtracta cōstat
 ad triū milīū puenisse. Eorū qui in classe erāt secūdū duces illū
 strissimi fuere Sidonius: Tetramnestus Allesi filius: & Tyrius
 Mapten Sizoni & Aridius Merbalus Arbali & Cilix Cyenne-
 sis Horomedontia: & Lycius Ciberniscus Sicæ. Cypru autem
 Gorgus Chersis: & Timonas Tymagoræ: Cariorū vero Histig⁹
 Tymnis: & Pigressus Seldonii: & Damnaſithymus Candaulis
 filius. Aliorū nūc præfectōrū mētionē facere supersedeo tāq̄ nō
 necesse habens. Verū Artemisiæ præcipua me tenet admiratio
 mulieris expeditionē aduersus Græciā securæ: q̄ defuncto vi-
 ro ac pupilli filii tyrānidē optinēs nulla adacta necessitate sed
 præſtātia animi atq̄ virilitate in militiā cōceſit. Momē ei erat
 Artemisiæ Lygdamis filiæ paternū genus ex Halicarnasso: ma-
 ternū e Creta imperans. hæc Halicarnasseis & Cois & Nisiriis
 & Calidniis quinq̄ cū nauibus venit omni copia instructis. Ita
 post Sidonias hæc naues fuerūt illustrissimæ. Eadē apud regem
 optimas inter oēs socios sententias dixit. Quas ciuitates recē
 sui sub illius imperio fuisse: eaq̄ vniuersā gētē animo Doricā
 esse Halicarnasseorū quidē Troezeniā cæterorū at Epidauriā
 Hactenus de nautico exercitu Xerxes imito copiarū numero mi-
 litibus instructis cōcupiuit illos lustrando oculis obire quēad-
 modū & fecit: itaq̄ inſenso curru singulas nationes lustrās q̄nā
 essent p̄cōctabatur: quarū p̄fessionē scribæ excipiebāt: donec
 ad extremos equitū peditūq̄ peruentū est. Hoc perfectō & na-
 uibus in mare deductis Xerxes e curru in nauim Sidoniā tran-
 scendit: residensq̄ sub aureo tabernaculo: p̄teruehensq̄ nauim
 proras sciscitabat de singulis itidē vt de terrestri exercitu fece-
 rat: describiq̄ iubebat. Enimvero Nauarchi productas a litore
 quatuor fere iugerū spacio naues stabiliērāt cōuersis a terrā p̄-
 ris & in vnā frontē digestis: Epibatis quoq̄. i. ppugnatoribus
 tanq̄ ad bellū armatis. Quos Xerxes inter proras & litus nau-
 gās cōspicabat. Vbi at & classem lustrauit egressus naui adceſſit
 Demaratū Aristonis comitē aduersus Græciā expeditiōis: eiq̄
 adceſſito ita inq̄. Demarate iuuat nūc me q̄ cupio abs te inter-
 rogare: qui & Græcus es & nō ex minima ciuitate vt audio tā
 ex te q̄ ex aliis Græcis: qui me adloquendī gratia adceunt. Nūc
 igitur hoc mihi expone nunquid Græci sustinebūt manus cō-
 tra me leuare. Nam (vt ego opinor) ne omnes quidem Græci

Hippagogæ.

Sidonius.

Tetramnest⁹.

Aridius.

Cilix.

Lycius.

Gorgus.

Timonas.

Histias.

Tymnis.

Pigressus.

Damnaſi-

thymus.

Artemisia.

Iustinus in. 2.

Artemisiam

Halicarnassi

ppulchre lau

das in ea Vi-

rilē audaciā

quēadmodū

in Xerxe mu-

liebrem timo

rem extitisse

scribit,

Epibatæ.

Demaratum

Xerxes con-

sulit.

POLYHYMNIA

Demaratus
ad Xerxem.

Græcia.
Græciæ
laudes.

Lacedæmo-
num Virtus.

Milites impe-
ratoris virtu-
te meliores
(vel cōtra su-
am ipsorū na-
turam) effi-
ciuntur.

ac ceteri mortales qui ad Hesperū incolūt si cōgregentur pares
essent nostris armis: nec me inuadentē expectarent: cū hoc sint
inter se concordēs libet tamen mihi abs te audire quid de hoc
dicās. His verbis interrogauit Demaratus excipiēs vtra (inqt)
apud te rex vtar veritate ne an iocunditate. Ille vt veritate vte-
setur iubere. Neq. n. sibi ob id eum minus iocūdū fore q̄ antea
fuisset. Hoc vbi Demaratus audiuit: quoniā (inquit) me iubes
rex omnino veritatem proloqui: ea dicā quæ nemo nisi mētēs
apud te postea carpet. Græcia semper alumna fuit paupertatis
hospes virtutis: q̄ a sapientia adciuit & a seuera disciplina: quā
vsurpans Græcia & paupertatem tuetur & dominatū ita laudo
quidem omnes Græcos qui Dorica illa loca vel circa incolūt:
sed nō de cunctis eis verba faciam. Verum de Lacedæmoniis
solis. iam primū nego fieri posse vt tuam orationem admittāt
adferentem Græciæ seruitutem. Deinde animo venturos tibi
obuiā ad pugnandū etiā si cæteri Græci omnes sentiant tecū.
Neq. vero de numero eorū quæras quot illi sunt qui hoc facere
possunt. Nam si in exercitu eorū mille fuerint: ii tecum cōgre-
dientur: & item siue pauciores siue plures. Hæc cum audisset
Xerxes sublato cachinno inquit. Demarate quodnam extulisti
verbum: mille omnino viros cum tanto exercitu cōgressuros.
Agedū dic mihi nonne te ipsum ais istorū viros fuisse regem?
Vis ne igitur sine mora tu cū decem vtris dimicare. Quod si ve-
stri populares omnes tales sunt quales tu prædicās profecto se-
cundū vestra instituta debes tu qui illorū es rex duplū præstare
q̄ singuli eorū: qui si denis e meo exercitu pares sint: iure abs te
posco vt viginti sis par. ita verba (quæ dixisti) cōprobabūtur.
Atq. si tales sunt illi ac tanta statura qualis quantusq. tu ac ce-
teri Græci qui in colloquiū meū venerunt: videte ne cū tanto-
pere gloriamini: frustra id insolenterq. faciatis. Nam age intel-
ligam quocūq. argumento vnde fieri queat: vt mille aut decē
milia atq. quinquaginta milia hominū qui præsertim sint oēs
liberi nec vnius imperio subiecti tanto exercitu obfisterent cū
sim? nō plures q̄ milleni ad singulos eorū si fuerint qnq. milia.
Nam sub vno (quemadmodū apud nos fit) Imperatore mili-
tes illius metu etiā cōtra suā ipsorū naturam meliores efficiunt
adactiq. verberibus vel pauciores aduersus plures eunt. idē re-
misso libero sibi arbitrio neutrum horū facerent. Adeo opinor
Græcos etiā pares numero Persis ægre cū eis solis certaturos.
Quinimo istud apud nos solos est qd̄ ais. Verū nō ita multum

sed rarum. Sūt. n. e Persis meis satellitibus: qui velint cū ternis Græcis pariter dimicare. Quorum tu expertus multa blateras. Ad hæc Demaratus intelligebā (inquit) rex ab initio me vera dicentē nō iocūdū tibi futurum. Sed quia tu dicere me verissimā coegisti: dixi quæ erant e dignitate Spartanorū . Quāq̃ ipse optime intelligis quātopere nūc illos ego amē: qui me honore & dignatione paterna exutū/ extorret/ profugūq̃/ fecerūt: quē pater tuus exceptum victu ac domicilio donauit . Quare nō est credibile virū prudentē respuere beneuolentiā exploratā : sed maxime obseruare. Ego. n. neq̃ cū decē pmittā me posse dimicare neq̃ cū duobus. ac ne singulari qdē certamine volens certauerim. At si necesse fuerit: aut vehemens discrimen insituerit: libentissime cū vno quolibet istorū omniū dimicare: qui se singulos aiūt idoneos ad certandū cum ternis Græcorū. Etenim Lacedæmonii pugnando cum singuli non sunt illi quidem ceteris deteriores viris. At cōferti cūctorū viroꝝ sunt excellentissimi. Nā licet sunt liberi nō tamē sunt vsq̃quaq̃ liberi: quippe quibus præest domina lex: quā multo magis metuūt q̃ tui te: Faciunt ergo quæcūq̃ illa cogit. Cogit at idē semp vetās semp eos ex acie fugere quantā vis hominū multitudinē: sed iubens vt ordinē nō deferentes aut vincant aut occumbant. Hæc ego loquens si tibi blaterare videor: volo post hac in cæteris silentiū agere. Hæcenus loqui coactus tibi: vero ex sententia cōtingat rex. Hæc locuto Demarato Xerxes ad risum versus nulla in dignatiōe permotus est. sed comiter hominē remisit. Post Demarati colloquiū vbi Dorisco p̃fecit p̃torē Mascamen Megastolis filiū amoto eo quē Darius p̃fecerat: ire cū exercitū aduersus Græciā pergit. Huic Mascami quē illic reliquit Xerxes vni tāq̃ omniū p̃torū p̃stātissimo quos aut ipse Aut Darius constitisset dona quocannis misit: & itē eius posteris Artaxerxes filius Xerxis. Etenim ante hāc expeditionē in Thracia & vbique Hellespōto p̃tores fuerāt qui oēs post eādē expeditionē a græcis eiecti sunt: & e Thracia & ex Hellesponto p̃terq̃ e Dorisco. Vñ Mascamen Græci p multa conati tñ eiicere nequierūt. Ob id huic ab eo qui in Persis regnat semp dona mittūtur. eorū vero qui a Græcis expulsi sunt neminē rex Xerxes virū egregiū esse duxit præter vnū Bogem ex Eione: quē laudare nō desinebat: eiusq̃ (qui supfuere) liberos maximo inter Persas honore p̃sequabatur. siquidē magnis ferri laudibus Boges meruit: qui cū ab Atheniēsi⁹ & Cymone Miltiadis filio obsideretur: lice-

Lacedæmonium lex.

Mascames.

Artaxerxes.

Boges sua omnia cō-

POLYHYMNIA

retq; ei adcepta fide egredi: & in Asiam remeare: tamen abnuie
ne regi prae metu superfuiffe videretur: sed ad extremū vsq; p-
fuitit. Atq; vbi nihil in moenibus cōmeatus reliquū fuit: ad cen-
so ingenti rogo interemit liberos cōiugem cōcubinas familiā:
eosq; in rogū deiecit. Dehinc omne aurū vrbis atq; argentum
e muris dispersit in Strymonē. His actū semetipse coniecit in ro-
gum. Ita luc merito a Persis ad hoc vsq; tēpus praeconio cele-
bratur Xerxes e Dorisco in græciā tendens vt quosq; populos
adibat secū militare cogebat. Erat autē (vt superius a me expo-
sitū est) omnis ad Thesaliā vsq; tractus in ditionē redactus &
regi tributari⁹ effect⁹ a Megabazo: & mox a Mardonio. Digres-
sus a Dorisco p̄terit primū Samothraces muros quosq; vltimū
opidū ad vesp̄rā sitū est nomine Mesambria cui vicinū est opi-
dū Thraistorū Sthrymma: quæ opida interfluit amnis Lisus: cu-
ius aqua tunc non suffecit copus Xerxis sed defecit. Hæc olim
regio vocabat^r Galdaica: nūc aut Briatica: quæ tñ optimo iure
Ciconū est. Trāmisso profluente Lisi arefacto Xerxes has Græ-
cas vrbes pratergressus est Maroneam Dicæā: Abdera eas inq;
præterit: & hos qui iuxta eas sunt famosissimos lacus Ismar-
dē: qui Maroneā Sthrymmāq; internacet: Bistonidē Dicæe cō-
tiguū: in quē duo flumina ingrediuntur Trauus & Copsant⁹
qui iuxta Abderē sit. Nullū nobilē lacū præterit Xerxes. sed flu-
uū Nessum mare subeuntē. Post has regiones perrexit mediter-
raneas versūs vrbes. In quarū vna est lacus triginta ferme sta-
diōrū in circuitu piscosus & admodū falsus: quē sola iumenta
cū aquarētur exiccauere. Huic vrbī nomē est Pisyrys. Has vr-
bes: & maritimas & græcas sinistrorsum relinqēs p̄terit Xer-
xes: per quas autē gentes Thraciæ puinciæ iter fecit hæ sunt
Pæti: Cicones: Bistones Sapæi: Derfæi: Hedoni: Satræ. Quosq;
qui maritimi erāt nauibus secuti sunt: qui vero mediterranei a
me sunt cōmemorati: præter Satras. Cæteri omnes terrestri itā
nere sequi coacti sunt. Satræ nulli olim hominū quantū nos scī-
mus fuere subiecti: sed soli e Thracibus ad meā memoriā liberi
semper p̄stiter. Editos. n. montes incolūt: omnigenis arbori-
bus ac niuib⁹ obfitos viū in re bellica eximī: apud quos oracu-
lū est Dionysii idq; in editissimis mōtib⁹. Eorū qui in illo tē-
plo prophetant. i. vaticinantur sunt bissi. Antistes vero q̄ red-
dit respōsa quæadmodū Delphis & nihilo magis varie. Pera-
grata (q̄ dixi regione) Xerxes secundo loco trāiit muros pieræ
quosq; vni nomē ē Niphraque: alteri Pergamo. Hæc iter p̄ter eos

Mesambria
op.

Sthrymma.

Lisus fluius
defecit.

Galdaica.

Briantica.

Maronea.

Dicæa.

Abder.

Ismarides.

Bistonis.

Trauus.

Copsantus.

Nessus flui⁹

Pisyri lacus

exaustus.

Thraciæ po-
puli.

Cycones.

Bistones.

Sapæi.

Derfæi.

Aedoni.

Satræ liberi.

Bissi.

Pieræ.

Niphraga.

Pergamum.

mōtes faciebat a manu dextra reliquēs mōtē Pāgæū magnū at Pangæus.
 q̄ excellū: in quo aurea sunt & argētea metalla: quē cū Pieres &
 Hodomātī: tū p̄cipue Satræ exercēt sup Pāgæū ad aqlonē ha- Hodomanti.
 bitātēs Pæones: Doberes & Peoples p̄tergressi⁹ Xerxes ad ve- Peones.
 sperā ver⁹ cōtēdit: donec ad flumē Strymonē puenit & vr- Doberes.
 bē Eionē cui⁹ p̄tor Boges (de quo pauloān fecim⁹ mētionē) Peoples.
 adhuc viuebat. Regio pāgeo mōti circūiecta noiatur Phyllis. Eion vrbs.
 Hinc vesperū ver⁹: porrecta ad flumē angitē qđ Strymonē su- Phyllis regio
 bit. hic meridiē ver⁹ ad ip̄m Strymonē ad quē magi mactatis Angites flu-
 eqs cādīdis litauerunt. His & aliis cōplurib⁹ medicamētis i flu uius.
 mē factis p nouē vias Hedonog̃ iere: iuxta q̄s Strymonē pōti-
 b⁹ iūctū inuenere. Audiētes autē eū locū nouē vias Hedonorū
 adpellari totidē illic pueros ac virgines puellarū indigenarū si
 lios viuos defodefēt. Persicū. n. defodef viuetes. Nā & Amestri Amestris.
 Xerxis vxorē iā puctā ætatis audio bis septē illustriū Persarū
 liberos defodisse ad referēdā p se gratiā deo q sub terra esse fer
 tur. Vbi a Strymone pgressus ē exercit⁹ illic ad Solis occasum
 versus ē litus: in quo sitā vrbē græcam noīe Argilū præterit.
 Hæc & q̄ super eam est regio q̄ vocat Bifaltia. Illic sinū neptuni Bifaltia.
 tēpli a leua manu habēs perrexit ad cāpū noīe Syleū præteriēs
 Stagirū græcā vrbē: peruenitq̄ Acanthum ducēs vna singulas
 harū gentiū & itē adcolas mōtis pangæi: & earū quas superius
 cōmemorauī. his qui maritimi erant classe: qui procul a maria-
 berant terrestri itinere sequētibus. hāc viā qua Xerxes duxit ex
 ercitu Thraces neq̄ cōfundūt neq̄ serunt: sed ad mea vsq̄ tem
 pora magnopere venerātur. Posteaq̄ Acanthū peruenit Xerxes:
 p̄cepit Acanthis vt hospitalitatē exhiberent. eosq̄ medica veste
 donauit: laudāsq̄ q̄ alacres cerneret eē ad bellū: quodq̄ audī-
 re fossam eē ab̄olutā Xerxe apud Acanthū agente contigit vt
 Arthachæes qui fossā faciūdā præfuerat morbo decederet vir Arthachæes
 Xerxi spectat⁹ gñe Achæmenides statua inter Persas p̄censia vir ingens.
 Quippe cui q̄tuor oīno digiti deerāt a lōgitudine quinq̄ regi-
 orum cubitoꝝ. Xerxes magno dāno ducēs maximū hominum
 facto functū adparitissime eū funeravit exhibito etiā epulo: eius
 q̄ tumultū oīs exercitus extruxit: cui tāq̄ heroi ex oraculo Acā
 thii sacrificant nomine eū nuncupantes. Et rex quidem Xerxes
 amisso Artachæe iacturā se fecisse existimabat. At ii græci qui
 exercitum excipiebant cum Xerxi cœnam præberēt: in omnem
 miseriam deuenerē. adeo quidem vt suis latibus efficerētur ex-
 tortes. Dū Thasi pro suis q̄ in cōtinentē sunt vrbes Xerxianas

POLYHYMNIA

Antipater.

adciunt copias: Antipater orgis filius elatus animo vir inter populares illustis erogauit in coena quadrigenta argenti per se talenta. Eam rem ubi adipere qui perant aliis circa urbibus (tale. n. conuiuium iam pridem inductum fuerat & diu celebratum) hoc ubi adcepere praeterea praconibus passim praedicantibus. Tunc vero opidani frumentum (quod in urbibus erat) inter se distributum molebant: farinamque triticeam ordeaceamque in complures mentes faciebant. Ad haec excogitauere ob praecium optima quae pecora saginare: & altilis aues habere terrestres palustresque in cortibus & in viuariis ad adciendum exercitum. Quinetiam aurea argenteaque pocula & crateres faciebant & caetera quae mensae imponuntur. Haec omnia ipsi regi & iis (qui cum illo uelcebantur) fiebant. Caetero autem exercitui quod ad esum duntaxat precepta erant. Sub aduentum exercitus tabernaculum ubi exercitus maneret statuebatur reliqui sub dio agebant. Ubi tempus coenae aderat: tunc conuiuatores laborem sustinebant. isti cum expleti noctem illic exegerant postero die reuulso tentorio & omnia adparatu sumpto ita abscedebant nihil relinquentes omnibus asportatis. Unde Megacreontis viri Abderitis elegans dictum extitit. qui suasis Abderitis ut uniuersi mares pariter ac foeminae sua delubra adirent: suppliciterque diis adfidentes precarentur: ut posthac dimidium futurorum malorum a se propulsaretur. Nam de praeteritis magnam se gratiam illis habere quod rex Xerxes non bis quotidie cibum capere consuescet. Fore. n. ut Abderitis si iuberetur etiam prandium solum coenam instruere aut non postolarentur Xerxes aduenientem: aut prestolari pessime inter omnes homines adfligerentur. Et isti quidem quod grauare. tamen quod sibi imponebatur exequbantur Xerxes vero ex Acantho duces classis a se dimisit iussu ad Thermam cum classe se opperiri. Est autem Thermas in thermæo sinu sita: qua ipse sinus habet cognomen. Haec. n. compediariam magis uiam esse audiebat. Nam e Dorisco ad Acanthum usque ita instructus exercitus iter fecerat tripartito diuisus omnis iussu Xerxis: ut una pars secundum mare iret pariter cum classe: cui parti praerant Mardonius & Massistes: altera per mediterranea: cui praerant Tritantæchmes & Gergis Tertia inter has media cum qua Xerxes ipse incedebat ducibus Smerdiomene & Megabyzo. Nauticus exercitus ubi a Xerxe discessit: fossam enauigauit in Atho depressam ac perductam ad sicum in quo Asa & Peridorus & Sincus & Sarca urbes sitas sint. Ex quibus sumpto comiticio pergit ire ad sinum Thermæum: circumuectusque

Megacreontis dictum.
Abderitarum preces.

Thermas

Asa.
Peridorus.
Sincus.
Sarca.

LIBER SEPTIMVS CLVII

Ampelon promōtorū Toroneū pernaugauit has græcas vrbes: vnde & naues & cōmilitiū sumpsit: Toronam: Galipsū: Sermylā: Mecibernā: Olynthū q̄ regio nūc Sithonia nominat̄ Ab eo promōtorio Ampeli p̄cīdens mare vsq; ad promōtoris Canaltreum totam fere Pallenē preteruectus est. illinc quoque & naues & cōmilitiū sumpsit ex Pontidæa: ex Amphystie noua vrbe. ex Aegea: ex Therambo: ex Sciona: ex Menda: ex Sana: hæ sunt vrbes sitæ in Pallena Phlegra prius adpellata: pernaui gata hac regione ad p̄stitutū locū peruenit sumptis etiā militibus e vicinis Pallenæ vrbibus ac Thermeo sinui cōterminis: quibus hæc nomina sunt Lipaxius Combrea Lissæ. Gigonus Campsa Smila Aenea quarū regio adhuc Cressæa nominatur Ab Aenea in qua finis enumerandarū vrbū mihi factus est: iā ad ipsū Thermeū sinū cursus classis extitit: & ad terrā Migdoniā donec ad Thermā quo p̄ceptū erat p̄uētū ē ad urbē Sindū: & ad Chalestrā sup̄ Axīū sitā flumē: qđ Migdoniā terrā dirimit a Botæide: cuius terræ Botæidis arcū ad mare locū optinent vrbes Ichne & Pella. Hic nauales copiæ circa flumē Axīū & urbē Thermā & alias in medio horū vrbes statua habuere regem opperietes. Huc puenire volēs Xerxes Acātho p̄fectus cū terrestribus copiis mediterranea p̄cidebat pagrans Pæoniū agrū atq; Cressonicū sup̄ amnē Chidō: q̄ e Cressonæis initio sumpto p̄ terrā Migdoniā fluēs in paludē (q̄ est supra Axīū) euoluitur: hac iter faciēte Xerxe Leones impetū dederūt in Camelos: qui cōmeatū portabāt. Sub noctē. n. reliq̄is locis cōsuetis eo descēderūt: nulloq; alio neq; iumento neq; homine tacto in Camelos grassari sunt. Cuius rei cām admiror q̄ Leones quoties aliūde eis est quo indigent abstinet ab inuadēdis Camelis qđ animal nūq̄ antea nec expti fuerāt illic nec viderāt. Sūt aut̄ p̄ ea loca Leones multi & boues agrestes p̄ grandibus cornibus qui ad græcos veniūt. Leonū terminus est Abderorum flumen Nest⁹: & Achelo⁹: q̄ p̄ Acarnaniā fluit. Nā nemo aut ad aurorā trans Nestū vsq; gētū viderit leonē in Europa: aut trās Achelou ad Hesperū in reliqua cōtinēte: sed in horū fluuiorū medio leones gignūtur. Postq̄ Thermā venit Xerxes ibi substitit tātū maritimū pacū occupātibus castris q̄tū est ad urbē Therna: & Mygdonia vsq; ad cōfluētē Lydei & Haliacmonis: vbi agrum Botætidē: Macedonicūq; determināt. In his locis statua habuere Barbari: qbus: potātibus solus ex his (q̄ cōmemorati sūt) omnibus: Chidorus e Cressonēis fluēs nō suppetis: sed defecit:

Ampelon.
Torona.
Galipsus.
Sermyla.
Meciberna.
Olynthus.
Sithonia.
Pallene.
Pōtidæa.
Amphystie.
Aegea.
Therambus.
Sciona.
Menda.
Sana.
Pallene olim
Phlegra.
Sindus vrbis.
Chalestra.
Axius flūs.
Botæis.
Ichne.
Pella.
Therma.
Chidor⁹ flu.
Leonum natura.
Nestus flu.
Achelous.
Lydeus flu.
Haliacmō fl.
Chidori aq̄
defecit.

POLYHYMNIA

Olympus. Xerxes e Therna prospiciens Thessalicos montes Olympū &
Ossa. Ossam pcellæ magnitudinis : audiēsq; in medio eorū anfractū
Peneus. angustū esse p quē fuit Peneus: & illic viā esse q; in Thessaliā
fert cupidine captus est nauigādū ad ostiū Penei inspicīdū: qā
superiorē viā tenēt erat eūdū p Macedones supne habitantes
ad Perræbos pter Gonū urbē. Nā hac tutissimū iter esse audie
bat. Atq; vt cōcupiuit ita & fecit. Itaq; cōscensa nauī Sydonia
q; semp cōscēdebat quoties ei tale aliquid facere libebat: extulit
signū cæteris nauibus pficiscendi relictis illic terrestribus co-
piis. Eo postq; puenit ostia Penei cōtēplantē ingens admiratio-
cū subiret aditos viæ ductores interrogauit nunquid flumen
posset auerti vt alibi mare ingrederetur. Narratur āt Thessalia
quodā lacus. Thessaliæ
descriptio. Pelion
Ossa.
Olympus.
Pindus.
Othrys.
Apidanus.
Onochonus
Enipheus.
Pamifus.
Boebeis la-
cus.

quodā lacus. Thessaliæ
descriptio. Pelion
Ossa.
Olympus.
Pindus.
Othrys.
Apidanus.
Onochonus
Enipheus.
Pamifus.
Boebeis la-
cus.

Xerxis dictū de Thessalia. ostia Penei: productores sui rē cōpertā habētes. Rex (Inquit)
nulli sunt huic flumini alibi in mare tendentes exitus q; iste hic.
Cuncta. n. vndiq; mōtibus redimita Thessalia est. Ad hoc Xer-
xes dixisse fertur. Solertes sunt viri Thessali: qui suæ sibi imbe-
cillitatis conscii iam pridē cum alia pviderunt. Tum vero hoc
quod regionem habeant facilem occupatū & mature expugna-
bilem. Solū enim hoc esse negociū flumen obstructo anfractu
auersq; alueo per quem meat in eorū terram inducatur. a quo

LIBER SEPTIMVS CLVIII

omnis Thessalia p̄ter mōtes aquis obduceretur. Hæc ita se habere Xerxes apud filios Alei dixit. Quoniā Thessali e Græcis principes regi sese tradiderāt ratus id illos per totam nationē diuulgaturos. Hoc locutus & locum cōtemplatus Thermā re-
nauigauit. Vbi complures dies circa Pieriam est commoratus. Nam mōtem Macedonicum vt illac in Perræbos omnis transiret exercitus. Tertia eius pars repurgabat. Eodem legati qui dimissi in Græciā fuerāt ad terrā petendā regressi sunt partim inanes: partim terram & aquā adferentes. Quam qui dederunt eorū hi fuere Thessali: Dolopes: Aeniēses: Perræbi: Locri: Magnetes: Meliēses: Achæi: Phriotæ: & Thebani: cæteriq; Boeotii præter Thespianenses & Plataenses cū quibus ii Græci percuss-
erant fœdus. qui bellū aduersus Barbarū sumpserant. Fœdus æt ita habebat. Quicūq; Græci sese dedissent Persæ: nō adacti necessitate eorum decimū quēq; rebus bene constitutis se deo qui delphis est deuoturos. Ita apud Græcos iusiurandum habebat Xerxes neq; Athenas neq; Spartā legatos terrā petitiū miserat: ob id quod quos ante Darius ad hoc ipsum misisset: eorū alios isti in Barathrū: alios in puteum deiecerant: iubentes eos illinc terrā & aquā ferre ad regē. Hac de causā Xerxes nullos illuc ad petendū misit. Et Atheniēsis quidē q; ita legatos tractarint: quid triste cōrigerit non queo dicere. nisi qd̄ eoꝝ solū cū vrbe vastatū est quod tamen ipsum non ea causa suspicor contigisse Lacedæmonius verō ita Talchybi qui fuit Agamemnonis præco incubuit. Est autē Spartæ Talchybii templū cū eius posteris: q; Talchybiadæ nominātur. Quibus honos legationis Spartanorū semper tribuitur. Itaq; post eā rem Spartiatæ cum læta extra eis nō essent. Itaq; diu cōtingeret pertesi hui⁹ calamitatis Lacedæmonioꝝ cetu frequēter coacti hoc edictū proposuere. Si quis Lacedæmoniorum velit pro Sparta occumbere. Tunc Sperchius Aneristi & Bulis Necolei filius viri Spartiatæ & navalibus & opibus inter primos vltro se obtulerūt ad satisfaciēdū suā pœna Xerxi Darii filio ob legatos apud Spartā interēptos Ita hoc Spartiatæ tāq; mortē obituros miserūt ad Medos. Digna admiratione cū audacia horū viroꝝ: tū verba ab eis habita. Nā Susa tendētes: ac Hydarnē Persam Asiā oræ maritimæ præfectū: venerūt: qui eos hospitaliter munificeq; adcep-
tos his verbis interrogauit. Viri Lacedæmonii quid ita respuitis effici amici regis. Cernite. n. ex me & m̄o statu quā scit honore prosequi rex viros egregios vos itidem honoraturus si

Picria.

Thespianenses.

Darii legati
in puteum
missi.

Talchybius.

Talchybiadæ

Sperchius
Bulis.

Hydarnes.
Lacedæmo-
niorū legato
rū ad Hydar-
nē oratio.

POLYHYMNIA

vos ipsos ei dedideritis. Videamini modo apud eum esse viri egregii: quoniam singuli vestrum rege donante principatum gratiae obtinebit. Ad haec illi respondentes Hydarnes (inquiunt) non ex aequo consilium tuum ad nos spectat: atque ad te qui conditionis quam suades expertus es nostrae inexpertus. Nam quidem eam non isti. Libertatem autem nondum expertus es utrum sit dulcis an non. Quae si tibi experta foret: non ut hastis sed ut securibus pro ea dimicaremus: nobis suaderes. Haec Hydarni responderunt. Dehinc ut ascenderunt Susa & in conspectum regis venerunt principio iubeantibus satellitibus ac vim adferentibus ut procubentes regem adorarent: & per capita eos ad id agendum impingentibus. Negauerunt se unquam id esse facturos: neque enim sibi esse consuetudinem hominem adorandi: neque se ad id venisse. Posteaque in hoc repugnauerant: secundo loco haec illis & his similia dixere. Rex medorum nos miserunt Lacedaemonii ad luendam poenam pro his legatis qui spartae interiere. Haec istis dicentibus Xerxes pro magnanimitate negavit se fore Lacedaemoniis similem. Illos enim interimendis legatis ius omnium hominum confudisse: se vero quod illis exprobaretur id non esse facturum: neque eos occidendo Lacedaemonios culpa soluturum. Hac re pro Spartiatis gesta in praesens ira Talchibii cessauit: & si spartam reuersus Sperchio & Bule longo tamen deinde tempore interiecto excitatum est inter Peloponenses & Athenienses bellum: (ut Lacedaemonii aiunt) quod mihi diuinitus maxime videtur esse gestum: quia ira Talchibii nuncios corripuerit: nec prius quieuerit. Quod autem ira inciderit in eorum qui ad regem ascenderunt: filios Nicolam Bulis. & Aneristum Sperchii filium: qui piscatores Tirynthios in naui oneraria plena viris nauigantes coepit manifestum est apud me diuinitus id factum esse ex ira dei quod nuncios qui in Asiam a Lacedaemoniis mittebantur: proditi a Sitalce Terei Thracum rege: & a Nymphodoro Pythae viro abderita excepti sunt iuxta Bisanthem: quae est in Hellesponto: & adducti in Atticam ab Atheniensibus necati sunt: cumque iis Aristeas Adimanthi Corinthius. Verum haec multis post regis expeditionem annis gesta sunt: Quae expeditio ut ad superiorem orationem redeam nominem: quidem tendebant contra Athenas: re tamen vera contra eam Graeciam eam diu antea graeci cum audissent: non proinde omnes adfecti sunt. Nam si quod terram & aquam dederat Perseus fiducia animo presumebant tanquam nihil ingrati passuri a barbaro qui non dederant magno in metu versabatur: Quippe cum nulla tanta classis esset in Graecia. quam posset excipere inuadentem praesertim plerisque

Libertas.

Lacedaemoniorum legatorum constantia
Xerxis magnanimitas.
Talchibii ira
sola Lacedaemoniorum voluntate pacata.

Sitalces.
Tereus.
Bisanthes.
Aristeas.

LIBER SEPTIMVS CLIX

bellū detractantibus & libenter ad partes medorū inclinātibꝫ.
 Hoc ego loco necesse habeo ferre sentētiā apud multos quidē
 homines inuidiosā nō tamen quod mihi videtur verum
 dissimulabo an Athenienses formidantes periculum quod im-
 pendeat patria deseruissent an non deserentes sed permanen-
 tes sese dedissent Xerxi nihil omnino aduersus regē in mari fa-
 cere conati: an nemo mari se opposuisset Xerxi: atqꝫ hęc in con-
 tinenti gesta essent. An etiā multæ lorice essent muris inductæ
 a peloponnesibus per Isthmū an prodi a sociis Lacedæmo-
 ni: uicqꝫ non voluntariis sed per vrbes a classe barbara occupa-
 tis ac deserti fuissent: desertiqꝫ & magna opera adgressi genero-
 sē occubuissent: an hęc palli essent: An priusqꝫ viderent alios
 græcos cū Medis sentiētes cum Xerxe depacti essent: atqꝫ ita
 utrinqꝫ sub Persis græcia fuisset: Nā murorū apud Isthmū lo-
 ricatorū q̄nam utilitas fuisset rege maritōtiente. a nemine qui
 audire. Nūc autē si quis Athenienses græciæ liberatores exti-
 tisse dicat profecto nō oberrauerit a vero: Nā vtro se illi adpli-
 cassent hęc partes erant p̄pōderaturæ. Cū vero p̄tulerint græ-
 ciā p̄stare liberā nimirū ipsi fuere q̄ quicquid græciæ reliquū
 erat cū Medis nō sentientes crexerunt: quicqꝫ secundū deos re-
 pulerunt. ne oraculis quidē horrendis ac terribilibus q̄ e Del-
 phis veniebāt inducti ad græciā: sed persistēs deserendā cōsti-
 tuerunt excipere hostē sua inuadētē. Siquidē cōsultoribus del-
 phos missis vti oraculo volebant. Nunc factis apud templum
 q̄ ritus postulabat ædē ingressi confederūt. Quibus Pythia cui

Athenienses
 græciæ libe-
 ratores.

Aristonice
 Pythia.
 Atheniensiu
 oraculum.

Quid miserande sedes populus: fuge ad extima terræ:

Aedibus & globidæ desertis collibus vrbis:

Nā caput & corpus minime sincera manebunt:

Extremi ue pedes poterunt superesse manusue:

Aut mediū sed ea ignis edax deformia reddet

Et mari acer equis vrgens Asiagene curru

Atqꝫ alias plerasqꝫ tuas non solius arces:

Permultasqꝫ deum sæuis dabit ignibus ædes

Quas ego puidi iam nunc sudore madentes:

Atqꝫ metu tremere & de laqueatibus altis

Nigrantem cogente malo manare cruorem:

Ite sed ex adiro atqꝫ malis effundite mentem.

His auditis Atheniensium consultores maximo sunt mœrore Timon illu-
 adfecti: Quibus inter sese agitātibus tā triste respōsum Timon stris.

POLYHYMNIA

Androbuli vir apud Delphos illustris suasit hæc fere ut sumptis oleæ ramis de integro reuerteretur ad consulendū suppliciter oraculū. Obtemperâtes ei Athenienses dixere. O princeps redde nobis oraculū melius de patria in honorem hiorū palmistum quos gestâtes ad te venimus: Alioqui hinc abs te non abituri sed in hoc adito ad obitū vsq̃ permanfuri. Hæc dicētibz Antistēs iterum hoc modo respondit.

**Atheniensium
oracula.**

Pallas olympia cum multis hortatibus vsa:
Et precibus blandita Iouē placare nequirit.
Hoc tibi fabor itē responsum Adamanti propinquans.
Nā capitis reliquis quæ limes cecropis oræ
Intus habet quodcūq̃ sacer penetrale Citheron
Iupiter e ligno muris tritonida donat:
Qui soli inuicti tibi sint natiq̃ salutē.
Tu vero aduentū peditūq̃ equitūq̃ quietus.
Terrestresq̃ acies ne p̃stolare: sed hosti
Terga dato vel si tibi fors erit obuius vsq̃
Diuina o Salamis mulierum pignora perdes
Vsq̃ vel Cerere sparſa cocunte vel vsq̃.

Athenarum

Hæc legati vterāt ita arbitrati prioribus mitiora postq̃ cōscripserunt Athenas rediere: reuersiq̃ ad populū recitauere: & cum aliæ multæ sentētiæ essent oraculū interpretantiū. & ex plurimū perplexæ: quidā e maioribus natu dixere videre sibi deū respōdere saluā fore arcē. Oli enī Atheniensium arcē p̃cepta vallo fuſſe. Et ii quidē interpretabantur vallū esse hūc ligneū murū: Alii vero dicebant deū significare naues: easq̃ cæteris omiſſis ædificari iubebant. Verū hos qui aiebāt naues esse ligneū murū fallebant vel cerere sparſa cocunte vel vsq̃. Circa hos versus cōfundebat eorū sentētia: q̃ classem volebāt eē ligneū murū. Nani oraculū q̃ interpretabant in eā sententiā adiciebāt fore: ut ipsi instructa classe ad Salaminē pugna nauali succūberent. Erat at inter Athenienses quidā q̃ in primores recēs puenerat nomine Themistocles neoclis filius: qui negabat interpretes oīa recta cōrectare:q̃ diceret si clades q̃ p̃dicetur ad Athenienses spectaret: vllō mō nō ita placide nobis deū fuisse responſurū. Sed sic oſa salamis misera p̃ eo q̃ dixit o diuina salamis: si circa eā sui incolæ forēt oppetituri. sed recte cōiectantibz sentiendū a deo cōtra hostes editū esse oraculū nō cōtra Athenienses. Itaq̃ suadebat ut sese iſtuerēt tāq̃ p̃lio nauali certaturi: & tāq̃ hic eē ligne⁹ mur⁹. Hæc Themistoclis sententiā Athenienses potiorē eē cēſuerūt:

Themistocles.

q̄ illos q̄ interpretātes oraculū dissuadebāt adparatū pugnae ma-
 ualis: sed hāc esse in summa sententiā dicebāt nō leuandā in ho-
 stē manū: sed ex Attica regione demigrandū: & aliā incolendā
 Exiit & alia (ante hāc Themistocles) sententiā ad tēpus egre-
 gia Cū magna vis pecuniāe e puentu metalloꝝ q̄ sunt e laurio
 esset in aerario Atheniensiu: atq; diuidūda vintim denis in sin-
 gulos puberes drachmis: Tūc Themistocles hāc diuinas Athe-
 nensib⁹ distributionē sed ex pecunia classem ducentarū nauū
 cōpararent ad Aegæticū bellū. Hoc. n. bellū cōstatū græcię fa-
 lutē adtulit cogēs Atheniēses nauticos fieri. Et q̄q̄ hāc classis
 in eū vsum in quē cōparata fuerat nō venit: tamen in vtilitatē
 Græcię cessit: ipsa iam pręparata cū pręsto esset: & alterā ex
 ædificari oporteret: placuit Atheniēsb⁹ initio post oraculū cō-
 silio barbarū Græciā innadentem cū nauibus opperiri vniuer-
 sos deo obsequētes vna cū Græcorū voluntariis. Et hāc qdē
 oracula Atheniēsb⁹ sunt reddita: Coactis autē in eundē locū
 Græcis qui per Græciā melius sentiebāt: interq; se collocutus
 interposita fide ibi cōsilio habito visum est ante oīa missas fas-
 ciendum pecunias debitas & inimicitias & hostilitates. Erant
 autē cū alia aliorū bella: tum vero maximū inter Atheniēses &
 Aeginetas. Posteaq; Xerxem cū exercitu Sardibus esse audiere
 Atheniēses decreuere cū aliquot in Asiā mittēdos ad res re-
 gis explorandas: tū nūcios partim argos ad contrahendam ad-
 ieris Persarū belli societate: partim in Siciliam ad Gelonem
 Dinomenis: partim in corcyrā partim in cretā iubentes opem
 Græciæ ferri eo animo vt si fieri posset oīs vis Græca vnū eēt:
 & ad idē agendū oēs incūberent tanq̄ calamitate cūctis græ-
 cis impēdēte. Ferebātur autē res Gelonis magnæ esse: nec mul-
 to minores q̄ Græcos. Vbi hāc eis placuere: & in Græciā iter
 se rediere: principio speculatores in Asiā tris viros misere. Qui
 cū Sardis venissent in speculādo regis exercitu deprehēsi sunt:
 & a ducib⁹ pedestrū copiarū torti deducebātur tanquā peritu-
 ri lata in eos mortis sententiā. Id vbi Xerxes audiit respheſa dū-
 cū sententiā mittit quosdā e satellitibus iubēs vt si viuos adipi-
 scerent speculatores ad sese deducerēt. Eos adhuc supstitēs a-
 depti satellites phēfos i regis cōspectū adduxerūt. sciscitatus
 rex q̄ de cā venisset: pcepit satellitib⁹ vt hoies circūducerēt pe-
 ditatū oēm eq̄tatūq; oñtētes: & eos vbi cōtēplādo illa expleti
 fuissent: sine noxa dimitterēt quocūq; locoq; ire libuisset. Hoc Xerxis fides
 Xerxes ea ratione imperauit q̄ cogitabat fore vt si speculatores

Gelon.

Xerxis fides

POLYHYMNIA

Speculatorū
libertas.

Frumenti
naues.

Argiutorum
oraculum.

negati fuissent: neq; Græci præsciscerent potentiam suam esse
fama maiorem: neq; quippiam ipse læderet hostes tribus viris
interemptis sed eisde in Græciā regressis Græci vt se opinari
dicebat auditis rebus suis antequā exercitum cōpararent: pro-
priam libertatem traderent: atq; ita nō oporteret sulcipere mo-
lestiam de exercitu in eos ducendo. Hæc sententia Xerxis cum
altera quadam congruit. Nam cum Abydi ageret Xerxes vidit
naues cursum tenentes per Hellespontum: quæ frumentū e pō-
to in Aeginā Pelopōnesumq; portabāt. Quas vbi audire eius
adcessores esse hostium: sese ad eas corripiendas adcingebant
intuentes in regē quando id agi p̄ciperet: Xerxes eo interro-
gant quoniā ille tenderent: qui cū respōdissent ad hostes tuos
domine & frumento honustæ. Tūc Xerxes excipiens (inquit)
nonne eodem quo isti & nos nauigamus tū rebus aliis: tū vero
frumento instructi? Quid igitur hi officiunt nobis quibus com-
meatū portant ita speculatores rebus inspectis dimissi in Eu-
ropam redire. Post quorū reditum Græci qui cōtra Persam cō-
iurant nuncios iterū Argos miserūt. Quibus Argi respōderūt
res suas ita habere audisse se iam inde ab initio Barbarum exci-
tasse aduersus Græciā bellū: & cum adcepissent intellexissentq;
Græcos sese colligere tentaturos Persæ obsistere principes fu-
isse mittendi Delphos: qui deum consulerent quid sibi optime
facientibus esse euenturum. Nuper enim sex milia suorum fuisse
interempta a Lacedæmonis & Cleomene Anaxādridae. Ea q;
de causa se mittere. Et iis qui missi fuerant interrogantibus sic
Pythiam respondisse.

Finitimis inuise deis dilecte beatis

Interius tutamen habens impune maneto

Et tutare caput nam membra tuebitur illud.

Hæc illis Pythia prius responderat. Postea vero q̄ nūc i Argos
venerunt: senatūq; ingressi mandata rettulerunt. Argi respon-
derunt ad ea quæ dicebātur se promptos esse in triginta annos
pacificare cū Lacedæmonis perculso fœdere: sed ea cōditiōe
imperii vt dimidiū imperii penes se esse: q̄q; ius imperandi ip-
sorum sit tamen dimidiū imperii se esse cōtentos. Hoc aiebant
suū senatum respōdere quīs dissuadente oraculo societate cō-
trahere cū Græcis: q; etsi formidarent: tamen properare vt fœ-
dus triginta annorū feriretur. Intra quos annos liberi sui in vi-
rilem ætatē adolerent: hac videlicet ratione: ne si qua cala-
mitas ad superiorē adcederet in bello Persico nisi fœdera fœ-

rent in posterum subiecti Lacedæmonii essent. His dictis Argiorum a senatu quidam enūciis Spartanorum ita respondit. Quod ad foedera quidē adtineret sed ad eos. qui plures essent relegare: quod autē ad imperiū id vero sibi demandatū esse: vt responderet: diceretq; Spartanis duos esse reges Argiis vnum ideo nō posse fieri vt altero vtro Spartæ regi abrogetur imperium. Et nihil ob stare quo minus cū iis duobus rex Argius parē dignitatē obtineat. Ibi Argii negare se perpeffuros insolētiā: sed præoptare a Barbaro imperari sibi q̃ Lacedæmoniiis cedere. At ita edixerūt nūciis vt priuſq̃ occideret Sol: ex agro Argio excederent. Alioqui hostiū loco futurorū. hoc ipsi Argi se habere memorant. Aliter tamē per Græciam narratur Xerxē ante q̃ bellum Græciæ inferret misisse Argos per caduceatorē qui cum peruenit: ita fertur verba fecisse. Viri: Argi Xerxes rex hæc vobis inquit. Nos arbitramur Persen ex quo nos pgeniti sumus fuisse filiū Persei Danaes filii ex Andromeda genitum: quæ fuit Cephei filia. Ita ex vobis oriundi sumus. Quod cū ita sit: nefas est & nos ppugnatoribus nostris inferre bellū: & vos alii opem ferendo nobis aduersarios fieri: sed potius domi vestræ vos confidentes ocium tenere. Nā si mihi ex sentētia succedit nullos pluris q̃ vos faciā. Hæc Argii cū audissent: rem cōfecisse dicuntur: & a principio dissimulantes quod actū esset: nihil poposcisse græcos: sed cū ab illis deprehēderētur: tunc paratē imperiū poposcisse gnari id Lacedæmonios nō concessuros: vt hoc prætextu ocii agerent: cui rei competit q̃ quidā græcorum multis postea annis gestū fuisse memorant. Cum Susi Mennonis alterius negotii gratia essent Atheniensium nuncii: Callias Hipponici & college qui pariter ascenderāt: cōtigit vt Argii & ipsi per id tēpus Susa mitterent nūcios: qui Artaxerxē filium Xerxis interrogarent an amicitia: quam cum Xerxe cōtraxissent: putaret adhuc durare an ab illo pro hostibus haberētur: quibus Artaxerxes imo vero maxime perdurare respondit: nullāq; sibi ciuitatem amiciorē putare q̃ Argos. Verum an caduceatorem Xerxes Argos miserit ad ea dicēda: & an Argiorū nuncii qui Susa ascenderunt Artaxerxem de amicitia interrogauerint: pro cōperto dicere nō possum: nec vllam de his aliam proferre sententiam: nisi quam Argii proferunt. Id demū scio si omnes homines: qui domestica mala in medium cōtulissent cum vicinis mutare volentes mala vicinorum intuitu fuissent libenter: reportaturos rursus singulos ea quæ ipsi adtulissent.

Xerxes ad
Argiuos.

Perses Persarū parens.

Argiuorum
dissimulatio.

Callias.
Artaxerxes.

Maloꝝ por-
tionē suā q̃
q̃ referret ex
cōi aceruo.

POLYHYMNIA

Ita non turpissime ab Argiis actum est. Ego vero quæ dicuntur dicere debeo attamen non omnino omnibus credere: quod in vniuersum a me dictum sit: quoniã & hoc narratur Argios exitisse: qui Persam in græciam adcesserunt. Posteaq̃ cū Lacedæmoniis male pugnantem pro dolore presenti quid vis præoptantes. Et de Argiis quidē dictū est. In Sicilia autē ad agēdū cū Gelone tum alii nūcti a focus iere. Tum vero a Lacedæmoniis Syagrus: huius Gelonis p̃genitor fuit Oecetor: q̃ in Gela erat ex insula Telo. quæ Epitriopo obiacet: qui dū Gela cōderetur a Lindiis q̃ sunt Rhodo & Antiophema adlumptus non est. Interiecto tamē tempore posterius eius deorū inferorū sacerdos illic perseverauerūt orundi a Teline vno ex ea familia: qui eos illic collocavit. hūc in modū. Quidā viri Geloi per seditionē electi in Maſtoriū urbē (quæ sita est super Gelā) p̃fugerūt. Hos Telines Gelā deduxit nullis virorū copiis adiutus: sed horū deorū sacris quæ vnde adceperit an ipse possederit: id vero dicere nō possum. His sacris fretus eo deduxit illos vbi posterius sui deorū sacrificoli essent. Quæ res mihi admirationi fuit p̃ter ea quæ audio tantū opus Telinē effecisse: qualia opera non a quocūq̃ viro effici cōsueuerūt: sed ab eo qui sit casti ingenii robustaq̃ præstantiæ: Quāq̃ vt fertur ab incolis Siciliæ fuisse natura effemmatum ac viro molliorem. Hunc in modū ille dignitatē hanc adeptus est Cleandro Patareo: qui septem annos Gelæ tyrannide potitus est vita functo: a Sabylo autem viro Geloo fuit interfectus. Ibi frater eius Hippocrates suscepit imperiū. Quo tyrānidē optinēte erat illic Gelon prognatus Telines variis cum aliis multis: quorum vsus erat Anesidemus Patæci satelles Hippocratis. Hæc diu post ob virtutem declaratus est totius equitatus p̃fectus. Nā quibus in bellis Hippocrates obsedit Calipolitānos Naxios & zancleos & Leōtinos: pugnavitq̃ cū Syracusanis & permulta Barbarorum in iis bellis Gelō extitit vir p̃clarissim⁹ adeo vt nulla omnīq̃ (quas rettuli) ciuitatū effugerit Hippocratis dominationē p̃ter Syracusanos quos pugna ad flumen Elorū superatos Corinthiū Corcyreiq̃ liberauerunt: sub hæc tamē cōditione vt Syracusani Camarinā quæ ipsorū quondā fuisset Hippocrati traderent Hippocrates cū totidē ānos quot frater Cleander tyrānidē optinuisset illa: to siculis bello ante urbē Hyblā periit. Ita Gelon per cām tuōdī liberos Hippocratis Euclidē & Cleādrū vbi ciues q̃ abnueret dicto amplius audientes esse p̃lio vicis ipse Geloorū imperiū

Syagrus.
Gelon.
Oecetor.
Telos.
Lindii.
Telines.

Maſtoriū.
Gela.

Telines effe
minatus.

Cleander.
Sabyllus.

Gelon.

Elorus flūs.

Hippocrates

Hybla urbs.
Euclides.
Cleander.

adeptus est liberis Hippocratis dominatu fraudatis. Post hoc comensu quosdā Syracusanos qui Gamori vocabatur a plebe su Gamori.
 isq; seruis qui Cylliri nominabantur eiectiones in patriam ex urbe Cylliri.
 Casmena reducendo potitus est etiā ipsis Syracusis. Nā ei ve- Casmena.
 niētī plebs Syracusana & urbē & se ipsam dedit. Quam Gelon ubi adiecit: Gelā quam tenebat minoris faciens Hieroni fratri Gelas.
 demandauit. sibiq; Syracusas habuit. & quidē pro omnibus ur-
 bibus. Ideoq; ea ciuitas cōfestim excurrit: atq; propagata est.
 Nam deductis eo Camarināis Gelon ciuitatē dedit Camarina Camaria.
 eueisa dimidio & eo amplius Gelonorū itidē vt Camarināis
 fecit. Nec nō Megarensiū qui sunt in Sicilia cū obsessi ad dedi Megarenses.
 tionē venissent locupletissimos quosq; qui bellū ei intulerāt: &
 ob id se interfectū iri putarent: Syracusas traduxit: ac ciuitate
 donauit. Nam plebem Megarensem quā belli mouendi fuerat
 expers: quāq; nihil mali se passurā spectabat: Syracusas addu-
 ctā vendidit: ex Sicilia abspōrandā. Idem hoc fecit Eubonis Euboi.
 q; sunt in Sicilia procures a plebe distinguēs. Hoc ideo de vtrius-
 q; fecit: q; Arbitraretur cōuberniū plebis rē esse molestissimā.
 Ea ratione magnus tyrānus effectus est Gelon. Ad quem legati
 Græcorum posteaq; Syracusas corāq; venerunt ita locuti sunt. Græcorum
 Lacedæmonti pariter & Atheniēses: eorūq; socii nos misere ad legati ad
 te in societate adsumendū aduersus Barbarū: quē audisti pror- Gelonē.
 sus bellū græciē inferre iūcto pōtibus Hellepōto virū Persam
 secum oēs Eoas ex Asia copias ducentē per simulationē belli
 Athenis inferēdi nos inuadētē: cū in animo habeat omnē græ-
 ciā redigere in suā potestate. Tu igitur cui magna potētia adest
 nec mima græciæ portio: Siciliæ princeps ferto opē iis q; græ-
 ciā a seruitute vindicāt: eāq; vna cū illis liberato. Coacta enim
 cūcta græcia erimus magna manus pugnaq; pares inuadētib;
 nos. Quod si e nobis alii proditores fuerint. Id sincerum quod
 supererit græciæ exigūū erit. Vnde periculū est ne omnis græ-
 cia pessum eat. Neq; enim speraueris Persam si nos plū supera-
 uerit: ad te nō ē vēturū: quinimo hoc antē caueris: nobis nāq;
 opē ferēdo temetipsum tutaris Rei cōsilio geste lætus plerūq;
 est exitus. Hęc legat: dixere. Quibus respōdēs Gelon multis in
 hac oratione fuit. Viri græci (inquit) insolētē habetis orationē: Consiliū
 qui ausi estis me adire hortantes ad ineundā aduersus Barbarū prodest.
 societate: cū ipsi me orantē prius aduersus exercitū Barbaricū Gelonis res-
 recusaueritis sociū. Nā dū mihi erat cū Carthaginētib; pōnsio.
 mē incūbēti ad vltionē necis Doris Anaxādridē de agestānis

POLYHYNIA

exigendā: offerebāq; me adiutorē ad liberanda emporia: vnde
 vobis magna emolumenta atq; voluptates prouenerāt: vos ve
 nire nolulistis: neq; mei adiuuandi gratia: neq; vltionis de nece
 Doriana exigendā. Itaq; quantū in vobis est omnia hæc a bar
 baris possidentur. Verū nobis hæc in melius reciderunt. Nunc
 quoniā circumuenit vos atq; adtigit bellum: ita deniq; Gelonis
 memoria facta est: Sed cōprēptus a vobis nō ero vestri similis:
 sed paratus ab opē ferendā ducentarū triremiū & viginti milib;
 armatorū: ac duū milib; equū: toridēq; ferētariorū: totidēq; leuis
 armaturæ. totidē sagittariorū: totidē funditorū: ac rei frumētā
 riæ cunctis Græciæ copiis suppeditaturæ donec fuerit debel
 latum. Hæc me pręstuturum recipio: sed ea lege polliceor vt ego
 sim aduersus barbarum Græcorum imperator. Aliter neq; ipse
 venirē: neq; alios mitterem. Ea Syagrus audiens non tulit: sed
 o gēiularet (inquit) Pelopides Agamennon si audiret Spartia
 tas imperiū subdidisse Geloni atq; Syracusanis. Tu vero ne fe
 ceris huius rei mentionem amplius. Sed si tibi animus est o
 pem ferendi Græciæ: esto sub imperio Lacedæmoniorum. Si
 dedignaris subesse: non habes animum opem ferendi. Ad hæc

Syagri rñsio.
Cōtumelia i
dignationē
irritat.
Gelonis ma
gna imperan
di libido.

Atheniensis
nūciū rñsio.

Gelon vbi vidit verba Syagri auersa hanc ad extremū protulit
 orationem. Hospes spartara contumeliæ homini factæ solent
 irritare indignationem. Verū tu contumeliosis in me verbis in
 uehens non tamen induxisti me ad vicem cōtumeliose reddē
 dam. Sed quando vos ita imperiū amplectimini: multo me ma
 gis q̃ vos decet illud amplecti: qui multo maiorū copiarum ac
 plurium nauū imperator sum. Cæterum quoniā ista oratio ves
 tra in contrariū nititur: nos aliquātū a superiore nostra oratio
 ne decedemus: Sin vos terrestribus copiis pręfueritis: ego nau
 ticus præero. Sin nos mari imperitate iuuat: ego terrestribus co
 piis imperitare volo. Ex quo oportet vos aut alterutra harū re
 rum esse contentos: aut his fociis desuturos abscedere. Hanc
 Gelon conditionem offerebat. Cui nuncius Atheniensis Lacedæ
 monios ante vertens ita respondit. Rex Syracusatorū Græ
 cia nos ad te misit non imperatorū indigē: sed exercitus. Tu ve
 ro præ te fers non missurum te exercitū nisi sis Græciæ impe
 rator: Videlicet vt illi imperes adfectas. Itaq; quantum ad eam
 partem pertinet: q̃ cuncto Græcorum exercitui præ esse postu
 las: suffecerit nobis Atheniensibus silentiū agere intelligenti
 bus Laconem fore idoneū ad redendā pro vtriusq; rationem.
 Quāquam ad illud adtinet quod poscis vt vniuersæ classi p̃sis

ita habeto : nos etiam vt Lacon permittat nō esse permissuros
 praeesse te classi nostrū munus hoc est nisi Lacedæmonii id ve-
 lint quibus praeesse classi volētibus nō cōtradiceremus. Alteri
 vero cōcederemus nemini . Nam alioqui frustra plus nauium q̃
 cæteri græci possideremus. Si Syracusanis imperiū cederemus
 qui sumus Atheniēses & antiquissimæ originis : soli q̃ græcorū
 qui nūq̃ solum vertimus : e quibus virum instruendo omniadocq̃
 exercitu aptissimū Homerus versificator ait illum ille : vt nō sit
 dedecus nobis ista cōmemorare. His Gelon ista respōdit. Hof-
 pes Athenienses apud vos qui præsint habetis : qui subsint non
 habetis. Quocirca quū nihil cedere sed totum optinere velitis :
 q̃ celerrime hinc retro abscedatis renūciaturi græcæ ver ex an-
 no illi exaruisse : cuius dicti sensus hic est. Cū constet probatissi-
 mā anni partem esse ver talem esse suū exercitū innuebat : quo
 græcia priuaretur : quasi quodā vere : quod illi exaresceret non
 inita secū societate. Hoc responso Gelonis adcepto nūciū græ-
 corū profecti sunt. post hæc Gelon timēs quidē ille græcis ne
 impares Barbaro essent : tamen indignū atq̃ intolerandum sibi
 ratus vt profectus in Pelopōnesum subesset Lacedæmoniis qui
 Siciliæ tyrannus esset omissa hac via aliam iniit. Nam vbi pri-
 mū audiit Persam transmisisse Hellepōtū : misit cum tribus bi-
 remibus Cadmū Scychæi coum multa cū pecunia ac placidis
 verbis ad obseruandum : quo casura esset pugna vt si Barbarus
 vinceret ei pecuniā traderet : terrāq̃ & aquam eorum locorum
 quibus Gelon imperaret : sin vincerent græci rursus pecuniam
 reportaret . Hic Cadmus ante id tempus cū tyrannidē Coorū
 a patre adcepisset satis validam nullo aduerso casu sed ob iusti-
 ciam sua sponte eam in media ciuitate deposuit : atq̃ in Sicilia
 abiit. Vbi vna cū Samiis urbē zanciam cuius nomē in Messanā
 mutatū est tenuit atq̃ incoluit. Hunc Cadmū atq̃ hunc in mo-
 dum eo profectū Gelon ob iusticiā quā illi ex aliis rebus adesse
 nouerat Delphos misit : cuius hominis inter alia quæ edidit ope-
 ra iusta hoc nō in postremis reponitur : q̃ tantū pecuniæ a Ge-
 lone cōmissum interuerrere cū posset noluit : sed postea q̃ græci
 pugna nauali superiores extitere. Xerxesq̃ cū exercitu abiit : &
 ipse in Siciliam rediit cum omni pecunia. Fertur autē & hoc ab
 his qui Siciliam incolūt Gelonem inducō ad obtemperandū
 Lacedæmoniis animo fuisse laturū græcis auxilia nisi Terillus
 Crinippi eiectus ex Himera vbi erat tyrannus a Terone Aene-
 ludemi Agragātinoꝝ monacho adcessisset per id tēpus Phœ-

Athenienses
 græcorū soli
 qui nūq̃ solū
 verterunt.
 Gelonis res-
 pōsio.

Cadmus Ge-
 lonis nūcius.

zancia olim
 nūc Messana

Terillus.
 Teron.

POLYHYMNIA

nicū & Pœnorū & Iberorū & Ligiorū & Elisycorū & Sardoni
& cyrinorū trecēta milia duce eorū Hamilcare Hannonis Car
thaginiensīū rege: quos Terillus abduxerat cū persuasos hospi
tii necessitudine: tū præcipuæ prœpta animi volūate Anaxillei
Critonei Rhegini tyranni: qui filios suos Hamilcari obsides de
dit vlciscendi foci causa. Habebat. n. Anaxileus in matrimo
nio Terilli filiam nomine Cydippā Ita Gelonē cū nequiret au
xilia Græcis ferre Delphos misisse pecuniā: p̄terea aiunt lidem
contigisse vt eodē die Gelon & Theron Hamilcarē Carthagi
niensem in Sicilia superarint: quo Græci in salamine Persam
Quinetiā Hamilcarē qui a patre quidē Carthaginienſis a matre
vero Syracusanus erat: & ob virtutē Carthaginienſiū rex cū cō
fluxisset prælio victū e cōspectu fuisse ablatū audio: nec vsq̄ gē
tium aut viuū aut mortuū cōparuisse. Omnia. n. Gelonē inda
gando collustrasse: Apud ipsos autē Carthaginienſes illius ima
ginem colētes hæc fama est dū Barbari cū Græcis in Sicilia ab
auro ra ad crepusculū sine intermissione pugnarent tādiū. n. ex
tractum fuisse præliū: interea Hamilcarē in castris permanentē
sacrificasse: atq; litasse solida corpora adgerentē in ingentē py
ram: sed cōspectis suis in fugā versis vt erat in faciēdis sacris
occupatus sese in ignē misisse: atq; ita cōbustū e cōspectu subla
tū. Cui sine hoc mō vt Phœnices: siue alio vt Carthaginiēſes &
Syracusani memorant ex oculis ablato nunc Carthaginiēſes sa
crificant extructis monumentis cū alibi in oībus suis coloniis:
tum præcipue in ipsa Carthagine. Hactenus quæ ad Siciliam
adtingunt. Corcyrei aliud nunciis responderunt: aliud fecerunt:
Nā cū eos lidē nunciū qui in Sicilia inerāt adissent: & eisdē q̄
bus Gelonem verbis adlocuti fuissent: polliciti sunt confestim
se auxilia missuros ac p̄sidio futuros negantes sibi Græciā ne
glectui habendā salute periclitantem: Quæ si cōlaberetur nihil
aliud sibi superesse: q̄ vt primo quoq; die seruirent. Ideoq; sibi
quo ad possent illā esse adiuvandā. Hæc illi aspectu speciosa re
sponderunt. At vbi ferre opē oportuit aliud habētes in animo
sexaginta naues instruxere: ægrēq; digressi Pelopōneso adpica
uerē: ac circa Pylon & Tænaron orā Lacedæmoniorū naues in
statione statuere obseruantes & ipsi bellū quo caderet desperan
tes fore vt Græci superarent: sed opinantes Xerxē multū supe
riorem victæ Græciæ imperaturū. itaq; curauere vt hæc verba
apud Persam facerēt. Adhortantibus nos Græcis ad hoc bellū
rex: qđ nō minimū & copiarū & nauū sed plurimū scdm Athe

Anaxileus.

Cydippa.

Theron.

Hamilcar su
peratus.

Hamilcaris
genus.

Iustinus Tro
gi Pōpei cir
cūscriptor in

.4. li. Hamil
carē cū excer
citu amissum

in. 20. autem
lib. in Sicilia

si bello inter
fectū scribit.

Corcyreorū
naues.

Corcyreorū
oratio ad
Xerxem.

menses habemus tamē aduersum te ire nolimus: aut quippiā
 tibi molestiā facere. Hæc dicendo sperauerunt se pl⁹ aliquid q̃
 cæteros adlaturos: quod etiā (vt mihi videtur) contigisset. Ad
 Græcos autē excusationē parauere: qua etiā vsi sunt. Accusanti
 b⁹. n. Græcis q̃ opē nō adtulissent: dixere sexaginta se triremes
 armauisse: sed per vêtos etefias superare Maleā negisse. Atq; ita
 ad Salaminē se nō cōtulere: nec vlli⁹ cladis pugnæ naualis par
 ticipes fuere. Et isti quidē ita Græcos a se summouerūt: Cretes
 postq̃ aditi sūt ab iis Græcis qb⁹ hoc negociū datū erat hoc si
 bi faciendū putarūt: vt certos hoies publicitus Delphos mitte
 rēt deū cōsultores nūquid sibi satius foret Græciā defendere.
 Quib⁹ Pythia rñdit. O stulti iputate vobis quascūq; lachrimas
 ob defensionē Menelai vobis Minos gemebūdus imisit. Quo
 niā illi qdē nō sunt vlti cædē minois in Camico factā. Vos at
 vlti estis illis mulierē a Sparta a viro Barbaro raptā. Hęc Cretes
 adlata vbi audiere ab auxilio ferendo superfedere. Si quidē fer
 tur Minoē cū Dædalū vestigās in Sicaniā: q̃ nūc Sicilia dici^r:
 pertenuisset: vi ei⁹ vitæ adlata occubuisse. interiecto deinde tpe
 oēs cretes p̃ter Polichnitanos & p̃sios diuinitus instructos cū
 magna classe in Sicaniā traiecisse. & quinquēnio obsedisse Ca
 micū: q̃ (vt mea fert opinio) Atragātini icolūt. Ad extremum
 cū neq; illā expugnare possent: neq; pmanere: fame euecti ea re
 licta abiisse: & dū circa lapygiā cursum tenēt: ingenti eos tem
 pestate adorta in terrā fuisse eiectos: laceratisq; nauibus cū nul
 lus in Cretā receptus ostēderetur: illic subsidentes vrbē Hyriā
 condidisse: & mutato nomine p̃ Cretibus lapyges Messapios
 esse effectos. & p̃ insulanis continenticos: & ab vrbe Hyria ali
 as incoluisse. Quas diu post Tarētini euertētes magnā in ruinā
 deuenere. Vt hæc maxima cedes omniū (quas nouimus) exti
 terit tū ipforū Tarētinoꝝ: tū Rheginoꝝ: quia Miccytho Chœri
 ad tria milia ciuiū adacti opē ferre Tarētinis interiere. Ita ipso
 rum Tarantinoꝝ: qui cæsi sunt numerus nō est initus: Miccyth⁹
 qui Anaxilei famulus erat & procurator Rhegii relictus: vbi ex
 ea vrbe excidit Tegeā Arcadū incoluit: cōpluresq; statuas in o
 lympia cōsecrauit. Sed mihi Rheginoꝝ & Tarētinoꝝ excessus
 ab oratione factus. in Cretā igitur desolatam præsi aiunt cum
 alios homines tū præcipue Græcos imigrasse: Tertiāq; ab excel
 su Minois ætate res Troianas fuisse in qb⁹ nō deterrimos exti
 tisse Cretēses Menelai defensores: & ob id eos Troia reuersos
 vna cū suis ouib⁹ fame pestilētiāq; correptos. Iterūq; desolatā

Cretensiū o
raculū.

Minois
mors.

Sicania quæ
oli Trinacia

nūc vero Si
cilia dē inqt

Diodo. in. 6.

Nō Polich
mitanos sed

Polichnita
tanos vt in

græco scribē
codice legē

dum est.

Præsi
Camie⁹ vrbs

Acragantini
vt in græco

codice & nō
Atragātini.

Hyria vrbs.
Miccythus.

Cretēses cur
græcis nō tu

lerit auxiliū.

POLYHYMNIA

Thessali.

**Imbecillitas
Necessitas
fortissima.
Eurippus.
Algæ.**

Euenetus.

Themistocles.

Gónusyrbs.

Cretā cum reliquis nunc a tertiis Cretenſibus habitari. Harū rerum memoriā refricando Pythia illos ad ferenda græcis auxilia armatos cohibuit. At Theſſali neceſſitate ſuabcti circa initia Medorū partes fouerūt: cum expectarent nō placere illis quæ Aleuandæ excogitaſſent. Nā cum primū audire Perſam transire in Europā nuncios ad Isthmū mittunt: vbi prouiſores Græciæ delecti & ciuitatibus coacti erant ad rebus Græciæ proſpiciendū. Ad quos poſtq̃ venere nunci Theſſalorū ita verba fecere. Viri græci olympiacum ingreſſum cuſtodiri expedit: vt Theſſaliæ pariter atq; oi græciæ ſit belli tutamen. Nos eq̃dem ad cuſtodieūdū præparati ſumus: ſed vos quoq; debetis multum illic mittere copiarū: quas niſi mittatis ſcitote nos paſſionem inituros eſſe cū Perſa. Neq; n. decet nos adeo ante ceterā græciam poſitos pro vobis ſolos occūbere. Quibus ferre opem ſi recuſatis: nullā poteſtis iniungere neceſſitatem. Nulla nāq; fortior neceſſitas eſt q̃ imbecillitatis. Itaq; per noſmet ali qua ratione ſalutē nobis comparare conabimur. Hæc Theſſali. Ob quæ græci illuc mittendum decreuere exercitū pedreſtre mari ad ingreſſum cuſtodieūdū. Exercitus vbi coactus eſt per Eurippū nauigauit qui poſtq̃ ad Algas Acaïæ peruenit egreſſus illic relictis nauibus in Theſſaliā contendit: & ad Tempe peruenit ad ingreſſum qui ab inferiore Macedonia Theſſaliā fert iuxta amnē Peneū inter Olympū & oſſam montes. ibi caſtra poſuerunt græci ad decē milia armatorū coacti: quibus aderat Theſſalorum equitatus ducibus e Lacedæmoniis quidē Eueneto cari ni delecto ex Polemarchis: q̃q̃ nō eſſet e regio genere. Ex Athenienſibus autē Themistocle Neoclis filio. Verū paucos illic dies immorati ſunt: Aduenerunt enim ab Alexandro Amyntę viro Macedone nuncii ſuaſum eis vt illinc decederent ne in ingreſſu perſtantes ab exercitu irrūpente proculcarenſ: Videlicet multitudinem terreſtreſtrem nauticāq; indicando. Horū conſilio græci: (nam & bene ſi conſuli & bono erga ipſos animo Macedo eſſe videbatur) obremperauerūt. Quanq̃ mihi videntur metu quoq; id ſuaſiſſe: q̃ audierant aliū etiam eſſe in Theſſaliā ingreſſum per Perreboſ in ſuperiori Macedonia iuxta urbē Gōnon: qua & tranſiuit: exercitus Xerxis. ita græci ad naues regreſſi rursus ad Iſthmum ſe receperunt. Hęc ſuit in Theſſaliā ſumpta expeditio: dū rex in Europam ex Aſia tranſiturus erat: ſed Abydium agebat. Theſſalia a focis deſerti iā nihil ambigētes ita prompti ad Medos tranſiere: vt in rebus gerendis ſeſe regi

præstiterint vtilissimos. Græci ad Isthmū reuersi ob ea quæ ab Alexandro dicta erant cōsultabant: & qua ratione bellū gerendum statuerent : & quibus in locis. Euicitq; hæc sententia vt præsidio aditum Thermopylarum custodirent: quippe qui videbatur & angustior q̄ ille Thessaliæ : & solus & ipsorum terræ propinquior. Nam semitam (qua græci intercepti postea fuere apud Thermopylas) haud nouerāt prius per quā ducibus Trichiniis ad Thermopylas hostis peruenit. Hūc igitur aditum vt tueretur decreuere ne Barbarus transiret in Græciā: vtq; classis perucheretur Histie Otidē orā sup Artemisiū. Hæc. n. loca inter se vicina sunt: vt audiri vtrinq; possint q̄ apud alteros geratur: q̄ loca ita se habent: Artemisiū quidē a Pelago Thracio ex laxitate in arcū cogitur traiectū: qui est inter insulā Sciathū & cōtinentē Magnesiæ : ab angustius aut Euboia iam Artemisiū excipit litus: in quo est Artemidis id est Dianæ tēplū. Ingressus vero in Græciā p Trichinū vbi artissimus dimidiū iugeri est q̄q; ad dexterā regionē non est hic locus artissimus: sed ante postq; Thermopylas. Iuxta Alpenos a tergo sitos tātūmodo ad agēdū vehiculū patet antierius iuxta sumē Phoenicē prope urbem Anthelā solū agēdo vehiculo sufficit. Thermopylarū qd mōtis ad Hesperū vergit madcessum est: & prælati p̄cipitti p̄tentū vsq; ad Oetā. quod aut viā vergit ad aurorā: Ida mari excipit ac vadosis. In hoc ingressū sunt Therma lutra id est calida lacina: quæ Chytrus id est hollas indigenæ vocāt: & desup: Ara Herculi extructa. Ad hos ingressus murus est edificatus: super quē olim Pyle id est porte erāt. Eū aut edificauerāt Phocenses metu Thessalorū ex quo illi ex Hesperotis terrā Aeolidē iere habitātū: quā nūc possidēt. Et quia Thessali conabātur eos subigere: p̄sidio imposito tutabātur: aquāq; calidā ingressui inducere: vt esset lacunofus locus : oia excogitātes ne in suā terram Thessali incurserēt. Hic tñ murus quodā extructus maiori ex parte iā vetustate erat collapsus : quo rursus excitato visum est illinc faciendū: vt illis Barbari: arcerēt a Græcia. Est aut p̄xime viā vicus noie Alpeni vnde frumētati Græci statuerāt. Et hæc quidē loca visa sunt Græcis opportuna. Cūcta. n. rimati atque ratiocinati vt vbi Barbari neq; multitudine neque equitatu vti possent: ibi illos Græciam inuadētes exciperēt. Postea vero q̄ Persam in Pieria esse audiere: ex Isthmo digressi sunt peditatus ad Thermopylas insidēdas. Cæteri mare ad Artemisiū dū græci (vt cuiq; p̄ceptū erat) p̄pere ad succurrēdū tēdūt. Interea Del-

Thermopyla
rū aditus.

Artemisium.

Scyathus
insula.

Trichinus.

Alpem.
Phoenix flu.
Anthelavrb
Thermopy-
larū mons.
Therma lu-
tra.
Cythrus.

Alpeni vicus

POLYHYMNIA

- phi deū consuluere de seipsis pariter & de Græcia solliciti. His
 respōsum est vt ventos p̄carētur: illos enim maximos fore gr̄
 cia auxiliares. Delphi qđ adcepere oraculū cū iis primū gr̄
 cias cōmunicauere qbus libertas cordi erat: quo nuncio illos q̄
 Barbarū magnopere timerēt immortalī beneficio demeruere.
- Thya.** Deīde statuta vētis ara in Thya vbi Phanū Thyæ Cephusi filij
 a qua & locus hic habet nomē Hostias illis imolauere. Propter
 qđ oraculū etiā nūc Delphi vētos p̄piciāt. Nauticus Xerxis ex
 ercitus ex vrbe Therma mouēs decē ex oibus nauib⁹ velocissi
 mas recta admisit in Sciathū vbi erāt tres Præfidiariæ naues gr̄
 cog: Troezenia Aeginetica Attica: q̄ p̄p̄u:sis Barbarorū nauib⁹
 in fugā se p̄p̄uerūt. sed ex iis Troezeniā cui præerat Praxin⁹
 insecuti Barbari cōtinuo excipiūt. Deinde strenuissimū quēq̄
 p̄pugnatorū eius ad portā adductū deinceps mactāt: Forū q̄
 capti mactatiq̄ sunt & primo & strēnuissimo nomē erat: Leonī
 quo noīe nō nihil fortasse gloriabāt. Aeginetica vero cum⁹ Trierarchus.
 rarchus erat Asonides nō nihil tumultus hostib⁹ p̄stitit. q̄ ei⁹
 Pythius pu
 gnator p̄s
 antissimus.
 Epibata erat Pythius Ischenoi vir eo die prestātissimus: q̄ cap
 ta nauī tñ eo vsq̄ pugnādo restitit: donec totus dilaniatus est:
 quē Colapsum nō mortuū sed spirantē Persæ qui nauū cepe
 rant admiratione virtutis magnū operæ p̄cūm putauerūt vt
 seruārēt vulnera Smyrna medentes: Sindoneq̄ Byssina & fa
 sciis obligantes: ac rursus in castra sua reuerſi hominē vniuerso
 exercitui ostētabant admirabūdi ac p̄be obseruātes: cum alios
 quos in eadē iā nauī ceperāt tāq̄ mancipia adseruārēt. Duabus
- Phormus.** nauibus interceptis tertia cui p̄erat Phormus vir Atheniensis
 dū fugit ad Hostia Penei impacta est: qua sine viris Barbari po
 titi sunt. Nā Atheniēses simul atq̄ nauē ipegerūt: ab ea defiliā
 tes iter Theſſaliā intenderūt: serq̄ Athenas receperūt. Huius rei
 per ignes e Sciatho edictos facti certiores Græci: q̄ ad Arthe
 misium castra habebant: & ob id perterriti illinc Chalcidē
 cōcesserūt ad Eurippū tutandū relictis peredita a Euboīæ lo
 ca diurni speculatoribus e decē Barbarorū nauibus tres ad Her
 ma: quod est inter Sciathū & Magnesiā noīe Myrmeca p̄cedē
 sunt: quē locū vbi tenere Barbari lapideū illic titulū iposuerunt.
 Qui ex Therma soluerūt vbi litus oculo effugit cū oi classe nauī
 gabant vndecim diebus: ex quo rex a Therma discesserat inter
 se dissipatis: sed eos Herma ducebat. qđ erat i traiectu fere Sey
 ris Pammorū. Hinc totū diē nauigātes Barbari orā Magnesiā
 tenuerūt super Sepiadē & litus qđ ē inter vrbe Casthaneam &
- Sepias.**
Casthanea
 vrbs.

oram Sepiadē Ad hūc vsq; locū atq; Thermopylas exors ma-
lorū Xerxis exercitus fuit: & adhuc classis quēadmodum ego
supputādo inuenio mille ducētārū septē ex Asia nauīū: in qui-
bus a principio e singulis nationibus & erāt milia ducēta & q̄-
draginta vnū: ac quadringēti ducenos supputādo viros in sin-
gulis: & p̄ter indigenas ppugnatores addēdo Persarū Medo-
rūq; ac Sacorū tricenos Epibatas. Reliquus autē hic exercitus
cōstabat ex triginta sex milibus ducētisq; ac decē. Adiciā huic
& superiori numero eos q; sunt ex Biremibus: in quarū singulis
plures fecerim octoginta potiusq; pauciores viros Quarū na-
uiū summa vt superius dictū est triū miliū fuit. Ita in eis fuerint
viros viginti quatuor Myriades idest ducēta & quadraginta
milia. Hęc igitur erat classis ex Asia vnus & quinquaginta My-
riadū viros: in vniuersum: & p̄terea septē milia sexcēti decem.
Peditatus fuit decies septies centena milia. Equitatus octogin-
ta milia: qbus addo Arabes q; Camelos & Pœnos qui curr^o agi-
tabant: quæ facio viginti milia quæ copiae classiarie & terre-
stres in summā redactæ fiunt ter & vicies cētena & p̄terea decē
& septē milia sexcēti & decē. Has copias ex ipsa Asia fuisse cō-
tractas dictū est præter seruitia quæ sequebātur: & eos qui in
frumētariis vehebātur. Huic omni enumerato exercitu adiciē-
dus est ille ductus ex Europa: de quo ex opinione dicere oportet.
Ii Græci q; sunt e Thracia ex insulis Thraciæ obiacentibus
adtulerūt naues cētū viginti: quarū viri fiunt triginta quatuor
milia. Terrestris copias adtulēr Thraces: & Pœdes & Heordi &
Botiæi & gen^o Chalcidicū & Brygi & Pieres & Macedones &
Perrebi & Aeniēses: & Dolopes: & Magnetes: & Achæi: & q; ma-
ritia Thraciæ hītabāt. Harū nationū reor trecēta milia hoīm fu-
isse: q; Myriades illis Asiaticis adiectæ fiūt in summā viros pug-
nātiū ducētæ sexaginta quatuor: & p̄terea mille sexcenti ac decē.
Hoc tāto pugnatōrū numero nō pauciora sed plura fuisse arbi-
tror q; hos comitabāt seruitia & eos q; frumentariis in nauigiis
erāt: & in aliis nauibus vna cū militari^o viris vehebant: quos
neq; plures neq; pauciores facio sed totidē. Ita æq; numero pu-
gnatorū explebūt totidē Myriadas: siētq; quingētæ & viginti
octo Myriades & tria milia ducēti & viginti viri: quos Xerxes
Darii duxit ad Sepiadē vsq; ad Thermopylas. Hic vniuers^o co-
piarū Xerxis nūer^o. Nā mulierū p̄sētū & Pallacū & Eunuchorū
nūerū nemo p̄ cōperto q̄at dicere: at ne ipedimētōrū qdē alio-
rūq; iumētōrū sarcinariorū neq; canū idicorū exercitū cōitantū

Naualis exer-
citus.

Summa
Peditatus.

Xerxis exer-
citus nume-
rus.

POLYHYMNIA

præ multitudi-
ne quâ inire numerû possit. Quo min⁹ miror p-
dictū esse fluenta quædā nō suppeditauisse. Magis miror unde
tot Myriadibus cibaria suppetierint. Nā subducta ratione cō-
periōsi singuli quotidie singulas frumenti chœnicas idest se-
mer⁹ die quo modia nō amplius adceperunt: absumpta fuisse singulis dieb⁹
q; a Xerxe cōcentū milia medinorū & trecentos ac quadraginta medinnos:
sumptus. qui singuli cōstant e senis modis haud ad numerādo mulieres
Medini Eunuchosq; & iumēta atq; canes. In quo exercitu cū tot viros
milia essent nemo aut specie aut magnitudine corporis erat q
cū Xerxe ipso posset cōtendere tāq; dignior q illud imperiū op-
tineret. Nauales copiae postq; e statione soluerūt. puectæq; o-
rā terræ Magnesiæ tenuerūt q est inter urbē Casthanæā & orā
Septiadē primæ quæq; naues ad terrā habuere stationē: aliæ de
inceps in anchoris steterē ad octauū vsq; ad ordinē intra ma-
re pcedētes vtpote angustiore litore q vt clāssē caperet: atq;
ita per noctē steterē. Sub ipsum vero diluculū ex sereno cælo &
tranquillo cū mare efferveret: incidit in eā atrox tēpestas ac
vehemens vētus Subsolanus quē Hellepōtiam nūcupant: qui
circa illa loca habitabāt. Eum ventū quicūq; angelcere animad-
uerterunt. & quibus per cōditionē stationis licuit: ii tēpestatem
penerūt reuulsisq; nauibus sese atq; illas incolumes pstitērūt.
At quas naues vētus exteriores nactus est: earū alias ad loca q
dicūtur Ipnī .i. furni q sunt in peleo extulit alias in litus alias
in ipsam Septiadē illi sit alias in urbē Casthanæā: alias in melibo-
am expulit: erat. n. intoleranda vis ei⁹. Enimvero ferūtur Athe-
nienſes Boreā inuocasse ex oraculo alio qd eis redditum est vt
generū suū ad sibi opitulandū inuocarent. Habet aut (vt apud
græcos ferē) Boreas in matrimonio Orithyam Atticā Erich-
thei filiam. Ex hoc cōiugio (vt fama est) Athenienſes inducī
sunt ad cōiectandū Boreā sibi generū esse: & dū in Chalcide p
Europa excubarent cū intelligerent auctū iri tēpestatē: inuoca-
uere Boreā cui prius sacrificauerāt & Orithyam vt sibi auxilio
essent: & Barbarorū naues corrūperent: quæ admodū prius fece-
rant circa Athon. Nū ob id Boreas ingruerit in Barbaros apud
stationē agentes nō queo dicere. Certe Athenienſes aiūt: & an-
te fuisse sibi auxilio Boreā: & tūc illud effecisse: Atq; degressū il-
line delubrū Boreæ extruxere ad amnē Ilissum. In hac qui pau-
cissimas naues ii non pauciores quadringētis perisse aiūt vi-
ros quoq; innumerabiles ac vim pecuniarū imensam. Vt Ami-
noclī Cratīneo viro magneti maiore in modū fuerit fructuosū.

hoc naufragiū: qui aliq̄to post dū circa Sepiadē humum fodit multa pocula aurea eiecta multa argētea præcepit: Theſaurusq; Perſarū inuenit adfatinq; aliarū ex auro rerū lucratus eſt: & cū aliōqui nō eſſet fortunatus e rebus repertitiis mirifice eſt ditatus. Nā fuit ei vtilitas q̄dam ingrata ac doloris cauſa q̄ erat ſi liis orbatus. Nauiū autē onerariarū aliorūq; nauigio: q̄ perierunt numerus iniri non poteſt. Vnde p̄fecti clāſſis veriti ne ſibi poſt adceptā calamitatē Theſſali incurſarent: excelſum ſibi val lum e naufragiis circūdederunt Triduo. n. tempeſtas perſiſtit. Quarto tandē die magi incifiones faciendo & veneficiis in cā tādō vētū ad hęc Theti ac Nereidibus ſacrificando tēpeſtatē cōpeſcuerunt. Siue aliter tēpeſtas ipſa ſua ſponte ceſſauit: Theti autē ideo magi ſacrificauere: q̄ ab Ionibus adceperant Thetim ex eo loco raptā fuiſſe a Peleo omnēq; eam oram ſepiadē illius eſſe aliarūq; Nereidū. Et ventus quidē: quarto die conquieuit. Atq; græcis diurni ſui ſpeculatores ex Euboicis verticibus de currentes: altero ab exorta tēpeſtate die indicarūt oīa quæ circa naufragiū cōtingerant. Quæ iſti vbi audiere fuiſis prius liberato ri neptūno libamentis celeberrime ruſus ad Artemiſiū reue ſiuntur ſperantes ſibi paucas aliquas naues fore cōtrarias. Ita ad Artemiſiū proueſti iterū ſtationem: habere ad tēplum Nep tuni cognomine Liberatoris: quod nomen ab illis inditum ad hoc viſq; tempus p̄durat. Barbari poſtea q̄ ventus conquieuit: & fluctus cōſtracti ſunt reuulſis nauibus ad cōtinentē enauigabāt circūuehentesq; promontoriū Magnēſiæ rectū curſum in ſinū qui ad pagasæa fert tenebāt. In hoc Magnēſiæ ſinu locus qui dam eſt in quo fertur Hercules cū e navi argo aquatū miſſus eſ ſet derelictus fuiſſe ab Iaſone atq; a ſociis dū in terrā Cholchidē ad vellus nauigarent. Illinc. n. aquati in Pelagus erāt: abi turi ea q̄ de re nomē loco fertur eſſe Aphetæ. idimiſſe. Hoc in loco Xerxianæ naues ſtationē habuerunt: quarū quindecim q̄ lōge vltimæ adpellābatur: proſpectis græcorū ad Artemiſium nauibus ratæ ſuas eſſe in mediū earum & ad hoſtes delatæ ſunt quarū dux erat Sandoces Thamaſi cum æolidis præfectus quem ante Darius ob hanc cauſam captū cruce adfecerat: q̄ cū e regiis iudicibus eſſet iniquā ſententiā ob pecuniā tulerat: ſed eiſ in cruce ſuſpenſi Darius reputans plura peccatis eſſe bene ſicia in domū regiam collata. Hoc reperiens agnoſcēſq; prope rantius ſe q̄ prudentius egiſſe hominē ſoluit. ita regē Dariū e lapſus ac vitæ reſtitutus tūc in Græcos delatus nō iterum erat:

Xerxis naues
cccc. ſub
merſæ.

Thetidis rap
tus a Peleo

Neptunus li
berator.

Hercules ab
Iaſone relict⁹

Apheta.

Sandoces.
Cuma.

POLYHYMNIA

Aridolis.
Alabandēses
Penthylus.

Thessalæ
eqvæ.

Onochonus
defecit Xerxi
Aphlystius
Iuppiter.
Athamas.
Inus.
Prytaneus.
Leitus.

Cytissorus.

Thrachiniæ
Petræ.
Anticyra.
Sperchius.
Dyras flûs.

elapsurus. hos ad se cursum tenētes Græci vbi videre cognito
hominū terrore adgressi repēte cepere. in quarū nauū vna cap
tus est Aridolis Alabādēsiū (q̄ sunt in Caria) tyrānus: in altera
Pēthylus Demonoi dux Paphius: q̄ e Papho. xii. naues cōdu
xisset: amissis earū .xi. tēpestare quæ ad Sepiadē extiterat cum
vna q̄ supabat tēdēs ad Artemisiū captus est. Hos Græci q̄ vo
lebāt de Xerxis exercitu sciscitari victos ad Corinthiō: isth
mū dimiserūt. cætera Barbarorū classis p̄ter. xv. naues quibus
p̄fuisse Sādōcē dixi ad Aphetas peruenit. Xerxes cū terrestri
bus copiis per Thessaliā & Achaiā iter faciens triduo euasit in
Meliēses cū in Thessalia certamē curule fecisset suas equas ex
perendi gratia: q̄ illic optimas Græcarū equas esse audiebat.
In eo certamine multo inferiores Græciæ. Fluiuiō: qui sunt in
Thessalia solus Onochonus potanti exercitui nō suffecit Xerxi
ad litoralia Achaiæ tendenti perductores sui cūcta referre cus
pientes enarrabāt id qd̄ de tēplo Iouis Aphlystii ab indigenis
enarratur: Athamantē Aeoli filiū inuito cum Ino cōsilio necem
Phryxo machinatū. Deinde Achæos ex oraculo tale certamen
illius posteris p̄posuisse: vt q̄ eo genere maxim⁹ natu esset: huic
aditu Cur. q̄ .i. Prytanei (q̄ Leitū Achæi vocant) interdicere:̄
ipsis excubias agētib⁹ siquis adisset non prius adire posset q̄
mactatus esset. ita multos cum iam mactandi essent: eo metu in
aliā p̄fugisse regionē. interiecto deinde tēpore cū reuersi essent
& in Prytaneū ingressi: si essent deprehensi toto corpore coro
nis cooperto: & cū pōpa eduotos mactari consueffe. Hæc poste
ros Cytissori Phryxo geniti ob id pati: qd̄ cū Achæi expiatio
nē loci faciētes ex oraculo Athamantē Aeoli essent imolaturū
Cytissorus iste e terra Cholchide veniēs illū liberauit. Eoq̄ fa
cto posteris eius irā dei fuisse iniectā. Hæc cū audisset Xerxes
vbi ad lucū adfuit: & ipsæ ab eo abstinuit: & idē suis copiis im
perauit. Domūq̄ itē p̄pugnato: Athamantis ac Phanū vene
rat⁹ est. Hæc in Thessalia Achaiāq̄: a qbus locis p̄cessit Xerxes
in Melidē iuxta maris sinū vbi totū diē æstus atq̄ reciprocatio
fluūiū sit. huic sinui circūiectus est locus cāpeller alibi spatio
sus alibi arctus admodū. Et ipsi campo circūiecto mōtes editi
atq̄ inaccessu omnē Meliadē cingētes regionē q̄ Petræ Thra
chinię nominātur. Prima in sinu vrbs ab Achaiā cūtib⁹ est An
ticyra: quā amnis Sperchius p̄terlabēs ex Aeniensibus in mare
defluit. A quo alter amnis viginti ferme stadiis abest: cui nomē
inditū est Dyras: quē fama ē emeruisse ad ferēdā ardētī Hercull

opē. Ab hoc totidē stadiorū intercapedine alius ānis est q vo-
 cat Melas. i. niger. Vñ vrb Trechis qncq stadia abest ita in am Melas flūs.
 plissimo regionis: spacio a mōtibz ad mare vtpote duobus & Trechis.
 viginti milibus iugerū planicie mōtis: q terrā Trachinā circū =
 dat. Ad Trechinis meridiē amphractus est p quē Asopus circa Asopus flū.
 radices mōtis defluit: ad cuius meridiē alius nō magnus: amnis
 est noie Phoenix ex his mōtibz in Asopū defluēs. iuxta Phoe- Phoenix flūs
 nicē angustissimū viē est. Quippe q muro coartata mō plaustrū
 agi pōt a flumine Phoenice ad Thermopylas quindecim stadi-
 orū est intervallū: in quo vicus est nomine Anthela: quē pterflu Anthela vic⁹
 ens Asopus in mare euoluitur: & ei locus spaciosus est circūie-
 tus: vbi tēplū Cereris Amphychionidis extructū visitur: & se- Amphychion
 dilia Amphychionibus & ipsius Amphychionis delubrum. Rex
 Xerxes quidē in Thrachinia Melidis castra hēbat. Græci vero
 in trāsitu q locus a plerisq Græcoꝝ vocat Thermopylæ: ab in- Thermopylæ
 digenis atq accolis pylæ. Hæc erāt vtrorūq castrorū loca. Græci ad
 Xerxe omnibus q ad ventū Boreā spectāt vsq ad Trachinē po- Thermopylas.
 tito Græcis q per hanc cōtinētē ad austrū & meridiē ferūt te-
 nētibus. Qui hoc in loco Persam Græci operiebātur. Hi fuere
 Spartanorū cententi armati. Tergitarū & Mantienorum: mille
 totidē ex vtrisq. Ex Orchomeno Archadiæ centū viginti: ex
 reliqua Arcadia mille: Tot quidē ex Arcadia. A Corintho autē
 quadringenti. A Phlyunte ducenti: & Mycenorum octoginta.
 Hi Peloponneso aderant a Bæotiis: Thecienses septingenti:
 Thebani quadringenti. Præter hos euocati erāt Locrēses Opūtiū
 cū omni copia & Phocēsiū mille. Ipsi. n. Græci eos euocauerāt
 missis nūctis pui dicerēt se quidē p̄cursores alioꝝ venisse. Cæte-
 ros aut socios p̄peditē expectari: tutelā vero malis esse in Athe-
 niēsiū p̄sidio Aeginetarūq & eoꝝ quibus res naualis iniuncta
 esset. Nec sibi quippiā esse formidolosum. Non. n. deum esse qui
 bellum Græciæ inferret: sed hominē. Nec mortalē quempiam
 aut esse aut fore qui ex quo natus est mali exors sit: & vt quisq
 maximus est: ita ei deberi mala Itaq cū mortalis sit qui bellum
 inferat ab opinione esse casurum. Hæc illi audiētes in Trachi-
 nem auxilio ire. Erant his cū alii duces suæ quisq ciuitatis: tū
 vero penes quē sūma impli erat: quē maxime admirabant Lace-
 demonius Leonides Anaxādrīdæ: q Leōtis: q Eurycratidæ. q
 Anaxādrī: q Eurycratis: qui Polydorī: q Alcamenis: q Telechi
 qui Archelai: qui Agefilai: q Dorysi: q Leobotis: q Echestrati:
 q Hagesis: q Euristhenis q Aristodemi: q Aristomachi: q Cleo-
 Leonides rex.

Mali exors
 nemo esse
 potest.

POLYHYMNIA

dæi qui Hilli, qui Hercules filius fuit adeptus ex inopinato regnū. Nam cū duo forent ei fratres natu maiores Cleomeneas & Dorieus: aberat a cura regionis adipiscendi. Verum Cleomene sine virili sobole defuncto: & Dorieo iam non superstitē: sed & ipso in Sicilia vita functo: ita regnū ad Leonidē peruenit: qui

Cleōbrotus. Cleombroto maior natu erat. Is enim nouissimus fuit Anaxandridæ liberorū: habebatq; in matrimonio Cleomenis filiā: qui dum se ad Thermopylas cōtulit: delegerat trecentos e primoribus: viros et quibus fili erant: adsumpleratq; eos Thebanos: quorū de numero feci mentionē quorum dux erat Leontides Eurimachi. Hac de causa Leonides dedit operā vt Græcos sentiret solos: q̃ eos maxime infimulabat: quia cum Medis sentirent auxilia: an ex professo adimerent Græciæ societate. Sed illi aliud sentientes tamē auxilia miserūt. Eorū qui cū Leonida fuere primos miserūt Spartiatæ: vt his inspectis alii loci in militiam proficisceretur: ne ue cū Medis sentirent si eos superari audirent. Ipsi autē celebratis Carniis (hæc. n. sacra morabatur eos) relictis Spartæ custodibus erant cū omni copia illic celerime ituri auxilio. Reliqui etiā loci ad id agendū itidē animati nā tēpus Olympiadis in hæc negocia inciderat haud suspicati tam cito apud Thermopylas bello decemendū p̃cursores miserant. Ita isti sibi faciendum statuerant. At ii Græci (qui apud Thermopylas erāt) vbi ad ingressum Persa aduētabat metu p̃culsi de decedendo cōsultabant. Cæteri Peloponneses cēlescebant faciendū vt reuersi in Peloponnesum Isthmi custodiam agerent. Huic sententiæ cū infensi essent Phocēses & Locri: Leonides: suadebat illic perstandū: & nūcios ad aduersendas subsidio ciuitates dimittendos tāq; se paucioribus q̃ vt Medorum exercitū arcerent. Hæc istis cōsultantibus Xerxes equitē quēdam ad speculandū quot illi essent: & quid agerent mittit. Audierat enim iam tum cū in Thessalia esset: eo loci contractā esse exiguā copiam: eiusq; duces esse Lacedæmonios: atq; Leonidā e genere Herculis. Eques vbi ad stationē Græcorū successit cōtēplatur: aspiciatq; non ille quidē omnes milites: nā eos q; intra murū quē excitauerant excubabant: intueri nequibat: sed eos q; extra murum agebant. Erant autē eo tēpore exterius manendū in Lacedæmoniorū statione vices. Eos animaduertit partim sedulo gymnastico exērcentes. Partim comā pectentes. Hæc cum admittatione intuitus eorum numero ac ceteris omnibus plene

Leōtiades.

Carnia.

cognitis per oclū sese recipit. Nemo.n. illorum insequēbas: sed hominē magno.cōtentū habebāt. Regressus ad Xerxem cūda quę inspexerat refert. Quę Xerxes audiēs nō poterat cōiectare quidnā molirentur tāq̃ quoad possent perituri pariter & hostē perdituri. Sed cū ridiculā rem sibi facere viderētur: adcersit ad se Demarātū Aristonis: qui in exercitu erat: quē vt venit interrogaui horum singula cupiens nosse quid ab Lacedæmoniis ageretur. Et ille audisti (inquit) antea me dū aduersus Græciā p̃ficisceremur de his viris. Et cū audisses loquentē hęc euētura prouidebā: denū habuisti. Quanq̃ mihi summū discrimen est aduersus te rex veritatem tuenti: audias tamē nunc quoq̃ veritatem. Hi viri ad nobiscū pugnandū de ingressu venire atq̃ hoc adparant. Nā ita sese apud eos habet cōsuetudo Quoties adiræ animæ periculū debent tunc capita comunt: quod scies si hos & quī spartæ manserūt subegeris: Nulla hominū gēs alia est quæ cōtra te rex audeat tollere manus. Etenim nūc aduers⁹ regnū inter Græca pulcherrimū atq̃ viros p̃stantissimos tēdis Xerxe quod hęc eis admodū incredibilia viderētur quæ dicebantur interrogāte quo pacto tantillæ copię cū suis pugnaturę essent: rursus inq̃t p̃ vano me ducas nisi hoc tibi vt ego animo vsu venerit. Hęc dicens tū Xerxi nō persuasit. Itaq̃ quatriduū Xerxes supersedit ratus eos illic fugā esse facturos. Quinto die cū putaret impudētā illos atq̃ temeritatē esse in permanēdo ira percitus: Medos in eos ac Cissios mittit imperās vt illos caperent viuos: & in cōspectum suū adducerent. Medi vbi facto impetu in Græcos impræssionē fecerūt multi cadebant aliisq̃ superueniētibus nihil tamen pmoueabant: & si vehementer ingruebant: palā facientes cū aliis omnibus: tū vero ipsi regi se q̃dem multos homines esse: at paucos viros. Fuit autē huc pugne cōgressus interdiū. Post vbi Medi se ægre tutabātur tum vero ipsi se subduxere. Persæq̃ subeuntes exeperē ii quos imortales rex adpellabat: quorū dux erat Hydarnes tanq̃ facile hostē p̃stigaturi. Vbi & hi cū Græcis cōgressi nihilominus q̃ Medi p̃ficiēbant: sed eodē modo pugnabant vtpote lōgioribus hastis q̃ Græci vtētes & in locis angustis vbi null⁹ multitudinis erat vsus. Ibi Lacedæmonii dignam memoratu pugnā edebāt cum aliis in rebus ostētantes se perire inter iperitos pugnare: tū vero quod quoties terga vertebant cōserti fugiebāt. Quos Barba tū dū fugientes cernerēt cū vociferatione & crepitu ingruiebāt. At Græci rursus se cōuertentes aduersis pectoribus eos exci-

Lacedæmo-
niorū militū
cultus.

Medi in La-
cedæmones.
Persæ q̃ im-
mortales di-
cūtur i Lace-
dæmones.

POLYHYMNIA

piebant: & quibus innumera multitudine psternebāt: Aliquot tñ illic ex ipsis spartiatīs occubuerē. Persæ posteaq̃ & cateruatim & vniuersis copiis iter occupare conati: nihil tñ pmoueāt: iterũ sese receperũ. Fert Xerxes cũ ad spectaculum adesset in ipso cõgressu pugnãdi tere solio resiliisse: q̃ videlicet exercitui suo timeret. Postero die nihilo melius Barbari plati sunt. Nã sperantes fore vt illi q̃ pauci essent & sauci neqrent manus lenare ad pugnãdũ cũ cõflictissent eos Græci excepere instructis ordinibus & in suo q̃q̃ loco ac p nationes digesti: pter Phocenses qui in mōte ad iter obsidẽdũ locati erant. Persæ vbi nihil aliud q̃ pridie agendũ videt abscedũt. Ibi regẽ ancipitẽ quodnã in re præsenti cõsiliũ capefferet: Epialtes Eurydemi adlocuturus adiit tanq̃ magna aliqua re ab illo remunerãdus indicauit ei tramitẽ: q̃ per mōtẽ ad Thermopylas ferebat: quo factionẽ eorũ Græcorũ q̃ illic erat euerit. Is postea Lacedæmoniorũ metu in Thessaliã pfugit: cuius pfugi Pylagoræ Amphyctiones apud Pylẽã cõgregati caput pecunia licitati sunt: q̃ interiecto dein: de tpc ab Athenade viro Trachinio Anticyræ. (Nã illuc redierat) interẽptus est quẽ & si ob aliam causam q̃ ego in sequẽtib⁹ reddã Athenades hic interemitt: nihilo tñ. facius ab Lacedæmoniis præmio adfect⁹ est. Hũc in modũ Epialtes postea interiit: Est & alia quæ fertur fama. Onetẽ Phanagoræ virũ Carystium & Coridalũ Anticyrensem fuisse: q̃ ea dixerint regi & Ercũ mōtem Persas deduxisse: qđ apud me prius fide caret. Nã hinc licet cõiectemus primum q̃ Græcorũ Pythagoræ nō Onetæ & Coridali sed Epialtæ Thrachini caput pecunia licitati sunt: q̃ scilicet eũ cõpertissimũ haberent. Deinde q̃ Epialtem ob hã causam scimus se fuga pripuisse. Postremo q̃ Onetes q̃ nō erat Meliensis ita demũ tramitẽ illũ nouisset: si in ea regione permultũ diuersatus fuisset ideoq̃ Epialtẽ culpã ascribo: q̃ Persas p mōtẽ circũdixit: & ad tramitẽ pduxit. Xerxes ea quẽ Epialtes se cõfecturũ spondebat probans maiorem in modũ lætus sine mora Hydarnem cũ iis quibus perat copias misit. Ille circa lucernarum incensionem idest sub crepusculũ e castris profectus est: & tramitem ingressus: & quem tramitẽ indignæ Melienses vestigauerũt eorũ inuestigato Thessalos deduxere aduersus Phocenses eo tempore quo Phocenses intersepto muris transitu ad arcendũ bellum in præsidio erant extrinsecus nihil admodum p̃septus transitus erat: cũ nihil esset vtulis Meliensibus. Etenim sic sese habet ille callis. Ab Asopo fluuio q̃ per mōtis

Epialtes
Xerxi indica
uit tramitem
ad Thermo-
pylas.

Athenades.

Onetes.
Coridalus.

Lucernarum
incensio.

Thermopyla
m̃ callis.

Anapæa.
Alpenus.
Melâpygus.
Cercopos.

Megistias.

Leonides.

meat anfractū incipit: cui mōti ac vię idē nomē est inditū Ana
pæa: Hæc Anapæa per dorsum mōtis extenta desinit iuxta Al
penū vrbe: q̄ prima est ex Locridibus Meliēses versus ac iuxta
lapidē noie Melâpygon. i. nigrū fontē: ac iuxta Cercopon He
dras hoc est malicioforū sedes: vbi angustissimus callis est. Hac
via atq; ita se habēte Persæ Asopū trāsmittētes iter tota nocte
fecerunt a dextra Oeteos mōtes ad sinistrā terrā Trechiniorū
habētes: ac sub exortū auroræ in cacumē mōtis euaserunt: quo
in loco sicut superius ostēsum ē mille Phocensiū armatorū p̄si
diū excubabat: rū ad suā terrā: tū ad viā tutandā. Nā transitus
inferior a quib⁹ dictū est custodiebat q̄ eā per mōtē viā vltro
ab Leonide adceptā obsidebāt: qui hoc modo Persas alcēdis
se animaduertēt. Cū eos illi toto mōte cōscēdendo propter
frequentiam quercū latuissent: tū edito multo strepitu (vt res
postulat) frondīū subter pedes cōstratarū (erat. n. cæli trāquil
litas) Phocēses recurrerūt: & dū sibi arma induunt: cōfestim
Barbari adsuere: qui cōspicati viros arma sibi circūdantes ob
stupere. Quippe qui vt in exercitu adseruatū fuerat neminem
sibi sperabāt occursum Ibi Hydarnes perterritus ne Phocēses
Lacedæmonii forent: Epialte perconctatus est quisnā ille esset
exercitus. Mox certior rei factus Persas tanq̄ in aciē instruxit.
Quorū missilibus multis crebrisq; Phocenses cū ferirentur: su
gam fecerūt in verticē mōtis gnari aduersum se ab initio illos
venisse: & se p̄parabāt tanq̄ perditi. Ita isti sentiebāt. Verum eis
sp̄etis ii qui circa Epialtem & Hydarnē erant Persæ rapidi de
mōte descendūt: At tis Græcis q̄ apud Thermopylas erāt: pri
mū vates Megistias extis inspectis indicauit mortē illis pariter
& sibi impēdere. Deinde transfugæ notū fecere Persas mōtem
circuire: sed hi adhuc p̄ noctis tps̄ tertio loco significauere spe
culatores diurni q̄a verticibus mōtis decreuerunt tam die illu
cescente. Hic inter se cōsultantes Græcis sentētis discrepabāt
Alii. n. stationē nō deserēdā suadebāt: Alii id dissuadentes cō
tendebāt. Ita dissidentīū partim abscedūt: dilapsiq; in suā quis
q; vrbe se recipiūt: partim q̄ cū Leonide erat ad illic p̄standū se
adcingūt. Ferē aut̄ ipse Leonides eos q̄ abscessere dimisisse de
illorum vita sollicitus. Se vero & Spartiatas q̄ adessent nō fa
cturos e sua dignitate si stationem desererēt: ad q̄ tutandam ab
initio venissent. Ceterū ego magis illi opinioni adcedo Leoni
dē postea q̄ aduertit socios ignauos: & inuitos eē ad piculum
subeūdū: veniā eis abeūdi dedisse sibi vero decedere ihonestū;

POLYHYMNIA

Spartiatarū
oraculum.

putasse permanenti autē illic ingentē gloriā futurā: & Spartas
nunq̃ defuturā felicitatē sperasse. Si qdē iā inde ab initio mo-
ti belli Spartiatis Pythia redditū erat oraculū fore vt aut Spar-
ta euerteretur a Barbaris: Aut rex eius occūberet: quod oraculū
hexametris illa versibus reddidit in hæc verba.

Vobis ampliūgæ colitis qui moenia spartæ.

Aut vrbs clara dabit Persa victore ruinam

Aut si non erit hoc oriundus ab Hercule quidam.

Flebitur extinctus rex in Lacedæmonis ora.

Nā neq̃ taurorum neq̃ vim feret ille Leonum:

Sed Iouis & cuius reor haud tolerabile robur

Alterutrū donec passim discerpserit horum.

Hæc reputantē Leonidē cupidūq̃ gloriæ cōparandæ credide-
rim solū ex Spartiatis remississe socios potiusq̃ illos q̃ abierunt

in sententiis dissidentes tā deformiter abisse. Cui rei nō minis-

mo id mihi testimonio est. Varē Megistiā huius expeditionis

comitē qui ferebatur Acarnas esse: & a Melāpode oriundus p-

locutum ex extis ea q̃ erant euentura: eundēq̃ cum propalam a

Leonide dimitteretur ne secū periret: tamen abscedere noluisse.

filiū modo qui ei vnicus erat vna militantē missum fecisse.

Ita focii quos Leonides remittebat ei obtēperantes abiēre The-

spientes tantū atq̃ Thebani p̃stitere cū Lacedæmoniis. Theba-

ni quidē inuiti ac nolentes: quippe quos Leonides loco obfi-

dū destinebat. Thespientes vero libentissimi qui negauerunt se

Leonida & qui cū eo erant desertis abscessuros: Permanētesq̃

vna cū illo occubuerūt: quorū dux erat Demophil⁹ Diadromei

Xerxes sub exortū solis libaminib⁹ factis tātisq̃ morat⁹ dū tps

eēt quo for̃ solet maxie frequēs eē hoib⁹ e castris mouit. Etes-

nim ita ab Epialta erat mandatū. Nā descensus a monte cōpē-

diarius magis ac breuioris multo spaciū q̃ circuitus mōtis atq̃

ascēsus. Barbari q̃ circa Xerxē erāt: ad Leonidē & ad Græcos q̃

cū eo erant adcessere: & isti tanquā ad necē iā multo magis q̃ a

principio fecerant progressi sunt ad fauces introitus laxiores.

Nā munitiones muri eos tutabātur: & cū superioribus diebus

in loca arctiora p̃deūtes dimicassent: tūc extra angustias facto

cōcursu permulti Barbarorū cadebant. Nam duces a tergo sui

quisq̃ agminis verberibus quē gestabant vnum quēq̃ cedebāt

adsiue ad procedendum adhortātes: Multi eorum in mare de-

cidentes: absumebant: Multo plures inuicem viui proculcabā-

tur: cum nulla pretereūtis ratio haberetur. Cūq̃ scirent impen-

Megistias.

Demophil⁹.

dere sibi necem ab iis qui montem circuirent: quod roboris habebant id omne in Barbaros ostendebat ingruentes ac sese intrudentes. Quorum plerique cum iam lanceæ diffractæ essent: nō nulli gladiis Persas obtruncarent: tūc Leonidas in hoc labore cecidit nauata strēnuissime opera & cū eo alii insignes Spartani: quorum ego tāquā strēnuorum virorum nomina audiui. Et quidē trecentorū omniū Persarum quoq; illic cū multi alii tā celebres ceciderūt q̄ in celebres: tū vero duo Darii filii Abrogomes & Hyperāthes: quos Darius ex Phratagina Atarnis filia tulerat. Atarnes autē Darii regis frater Hytaspisq; Arsamei filius: qui dum Dario filiā nuptum dedit: omnē in super ei domū tradidit: vt qui esset vnice pater. Hi duo Xerxis fratres sup cadauer Leonidæ pugnantes occubuerunt adeo vehementi Persarū Lacedæmoniorūq; conflictu: vt Græci ter hostibus in fugam versis cadauer Leonidæ virtute subtraxerit: & eo vsq; persisterint: dū ii qui cū Epialte erant adfuere: quos vbi audire Græcū tum vero pugnandi ardor immutatus est. Nā ad angustias viæ sese recepere: & introgressi murū tumulum quēdam occupātes addensati infedere cūcti p̄ter Thebanos. Est autē tumulus in ingressu vbi nūc super Leonidē stat lapideus Leo. Hoc in loco defensantibus sese gladiis quia adhuc eis supererat Barbari circūfundūtur: & manibus & vocibus incessentes. Alii ex aduerso virgētes & munitionē muri subruētes. Alii vndiq; circūueniētes circūstantes Lacedæmoniorū atq; Thespiensū cū tales extiterint: pręstantissimus tamē extitisse fertur Dieneceus Spartanus: quem anteq̄ cū Medis cōfligeretur: hoc dixisse aiūt: cum a quodā Trachinio audisset Barbaros prę multitudine sagittarū quas emitterent solem obducere: tantā eorū esse copiā adeo nō expauesfactus est vt parui faciens Medorū turbam responderit. Omnia sibi bona Trachinium hospitem nunciare: si Medi Solem obducerēt: se sub vmbra cū illis non in Sole pugnatuuros. Hæc & alia huiusmodi dicta memoratu digna aiūt Dieneceum Lacedæmonū reliquisse. Secundum hūc Lacedæmonis duo fratres p̄stātissimi furū fuisse Alpheus & Macron Orsiphanto geniti e Thespiensibus Dythyranibus Harmatidei. His eo loci vbi ceciderūt sepultis & iis q̄ priusquā socii a Leonide remissi sunt occubuerant. Epigrammata his verbis inscripta sunt.

Terdecies centum hic certant milibus olim
 E Peloponneso bis modo mille viri
 Hæc vniuersis superscripta sunt, Illa peculiariter Spartiatis.

Leonidæ
mors.

Abrogomes.
Hyperāthes.
Phratagina.
Atarnes.

Dieneceus p̄-
stātissimus.

Dieneceus
dictum.

Alpheus.
Macron.

Epigram-
mata.

POLYHYMNIA

Nos Lacedæmoniis refer hic peregrine iacentes

Exhibito illoꝝ vocibus obsequio

Hoc epigramma inscriptū est Lacedæmonitis. Illud vati.

Nobilis hoc bustum est Medi occidere Megistæ

Sperchion ad fluuiū nō sed inultus obit

Qui vates obitum quīs p̄sciret adesse

Spartæ haud sustinuit deservisse duces.

Qui hos epigrammatis & cippis exornarunt Amphictyones
fuere præter epigramma vatis Megistæ. Qđ Simonides Leo-
prepis filius ppter hominis familiaritatē inscripsit. Ex his tre

Eurytus.

Aristodæm⁹

cētis duo Eurytus & Aristodemus ferūtur ob extremā lippitu-
dinem e castris ab Leonida remissi: & in Alpēis decubuisse: &
cōmunicato inter se cōsilio cū liceret aut salutē sibi parare spar-
tam versus: aut si reuerti recusarēt vna cū aliis occubere in neu-
tro horū quæ licebat eis facere inter se cōuenisse: sed cū senten-
tiis discreparent: Aristodemus quidem præ ignauia remāsisse:
Eurytus vero audita Persarum circuitione petisse arma: seq̃ eis
indutū iussisse seruū vt ad pugnātes deduceret. Ille vbi dedu-
xit fugæ se mādauisse. Hic dato in agmē ipetu occubuisse. Qđ
si vel Aristodemus solus redire spartā neglexisset aut si ambo re-
duces fuissent: vidētur mihi Spartiatæ nullā iis poenā irrogatu-
ri fuisse. Nūc altero eorū extincto in hūc qui habens eādē occū-
bendi occasiōē: tamen occubere noluerit: necessario debuisse
magnopere irasci. Quidā hunc in modū & ob hāc causam Ari-
stodemū hospitem redisse spartā aiunt. Alii enim cū ab exercitu
pro nūcio mitteretur & posset pugnæ quæ fiebat adesse: tamē
recusasse: sed moratū in via fuisse supersūtē: sociūq; eius q vna
mittebatur in pugnā profectū appetisse. Aristodemus Lacedæ-
monē regressus probo & ignominia notatus ē: probo quod eū
nemo neq; igni neq; adloquio ipertulit: Ignominia quod Ari-
stodemus fugax adpellatus est. Verū hic omnē sibi obiectā cul-
pam in pugna apud platæas gesta deleuit. Fertur itē alius ex eis-
dem trecentis super fuisse in Thessaliā pro nūcio missus: cui no-
men erat Pantite. Sed spartā reuersus cum opprobrio esset sese
strangulasse. Thebani quorū dux erat Leontides vi retēti aduer-
sus regis copias tamen a partibus Græcorū e quibus erant di-
micauerunt. At vbi res Persarū superiores esse animaduertērūt
Ibi a Græcis qui cū fuerant ad tumulū ire properantibus se dis-
sociantes manus ad Barbaros protenderunt: ad eosq; propiusq;
adcefferunt referentes quod verissimū erat sese cū Medis sen-

Pantita.

Leontides.

fuisse: terrāq; & aquā regi inter primos dedisse ac vi coactos ad Thermopylas venisse: & a culpa cladis illatæ abesse. Hæc regi adlegantes quoq; etiam Theſſalos testes habebāt ſeruati sunt: non tamen vſq; quaq; fortunati. Nā Barbari qui eos cepere ali quot vt adcedebant obtrūcauerunt: pluribus iuſſu Xerxis regis ac notas inuſſerunt a duce Leontida exorſi: Cuius filiū Eury- Eurymach⁹. machum poſtea Plataenſes quatrigenſes Thebanorū ducem: quod vrbē ipſorū occuparet interemere. Hunc quidē in modū Græci ad Thermopylas dimicauerunt. Xerxes autē adcitū Demarātū interrogauit hinc orſus: Demarate virū te bonū eſſe in dicio veritatis experior. Quæ enim dixiſti ea omnia p̄inde eue nere. Nunc hoc mihi pandito quomā ſunt Lacedæmoniū: quot ve eorū tales in re bellica an & vniuerſi. Cui Demaratus multatudo rex (ingr) Lacedæmoniorū: omniū magna eſt & ciuitates multæ. Quod autē diſcere vis a me ſcies. Eſt in Lacedæmone vrbis ſparta octo milia ferme virorū: qui omnes his qui hic pugna uere ſunt ſimiles: Cæteri Lacedæmonii nō illi quidē ſimi Lacedæmon Sparta. les: ſed tamen viri ſunt ſtrenui. Ad hunc Xerxes Demarate inquit Agedū expone quo pacto hos viros minima cū difficultate ſubigamus. Tu nāq; calles quo tēdant eorum cōſilia vtpote quorū rex fuiſti Cui Demaratus: Tū cū inquit me rex libet̄ cōſulas: æquū eſt me tibi quod optimū ſit expromere Id quod vis hoc pacto fiet: ſi trecētas naues cū ſuis propugnatorib⁹ in orā Cythera in- Lacedæmonē mittas. Adiacet aut̄ illi inſula noīe Cythera: quā obui viri apud nos ſapientiſſimus videlicet expectans ſemp ab ea aliquid tale futurū: quale nūc ego expono. Non ille qdē tuā claſſē p̄uidēs ſed quācūq; ſimiliter extimeſcēs. Ex hac igit̄ iſtula p̄ficiſcētēs tui Lacedæmonios territēt. Ita illi domeſtico occupati bello neq; tibi erūt infeſti: neq; cæteræ Græciæ cū a tuis pedeſtrib⁹ copiis expugnabiſ auxilia ferēt. Subacta reliq; Græcia Laconici per ſe reddēt̄ inualidi. Quod niſi feceris hoc fore expecta. Eſt peloponneſi arcus Iſthmus: quo in loco pelopōnenſibus omnibus coactis alia tibi prælia ſuperioribus atrociora futura proſpicio. At ſi illud feceris & Iſthmus hic extra præliſi & cæteræ ciuitates vltro tibi ſe dedent. Poſt hūc Achæmenes Xerxis frater claſſis præfectus cū ei colloquio intereſſet. veritus ne Xerxes ad id agendū induceretur: Aiaduerto (ingr) te rex verba admittere viri: qui tibi proſpere agēti inuidet: Aut Græcorum etiam res tuas prodit. His enim morib⁹ vti Græci gaudēt: vt & mores.

POLYHYMNIA

fortunato inuideant: & meliorem oderint. Quod si e praesenti
 conditione cū naues quatrigenae naufragiū fecerint trecentas
 alias e caetera classe miseris ad obeundam pelopōnesum: profe
 &o fient nobis aduersarii pares ad decertandū. At si cōiuncta
 classis fuerit: inoppugnabilis reddetur: & ante omnia nobis illi
 impares erūt: simulq; omnis exercitus nauticus terrestri & in-
 uicem terrestris vna iterfaciens nautico erit auxilio. Quos si dē
 straxeris: neq; tu illis vsui eris neq; illi tibi. Tu vero tua ipsi⁹ be
 ne cōstitueris: si aduersarioꝝ res apud te nō agitaues. Hic illi
 bellū sistent: haec agent tot numero sunt. Illi enim per sese ad si
 bi ipsis prospiciendū sufficiunt: & nos itidē ad prospiciendū
 nobis. Quod si Lacedaemonii aduersus Perfas in pugnā ibunt:
 impudentē sibi cladem aut quaquā deuitabunt. Ad haec subii
 ciēs Xerxes recte (inquit) Achæmenes mihi videris dicere qđ
 & faciā. Demaratus quod optimū ille quidē mihi sperat esse id
 suadet: eius tamen sententia a tua superatur. Neq; vero illud ad
 mitto eū nolle rebus meis bene cōsultū: vt ex iis quæ antea ab
 hoc dicta sunt & ex ipsa re cōiecto. Quoniā cuius quidē cui se-
 cundis rebus p̄dito inuidet: eū que male odit: eum tamē patrio
 solo nihil eodē cōsultante quod optimū sibi videtur suadet ni-
 hil procul abfuerit a virtute: quales pauci sunt. Hospes autē ho-
 spiti prospera fortuna vtenti omnī est beneuolentissimus: eiꝝ
 cōsultāti optime cōsultat. Quapropter ab insectatione qua in
 Demaratū vteris hospitē meū Post hac abstinere te iubeo. Hæc
 Xerxes locutus inter cæcos transiit vbi erat Leonides: quē cū
 audisset Lacedaemoniorū regē eūdēq; ducē esse: iussit abscisso
 capite in crucē tolli. Vt mihi cū aliis multis indiciis: tum hoc
 præcipue manifestū sit regē Xerxem maxime omnī excāduis
 se in Leonidā viuentē. Nā alioqui nūquam in defunctum hoc
 genere deliquisset: cū ex omnibus (quos ego noui) hominibus
 Persæ soleant viros in re militari præstantiores honore adfice
 re. Illi quibus imperatū erat: id executi sunt. Redeo ad eā narra
 tionē vnde mihi discessum est. Lacedaemonii primi regē aduer
 sus Græciam tendere adceperūt: atq; ita Delphos ad oraculum
 miserūt. Vbi respōsum est id redditū: cuius pauloante memini.
 Adceperūt autem mirū in modū. Demaratus enim Aristonis q
 profugit ad medos non ille quidem Lacedaemoniis beneuolus
 vt & ego arbitror & ratio dicat: tamē hoc fecit siue in hoc be-
 ne illis cōsultū vellet: vt coniectare licet: siue q; in ultaret Nā
 posteaꝫ Xerxes statuit aduersus Græciam sumere expeditionē

Leonidæ
 cruz.

LIBER OCTAVVS CLXXI

Id Demaratus qui Susus erat cum adceperet: censuit Græcis eſſe indicandū: ſed cum aliter nequiret quippe periculoſum erat ne deprehenderetur: hanc rem cōmētus eſt. Sūptis duarū tabellarum pugillaribus cæcam illinc eradi. Deinde in eorū ligno cōſilium regis exarat. Quod Literis exaratum rursus cæra inducit: ne quid negotiū apud viarū custodes exhiberent pugillares qui ferrentur. Qui vbi Lacedæmonem adlati ſunt: nō poterant eos Lacedæmonii interpretari anteq̃ (vt ego adcepio) Cleomenis filia eadēq̃ Leonidæ vxor Gorgo illos admonuit ipam rem interpretata iubens cæra eſſe frangi. fore enim vt literas in ligno reperirent Ita ei auſcultātes Lacedæmonii literas repertas relegerūt: eaſq̃ deinde ad Græcos dimiſerunt.

Literarum
aſtutia.

¶ Herodoti Halicarnassei Historiarū Liber Octauus: qui inſcribitur Vrania Laurentio Vallense interprete.

Tq̃ hæc quidē ita geſta dicūtur eſſe. Græci autē quibus res clafiſſaria delegata erat hi fuere. Athenienſes qui naues centum viginti ſeptem præbuere iūctis ſibi plataenſibus: q̃ & ſi rei nauticæ inexperti: tamē ſtrenue alacriterq̃ pro ſe illorū naues armauerant: Corinthii qui adtulere naues quadraginta: Megarenſes qui viginti: Chalcidenſes totidē ſibi ab Athenienſibus præbitas armauerunt. Aeginetæ vnde viginti: Syconu duo decim: Lacedæmonii decem: Epidauri octo: Eretrienſes ſeptē: Troezenii quinq̃: Styrienſes duas Chii totidem cū totidē Penteconteris. i. nauigiis quinquagenū remorū: quibus auxiliares erant Locri Opuntii cū ſeptē penteconteris. Hæ naues ad Artemiſiū in ſtatione erant: quarū quot quicq̃ adtulerunt mihi dictum eſt. Vniuerſarū vero præter penteconteros ad Artemiſiū coactarū numerus fuit ducentarū ſeptuaginta vnus. his ducem penes quē ſumma imperii eſſet Spartiatæ præbuerunt Eurybiadis. Nā ſocii negauerunt ſe niſi Lacon eſſet imperator: ſecuturos eſſe Athenienſes ductores. ſed exercitū qui futurus erat ſolutūros. Etenim iā inde ab initio anteq̃ in Siciliā ad ſocietate ineundam mitteretur: agitātū ſermonibus erat tanq̃ expediret e nauticā Athenienſibus pmittere. Ceterū recuſantibus ſociis cellere Athenienſes qd magnifacerēt: Græciā ſuperſeſſe: q̃ intellegebāt eſſe piturā. ſi de principatu cōtenderēt recte ſentiētes.

Athenienſiū
naues.

Pētecōteri.

Eurybias.

VRANIA

Seditio in-
testina.

Nam intestina seditio tãto deterior est bello: quod cõcorditer geritur quãto bellũ deterius est pace. Hoc itaq; ipsum intelligẽtes nō repugnandũ putauerũt: sed tantisper cõcedendũ: quoad magnopere illis indigebãt quẽadmodũ cõstituerant. Si quidẽ posteaq; expulso Persa iam de illius terra diiudicabãt: superbiã Pausaniã causati Lacedæmonios ducatu abdicauerunt. Verum hæc posterius gesta sunt. Tunc atq; ii Græci qui ad Artemisiũ se cõtulerãt: vbi viderũt & multũ nauiũ ad Aphetas esse cõtactũ & omnia plena exercitu hostili: percussĩ metu q; p̃ter opinionẽ suã expectationẽq; res Barbarorũ succederẽt: cõsultabant de faciẽda fuga ex Artemisio interiorẽ in Græciã. Quorũ cõsolatione cognita: Eubœi obsecrabant Eurybiadem: vt aliquantũ temporis præstolaretur vsq; dum ipsi liberos atq; domesticos subducerent. Vbi nō persuadẽt ad ducem Atheniẽsũ Themistoclem transgressi pasciscũtur cũ eo triginta talentis: vt tãdiũ ante Eubœiã perstaret: donec pugna nauali decerneretur. Themistocles hac ratione Græcos retinuit. Eurybiadẽ ex hac tanq; ex sua ipsius pecunia quinq; talentis imptit. Hoc persuaso Adimantũ Ocyti Corinthiorũ ducẽ qui solus reluctabatur negans se permanesũ: sed ab Artemisio profectũ: ita adlocutus est iureiurando interposito. tu vero haud quãq; nos deseres quem ego maioribus donabo muneribus: q̃ quã rex Medorũ vbi mitteret socios deserenti. Hæc locutus statim ad nauem. Adimanti tria misit argenti talẽta. Istis pecunia corruptis cũ Eubœis gratificatus est Themistocles tũ reliquũ pecuniã q̃ adceperat lucrifecit. q̃ eũ interuertisse ideo latuit: qui adceperãt: q; putabãt eã ab Atheniẽsibus ad hoc ipsum profectã esse. Ita in Eubœa p̃stitere: ac p̃liũ facere: qđ ita gestũ est. Barbari cũ ad Aphetas circa diluculũ venissent. Cũq; id qđ etiã ante audierant cernerẽt paucas Græcorũ naues ad Artemisiũ stationẽ habere libidine tenebantur adgrediendi si forte eos interciperent. cæterum ex aduerso inuadẽdũ non videbatur ne se cõspectis obuiã tendẽtibus Græci fugã capesserent: noxq; fugientes exciperet. Sed euenire oportebat vt hi effugerẽt: & illos insidiantũ ne sacrificolus quidẽ euaderet. Igitur ad hanc rem transigendum hoc sunt machinati ducẽtas ex omnib; nauibus delectas extra Scyrũ circũagũt iuxta Capharea & Gerestũ ad Euripiũ ne circũuehentes Eubœam ab hoste cernerentur: sed eũ circũuehrent ducẽtis quidẽ nauibus quã hac irent viã (quẽ retro ferebat) obficientibus. Reliqua ṽero classe ex aduerso ingruente. Hoc

Themistocles.
Cautè legẽd' est Plutarch' i vita Themistoclis q; hæc pecunias Themistocle Eurybiadi dedisse ait ex herodoti opinione Verũtũ Græco Herodoto quinq; talẽta vt & in hoc latino tãtũ dedisse dī. Adimantus.

LIBER OCTAVVS CLXXII

capto consilio quas cōstituerant naues miserūt nō habentes in animo ipsi eo die Græcos adoriri : nec priusq̃ signū qđ cōuen-
nerat cū his qui circūuehebātur: ab illis edere iā de suo aduētū.
His circūmissis nauib⁹ reliquas apud Aphetas numerū inibāt.

In qbus recēsendis dū occupati sunt. Scyllias qđā Sicyonius: qui usdē in castris erat omnīū ea tēpestare hominū optim⁹ vris-
nator: qui ēt in naufragio ad Peliū factō multā pecuniā Persis
seruauit: multa & sibi lucratus ē. Hic Scyllias iā pridē in animo
habuerat ad Græcos transire: sed cū ad eā diē nō fuisset nactus
occasione: tūc ad Græcos trāsfugit sed incertū quonāmō il-
linc trāsierit. Demiror tñ. si verū est qđ refertur. Refertur. n. cū
ex Aphetis mare subisset: nō prius extitisse q̃ ad Artemisiū per-
uenit. Octoginta ferme maris stadia emēsus. De hoc viro & a-
lia memorātur partim mēdaciis similia: partī vera: de quo mihi
ea probatur opinio eū nauigio ad Artemisiū peruenisse. Is vbi
eo puenit Græcos certiores fecit & naufragi facti & nauīū ad
circūeūdā Euboeā dimissarū. Hoc illi audito inter se collocuti
sunt. & cū multę essent sententię dictę: illa euicit vt eū diē illio
maneretur : & in statione p̃staretur dehinc mediā nocte soluētes
proficiscerētur. & classi hostiū quę circūageretur occurrerent.
Post hęc vbi nemo se ex aduerso fert obseruato diei crepusculo
ipsi ferūtur in Barbaros animo experiūdā fortunę cū in pugnā
do: tñ in perrūpendo. Quos Xerxiani milites ducesq̃ paucis cū
nauib⁹ veniētes in se cōspicati magnę hoc illis demētię dā-
tes & ipsi naues educūt sperātes facile se illos iri interceptum .
Merito sane sperātes qđ viderēt paucas esse Græcorū naues: su-
as vero multo plures atq̃ velociores. Itaq̃ p̃ cōtemptu illos in
medio cōcludūt. Ex Ionibus tamē qui cū Græcis bene volcbāt
inuiui militabant : magnę calamitatis loco ducentes qđ vide-
rent circūueniri illos: quorū neminē animaduertēt esse redi-
turū. Adeo. n. infirma res Græcorū esse videbatur. At ii Iones
qbus id qđ fiebat voluptati erat pro se quisq̃ adnitebatur: vt ip-
se primus aliqua nauī Atheniensium capta donum ab rege ad-
ciperet. Nam apud exercitum plurimus erat per hos de Athē-
nensibus sermo atque respectus. Græci vbi eis signum datum
est primū cōuersis in Barbaros proris: puppes in medium coe-
gerūt. Deinde secūdo signo dato opus capessunt: qđ in exiguo
spatio deprehensi: & a fronte mox triginta Barbarorum naues
excipiunt. in quibus & Philaonem Cheris filium Giorgi Sala-
miniorum regis germanum : & in eo exercitu virum eximium.

Scyllias vris-
nator.

Philæon.

VRANIA

Lycomedes. Græcorum autē primus nauē hostium cepit vix Atheniensis Lycomedes Aeschrei: idēq; palam rei bene gessē retulit. in hac pugna cū inuicē nunchi: nunc illi superiores essent: interuentu noctis dirēpti sunt: & Græci quidē ad Artemisiū reuēdi: Barbari vero ad Aphetas multo maius opinione sua certamen experti. in hoc prello solus e Græcis qui cū rege erāt Antidorus Lemnius ad Græcos transfugit: qui Athenienses ob eam rem tractu soli in salamine donarūt. Vbi nox adfuit. Erat autē anni tempus mediæ æstatis immēsa vis aquarum extitit per totam noctē: & dira tonitrua a Pelio. Cadauera quoq; ac naufragia ad Aphetas efferebantur: circa nauū proras excipiebantur: & Remorū palmulas perturbabāt. Hæc audiētes qui illic erant milites metu cōsternebantur credētes se esse vtiq; perituros: vt qui in tantū malorū deuenissent. Quippe quos anteq; respirassent e naufragio & tempestate: q̄ ad Pelion extiterat excepisset atrox pugna naualis ex pugna nauali vehemēs imber & valdī aquarū in mare discursus: ac dira tonitrua. Et istis quidē huiusmodi nox contigit. At iis quibus negociū datū erat vt Euboeiā circuiret: q̄q; eadem nox: tamen multo etiā atrocior est: tātō quidē quanto maius est quod eos dū in pelago ferrētur inuasit: & tristis exitus fuit. Vt enim eos cursum tenentes tēpestas ac pluuia adorta est: cū essent ad cōcaua Euboeiæ ac flatu ferrētur ignari quē efferebantur: ad petras impingebātur. & id omne adeo fiebat quo Græcæ classī par redderetur id nauū quod supererat: nec multo plus foret. Atq; hi quidē circa Euboeiæ cōcaua perire. Barbari vero qui apud Aphetas erant vbi ipsis libentibus dies illuxit: naues suas stabilierunt satis habentes cū male rem gessissent quietē agere in præsens. At Græci auxilio tres & quin quaginta naues Atticæ superuenerunt: q̄ suo aduentu illis tū animū addiderunt: tum nūcium adtulerunt eos Barbaros qui Euboeiam circūuehebātur tēpestas illa quæ extiterat cunctos interisse. Itaq; Græci eadē q̄ pridie obseruata hora prouecti naues cilicum inuasere. Quas vbi corrupere & nox aduenit iterum se ad Artemisiū receperunt. Tercio die Barbarorū duces tū indigne ferentes a tantula se classe vexari: tū a Xerxe supplicium timentes: non expectādum sibi amplius censuerūt. vt Græci priores pugnā capefferent. sed instructas naues circa meridiē eduxerūt. Contigit autē vt per hos eisdē dies & hæc naualia plia & illa in Thermopylas terrestria gererentur. Erat autem omne certamen his in mari de Euryppo quēadmodū illis qui cū Leo-

Eurypus.

nida erant de trāsitu arcendo: Græci quidē sese adhortabātur: ne Barbaros intrare Græciam sinerent. Barbari vero vt Græcos copias p̄ligatis trāsitu potirētur. Procedente Xerxianorū classe in aciem ordinata: tum Græci se apud Artemisium imotos tenerent: tunc eos Barbari vt cōprehenderent lunata classe circūdabāt. Ibi Græci ex aduerso prodeuntes confligere. Quā in pugna pari Marte pugnatū est. Nam Xerxiana classis p̄ magnitudine & copia sua in se incidebat p̄turbatis nauibus & multo incurstantibus resistebat: tum neq; cedebat. Indigna. n. res videbatur a paucis nauibus in fugā conuerti. itaq; multæ Græcorum naues interibant: multi etiā viri sed multo plures Barbarorū & naues & viri: atq; ita dimicantes vtriq; ab alteris abscessere. Hoc in p̄lio Xerxianos inter milites optimā Aegypti nauauerūt operam: cū aliis magis editis operibus: tū hoc quinq; Græcas naues cū ipsis propugnatoribus coepere e Græcis eo die p̄stātissimi extitere Athenienses: & inter Atheniēses. Clynias Alcibiadis filius qui domestico sumptu ac propria naui cum ducentis viris militabat. Vbi vtriq; libēter in diuersum abiere: ad suas stationes sese recepere. Græci dirēpto p̄lio reuecti: & si casorū corporibus ac naufragiis potiti erant: tamē q; male adfecti essent præcipueq; Athenienses quorū dimidium nauū vulneratū erat de fugiēdo in vltiora Græciē deliberabant. Themistocles reputās si ab amicitia Barbari Iones & Carres abduceret fieri posse vt reliquos superarent. Dū Eubœi pecora ad mare propellunt: illuc duces cōtraxit. eisq; dixit se astutiam q̄dam habere q̄ speraret optimos quosq; sociorū ab rege abductū iri. Hactenus rem e nudauit addiditq; ad eā transigēdam hoc ab illis agendū esse: vt Eubœicorū pecorū q̄tum vellet quisq; mactaret. Satiū. n. esse suorū copiis illis potiri q̄ hostem ac monuit vt suis quisq; popularibus p̄ciperet ignē accēderet: sibi at de discessu sub tempus oportunū curæ fore vt sine noxa abirent. Hoc illis probatum cum esset ad census ignibus ad pecora est itum. Nam Eubœi contēpto Bacidis oraculo tāq; nihil dicente neq; exportauerant quicq; neq; importauerāt velut impendente eis bello. res sibi quoq; ipsis obscuras effecerāt. ita. n. habebat de his oraculum Bacidis.

Clynias.
Alcibiadis.

Themistoclis astutia.

Bacidis oraculum.

Dum Iuga Barbaricus Canabacea iactat in æquor
Eubœa capræ metentes fac procul absint.

His versibus cum nihil illi niteretur tam & si mala tum aderāt
tum impēdebāt. Fiebat: vt in plerisq; aduersa fortuna vteretur.

VRANIA

Polyas.

Abronychus

Themistocles in Iones

Histiaeus nuncius.

Histiæa vrbs.

Xerxis clades.

Thermopylana cades.

Dum hæc isti agebāt: aduenit ex Trachine speculator. Nam vt erat apud Artemisium speculator Polyas genere Anticyrensis: cui datū erat negociū cū expedito nauigio aſuario vt renūcia-
ret his qui apud Thermopylas erant an claſſis diſceſſiſſent: &
Abronychus Lyſiclis Athenieſis apud Leonidā patus cū Lem-
bo ad nūciandū iis q ad Artemiſiū agebāt. ſi qd noui pedestri-
bus copiis cōtigiffet. Hic igitur Abronychus adueniēs indica-
uit ea q circa Leonidā & eius exercitū geſta erāt. Qua iſti re au-
dita nō iam ſibi differendū abitū putauerūt: ſed vt quicq locati
erant abceſſerūt. Primi Corinthii: poſtremi Athenieſes. Quo-
rū Athenieſiū velociffimis nauibus delectis. Themistocles ad
aquas potabiles cōferēs in lapidibus literas incidebat: quas po-
ſtero die Iones ad Artemisium veniētes legerūt in hæc verba.
Viri Iones haud iuſte facitis militātes aduerſus patres & Græ-
ciā redigentes in ſeruitutē. Sed qd ꝑcipuū fuerit ſtare a nobis.
Sin hoc facere nō poteſtis: ſaltē nūc ſiris in medio: qd & ipſi fa-
cite: & Cares nūc faciant obſecrate, Qd ſi horū neutrū agere li-
cet: & maior: neceſſitate eſtis obſtricti: q vt poſſitis deſciſcere in
re gerēda dū pugnā cōſerimus ſponte agatis in ſtrēue memo-
res a nobis vos eſſe oriūdos: & inimicitiarū nobis cū Barbaro
principiū a vobis exiſſe. Hæc Themistocles (vt arbitror) an-
cipiti cōſilio ſcripſit: vt ſi literæ regē laterent: Ionas induceret
ab rege ad ſe deficiendū. Sin ad eū deferretur: darenturq cri-
mini infidos eidē redderet Iones vt a præliis navalibus ſum-
mouerentur. Poſtq hæc Themistocles inſcripſit: ex templo vtr
quidā. Hiſtæus naauigio aduectus Barbaris nūciū adtulit Græ-
cos ab Artemiſio profugiſſe. Illi homine q fidē nō haberēt ſer-
uari iuſſo naues veloces ad rē explorandam miſerunt. Qua per
illoſ re nūciata ita ſimul atq refulſit ſol omnis claſſis addēſata
ad Artemiſiū cōtendit. Vbi ad meridiē vſq immorata mox ad
Histiæa proceſſit eo adpulſi vrbe Hiſtiæorū potiti ſunt & opti-
mā portionē agrī Hiſtiæi maritimos vicos oēs percuſſauerunt.
Dū iſti hoc in loco agūt. Xerxes præparatis q ad cæſos pertine-
bant: ꝑconē ad claſſarios mittit. Hæc aut ꝑparauerat. Quicq
e ſuo exercitu apud Thermopylas cæſi (Erāt at viginti milia)
eorū ꝑ. ferme relictis ceteros depreſſa foſſa hūauit: & ne a claſ-
ſario exercitu cerni poſſent eā humū exagitauit: ſoliſq cōſtra-
uit. præco vbi ad Hiſtiæā peruenit: facto totius exercitus cœtu
hæc dixit. Viri focii rex Xerxes dat veniā cuiuſq libet relictis
ordinibus ire viſum quēadmodū pugnatur cū amētibus homi-

LIBER OCTAVVS CLXXIII

nibus: q̄ se superaturos speranerāt copias regis. hæc denūciāte
precone mox nihil in frequētius q̄ nauigia fuit. ita multi visere
cupiebāt. Profecti eo nō oēs Lacedæmonios eē ac Thespiēs
credebāt: q̄ strati iacebāt: cū etiā seruos cernerēt. Itaq; res eos
qui trāsmilere nō latuit. Hoc Xerxes circa suorū cadauera fecit
rē profecto ridiculā: vt mille iacentes extarēt. Cæteri vero cō-
ferti eundē in locū quater milleni cōportati sitiq; essent. Atque
hunc quidē diē in spectaculo cōsumpserūt. Postero at̄ classiarū
Histia ad classem remeauerūt. Reliqui qui cū Xerxe erant iter
ingressi sunt ad quos pauci quidā ab Arcadia perfugę venerūt.
Victus in opes & operam suam peristare cupientes qui in con-
spectu regis adducti interrogatq; cum ab aliis Persis: tum ve-
ro a quodam præcipue de Græcis quidnam illi agerent: respō-
derunt eos agere Olympia: & spectare certamen gymneticum:
atq; equestre: rursus eodem perconctāte qd̄ nā illis præmiū eēt
propositū propter quod certarent. Oleaginā coronā (inquirūt)
esse qua donarētur. Ibi Tritantechines Artabani filius genero-
sissimam dixit sentētiam: quæ apud regē pro timida est habita:
Audiens eum præmiū illis coronā esse non pecuniā: silentium
tenere nō potuit: quin corā omnibus diceret pape. Mardonii in
quos viros induxisti nos ad pugnandū: qui nō pecuniarū cer-
tamen agitent sed virtutis. Hoc ille dixit. Eo interim tempore
post adeptā apud Thermopylas calamitatē cōfestum Thessali
caduceatores ad Phocēses mittūt vtpote iis infensi: tū semper
antea. tū p̄cipue post nouissimā cladē. Etenim nō multis ante
hāc regis expeditionē ānis cū ipsis Thessali & eorū socii omni
cū copia bellū Phocēsisbus intulissent a Phocēsisbus fugati sunt
ac male mulctati. Nā cū ad Parnasū vsq; p̄cessissent Phocēses
secū habentes. Tellia vaticinū illū Heigū: ibi Tellias hic huius-
modi rem eis cōmentus est Sexcentos viros e Phocensisbus p̄-
stantissimos Gypso tam ipsos q̄ arma illimit: eosq; sub noctem
in Thessalos dimisit dato p̄cepto vt quęcunq; albicantem non
cernerent: cū obtuncarent. Hos primū Thessalorū excubitores
aliud quoddā p̄digiū esse arbitrati. Deinde ipse exercit⁹ adeo
exhorruerūt vt tribus milibus casorū atq; scutorū Phocēses po-
titi sint: quorū scutorū dimidiū ap̄d Abas: alterū dimidiū apud
Delphos dedicauerūt: & ex decima pecuniarū huius pugne fa-
ctæ sunt statuæ grandes quæ circa tripodem e regione delubri
Delphis visuntur: & alteræ eiusmodi in Abasis repositæ. Hoc
Phocenses in peditatū Thessalorū a quibus obsidebātur egerūt.

Res Xerxis
ridicula.

Olympicorū
corona olea-
gina.
Vbi Tritātē-
chines legi i
græco Hero-
do. est Tigna
nes.

Tritantēchi-
nis dictum.
Certamen nō
pecuniarum
sed virtutis.

Tellias.

Phocenses in
Thessalos.

VRANIA

- Hyampolis.** Equitatū quoq; eorūdem (qui in suū agrū incurſauerat) inſa-
nabili clade adſixit. Ad ingreſſum. n. qui eſt iuxta urbē Hyam-
polim depreſſa ingēti ſoſſa amphoras illic inanes depoſuerūt:
humūq; deſuper iniecerunt: eāq; reliquo ſolo exequauerūt: vbi
cū Theſſalos expectarent incurſuros in eos Theſſali impetu da-
to tāq; rapturi in amphoras inciderunt. ibiq; equos cura con-
ſracta ſunt. Ob hæc ambo Phocenſibus inſenſi Theſſali miſſo
caduceatore ita dixerē. Nūquid diſſimulatis āplius Phocenſes
agnoscere nō eſſe vos nobis pares qui & antehac inter Græcos
q̄d in partes illorū nobis placuerint ſemper vobis antecellimus
& nunc apud Barbarū adeo pollemus. vt penes nos ſit & agro
vos exuere: vt in ſeruitutē redigere: q̄ facultatem & ſi optinem⁹
tamē iniuriarū nō ſumus memores: niſi vt eo nomine quinqua-
ginta talenta rependatis: & nos vobis recipimus omnia nos ab
agro veſtro damna auerſuros. Hæc Theſſali Phocenſibus denū-
ciabant: q; ſoli Phocenſes inter eius loci homines cum Medis
nō ſentiebant. idq; nulla alia cauſa (vt ego cōiectura cōperio)
q̄ Theſſalorum odio partes Medorum (vt mihi videtur) ſecu-
turi ſi Theſſali partes Græcorum fouiſſent. Hæc deferentibus
Theſſalis negarunt ſe Phocenſes pecuniā daturōs: & ſibi itidē
vt Theſſalis facultatem eſſe ſentiendi cū Medis ſi aliter ſentire
vellent: ſed nequāq; fore vt ſponte eſſent proditores Græciæ.
His verbis renūciatis adeo Theſſali ſunt in Phocenſes indigna-
tione pciti: vt Barbaro duces itineris extiterint: & ex Trachina
Doridē regionē incurſauerint. Nam eius regionis Podion an-
guſtus illic octoginta nō amplius ſtadia in latū protenditur in-
ter Melidē ac Phocenſem regionis ſitus urbis vetus Cryopiæ
erat. Hæc autē regio Dorū: qui ſunt in Pelopōneſo metropolis
eſt: hanc igitur Doridē regionē ingreſſi Barbari nihil admodū
leſerunt cū Medis. n. (& ſi Theſſalis non videbaſ) ſentiebant:
poſtea q; e Doride in Phocidē ingreſſi ſunt Barbari. ipſos quidē
Phocenſes nō ſunt adepti: quorum nōnulli cacumina Parnaffi
conſederant: qui vertex eſt iuxta urbē Neonē illic ſita nomine
Ozolæ. Tithorea: eoq; ſe receperunt: ſed plures ad Locros Ozolas in
urbē Amphiſſam q̄ ſupra Criſeū ſita eſt campum: omnē tamen
agrum Phocēſem incurſauerat. Sic. n. ducebātur a Theſſalis: &
omnia q̄ nacti ſunt: igni ferroq; vaſtarunt: vrbes etiam ingreſſi
ignes in ſacras ædes iniecerunt. Nā peragrātes eam iuxta Ce-
phūſim amnē cuncta populati ſunt & hinc urbem Drymon in-
cenderunt illic Charadrā & Erochū & Tethroniū: & Amphi-
Amphicæa.

LIBER OCTAVVS CLXXV

eam & Neonē & Pedieas & Triteas & Elateā & Hyampolim
& Parapotameos .i. fluminis adcolas & Abas: vbi delubrū A-
pollinis erat locuples & thesauris donariisq; cōpluribus exor-
natum: in quo vt tunc ita nunc redduntur oracula. hoc delubrū
posteaq; diripere incenderunt. Phocensium etiam quosdā per
montana insecuti cēperunt & mulieres aliquot quas prae mul-
titudine stuprantium extinxerunt. prātergressi quoq; fluminis
adcolas peruenere ad Panopeas. Vnde bifariam copiae iam dis-
tinctae fuerūt: quarum plurima pars ac validissima cū ipso Xerxe
Athenas versus tendens Bœotios in agrum Orchomeniorum
ingressa est. Bœotii cum Medis vniuersi sentiebant: quorū vr-
bes viri Macedones in eis collocati: qui ab Alexandro missi fu-
erant seruauerunt volentes planū facere Xerxi Bœotios sentire
cum Medis. Et hi quidē Barbari hac iter intenderunt. Cæteri
vero cū suis ducibus Parnassum a dextra perstringētes ad tēplū
quod est Delphis processerunt quicquid agri Phocēsis nancis-
cebatur: id omne fœdantes. Nam & Panopeosq; opidum defla-
grauerunt: & Dauliorū & Aeolidensium. Ideo aut ē hac ab aliis
seivncti pergebant vt direpto quod Delphis est templo pecu-
nias representarēt Xerxi regi: qui omnia q̄ in eo tēplo erāt me-
moratu digna melius norat (vt ego audio) q̄ quē in edibus suis
reliquerat permultis aliisq; referētibus cū alia tū p̄cipue Crœsi
Alyattimis filii donaria. Hoc Delphi cū audissent in extremā
prorsus deuenere formidinē. Qua attoniti deū de sacra pecu-
nia cōsultarunt nunquid ea humi defoderent an aliū in locum
transportarent. eas deus illas interdixit ne amouerent. se enim
suffecturū esse ad res suas tutandas. His auditis Delphi de se-
metipsis curādū putauerūt liberis vxoribusq; in Achaiam tra-
iectis: pleriq; vertices Parnassi superauerūt: & ad Coryciū an-
trū: quidā ad Amphissam Locridē se subdixerunt: deniq; oēs
Delphi vrbē deseruerunt: p̄ter sexaginta viros ac prophetā. i.
vaticinū. Postea vero q̄ Barbari subeuntes appropinquare tē-
plūq; cernebāt. Interim propheta: cui nomē erat: Acerato inspi-
cit ante delubrū sacra arma prolata e conclauī: quae intus pro-
posita fuerāt: quae nefas erat cuiq; mortali cōtingere: qd̄ Offerū
iis Delphis qui aderāt perrexerit nunciatū. Vbi Barbari p̄perā-
tes peruenere ad Phanū Mineruē qd̄ est ante templū: tum vero
etiā maiora q̄ superius prodigia representata sunt: res p̄fecto hec
valde mirāda. Nā arma Martia sua spōte extra delubrū p̄posi-
ta adparuerunt. Quod tñ secūdo loco actū est ex omnibus mi-

Pedieae.
Triteae.
Elatea.
Hyampolis.
Parapotamii
Abae.

Panopei.

Vide ne Ha-
lyattis Vt ex
græco p̄cipiū
codice sit le-
gendum.
Apollinis
oraculum.
Corycium
antrum.
Amphissa.
Delphi dere-
li& sunt.
Aceratus.
Mineruae
phanum.
Arma sponte
sua adparue-
runt.

VARNIA

raculis, maxima est admiratione dignū. Cum enim Barbari ad
 facellum Minervæ: quod est ante templum adcederent: interea
 e caelo fulmina in eos deciderūt: & a Parnasso duo abscissi ver-
 tices magno cum fragore sunt deuoluti: per multosq; eorum in
 tereperunt. Atq; ex ipso facello Minervæ vociferatio iubila-
 tioq; extiterunt. Quibus omnibus pariter ingruentibus terror
 incussus est Barbaris vt fugæ se mādaret. Ea re cognita Delphi
 descēdentes magnam eorum stragē edidere. Qui superfuere re-
 sta ad Boeotios effugerūt: & cum redissent referebant (vt ego
 adcipio) alia se præterea (q̄ dixi) miracula vidisse duos arma-
 tos humana natura angustiores instituisse sibi cædem facientes
 atq; insequētes. Hos duos Delphi aiunt indigenas heroas esse
 Phylacon & Autonoum quorū Phana videntur. Phylaci quidē
 secūdum ipsam viam super ædē Minervæ. Autonoi vero ppe
 Castaliam sub Hyampeio vertice. Saxa quæ a Parnasso decide-
 runt: adhuc ad nostram vsq; memoriā integra extant in Phano
 Minervæ Protemplaris locata: ad quod per Barbaros deuoluta
 peruenere: atq; hic receptus a templo horū virorū fuit Græcorū
 classis ab Artemisio profecta rogatu Atheniensium ad Salami-
 nem substitit. Quod vt facerent ideo rogauerāt Athenienses tū
 vt liberos atq; vxores ex Attica subducerent: tū vt cōsultarent
 quid sibi agendū esset. Nam in rebus quæ cōtingerant consiliū
 capiendū habebant tāq; opinione frustrata. Quippe q̄ putassent
 inuenturos se Pelopōnēses ad excipiendum Barbarum in Eu-
 boæa subsidentes horū nihil inuenerant: sed audiebāt illos Isth-
 mū muro sepire. hoc plurimi facientes vt ipsi superessent: & ter-
 tan: suam optinentes tutarētur omīssis cæteris. Hæc Atheniē-
 ses cū audissent: ita socios obsecrarunt vt ad Salaminē sisterent
 classen. Quo aliis adpulsis Athenienses in terram suā profecti
 proposuere edictum: vt quāquisq; Atheniēsum ratione posset
 seruare liberos atq; domesticos suos. Ibi plurimi eorū suos in
 Troezenē miserūt: quidam in Aeginam: nōnulli in Salaminem
 pro se quisq; properātes sua pignora exportare. q̄ vellent ora-
 culo obsequi: & ante omnia q̄ Atheniēses aiunt ingentē anguē
 arcis custodē in templo fuisse obuersatum. Et tāq; re uera essent
 quæ dicunt serpenti menstrua nō cessant libamina proponere
 q̄ sint e melle confecta: q̄ cum semper superioribus temporibus
 depascerentur tunc illibata manserant. Id cum ipsa templi an-
 tistes indicasset: eo magis Athenienses eoq; prōptius deserue-
 re arcem tāquam a deo etiā destitutam. Exportatis itaq; rebus

Phylacus.
 Autonous.
 Castalia.
 Hyampeus
 vertex.
 Protēplaris
 Minervæ:

Atheniense
 edictum.

Atheniensis
 ars.
 Serpens in
 arce.

omnibus ad castrā navigauerūt . Posteaq̃ eos qui ab Artemisio soluerāt ad Salaminē substitisse audierāt. Reliqui classarii q̃ ad Troezeniā erāt eodē cōfluxere. Nā vt in Pegonē Troezeniorū portū cōiretur erat edictū. Pluresq̃ multo contractę sunt naues q̃ ad Artemisiū decertauerāt : & a pluribus ciuitatibus eodem quo ad Artemisiū duce Eurybiade Euryclidis viro Spartiata nō tñ e genere regio : quarū multo plurimas ac maxime veloces optinebāt Atheniēses: q̃ classis ex his cōstabat. Ex Pelopōneso Lacedæmonii sedecim naues p̃stabāt. Corinthii totidem quot ad Artemisiū p̃stiterant. Sicyonii quindecim: Epidaurii decem: Troezenii quinq̃. Hermionēses trex. Hi Dorici generis ac Macedonię gētis Hermionēsis exceptis ex Erineo & Pin-do & Dryopide nouissime profecti. Nā Hermionēses Dyropes sunt ab Hercule & Meliensibus e regione quę Doris nūc vocatur abducti. Hęc copię Pelopōnesum erant. Eorū qui sunt in exteriore cōtinēte Atheniēses supra quā ceteri naues p̃stabāt soli centū octoginta. Quippe quibus nō adfuerunt in pugna ad Salaminē gesta Plataēnses ob hāc causam q̃ cū Græci ab Artemisio dilapsi sunt Plataēnses vbi iuxta Chalcidē impulsī fuere descēdētes in Pieriā orā Bœotię ad recipiendos domesticos suos se cōuerterāt. Ita dum in suis cōseruandis occupātur: relictī fuere Atheniēses sub pelagis eam (quę nunc Græcia nūcupatur) tenentibus pelagī erant Cranai nominati: sub rege vero Cecrope Cecropidę cognominati. Erechtheo autē adepto imperium immutato nomine Atheniēses adpellati. Deinde Iones ab Ione zuthi filio: qui dux extitit Atheniēsis exercitus. Megarēses tātūdē copię: quātū ad Artemisiū adtulerūt. Amphipraci septē cū nauibus auxilio venerūt Leucadii cū tribus Dorici gēs & a Corinthio oriūda. Ex insulanis Aeginetę triginta naues exhibuerūt: quibus alię quoq̃ erāt naues instructę: sed iis orā suā tutabant. Verū cū triginta oīno nauibus p̃cipuę velocitatis: ad Salaminā dimicauerūt. Sunt at̃ Aeginetę Doris ab Epidauro. Cui insulę nomē ātea fuerat Oenone. Post Aeginetas easdē q̃s ad Artemisiū viginti naues Chalcidenfes & septē Eretriēses. Hi Iones sunt. Dehinc Chii easdē adtulere gens ab Atheniēsi b⁹ Ionica. Naxii naues adtulēr̃ quatuor quę admodū & ceteri insulani a popularibus ad Medos dimissi: sed illoꝝ iussa aspnati trāsiere ad Græcos discessu Democriti viri inter ciues illustres & tūc Triearchi. Naxii Iones sūt ab Atheniēsi b⁹ ducētes originē. Styreēses quoq̃ easdē q̃s i Artemisio naues p̃buef.

Pegon.
Quid si Po-
gonē legres
Eurybiades.

Hermionen-
ses.
Doris.

Græcia
Cranai

Atheniēses
quando.
Iones vnde.
Leucadii.
Aeginetę.

Epidaurus.
Oenone.

Naxii.
Stireenses.
Cynthii.
Seriphii.
Siphniū.
Melii

VRANIA

Thesproti.

Acheron.

Ampraci.

Leucadii.

Crotoniatæ.

Phayllus.

Pentecōteri.

Melii.

Siphni.

Seriphii.

Nauū Græ-

carū summa.

Cynthii vnā omnino & vnū penteconterū. Horū vtriq; Dryo-
pes sunt. Seriphii etiā & Siphni & Meli fuere in partib'. Hic n.
soli ex insularis terrā Barbaro & aquā negauerunt. Intra The-
protos isti oēs & Amnē Acherontē incolūt. Siquidē Thespro-
ti cū sint cōtermini Ampracis ac Leucadiis ex vltimis regioni-
bus in militiā venerūt. Eorum qui extra hos habitāt soli fuere
Crotoniatæ q; Græciæ periclitātī auxilium vna naui tulere: cui
præerat Phayllus vir Trispythionicus. Sūt autem Crotoniatæ
genere Achei: & ceteri quidē ex hac classe triremes adtulerunt
Melli autē & Siphni & Seriphii Penteconteros id est biremes.
Melli duas. Siphni Seriphūq; Pentecōteros id est biremes sin-
gula: Meli ad Lacedæmone genus ducētes: Siphni & Seriphii
ab Atheniensibus Iones. Sūma nauū præter biremes fuit trecē-
tæ quinquaginta octo. Quæ posteaq; ex iis (quas dixi) vrbibus
ad Salaminē cōuenerūt inter earū duces cōsultabātur. Eurybi-
ade rogante vt qui vellent sententiā dicerent. Vbi nā ex iis lo-
cis qbus ipsi potirētur cōmodissimum foret pugna nautali de-
cernere. Iā enim Attica p̄deret: & erat: itaq; de cæteris locis
deliberatur. Plerēq; illorū scientiē in hoc cōgruebantur: p̄fecti
ad Isthmū ante Pelopōnesum decertarēt ac videlicet rōne q; si
male pugnassent ad Salaminē quidē sibi in insula obsessis nul-
lū subsidīū ostendebat. Ad Isthmū vero dabatur ad suos effu-
giū. Hæc ratio cū a ducibus Peloponnēsiū redderetur: adue-
nit quidā Atheniensis nūciatum iā Atticā Barbarū esse ingres-
sum eāq; omnē igne vastare. Nam copiæ quæ cū Xerxe erant
Bœotiam peragrantes incensatū Thespiensīū: qui in Pelopō-
nesum abscesserūt: tū Plataensīū vrbe Athenas peruenerāt: &
omnia illa peruastabant: Ideo autē Thespiam & Platæā incen-
derunt: q; a Thebanis adceperant illas ciuitates cōsentire cum
Medis: A traiectu Helleponti ex quo iter ingredi cæpere Bar-
bari: vnū mēsem trinuere transeūdo in Europā tres alios dū in
Atticam peruenere Calliadē summū Athenis magistratū gerē-
te. Vrbēq; desertā cæpere paucis quibusdā Atheniensibus in tē-
plo repertis: necnō quæstoribus ærariis & hominibus ægenis:
qui præsepta foribus atq; lignis arce subeuntes arcebāt qui nō
exierant illinc ad Salaminē simul præ inopia victus simul opti-
mione oraculis soluendi quod sibi reddiderat Pythea murū li-
gneum in expugnabilē fore: id interpretantes ex oraculo effugiū
esse non naues. Hos Persæ castris ex aduerso arcis positos in p̄-
minentī colle: quē Areiū pagū Atheniēsē vocāt: hūc in rēddā

Thespiavrb.

Platæa vrb.

Callias.

Athenæ cap-

tæ.

Areius pag.

obsederunt sagittas stupā circūdatas vbi incenderant emitte-
bant in illos vallum Athenienses. q̄q̄ obfessi & ad vltimū malo-
rum deducti etiā cōsenso vallo tamē resistebāt ac ne verba qui
dempistratidarū cōditionē deditōis offerentium admitte-
bant: & cū aliq̄ ad repugnandū excogitarunt: tūvero hoc quo d
in Barbaros potius subeuntes deuoluebāt: Saxa molaria: Adeo
vt Xerxes per diū inops cōsiliū fuerit: q̄ eos expugnare nō pos-
set. Tandē ex difficultatibus adcessus quidā adparuit Barbaris
Necesse enim erat secundū oraculū omnē Atticā: quā in con-
tinentē est subiici Persis Igitur a fronte arcis a tergo autē por-
tarum & ascensus qua parte nemo excubabat: quāq̄ nemo cre-
debat quēpiam hominū ascensurū hac parte (& si loco pręrup-
to) quidā conscenderūt iuxta tēplū Agranliæ filiæ Cecropis:
quos vbi ī arcē ascēdisse viderūt Atheniēses: parti e muro sese p̄-
cipitauerūt: atq̄ extincti sunt: parti in aedē refugerūt. At Persę
q̄ ascēderūt primū ad portas cōtēdūt: eisq̄ patefactis supplices
trucidant. Atq̄ vbi omniū stragē fecerunt direpto tēplo arcem
incendunt Athenis omnino Xerxes potius equidē quendā Su-
sa ad Artabanū mittit nuntiatū res bene gestas ac presentē sta-
tum. Postero die q̄ nunciū miserat cōiuocatis Atheniensīū exu-
ribus expeditionis suæ comitib⁹ iussit vt cōscensa arce hostias
suo ritu immolarent: sine aliquo in somniis viso: siue sua spōte
facti poenitens q̄ tēplum cōcremasset. Exules Athenienses id
quod iussi erant executi sunt Cuius rei cur mētionē fecerim ex-
ponam. Est in arce hac Erechtheis (qui fertur fuisse tetrigena)
templū in quo olea est & mare: vt apud Athenienses p̄dicatur
Neptuno & Minerua in testimoniū posita q̄ de regione decer-
tassent. Hanc igitur oleā vna cū cætero tēplo contigit vt Bar-
bari extirerent: Quā Athenienses q̄ ab rege iussi erant diuinam
facere: Altero ab incensione die cū in templū ascendissent: aspe-
xerunt fruticallē edico a stipite virgulto cubiti instar. Et hęc q̄-
dem illi narrauerunt. At Græci qui apud Salaminē erāt vbi nū-
ciatum est vti res circa Atheniensīū arcem haberent: eo pertur-
bationis deuenerē: vt nōnulli e ducibus nō expectarent: dū p̄-
positū negociū cōstitueretur: sed in naues irruerent: ac vela tol-
lerent tanquā p̄fecturi. Cæteri q̄ qui relinquebātur: statuerēt si
bi ante Isthmū prælio navalī decernendū: & cū nox adfuisset:
digresse cōcilio naues cōscenderūt: Ibi Themistoclē pergētē
ad nauē suscitatur Mnesiphilus vir Atheniēsis quidnā ab ipsis
decretū esset: & cū ab eo audisset decretū, esse vt ad Isthmum

Quid si
Aglauræ eēt
legendū.
Cecropis fi-
lia.

Athenarum
arx incensa.
Erechtheis
templum.

Olea in arce.

VRANIA

proficiscerentur & ante Pelopōnesum dimicaret: Si istū (inqt)
a Salamine proficiscātur: iā tu pro nulla amplius patria dimica-
bis. Ad suā enim quisq; patriam remeabūt: vt nec Eurybiades
nec alius hominū quispiā cohibere possit: quo minus copię di-
labantur: Græciāq; peribit cōsiliū inopia. Quare si qd cōminis-
sci potest perge: & quod decretū est conare irritum reddere. Et
Eurybiadē a sentētia reuocare vt hic perferet. Themistocles cum
hæc admonita sibi ad modū probarētur nullo reddito respōso
ad Eurybiades nauē prexit. Vbi hoīem conuenit: ait velle se de
negocio cōmuni cū eo colloq. Hūc ille in nauē ingressum iubet
loq; quæ vellet. Cui Themistocles adfidens quæcūq; a Mnesi-
philo adceperat tanq̃ a semetipso refert: & alia adiicit multa do-
nec Eurybiadē a sententia reuocauit: persuasitq; vt e nam pro-
diret: & duces ad cōsiliū cōtraheret: si posteaq; cōgregati sunt
priusq; ad eos Eurybiades referret id: cuius gratia ipsos coege-
rat. Themistocles multis agebat verbis prout magnopere ex-
pediebat. Quē interfatus Corinthiorū dux Adimantus Ocyti:
Themistocles (inquit) in certaminibus ii qui ante alios exiit
Colaphis cedūt. Eū refellēs Themistocles: Atqui (inqt) reliq;
nō coronātur comiter Corinthio cōi respōdisset ad Eurybia-
dē cōuersus: nihil eorū dicebat quē dixerat prius: Illos posteaq;
a Salamine profecti fuissent dilapsuros. Præsentibus enim so-
ciis nō putabat sibi decorū quēpiam adcusare: sed aliq̃de ora-
tione sumpta in te nūc (inqt) sitū ē seruare Græciā si mihi ad-
cedens nauale hic præliū facias: & nō horū quibuscūq; cerdens
classē ad Isthmū abducas: vtrūq; cū audieris inter se cōpara-
to. Si ante Isthmū cōfligēs in patētī pelago dimicabis: vbi no-
bis minimū expedit naues habētib⁹ & grauiores & numero in-
feriores: Ex quo etiā si i aliis feliciter nobiscū agat: tñ amittes
Salaminē & Megara & Aeginā. Nā illos vna conabit⁹ suus pe-
dester exercitus. Atq; ita tu eos in Pelopōnesum ages: omnēq;
Græciā in discrimē adduces. Sin autē id feceris quod suadeo.
hec in eo reperies cōmoda: primū. In arcto cōflixerimus nos
paucę naues cū multis pfecto si equa belli cōtingēt: multo supe-
riores erim⁹: quoniā in arcto opugnare p nobis est: in spacioſo
p illis. pterea Salamis seruat vbi nostri nūc liberi collocati sūt
& vxores. Est & alia hic causā ppter quā itē debes p̃cipue hic
manere: q̃ p Pelopōneso & Isthmo pugnabis: quo caue si sapi-
ne istos ducas. Si id qd spero cōtinget vt classe vincamus: Bar-
bari neq; ad Isthmum nobis aderūt: neq; vsq; longius ab Attica

Mnesiphili
orō ad The-
mistoclem.

Adimantus.
Adimanti
dictum.
Themistocli
dictum.
Themistoclis
cōsiliū.

Salamis
Atheniensū
profugium.

LIBER OCTAVVS CLXXVIII

procedēt: sed nullo ordine abibūt. Vnde nobis lucrifaciemus
 quæ seruauerimus Megara Aegināq; atq; Salaminē. Apud quā
 credibile est nos hostibus fore superiores. Credibilia enim sua-
 dentibus hoibus fere p̄spere cedit. Secus facientibus ne decus
 quidē vult adesse: & humanæ sententiæ indulgere. Hæc dicē-
 tē Themisthoclem rursus interpeliās Adimātus iubebat silere
 eū cui patria nō esset: qn etiā Eurybiadē nō sinere virū extor-
 rentiā dicere: & ita demū id sinere cū vrbē Themistocles ha-
 buisset videlicet exprobrās q; Athenæ captæ essent: tenerētur-
 q; ab hoste. Tūc Themistocles & ille Corinthus multa ingerēs
 probra ratione ostēdit sibi esse & solū & vrbē multo maiore q̄
 illis. Vnde naues ferme ducentæ essent armatæ: quas nulli græ-
 corū inuadentes possent propellere. Hūc cū ratione significas-
 set ad Eurybiadē transiens maiori cum acrimonia loquebatur
 ingens. Tu vero si hic manes: vir eris egregius: Sin minus græ-
 ciæ euersor. Totum enim belli momentū nobis naues sustinet.
 Sed mihi crede nisi hoc feceris nos sicuti sumus vbi domesti-
 cos recepimus in Sirin q̄ in Italia p̄fecturos: q̄ olim iānostra ē:
 q̄q; vt oracula aūt a nobis cōdi oportet Vos at talibus sociis de-
 sti tui meoq; verborū reminiscimini. Hæc dicente Themistocle
 Eurybiades edocebat & ob id edocebat (vt mihi videtur) q;
 maxime formidabat nesi ad Isthmū classem reduxisset: ab A-
 theniensibus desereretur quibus deserentibus iam reliqui non
 essent in pugnando hostibus pares, ita sententiam eā probauit.
 vt illic permanentes pugna nauali decernerent. Quod vbi Eu-
 rybiadi placuit: ii qui altercationibus velutati fuerāt circa Sala-
 minem cū illic sese adpararent tanq̄ prælium nauale facturi di-
 es illuxit: & simul oriente sole extitit terremotus & maris: pro-
 pter quod visum est faciendum vt æcidas in auxilium inuoca-
 rent. Id vbi fecerunt: & omnibus qui illinc Salamine sunt diis
 vota fecerūt: Aiacē Telamōis filiū inuocauerūt: nauēq; ad Aeacū
 & ad alios Aeacidæ inuocādos Aeginā miserūt. Narrabat autē
 Dicē⁹ Theocidis vir Atheniēsis atq; idē exul & apd Medos fa-
 ct⁹ illustis p̄ id tps quo Attica regio Atheniēsis desolata a
 pedestri Xerxis exercitu vastabat se forte fuisse vna cū Demara-
 to Lacedæmonio apd Cāpū Thriasiū: vidisseq; puluerē trigita
 ferme milū virorū capacē ab Eleusine: & cū demiraret quorū
 nā hoium eēt ille pulvis statim se audisse vocē: q̄ vox ipsi videret
 Iacch⁹ Mysticus: & Demaratū vt q̄ eēt sacroq; q̄ fieret in Eleu-
 sine ignarus interrogasse qd nā esset qd ita sonaret: seq; dixisse

Credibilia
 suadēti pro-
 spere cedit.
 Themisto-
 cles extorris
 dictus.

Siris.

Ajax Telæ-
 monius.
 Dicēus.

Thriasius cā-
 pus.

Iacchus Mys-
 ticus.

VRANIA

Demaratenon aberit quin grandis aliqua clades contingat regis copiis. Hoc autē palam est: cū Attica sit desolata numen ab Eleusine resonans venire auxilio Atheniensibus ac focis. Qd si in Pelopōnesum incumbat: periculum regi erit cuiq; copiis quæ sunt in continente. Sin ad classē quæ ad Salaminē est cōuertetur periculum: adibit rex ne nauticum amittat exercitum. Hæc solēnia Athenienses quotannis celebrant ceteri atq; Proserpinæ: & his sacris quicunq; vult & Atheniensium & aliorum Græcorum iniciatur. & vox quā audis est in hoc festo Bacchæcum. Et ad hæc dixisse Demaratū file: neue alteri cuiq; hoc verbum dixeris. Quod si ad regem referatur capite plectaris: vt nec ego te nec alius quispiā hominū queat eripere. Quamobrē tene silētium de hac expeditiōe: diis curæ erit. Hoc Demaratū admonuisse aiebat. Ex illo autē puluere ac voce factā esse nubē eāq; in sublime elatā Salaminē versus ad Græcorum exercitum fuisse delatam. Ita se didicisse nauticas Xerxis copias esse perituras. Hæc dicens Theocydis filius referebat Demaratū atq; alios testes citans. Classiaræ autē Xerxis copiarū vbi inspecta Strage Laconicorum ex Trachinia in Histiam traiecit: tridū illic moratæ per Euripū navigabant. Totidēq; diebus ad Phalerum presto fueret. Nec. n. minori vt mihi videt numero vel pedestres copiarū vel nauticæ Athenas p̄motæ sunt q̄ ad Sepiadē atq; Thermopylas. Nā in sup̄plēmētum eorū qui aut tēpestate ad Thermopylas aut in naualibus Artemisium p̄liis interierūt eos substituā qui nōdū regem adsecuti fuerant Melienses: Dorienenses: Locros: Bœotios: qui cum omni copā adueniunt exceptis Thespiensibus & Plataënsibus: necnon Carystios: Andrios: Tēios: ac ceteros omnes insulanos p̄ter quinq; ciuitates quorum nominū superius habui mentionem nā quo magis penetrauit in Græciā Perseis: eo plures enim nationes sequebant. Qui oēs exceptis Pariis postq̄ Athenas venere: & ad Phalerū (Parii autē in Tythno relicti quobellum caderet spectabant) Ibi Xerxes ipse ad classē descendit animo coetum classiariorū faciendi: & eorum audiendi sentētias. Eo profectus vbi p̄fedit adfidentibus qui aditū eius aderant suæ quoq; gētis tyrānis ac nauū præfectus vt cuiq; rex honorem dederat: quorū prius erat Sidonius rex tum Tirijs: deinceps alij gradatim: misit ad eos Mardoniū tentandi gratia sciscitatum singulos p̄liū nauale faceret nec ne. Posteaq; Mardonius a Sidonio exorsus singulos circuiens interrogauit: ceteri quidem eādem duxere

Pariis belli
fortunam
spectātes.

LIBER OCTAVVS CLXXIX

sententiam iubentes fieri plium. Artemisia vero hæc (inquit) Mardon quæ dico regi referas me neq; in præliis ad Euboeæ gestis ignauissima extitisse: neq; minima cōtulisse i te domine. Ideo cum talis sit æquū esse ea quæ in rem tuā maxime esse sentio demonstrare. itaq; hoc tibi suadeo: vt manibus parcas. nec prælium nauale facias cum iis viris: qui tanto sunt tuis in mari pstantiores: quāto fœminis viri. Quid enim necesse habes omnino venire in discrimē pugnæ naualis? Nōne Athenas habes: quorū gratia expeditionē sumpstisti? nōne reliquam Græciam? Nemo tibi obstitit qui tibi obstitabant ita summoti sunt vt eos decebat. Quo autem ego recasuras hostium res arbitror: id exponam. Si nō instabis pugnæ nauali cōmittendæ: sed classē perges hic cōtinere ad terram: ac tendere ipse in Pelopōnesum tunc tibi domine succedent ea quorum gratia venisti. Neq; n. diu tibi resistere Græci possunt: sed dilabentur. & abs te ad suas quisq; vrbes defugient. Quoniā neq; commeatus est eis in hac insula (vt ego audio) neq; esse credibile est: neq; si tu in Pelopōnesum pedestres copias duces hic eos perstituros qui illic huc aduenerūt neq; de pugna p Atheniēsis facienda curaturos. Quod si pugnā naualē gerere adproperabis: vereor ne copiarū nauticarū male re gesta pedestribus sint exitio. Præterea hoc etiā rex in animū dimitte vlu venire vt Bonis quidem hominibus mali serui sint: malis autem boni. Ideoq; tibi (qui virorū es optimus) serui sunt mali: qui numero lociorū cēsentur Aegyptii: Cyprii: Cilices: Pamphili: e quibus nulla vtilitas est. Hæc loquēte Artemisia quicūq; ei benevolebant noxiā illi rebantur suā orationem tūq; aliud mali passuræ ab rege quem vetaret pugnam facere naualem. At ii quidē male consultum volebant: Inuidebantq; vt pote cui inter primos lociorum omnium bonos haberetur: gaudebant eius (quā dixerat) sententiam tūq; perituræ. Xerxes postq; ad eum sunt relatæ sententiæ: magnopere delectatus Artemisæ sententiæ: cum iam antea officiosam esse sensisset: tunc multo impensius collaudauit. Nihilominus vt pluribus staretur: iussit ratus ad Euboeā suos sponte male pugnas: q; videlicet ipse abfuisse. Itaq; cōstituit spectaculo pugnæ naualis interesse. Classiarii vbi nūciatum est illinc esse soluendum classē: Salaminē versus ducūt: & p octū i aciē sunt digesti. Sed cū eos dies defecisset: quo minus præliū cōmitterent (nox. n. interuenit) in posterū diē sese instruebant: cū interim Græcos metus formidoq; cepit cū alios: tū vero Pelopōneses: q; ipsi

Artemisæ
consilium.

Bonis homi-
nib⁹ serui sūt
Interdū mali
& ediuerso.

VRANIA

desidentes in Salaminē pro Atheniensium terra essent certaturi: qui si superarentur in insula deprehensi forent ob fidēdī sua terra sine p̄sidio relicta. Per eādē noctē pedester exercit⁹ Barbarorum cōtendebat in Pelopōnesum: q̄q̄ cūcta quæ poterant exco gitata erant ne Barbari per cōtinentē ingrederentur. Nam vbi Leonidā cū suis apud Thermopylas occubuisse adcepere Peloponneses celerrime ex urbibus cōcursu facto Isthmū insederunt duce Cleōbroto Anaxādrīdæ filio Leonidæ frater. Ibi cōsidentes primū viā Scironidē obstruxerunt: deinde cōsilio initio Isthmū muro inā edificabant: opusq; perficiebāt. Quippe ne mine (cū tot millia virorū essent) cessante. Nā & lapides & lateres & ligna & cistas fabulo plenas adferebāt nullo tēporis momento opus intermittētes neq; diurno neq; nocturno qui e gr̄cis ad Isthmū auxilio cū oī copia venērūt: Hi fuerūt Lacedæmōi & Arcades & Helei & Corinthii & Sicyonii & Epidaurii & Philiassii Troezenii & Hermionēses. Hi fuerūt q̄ auxilio venērūt metuētes periclitātū Græciæ: cæteris enī Pelopōnēsibus id nihil admodū curæ erat: & Olympia iā & Carniā p̄terierant. incolūt at Peloponnesium gentes septē: quarū duæ indigenæ eundē quē habitant olim iocū nunc habitant: Arcades & Cynurii: vna Achaica quæ nūq̄ illa quidē e Pelopōneso excessit: sed pristino loco egressa alienū incolit. Reliquæ quatuor e septē aduētitiæ sunt Dorienſes Aetoli: Dryopes: Lemni. Dorienſiū multæ sūt & insignes ciuitates: Aetolorū sola Helis: Dryopū Hermiona & Asina: quæ ante Cardamylā Laconicā sita est. Lēniorū omnes paroreitani: Cynurii cū sint indigenæ soli putātur Iones eē sed effecti sunt Diores ipsa die sub ip̄erio Argiorū impositi cū eēnt Orneatæ & Periocci. Harū igitur septē gentiū ceteræ preter eas (quas recensui) e medio cesserūt: & si ingenue loq̄ fas est in medio sedentes cū Medis sentiebant. Apud Isthmū quidē in tali labore isti occupati erant vtpote p̄ omni iā cursu q̄ nulla spes e classe effulgeret currentes. Quæ audientes illi qui in Salaminē erant: formidine afficiebātur nō tā pro seip̄s: q̄ pro Pelopōneso solliciti. Adeo vt alius aliū adiens ac summissa voce admiraretur in Eurybiade cōsiliū inopiā. Tandē res erupit in mediū consiliūmq; contractum est: & multa de hoc ipso dicebantur ab his quidem oportere in Peloponnesum nauigare: & pro illa addere periculum non autem pro regione captius manentes pugna nauali decernere. Ab Atheniēsisibus vero & Aeginetis & Megarensibus satius esse illinc manētes dimicare. Ibi Themis

Cleōbrotus.

Peloponnesi
gētes septē.
Arcades.
Cynurii.
Achaia.
Dorienſes.
Aetoli.
Dryopes.
Helis.
Hermiona
vrbs.
Asina vrbs.
Cardamyla.
Orneatæ.
Periocci.

Socles postq̃ sententia Peloponnesum eiecit: clanculū e consilio egressus misit ad classem Medorum nauigium cum quo Sicinus p̃da dam iussu dicere quæ oporteret: cui nomen erat Sicino contubernali suo: atque eodem Pædagogo liberorum suorum: quem post has res gestas ipse Thespiesen fecit. Vbi Thespiesen in ciuitatem sunt recepti atq̃ locupletem. Is tunc nauigio ad duces Barbarorum profectus: hæc inquit dux Atheniensium q̃ partibus regis fauet: præoptatq̃ res vestras q̃ Græcorum esse iū periores misit me clam alius Græcis indicatum vobis illos metu percussos fugam facere velle: & nunc offerri vobis occasio nē exequēdū rē oīum præclarissimā: nisi p̃ negligētiā eos dilabi sinatis. Nā neq̃ inter se cōsentiūt: neq̃ vobis amplius obissent: quos cernitis inter se dimicātes eos qui vobiscū: & eos q̃ contra vos sentiunt. Hac re Sicinus indicata ab illis abscessit. Cui fidem habentes Barbari tum in insulam parua nomine Psyttaleam: quæ inter Salaminem & continentem sita est multos Persarum traiciūt: tum mediam circa noctem cornu quod ad vesperam spectabat: producunt Salaminem versus eam circuituri. Producunt item qui circa Cocoon & Cynosuram instructi erant occupantes omne fretum Munychia tenus. Ideo autē & naues producebant ne qua Græcis liceret effugere: sed circumuecti vicem redderent præliorum ad Artemisium gestorum: & insulam Psyttaleam traiciebant aliquot Persas: vt comisso nauali certamine cum plurimum & virorum & naufragio r̃si eo efferretur (erat enim insula in traiectu pugnae sita) ii Persæ suos seruarent alienos interimerent. Hoc ne hostis sentiret clanculum egere nulla noctis parte concessa somno. In has ego res intuens non habeo aduersari oraculis tanquā non veris yodelens euidenter loquentia conari refellere.

Psyttalea insula.

Cocoon, Cynosura. Non Nympha sed Munychia sed Munychia legendum est.

Auricomæ postquam Dianæ littora iungenti
 Nauales pontes cum littoribus Cynosuræ:
 Sæpe stolidi fortes q̃ Athenas Marte subegit
 Compescet iuuenem meritissima poena superbum:
 Instructum furis sibi cedere cuncta putantem.
 Nam miscbitur æs æri Mars sanguine pontum
 Inficiet: graui tunc libera tempora reddet
 Saturno genitus simul & victoria pollens,
 Cum ita euideret in his a Bacchide dicatur: Profecto neq̃ ipse
 de fide oraculis deroganda ausim: dicere neq̃ ab aliis dici iussu
 nō, inter duces q̃ in Salamine erant ingens cōstit? est tumult?

VRANIA

- non dum scientes a Barbarorum nauibus se circūueniri. Vbi autem orto sole inspexerunt hostē instructum censuerunt: ibidem sibi manēdum. Quibus congregatis adplicuit ex Aegina Aristides Lyſimachi Atheniensis quidem sed in exilium a populo eieci⁹ q̄ ego (vt eius mores adcepi) virū optimū Athenis atq; iustissimū censui. Hic vir concilio adſistēs: Themistoclem euocauit nō amicum sibi sed in primis inimicum. Verum prae magnitudine presentium malorū oblitus simultatum euocauit hominem colloquendi gratia praeſenſerat enim Peloponnenses maturare ad Isthmū classem reducere. Qui cum prodisset Themistocles ad eum inquit. Nos & alio tempore & hoc ipso constēdere debemus inter nos hac de re vter nostrum de patria p̄clararius mereatur. Te vero certiorē facio peraeque esse Peloponnensibus multa verba facere ac pauca de abducendis hinc nauibus. Ego tibi (qđ ipsemet vidi refero) nunc ne si velint quidē Corinthios atq; ipsum Eurybiadē enauigare posse quoniā circumdati ab hostibus vndiq; sumus. Quare ingressus ad eos hoc indicato. Cui respōdens Themistocles: Iocūda sane (ingit) iubes bonū adferēs nunciū. Nam qđ ego praecabar vt fieret: id ipse tu conspicatus fieri venisti nūciatū. Vt. n. scias quae fiunt a Medis propter me fiunt: quoniā opus factus fuit vt Græci qui nolebant sua sponte ad pugna descendere descenderūt inuiti. Tu vero quādoquidē iocunda nūciatū venisti: per te ipsum nūciato. quē si ego retulero: videbor rem commentitiā dicere nec ipsis persuadebo tāq̄ non hoc agentibus Barbaris. itaq; tute ingressus vt rex habet ipse referas. Quod vbi feceris si tibi fidē habebunt: optime habet. sin minus perinde nobis erit. Neq; n. si vndiq; circumdati sumus vt tu ais amplius isti diffugiēt. Aristides cōcilium introgressus eadem retulit dicens se ex Aegina venisse: & ægre elapsum q̄ latuerit stationem hostium omnem enim classem Græcorum a Xerxis classe circūuenta. Ideoque hortari se vt ad defensionem sui illi sese prepararēt. Hæc locutus Aristides retro abiit. Rursus inter duces altercatio orta plerisq; eorū fidem nūcio nō habentibus: quibus nō credentibus aduenit triremes transfuga virorū Teniorū cui perat Panetius Sofimēnis q̄ oēm veritatē adtulit. Cuius facti nomine Tenii in tripode q̄ Delphis dedicatus est: inter eos q̄ Barbarū debellarunt scripti fuere. Ex hac naui q̄ ad Salaminē & altera q̄ ad Artemisiū trāsfugit expleta est Græcorū classis trecetorū & octoginta nauiū. Duę nāq; prius ad explēdū nūerū defuerāt naues.
- Aristides iustissimus.**
- Aristidis dictum.**
- Aristidis & Themistoclis colloquiū.**
- Plutarch⁹ dicit Aristidem Aditis mille periculis & p hostiū classē ex Aegina traiciēs id Themistocli significasse.**
- Panetius. Tenii.**

LIBER OCTAVVS CLXXXI

Græci vbi eis verba Tenioꝝ fecerūt fidē. sese adparauerūt tā-
quam dimicaturi. Et sub diluculum cū propugnatorū cætū fe-
cissent: Themistocles ex oībus q̄ expedirent præcipiebat: cuius
orationis summa erat melioꝝ cū peioribus cōparatio quæcūq;
in hominis natura atq; industria existunt Exhortatus vt melio-
ra eligerent. Vbi perorauit. iussit illos ingredi naues. Quibus in-
gressis rediit ab Aegina tritemis quæ pfecta ad Aeacidas erat.
Moxq; oēs naues Græci soluerunt. In quos inquentes cōtinuo
Barbari sunt inuecti. Ibi cæteri quidē Græci cū inhiberent re-
mos cessimq; irent: Aminias Palleneus vir Atheniēsis euectus
nauī in hostilem incurrit: cui implicitus cū hereret: nec abstrahi
posset ita cæteri venientes auxilio cōserti sunt: Hunc in modū
aiunt Athenienses extitisse inītiū pugnæ. Aeginetæ vero nauī
(quæ ad Aeacidas abierat) fecisse inītiū. Quāq; etiā hoc refer-
tur simulacrū mulieris fuisse eis oblatū: & cū adparuisset ita il-
los exhortatū: vt omnis Græcorū exercitus exaudierit sed pri-
us his verbis cōulciatū. O demoni quousq; remos inhibeatis
Aduersus Atheniēses instructi erāt Phœnices. Nā ii cornu te-
nebāt: qđ ad Eleusinā Hesperūq; vergebat aduersus Lacedæ-
monios instructi erant Iones. Hic cornu tenebāt. qđ ad aurorā
spectabat & Pirææ: quorum pauci admonitu Themistoclis de
industria ignauiter agebant: pleriq; minime Eninpero cōplu-
rium Triarchorū nomina commemorare possem: qui Græcas
naues expugnauere, sed neminē nominabo: præter Theomesto-
rē Androdamantis: & Phylacō. Histiaei ambo Samios. Quorū
dūtātaxat ideo mentionē facio: q̄ Theomestor ob hanc nauatā
operā a Persis Tyrannus Sami creatus. Phylacus inter bene de
rege meritos adscriptus est: & multo tractū soli donatus: Be-
nemeriti autē de rege Persica lingua Orosangæ vocātur: de his
quidē ita res habet. Multitudo autē regiarū nauīū ad Salami-
nem expugnabatur partim Atheniensibus corrupta: partim ab
Aeginetis vtpote Græcis seruato ordine ac loco certantibus
Barbaris & incōposite & incōsulte agentibus: Vt nō ab re fue-
rit talē eis rem cōtingere qualis cōtigat: q̄q; eo die fuerunt atq;
extiterant longe seipsis prestātiores: & q̄ ad Euboeā extiterant
pro se q̄sq; adnitētes: ac Xerxē reformidātes q̄ ab eo se singuli
conspici arbitrabātur: & de aliis quidē vel Barbaroꝝ vel Græ-
corū singillatim quomō dimicauerint nō possum p cōperto re-
ferre. Circa Artemisiā vero hoc regi gestū ex quo impēsius illa
regi cōmendata est. Nā posteaq; regiæ res in multū tumultua-

Græcorū na-
ues. ccc. lxxx

Aminias

Pugnæ inītiū
ad Salaminē,

Theomestor.
Phylacus.

Benemeriti
de rege apud
Persas Oro-
sangæ vocāt

VRANIA

Hæc Artemisia tioneis deuenerant: hoc interim tēpore Artemisia cū nauē suam Attica insequeretur nullū habens effugium quia ante ipsam nauem Orosius in. 2 ues amicoꝝ sua uero proxima hosti erat hoc sibi putauit faciē. cap. 10. Artemidia: quod & fecisse profuit. Nā ut fugiebat Atticā nauē in nauē midoram uocauit sociam quæ erat uirorū Calyndensium impegit quaq; rex Calyndensium. Damasthymus uehebatur. Cum quo & si huic iā inde dū essent in Hellespōto cōtentio intercessit: tamē incertū an consulto id fecerit: an fortuito nauis Calyndensium oblata fuerit: eā Artemisia ubi incurrit pariter demersit prospero casu gna gloriosa. vsa: & duplex hinc sibi bonū adepta. Nam Triarchus Atticæ nauis eā cōspicatus incurrisse Barbaroꝝ uirorū nauem existimans: hanc autē Græcā esse nauem ante Barbaris profugisse: & a Græcis pugnare: ab hac ad alias se cōuertit. Ita ex hoc facto cōtigit Artemisiam tū ut pestē euitaret: tum ut e malo opere p̄cipue se probatam apud Xerxē redderet. Siquidē fertur cum rex speſans animaduertisset hanc nauē alteri incurrisse quēdam eorū qui aderant dixisse. Cernis Artemisiā domine ut bene præliaſt: utque nauem hostilē depreſſit & regem interrogasse. Nunquid uere id opus Artemisiam eſſet: & illos qui plane noſſent inſigne nauis Artemisiane: ita rem habere adfirmasse: ratos eam nauē quæ corrupta eſſet hoſtilem fuiſſe. Nam præter cætera quæ mulieri ut dictum proſpere ceſſerunt: hoc quoq; adceſſit: q̄ e nauis Calyndēſi nemo ſeruatus eſt qui exiſſeret accuſator. Vñ Xerxē

Xerxis dictū.
Viri extiterūt
foeminae.
Foeminae autem
viri.
Quid si ut in
græco exem
plari Ariabiz
gnes legereſ.

ferunt ad ea quæ narrabatur dixiſſe. Viri quidē extiterunt mihi foeminae: foeminae autē uiri. Hæc alunt dixiſſe Xerxem. In eo prælio cum alii multi & illuſtres uiri tam Perſarum Medorūq; q̄ aliorū ſociorū occubuerunt. Tū uero dux Ariamignes Darii filius: Xerxiſq; frater e Græcis pauci. Quippe qui gnari natandi cum ſuæ naues corruptæ eſſent: nec pugna periſſent ad Salaminem enatabant: cuius rei quia imperiti erant Barbaroꝝ plēriq; in mari periſſe. Poſtea q̄ eorū primæ naues in fugam verſæ ſunt tum uero plurimæ corrumpebant. Nam q̄ in poſterioribus ſocatæ erant: dū earū propugnatores conantē p̄terire: ut & ipſi aliquā operam regi nauarēt: vndiq; in ſuoꝝ naues incidebant. Quo in ſimultu etiā hoc actū eſt: ut quidā Phœnices quoꝝ naues corruptæ fuerāt regē aduētes inſimulauerint Iones tãq; proditores: q̄ propter eos amiſſæ naues eſſent. Vnde id cōtigit nō ut Ionū duces interficerentur. ſed ut ii Phœnices qui illos inſimulabant: eā ad ciperēt mercedē. Etenim illic adhuc ea loquētibus Samothracia nauis Atticæ impaſta eā demerſit: & in hæc

Aeginetica impulsa ipsam depressit. Verū Samothraces vt qui iaculatores essent Epibatas navis quæ suā depresserat iaculoꝝ ictibus extulerunt: eorūqꝫ cōicēsa nauis potiti sunt. Quod factū Iones liberauit. Nam Xerxes vbi id egregiū facinus Ionū aspexit: conuerſus ad Phœnices vt erat supra modū moestus & oēs arguens: iussit eorum capita præcidi ne cum ipsi imbelles essent meliores criminarētur. Quoties autem suorum quempiam alius quod opus edentem cernebat de eo homine percontabatur sedens sub monte qui est e regione Salaminis nomine Aegaleo & scribere Trierarchum illum a familia & vrbe scripto adnotabat. Et cladi Phœnicum qui aderant additus est. Ariaramnes vir Persa qꝫ amicus regis. Et isti quidē in Phœnices conuertebantur. Barbaris autē in fugā versis & ad Phalarū elabentibus Aeginetæ in freto subsistentes operā memoratu dignā ediderūt. Nā Athenienses quidē in tumultuatione naues sibi obſistētes fugientesqꝫ expugnabant. Aeginetæ vero eas elabebantur: quoties aliqua effugiebat. Athenienses eo ipso cursu in Aeginetas incidebant cum interim conflixerunt naues duæ: vna Themistoclis insequens aliam: altera Polycriti Crito geniti viri Aeginetæ dum nauim Sidoniam inuadit illam videlicet quæ speculationiā i Sciatho Aegineticā cœperat: qua vhebarur Pytheas Ischemi: quē Persæ seminecē plagis tñ admiratione virtutis seruatiū in nauī habebāt. Sidonia quæ hūc circūferebat nauis vna cū Persis est intercepta. Vt Pytheas ita sospes rediret in Aeginetā. Polycritus vbi inspexit Atticam nauem agnito signo nauis imperatoris exclamās Themistocle iocatus est exprobrās Aeginetus qꝫ cū Medis sentirent. Hoc Polycritus sua nauī incurrē in Themistocle iacularus est. Barbari quoꝝ naues suapererant fuga se priuerūt in Phalarū pedestres ad copias. In hac pugna nauali e Græcis optime audierūt Aeginetæ. Secundō loco Arbeniēses: e viris Polycritus Aegineta Atheniēsesqꝫ Eumenes Anagyrasius & Aminias Palleneusqꝫ & Artemisiam est insecutus nō prius desiturus qꝫ aut illā cœpisset: aut ipse captus esset Si Artemisiam ea nauī vehi animaduertisset. Quippe Trierarchis Atheniensium pceptum erat vt eam caperent: ppositūqꝫ præmiū decem miliū drachmarum ei qui viuā cœpisset. Indigne n. ferebāt mulierē aduersus Athenas militare. At illa (vt antea dictum est) aufugit. fuerūt & alii quoꝝ naues incolūmes in Phalarū euaserunt. Adimantū Corinthioꝝ ducē Atheniēses ferunt statim inter initia cōcursus nauū expauescunt

Aegaleus
mons.

Ariaramnes.

Polycritus.

Pytheas.

Eumenes,
Aminias,
Artemisias
odium.

Adimantus.

VRANIA

atq; perterritum sublati velis fugæ se dedisse. Corinthiosque inspecta fuga nauis imperatoris itidem abisse & cum fugiendo Sciradis Mi-
 neruæ tēplū . occurrisset eis Celocē diuina cum pompa: quē quisnā misissent: cum nō constaret scirentq; neminē suæ classis ad ipsos misisse eos ob id coniectasse rem diuinā esse: & illos in Celoce erāt vbi propiores fuerunt. ita locutos fuisse . Adimante tu quidē conuersis in fugam nauibus abscedere Græcorum proditor. At illi q̄tum votis conceperunt: victores hostium euadent: & cum his verbis fidē non haberet . Adimantus hæc iterum dixisse ipsos posse pro obsidibus ductos mortē obire: nisi constaret Græcos esse victores. ita cōuersa naui Adimantū cū cæteris ad classē suorū re iā ab aliis nauata venisse. Nic de illis apud Atheniēses rumor extitit: quod ipsi Corinthii negant se inter primos pugnatōres extitisse: pro quibus testimoniū dicit reliqua Græcia.

Aristidis pu- Aristides Lysimachi vir Atheniēsis cuius pauloante (vt viri optimi) mētionem feci per eum tumultū qui circa Salaminem fiebat hoc regi gessit. Per multis eorum qui ad litus Salaminis Pfyttalea.
 locati erant sumptis genere Atheniensibus & in Pfyttaleā insulam traductis omnes Persas qui in ea insula erant interemit. Defuncti nauali pugna Græci reductis in Salaminem nauibus potiti sunt naufragiis: quæ illic supererant parati ad aliā dimissionē q̄ sperarent regem iis & quæ sibi reliquæ erāt nauibus vsurum. Porro naufragioꝝ pleraq; ventus zephyrus ex Attica Coliadis ora
 moliens asportauit in oram nomine Coliadē: vt impletum sit oraculum dum de cæteris q̄ ad pugnā naualem pertinent faciēs mētionē: tū vero de naufragiis illuc euectis a Bacide & Musæo multis annis antea predictū ac redditum Lysistrato Atheniēsi viro sortilego q̄ omnes Græcos latuerat. Horrebunt remis mulieres Coliadenſes. Hoc futurum erat profecto rege. Cognita sua clade Xerxes veritus ne quis Ionū a Græcis subornatus aut sua sponte ad solū uēdos pontes in Hellespōtum nauigaret. Vnde ipse in Europa deprehensus salute periclitaretur de fugiendo cōsultabant. nolens tamē neq; a Græcis neq; a suis detegi: aggerē in Salamine tētabat educere nauē q̄ Phœnicū onerarias vt p rate ac muro essent innectabat: & se tanq̄ aliā pugnā naualē facturū ad bellū instruebat. Quæ agentem videntes cæteri pro certo habebant eum manendī animo atq; bellādī illa adparare sed nihil eorum Mardonius.
 Mardonius latebat vt probe gnarū ingenii illius Xerxes & hæc

fecit & simul in Persidē misit qui p̄sentē cladē nūciarent: his
 nūciis nihil pernīcius trāscurret in rebus humanis qđ negociū
 hunc in modū est a Persis excogitatū. Quot ex diebus tota via
 cōstat totidē equos ac viros ferūt esse distinctos ad singulorū
 diēū iter faciēdum quos neq; vis niuū neq; imber neq; aestus
 neq; nox distinet: quin p̄positū sibi cursum celerrime cōficiat.
 Quorū cursorū primus mādāta tradit secūdo secūdos itē tortior
 & ita deinceps illa mādāta in aliū atq; aliū p̄trāsēnt quēadmo
 dū apud grēcos fax q̄ Vulcano puices ferre cursores p̄senerāt.
 Hāc equorū cursitationē Persā Angareon adpellāt. Et primus
 quidē nūcius Susa platus Xerxē Athenis potitū eē tāta Persas
 (qui relicti erāt) voluptate adfecit: vt oēs vias Myrto cōstrue
 rint: & p̄ eas odores incenderint: & ipsi in sacrificiis ac gaudiis
 versarētur. Secūdos at ita eos cōsternauit. vt vniuersi vestes di
 lanierēt: vociferationeq; & eiulati irrequieto vterētur culpā in
 Mardonii refundētes nō tā de classe q̄ de ipso Xerxe solliciti.
 Idq; tā diu dū Xerxes illos ita adfectos reddēdo sedauit. Mar
 donius cū videret Xerxē magnā e pugna nauali iacturā fecisse
 suspicās agitare fugā ex Athenis p̄ seipso anxius erat tāq; poe
 nas daturus: q̄ regi psuasisset inferre Græciā. bellū: putabatq;
 sibi cōducibilis esse piclitari: aut subigere Græciā aut magna
 opa adgressum honeste vita defungi: qđ opinio eius de subigē
 da Græcia p̄p̄sior erat. Hoc cū secū agitasset: regē hac oratōe
 est adlocutus. Dñe noli mororē ob hanc rē gestā capere: aut p̄
 ita magna hoc iactura ducere. Nō. n. certamen quo omnia nra
 cōstāt in lignis est sed in viris & eqs. Itaq; nemo tibi aut horū q;
 tibi vidētur oīa cōfecisse egressus e nauibus conabitur obuīā se
 ferre aut ex hac cōtinēte. Vñ q̄ se obuios tulere poenas dederet
 Qđ si tibi vidē faciedū vt Pelopōnesū tētemus cōtinuo tēte
 mus. Si vidē sup̄sedendū sup̄sedeamus licet: nec aio cōsterna
 ris. Neq; n. vlla possunt rōne subterfugere græci. quo minus ra
 tionē dēt eorū q̄ & nūc & antea perpetrarūt: tuiq; sunt serui. Et
 hoc qđ p̄cipue tibi agēdū puta. Qđ si tibi cōstitutū est vt ipse
 cū exercitu reuertaris. Aliud quoq; hēo ex hac re cōsiliū. Rex
 ne cōmittas tu vt Persā Græcis ludibrio fiant. Nō. n. res Per
 sarsi adflictae sunt neq; tu vbiā viri fuerimus ignaui. dicere po
 tes quales si Phoenices & Aegyptii & Cypri ciliaces fuere: nihil
 ista ad Persas adinet culpa. Quare quoniā Persā huius rei in
 fontes sūt: iā mihi credito. Si tibi nō videbīs p̄manēdū: remea
 ipse ad solū natale cū plerāq; parte coptarū. Ego cū delectis de

Tabellionū
 cursus & mo
 res.

Fax Vulcani.
 Angareos.

Mardoni ora
 tio ad Xerxē.

exercitu. xxx. Miryadibus militū debeo Græciā in tuā redigē
re seruitutē his auditis Xerxes vt ex malis gauisus ē. voluptatē
q̄ cepit: & ad Mardoniū inq̄t se vbi ad cōsiliū retulisset respō
surū vtrū eorū esset facturū: Et cū in cōsiliū vocaret delectos
Persarū proceres: placuit ei Artemisiā quoq; ad cōsultandū ad
ceris: quā solā constabat antea quæ faciendæ essent intellexisse:

Xerxis orō
ad Artemisiā

Quæ vbi aduenit cā Xerxes iunioris alius Persarū cōsiliariis
atq; satellitib; hūc in modū adlocutus ē. Iubet me Mardonius
hic pmanere ad tētandā Peloponēscū: negās vllā culpā huius
dāni eile penes Persas atq; pedestres copias: sed eis volentibus
hoc tētari debere. Itaq; aut hoc me facere hortā: aut sibi trade
re triginta Miryades delectorū militū ad subigendā mihi græ
ciam. Me vero ad patrias sedes cū reliquo exercitu reuerti. Tu
igitur quæ de pugna nauali nō ge:ēda probe cōsuluisti. Vtrum
mihi suades horum quod eligendo bene mihi cōsuluero. Hæc

Artemisiæ
cōsiliū.

Xerxi cōsultanti respondens Artemisia arduū est inquit rex me
dicentē tibi optima prosperū cōsiliū dare: tamen e statu rerum
præsentū mihi videtur esse faciendū vt tu ipse domū remees:
Mardoniū vero hic relinquas cū iis (quos vult) s. mō velit ille:
atq; recipiat se ista facturū: Nā siue ea quæ ait: se velle subegerit:
& hæc ei ex animi sentētia succedāt: tua res domine agitur: q̄
id tui serui effecerint: Siue Mardonio cōtra opiniōē suā con
tingat: non magna sane calamitas erit saluo & te & rerū do
mesticarū statu. Etenim si incolumis es & domus tua: profecto
Græci sæpenumero pro seipsis multa certamina cursitabūt: at
si quid cōtingat Mardonio cladis. Id nullus erit momētī græ
ciq; vincēdo nō vicerint seruo tuo interēpto. Tu vero Athenis
incēsisq; (cuius rei gratia expeditionē sumpsi) reuerteris. De
lectatus eo cōsilio Xerxes quod idē illa suauisset: q̄ ipse habe
ret in animo: q̄ppe q̄ (vt ego opinor) non remansisset: si vel cū
cū atq; cunctē id ei suauissent adeo perterritus erat: Artemisia
laudatā dimisit ducētem secū liberos regios Ephesiū. Nā ali
quot eum filii notī comitabātur: cū quibus ad eorū custodiā

Hermotimus
Pedasenses.
Amphietyen
ses.

misit Hermotimū genere quidē Pedasensem: sed apud regem
inter Eunuchos nulli scdm. incolūt autē Pedasenses super Ha
licarnassum: apud quos hoc rei fertur cōtingere: vt quoties Am
phietyēsibus (qui circa eam urbē habitāt) aliquid aduersi cer
tū intra tēpus est euenturum: tūc antistiti quæ illic Minervæ est
grandis herba nascatur: quæ res bis apud eos accidit. Ex his
Pedasensibus Hermotimus erat cui maxima ex omnibus (quos

LIBER OCTAVVS CLXXXIII

quidē ipſi nominamus) vitio cōtigit adceptæ iniuriæ. Siquidem
 eum captū ab Hoſtibus ac venalem mercatus eſt. Pæonius vir
 Chiux ex hoc impuriſſimo q̄ſtu quē facitabat vitā ducēs. Nam
 quos pueros forma præditos coemerat: eos caſtrabat: ductoſq;
 aut Sardis aut Ephēſiū magna pecunia venūdabat. Apud Bar-
 baros enim p̄cioſiores Eunuchi ſunt q̄q; nō ſunt caſtrati in om-
 ni gener: fidei gratia atq; vt alios p̄multos: ita hūc quoq; Pæo-
 nius exercuit. vſ qui ex hac rē vitā toleraret. Sed nō vſquequa-
 q; infœlix Hermotimus e Sardib⁹ ad regem cū aliis muneribus
 deductus eſt. progreſſuq; tēporis ex omnibus Eunuchis maxi-
 mo in honore apud regē Xerxē eſt habitus. Cū autē rex aduer-
 ſus Athenas moueret e Sardibus per id tēpus Hermotimus cu-
 iuſdam negocii gratia deſcendit in Agrū Myſium: qui a Chiis
 incolit: ſed Atarnis vocitatur Ibi inuentū Pæoniū atq; agnitū
 adlocutus eſt & multis & cōmunibus verbis primū recēſēs ei q;
 per illū eſſ: t adſecutus bona. Deinde pollicēs q̄ gratiam illius
 meriti foret relatur⁹: ſi homo cū ſuis domeſticis illuc cōmigrat-
 ſet. Ea orōne libēter audita Pæonius cōtulit ſe illuc cū vxore &
 liberis. Quē poſtea q̄ cū oi re familiari adeptus ē: Hermotimus
 his verbis adſatus ē o oīum poſt hoīes natos ſceleſtiſſimū q; ex
 nefandiſſima negotiatione q̄ſtū facis: qd aut ip̄e ego aut meorū
 quiſpiā vel tuorū cuiſpiā mali fecit: q; ex viro neutrum mercedē
 didiſti: putabas fore vt q̄ tunc machinabaris: laterēt deos q̄ tu-
 ſta lege vtentes te infandorū opificē tradiderūt in manus me-
 as: vt de pœna a me tibi irrogāda queri non poſſis hęc vbi ex-
 probrauit homini filius in cōſpectū eius adductis q̄ quatuor e-
 rant. coegit patrē illorū genitalia recidere: qd cū coactus feciſ-
 ſet filii ſui adacti ſunt eius virilia abſcindere. ita ſupplicium ab
 Hermotimo in Pæoniū rediit. Xerxes filiorū Ephēſiū deducen-
 dorū negotio artemiliæ demādato adcitū Mardonium iuſſit e
 copiis (quas liberet) eligere vt cōſentanea verbis facta exequi
 expirē. haſcē eo die ē actū. Noctū aut regis iuſſū p̄fecti claſ-
 ſis e Phalero ſoluēte retro Helleſpōtū verſus abierūt p̄ ſe q̄q;
 adcelerātes ad cūſtodiēdas rates quib⁹ rex p̄trāſſet. Qui cū ad
 zoſterē aduentaret: minuta qdā cōtinentis p̄tenta p̄monto-
 ria Barbari ſuſpicati nauigia eē p̄ diū illinc auſugerunt. Tēpora
 deinde edocti non nauigia eē ſed p̄mōtoria in agmē ſeſe rece-
 perunt: Vt dies illuxit Græci cementes ibidē pedēſtres copias
 hoſtium perſtare rati claſſem quoq; circa Phalerum eſſe ac pu-
 gnam naualem commitendā: ſe ad reſiſtendū adparabant: ſed

Aduertene
 ſit legendum
 Panionius vt
 in gr̄co exē-
 plari & non
 Pæonius.
 Eunuchi in
 præcio ſunt.

Atarnis ager

Pæonii talio

Ex viro red-
 dere neutrū.
 Deorū vin-
 dicta.

Xerxis fuga.

zoſteres.

VRANIA

cognito illā vela fecisse: cōfestim insequēdam sibi censebant: itaq; eā insecuti Andro tenus cernere cū nequissent: ad Andrū profecti cōsultabant. Quibus Themistocles suadebāt vt insulas versus pfecti classem hostiū insequētes recta ad Hellespontum nauigarēt soluturi pōtes. huic contrariā Eurybiades oponebat sententiā q; dicerent fore vt si dissoluerent rates: maxima ob id calamitate adficerent Græciā. Persam n. depræhēsus in Græcia manere cogeretur: nō quictus: q; sibi occisi quidē agenti nec vlla res posset procedere: nec vlli retro ostēderetur receptus & exercitus suus fame cōficeretur procedēti: nec vero & rebus gerendis operā danti oīa possent per Europam succedere: tū in vrbibus cū in nationibus q; vel captæ fuissent: vel antea sese dedissent: quinetiā rem frumentariam habiturum ex annuis semper fructibus Græcorū. Nunc autē videri illū vtpote victū nauali prælio non periturū in Europa: ideoq; permitte dū fugere dū in terrā suam fugiendo perueniat. De qua terra deinde certamen iam fieri iubebat: Huic sententiæ aliorū Pelopōnensiū duces adfensere. Themistocles postq; animaduertit se non posse plerisq; persuadere vt ad Hellespōtū nauigarēt: adiit Athenienses qui p̄cipue & indignabātur hostē effugere: animatiq; erant ad nauigandū in hellespontum etiā per seipso si cæteri recusassent. Eoq; ita est adlocutus. Et ipse multis iam huiusmodi casibus iterfui: & de multo plūribus audiui talia cōtigisse viros ad necessitatem redactos prælium instaurare: & superiorem q; adcepissent calamitatem emendasse. Itaq; nos quoniam inuenimus quo pacto & nosipso & Græciam tueremur: repulsa tanta hominū nube nō insequamur eos fugientes. Neq; n. nos istud efficiam⁹: sed dii pariter & Herpes qui inuiderūt vnū esse virū & Asiæ regē & Europæ q; sit impiissimus atq; celestus: qui sacra perinde atq; profana habens vtraq; incendit. Deorūq; simulacrā subuertit: q; mare cecidit flagellis: & compedes in illud deiecit. Sed bene nobiscū impersens tēpus agit. Ideoq; nunc quidē vt & nostri ipso: & nostrorū domesticorū curam geramus: & vt spaciū quis ad reficiendas ædes faciendā q; sementē habeat in Græcia maneamus barbaro prorsus eiccto. Cū autem ver adpetet tunc in Hellespōtū & in Ionīā nauigemus. Hæc dicebat Themistocles animo sibi apud Persam subsidii cōparandi: vt si qd apud Atheniēses adideret aduersi sibi haberet: quo se cōuerteret prout & contigit. Hæc dicenti Themistocli Athenienses cū tamen ab eo deciperent: adsen-

Themisto-
cles.

si sunt. Nam cū antea prudens habitus fuisset postea vero pruden-
 tēs ac bona consulens cōpertus esset: prorsus ad ei adsentientiā dū
 prōpti fuere. Ille vbi Atheniēses ipsius sententiā pbanere: misit e
 vestigio viros quosdā cū nauigio ad exponenda regi mandata
 iussos tacere & si in omne tormētū devenirent quorū vnus erat
 Sicinnus eius cōtubernalis. Hi posteaq̃ ad Atticā peruenere: cę Sicinnus.
 teris apud nauigium remanentibus ipse ad regē ascendit: atq̃
 ita eū adlocutus est. Themistocles Neolis filius dux quidē A-
 theniensis: sed inter omnes socius vir optimus ac sapientissi-
 mus misit me tibi denunciaturū gratia tibi inseruiendi se reti-
 nuisse Græcos classem tuam insequendi cupidos: pōtesq̃ qui
 sunt in Hellesponto soluendi. itaq̃ nunc magno cū silentio te
 illuc recipias. Hac renunciata isti abiire. Græci posteaq̃ decreue-
 runt neq̃ persequendū sibi vltierius Barbarorū classem neq̃ na-
 niganđum in Hellespōtum ad soluendum traectū: Andrum ob-
 sederunt animo illā delendi. Nam primi ex insularis Andri pe-
 cunias poscenti Themistocli denegauerant: eiq̃ adleganti A-
 thenienses illuc ire duobus magnis numinibus fretos Suadela
 & Necessitate: & ita sibi dandas vtiq̃ eē pecunias respōderant. Neccēssitas.
 Athenas p̃portione magnas esse atq̃ foelices & diis propiciis
 bene processisse. Nam se ad maximā soli tenuitatem redactos:
 Andriorūq̃ insulam totidē propicia numina nūq̃ derelinquere
 sed sō incolere inopiā & impossibilitatē: quibus diis obnoxios
 Andrios pecuniā non daturōs nunq̃. n. Andriorum in possibi-
 litate validiorē fore Atheniensisū potentiā. Hæc illi cū respon-
 disse nec pecuniam dedissent obsidebātur. Themistocles vero
 (neq̃. n. vnq̃ acquirendo cessabat) ad cæteras insulas minacia
 verba mittens pecuniā flagitabat eisdem nūciis eisdēq̃ verbis
 vtens: quibus apud Andrios fuerat vsus: nisi pecuniā darent q̃
 pōcerentur exercitū se Græcorū illuc adducturū & eam insulā
 obsessam delecturū. Hæc dicendo ingentē pecuniæ vi coegit a
 Carystis atq̃ a Pariis: qui audito tū Andrū obsideri q̃ cū Me-
 dis sensissent tū Themistoclem maximo in honore inter duces
 esse: hoc metu pecuniam misere. Aliarū autē insularū aliqua pe-
 cuniā dederint nec ne adfirmare nequeo. Reor tamen alias quo-
 q̃ dedisse non has solū: Quāq̃ Carystis ne hac quidē te conti-
 gisse effugere cladē vt Pariis qui Themistocle pecunia delinito-
 hostē deuitarunt: ita Themistocles ex Andro profectus clā cæ-
 teris ducibus exegit pecunias ab insularis. At copię Xerxis il-
 lic aliquot post pugnā dies immoratæ mouerunt in Boeotias.

Suadela.
 Neccēssitas.

Themisto-
 clis habēdę
 pecuniæ li-
 bido.

VRANIA

eadem q̄ venerant via quippe Mardonio vñsum est simul regem
 pmittere intempeliuū propter anni tēpus belligerari simul in
 Thessalia satius esse hibernare & deinde ineūte vere tētare Pe-
 lopōnesum. is ubi in Thessaliā peruenit: ibi ante oīa docē milia
 Persarū (q̄ immortales vocātur) elegit excepto. eorū duce Idarne
 q̄ negauit se regē esse relicturū. itē de alijs Persis Toracatos &
 .m. equites. ad hec Medos. Sacarū: Indos. peditatū eq̄tatūq;
 has natōes sibi totas desumpsit: ex alijs āt. locis paucos: quos
 dūtazat aut. specię animaduvertebat: aut aliqđ egregium facinus
 cognouerat: sed plurimos ex vna gēte Persarū delegit torqua-
 tos & armillatos. Secūdo loco Medos q̄ nō nūero Persis infe-
 stiores erāt: sed robore. ita vt. vniuersi triginta myriades vna cū
 eq̄tibus essent. Hoc interi tpe quo Mardonius hēt delectū co-
 piarū & Xerxes. circa Thessaliā agit. oraculū e Delphis ad Lacedæ-
 monios venit vt Xerxē pōnas. necis Leonidæ reposcerent:
 & qđ daretur ex eo reciperēt. Mittūt igitur q̄ citissime Spartiatē
 Caduceatorē. is adhuc in Thessalia nactus exercitū vbi in cons-
 pectū Xerxis. venit ita verba fecit. Rex Medos. Lacedæmoniū
 te & Heraclidæ (q̄ e Sparta sunt) pōnas. caris reposcūt quos
 regē ipsorū interemisti dū Graciā pregit. Ad es Xerxes Ca-
 chinōs tollit: ac diu rñsonō reddat. hic inq̄ mōstrato Mardo-
 nio vt ei. adstibat Mardonius pōnas tales dabit quales illos
 . decet Caduceator hoc rñso adcepto discessit Xerxes Mardo-
 nio i Thessalia relicto. ipse ad Hellepōtū ire maturabat: intraq;
 quinq; & quadraginta dies ad traiectū puenit nullā p̄pmodū
 partē copiarū ducēs: q̄ quocūq; veniebant: & ad quoscūq; ho-
 mines eorū direptis fructibus vescabant. Vbi nihil fructū re-
 periebāt. ipsa herba vt e solo germinabat nōnulli delibatis cor-
 ticibus & stricis frondibus arborū tam a gressum q̄ mansuera-
 rum nihil omnino relinquentes hoc p̄sa se facere coacti. Quos
 deinde pestilentia excipiens ac dysenteria i. tormina inter viā
 extinguebant. Eorū non multos Xerxes ægrotos reliquit in
 iungens ciuitatibus vt in q̄p veniebat ut illos curarent & pas-
 cerēt quosdam etiā Thessaliā & aliquot in Sini Præoniæ & in
 Macedonia: vbi sacrū Iouis curū quē in Graciā tendens reli-
 querat reuerfus nō offendit. Eū Præones Thracib⁹ cū dedissent
 tamē reposcenti Xerxi dicere vna. cum equis inter pascendum
 fuisse abactū a Thracibus: qui superiora Strymonis. circa fontes
 incolerent. Quo in loco rex Bisalteorum ac terræ Crestonicæ
 Thrax facinus eximū fecit. Hic & se dūtazat volētem negauit

Idarnes.

Fames in Xerxis copiarum partem.

Pestilentia Xerxis copias excipit. Dysenteria Siris.

Thrax.

Xerxi seruiturū: eoq; in edita mōis Rhodope abiit: & filiis ve
tuit ne aduersus Græciam militaret. Illi patre cōtēptū habito
siue alioqui libidine belli inspicundi militare cum Xerxe qui
postq; incolumes reuerterāt: omnibus pater (erant autē sex) ob
eam cām oculos effodit. Et isti quidē hanc mercedem adcepe-
runt. Persæ autē vbi citato itinere ad traiectum peruenire: Hel-
lespōtū nauibus traicere ad Abydū. Nō. n. intentas iam rates
inuenere sed tēpestare dissolutas. ibi copiosiorē q̄ in itinere cō-
meatū adepti nulla modestia sese reficiētes ac mutatis equis p
multi interibant ex iis quidē exercitu supersuerāt. Cæteri cum
Xerxe Sardis peruenire. Narrator autē & aliter hæc res, Xerxem
posteaq; Athenis pfectus est ad oram super Strymonē illinc
non amplius iter fecisse: sed exercitu Hydarni permisso: quē ad
Hellepontum deducerent ipsum naui Phoenissā conscendissē
vt in Asiā se reciperet: & dum cursam tenet a Strymonia in-
genti vento fuisse exceptum: & eo vehementius tempestate ve-
xatum q; nauis referta vectoribus erat a deo quidē: vt super cō-
tabulationes essent frequentes Persæ: qui cū Xerxe vehabatur:
ibi metu percussū regē cum clamore interrogasse gubernato-
rem num qua salus eis esset: & cū ille respōdisset. Here nulla ad-
mōdum est: nisi horum vectorū aliqua abitis. Tunc Xerxem eo
audito ita locutum. Viri Persæ nūc aliquis vestrum declaret se
curā habere regis. in vobis. n. videtur sita esse salus mea. Hæc
vbi dixit Xerxes illos eo adorato desilisse in mare: atq; ita leua-
ta nauī Xerxē incolumē in Asiā peruenisse & vbi primū in ter-
ram egressus est: hoc egisse gubernatorem q; regis quidē animā
seruasset aurea corona donasse: q; autē multos Persarum perdi-
disset decolasse. Hic alter modus q; narratur reuersionis Xerxis
hāud quāq; fidē apud me habet eū ppter alia tū pp obitū Per-
sarū. Nā si id regi a gubernatore dictū est: tñ ex infinitis rōibus
vel ob hāc vnā cui repugnari non potest negari hoc regē fuisse
facturū: quin potius Perses vīsus: e tabulatis in vētrē nauis de-
cēdere vīq; priores Persarū & rēges Phœnices nequāq; Persis
numero parcs in mare deiecturū. Sed eū (vt dictū est superius)
itinere pedestri cū reliquo exercitu in Asiā reuertisse. Cuius rei
id quoq; magno est testimonio: q; constat Xerxem cū rursus in
Asiā reciperet se Abdera peruenisse: adhibuisseq; cōiuiū Ab-
deritas & Acinace aureo eos ac triara auro intertexta donasse
& vt ipsi opidani aiūt illū postq; ex Athenis retro fugit (qđ apđ
me fide caret), illic primū zonā resoluissē a deo fuerat terrere

Thracis in
filios victo.

Xerxis nauis
ad fugam.

Persarū multū
submersi.

Duplex Xer-
xis reuersio-
nis modus.

VRANIA

Abdera vbi. correptus sunt autē sita Abdera ad Helleſpontū. Vel potius ad Strymonē atq; ad litus ex quo nauū ille conſcēdiſſe fert. Græci poſteaꝫ Andrū expugnare nequeunt: cōuerſi in Cariftū vaſta to illorū agro rediere Salaminē. Ibi ante omnia diis primitias ſe legerunt cū aliarū rerum. tū phoeniſſarū trirēmiū tres: quartū vna reponeretur apud Iſthmū: q̄ ad meā vſq; memoriā extabat altera apud Simiū: tertia Aiaci illic apud Salaminē. Secūdo loco p̄dam inter ſe diſpartiere: ex quibus primitias Delphos miſere. Vnde ſtatua effecta eſt lōgitudine cubitorū decē: truncam nauis partē manu ſuſtinens eodē in loco ſtans: vbi Alexander Macedo Aureus miſſis Delphos primiciis Græci publice deū perconſtati ſunt Nunquid perfectas & adceptas primitias adcepiffet. Quibus ille reſpondit habere ſe quidē a Græcis aliisve rum nō ab Aeginetis: ſed repoſcere donū optime nauatæ ad Salaminē operæ in pugna nauali. Id cū audiſſent Aeginetæ aureas ſtellas tris dedicauerunt: quæ ſuper malū nauis æreum ſtant apud angulū proxime Croēſi craterē Poſt diſpartitā prædā græci ad Iſthmū nauigauerunt daturi precipuū præmiū Græcorum meritiſſimo qui in hoc bello p̄clariffime rē geſſiſſet. Eoybi peruentū eſt duces Græci in aram. Neptūni ſuā quiſq; ſententiam ſcriptā detulere quēnam ex omnibus primū: & quē ſecundum iudicaret in ea autē ſuū quiſq; nomē inſcripſiſſe illū (qui præſtatiſſimus extitiſſet) exiſtimans. Sed in ſecundis partibus Themistocli adiudicandis pleriq; congruerūt. Ita cū ſinguli in primo loco ſingulos calculos haberēt. In ſecundo Themistocles multo ſuperior extitit & licet hanc rē Græci liuore quodam ſuperfederint iudicare in ſuā quiſq; patriā reuecti: tamen Themistocles & habitus eſt & celebratus per vniuerſam Græciam omniū Græcorū longe prudentiſſimus. Ipſe quia nō fuſſet honore adfectus ab iis q̄ ad Salaminē dimicaſſent: vt honore adſiceretur Lacedæmonē ſe contulit. Eum Lacedæmonii & ſplendide exceperunt: & magnifice honorauerunt: Et primas quidem partes rei bene geſtæ Eurybiadæ: ſolerciz vero ac dexteritatis Themistocli dederunt: vtriq; Oleaginā coronā donarunt. Præterea hunc biga (quæ apud Spartā erat) præſtantiſſima: laudatq; verbis ampliſſimis trecenti ex primoribus Spartiatarū qui equites vocantur diſcedentem ad Tegeaticos vſq; fines comitati ſunt. Hunc ſolū ex omnibus (quos nouimus) hominibus Spartiæ abeuntē deduxerunt. Eidem poſtq̄ ex Lacedæmone Athenas venit: ibi Timodem' vnus ex inimicis eius

Themistocles omnium prudentiſſimus.

Themistocles ſe Lacedæmonem contulit.

Eurybiades.

Timodemus

LIBER OCTAVVS CLXXXVII

alioqui non e claris viris liuore insaniens crimini dabat itionē
 in Spartam: dicēs illū Athenarū respectu nō sui ab Lacedæmo
 nis honores adsecutū. Et cū nō faceret finē talia dicēdi inquit
 ei Themistocles. O homo ita res habet neq; ego si belbitanus
 forē: sicā Spartanis honorat⁹ fuisset: neq; tu ēt si Atheniēsis
 Atq; hec hactenus: Artabazus Pharnacis vir inter Persas cū an
 tea illustris: tū ex rebus Plataēnsibus factus illustrior regē de
 ducebat iis sexaginta milibus: q̄ sibi Mardonius delegerat: quē
 vbi traiectu tenus comitatus est & iā esse in Asia scuit regressus
 circa Pallenē agebat vt pote Mardonio p̄ Thessaliā Macedo
 niāq; hibernāte: nec alias copias obire curāte. nec e sua digni
 tate existimabat nō diripere rebelles Potidæatas in quos casu
 incidisset. Etenim Potidæata postq̄ rex p̄terit & classis Per
 sica a Salamine fugiens abiit e cōspectu a Barbaris defecerant.
 Mox alii quoq; q̄ Pallenē incolebāt rebellātus: tūc vero Ar
 tabazus Potidæā obsedit suspicatus etiam Olynthios ab rege
 defecturos: & ipsos obsedit. Fā aut vrbē tenebant Bottiēi qui e
 sinu Theringo fuerant a Macedonibus electi. Hos Artabazus
 postq̄ obsidione cœpit in Paludē deductos trucidauit. Vrbēq;
 administrandā Critobulo Toronæo tradidit ac genere Chal
 cidenſi. Ita Chalcidēſes Olynthū optinuerē: expugnata Olyn
 tho Artabazus Potidæā obsidendā impēsius incūbebat. Hoc
 faciēs cū Timoxeno Scioneorū magistratu de faciēda p̄ditione
 trālegit incertū mihi quonā mō ab initio. Neq; n. tradit ad ex
 tremū ita actū est. Quoties exaratū libellū aut Timoxenus ad
 Artabazū: aut Artabazus ad Timoxenū mittere volebat eo sa
 gittæ postremo innoluebat: adaptatisq; desup pennis ad locū
 de quo cōuenerat sagittā emittebat. Sed Timoxenus qui Poti
 dæam prodebat: proditiōnis cōpertus est. Nā Artābazus ad
 conuentū locum sagittam dirigens frustrante iactu humerū cu
 iusdam Potidæatæ percussit. Ad quē sauciū turba (vt ad solet
 in bello fieri) cū concurrisset subito reuulsa sagitta animaduē
 tens libellū detulit ad magistratus. Aderat aut & cæteroꝝ Pala
 lenensium cōmilitium. perlecto libello magistratus & cognito
 proditiōnis auctore nō tamē cēſuerūt Timoxenū esse p̄lectē
 dū Scionæe ciuitatis grā: ne in posterū semp Scionæi p. p̄. to
 ribus hērent: atq; hūc qdē in modū Timoxenus p̄ditionis manū
 festus fuit: Artabazū vero tris iā mēſes obsidētē ingens æstus
 maris excepit & is diuinitus Vnde Barbari videntes locum fe
 ctum lacunōſum in Pallenē concesserunt. Quorum eum duar

Artabazus.

Potidæata.

Pallene.

Potidæa.

Bottiēi.

Thermæus

sinus.

Critobulus.

Olynthus.

Timoxenus.

Artabazi
 mora.

VRANIA

partes permeassent eluuiem tres aliæ supererant : quas vbi pertrāsissent: oportebat intrare Pallenē. Sed eas tanta maris aestuatio inuasit: q̄ta nūq̄ extiterat vt indigenæ aiūt: cū ea frequēter illic addidit. Eorum qui nandi erant ignari interiere. Qui erant gnari: eos Potidæaræ nauigiis adorti trucidauere. Huius aestus ac re stagnationis & cladis Persarū ferūt Potidæaræ hinc cām extitisse: q̄ isti e Persis qui sunt a mari oppressi in templū Nepatūni & eius simulacrū qđ sitū est in suburbanis impie gesserant. Hanc fuisse causam illi vidētur vere dicere. Eos qui superauere Artabazus in Thessaliā ad Mardoniū duxit. Et cū iis qui regē reduxerūt ita est actū Classarius at̄ Xerxis exercitus qui super fuerat vbi a Salamine fugiens adtigat Asiam rege cum aliis copiis e Chersonneso Abydū tracto hyemauit apud Cumam. Idem primo statim vere Samū cōuenit: vbi nōnullæ naues hyemauerant. Eius classis pleriq̄ Epibatæ erāt ex Persis & Mediis ducesq̄ supuenerāt Mardōtes Bagæi: & Artayntes Artachæi: cuius patruelis Amitres ab eodē ascitus erat istorū collega. Hi vt pote magnopere percussi nō audebāt occasum versus pducere ne vnusquidē: sed apud Samū subsidētes Ioniā a rebellādo phibeat trecentas naucs cū iadibus habētes neq̄ expectātes fore vt Græci in Ioniā irent: sed vt sua tutari cōtenti essent ducta ex hoc cōiectura: q̄ ipsos e Salamine fugiētes nō fuissent insecuti: sed libēter abcessissent. Atq̄ vt se victos mari ita lōge superiorē terra Mardoniū futurū arbitrabant. Qui dum apud Samā erāt. simul cōsultabant siquid mali possent facere hostib⁹ simul subauscultabant quonam res Mardonii spectarent. At Græcos excitabat tum veris aduentus tū Mardonius in Thessalia agens. Et eorū quidem exercitus pedestris nōdum coge-

Leutychides batur: naues autē in Aeginā abierant numero centū ac decem In græco exē prefecto atq̄ Nauarcho **Leutychidi**: qui fuit **Menaris**: qui fuit plari nō **Heli Helisei**: qui fuit **Hippocratide**: qui fuit **Leutychide**: q̄ fuit **Anas sei** sed **Gesilei** xlii: qui fuit **Archidemi**: qui fuit **Anaxandridæ**: qui fuit **Theo** legitur. pōpi: qui fuit **Nicandri**: qui fuit **Charlei**: qui fuit **Eunomi**: qui Post illā par- fuit **Polydæctis**: qui fuit **Brytanis**: qui fuit **Euryphontis**: q̄ fuit ticulari qui fuit **Proclis**: qui fuit **Aristodemi**: qui fuit **Cleodæi**: qui fuit **Hylli**: q̄ **Nicandri** re- fuit **Herculis** filius ex altera ab regia familia. Horum omnes qui posui: q̄ fuit prius cōmemorati sunt p̄ter duos post **Leutychidē** reges **Spar Charilei**: q̄ in ræ fuerunt. Atheniensiu aut̄ duce **Xantippo** **Ariphronis** filius. latinis codi- Hac omni classe Aeginam profecta adueniunt eo nunciū Ionū: cibus nō in- iudem qui nuper tierant ad orādos **Lacedæmonios** vt Ioniam uenitur.

LIBER OCTAVVS CLXXXVIII

liberarent. quorum vnus fuit Herodotus Basilidis filius: *septē* ab initio qui coniuratione inter se facta de trucidando Stratte Chiorum tyranno postea conspiratione patefacta per vnū eorū qui rē detulerat. Cæteri qui sex erāt e Chio subdixerūt: Spar- tamq; contulerunt: & tunc Aeginā oraturi Græcos vt in Ioniā nauigarent: ægræq; exoratos Delon vsq; perduxere. Nā vleri- ora omnia Græcis formidolosa erāt cū locoꝝ ignaris tū plena hostiū esse credētib; & tātū dē abesse Samū: quātum Herculis colūnas. Cōtigitq; id rei vt neq; Barbari supra Samū Hesperū versūs nauigare auderent metu perterriti: neq; Græci Chiorū rogatu aurorā versūs vltra Delon. Ita timor mediū eorū tuebat Dū Græci nauigauere in Delū. Mardonius q in Hybernīs apud Thessaliā erat. inde mouēs misit ad oraculū quēdā genere Eu- ropeū nomine Murē iubēs vt quātūcūq; sibi liceret persuaderet ad oraculū cōsultandū: edocuitq; quid vellet ab oraculis scire. Qd āt fuerit: haud compertū habeo nō. n. memoratur. Opinor nihil aliud q de rebus p̄sentibus fuisse. Cōstat hūc Murē in Te- lebadiā venisse: & mercede corrupto quodā indigena Tropho- nī descēdisse: & ad Abas Phocēsiū & illinc ad oraculum quin etiā prius Thebas adisse: Ibiq; tū Apollinē Ismenī cōsuluisse q; illic quēadmodū in Olympia fas est in tēplis sciscitari ora- cula: tū quodam nō Thebano sed hospite pecunia corrupto in delubro Amphiarai obdormisse. Ideo āt nemini Thebano licet eo in loco vaticiniū esse. Qd cū Amphiaras optionē eis dedis- set vtrū malent vate vti se an auxiliatore: Thebani sibi auctorē cū maluerūt. Ea propter ne fas est vili Thebano illic obdormi- scere. Tūc aut maximū extitisse miraculū a Thebanis mihi nar- ratur Murē Europeū peruestigatis omnibus oraculis isse etiam ad Phanū Apollinis Ptoi. Vocatur aut id Phanū ita: sed ipsoꝝ Thebanorū est situm supra paludem Copaidē ante montē pro- xime vrbē Acriphiam. Ad hoc templū postquā peruenit is qui Mus appellaretur: secutos eum trīs viros publice delectos ad describenda ea quæ homini responderētur. Et statim antistitē Barbara lingua vsū: & qui eos subsequēbātur stupuisse audiē- tes Barbarā linguā pro græca. Cūq; nescirent quid in præsenti negotio agerent. Murē Europeū pugillares ab eis quos ferebāt abstulisse: & in illis ea quæ dicerentur a propheta exarasse: etiā vt dicebāt lingua Caria: & vbi illa scripsisset digressum in Thes- saliā abiisse. Ea Mardonius intelligens quid dicerent nūcium dehinc Athenas mittit Alexādrum Macedonem Amyntæ fi-

Strattes.

Europæus
cui cognō-
mēto muri.

Ismenius
Apollo.

Amphiaras.

Mus vir.
Apollo
Ptois.

Alexander.

VRANIA

Gygea.
Bubares.
Alabanda.

Temenus.
Gauanes.
Aeropus.
Perdiccas.
Lebæa.
Regis vxor
coca.

lium: tū quia in eū propensi erant Persæ. Quippe cuius sororē Gygeā Amyntæ filiā in matrimonio habebat Bubares vir Perses: ex qua genuit Amyntā in Asia aui materni ferentē nomen cui ab rege Phrygiæ data est incolēda vrbs Alabanda: rū quia audiebat hospitalē atq; munificū esse virū Mardonius mittendum duxit. Hac p̄cipue ratione arbitratus se cōciliaturum sibi Athenienses populū & multū & strenuū esse audiēs: & q̄ cladis Persicæ in mari adceptę p̄cipu⁹ auctor extitisset. Quib⁹ sibi cōciliatis spem cōcipiebat facile potiūdi maris prout etiā cōtingisset. Nā terrestrib⁹ copiis lōge sibi superior esse videbatur. Ita colligebat suas res fore superiores rebus Græcorum. Cui fortassis oracula illa reddita suadebant vt Atheniensem sibi sociū ascisceret. His obtēperās Alexandrū hunc mittebat septimū a Perdicca: qui Macedonū Tyrannidē optinuit hūc in modū. Tres fratres a Temeno oriūdi Gauanes Aerop⁹ Perdiccas ex agro ī Illyricos profugerunt: & ex Illyris transgressi superiorē Macedoniam peruenerūt ad vr̄bem Lebæam Vbi se ad mercenariā operam regi locauerunt vnus quidē equis. alter vero bobus: minus autē natu minutis pecoribus pascēdis. Erant autē priscorū hominū Tyranni des in re nūmaria exiles non solū populares facultates. Adeo ipsi regi sua vxor coquebat cibaria. Hæc cū anī maduerit: set panē pueri Perdiccæ mercenarii dum coqueretur effici duplū q̄ erat. Idq; semper cōtingere: indicauit marito. Ille re audita ilico ingressus est vt ostentū cerneret quonā modo quid maius exeresceret. Moxq; aditis mercenariis vt a sua domo discederent imperauit. Et cū isti dicerēt ita demū se abscedere iustū esse: vbi mercedē adceperissent. Tunc rex mercedē nominari audiens hūc (inquit) solē ostendens in deū contumeliosus dignam vobis mercedē reddo. Immebat autē in ædes p̄fumarium sol. hoc audientes maiores natu Gauanes & Aerop⁹ steterē adtoniti. At adulescens adcipimus rex quæ das prælocutus gladio. (Nā gladium gerebat) circūscripsit in pavimento domus Solē: circūscriptūq; cum ter in sinum suum hausisset: abiit cū cæteris. Quale autē esset id quod faciebat puer: & q̄ data cū illorū adsensu adcipiebat minimus natu renūciavit: quidam adfessorū regi. Hoc audito rex ira percitus equites ad eos interimendos mittit: est autē in ea regione amnis: cui tantam liberatori immolāt posteri illorū qui ab Argo erant. Hic amnis posteaq; cum Temenidę transierant ita vehemens effectus est: vt ab equitibus transiri nequirit. Temenidę in aliam Macedo-

niæ plagam transgressi habitantur prope hortos qui ferebantur esse Midæ Gordio geniti. Quibus in hortis sua sponte nascuntur Rosæ sexagenū foliorum fragrantiori odore q̄ cæteræ: & in qbus (vt fertur a Macedonibus) Silenus fuit exceptus. Super eos situs est fons nomine Berbinus per hyemen inadcessu. Hinc egressi postq̄ eam plagam optinuerūt. Temenidæ cæterā Macedoniam subegerunt: Ab hoc Perdicca hunc in modum Alexander oriundus est. Amyntē filius fuit Alexander: Amyntas Alcetæ pater Alcetæ fuit Aeropus: Aeropi Philippus: Philippi Argæus huius Perdiccas qui parauit imperium. Ita Amyntæ fuit Alexāder filius: qui vbi Athenas venit a Mardonio missus ita verba fecit. Viri Athenienses Mardonius hæc inquit. Nuncius mihi ab rege venit in hæc verba Atheniensibus iniurias (quas mihi intulerūt) omnes remitto. Nunc autē Mardonio ita facito. Suam eis regionem reddito: Præterea aliam pro suo arbitratu eligant: suæque libertate potiantur. Quin etiam eorum templa si mecum fœdus inire volent: omnia quæ ego incendi restituito. Hic nuncius cum mihi adlatus sit necesse habeo ista exequi nisi p̄ vos steterit. Ego vero hæc vobis dico dicenda: quid insanitis bellū regi inferentes: cui nec vnquā præstare: nec semper obstare poteritis. Nostis enim Xerxis & copias & facta auditis quoq; nunc de exercitu qui mecum est: quem si superaueritis atq; viceritis: nulla vobis si sapitis spes erit: cum alius multo maior exercitus sit adfuturus. Nolite igitur equiparando vos regi priuari solo vestro & pro vobis ipsis assidue discurrere: immo potius his molestiis vos explicare: cū ad sit vobis pulcherrima explicandi facultas: q̄ ab rege puocati vt societatem belli nobiscū ineatis citra dolū & fraudē liberati eritis. Hæc me iussit Atheniēses apud vos Mardonius dicere. Ego vero de mea in vos benevolentia nihil cōmemorabo. Neq; enim nūc primum eā cognouistis. Obsecro tamen vt Mardonio morē geratis: quos animaduerto nō semp̄ validos fore ad gerēdū cū Xerxe bellū: quales si animaduertērē esse: ne quāq; huc cū his mandatis venissē. Quippe regis vires supra hoīm sunt & manus prælōga. Quod nisi propere adscitiamini magna pollicētibus. Quippe ex æquo fœdus facere volentibus timeo vestrā vicē: qui ex omnibus sociis & maxime in via habitatis: & soli semper præcipuā cladē adcipitis possidentes terrā inter diuersas acies positā. Itaq; inducite in hoc animum qd̄ magnopere est e vestra dignitate cū rex magn⁹ vobis Græcorū solis

Midæ horti.
Rosæ sexagenū foliorum.
Silenus.
Berbinus fons
a quibusdam
Berminus adpellatur.
Alexandri
genus.
Amyntas.
Alcetas.
Philippus.
Perdiccas.

Alexāder ad
Athenienses.

Regis vires.

VRANIA

iniurias remittens cupiat effici amicus. Hæc Alexander. Quæ Athenas euntem ad inducendos in Barbari societatem Athenienses cum audissent Lacedæmonii id ne fieret vehemēter extimuerunt reminiscētes oraculorū fatale esset ipsi cū cæteris Dorienſibus e Peloponneso eiicerētur a Medis pariter & Atheniensibus. Ideoq; sine mora mittendos illuc censuere legatos. Et sane contigit vt contioni adessent Lacedæmonii. Extraxerant enim Atheniēses tēpus probe scientes fore vt Lacedæmonii audirent venientē a Barbaro nuncium ad societatem cōtrahendam. Quare de industria id fecere ad declarandā Lacedæmoniiis sententiā suam. Vbi dicendi finem fecit Alexander exicipientes nuncii spartanorum ita locuti sunt quæ Nos vero misere Lacedæmonii oratū vos ne quid noui in Græciam agatis: neq; verba adferuntur a Barbaro admittatis: q; neq; iustū sit vllō modo neq; decorum cum alijs Græcis tū præcipue vobis id q; multis de causis. Vos enim hoc bellū excitastis etiam nobis inuitis: & propter imperium vestrū est decertatū: quod certamē nūc in vniuersam Græciam emanauit: cuius totius vos præcipui auctores fuistis. & Græcis causa seruitutis res nullo pacto toleranda cū præsertim constet Athenienses semper & iam inde a prisca tēporibus vindicasse permultos homines in libertatem: & tristē quidē conditionē vestram dolemus. quod iā bis prouentu frugum fraudati estis: & iā domibus quæ dirutæ sunt caretis. Quo nomine Lacedæmonii vobis ac ceteri socii spōdent se vxores vestras & omnia ad bellū inūtilia proxime domesticos suos quoad bellū hoc steterit alituros. Neq; vero vos Alexander Macedo seducat cōmendans Mardonii orationē. Facit qđ

Tyrannus ty
rāno operam
prestat.
Barbaris ni
hil fidū neq;
verū.

Athenienses
ad Alexādrū

sibi faciendū est. Quippe qui Tyrannus Tyranno operā præstat Sed nō idē vestra facere interest: si recte sapitis: qui sitis nihil Barbaris esse neq; fidum neq; verum. Hæc cum nūcii dixissent Athenienses Alexandro ita responderunt: Et ipsi cognitū habemus hoc vires Medorū etiam atq; etiam maiores esse q̃ nostras. Vt id nihil intersit exprobrare nobis. Adtamen in tutāda libertate eatenus resistemus quatenus valebimus Vt autē societatem cum Barbaro cōtrahamus: neq; tu persuadere tentes: neq; nos si tu tentaueris persuadebimur. Tu vero renuncia Mardonio Athenienses dicere quoad sol eodē itinere meabit: quo nūc meat: eousq; se nunquam cum Xerxe societatem inituros: sed se protegendo propulsaturos eum fretos ope deorū atq; heroum quos ille nihil pensi habens: & tēpla & simulacra incendit. Tu

quoq; post hac cū istiusmodi oratione ne cōmittas vt Athenis videaris: neue per speciē emolumentorū infanda nos facere suadeas. Nolumus enim te ingrātū quippiā ab Atheniensib⁹ pati: quibus & hospes & amicus es. Hæc Alexandro respōderūt. Nūc iis autē Spartiatarū illa Lacedæmonios vereri ne foedus inearmus cū Barbaro: sane humanū est neq; hoc verētes eos turpe esse venissē: quibus mens Atheniensium explorata esset: quoniā neq; tantū auri vsq; gentiū est: neq; religio vlla specie & bonitate præstans: quā nos adciplentes: vt cū Medis sentiremus ad tradendā seruituti Græciam induceremur: quod ne faciamus & si velimus multa & magna nos adhortantur: primū atq; idem maximum q; deorū ædes effigiesq; incensæ pariter & obrutæ sunt quas nos in primis vltum ire necesse est potius quā cū iis foederari qui ista fecerunt. Deinde quod sumus Græci eiusdē & sanguinis & linguæ quorū & fama & sacrificia cōmunia sunt & mores adsimiles: eorū proditores fieri Athenienses nō bene haberet. Ex quo si antea nesciebatis nūc ita adciplaris dū vel vnus Atheniensium supererit: nūquam nos cōuenturos esse cū Xerxe. vestrā autem erga nos prouidentiam quod cōsulare nobis domo carentibus ita vt domesticos nostros alere velitis gratā habemus. Et licet beneficiū vestrum cumulātū sit: nos tamen ita illud orabimus: vt nihil vobis molestiæ adferamus. Quod cū ita sit: copias primo quoq; tēpore emittēdas curate. Nā vt nos cōsectamus non diu differet Barbarus ingredi regionē nostram: sed simulatq; adceperit nunciū nos nihil eorū esse facturos quæ orauit: aderit. Qui antequā adsit in Attica: tēpus ē nos in Boeotiā auxilio ire: Hoc ab Atheniensibus reddito respōso: Lacedæmonii Spartam reuerterunt.

¶ Herodoti Halicarnassei historiarum Liber Nonus q; inscribitur Calliope: Laurentio Vallense interprete.

¶ Oc ab Atheniensibus reddito respōso Lacedæmonii Spartam reuerterūt. Mardonius posteaq; regressus ad eum Alexander Atheniensium respōsa indicauit mouens e Thessalia citato agmine Athenas ire contendit. quacūq; iter faciebat: Illinc viros ad bellum sumēs Thessalis ducibus quos adeo non pœnitebas eorum quæ hæcenus egerant vt etiam multo studiosius Persam

CALLIOPE

inducerent. E quibus Thorax Larissæus & Xerxes effugietem deduxerat & tunc Mardonium propalam deducebat in Græciâ Mardonium ubi cum exercitu Thebas peruenit: Thebani exceperunt: suadendo non sinebant progredi longius: quod negarent illi locum ponendis castris opportuniorē esse quā illum ubi subsidens consequeretur ut omnē Græciam sine prælio subigeret. Ardus enim. etiam vniuersis hominibus ut subigere Græcos inter se conuenientes: quod & antea cognouissent. Si vero feceris (dicebāt) quod nos suademus: occupabis nullo negotio validissima quæque illorum consilia. Mitte pecuniam ad eos qui prepotentes sunt in ciuitatibus. Missa pecunia Græciam ad factionē rediges. Hinc eos qui tecum non sentiant ad motis copiis facile expugnabis. Hæc Thebani suadebāt: quibus ille obtemperādū non putauit partim animi fastu partim acri quādam libidine Athenas iterum occupandi præsertim sperans incensis per insulas ignibus declaraturum se regi Sardibus agenti Athenas ab ipso teneri: igitur in Atticam contendens cum illic Athenienses ne tunc quidem inuenisset: sed plerisque eorum in classe ad Salaminē esse audiret: urbē cepit desertam decimo mense quā fuerat iterū ab rege capta. Eo postquā venit mittit ad Salaminē Murichidā quēdam Hellepontium cum eisdem mandatis. Quæ Alexander Macedo pertulisset, Mittebat autē eadem mandata gnarus ille quidē non beneuolo erga ipsum animo esse Athenienses. Sed sperans contumaciā deposituros tāquā subacta omni Attica regiōne & sub ipsius imperio posita. Hac de causā Murichidē misit in Salaminē. is ubi in senatū venit Mardonii mādats exposuit E senatoribus Lycidas sententiā dixit satius videri sibi esse ut ea quæ Murichides apud senatum diceret: ipsi admittentes ad populum referrent. Hæc ille dicebat siue quod pecuniam a Mardonio adceperet: siue quod id sibi probaretur. Quod simulatque audire Athenienses tam ut qui ex consilio: quā qui extra conciliū erāt indigne ferētes Lycidā circūsteterūt: lapidibusque interemerūt. Hellepontium vero Murichidē dimiserunt illam Excitato de Lycida apud Salaminē rumore: & cognito quod gestū erat Atheniensium vxores alia aliam exhortantes atqueprehendentes ultro domū Lycidæ adiere hominisque vxorem ac liberos lapidauerūt. Hunc in modū Athenienses in Salaminē transierunt. Quā diu ipsi copias e Peloponneso venturas sibi auxilio expectabant: tā diu hostes in Attica habuere statua. At ubi & socii tardius segniūque agunt: & Mardonius aduentans iam esse in

Græcis subligere inter se cōcordes arduum est vel vniuersis hominibus.

Murichides.

Lycidæ consilium.

Lycidas lapidatus.

Lycidæ vxoris & liberorum cædes.

LIBER NONVS CLXXXXI

Boeotia audiebatur. Ita supportatis omnibus reb⁹ & ipsi in Saelaminē traiecerunt: nunciosq^{ue} in Lacedæmonē miserunt cum conquestū de Lacedæmoniis qui neglectui haberent Barbarū esse Atticā ingressum: neq^{ue} cū ipsis ei in Boeotiā occurrissent: tū admonitū corū q^{ui} sibi si ad eū deficere vellēt Mardonius spondisset: tū prædictū nisi præsidio ipsis essent se aliquod per semet remediū inuenturos. Agebāt autē per id tēpus Lacedæmonis solēnia q^{ue} vocantur Hyacinthia: q^{ue} festa dei celebrare plurimi faciebant. Ad hæc murū sibi in Isthmo extruebant: q^{ui} iam pinnas adceperat. Ad hos posteaq^{ue} nuncii Atheniensium Lacedæmonem venerūt ducentes secum Megarensium ac Platæensium legatos. Ephoris aditus ita locuti sunt: Athenienses ad hæc nos referenda miserūt regem Medorū cū nostrā nobis regionē redde-
re vel tū societate nobiscū æqs cōditionib⁹ inire citra fraudem & dolū tum aliā regionē nostræ addere q^{ue} ipsi nostro arbitrio optauerimus: nos tñ pudore Græci nominis & p^{ro} magno flagitio ducētes prodere Græciā adnuere nolle: sed recusare q^{ui} suis iniuria adfectos a Græcis ac proditos. Qui & si non ignoremus conducibilis esse nobis societate inire cū Persa q^{ui} bellū gerere: tamen spōte nostra societate nō inibimus: Et hæc quidem nostra sunt (q^{ue} in Græcos p̄stamus) officia: At vos qui tūc in oēm metū deueneratis ne pacisceremur cū Persa posteaq^{ue} cōpertā habuistis sententiā nostrā nequaq^{ue} p̄dēdi Græciā & murū quē in Isthmo inēdificabatis absoluis-
tis nullā habetis Atheniēsum rationē: Et cū cōuenieritis nobiscum de occurendo Persæ ad Boeotiā desertores extitistis p^{ro} nihilo ducētes Barbarū Atticam esse ingressum. Itaq^{ue} vobis Atheniēses in p̄s vsq^{ue} succensent q^{ui} nō estis officio fūcti. Quod supest vt primo quoq^{ue} tēpore nobiscū copias mittatis iubēt: quo Barbarū in Attica: quoniam nūc in Boeotia defecimus excipiamus nostra in terra: vbi cāpus Thriasius adpositissimus erit ad dimicādū. hæc vbi adcepere Ephori: respōsum in diē posterū distulerunt. Postero diē in alterum. idq^{ue} in decē dies fecerūt diē de die extrahētes: intra q^{uo}d tēpus vniuersi Pelopōneses magno studio incūbētes Isthmū muro includere: ad finēq^{ue} p̄ducere: nō ausim dicere hāc fuisse causam cur isti tātope solliciti fuerint cū Alexander Macedo Athenas p̄gebat: ne Atheniēses Medorū partes sequerētur: nūc autem nihil aliud curarēt: q^{ui} vt sibi Isthmus inēdificaretur putātes nō amplius quicq^{ue} Atheniensibus indigere. At sub aduentum Alexandri in Atticam muro: quē extruebant nōdum per-

Hyacinthia
Solemnia.

Thriasius cā-
pus.

CALLIOPE

Chileus.

fecto Persas vehemēter extimescebāt. Tandem & respōsum & exitus fuit hmōi. Pridie q̄ iā vltimū conciliū fieret vir Tegeata nomine Chileus apud Lacedæmonios maxime inter hospites potētiae cū audissent ab Ephoris omnia q̄ Atheniēses dixissent his verbis eos adlocutus est ita se habet viri Ephori si Atheniēses nō sentiunt nobiscum sed cū Barbaro quīs valido muro sit Isthmos inā edificatus: tñ magnæ fores patefactę sunt Barbaro in Pelopōnesum. Quare prius eos audiatīs q̄ aliquid decernant qđ cladē Græciæ adferat. Hoc Chileus cōciliū dedit qđ in anmū admittētes Ephori cōfessim nihil collocuti cū nūciis qui a ciuitatibus venerāt: quinq; milia Spartatarū cū adhuc nox eēt dimiserūt p̄posito eis Pausania Embroti filio: q̄ p̄fectura erat quidē Plistarchu Leonida geniti. sed cū is puer esset Pausanias p̄fectus est: qui eius patruelis erat: & idē tutor. Nā Cleōbrotus Anaxandridæ pater Pausaniæ iā nō superat nō diu postq̄ copias q̄ murū extruebāt in Isthmo reduxerat vita functus. Reduxerat at̄ ab Isthmo copias Cleombrotus ob eā cām q̄ sibi inter sacrificandum aduersus Persam Sol in coelo obscuratus esset.

**Pausanias.
Plistarchus.**

Euryanactes

Elegit at̄ Pausanias sibi collegā Euryanactē Doris filiū suū gētilē. His copiis e Sparta cū Pausanias p̄fectis nūciū de illarū p̄fectione ignari vbi dies illuxit. Ephoros adcūt habētes in animo abire in suā q̄q; ciuitatē. Vbi adterunt ita verba fecere. Vos quidē Lacedæmonii desidētes hic Hyacinthia: ac luditis sociis p̄ditis: Atheniēses vero vt a vobis læsi ob penuriā sociorū ita vt poterūt cū Persa trāsfigent. Soluta at̄ societate vobiscū palā est nos si regis fuerimus socii militiæ comites futuros: in quācūq; regionē nos illi educent. inde vos discetis quidnā vobis ex ea re sit euēturū. Hęc locutis nūciis Ephori iureiurādo interposito dixere suas se copias putare in Orestio esse tendētes aduersum peregrinos. Peregrinos enim Barbaros adpellabant. Hoc illi nō intelligentes quid diceretur sciscitabātur: sciscitati & rem omnē edocti atq; stupefacti quā celerrime abire ad illos insequēdos & cū iis quinque milia finitimos Lacedæmoniorū delecta. His Isthmū versus ire maturātibus: Argii vbi primū audiere copias e Sparta cū Pausania p̄fectas præconē quē optimū e diurnis cursoribus inuenerūt in Atticā mittunt ad Mardoniu: cui videlicet antea receperant se futuros impedimento: quo minus Spartiata egrederetur. Præco vbi Athenas peruenit Mardonius (inquit) miserunt me Argii nūciatum tibi iuventutē e Lacedæmone esse progressam seq̄ ne illa progredere prestare

**Peregrini
Barbari.**

nequiffe. Ad hæc tu bonū cōfiliū adhibe. Hoc ille locutus re-
tro abſceſſit. Quo audito Mardonius iam non fidebat amplius
perſtare in Attica: vbi ideo hæcenus immoratus fuerat qđ au-
dire cuperet ac ſcire ab Athenienſibus quid ageretur neq; po-
pulans neq; lædens Atticū agrū allidue ſperans fore vt ſecū illi
pacifceretur. Quod vbi deſperauit re cōperta priuſq; Pauſanias
cum copiis Iſthmum egredederetur: ſubduxit exercitum incenſis
Athenis ſiquid aut muroꝝ aut ædium priuatarū ſacrariq; exta
bat: eo omni diruto: atq; obruto. ideo at excedēdū ſibi putauit
qđ neq; adequitabilis eſſet Attica regio neque ſi ipſe male pu-
gnaffet euadī poterat niſi per anguſtias vbi a paucis trāſitu p-
hiberi poſſet. Statuit igitur recedere illinc Thebas tum ciuitatē
amicā tum regionē equitibus oportuna profecto illinc Mardo-
nio & iā iter facienti perſertur nūcius properans aliū exercitū
mille Lacedæmonioꝝ Megara iter habere. Eo audito cōſulta-
bat ſi quo pacto hos primū poſſet excipere. Itaq; cōuerſū exer-
citū ducebat Megara pmiſſo equitatu qui omnē orā Megaridē
incuſaret. huc uſq; Europæ ad ſolē occidentē verſus lōgiſſime
perceſſit hæc Perſica expeditio. Poſt hæc nūcius ad Mardonii
venit Græcos in Iſthmo coactos eſſe. ita retroceſſit p Deceleā,
Magiſtratus. n. Thebani adcolas Aſopioꝝ adceſſerāt: q Mardo-
niū in Sphendaleas & illinc in Tanagrā duces itineris dedu-
xerēt. in Tanagra noctē moratus Mardonius poſtero die in a-
gri Thebani Scolō trāſuerſis tramitibus puenit. ibi Thebanos
rura tamen medicas partes fouētū vaſtauit: nō illoꝝ odio ſed
ingēti neceſſitate adactus qđ vellet cū caſtra cōmunire tū ſi ſibi
in acie nō cederet ex ſentētia effugium cōparare. Exporrexit at
caſtra ſua ab Erythræis ſecūdum Hyſſas Plataenſi tenuis agro
iuxta flumē Aſopū muro cōmunēs: ſed nō p magnitudine ca-
ſtroꝝ verū p ſingulas frōtes dens ſtadia hñti. Hoc in ope Bar-
baris occupatis Attaginus Phrynonis filius vir Thebanus cōul-
nio magnifice adparato Mardonii ipm & Perſarū honoratiſſi-
mos quinquaginta inuitauit. Fiebat at cœna Thebis. inuitati illi
homine ſunt ſecuti. Cētera q̄ referā ex Therſandro adcepti viro
quidē Orchomenio ſed Orchomeni inter primos honeſto: q ſe
quoq; aiebat ad hāc cœnā ab Attagino inuitatū cū quinquaginta
Thebanis. nec vtroſq; ſeorſum dūcubuiſſe: ſed in ſingulis lectis
alternos Perſam & Thebanū. Secūdū cœnā cū portio daretur
opa: Perſam qui eodē toro recūbebat Græce ipm interrogariſſe
eulas eſſet: ſe vero reſpōdiſſe Orchomeniū eē: tū illum dixiſſe.

Athenarum
incendium.

Decelea.

Sphendaleas.
Tanagra.
Scolos ager.

Attaginus.

Therſandrus

CALLIOPE

Quoniam tu mihi mensæ confors & libaminū effectus es: volo tibi relinquere sententiæ meæ monumentum: vt ipse quoq; præsciens huius rei queas tibi consulere. Cernis hos Persas in consuiuiū adceptos & copias quæ ad flumen in castris relictæ sunt. Horum omnium paruo post tempore pauculos cernes superstites Et inter dicendum multas lachrymas Persam effudisse: admiratūq; se ea oratione ad illum dixisse. Nonne hæc Mardonio expedit dicere & iis Persis qui secundū eum in honore sunt: & illum subiecisse Hospes quicquid ex deo fieri oportet. Id homini ineuitabile est. Nā ne credibilia quidē dicentibus credere quisq; vult. Hoc permulti Persarū cū sciamus: tamē Mardonio sequimur illigati necessitate. Est. n. hoc in hominibus acerbissimū: eum qui multū sapit minime potentē esse. Hæc ego ex Orchomenio Thessandro audiebā. & ideo ipsum hæc statui aliis enarrasse priuſq; præliū ad platæas factū est: Mardonio in Boeotia statua habenti adtulerunt copias cæteri circa Græci qui cū Medis sentiebant: & ad Athenas congregati sunt p̄ter Phocenses. Nam & isti vehementer partibus Medorum studebant: nō tamen volūtarii sed coacti. Idē non multis post diebus q̄ Thebas itum est: & ipsi aduenere mille armati duce Harmocyde inter populares spectatissimo. Eos Mardonius vbi Thebas peruenere missis equitibus iussit seorsum in cāpo subsidere: quod cum fecissent protinus adfuit vniuersus equitatus. Vnde postea rumor exercitum Græcorū qui cum Medis erāt persuasit Phocenses ab equitatu iaculis confodi quinetiā per ipsos Phocēses idē deuulgatū est: quod tunc dux suus Harmocydes his verbis adhortabatur. O Phocenses palā est hos homines certe nos neci destinasse accusatos (vt opinor) a Thessalis. Quare vnūquēq; vestrum oportet egregiū virum esse: q̄ dedentes nos foedissima morte trucidari. Ipsi quoq; intelligant se Barbaros esse inter Græcos quibus mortē iutulerunt. His suos Harmocydes hortabatur: Quos vbi concludere equites inuehebantur tāq; ad eos occidēdos telis intētis veluti emissuri: nōnulliq; emisērūt. Phocēses ex aduerso stantes facto orbe quoquo versus cū sese opponerent Ibi equites digressi retro abiēre incertū an ad hos interficiendos rogatu Thessalorū ierint equites: & posteaq; anī maduerterunt eos ad defendēdum se conuētere veriti: ne ipsi vulnerarentur ita retro abscesserūt tanquā a Mardonio iussi an experiri voluerint nūquid isti p̄stantiē haberēt. Post abscessum eq̄tatus missō ad eos præcone Mardonio ita inq̄. Bono estote

Quicquid ex deo fieri oportet est ineuitabile. Sapientes nō esse potētes.

Harmocydes

Harmocydis oratio.

LIBER NONVS CLXXXXIII

Phocenses animo. viros. n. vos esse dedistis specimen nō tales
 quales ego audierā. Quo magis alacri animo tolerate hoc bel-
 ium. Non. n. aut me beneficiis aut regē vincetis. Haftenus quæ
 circa Phocēses sunt gesta. Lacedæmonii vbi ad Isthmū venere
 illic castra cōmunire. Quod audiētes ceteri Pelopōnēses utiq;
 in quibus meliora cordi erant: cernentq; Spartiatis egredi vo-
 lentes: indignū se putauerunt a Lacedæmonius se in exeundo
 superari. ita. p. cum pulchre litatū ellet. cuncti ex Isthmo profe-
 cti sunt & in Eleusinem peruenerunt: vbi cum pulchra etiam fu-
 issent extaire perrexerunt. Quibus Atheniēses e Salamine trās-
 mittētes in Eleusine admixti sūt. Isti posteaq; ad Erythras Boe-
 otæ venere: cognito Barbaros ad Asopum castra habere: inito
 de hac re consilio e regione tetenderūt sub Cithæronis radici-
 bus: in quos Mardonius q; in campū non descenderent: omnē
 immittit equitatū cui præerat Masistius: a Græcis Masistius di-
 ctus vir apud Perseis inclytus. Nisæo equus inf. dens aureo fre-
 no: & aliis insignibus eximie ornato. Equites vbi pmouere ad
 Græcos per turmas egressi multum detrimenti inferebāt. For-
 minas eos compellando. Erant forte Megarenseſ ea parte col-
 locati: qua parte nulla alia mægis oppugnari: nulla. p. magis ab
 equis adiri poterat. Hac impressione equitum Megarēſes quæ-
 satagebant: mittunt ad duces Græcorum præconem qui ita cū
 venit verba fecit. Megarenseſ aiunt viri socii nos soli excipie-
 dis hostibus impares sumus: qui tenemus eādē. n. in q̄ collocati
 sumus a principio stationē. ibi haftenus tā& si ægre tamē strē-
 nue fortiterq; resistimus. Nūc nisi alios nobis subitituiſ: scito
 te nos ab acie discessuros. Hæc vbi prece renūciauit Paul-
 nias expedit fecit Græcos si qui alii vltro ad locū irent vt Mega-
 renſibus succederent. Recusantibus cæteris Athenienſes susce-
 pere hoc munus videlicet eos trecenti delecti quibus præerat
 Olympiodorus Lamponis. Hi fuere qui præ omnibus Græcis
 ad Erythras castra habentibus instructi succedere sagittariis si-
 bi adsumptis. Qui cū aliquādiu pugnaſſent hic fuit pugne ex-
 itus: impressionē faciente per turmas equitatu. Equus Masistii
 vt erat p̄ aliis eminens: sagitta per latus ictus est: quo dolore in
 pedes erectus Masistiu excussit collapsum cōſertim Athenien-
 ses circūſiſſunt: equo p̄hen o hominēq; sese defenſantē inter-
 mūt: cū aliquādiu non potuiſſent: ita enim fuerat armatus: q; s.
 intus gerebat thoracē aureis squammis cōſertū deſuper Phæ-
 niceū paludamentū. Eius thoracē cū ferirent: nō prius aliqui d-

Erythrae.

Masistius.
 Hæc clauſulā
 ex codice græ-
 co sic reſtitue-
 dā cēſui Ma-
 sistius: a græ-
 cis Macius
 dictus: nō at
 i 2. loco Ma-
 sistius.

Olympio-
 dorus.

Thorax aure-
 is squammis
 cōſertus.
 Paludamentū

CALLIOPE

profecerūt: quam quidā re animaduēsa illū percussit in oculo:
 Ita Masistius collapsus interit . quæ res latebat alios equites.
 Non.n. eū vt ab equo cadentē viderant. aut occubentē. At ne
 tū quidē eū se recipiebāt quod actū erat cognouere: sed postq̃
 consistere quia nemo ipsis imperabat statim desiderauerunt du-
 cem cognitōq̃ (qđ gestū erat) rursus se adhortati: omnes in
 hostē equos admiserē vt mortuū eriperent. Eos conspicati nō
 iam turtuati sed vniuersos pariter irruere ceterum exercitum
 inclamauerunt. Dū omnis peditatus auxilio veniebat: interea
 ciētis acie plū de cadauere. At vbi p̃sidio venire copie nō am-
 plius p̃sistere equites: ita nec mortuū eripere potuerūt sed alios
 super illū e suis amiserē. Digressi illinc duo circiter statia cōsul-
 tantes quid factō opus esset decreuere sibi carētibz p̃fecto
 eūdū ad Mardoniū. Vbi in castra rediere ingens luctus cum om-
 nem exercitum: tū vero Mardoniū cōcepit extincti Masistii viri
 secūdū Mardoniū honoratissimi tā apud Persas q̃ apud regem
 ita vt eiulatus eorū omnē Boeotiā peruaderet. & seip̃os &
 equos & iumentā torōderint. Et Barbari quidē suo more Ma-
 sistiū defunctū honorabant. Græci āt postq̃ equitatu inuadē-
 tium excerpere & exceptū reppulere: multo sunt audaciores ef-
 fecti & ante omnia cadauer p̃uastro impositū per stationes cit-
 cūtulerunt. Erat autem spectaculo digna procentatis ac forme-
 grata: q̃ ideo faciebant: quia cuncti relictis stattonibus ad in-
 tuendū Masistiū pergebant. Dehinc censuerūt ad Platæas de-
 scenderidū: q̃ sibi Platæensis ager multo eēt oportunior habē-
 dis castris q̃ Erythræus cum pp̃ alia: tū propter aquandi com-
 moditatē. Vbi visum est in eū locū & ad fontē Gargaphiū: qui
 ibidē est satius abire: & dispositis stattonibus illic habere castra
 sumptis armis abierunt per radices Cithæroms secūdū Hylias
 in agrū Platæensem. Eo cū peruenere stationes nationati com-
 munerūt proxime fontē Gargaphium & Phanū Androcratis
 herois per nō editos tumulos & locū planū ibi in distinguēdis
 nationibus magna sane altercatio extitit inter Tegeatas & A-
 themiēses utroq̃ se dignos qui alterū cornu tenerēt arbitrātes
 & sua facinora p̃clara tū recētia tū p̃isca referebant. Dicebant
 quidem his verbis Tegeatæ. Hoc nos sp̃ digni honore a sociis
 omnibus habiti sum: quotiescūq̃ a Pelopōnē. bus cōmuniter
 in externas peregrinationes itū est & p̃ime & quōdā iā inde.
 Ex quo Heraclidæ post mortē Eurysthei sunt conati in Pelo-
 pōnēsum redire: quo tēpore hanc dignitatē adsecuti sumus ob

**Masistii ca-
dauer.**

**Masistius p̃-
stans vir.
Mardonius.
Tonsura ob
sanus.**

**Gargaphius
fons.
Hyliæ.**

**Androcratis
Phanum.**

Eurystheus

LIBER NONVS CLXXXIII

hanc rē gestā. Posteaq̃ cū Achæis & Ionîis qui tūc Pelopon- Atheniēsum
nesum incolebāt nos auxiliarij in Isthmū pfecti cōsedimus ad- & Tegeatarū
uersus eos qui redire conabatur: Tūc Hyllus orationē habuit n̄ de loci digni-
expedire vt vterq; exercitus confligendo periclitaretur: sed vt tate altera
ali ad quiescētibus secū singulari certamine dimicaret. Is quem tio,
Peloponēses indicarēt e suo exercitu pstantissimū adcepta cō-
ditione Peloponēses fœdus in hæc verba pcesserūt. Si vinces Hyllus,
Hyllus Peloponēsiū ducē: vt Heraclidæ in paterna reuertatur. Sin victus fuerit: retro Heraclidæ cedāt: & exercitū abducant:
ne ue per annos cētū de redeūdo in Peloponēsum agitent, om-
nibus sociis ad eā rē volūtariis electus est dux atque idē rex no-
ster Echenus Eropi filius: Phrygis nepos: q̃ singulari congres-
sus certamine Hyllū interemit. Ex quo facto nos cū alia deco-
ra inter Peloponēses adsecuti sumus: quæ adhuc optinemus: cum hoc vt
aliter cornu præessemus quoties cōmuniter itur in expeditionē. Et vobis quidem Lacedæmonij nō aduersari
sed optionem cedimus vtri cornu præesse malitis. Alteri vtro
cornu vt præsimus nobis vendicamus quemadmodū fecimus:
ad hoc tempus etiā extra hoc factū quod narrauimus Atheniē-
sibus digniores: qui hāc dignitatē optineamus: quippe qui p-
spere & multa nobiscū viri Spartiatæ certamina decertauimus
& multa cū alijs. Quo sit vt æquus sit nos alterū cornu tenere q̃
Athenienses a quibus nō tales gestę res sunt: quales nobis neq;
recentes neq; vetustæ. Hæc Tegeatæ: ad quæ hunc in modum
respōdere Athenienses. Et si scimus has copias pugnādi cum
Barbaro nō altercādi gratia esse cōtractas: tñ quoniā Tegeatæ
referre cōstituit præclara facinora tū vetusta tū noua: q̃ per om-
ne tēpus vtriq; fecerūt: necesse habemus & nos exponere apud
vos. Vnde nobis patriū est: qui semper egregij fuimus esse pri-
mos portūq; Arcadibus Heraclidas: quorum ducem Isth apud
Isthmū se pōdicant interfecisse nos soli excepimus electos prius
ab omnibus Græcis quos illi Mycenæorū seruitutem fugiētes
adibāt: & Eurysthei iniuriā vna cū eis dē pugnādo ppulsaui-
victoriasq; poni sumus de iis qui tū Peloponēsum tenebāt. Pre-
terea Argios q̃ aduersus Thebas cū Polynice militauerāt vitā
defunctos & insepultos ducta in Cadmeos expeditōe nobis re-
ceptos fuisse dicimus: & in nostra terra apud Eleusinē hūatos.
Itā vero nostrū pelarū facin⁹ extat in Amazonidas: q̃ a flumine
Thermodonte aliquā in nostrā terrā excurrere. At ne in heroum
quidē laboribus qui ad Troiā bellauerūt fuimus in postremis,

Hyllus.

Echenus.
Quid si Phe-
gei: vt habet
græcus codex
legere nō ac-
Phrygis.

Eurystheus.

Polynices.

CALLIOPE

Nationes. vi.
& xl. supera-
tæ in Mara-
thone.

Lacedæmo-
nii.
Spartiatæ.

Arcades
Orchomenii
Troezenii.
Lepræti.
Phliaii.
Græcus co-
dex habet
Styreorū &
non Syreorū.
Anactorii.
Pallenenses.
Aristides.

Sed nihil admodū pertinet horū facere mentionē, Etenim siue qui tunc egregii fuere: nunc instrenui sunt: siue tunc instrenui nunc egregii sunt: satis sit de rebus priscis ista dixisse. Vt nullæ res aliæ nobis gestæ sint: quæ multæ & p̄clarissimæ sunt prout quorūcūq; aliorū Græcorum certe ob rē in Maratone a nobis gestā digni sumus: qui hoc decus & alia insuper optineamus: q̄ soli Græcorū per nos cū Persa dimicauimus: & rem tātam adgressi victores euasimus sex & quadraginta nationibus superatis. Quo solo noīe digni sumus vt hūc loci honorē cōsequamur. Verum non. deest hac rerū conditione de loci dignitate cōtēdere: vbi cūq; & iusta quoscūq; vobis Lacedæmoni videbitur. adpositissimū nos stare illud euntes optēperabimus. Vbi cūq; eos. collocati fuerimus: conabimur strēnuū existere itaq; educite nos tanq̄ vobis perituros. Hæc cū pro sua parte dixissent Athenienses: cunctis Lacedæmoniorū exercitus succlamauit digniores qui cornu tenerent Athenienses q̄ Arcades. Ita Atheniēses Tegeatis superiores habuere cornu mox hūc in modū instructi sunt & qui superuenerē Græcorū & quia principio venerāt dex-
trū cornu tenebāt Lacedæmoniorū decē milia quorū qnq; milia erāt Spartiatarū: quos custodiebant leuiter armata triginta quinq; milia seruorū septenis seruis circa singulos Spartiatas collocatis. Adplicauerant sibi Spartiatæ & honoris & virtutis erga Tegeatas numero mille & quingētos armatos. Secundū hos stabāt Corinthiorum quinq; milia. p̄ter hos inueniebātur apud Pausaniā stantes trecēti Potidæatæ eorū qui erant ex Pal-
lene. iuxta hos stabant Archadū Orchomeniorū sexcenti iux-
ta hos Sicyonū tria milia. Hos seq̄bāt Epidauriorū octidēti su-
phos locati erāt Troezenii mille iuxta Troezēios totidē Lepre-
ete. post hos Mycenorū: & Tyrithiorū q̄drigēti: scdm hos mil-
le Phliaii: dehinc Hermionēses trecēti. iuxta Hermionēses He-
retriensii & Syreorū sexcēti. iuxta hos Chalcidēsiū q̄trigēti. post
hos Ampratatarū q̄ngēti. Post eos Leucadiorū & Anactoriorū
oçdingenti. hos sequebātur Pallenētiū qui sunt ex Cephallenia
ducēti. Post hos instructi Aeginetarū q̄ngēti. iuxta hos Mega-
rensiū tria milia quos sequebātur Plataensiū sexcenti. Vlti-
mi & iidē primi stabant Athenienses leuū tenentes cornu octo
milia duce Aristide Lysimachi. Hi oēs præter eos qui septē cir-
ca singulos Spartanos stabant fuerūt numero omne grauis ar-
maturæ aduersus Barbarum contracti: Leuiter vero armati tri-
gitaq; milia septē circa singulos Spartiatas collocati vni-

quisq; ad pugnandū instructus. Circa cæteros Lacedæmonios ac Græcos singuli ferme leuiter armati numero triginta quatuor milia quingenti. Sūma totius leuis armaturę quę pugnare posset sexaginta milia quingenti. Totus ær Græcus exercit⁹ q ad Plataeas cōuenit pugnae aptus tā leuis quā grauis armaturæ fuit vnde cum Myriades minus mille & octingentis idest centum octo milia ducenti Sed numerū vndecim Myriadū explevere Thespientes: qui aderant ad mille & octingentos: qui nec ipsi arma habebant. Et hi quidē Græci ad flumen Asopū castra distributi cōmuni erant. Barbari vero qui cū Mardonio erant posteaq; Masistiū luxerunt cognito Græcos apud Plataeas esse: & ipsi ad Asopum qui illac fluit e regione sunt a Mardonio collocati: aduersus Lacedæmonios Persæ qui numero antecederant eorū acies quæ multæ erant vsq; ad Tegeatas opponebāt ita vt quod robustissimū in exercitu erat: id omne contra Lacedæmonios: quod infirmis id contra Tegeatas esset. Hæc faciebat Mardonius Thebanorū indicio atq; admonitu. Iuxta Persas idē collocauit Medos, vt ex aduerso eēnt Corithiis & Potideis & Orchomentis & Sicyoniis. Post Medos collocauit Bactrios ex aduerso Epidauriorū & Træzeniorū & Lepreætaron ac Tirynthiorum Myceneorūq; & Philasiorū. Secundum Bactrios collocauit Idos ex aduerso Hermionenisiū & Erethi corum Styreorūq; & Chalcidentiu. Post Indo statuit Sacas oppositos Ambraciatis & Anactoriis & Leucadiis & Pallenenisibus & Aeginetis. post Sacas posuit ex aduerso Atheniensiu Plataensiumq; ac Megaresium Bæotios & Locros & Meliēses & Thessalos & mille Phocesium. Non enim Phocenses omnes a partibus Medorum stabant: sed eorum nōnulli cum Græcis sentiebant apud Parnassum depræhensi & illinc profecti deduxerant: comitatuq; fuerant Mardonii copias pariter & Græcorum qui cum illo erant. Contra Athenienses itē posuit Macedonas: Thessaliaeq; adcolas he nationes a Mardonio in aciem instructe erant maxime celebres maximeq; insignes & p̄cipue mēione digne: necnon cæterarum quoq; gentium vim memoratu digni cum aliartum Phrygū: Mysoq; Thracum: Paonū. Quinetiam Aethiopum & Aegyptiorum qui Hermotybies & Calasii. Hermotybies a Mardonio cū adhuc esset in Phalero e nauibus in quibus hi Calasii. Epibatae erāt in terrā trāslati. Nō enim cū pedestribus copus. q̄tū Xerxe Athenas ierāt Aegyptii censi fuerāt. Barbarorū (vt

Mardonii
exercitus
ordo.

CALLIOPE

**Barbarorum
numerus,**

etiā superius ostēsum est) triginti Myriades fuere. Græcorū ve-
ro Mardonii auxiliariū nemo numerū (neq. n. nūcerati fuerāt)
nouit. Vt autē cōiectura colligit licet ad quinq. Myriades fuisse
se cōiecto. Tot qui ex aduerso instructi fuere pedites. Equitat⁹
vero seorsum erat collocatus: Ita dispositi nationatim manipu-
latimq. vtriq. postero die sacrificauerūt: Apud Græcos Haru-
pex erat Tisamenus Antiochi filius. Is enim hunc exercitū va-
tes comitabatur Heleus quidē & ex genere Iamideorū Clyti-
des: sed a Lacedæmoniis ciuitate donatus. Nā cōsultāti vaticī-
nium apud Delphos de prole respōdit Pythia quq. ipsū ma-
ximas palmas e certaminibus reportaturū oraculo non intelle-
cto: Tisamenus Gymnasiis operā dabat: & tanquā Gymnīcas
victorias adepturus. Cūq. se exerceret ad quinq. certamina i vno
dē currit Olympia venit i cōcentrationē victoriæ cū Hieronymo
Andrio. Lacedæmonii interpretantes nō ad Gymnea certami-
na spectare Tisameni oraculū: sed ad bellica conabātur eū mer-
cede conducere vt vna cum Heraclidis bellorū dux regibus fo-
ret. Hic animaduertens Spartiatas plurimi facere ipsius amici-
tiā abnuebat: q. negaret se alio precio id facturū quā si Sparta-
tam se ciuē faceret omnia iura ciuitatis impertiētes. Id Spar-
tatarū cū audissent ab initio ferētes indigne: oraculum missum
olno fecerūt. Tandē imminēte hoc ingētī Persici exercitus metu
adnuebāt: impetireq. hoī volebant: Eos iste inuēstos intelli-
gens negare iā se eo solo esse cōtentū: sed oportere fratē suū
Hegīā etiā fieri Spartiatam eadem cōditione qua & ipse fieret.

**Tisamenus.
Clytiades**

**Tisameni o-
raculum.
Hieronymus
Andrius,**

Hoc dicens iurabatur vt cōiectare licet Melampodē regnū pa-
riter & ciuitatē deposcēs. Etenim Melampus est ab Argiis mer-
cede cōducere: e pylo ad cōpescendū morbū furoris mulie-
rum Argiarū deposcebat pro mercede dimidiū regni. Recusan-
tibus id Argiis atq. digressis cū plures e mulieribus insanirent
ita obtrepantes quod Melāpus poposcerat daturi reuēterūt.
Ibi ille cernēs hos esse immutatos plura optauit negās se indul-
turū quē vellēt. nris & fratri suo Biani tertīā partē regni donas-
sent. Argiū in arcū redacti hoc quoq. adnuerunt. Ita Spartiatas
Tisameno quo maiore in modū egebāt prorsus adēserūt: &
cōcessu istorū Tisamenus Heleus Spartiatas effectus quinq. ma-
xime certamina ex oraculo illis optinuit. Hi duo ex oībus homi-
nibus soli sunt a Spartiatis ciuitate donati quinq. autem certa-
mina hæc fuere. Vnū & id primum hoc quod pugnatum ē ad
Platæas. Alterū quod in Tegea cū Tegeatis atq. Argiis. Tertiū

**Hegias.
Melampus.**

Bian.

**Tisameni
certamina.**

Hic animaduertens Spartiatas plurimi facere ipsius amici-
tiā abnuebat: q. negaret se alio precio id facturū quā si Sparta-
tam se ciuē faceret omnia iura ciuitatis impertiētes. Id Spar-
tatarū cū audissent ab initio ferētes indigne: oraculum missum
olno fecerūt. Tandē imminēte hoc ingētī Persici exercitus metu
adnuebāt: impetireq. hoī volebant: Eos iste inuēstos intelli-
gens negare iā se eo solo esse cōtentū: sed oportere fratē suū
Hegīā etiā fieri Spartiatam eadem cōditione qua & ipse fieret.
Hoc dicens iurabatur vt cōiectare licet Melampodē regnū pa-
riter & ciuitatē deposcēs. Etenim Melampus est ab Argiis mer-
cede cōducere: e pylo ad cōpescendū morbū furoris mulie-
rum Argiarū deposcebat pro mercede dimidiū regni. Recusan-
tibus id Argiis atq. digressis cū plures e mulieribus insanirent
ita obtrepantes quod Melāpus poposcerat daturi reuēterūt.
Ibi ille cernēs hos esse immutatos plura optauit negās se indul-
turū quē vellēt. nris & fratri suo Biani tertīā partē regni donas-
sent. Argiū in arcū redacti hoc quoq. adnuerunt. Ita Spartiatas
Tisameno quo maiore in modū egebāt prorsus adēserūt: &
cōcessu istorū Tisamenus Heleus Spartiatas effectus quinq. ma-
xime certamina ex oraculo illis optinuit. Hi duo ex oībus homi-
nibus soli sunt a Spartiatis ciuitate donati quinq. autem certa-
mina hæc fuere. Vnū & id primum hoc quod pugnatum ē ad
Platæas. Alterū quod in Tegea cū Tegeatis atq. Argiis. Tertiū

quod i Dipoeufensibus cū vniuersis Arcadibus præter Mantineos. Quartū quod cū Messeniis ad Isthmū. Vltimum quod in Tanagra cū Atheniensibus & Argiis. Hoc vltimum cōsumant quinq; certamina. Tifamēnus igitur Spartiatarū tunc ductor vaticinatus est Græcis in agro Plataenī. Et apud Græcos quidē pulchre litatū est si se defenderent nō si Asopū transgressi pugnam capessere. Mardonio autē capessendā pugna audo nō exitere pulchra exta nisi & ipse se defenderet. Nam is quoq; Græcis sacrificiis utebatur Haruspice habens Hegesistratū virum Heleū: & Tellideorū pstantissimum. Hunc ante ea tēpora Spartiatæ cū cepissent: in vincula cōiecerant morte adfectum: vt a quo multa intoleranda perpassi fuissent. Hegesistratus in hac calamitate positus vt pote p anima sollicitus & q ante mortē multa ac tristitia foret patiturus: rē perpetravit fide maiore. Nā vt erat ligneis atq; ferratis solis vinctus ferro quod illatū fuit potius cōfessum excogitauit opus omniū (q nos nouimus) animosissimū Cōmentus qua ratione reliquū pedis educeretur. p-cidit sibi dimidiū pedē. Hoc acto quis ab excubitoribus obleruaretur: tñ subrito muro profugit in Tegeā versus noctu iter faciens: interdiu filius se ab dēs atq; immorās vt trinoctio Tegeā pertenerit vniuersum Lacedæmoniis cū passim percrutanti-bus admirātibzq; magnopere hominis audaciā: cuius dimidiatū pedē iacētē cernebāt. ipsum nūc inuenire possent: ita Hegesistratus Lacedæmonios elapsus in Tegeā q per id tēpus nō erat paccata Lacedæmoniis trāsfigit. Sanato vulnere & ligneo pede adfecto ex p-fesso Lacedæmonios hostis extitit. Sed non ad postremū ei protractū in Lacedæmonios odiū profuit nam in zayntho cū vaticinaretur: ab his captus atq; interceptus est. Vtū hic Hegesistrati interitus posteriōr rebus Plataensibus fuit. Tūc autē is a Mardonio non exigua summa cōductus eripide sacrificabat cū in Lacedæmonios odio: tum lucri gratia. Cum igitur exta non essent pulchra ad pugnam cōmittendam: neq; ipsis Persis neq; Græcis qui cū illis erant (habebant enim & Græci suū Haruspice quēdam Leucadiū Hippomachum) cuncti dilaberentur multi Græci suasit Mardonio Timogenides Herpyi vir Thebanus: vt exitus Cithæronis custodiendos curaret q; diceret adsidue Græcos ad hostē quotidie transire: seq; cōplures deprehendisse. iam dies octo abierant positis eregione castris cum iste Mardonio hoc cōsiliū dedit: Mardonius admoneri se protē intelligens primis tenebris equitatum

Mantinei.

Tellidei.

Hegesistrat?
pedē dimi-
nuit.Hegesistrati
interitus.Hippoma-
chus.
Timogeni-
des.

CALLIOPE

Capita
quercus.

mittit ad ingressus Cithæronis : q plateas ferunt: qua Bæotici
capita Athenienses capita quercus adpellât. Equites nulli
nô frustra peruenere. Na. xi. n. ingredientia capû q iugenta iu-
menta quæ cômearum e Peloponneso ad exercitû subuehebant
diripiunt: & eos qui iumenta lequebâtur immisericorditer tris-
cidant: neq iumentis neq omnibus pcentes. in quibus occide-
dis posteaq satis sunt graissati cû cæteris quæ eripuetâr ad Ma-
doniû sunt & ad exercitû reuersi. Post hanc rem gestam biduû
adsumptû est neutris pugnâ lacessere volëtibus. Nâ & si Alopô-
tenus Barbari procellerât irritandi Græcos gratia neutri tamē
sibi transeûdû statuebâr. Equitatus mō Mardonii progredies-
batur: & Græcos molestia adiciebat: quia Thebani vt potē in
amorena Modorû vehemēter propensi ferebant alacriter bellû:
& adidue prouehbâtur vsq ad plîû. Deinde excipiētes Persę
pariter ac Medi p̄cipue p̄clara facinora edebant. His amplius
ad decem vsq dies nihil est actum. Vbi vndecimus dies illuxit
cû & Græci multo plures efficerentur ad Plateas castris e re-
gione positis & Mardonius stationē grauaretur: ibi venire in
colloquiû Mardonius Gobrysi filius Artabazus Pharmacis vir
apud Xerxē inter paucos Persarû virtutis expertæ. Quorû cō-
sultantû hæ fuere sententiæ. Artabazi quidē expediens esse cō-
tractis q̄ primû copiis ire ad mœnia Thebana: quo multum rei
frumentariæ ipsis multûq pabuli iumentis cōpararent: atq̄ ibi
confidentes per ociû rem cōficerent videlicet cû multû auri tū
signati tum non signati haberent: multû etiā argenti ac pocu-
lorum ne parcerent illis sed ea ad Græcos mitterent eos p̄ci-
pue qui ciuitatibus p̄siderent. Fore. n. vt illi suam traderent li-
bertatē: neq̄ oportere pugnandi adire discrimen. Eadē The-
banorum q̄ istius sententia erat tãq̄ aliquid ultra hoc prospiciē-
tis. Mardonii autē sententia ferocior. pertinaciorq̄ & nullo mō
cedens: quippe opinantis meliorem suû esse q̄ Græcorum exer-
citum satius primo quoq̄ tempore cōfligere q̄ committere: vt
plures q̄ coacti erant Græci cogerentur. Hegesistrati vero aus-
picia valere sinere nec eis vim adferre: quinimo Persarû more
seruato debere cōfligere. Mardonio ita opus factô esse censen-
ti nemo contradicebat. Qui ibi sententia sua vicit aditis co-
hortiû præfectis & qui secum erât ducibus Græcorum (penes
eum nâ p̄erat summa imperii non penes Artabazû) percontas-
batur. nū quod oraculû scirēt de Persis tãq̄ perituris in Græcia
silētiis euocatis partim q̄ ignorarēt oracula: partim q̄ haud

Artabazus.

LIBER NONVS CLXXXXVII

autem putarent proferre quod scirent. Inquit ipse Mardonius. Quoniam vos aut nihil nostis aut promere non audetis: ego rem proferam tam bene cognitam habens. Est oraculum Persis fatale esse ut in Graciam profecti diripiant templum quod delphis est. Utique direpto templo omnes intereant. Quo circa cum hoc sciamus: neque diripere conabimur: neque adibimus templum ob hanc causam interitum deuitaturi. Quo nomine quicumque vestrum bene Persis voluit voluptatem capiant tam Persis Gracos superaturis. Hæc locutus secundo loco signum dedit ut omnia adpararent: & corpora curaret veluti sub lucis exortum primo futuro. Oraculum quod ad Persas aiebat spectare Mardonius: id ego scio non Persis redditum est sed Illyriis: & Encheleorum copiis. Quod autem de hoc prelio redditum est a Bacide id vero hoc fuisse.

Oraculum ad
Persas spec-
tans.

Gramineis ripis Asopi ac Thermodontis:
Barbarique gravis acies clamore coibunt.
Hic multi occumbent defuncti munere vitæ.
Quando sagittiferis aderit lux ultima Medis.

Nō Thermo-
dontis ut in
codice latino
inuenitur sed
Thermodon-
tis est legēdū
Alioq̃ ω sēp
pductū in. 2.
syllaba corri-
peretur: sitq̃
spōdaic⁹ ver-
sus & frigide
quidem.

Hæc ego atque alia his similia e musæo noui ad Persas spectauisse. Fluvius autem Thermodon Tanagram ac Glifantem interfuit. In secunda nocte quam Mardonius de oraculis interrogavit exhortatusque suos est excubitores dispositi fuere. Eius noctis cum multum processisset cotriciniūque in exercitu esset & tempus concubium. Tunc Alexander Amyntem dux & idem Rex Macedonum ad excubias Atheniensium adequitavit. Efflagitavitque suos ut cum ducibus colloqueretur. Id audientes excubitores plerique remanserunt: nonnulli ad duces ecurrerunt: quibus aditis inquit quendam equo aduectum esse e castris Medorum: qui nihil aliud proloqueretur nisi nominatim adpellas Atheniensium duces velle se in colloquium illorum venire. Duces hoc audito confestim ad locum excubiarum secuti sunt. Quos Alexander ubi venire: his verbis adlocutus est. Viri Athenienses hæc ego vobis verba deposito trado: ne cui efferatis nisi Paulaniam: ne ob id me perditum eatis. Quod haud quam dicere: nisi cum universa Græcia sollicitus essem quippe qui vetusta origine Græcus sum: nec velle videre Græciam pro libera servietē. itaque vos certiores facio Mardonium atque exercitum litare non posse alioqui olim iam cōfliturum. is nunc sacrificia valere sinere constituit: ut & ubi primum illuxerit vobiscum cōfligere extimescēs admodum (quantum ego coiscio) ne plures ad copias vestras adcedāt. Ad hæc vos parati estote. Quod si differret Mardonius: nec committet certamen vos perseverate

Musæus.
Thermodontis
Tanagra.
Glifantes.

Alexander ad
Athenienses.

CALLIOPE

*Pausaniæ ex
cercit' ordo.*

hic manere paucos enim dies eis suppeditat comestus: Sin hoc bellū vobis ex sententia finietur:debebit aliquis vestrū remisci mei meaq; libertatis:qui Græcorū causa rē adeo temerariam libēter tñ feci:vt ad vos consiliū Mardonii deferre: neue Barbari ex improviso vos adorirētur. Ego autē sum Alexander Macedo. Hæc locutus Alexander ad exercitū se recepit ad suāq; stationē: Duces Atheniensī ad cornu dextrum profecti: quæ ab Alexandro audierāt Pausaniæ retulere. Hæc ratione Pausanias in metū Persarū adductus: quoniā (inquit) sub auroram præliū fiet:expedit vos Athenienses stare in acie aduersus Persas vobis cognitos: vt qui cū Medis in Marathone pugnaſtis: nos vero qui eorū sumus inexpecti atq; ignari (Nemo.n. Spartiata Medorū periculū fecit) cōtra vobis oppositos Boeotios & Thessalos: quorū sumus experti horū Græcorū gratia. Itaq; op' est sumptis armis vos in hoc dextrū.nos in sinistrū cornu transire: Ad hæc ita respondere Athenienses. Nobis quoq; olim iā inde ab initio posteaq; aspeximus Persas aduersus nos esse instructos: fuit in animo istud dicere quod vos dicere occupastis: sed verebamur ne nō grata vobis ellet oratio. Nūc quādoquidem ipsi fecistis huius rei mentionē & nobis iocunda oratio ē: parati sumus istud exequi: Vbi hoc vtrīq; cōplacitum est: & loca permutauerunt sub aurorā rem aduertentes Boeotii ad Mardonium detulerunt. Ea audita Mardonius ex tēplo & ipse conatus est Persas cōtra Lacedæmonios trāsſerre. Pausanias hoc fieri intelligens nec latere factū suū rursus in dextrum cornu Spartiatas reducit. At vbi Mardonius & ipse suos in sinistrū duxit: & acies pristino in loco stare: misso caduceatore ad Spartiatas. Mardonius ita inquit. Lacedæmonii vos vero fama fertis omniū (qui istic sunt) esse præstantissimos: q; neq; e bello fugiatis: neq; ordines deseratis: sed præstantes aut interficiatis hostes: aut ipsi occūbatis. Horū nihil admodum veri est. Quippe anteq; manus cōferantur vos cernamus fugientes: aciemq; deserentes: & relegato Atheniensibus periculo consistentes ex aduerso nostrorum seruatorū: quod neutiq; est factū pstantium virorum. Ex quo plurimū de vobis nos fecellit opinio quos expectabamus ex nominis gloria missuros vestra spē caduceatorē nos prouocātū q; cū solis Persis tāq; huic rei sufficiētes pugnare velletis. At nihil tale inuenimus quale ferebas: sed potius eē nos metu pterritos. Nūc igitur quoniā ipsi non occupastis hoc dicere occupamus. Vt qūquidē vos inter Græcos pstantissimi

*Mardonii in
Lacedæmo-
nes obiurga-
tio.*

LIBER NONVS CLXXXVIII

esse existimamini & nos inter Barbaros dimicemus totidē vtrī
q; numero : Et si videatur vt cæteri quoq; itidē & illi postmo-
dū pugnēt. Sin hoc non videatur: sed satis eē nos solos decer-
nere nos soli decernamus & vti e nobis vicerint: si totū exerci-
tū vicisse censeantur: Hæc fatus caduceator cū aliquādiu expe-
ctassent. nemine quidpiā respōdēte retro abiit: & rē Mardonio
rettulit ille maiore in modū lætatus & frigida victoria elatus
equitatū in Græcos imisit. Egtes in Græcos inuentionē illorū
exercitū perturbabāt iaculis sagittisq; incōssentes. Qui cū essent
Hippotoxorē idest equites sagittarii cominus pugnare insueti
fontē Gargaphiū. vnde cūctus Græcorū aquabatur exercitus
cōfuderūt obstruxerūtq; Eū iuxta fontē soli Lacedæmonii sta-
tionē habebāt. Cæteri Græci vt q; stationes habebant maius
minus ve procul illinc aberant: Erat quidem Asopus in propin-
quo: sed aquari ex eo ab equitibus missilibusq; prohibiti ita ad
fontē pgebant. Hūc in modū aqua exercitus exutus cū esset &
ab egtatu perturbaret: Duces Græcorū cū his tū aliis de causis
frequētes ad Pausaniā in dextrum cornu veniūt. Qui & si tales
essent: rerū stat: tñ ob id p̄cipue angebāt q; iā refrumētaria de-
ficiēbant. cū ipsorū semi in Pelopōnesum missi frumentatū in-
tercluderentur ab equitatu: quo minus ad castra reuenterentur.
De hoc deliberantibus ducibus visum est si Perse eo die super-
sederent cōmittere præliū esse eundū in insulam quæ ab Aso-
po & a fonte Gargaphio vbi castra habebāt decem stadiis ab-
est ante opidum Plataense sita in cōtinente hūc in modū. Flu-
uius superne e Cithærone delabēs in campū diuortia facit: rur-
susq; intercapedine trium ferme stadiorum sua fluentia commi-
scet. Huic insulæ nomen est Oeroe: quam Asopi filiam esse in-
digenæ aiunt. In hunc locum Græci transire decreuerant: vt &
adfatum aquæ ad vsum haberent: neq; ab equitatu sicuti cum
ex aduerso erāt infestarentur. Et decreuerunt transire nocte ses-
cunda vigilia ne ipsos proficiscentes cōspicati Perse insequen-
te equitatu in tumultū verterent: quin etiā cum ad eū locū ven-
tum esset vbi Asopi filia Oeroe diuortio aquarum e Cithærone
cingit mitterēt sub noctē dimidiū copiarū in Cithæronē ad re-
cipiēda seruitia q̄ frumētatū cōcesserāt. Erāt. n illa in Cithæro-
ne interclusa: Hæc vbi statuerūt totū illū die incessēte egtatu i-
mēsum laborē ptulerūt. Sub exitū diei digressus eqtib; ea nos-
ctis hora q̄ de abūdō cōuenerat pleriq; sumptis vtēlib; ab-
scesserūt nō habētes in aio quem ad locū vt irent conuenerant.

Hippotoxo-
te idest equi-
tes sagittarii.
Gargaphius
fons.

Oeroe insula
Oeroe Asopi
filia.

CALLIOPE

Iunonis templum.

Nōnulli vt moueri coeptū est iter Plataensem ad urbem intenda-
dunt cupidi equitatū effugere: in tēplūq; Iunonis fugiendo pa-
ueniūt: qđ sitū est ante urbē a fonte Gargaphio viginti stadiis
distant. Quo vbi peruenire positis pro tēplo armis circa tem-
plū ipsum castra posuere. Hos Pausanias cernens ab exercitu di-
gressos praecepit & ipse Lacedaemoniis vt sumptis armis irent
qua ceteri praecederent ratus illos tendere ad locū constitutū.
Ibi ad optēperādum Pausaniae ceteri praefecti parati cū essent

**Amōpharetus
Pitaneti.**

Amōpharetus Poliadæ tribunus cohortis Pitaneorū negare
se fugiturū peregrinos: neq; vltro dedecaturū esse Spartā: qn
etiam mirari id quod fieri cerneret: quippe qui colloquio supe-
riori interfuisset. Pausanias autē & Euryanax cum indigne ferē-
tes nō parere sibi illū: tū in dignius cohortē Pitaneā relictū iri
tribuno repugnante: quod erat futurū si ipsi eos missos facerēt
gratia exequendi ea quae cū alijs Græcis cōstituisent hoc repu-
tantes substituerunt cū Laconicis copijs: conabaturq; persuade-
re homini nō id factū opus esse & alij quidē hortabatur solum

Euryanax.

Amōpharetū a Lacedaemoniis ab Tegeatis relinqui. Atheniē-
ses autē hoc sibi faciendū putarunt: vt vbi collocati erant: ibi p-
sisterent intelligētes Lacedaemoniorū ingenia aliud sententiū:
aliud dicentiū itaq; vbi exercitus mouere coepit equitē e suis
miserunt speculatum nūquid Spartiatæ tētarent abire: & abire
proflus in animo haberent sciscitatūq; a Pausania quidnā face-
re oporteret. Prego vbi puenit Lacedaemonios cernit in loco in-
structos: eorumq; primores tendere ad rixas hortantibus enim
Amōpharetum Euryanactē & Pausania ne Lacedaemonios qui
soli remanebāt in periculū traheret: nec dū persuadentibus: do-
nec ventū est ad iurgia interuenit prego Atheniēses Amōpha-
reto inter altercandū sumente ambabus manibus saxū & illud
ante pedes Pausaniae ponente ac dicente se illo calculo senten-
tiaē suae calculum dare non fugiendos esse peregrinos adpellās.
Eum Pausanias insanū nec potentem mētis vocans: ad prego
nem Atheniensium quae iussus erat percōtantem respondit vt
illis referret praesentē rerum suarū statum obsecrās eos ad sese
venirent: & de discessu eadē quae ipsi agerēt. Praecone ad Athe-
nienſes reuerso hos inter se altercātes aurora deprehendit. Ad
id tēpus Pausanias moratus dato signo ceteros omnes Lace-
daemonios Tegeatis sequentibus peredita abduxit ratus Amō-
pharetum nō deserturū alios: prout & cōtiguit. Horū itinere rur-
sus instructa acie Atheniensēs iere: & quia Lacedaemniū pra-

rupta occupauerant & Cithæronis radices metu equitatus ipsi
 deorsum ad cāpum deflexere. Amōpharetus nō credens ausu
 rum ipsos relinquere Pausaniā circuire eos qui manebāt ne de
 fererent ordinē. At vbi ii qui cū caufania erāt iā abibant. Tunc
 ratus e disciplina militari se deferi sumptis armis cohortē suā
 lēto gradu ducere ad agmē: qđ decem circiter stadia pgressum
 ad amnē Meloentē in loco qui dicitur Argioptus: vbi sitū est
 templū. Ceteris Eleusine substiterat opperiēs Amōphareti co
 hortem eo cōsilio vt Amōpharetus cū sua cohorte nō discede
 ret loco in quo instructa erat: sed in eo persisteret: retro ad ho
 minē suppetias iret. Itaq; & Amōpharetus cū suis ad cæteros p
 uenit & omnis Barbarorū equitatus ingruēbat agēs pro sua cō
 suetudine. Nā cū inspexisset locū vbi superioribus diebus ha
 buerant Græci castra vacuū admissis egs adsi due insequi per
 gens illos adeptos vrgebat. Mardonius quoq; cognito hostiū
 nocturno abitu inspectoq; loco deserto adcitis Thorace Laris
 sæo & fratribus eius Eurypilo & Thrasydio inquit: Filii Aleucti
 quidnā dicetis adhuc cū hæc deserta cernatis a Lacedæmonius
 quos negabatis vos finitimi ex acie fugere: sed viros summos
 esse in re bellica: qui & prius vt oēs vidimus locū in acie immu
 tauerunt: & nunc proxima nocte se fuga proripuerūt. Proripue
 runt autē quia necesse eis erat cū his prælio decernere: qui non
 falso sunt hominū præstāssimi. Vnde nullius esse se præcii in
 ter Græcos & ipsos nullius præcii viros ostenderūt. Cæterum
 vobis Persarū inexpertis sane q̄ ignoscebat laudantibus istos vo
 bis expertos. Artabazū autē vehementius admirabar formida
 re Lacedæmonios & præformidine sententiā dicere ignauissi
 mam expedire. & his castris nos in urbē Thebanorū cōcedere
 obsidēdos quā sententiā rex antea aliūde q̄ ex me audiet: Sed
 de hoc alias diceſ. Nūc autē istis ita faciētibus nō est remitten
 dū: sed inslādū: donec intercepti nobis dēt poenas eorum quę
 in Persas perpetrarūt. Hęc locutus Persas Asopo trāsmisso cur
 sum ducit cōtra Græcorū agmen tāq; fugā capeſcentiūs Lacedæ
 moniosq; solos ac Tegeas adeptus est. Nā Atheniēsēs trāsuer
 sis tramitibus sup̄ter prupta in planū digressus nō cernebat Cę
 teri Barbarorū agminū præfecti Persas mouētes ad Græcos in
 sequēdos cōspicati sublati & ipsis signis cūcti insequūtur pro
 se quisq; maturantes nulla diligentia nullo ordine viam ingres
 si. Et isti quidē vociferatione ac tumultu instabāt Græcis tanq̄
 excepturi Pausanias vatē vbi equitatu premi cœpit: equitem

Melois flu
 uius.

In codice
 Græco Ar
 giopius legi
 tur non autem
 Argioptus.

CALLIOPE

ad Athenienses mittit qui hæc diceret. Viri Athenienses proposita dimicatione maxima ut aut libera Græcia sit aut servituti obnoxia proditi sumus a sociis noctu elapsis & nos Lacedæmonii & vos Athenienses. Quod reliquum est ita nobis videtur esse faciendum: ut quod strenuissime possumus nosmetipsos defensantes mutuo sumus auxilio si in vos priores impetum dedisset equitatus: nostra dignitate erat & Tegeatarum qui nobis cum Græcia non perdidērūt subsidio vobis venire. Nunc quoniam totus in nos equitatus contendit debetis vos ad partem maxime laborantem suppetas ferre. Quod si vobis aliquo discrimine occupatis: fas non est subsidio venire: saltem hoc gratificamini nobis ut sagittarios mittatis quos agnoscimus longe omnium (qui in hoc bello sunt) propitissimos esse ad nos exaudiendos. Hæc ubi audire Athenienses cum mouerent ad ferendam strenue opem: & iam aduertarent ibi in eos ii Græci qui partes regias sequebatur ex aduerso instructi inuadunt: quo factum est ut Athenienses ab illis virgenibus auxilium ferre non possent ægre admodum id ferentes ita destituti Lacedæmonii numero cum leui armatura quinquaginta milia & Tegearum numero tria milia. (Hi. n. n. usq; ab Lacedæmoniiis dirimebantur) iacriticauerunt tamquam cōsueturi cum Mardonio præsentibusq; copiis: & cum litare non potuissent: multi eorum interea cadebant: multo plures vulnerabantur. Confertis enim Gerris Persæ ingentem vim sagittarum emiserunt adeo instanter ut satagentibus Spartiatis & quia litari non poterant respiciens ad templum Iunonis Plataensium Pausanias implorauit deam obsecrantq; ne spes sua ipsos omnino frustraretur. Adhuc eo dea his verbis inuocante: Tegearum prius exurgentes in Barbaros tendunt: statimq; post Pausaniæ preces sacrificantibus Lacedæmoniiis extra pulchra extitere: qui aliquantulo post & ipse in Persas euit. Persæ omnis arcubus ex aduerso steterunt. Ad quod

In codicibus rum Gerra primū pugna atrox commissa est iuxta ipsum Cereris: latinis est iuxta templum eaq; pertinax. donec ad propulsionem ventum est. Si ta ipsum cetera quidem Barbari prehæsantes lanceas confringebant: nec audacis sed quæ non citius nec robore inferiores: sed inermes erant & imperiti: nec reponeret vobis prudentia pares: qui & si denique plures uel: aut pauciores inibi esset cæteris singulos irruerant: tamen quia confusi incidebant: a Spartiatis templum Cereris conficiebantur. Mardonius qua parte ipse ex equo albo ciens templum ut ex pugnam mille delectis Persarum præstantissimis stipatus ea magreco exēpla xime parte hostem urgebat: qui quod diu superfuit tam diu Persæ resistentes se seque defensantes strauere multos Lacedæmoniorum.

Postea vero q̄ Mardonio & agmen (quod circa illud robustissimū erat) occubuit: cum demū alii quoq; terga vertentes cessere Lacedæmonius: quorum plerisq; officiebat vestis armis vacā. Inermes enim cum armatis prælium faciebāt, ibi & ultio necis Leonidæ de Mardonio peracta est secundum oraculum Spartiatis redditum: & victoria omnium (quas vnq̄ nouimus) spectosissima potius est Pausanias Cleobroti filius Anaxandridæ nepos. Horum superiora maiorum nomine in Leonida recēsiui qui & Pausaniæ maiores fuere. Obpetuit autem Mardonius sub Arimnesto viro inter Spartiatis eximio: qui aliq̄diu post bellū Medicum trecentos viros secum habēs apud Stenyclerum cū omnia Messenii quibus cum erat bellum confligit: vbi ipse & trecenti occubuerunt. Ad Plateas autē Persæ postq̄ a Lacedæmonius in fugam versi sunt: nullo ordine ad castra sua contendunt: & ad murum ligneum: quem fecerant in parte quadam agri Thebani. Tenet me admiratio cū iuxta lucum Cereris dimicaretur, ne vnū quidem Persarum visum esse intrasse Phaniū neq; circa templū occubuisse: sed plerosq; in prophano opinor (siquid de rebus diuinis opinari oportet) deam ipsam eos nō recepisse: quia templum quod est in Eleusine Anactorium conseruauerant. Hactenus pugna hæc gesta est. Artabazus Pharnacis cui iam inde ab initio displicuerat, Mardonium relinqui ab rege in Græcia: quicq; multis verbis pugnā dissuadens nihil profecerat: hoc sibi agendum putauit. Is q̄ sibi non placerent q̄ a Mardonio fiebant: eos quibus perat (Præerat autem nō paruis copiis) ad quadraginta milia hominū ducebat instructos dum prælium fiebat quid futurum e prælio esset probe intelligens: iusserat p̄ omnes ire confertos q̄cūq; ipse duceret: & quā viderent ipsum festinantē. Sic iussas rēq; ad pugnā copias ducebat: cernit Persas fugiētes. Ita nō seruatō ap̄ius eodē ducēdi ordine: sed repente effuso cursu fugæ se dedit nō ligneū murū versus aut Thebana mœnia: sed ad Phocēses animo celerrime perueniēdi ad Hellepontū. Et ita quidē horum iter intēderūt. Cæteris at Græcis qui stabāt a regis partib; ignauiter de Induſtria agētibus. Boeotii tñ p̄ diu cū Atheniēſibus decertauerūt. Nā ex Thebanis (q̄ cū Medis sentiebāt) hi nō parū strenuos se p̄stiterūt: q̄ nolētes vltro ignauiter agere ita dimicauerūt: vt trecētī eorū primores ac fortissimus quisq; illic sub Atheniēſibus occubuerint. vbi & isti terga dederūt nō quo Persæ & alia multitudo quæ aut cum nemine pugnauerat: aut nō expectauerat.

Pausanias
victor.

Mardonii
mors.

Arimnestus.
Stenyclerus:
Dissertit scri
ptores in scri
bendis barbar
is cum Mar
donio inter
emptis. Nam
Strabo in .9.
trecēta Persa
rū milia occu
buisse adfir
mat Probus
Aemili⁹ ipsū
Mardonium
cū ducētis pe
ditū millibus
& 20. millib⁹
equitū Vide
Plutarchū in
vitiis,

CALLIOPE

sed Thebas versus fugerunt. Omnē rē pependisse e Persis quā
 & ipsos quidā anteq̃ cū hoste cōgrederētur: fugē se mādauerūt
 apud me fidē facit q̃ ad Persas intuebātur: atq̃ ita cuncti illis
 victis fugā capefferunt; p̃ter equitatū tū aliū tū Bœotiorū: qui
 hactenus profuit fugiētibus vt assidue adhærens hosti arceret
 eū ab amicis quos Græci inseq̃bātur. Inseq̃bātur. n. Græci vi-
 ctiores vrgēdo Xerxianos atq̃ interficiēdo. inter hūc tumultū
 nūciatur Græcis: qui circa tēplū Iunonis instructi a prælio ab-
 erant geri plū & Pausanianos vincere. Ea re audita Corinthii
 Megarēses & Phliasii nullo ordine eūt: Corinthii recta p̃ colles
 q̃ itur ad Cereris tēplum: alii per cāpū q̃ planissīma viarum est.
 Quos iā hosti p̃pinquos nullo ordine irruere cōspicari Theba-
 ni equites: quos p̃fectus erat Alopodorus Timandri equos in
 illos incitauerunt: eosq̃ adorti sexcētos strauerūt. Cæteros ad
 Cithæronē vsq̃ persecuti terga ceciderūt. Et isti quidē Mega-
 rēses atq̃ Phliasii nulla cum laude perierūt. At Persæ cæteraq̃
 multitudo postq̃ ad lignēū murū estfugerūt: turres anteq̃ Lā-
 cedæmonii adueniāt: ascēdere occupāt. illis cōscens q̃ cōmo-
 distime possunt murū præstruūt. Ex quo subeūtibus mox Lā-
 cedæmonii acrior extitit muri oppugnatio. Nā quoad Atheniē-
 ses abfuere nō modo sese Barbari defensabāt: sed etiā Lacedæ-
 moniis antecellebāt vt pote ignāris muros oppugnādorū. Vt
 vero Atheniēses superuenere tū atrox muri oppugnatio p̃pu-
 gnatioq̃ extitit: eaq̃ per magno tēporis spatio tādē virtute &
 p̃tinacia Atheniēses murū trāscēderūt: subruerūtq̃: atq̃ ea par-
 te se Græci infuderūt: quos Tegeatæ introiere principes: iidē
 tentoriū Mardonii diripuerunt: & ex eo cū alia: tū vero equos
 præsepe Mardonii ex ære totū spectatu dignū: quod præsepe
 Mardonii Tegeatæ in tēplo Ageleæ Mineræ reposuerūt. Nā
 cætera q̃ coepere in vnū cū cætorū Græcorū p̃da cōtulerunt
 proruto muro Barbari nō amplius cateruā cogere nemo stren-
 uitatis memor eē videlicet oppressi intra exiguū tēpus: & tot
 myriadibus interceptis exterriti. Quos tāto studio Græci tru-
 cidabāt: vt ex triginta myriadibus exceptis quatuor cum q̃bus
 Artabazus aufugit: ne tria quidē milia hominū cædi sup̃fuerit.
 Et Lacedæmonii q̃ Spartani essent vnus & triginta sunt om-
 nino desiderati. Tegeatarū sedecim Atheniēsiū duo & quinquā-
 ginta. Inter Barbaros strēnuissīmi extiterūt e pedibus quidem
 Persæ ex equitibus autē Sacæ. E viris vero Mardonius. Inter
 Græcos cū Tegeatæ Atheniēsesq̃ multū eminuerūt: tū multo

Alopodorus

Mardonii
 præsepe.
 Ageleæ
 Mineræ
 templum

Artabazi
 fugæ.

plus Lacedæmonii. qđ nulla alia re possum ostēdere: nisi qđ oēs
 ii eos qđ sibi oblati sunt vicerunt Lacedæmonii vero (qđ robu-
 tissimū fuit) hostileis exercitus supauerūt. Quorū lōge p̄stan-
 tissimus extitit mea sentētia Aristodemus is qđ solus trecetorū
 ex Thermopylis qđ euasisset dedecus ignominiāqđ adceperat.
 Scđm hūc nauauere operā Posidoni⁹ & Phililocyon & Amō-
 pharetus Spartiata. Quāqđ cū sermo haberet quisnā p̄stātissim⁹
 extitisset: ii Spartiatē qđ adfuerē cēfuerūt Aristodemū: & si p̄cta
 ra facinora edidit: tñ ad eluendā eā quā cōtraxerat inuidiā: or-
 dinē deseruisse. & p̄palā mori voluisse. Posidoniū vero qđ perire
 noluisse: ob id extitisse tāto p̄stabiliore virū. Verū id fortasse li-
 uore dixerūt qđ hac in pugna mortē oppetiere: oēs honore adse-
 cti sunt p̄ter Aristodemū: qđ iō caruit honore qđ ob cām p̄dictā
 sibi occubēdi putauit. Hi sunt qđ ad Platēas nobilissimi extitere
 Nā Callicrates extra p̄liū occubuit: quo nemo tñ i castra Gre-
 corū p̄stātor venerat nō mō Lacedæmoniorū sed ēt aliorū Gre-
 corū. Hic cū Pausanias sacrificasset sedēs in ordine sagitta p̄la-
 tera iectus est: & cū aliis pugnatib⁹ ipse exportaret sese moriētē
 miserabat ad Arinestū virū Platæensem ingens nō sibi dolore
 qđ p̄ Grēciam periret: sed qđ nihil manu vsus esset: nullāqđ operā
 nauasset dignam se & sua cupiditate nauādī. Ex Atheniēsis
 eminuissetur Sophanes Eutyichidis e tribu Decelēsi. Dece-
 lenses āt rem aliqñ gesserūt vt ipsi Athenienses aiunt in omne
 æuū fructuosam. Si quidem cum olim ad inuestigandam Hele-
 nam Tyndaridæ cum magnis copiis oram Atticā inuasissent
 & populos e sedibus suis eicerent ignari quonā loci subducta
 Helena esset: tunc Decelenses ferūtur & vt quidam volunt ipse
 Decelcus tum dolore cōtumeliæ: quæ Theseo fieret: tum metu
 totius Atheniēsiū soli ne vastaretur exposuisse illis omnē rem
 gestā: eosqđ deduxisse ad Aphidnas: quas Tiracus idigena Tyn-
 daridis p̄deret. Quo ex facto Decelensibus p̄māsit ad hāc vsqđ
 memoriā in Sparta immunitas vectigaliū & dignitas p̄sidē-
 di: adeo quidē vt bello: quod multis postea annis inter Athe-
 nienſes atqđ Pelopōnenses gestū est Lacedæmonii cū cæteram
 Atticā popularētur: a Decelā tēpauerint. Ex hoc populo ortus
 Sophanes & p̄clarissime inter Atheniēses nauata opera ācipiti
 sermone celebratur: vno fertur gestasse ferreā anchorā e Balteo
 thōracis cathena adligatā: qđ quoties aduērantibus hostibus p̄-
 pinqu⁹ erat abiciebat: ne illi irruētēs ipsū ex ordine summo-
 uere possent. Rursus eisdē in fugā reuertentibus resumpta an-

Aristodemus
 p̄stātissimus.
 Posidonius.
 Nō Philo-
 cyon: sed Phi-
 locyon legē-
 dum est.
 Amōpharet⁹

Callicrates.

Pausania
 mors.

Sophanes
 Decelenses.

Decelcus.

Aphidnes.
 Tiracus.

Sophanes
 Decelas. Alii
 Sophanē De-
 celeū adpel-
 lāt Plutarch⁹
 Ver Socharē

CALLIOPE

chora ita fugientes insequabatur. Altero sermone a superiori
differente fertur gestaue anchorā nō ferreā ex balteo adligatā
sed insignitā in scuto quod nūq̄ adquiescens assidue rotabat̄.

Eurybiades.

Aeginā Atheniensibus Eurybiadē virū Argiū quinq̄ certami-
num victorē ex puocatione interemit. Sed aliquanto post hoc
bellum in quo vir egregius extitit dū Atheniēsium vna cū Le-
go Glauconis dux esset. & de metallis aureis decertaret: contig-
it vt sub Hedōibus apud Daron occūberet. Post Barbarorum

Leagus.

stragē ad Plateas editā transfugit illuc ad Græcos mulier qdā
q̄ erat Pallaca Pharnadatis filia Theaspiis viri Persæ: Hæc cū ad
cepisset Persas suos esse; Græcos victores tū multo auro orna-
ta inter ancillas & ipsas ornatas cū veste speciosissima carpen-
to aduenit ex eoq̄ descendens pergit ad Lacedæmonios ad-
huc in cede occupatos: & inuita Pausaniā illa omnia adminis-
trantē agnouit hominē: cuius & nomē iampridē & patriā de-
dicerat. Eius genus amplectens Spartæ rex (inquit) libera me
supplicē captiuitatis seruitute: q̄ etiā hoc factō dementus es: q̄
istos extinxisti: neq̄ dæmonū neq̄ deorū respectum habentes.

Pallaca.

Pharandatis
non Pharna-
datis ex codi-
cæ Græco est
legendum.

Equidē genere sum Coā Hætoridæ Artagoræ filia: vi rapta
ex Co vir Perses habuit. Hunc respōdēs Paulanias bono (inqt)
aio esto tū q̄a supplex: tū q̄a multa loq̄ris vera. Nā filia es Hæ-
toridæ: Coi mihi iter oēs (q̄ illa circa loca incolūt) hospitis sū-
mi. Hæc locutus eā in p̄sentiarū Ephoris qui aderat cōmēdas-
uit. post modū i Aeginā quo illa voluit ducēdā iurauit post hu-
ius mulieris digressum cōtinuo Mantinei supuenerūt re iā cōfe-
cta q̄ se aiaduertētes venisse sero ad pugnā magnæ iacturæ loco
id sibi esse putauerūt sed idoneos se esse ad sumēdas de se poe-
nas dixere. Itaq̄ cognito Medos qui cū Artabazo erāt fugē se
mādassee: eos in Thellalā vsq̄ p̄secuti sunt: & si vetatibus Læ-
dæmoniis inseq̄ fugientes idē postea domū reuersi duces suos
exilio multauerūt post Mātineos aduenere Helei: q̄ in dem vt
Mantinei magno id sibi detrimēto existimātes domū regressi
sunt: suosq̄ & ipsi duces exilio multauerunt. Hactenus de Mā-
tineis & Heleis. Erat ad Plateas in exercitu Aeginetariū e primo
rab^o Lāpon Pythæi: qui Pausaniā ad iēs infandissima vsus ē ora-
tione inquit filii Cleōbroti rē tu mirificā & magnitudine &
fulgore gessisti: cui dū tribuerunt: vt liberata Græcia oēs (quos
nouimus) Græcos gloria supergredereris. Quod superest i hæc
te agas ita vt & tu maiore fama celeberris: & aliq̄ Barbarorum

**Codex Græ-
cus habet An-
tagoræ.**

Lampont.

posthac caueat nefanda facinora perpetrare in Græcos. etenim Leonidæ apud Thermopylas interempti reciso capite Mardonius ac Xerxes truncum in cruce sustulerunt quibus si vicē reddes: laudē nācisceris primum ab omnibus Spartiatis: Secundo loco ab vniuersis Græcis. Sigdē suffixo Mardōio Leonidā patruū tuū fueris vltim⁹. Hæc Lāpō gratiā se initur⁹ ratus apud Pausaniā dicebat. Cui risdēs Pausanias tuā (inquit) hospes Aeginetā bñuolentiā atq; puidētiā amplector tñ ab eqtate iudicādi deerras. Nā & me patriā quos in altū extulisti ob hæc gesta ad nihilū redigis: cū sua des mihi scire in mortuū: ausq; me auditurū meli⁹ si istud fecero: qd Barbaros decet potius facere q̃ Græcos: qd̃q; in illis & exprobam⁹. Quare ego neq; Aeginetis neq; iis qb⁹ ista pbātur adsentior: cōtētusq; sū Sparti placere vt honeste agā honesteq; dicā Leonidę cui me iubes parētare adfirmo & ipsi & ceteris (q; apud Thermopylas occubuerūt) magnifice eē parētati innūmerabilib⁹ horū funerib⁹. Tu vero posthac ad istud cōsulendū ne me adieris: qd̃ tibi ipone eē loco bñficii ponas: Hoc cū ille audisset abiit. Pausanias edito pposito ne qs de pda qd tangeret: iussit seruos omnē cōportare pecuniā. Illi p castra dispsti manerūt tētoria: & argēto referta. Lectosq; auro & argēto cōstratos: crateras etiā aureas phialasq; & alia vasa potoria necnō saccos sup plaustra interlucētib⁹ intus inclusis ex auro & argento lebetib⁹. Quinēt e cæsoꝝ cadaverib⁹ extebāt armillas & torq̃s & acinaces aureos. Nā varii generis vestimēta nulli⁹ momenti habebantur. earum reum multum furto subtrahentes serui Aeginetis venundabāt multum quod occultare non poterant re-pæsentabant. Vnde principium extitit ingentium diuitiarum Aeginetis vt pote aurum a seruis pro ære mereantibus: collata pecunia decimā selegerunt: ex qua tum deo (qui Delphis est) Tripes aureus ibi repositus est insistēs super tricipiti ex ære colubro pxiē aratū deo q̃ ē i olympia Iupiter ære⁹ decē cubitorū tñ deo q̃ ē apud Isthmū Neptun⁹ æreus septē cubitoꝝ: Hæc plecta ceteras inter se distribueſt p suo qsq; merito adcipiētes Itēq; Pallacas Persas & aurū & argētū & reliquā pecuniā cū inmentis. Quæ sūt peculiariter data sunt q; optimā operā nauauerūt ad Plateas referē a nemine: data tamē fuisse arbitror. Certe Pausaniæ sunt ex omnibus dena & ea electa dono data ex mulieribus: equis talētib⁹ camelis & itē ex cæteris reb⁹. Ferūtur autē hæc quoq; acta eē & Xerxē dñe Græcia fugit oēm adparatum suū ex auro argētoꝝ & Peripetasmatis Mardonio reliquiſſe: &

Tripes aure⁹:

CALLIOPE

Pausania dñ cum adparatū vidit iussisse pistorēs & coquos co-
na sibi vti Mardonio instruerent: quod cū illi fecissent tū Pausa-
nias lectos intuentē aureos argenteosq; probe instratos: men-
sas etiā aureas ac argenteas magnificūq; coenæ adparatū pro-
positis bonis stupefactū imperasse per iocū suis ministris vt la-
conicā instruerent cornā. Id cum illi ex spacio multum distante
fecissent: ibi eundē Cachinantem adcessisse Græcorum duces
eisq; vbi conuenerunt inter ostendendū vtriusq; coene adpara-
tum dixisse viri Græci hac ego vos de causa cōuocaui: q; vole-
bam vobis amentia Medorū ducis ostendere: q; cū talē vitā du-
ceret: ad nos subigendos venit: qui tā misere victitamus. Hæc

**Pausaniae di-
ctum.**

**Caput sine
sutura.**

**Dentes ex
vno osse.**

**Ossa quinq;
cubitorum:
Artontes.**

**Dionypha-
nes.**

In codice

Græco Dio-

nytiophanes

legitur nō au-

tem Diony-

phanes.

Cleades.

Pausanias apud Græcos duces dixisse fertur. interiecto dein-
de tempore cōplures Platæensiū reppererunt loculos auri argē-
tiq; & aliarū pecuniarū. Hoc quoq; rei adparuit postmodum in
his mortuis carne nudatis vt cū eorum ossa cōportarent vnum
in locū Platæenses inuentū sit Caput nullā suturā habens: sed
ex vno osse solidū. itē maxilla cū eo quod super maxillam ē ha-
bens Dentes & si distinctos: tamen ex vno Osse vnuerfos tam
molares q; cæteros. Quinetiā Ossa viri quinq; cubitorū. Poste-
ro die cū Mardonii cadaver nō extaret incertū a quibus homi-
nibus subtractū. Audiui tamen iam diuersos illū sepelisse: & ob
id permultos scio ingentia dona ab Artonte Mardonii filio ad-
cepisse. Quis curā insceperit cadaveris Mardonii humanā: p-
cōperto non potui audire: habet tamen huius rei nō nihil famę
Dionyphanes vir Ephesius Mardonius quidē hoc modo tu-
mulus est. Græci vero posteaq; p̄dam disperserunt: cēfos se-
paratim quisq; suos tumularūt Lacedæmonii tribus sepulchris
effectis. in eorum vno sacerdotes e quibus fuere Posidonius &
Amōpharet & Philocyō & Callicrates. i altero reliquos Spar-
tatas: in tertio seruos humanerunt. Hūc in modum Lacedæmo-
nii sepulti sunt. Tegeatæ vero & Athenienses suos vtriq; pro-
miscue condiderunt: necnō Megarenses atq; Phliasii suos ab
equitatu interēptos. horum omnium sepulchra fuerunt plena.
Nam aliorū sepulchra quæ ad Platæas ostendūtur ita sunt (quā-
tum ego adscipio) ab iis excitata: qui erubescibāt se a pugna ab-
fuisse cū sero superuenissēt. Quippe tumulus illic visūtur q; dici-
tur) Aeginetarū: quē ego audio decē post hanc pugnam ānos
rogatū Aeginetarum ab Cleade Autodici viro Platæensi illorū
hospite excitatū fuisse. Græcis statim a Cæsarum humanatione i
agro Platæensi inito cōsilio visum est bellū Thebis inferēdum

petendūq; eos cum Medis sensissent: & in primis Timegeni- Timegeni-
dē & Attaginū: qui principes factionis extitissent: & in eos des- des.
didissent nō prius ab vrbe discedēdū q̄ eā euertissent. Hoc vbi Attaginus
decreuere vndecimo a pugna die mouentes obsedere. Theba-
nos iustos dedere quos dicim⁹ viros. Abnuētibus dedere The-
banis agrum eoꝝ populabātur: murūq; adoriebātur. Quib⁹ ab
agro vastādo nō discedentibus vicesimo die Timegenides ad
populares ita inquit. Viri Thebani quādoquidē Græcis ita cō-
stitutū est nō prius abscedere ab oppugnatione Thebarū q̄ aut
eas expugnauerint: aut nos dederitis absit: vt nostra causa
Theban⁹ ager āplius vexetur. Sed siue per cām deposcēdi nos
pecunias cupiūt: pecunias eis publico demus Nā & publice cū
Medis sensim⁹: nō āt nos soli siue re vera deposcētes nos vrbe
obsidēt nos ipsi nos in disceptationē exhibemus cū Thebani sa-
ne pbe & oportune locutū arbitrātes: e vestigio caduceatorem
ad Pausaniā misere: velle se viros dedere ea re inter eos cōuēta
Attaginus ex vrbe pfugit. cuius liberos ad se Pausanias addu-
ctos culpa absoluit negās pueros factionis Medicæ cē princi-
pes. Cæteri quos Thebani deditere ipsi qdē putabāt se crimen
refutatos ac pecunia elapsuros. Pausanias āt hoc ipsum supi-
cās forte vbi illos adcepit dimissis omnibus sociisq; copiis Co-
rinthū deductos supplicio adfecit. Hæc hætenus quæ ad Pla-
tæas & ad Thebas gesta sunt. Artabazū Pharnacis vt e Platæis
fugiens porro se proripuerat: Thessali cū ad ipsos venit hospi-
cio inuitatum interrogabant de reliquo exercitu ignari pror-
sus rei ad Platæas gestæ. Iste intelligēs si omnē veritatē pugne
referret aditurū se vitæ discrimē cū suo exercitu (fore enim vt
omnes cognita re ipsum adorirētur): ideo ne apud Phocenses
quidē retulerat quidpiā: ad Thessalios autē ita locutus est equi-
dē viri Thessali maturo vt cernitis q̄ celerrime penire in Thra-
ciam missus cum hac exercitus parte ad quoddam negociū trā-
sigēdū Mardonius ipse cū suo exercitu aderit nostris vestigiis
insistens: cui hospitii & officium præstare. Hæc enim vos in tē-
pus præstitisse non poenitebit. Hæc fatus copias festinabūdis
per Thessaliā Macedoniāq; agebat recta Thraciā versus tāq̄
vere properans: ac regionem mediterraneam precidens perue-
nit Byzantium per multis sociorum in itinere relictis qui vel a
Thracibus obtruncati sunt: vel q̄ fame atq; labore erant enecati.
ex Bizantio nauigiis trāsmisit in Asiam. Hunc in modum iste
rediit. Quo autem die ad Platæas pugnatum est a Persis ea die

CALLIOPE

Mycala.

Lampon.

Thrasyldeus.

Athenagoras

Hegesystrat⁹

Theomnestor.

Codex græc⁹

nō Theomne

strū sed The

omnestrū legē

dū eē ostēdit

Legēdum est

Leutychides

Deiphonius.

Apollonia.

Solis oues.

Lacmon

mons.

Apollonia-

tes ager.

Oricus port⁹

Euenius.

Lupi. lx.

contigit hoc apud Mycalā Ionizæ geri. Cū apud Delon Græci considerēt ii qui vna cum Leutychida Lacedæmonio nauibus venerant: eo adpulsi sunt: e Samo legati Lampon Thrasyldei & Athenagoras Archistratidæ & Hegelistratus Anisagoræ missi a Samis clam Persis ac tyrāno Theomnestore Andromadātis quē Persæ tyrānū Sami constituerant. Hi cum adierunt duces verba fecit Hegelistratus multa & varia: fore enim vt si tantūmodo hos viderent Iones a Persis deficerēt: nec Barbari expectarēt: etiā vt expectarent tamen non aliam prædam talem isti reperirēt. Præterea deos inuocās obsecrabat vt Græcos Græci liberarent: vlciscerēturq; Barbarū: facilia dicebat factū esse quia naues illorū segnes essent ad cursum: nec pares Græcis ad plū. Si quid vero apud hos suspicionis subesset: ne dolo deducerentur dicere paratos esse se vt in horū nauibus p̄ obsidibus agerentur. in his obsecrandis cum multus esset hospes Samius sci scitabatur cum Eutyichides siue hominis gratia volens audire nomen siue casu id deo agente. Samie hospes quod tibi est nomen. ille respondet Hegelistrato. Eutyichides interpellata reliq; eius oratione si quam insituerat ad eipio (inquit) pro augurio Hegelistratum hospes Samie effice tu vt nauigem⁹ data nobis parte & istos qui tecum sunt fide Samios promptos esse adiuncundā nobiscū societate. hæc locutus & rem pariter exequi adgressus est. Nam cum Samii ex templo fidem interposito etiam iureiurando dedissent: de sua societate cū Græcis Eutyichides dimissis domū ceteris legatis iussit cum cuius nomen pro augurio adceperat secū nauigare. Græci eū illic diem commorati postridie pulchre litauere hauruspice Deiphono Euenti Apolloniata ex Apollonia quæ est in sinu Ionico. Huius patri Euenio res huiusmodi contigit. sunt in hac Apollonia sacræ Solis oues: quæ interdū secundū flumen pascuntur: quod e monte Lacmone per Apolloniatem agrum fluit in mare iuxta Oricon portum. eas noctu stabulantes in antro non procul ab vrbe cū stodiunt delecti viri diutius & genere inter populares suos splēdidissimi singulis annis singulis q̄ ex oraculo quodam Apolloniatz eas oues permagnificiant. Ibi Euenius: hic cū aliquādo delectus ad custodiendas oues non excubaret vigilans sed obdormisset: ingressi antrum Lupi circiter sexaginta oues trucidarunt. Id vbi ille animaduertit: rem suppressit. neminiq; aperuit habens in animo totidem mercari quas substitueret. At Apolloniatz vbi adceperunt (neq; n. eos quod gestū erat latuit)

adductum in iudiciū Eueniū cōdēnauerunt: vt quia vigiliam e
dormisset visu priuaretur. Quem posteaq̃ excecauerunt mox eis Euenius
neq; pecora sœnificauere: neq; humus pro consuetudine fructū cæcus.
ferre. erant autē illis pecora & in Dodona & in Delphis. inter-
rogati Prophetæ causam mali præsentis responderūt: causam
esse: quia custodem sacrarū ouīū Eueniū inique luminibus or-
bassent: se. n. iunxisse lupos nec prius ab illius vltione cessatu-
ros: q̃ ei satisfecissent ex iis q̃ in eū perpetrassent: prout ipse sibi
suo arbitrio satisfactū putaret. His p̃fectis daturus se Euenio
tale donū q̃ habentem pleriq; hominū putarent beatum. hæc
Apolloniatis sunt reddita oracula. Quæ Apolloniata silentio
supprimentes quibul̃dā e ciuib; exequenda delegauerunt. Isti
hunc in modū putarūt exequēda. Eueniū in statione sedetē
adciunt: eiq; adscendentes aliis de rebus verba faciunt: donec de-
ueniūt ad miserandā hominis calamitatem ita introducta eius
rei mētionē percōctantur q̃ multā optaret: si eā vellent p̃dere
Apolloniataq;. Hic qui oraculum nō audisset: se optare dixit duo
prædia ciuiū quos nominabat: quorū patrimonia omniū Apol-
loniatarū putabat eē pulcherrima: & p̃terea domiciliū: quod in
vrbe sciebat esse optimū. Hic si compos effectus esset: non in-
fensum se posthac fore dicebat: sed hac satisfactione contentū.
Hoc cū respōdisset Euenius tū ii qui ei adscēdebāt excipientes.
Eueni (inquit) hanc tibi satisfactionē Apolloniata pro erep-
tis oculis tibi rependunt ex oraculo eis reddito. Euenius vbi
omnē rem audiuit: indigno animo tulit sese fuisse deceptum.
Ciues ea prædia dominis mercati huc qui illa optasset dedere
qui mox deinde insitam diuinationē optinuit. Vnde celebra-
tissimus euasit. huius Euenii filius fuit Deiphonus: qui ductus
a Corinthiis exercitui vaticinabatur. Quāq̃ illud quorū audiuit
Deiphonio. negocium in Græcia fuisse exhibitum: q̃ se filium
Euenii cui⁹ nō esset nūcuparet. Posteaq̃ litauere Græci classem
e Delo Samum versus soluerunt: q̃ cum Samū adplicuissent ad
templum Iunonis eā locauere sese ad prælium nauale adparā-
tes: eorū cursam ad se esse Persæ audiētes & ipsi cæteras naues
ad continentē reducūt p̃ter Phoenissas: quas abire permiserāt.
Non. n. cēsebātur pugnā nauale sibi esse capessendā cum pares
hosti non esse sibi viderētur. In cōtinentē at̃ ideo nauigabāt: vt
essent sub suo peditatu q̃ apud Mycalē agebat p̃cepto Xerxis
ab aliis copiis relictus ad Ionā tutādā numero sexaginta milia
duce Tigraue omniū Persarū & specie & statura eminētissimo.

Euenius
vates.
Deiphonus
vates.

Tigraue
eminētis-
simus.

CALLIOPE

Geson.

Scolopon.

Philistus.

HeleusCodri

Quid si Me-

leū legeres.

Leutychides

nō Eutychi-

des semper i

græco legitur

codice.

Ad hunc exercitiū cōstituerant refugere duces Persicæ classis subductisq; nauib; munimenta valli circū dare in illarū suūq; presidū. Hoc intro cōsilio profecti sunt ad Potmientisū tēplū Mycales p̄teruedi ad Gesonē & Scolopōtē vbi Cereris Eleusina cernitur templū: quod Philistus Pasielis condidit scētās. Heleū Codri in Colonia Mileti locanda venerūt. Ibi subductas naues munimento circū dederūt: & e saxis stipitibusque forliciū arborū: quas ipsi excederūt: & circū munitiones depactis sudibus se instruxerunt tāquam & obsidendi & victoria potituri. In utrūq; enim casum ratione intra sese adparabant. Hos abisse in continentē postq; adcepere Græci tāquā eos Barbari effugissent: ægre ferebāt incerti quid agerent retro ne se reciperent an tenderent in Hellespōtum. Tādē n: utrū horū visum est esse faciendū: sed porro eundū in cōtinentē. Præparatis igitur ad pugna naulem tabulatis aliisq; quibuscūq; opus erat ad Mycalen nauigant: & cum proxime castris hostis fucere: nemis ex aduerso obuiā ferri vident: sed naues intra murū subductas & magnā vim peditatus pro litore dispositā ibi primū Eutychides nauem litori adplicans q̄ maxime adpropinquare poterat lones per præconem compellabat inquires. Vini lones quicūq; vobis me exauditis intelligite quæ dico. Nihil. n. horū quæ vobis mando intelligunt Persæ vbi pugnam conseruerimus: debetis ante omnia reminisci liberatis. Deinde tessere habes. Hoc qui e vobis nō audit ab eo qui audit discat. Huius fæderis eadem mens fuit quæ Themistoclis ad Artemisium: q̄ vides licet hæc verba si laterent Barbaros inducūra ad obsequendū: Ionas essent: sin delata ad Barbaros redderent eis Græcos infidos. His per Eutychidē admonitis secūdo loco Græcis naue litori admouēt: & ex illis in litus egressi sese ad pugandū instruebant. Quod facientes cum cernerent Persæ & scirent Samios fuisse adhortatos arma Samiis adimūt suspicati illos sentire cum Græcis. Quippe Sami exceptos circa Atticam Athenienses a Xerxe: & illuc classe Barbarorum deuectos redemerāt omnes: Athenasq; eum viatico remisertant. Quo nomine nō in minimā suspicionē venerant: q̄ quingenta hominū capita hostium Xerxis liberassent. Præterea Miletiis tāq; maxime locorū gnaris Persæ imperant: vt comp: aquæ ad cacumina Mycales ferūt custodiāt eo cōsilio faciētes id vt Mileti ab exercitu abessent. Hūc in modū ab iis Lomb⁹ q̄ aliqd rerū nouarū molituri videbātur si facultatē nacti eēnt. Persæ sibi p̄cauerūt iisdē factis:

ex Gerris testudine sese cōstipauerāt. Græci vbi instructi fuere
 ite in Barbaros tendūt: quibus eūtibz aduolauit in vniuersū
 exercitū rumor: caduceūq; supra fluctus positum adparuit. Ru-
 mor autē huiusmodi ad eos ferebat Græcos acie in Boeotia su-
 perasse Mardonii copias. Multis autē signis Res q̄ diuinit⁹ fiūt
 declarantur: & si tūc eodē die cōtigat vtrāq; clades ea q̄ ad Pla-
 tæas adcepta: & quæ ad Mycalē adcienda erat. fama q̄ huc ad
 Græcos venit: reddidit eos multo ferociore: & ad subeundū
 vltro periculū alacriore: alterū etiā quid dā cōcu rere contigit
 vt ad vtrāq; pugnā fuerint Cereris Eleusina tēpla. Nā apud
 ipsum Cereris phanū (vt a me superius demonstratū est) in agro
 Plataensi pugna cōmissa est: & itē in Mycale iuxta Cereris delu-
 brū pugna erat cōmittenda. Vt non ab re venerit ad istos fama
 victoriæ Paulaniæ: atq; Græcorū. Nā pugna ad Plataas dilu-
 culo diei gesta est: apud Mycalē vespere. Quarū vtrāq; eodem
 eiūdem mensis die gestam esse. Non diu post ab his rem repe-
 tentibus adhortatum est ante rumoris aduentum. subibat istos
 timor non tam de seipsis q̄ de Græcia: ne Mardonio subicere-
 tur. At vbi fama hæc ad eos aduolauit: impensius atq; prope-
 rantius ad congregiendū processerūt tāto alio Græcis ac Bar-
 baris in pugnā tendentibus tāq; insuleis & Hellespōtus propo-
 sita p̄mio essent. Atheniēses & qui iuxta erant instructi pene di-
 midium copiarū iter tenebāt per litus atq; planiciæ. Lacedæmo-
 nii autē & deinceps collocati per cōfragosa & mōtes q̄ dū La-
 cedæmoniu circūbant. Interim Atheniēses in altero cornu p̄lia-
 bātur. Persæ quoad sibi gerra mansere recta sese defensauere ni-
 hilo inferiores hostibus. Postea vero q̄ Atheniensiu & eorū qui
 cū Atheniensibus erant copię adnixæ sunt: vehementius se mu-
 tuo adhortantes vt laus operis ipsorū esset nō Lacedæmonio-
 rum: tū cōmutari iā res & deiectis gerris Græci conferti ipres-
 sionē facere in Persas. illi adcepto impetu perdu resistere. Ad
 postremū immunitiones refugere: cū quibus pariter irruerunt
 Atheniēses & Corinthii & Sicyōni & Trœzenii. ita enim erāt
 ii in acie collocati. Vbi vero & murus captus est. ibi Barbari nō
 roboris memores esse: sed fugæ præterq; Persæ. Hi soli ad pau-
 cos redacti pugnabāt Græcis adsiue in murū irruētibus. quo-
 rum duo duces Artayntes & Ithramitres classiarii exercit⁹ du-
 ces effugerunt: totidē pugnantes ad cubuerunt Mardontes &
 pedestriū copiarū dux Tigranes adhuc dimicantibus Persis:
 superuenere Lacedæmonii ac socii: qui eos q̄ superant trucidā-

Res diuinit⁹
 futuræ signis
 declarantur.

Platæarum
 pugna.
 Mycales pu-
 gna.

Artayntes.
 Ithramitres.
 Mardontes.
 Tigranes.

CALLIOPE

Perilaus.

uerunt: Ipſorū quoq; Græcorū cōplures illic cecidere. & cū alii ex Sicyoniis: tū eorū dux Perilaus: quinetiā Sami qui in exercitu Medorū militabāt: quibus adēpta arma fuerant: vbi viderunt statim ab initio pugnā pertinaciorē quoad poterāt Græcis suppetias ire. Quos inchoasse cernentes alii Iones ita & ipsi a Persis defiētis adorti sunt Barbaros: Milesiis p̄ceptū erat vt exitus viarū custodirent: Persarum salutis gratia: vt si qui casus (quēadmodum adcidit) eos deprehendissent: Milesiis ducib⁹ salutē sibi ad Mycales cacumina cōpararent. Huius quidem rei causa Milesii illic collocati fuerant: neue si pugne adessent alii quid innouarent. At illi e cōtrario prorsus q̄ iussi fuerāt fecere: aliiq; q̄ ad hostē ferebāt viis in Barbaros ingruere & ad extremū in eis machādīs oīum extitere hostilissimi: hūc in modū Ionia iterū defecit a Persis. in hoc plio p̄clarissimā inter Græcos operā nauauerant Athenienses: & ex Atheniensibus Hermolitus non autem Euthyni vir in p̄cratio celebris: cui postea cōtiguit vt bello iter Athenienses & Caristios in pugna apud Cymū agri Caristii facta cæsus in gærsto iaceret. Secundū Athenienses egregiē extitere Corinthii Træzeni q; ac Sicyonii. Græci per quā multis Barbarorū aliis in pugna aliis in fuga interfectis eorū naues incendērūt: totūq; murū egesta illinc in litus p̄da: & quib⁹ dā pecuniarū thesauris repertis vbi castra atq; naues cremaueret: vela fecerunt: & cum Samū adpulsi sunt cōsultabant de gente Ioniā transferenda: & vbinā in Græcia illā locari oporteret: cuius ipsi imperiū obtinerēt. Neq; n. videbatur eis fieri posse vt per omne tēpus Ionibus tutandis præessent: sperandum esse vt Iones a Persis rebellasse gauderent. Ad hæc magistratus Lacedæmoniorū censebant emporia nationū Græcarū q̄ cū Medis sensissent electis incolis danda cū territorio Ionibus habitanda: Athenienses e cōtrario nō esse principatū Ionie summouēdum: nec Lacedæmoniis de ipſorū coloniis cōsultandū. Et cū in hoc cōtenderāt Athenienses libēter eis cessere Pelopōnenses atq; ita Samos & Chios & Lesbios ac cæteros insulanos: q̄ secū militabant ad societatis fœdus adegerunt: data adcepta q; fide cū iureiurando se permāuros in societate: nec ab ea deficiuros hoc iureiurando adcepto ad pōtes soluendos nauigauerunt rati adhuc illos intentos se esse inuētuos. Et isti qdē in Hellespontū nauigabāt. Ii vero Barbari q̄ pfugerāt nō ita moliti cū ad cacumina Mycales puenissent: se Sardis recipiebant. qdū iter facit Masistes Darsi filius q̄ pugne male gestæ adfuit

Hermolycus
non autem
Hermolitus.
Nō Euthyni
sed Euthroce:
ni ē legēdum

Masistes.

rat cōficiāri Artayntæ cū aliis multis probis: tū vero dicere Artayntes.
 illū muliere fuisse ignauiorē: ita illā p̄fecturā administrasset: di Muliere igna
 gnūq; oī malo esse q de regia domo male meritis eēt. Apd Per uior.
 sas sūmo opprobrio dāf audire se muliere eē ignauorē. Artayntes
 vbi multa audit idigne ferēs: acinacē in Mafistē stringit Xenagoras
 interficiēdi audius: quē irruentem cernēs Xenagoras Praxilia
 vir Halicarnasseus vt stabat a tergo hominē mediū adcapit: su- animosus.
 blatū humi adidit: intereaq; satellites Mafistis adfuerē. Eo fa-
 cto Xenagoras & ipsius Mafistis gratiā iniit: & Xerxis cuius fra-
 trē seruasset. Quippe ab eo ob hāc rē toti? Ciliciæ p̄fectura do-
 natus ē. Nihil hoc āplius inter viā Barbari egerit. Sardisq; pue-
 nerūt vbi rex erat: & ex eo tpe quo p̄lio nauali male gesto Athe-
 nis illuc pfugerat. Sardibus aut tūc agēs adamabat vxorē Ma-
 fistis: q & ipsa illie erat: Ea cū potiri non posset neq; donis mis-
 sitandis: neq; vi quā adferre volebat fratri. Mafistis respectu:
 quæ res & mulierē retinebat probe gnarā non se coactū iri vi.
 Ibi Xerxes cætera phibitus huc euasit vt filio suo Dareo in ma- Dareus.
 trimoniū daret filiā huius mulieris ac Mafistis existimās si hoc
 fecisset cōmodius se illa potiturū. Cōtracto matrimonio aliisq;
 ex consuetudine celebratis Susa profectus est. Eo postq; perue-
 nit: & vxorē Dareo domū duxit ita demum ab vxoris Mafistis
 amore cessauit adamata ex familiaritate Nur? Mafistis filia: cui
 nomen erat Artayntæ. Qua cū potiretur pcellu tēporis res pa- Artaynta.
 tefacta est hūc in modū. Amestris vxor Xerxis amiculū qd ipsa
 texuerat atq; grāde atq; distinctū & spectatu dignū viro dona-
 uit. Quo ille delectatus: atq; amictus ad Artayntā se cōfert. atq;
 vbi se oblectauit cū ea nullit a se petere mulierē q optaret sibi fie-
 ri in remunerationē obseq Oīa. n. q peteret ipetraturā. Ad hoc
 illa respōdēs (debeatur. n. toti familiæ infortunium) dabis ne
 (inquit) mihi quicquid a te petiero. Xerxes omnia alia poti? eā
 petiturū ratus cū iureiurando promissit. Qui postq; iurauit: mu-
 lier intrepide amictum poposcit. Xerxes enim uero reculare nō
 ob aliud q quod verteretur Amestris: ne sic illa rem quē agebat-
 tur iam pridem suspicata deprehenderet. Offerre ei & vrbes: & Amestris.
 immensam vim auri & copias militum quibus nemo præter il-
 lam esset præfecturus. Eximium autem donum est apud Persas
 exercitu donari. Verū cum non posset persuadere mulieri: ami-
 culū dedit: Quo dono illa supra modum læta eo gestando ges-
 titabat. Amestris vbi mulierem habere amiculum sciuit: & rem
 gestam non puellam cōcepit odium: sed in illius matrē penes q

CALLIOPE

culpam: & q̄ huius rei auctorem esse credebatur: exitiū machina-
 tur. obseruato itaq; tempore quo vir suus Xerxes regalem in-
 strueret coenam quę coena semel quotannis eo die (quo rex cre-
 atus est) instruebatur coenę nomen Persice Ticta Græce Te-
 lion. i. perfecta: in qua rex solum caput ornatur: Persasq; strenis
 donat Hoc die obseruato Amestris a Xerxe petiit vt se Masistis
 vxore donaret. Xerxes id indignū factū nefariūq; arbitrari vx-
 orem germani dono dari: eāq; infontem negotiū illius cuius cā
 vxor sua eam flagitaret. Tandem huius precibus euictus & in-
 stituto quo nefas est regia coena proposita orātem non exorare
 inultus admodum adnuit tradensq; vxori ac iubens facere: qđ
 liberet germano ad se aduersito ita inquit. Masista tu Darii fili⁹
 es: idemq; mihi frater: pręterea vir eximius: tamen cum ista mu-
 liere cum qua contuberniū habeas noli habere: in cuius locum
 dabo tibi filiam meam: cum qua contuberniū habeas. Istam at
 q̄ in matrimonio habes (non. n. mihi videtur habenda) missam
 facias. His verbis stupefactus Masistes domine (inqt) q̄ tu me-
 cum orationem habes importunam: qui vxorem ex qua libet
 mihi sunt adulescētes & filię quarum vnā tu filio tuo duxisti
 vxorem: iubes me relinquere: quę mihi est ex animi mei senten-
 tia vt filiam tuā in matrimonio ducam. Equidem rex & si ma-
 gnifacio me dignari coniugio filię tuę: tamen neutrum istorū
 faciā. Tu vero qui nequaquā necesse habes noli hoc ad rei me co-
 gere: alius nō inferior me existet maritus filię tuę: sine me meq;
 vxoris consuetudine frui. Hęc ille cum respondisset: pcitus ira
 Xerxes atq; inquit. Ita tecum Masista agetur vt neq; iam tibi
 filiam meam nuptum dē neq; tu consuetudine tuę diutius fru-
 aris: vt discas adcipere oblata. Masistes his auditis extra abiit
 hactenus locutus domine nondum interemissi. Hoc interim tē-
 pore dum Xerxes cum fratre colloquitur: Amestris adcitis satel-
 litibus Xerxis vxorē Masistę excarnificat: mamillas præcidit:
 easq; canibus abiicit: præcidit nares: aures: labra: linguā: atque
 ita excarnificatam remittit domū. Harum rerum cum nihil au-
 disse Masistes: metuēs tamen aliquid sibi esse mali cursu se do-
 mū proripiebat. Vbi vero mutilatā vxorē vidit confestim inito
 cum liberis cōsilio abiit Bactra cum illis & aliis quibsdam tāq;
 prouinciam Bactriam ad defectionem inducturus: & plurimū
 mali regi facturus quod & contigisset (vt mihi videtur) si occu-
 passet ad Bactrios & ad Sacas ascendere. Et enim preses erat
 Bactriorum a prouinciālibusq; diligebatur sed hęc cum perpe-

Ticta coena.
 Telion coena

Masistes.

Masistę vxor
 lacerata.

Masistę & li-
 berorū cędes.

eraturum Xerxes audiens missis aduersus hominem copiis: & ipsum & liberos & copias in itinere trucidauit. De amore Xerxis & nece Mafistæ hæc hætenus Græci a Mycale pfecti Hellepontū versus primū circa Lecton stationem habuerunt a vētis intercepti. Inde soluētes Abydon tenuerunt: ponesq; quorum præcipue cā illuc ierant credentes se adhuc eos intentos esse inuenturos cum repperissent solutos deliberabant. Leuty-chidi & (qui cum eo erāt) Lacedæmoniis videbatur in Græciâ redeundum: Atheniensibus autē & eorum duci Xantippo illic manendū: vt Chersonesum tentaret itaq; Peloponnēses quidā abiēre. Athenienses vero Abydo in Chersonesū traicientes. Sestū obsidebant. Huc postq̃ auditū est Græcos in Hellepōto adesse tāquam ad omnem eius tractus vrbū validissimo muro predictam cōuenire cū alii ex aliis circa opidis: tum ex Cardia Oeobazus vir Perles qui arma e pontibus illuc comportauerat Tenebant autē id opidum indigenæ. Aeoles iunctis Persis pariter & magna sociorum frequentia tyrannidē illius prouinciæ obtinebat Xerxis prætor Artayctes vir ille quidē Persa: sed durus tamen & facinorosus: qui Xerxem Athenas tendentem ex Eleunte circūuenit petitis Protefilai Iphiclo geniti pecuniis. Et enī est in Eleunte Chersonesi Protefilai sepulcrū & ei Phalanum circūiectū: vbi inerat ingens vis pecuniæ nec non Phialæ aureæ argenteæ que & ars & vestis aliq; donaria: q̃ Artayctes rege donante compilauit: his verbis eum circūueniens Here est hoc in loco domus viri Græci qui cum militum copiis terram tuam adortus meritis morte poenas dedit: eius mihi domū dato vt discant alii non militare aduersus regionem tuam. Hæc dicendo facile erat persuadere Xerxi vt largiretur sibi domum eius viri de quo nihil suspicabatur istum ea sentire. Enimvero sentiebat Artayctes Protefilam in prouinciam regis militasse quod videlicet Persæ omnē Asiam suā ess: arbitrabātur: & eius semper qui potitur regno. Hic postquā pecuniis ab rege donatus est: eas ab Eleunte ad Seston exportauit: Phaniumq; seuit & coluit: & quoties Eleuntē pergebat: in adyto id est in templi loco inadcesso cū mulieribus concumbebat. Tunc autem ab Atheniensibus obsidebatur nullis rebus præparatis quæ pertinerēt ad tolerandā obsidionē. quam non expectauerat ex improviso a Græcis inuasus. Illi posteaquam sibi obsidentibus aduenerat autūnus grauari peregrinam a patria expeditionem quoniam murū expugnare non possent. itaq; orare duces suos vt se illinc

Cardia.
Nō Oebazus
vt passim sed
Oeobaz⁹ sic
enim græcæ
scribit. οὐδ' ὅ
βαζορ.
Artayctes.
Protefilans.

CALLIOPE.

reducerent. Duces negare se prius id facturos q̄ aut munum expugnassent: aut ipsos respublica Atheniensi adcessisset. Adiores illa ei cordi erat. At ii qui cum Artaycte intra muros erant in omnem adducti calamitatem adeo vt funibus lectorum elixis vescerentur: vbi iam ne hæc quidem habebant ita sub noctem capesserūt fugam cum alii Persæ: tum Artayctes & Oebazus delap'i a posteriori murorum parte: quæ præcipue defrutata ab hostibus erat. Postquam illuxit Chersonitani et turribus reindicauere Atheniensibus: portasq̄ patefecere. Atheniensium pleriq̄ fugiens Persas persequētibus alii urbem tenere Oebazū in Thraciam fuga elapsū Thraces apsinthi exceptum Pleskoro indigenæ deo ritu suo immolauerūt. Caterum eius comites aliter interfecerunt. Artayctes autem cum suis inata posterius fuga cum pauci essent super ægos fluenta circūuenti cum per diu sese defensissent: partim occubuerūt: partim viui sunt capti quos Græci adligatos Sestum duxerunt interq̄ eos Artayctem cum filio suo. Fertur a Chersonitanis vni eorum qui istos seruabant: dum carnem salam torret: tale ostentum extitisse ossa illa saluræ prius imposita resiliit palpitauitq̄ quemadmodū pisces recens capti: quæ de re cum circūfusi admirarentur. Artayctes ostentum vt vidit adcito vtro qui saluram coquebat hospes (inquit) Atheniensis non est quod istud metuas ostentū: quod non tua causa extitit sed mea: Protefilao qui est apud Eleuntē signum dante qui mortuus ac sale conditus habet a diis potestatem cum a quo iniuriam excepit vexandi. Hunc igitur ei donaria restituere in animo habeo præ pecuniis quidem quas e tēplo sustuli huius dei centum talenta pendam: pro mea vero ipsius salute ac filii ducenta. Hæc pollicens Xanthippū Atheniensem ducem non persuasit: tum sua sponte animum: tum ab Eleuntis exoratum: quo Protefilaum visciscerentur vt hominē interimeret. Itaq̄ adductum hunc in litus in quo Xerxes traiectum iunxerat vt alii aiunt in tumultum vrbis Madyto imminentem de pactis humi asseribus suspenderūt filio eius ante patris oculos lapidibus obruto. His actis Athenienses in Græciā remeauerunt portantes tum alias pecunias: tum vero arma pontium tā q̄ apud templa reposituri. Nec aliud præterea quidpiā gestum est per eū annū. Huius Artayctæ qui suspensus est anas paternus fuit Artembares: qui orationem quandā habuit apud Persas: q̄ orationem excipientes Persæ ad Cyrum detulerūt in hæc verba. Quandoquidem Persus Iupiter principatum dedis

Pleskorus.

Ostentum.
Saluræ ossa
resiliit.

Artayctes
suspensus.
Artembares.

ISOCRATIS ORATIO CCVIII

Ex viris tibi Cyre Aſtyage deiecto agendum demigrantes ex hac regione: quam & exiguam habemus & aſperam optineam⁹ meliorem aliam. Multæ ſunt nobis confines vrbes: multę longinquæ. Quarum vnā incolentes efficiemur admirabiliores apud pleroſq;. Decet autem hoc eos viros facere qui poſſunt. Nam quando facultas nobis præſtabitur melior q̃ dū multorū hominū imperium habemus & vniuerſæ Aſiæ. Hac oratione audita Cyrus haud quāq; admirat⁹ iuſſit eos illud facere ſed ita vt iubendo admoneret ſe poſt hac prepararent nō ad imperādum aliis amplius: ſed aliis parendum. Natura. n. comparatum eſſe vt e mollibus regionibus molles viri exiſtant: neue ex eadē terra admirandæ fruges & egregii bello viri gignātur. Hac Cyri ſententia Perſæ ſuperati a ſua deſtiterunt: præoptaruntq; exile ſolum incolentes imperare aliis: q̃ campeſtre colentes aliis ſeruire.

Cyri dictum.

Molles viri
ex regionibus.

Herodoti Halicarnaffeſi Hiſtoriarum Libri Noni
Et Vltimi FINIS.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ Ιστοριων ηροδοτου
συρ θεω και μουσαϊσ.

ISOCRATIS ORATIO De Laudibus Helenæ e
Græco In Latinum Traducta Ioanne Petro Lucenſe
Interprete.

Nonnulli ſunt q̃ magnopere ſeſe efferunt ſi de re abſurda & incredibili mediocriter poſſint dicere: & conſenuerunt ſi dicentes fieri nō poſſe: vt falſum dicatur: neq; contradici poſſe nec debet duas de rebus contrariis inter ſe orationes haberi. Alii vero diſputant fortitudinem: ſapiētiam: iuſticiam vnū & idem eſſe. Alii vero omnes operam in horum contentione conſumunt: q̃ nihil proſunt. Sed his tamē moleſte ſunt q̃ eis adheſerūt. Ego vero ſi hāc dicēdi curioſitatē modo extirpiſſe animaduertērem & hac inuentorū nouitate gloriari non tantopere eos admirē.